

Plats och tid	Dungen, Acusticum kl. 13:00-16:15
Beslutande	Se sida 2,
Övriga deltagare	Se sida 2
Utses att justera	Cristian Bergvall (S)
Justeringens plats och tid	Kommunledningsförvaltningen/digitalt, 2023-06-09 kl. 08:00

Paragrafer §§136-141, §§143-164

Sekreterare	Margareta Johansson
Ordförande	Patric Lundström (S)
Justerande	Cristian Bergvall (S)

Anslag/Bevis

Protokollet är justerat. Justeringen har tillkännagivits genom anslag

Organ	Kommunstyrelsen		
Sammanträdesdatum	2023-06-07		
Anslags uppsättande	2023-06-09	Anslags nedtagande	2023-07-03
Förvaringsplats för protokollet	Kommunledningsförvaltningen		

Underskrift/anslaget av Margareta Johansson

Beslutande

Patric Lundström (S) (ordförande)
Kata Nilsson (S) (vice ordförande)
Anton Li Nilsson (C) (2:e vice ordförande)
Håkan Johansson (M)
Claes Danell (S)
Karl-Erik Jonsson (M)
Carola Bergman (S)
Cristian Bergvall (S)
Anna Bergström (V)
Magnus Häggblad (SD)
Helén Lindbäck (KD)
Louise Mörk (S)
Sara Lagesen Lundgren (S)
Sara Hall (SLP) ersätter Anders Nordin (SLP)
Alma Andersson (S) ersätter Majvor Sjölund (C) (2:e vice ordförande)

Övriga deltagare

Andreas Lind (Kommunchef)
Åsa Öberg (Ekonomichef)
Margareta Johansson (Kommunsekreterare)
Susanne Karlsson (Budget- och skuldrådgivare) §136
Anita Grankvist (Budget- och skuldrådgivare) §136
Jim Lundström (Räddningschef) §159

Innehållsförteckning.....Sid

§136 Information från Budget- och skuldrådgivningen.....	4
§ 137 Redovisning till kommunstyrelsen från Piteå Kommunföretag AB 2023	5
§ 138 Medfinansiering Projekt Lagkamrat, 2023-2025	6
§ 139 Medfinansiering Samhällsvinsten 2023	8
§ 140 Begäran om investeringsmedel från centrala potten - Laddinfrastruktur elfordon.....	10
§ 141 Ovillkorat aktieägartillskott Svenska Kommun Försäkrings AB	11
§ 143 Utökning av checkkredit inom kommunens koncernkonto för AB PiteBo	12
§ 144 Förordnande signalskyddschef.....	13
§ 145 Informationshanteringsplan för ekonomiavdelningen	14
§ 146 Riktlinje för dataskyddsarbetet	16
§ 147 Riktlinjer för Piteå kommuns vänortssamarbete	17
§ 148 Remiss - Skjutvapen och explosiva varor – skärpta straff för de allvarligare brotten ...	18
§ 149 Remiss - Ett statligt huvudmannaskap för personlig assistans	19
§ 150 Månadsbokslut april 2023 samt helårsprognos	20
§ 151 Anmälda handlingar	21
§ 152 Redovisning av delegationsbeslut	22
§ 153 Budget 2024 och Verksamhetsplan 2024 - 2026	23
§ 154 Begäran om medel ur Kommunstyrelsens centrala pott - Förvärv av tomträtt Piteå Svensbyn 11:55	27
§ 155 Sammanträdesplan 2024 - Kommunstyrelsen och Kommunfullmäktige	29
§ 156 Webbsändningar av kommunfullmäktigessammanträden	30
§ 157 Redovisning av obesvarade motioner, medborgarförslag och Piteförslag.....	32
§ 158 SFI till asylsökande som omfattas av massflyktingsdirektivet	33
§ 159 Handlingsprogram för förebyggande verksamhet och räddningstjänst Piteå och Älvsbyns kommun.....	35
§ 160 Handlingsprogram för skydd mot olyckor - Upphävande	36
§ 161 Reglemente för biträdesförhållanden	37
§ 162 Förbundsordning Regionala Kollektivtrafikmyndigheten Norrbotten	38
§ 163 Medborgarförslag - Skolskjutsar till förskolebarn i Markbygden	40
§ 164 Information från kommunchef.....	43

§136

Information från Budget- och skuldrådgivningen

Beslut

Kommunstyrelsen tar del av information från Budget- och skuldrådgivningen.

Ärendebeskrivning

Anita Grankvist och Susanne Karlsson, budget- och skuldrådgivare, informerar om verksamheten vid Kommunstyrelsens sammanträde.

§ 137

Redovisning till kommunstyrelsen från Piteå Kommunföretag AB 2023

Diariennr 23KS12

Beslut

Kommunstyrelsen tar del av redovisningen från Piteå Kommunföretag AB styrelsemöte 7 juni 2023.

Kommunstyrelsen anser sig i och med detta ha fullgjort sin uppsiktsplikt avseende PIKAB och dess dotterbolag.

Ärendebeskrivning

Kommunstyrelsen ska, efter varje styrelsemöte med Piteå kommunföretag AB (PIKAB), få en redogörelse för styrelsemötet. Detta som ett led i kommunstyrelsens fullgörande av sin uppsiktsplikt avseende kommunala företag.

Ordförande Patric Lundsgtröm (S) redogör för de punkter som behandlades vid Piteå kommunföretag ABs styrelsemöte den 7 juni 2023:

- VD-rapport
- Ekonomisk rapportering
- Investeringsbudget koncernen 2024
- Strategi PIKAB
- Internkontrollplan 2023

§ 138

Medfinansiering Projekt Lagkamrat, 2023-2025

Diariennr 23KS283

Beslut

Kommunstyrelsen medfinansierar projektet Lagkamrat för år 2023-2025 med max 300 tkr per år. Bidraget utgår från principen krona mot krona relaterat till den summa som andra finansierare bidrar med.

Utbetalning av Piteå kommuns del i projektet sker efter återredovisning av föregående års verksamhet samt andra finansierares insatser för det aktuella året.

Medel tas från avsatt driftbudgetsram under Kommunstyrelsen.

Ärendebeskrivning

Sedan 2015 har Piteå IF Damfotbollsförening (Piteå Dam) och Sparbanken Nord, i samverkan med socialtjänsten, framgångsrikt drivit det sociala projektet Lagkamrat med syfte att sätta guldkant på tillvaron för de boende på kommunens äldreboenden. 2023-2025 är planen att utöka projektets omfattning och inkludera målgruppen barn och ungdomar i kommunens grundskolor.

Piteå Dam har tagit kontakt med grundskolorna i Piteå för att undersöka intresse och möjligheter och alla rektorer har förklarat sig villiga att ta emot spelare ur Piteå Dams trupp inom ramen för projektet. Det skulle enligt utbildningsförvaltningen bland annat kunna komplettera och berika grundskolornas huvuduppdrag genom exempelvis studiestöd och relationsaktiviteter, samt bidra till skolans utövande av tillsynsplikten.

Projektet skapar en meningsfull tillvaro och sysselsättning för Piteå Dams elitidrottare, underlättar integration av nya spelare och ger dem möjlighet att skaffa sig en bredd av erfarenheter inför livet efter elitidrotten. Även andra föreningar med aktiva elitidrottare har visat intresse för att sysselsättas i projektet, vilket av Piteå Dam bedöms som rimligt då behovet som beskrivs från grundskolan är stort.

Piteå kommun har sedan projektets start medfinansierat Lagkamrat med motsvarande summa som näringslivet satsar, maximalt 300 tkr per år. Ett stort engagemang har uppvisats från näringslivet, speciellt för den utökning av projektet som beskrivits. 2022 var 15 företag medfinansierare och föreningen ser potential till att öka antalet.

Piteå Dam ansöker om medfinansiering av projektet enligt tidigare modell, krona mot krona relaterat till den summa som andra finansierare bidrar med, dock max 1000 tkr per år, under perioden 2023-2025.

Kommunledningsförvaltningens yttrande:

Lagakamrat har sedan starten 2015 varit ett uppskattat inslag inom äldreomsorgen och har satt guldkant på de äldres vardag. En utökning av projektet enligt ovan innebär många fördelar för

Signatur justerare

Utdragsbestyrkande

både grundskolan och de elitidrottare som bor i Piteå.

Utbildningsförvaltningen samordnar projektets planering, genomförande och utvärdering tillsammans och i dialog med Piteå Dam, samt i förekommande fall Sparbanken Nord och/eller Kommunstyrelsen. Det borgar för en sammanhållen verksamhet med ett centralt kvalitetsuppföljningsansvar.

Projektansökan avser ett betydligt mycket högre belopp än tidigare år även om verksamhetens utökade omfattning ska beaktas. Då dessa insatser utgör ett mervärde för kommunens förvaltningar så är det enbart kommunens ambitionsnivå och ekonomiska utrymme som avgör medfinansieringens storlek. Kommunledningsförvaltningen ställer sig positiv till projektets fortsättning men det är vår bedömning att vi inte till fullo kan möta den sökandes önskemål.

Yrkanden

Karl-Erik Jonsson (M) och Anna Bergström (V): Bifall till Kommunledningsförvaltningens förslag.

Propositionsordning

Ordföranden ställer proposition och finner att det endast föreligger ett förslag vilket blir Kommunstyrelsens beslut.

§ 139

Medfinansiering Samhällsvinsten 2023

Diariennr 23KS319

Beslut

Kommunstyrelsen beviljar medfinansiering av Piteå IF FFs projekt Samhällsvinsten om 100 tkr.

Medfinansiering tas från medel till Kommunstyrelsens förfogande.

Ärendebeskrivning

Piteå IF FF genomför under 2023 projektet Samhällsvinsten tillsammans med Sparbanken Nord, Wibax, PiteEnergi och Smurfit Kappa. Syftet är att skapa ett bättre Piteå för kommunens ungdomar och möta det uttryckta behovet av fritidsgårdar. Detta görs genom att skapa pop-up fritidsgårdar och aktiviteter i kommunens befintliga lokaler. Innehåll och aktiviteter beslutas utifrån dialog tillsammans med en fokusgrupp som består av ungdomar.

I januari genomfördes den första pop-up fritidsgården ”Öppna hallen” på Norrmalmia med ca 250–300 deltagande ungdomar. Arrangemanget fick positiv feedback från samtliga deltagare och samarbetspartners, samt från polis och fältare. ”Öppna hallen” ska inom ramen för projektet genomföras totalt minst åtta tillfällen under 2023.

Vintertid genomförs nattfotboll i Nolia Airdome, med fokus på integration av ensamkommande ungdomar. Även nattfotbollen ska genomföras under minst åtta tillfällen 2023. Planering pågår också för att starta upp aktivitetsfritids och läxhjälp en gång i veckan där deltagarna bjuds på mellanmål.

Projektet finansieras av flera samarbetspartners. Piteå IF FF ansöker om medfinansiering från Piteå kommun med 100 tkr för 2023.

Kommunledningsförvaltningens yttrande:

Syftet med projektet är att skapa ett bättre Piteå för kommunens ungdomar och möta det uttryckta behovet av fritidsgårdar. Kommunledningsförvaltningens uppfattning är att syftet är gott och till stor del kommer uppnås. Detta är dock en verksamhet som Kultur- och fritidsnämnden ansvarar för och ansökan borde därför riktas till den nämnden. Inom Kommunstyrelsens budget finns medel avsatta för bidragsansökningar och i och med att detta projekt beviljas är de medlen fullt in-tecknade för 2023 vilket kan innebära en undanträngning av andra ansökningar som inkommer under året.

Yrkanden

Karl-Erik Jonsson (M) och Anna Bergström (V): Bifall till Kommunstyrelsens arbets- och personalutskotts förslag.

Propositionsordning

Ordföranden ställer proposition och finner att det endast föreligger ett förslag vilket blir Kommunstyrelsens beslut.

§ 140

Begäran om investeringsmedel från centrala potten -

Laddinfrastruktur elfordon

Diariernr 23KS356

Beslut

Kommunstyrelsen beviljar att reserverade investeringsmedel på 2 mkr till laddinfrastruktur för kommunens tjänstefordon lyfts från Kommunstyrelsens centrala pott för investeringar till Fastighets- och servicenämnden.

Ärendebeskrivning

Fastighets- och serviceförvaltningen avdelning fastigheter har fått i uppdrag att utveckla laddinfrastrukturen för kommunens tjänstefordon, vid Piteå kommuns fastigheter. Utsedd projektledare driver projektet tillsammans med intern arbetsgrupp och referensgrupper från övriga förvaltningars verksamheter. En dialog förs mellan projektledare och inköpsavdelningen, som ansvarar för leasingbilsavtalet, var och när laddplatser finns tillgängligt i områden där elbilar har sin hemvist.

Medel från den centrala potten ska användas för att utforma infrastrukturen, planera och genomföra åtgärder för att tillskapa laddplatser.

Under 2023 planeras 19 laddplatser på Hortlaxgården till en kostnad av 527 tkr, 7 laddplatser på Trädgårdens Äldrecentra 174 tkr, 2 laddplatser på Nils Edéns väg 189 tkr och 6 laddplatser på Vandrarhemmet, 187 tkr. Under kvartal 4 påbörjas genomförandet i stadshusets garage med ca 20 platser och avslutas året därpå, 550 tkr.

Mellan 2024–2025 är de prioriterade områdena Arena Norrstrand, Roknäsgården, Hortlax skolområde, Porsnässkolan, Källbogården, Strömbackaområdet. Fortlöpande planering kommer att ske samt äskande i verksamhetsplan 2024-2026.

Fastighets- och servicenämndens beslut 2023-04-27 § 30:

Fastighets- och servicenämnden begär att reserverade investeringsmedel på 2 mkr till laddinfrastruktur för elfordon (VEP 2023–2025) lyfts från Kommunstyrelsens centrala pott till Fastighets- och servicenämnden.

Fastighets- och servicenämnden lämnar över ärendet till Kommunstyrelsen för beslut.

Kommunledningsförvaltningens yttrande

I Kommunstyrelsens centrala pott för investeringar finns 2 mkr avsatta för laddinfrastruktur för kommunens tjänstefordon. I och med denna begäran lyfts samtliga medel avsatta för ändamålet.

§ 141

Ovillkorat aktieägartillskott Svenska Kommun Försäkrings AB

Diariennr 23KS397

Beslut

Kommunstyrelsen beslutar om inbetalning av ovillkorat aktieägartillskott om 4 444 035 SEK till Svenska Kommun Försäkrings AB.

Ärendebeskrivning

Piteå kommun är en av tio delägarkommuner i Svenska Kommun Försäkrings AB. Bolagets syfte är att genom systematiskt och uthålligt skadeförebyggande arbete i kombination med samlad återförsäkringsstyrka på återförsäkringsmarknaden uppnå över tiden fördelaktiga försäkringslösningar för sina aktieägare samt minska skadekostnaderna.

Enligt aktieägaravtalet för Svenska Kommun Försäkrings AB ska varje delägarkommun bidra till att bolaget upprätthåller sitt solvenskapitalkrav utifrån Finansinspektionens krav. En avstämning av solvenskravet görs årligen utifrån fastställt årsbokslut. Beräkningen av solvenskravet efter årsbokslut 2022 ger att Piteå kommun ska inbetala 4 444 035 SEK som ovillkorat aktieägartillskott till Svenska Kommun Försäkrings AB senast 30 juni 2023

§ 143

Utökning av checkkredit inom kommunens koncernkonto för AB PiteBo

Diariennr 23KS342

Beslut

Kommunstyrelsen utökar tillfälligt AB PiteBos koncernkredit inom kommunens koncernkonto med 20 mkr till totalt 40 mkr under perioden 20230701 till 20240630.

Ärendebeskrivning

En skrivelse har inkommit från AB PiteBo om utökning av befintlig checkkredit:

AB PiteBo har en sedan tidigare beviljad permanent checkkredit om 20 mkr. Krediten har legat på samma nivå under lång tid, 10-20 år. Under den tiden har verksamhetens omsättning ökat med ca 100 mkr per år. AB PiteBo vill ansöka om en permanent utökning av checkkredit, från 20 till 40 miljoner kr.

Det är tydligt att nuvarande kreditnivå är för låg i förhållande till bolagets löpande utgiftsmassa. Utöver den gradvisa ökningen av utgifterna i takt med att verksamheten har vuxit genom åren får även senaste årets kraftiga kostnadsökningar genomslag på likviditeten. En utmaning för AB PiteBo är dessutom att hyresintäkterna koncentreras till månadsskiftet medan utgifterna sprids ut över månaden vilket innebär att behovet av likviditet kan vara stort i mitten av en månad. Krediten behöver vara dimensionerad så att den kan täcka upp för enstaka tillfällen då intäkter och utgifter inte är i balans. Ytterligare belastning på likviditeten är den höjda räntenivån som kommer bli alltmer märkbar i takt med att bolagets befintliga lån omsätts.

Den utökade checkkrediten är inte ett medel för att finansiera investeringar. PiteBos systerföretag, PiteEnergi och PNF, har betydligt högre checkkrediter sett till verksamheternas omfattning än vad PiteBo har. Det är rimligt att bolagen har liknande förutsättningar.

Kommunledningsförvaltningens yttrande

Behovet av likviditet i kommunkoncernen kommer framöver att vara genomgående högt på grund av stora kommande stora investeringar i såväl kommunen som bolagen. Därav föreslås istället för en permanent utökning av checkkrediten en tillfällig utökning av checkkrediten, från 20 till 40 mkr under perioden 2023-07-01 till 2024-06-30. AB PiteBo har sedan tidigare en tillfälligt utökad checkkredit om 30 mkr som förfaller 2023-06-30, se bilaga.

Beslutsunderlag

- §117 KS Tillfällig utökning av koncernkontokredit AB Pitebo

§ 144

Förordnande signalskyddschef

Diariennr 23KS359

Beslut

Kommunstyrelsen förordnar Petter Nordqvist som signalskyddschef.

Kommunstyrelsen förordnar Linda Bergmark, som biträdande signalskyddschef.

Ärendebeskrivning

Piteå kommun är en del av totalförsvaret. För den gemensamma planeringen av det civila försvaret, tillsammans med andra kommuner, regionen och Länsstyrelsen krävs att säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter kan utbytas och överföras utan att dessa röjs. För skyddet av uppgifterna krävs att dessa krypteras vid överföring, vilket kräver av Försvarmakten godkänt signalskyddssystem. Varje verksamhetsutövare som bedriver säkerhetskänslig verksamhet och innehar signalskyddssystem ska ha en signalskyddschef, vilken har till uppgift att ansvara för ledning och samordning av signalskyddstjänsten.

§ 145

Informationshanteringsplan för ekonomiavdelningen

Diariennr 23KS143

Beslut

Kommunstyrelsen antar Informationshanteringsplan för verksamhetsområdena Ekonomi och Inköp.

Kommunstyrelsen uppmanar samtliga nämnder att anta den kommungemensamma delen av Informationshanteringsplanen.

Ärendebeskrivning

I arkivlagen (1990:782) finns bestämmelser om myndighetens skyldighet att svara för arkivbildning och arkivvård, bla framgår att allmänna handlingar inte får gallras utan gallringsbeslut. Arkiven ska bevaras, hållas ordnade och vårdas så att de tillgodoser

1. rätten att ta del av allmänna handlingar,
2. behovet av information för rättskipningen och förvaltningen, och
3. forskningens behov.

I arkivvården ingår att myndigheter enligt 6 § Arkivlagen ska upprätta en systematisk förteckning över sina handlingar, för Kommunstyrelsen motsvaras detta av en Informationshanteringsplan, (tidigare Dokumenthanteringsplan).

Informationshanteringsplanen (IHP) är processbaserad, till skillnad från tidigare planer som utgått från pappersburna rutiner. IHP tar fasta på informationens rörlighet, det faktum att fysisk lagring är föränderlig över tid och fångar upp mycket mer information om varje handling än tidigare Dokumenthanteringsplan.

Den nya Informationshanteringsplanen ska ha sin utgångspunkt i Kommunstyrelsens upprättade klassificeringsstruktur som beslutades i Kommunstyrelsen 2020-01-13, §21. Den representerar samtliga verksamheter ur ett processorienterat perspektiv. Det innebär i korthet att: - informationen/handlingarna redovisas utifrån kommunens verksamhetsområden och dess processer - informationen/handlingarna beskrivs med olika hanteringsanvisningar som t.ex. gallringsfrister, om de ska bevaras, var de förvaras m.m. Det är dessa hanteringsanvisningar som utgör stommen i informationshanteringsplanen.

Informationshanteringsplanen ersätter tidigare beslutad Dokumenthanteringsplan. Fortsatt inventering och kartläggning av handlingar som kvarstår kommer att tas till beslut när dessa är färdigställda.

Kommunstyrelsen har helhetsansvar för beslut som är kommunövergripande och ska se till att hanteringen är effektiv och ändamålsenlig. Kommunledningsförvaltningen föreslår därför att

kommunstyrelsen uppmanar samtliga nämnder att anta de kammungemensamma delarna av informationshanteringsplanerna för verksamhetsområdena Ekonomi och Inköp enligt kommunstyrelsens beslut.

Beslutsunderlag

- Informationshanteringsplan Ekonomiavdelningen
- Informationshanteringsplan Inköpsenheten

§ 146

Riktlinje för dataskyddsarbetet

Diariennr 23KS275

Beslut

Kommunstyrelsen antar Riktlinje för dataskyddsarbetet.

Ärendebeskrivning

I maj 2018 blev EU:s dataskyddsförordning svensk lag. Personuppgiftsansvarig för behandling av personuppgifter och ansvarig för efterlevandet av lagen är den som bestämmer för vilka ändamål personuppgifter ska behandlas och hur behandlingen ska gå till. Varje nämnd och bolag för sig är personuppgiftsansvariga för de behandlingar som sker i sina verksamheter och som de bestämmer om.

Personuppgiftsansvaret är omfattande. För att underlätta för nämnderna och bolagen att lägga upp sitt dataskyddarbete och navigera i situationer där man till exempel anlitar ett personuppgiftsbiträde eller delar personuppgiftsansvar med annan nämnd eller bolag, har kommunledningsförvaltningen tagit fram ett förslag på Riktlinje för dataskyddsarbetet. Riktlinjen innehåller övergripande ställningstaganden avseende fördelning av ansvar för dataskyddsarbetet och utförandet av vissa obligatoriska processer som konsekvensbedömning och hantering av personuppgiftsincidenter.

Kommunledningsförvaltningen föreslår att Kommunstyrelsen antar Riktlinje för dataskyddsarbetet.

Beslutsunderlag

- Riktlinjer för dataskyddsarbetet

§ 147

Riktlinjer för Piteå kommuns vänortssamarbete

Diariernr 23KS253

Beslut

Kommunstyrelsen upphäver Riktlinjer för Piteå kommuns vänortssamarbete.

Ärendebeskrivning

Kommunstyrelsen antog 2022-10-10 § 164 Riktlinjer för internationellt arbete. Riktlinjerna omfattar även vänortssamarbetet. Utifrån detta är Riktlinjer för Piteå kommuns vänortssamarbete inaktuellt och ska upphävas.

Beslutsunderlag

- Riktlinjer för Piteå kommuns vänortssamarbete

§ 148

Remiss - Skjutvapen och explosiva varor – skärpta straff för de allvarligare brotten

Diariennr 23KS348

Beslut

Kommunstyrelsen har inga synpunkter att lämna över Remiss - Skjutvapen och explosiva varor – skärpta straff för de allvarligare brotten.

Ärendebeskrivning

Piteå kommun har beretts möjlighet att lämna yttrande över Remiss - Skjutvapen och explosiva varor – skärpta straff för de allvarligare brotten. Berörda förvaltningar har inga synpunkter och Kommunledningsförvaltningens förslag är att Kommunstyrelsen yttrar sig enligt detta.

Beslutsunderlag

- Remiss - Skjutvapen och explosiva varor – skärpta straff för de allvarligare brotten

§ 149

Remiss - Ett statligt huvudmannaskap för personlig assistans

Diariernr 23KS252

Beslut

Kommunstyrelsen instämmer med utredningen Ett statligt huvudmannaskap för personlig assistans.

Ärendebeskrivning

Länk till utredningen:

<https://www.regeringen.se/rattsliga-dokument/statens-offentliga-utredningar/2023/02/sou-20239/>

Utredningen föreslår bland annat:

- att staten genom Försäkringskassan ska ha ett samlat huvudmannaskap för beslut om och finansiering av insatsen personlig assistans
- att kommunerna ska fortsätta att utföra personlig assistans om den enskilde begär det.
- att timschablonen höjs med 4,35 kronor i 2022 års nivå. Detta för att kompensera arbetsgivarna för sjuklönekostnaderna för personliga assistenter och att den ordning som gäller enligt 6 § andra stycket förordningen (1993:1091) om assistansersättning ska fortsätta att gälla vid ett statligt huvudmannaskap
- att nuvarande kvalifikation för rätt till personlig assistans enligt LSS behålls i ett statligt huvudmannaskap
- att kommunerna inte längre ska vara skyldiga att medfinansiera de första 20 timmarna per vecka av assistansersättning
- att arbetet med god kvalitet ska kompletteras med regler för att säkerställa den enskildes självbestämmande
- att kommunerna ska kunna anmäla till IVO om de får indikationer på att personlig assistans inte utförs med god kvalitet
- att det statliga huvudmannaskapet ska träda i kraft den 1 januari 2026 och att de kommunala besluten om personlig assistans från detta datum ska föras över löpande till Försäkringskassan
- att kommunerna ska kunna få ersättning för de kostnader för personlig assistans som de har haft efter ikraftträdandet fram till att Försäkringskassan tar över besluten
- en sekretessbrytande bestämmelse i form av en uppgiftsskyldighet för kommunerna att i samband med överföringen lämna över de uppgifter som är nödvändiga för att Försäkringskassan ska kunna fullgöra sitt uppdrag inom ramen för assistansersättningen
- att kommunerna ska fortsätta att ansvara för ett fåtal beslut som avviker från reglerna i socialförsäkringsbalken
- att anslaget för kommunalekonomisk utjämning minskas med 10 323 miljoner kronor i 2021 års kostnads- och volymnivå till följd av huvudmannaskapsförändringen.

§ 150

Månadsbokslut april 2023 samt helårsprognos

Diariernr 23KS61

Beslut

Kommunstyrelsen godkänner Månadsrapport april 2023.

Kommunstyrelsen uppmanar nämnderna att bedriva verksamheten kostnadseffektivt samt arbeta metodiskt och målinriktat för att komma till rätta med prognostiserade underskott.

Ärendebeskrivning

Kommunchef Åsa Öberg föredrar ärendet vid Kommunstyrelsens sammanträde.

Kommunledningsförvaltningen har tillsammans med kommunens förvaltningar sammanställt ekonomiskt resultat per sista april som uppgår till -48,5 mkr. För helåret prognostiseras resultat om 13,4 mkr.

Beslutsunderlag

- Månadsrapport april 2023
- Månadsuppföljning Socialtjänsten april 2023
- Analys Socialtjänsten april 2023
- Analys Barn- och utbildningsnämnden april 2023

§ 151

Anmälda handlingar

Beslut

Kommunstyrelsen tar del av anmälda handlingar.

Ärendebeskrivning

Handlingar som inkommit till Kommunledningsförvaltningen för kännedom till Kommunstyrelsen.

Anmälda handlingar

- Protokoll Kommunala förebygganderådet 2023-05-25 (dnr 23KS71-1)
- Protokoll Pite älv ekonomisk förening årsstämma 2023-04-19 (dnr 23KS394-3)
- § 79 Samhällsbyggnadsnämnden Slutredovisning av Samhällsbyggnadsnämndens investeringsprojekt som avslutas år 2022 (dnr 23KS425-1)
- Slutredovisningsdokument 2022 Samhällsbyggnadsnämnden (dnr 23KS425-2)
- Protokoll från styrelsemöte i Uppsala, 2023-05-21 (dnr 23KS89-8)
- Protokoll Samhällsbyggnadsnämnden 2023-04-27 signerat (dnr 23KS15-2)
- Protokoll Gemensam Kost- och servicenämnd Piteå - Luleå 2023-04-28 signerat (dnr 23KS19-3)
- Protokoll Miljö- och tillsynsnämnden 2023-04-28 signerat (dnr 23KS14-1)
- Protokoll Fastighets- och servicenämnden 2023-04-27 §§24-36 signerat (dnr 23KS17-4)
- Protokoll Fastighets- och servicenämnden 2023-04-27 §37 direktjustering signerat (dnr 23KS17-5)
- Tilldelningsbeslut Grafisk profil fordon (dnr 23KS249-1)
- Sammanträdesplan 2023 - Sveriges Kommuner och Regioner (dnr 23KS373-2)
- Skrivelse från Fremia och Famna om nya möjligheter till idéburen välfärd (dnr 23KS353-1)
- Protokoll till ägarsamråd Investeringar i Norrbotten 2023-03-22 (dnr 23KS375-1)
- Delegationsbeslut val av ledamöter och ersättare Tillgänglighetsrådet (dnr 22KS764-13)
- Protokoll årsstämma Investeringar i Norrbotten AB 2023-04-18 - signerat (dnr 23KS375-3)
- Protokoll - Årsstämma för Pite Älv Ekonomisk Förening (dnr 23KS394-1)
- Protokoll Kommunala pensionärsrådet (dnr 23KS75-1)
- Protokoll från årsstämma 2023-04-18 Informationsteknik i Norrbotten AB (dnr 23KS398-1)
- Ekonomirapporten maj 2023 (dnr 23KS401-1)
- Protokoll Regionala kollektivtrafikmyndigheten i Norrbotten, Arbetsutskottsmöte (dnr 23KS145-5)
- Följebrev - Protokoll - Årsstämma Energikontor Norr AB 2023 (dnr 23KS407-1)
- Protokoll - Årsstämma Energikontor Norr AB 2023 (dnr 23KS407-2)
- § 63 Uppdragsbeskrivning om SFI-undervisning för utländska personer över 16 år som lagligt vistas i Piteå och som idag inte har rätt till SFI, Samhällsbyggnadsnämnden 2023-04-27 (dnr 23KS357-1)
- Protokoll konstituerande styrelsemöte via Teams, 2023-05-12 (dnr 23KS89-9)
- Kommunala tillgänglighetsrådets protokoll från den 30 maj 2023 (dnr 23KS76-1)
- Protokoll Plan- och tillväxtkommittè 2023-06-01 (dnr 23KS4-3)
- Barn- och utbildningsnämndens protokoll 2023-05-31 (dnr 23KS13-10)
- Samhällsbyggnadsnämndens protokoll 2023-05-31 (dnr 23KS15-3)

§ 152

Redovisning av delegationsbeslut

Beslut

Kommunstyrelsen godkänner anmälningarna av delegationsbeslut.

Ärendebeskrivning

Kommunledningsförvaltningen redovisar beslut som fattats med stöd av Kommunstyrelsens delegationsbestämmelser.

Delegationsbeslut

- Delegationsbeslut avseende borgensåtagande för Piteå Renhållning och Vatten AB signerat (dnr 23KS341-3)
- Delegationsbeslut Piteå rid- och körsällskap 2023 (dnr 22KS554-2)
- Fördjupad översiktsplan Öjebyn - Samråd (dnr 23KS352-6)
- Delegationsbeslut Piteå kommun gällande Remiss ert dnr KN2023 02314 (dnr 23KS181-8)
- Delegationsbeslut - Bärgning och förvaring av fartyget Munksund (dnr 23KS381-1)
- Beslut - Löpande glasmästeriarbeten 2023 signerat (dnr 23KS304-1)
- Delegationsärende borgensåtagande KB Stadsvapnet signerat (dnr 23KS347-1)
- Delegationsbeslut - överklagan, signerat (dnr 23KS286-8)
- Delegationsbeslut - avseende borgensåtagande för Piteå Näringsfastigheter AB, signerat (dnr 23KS345-1)
- Delegationsbeslut SSRs Landsmöte 2023 (dnr 23KS320-3)
- Fastställande av förfrågningsunderlag - Förnyad konkurrensutsättning Beslutsstödsystem (dnr 23KS414-1)
- Tilldelningsbeslut - Trafikstrategi Piteå kommun signerat (dnr 23KS300-2)
- Tilldelningsbeslut Systemstöd till elevhälsan signerat (dnr 23KS418-1)
- Upphandling - Ramavtal för vibrations- och omgivningskonsult (dnr 23KS421-1)
- Delegationsbeslut Anvisning för resor och transporter i tjänsten signerat (dnr 22KS724-2)

§ 153

Budget 2024 och Verksamhetsplan 2024 - 2026

Diariernr 23KS62

Beslut

Kommunstyrelsen föreslår att Kommunfullmäktige fastställer verksamhetsplan för åren 2024–2026 och årsbudget för år 2024 enligt nedan.

Kommunstyrelsen föreslår att Kommunfullmäktige utökar nämndernas/styrelsens ramar med 18,6 mkr år 2024, 18,6 mkr år 2025 och 18,6 år 2026 respektive engångstillskott 93,1 mkr år 2024; 8,0 mkr år 2025 och 8,0 mkr år 2026.

Kommunstyrelsen föreslår att Kommunfullmäktige avsätter i driftbudgeten 76 mkr i en central pott till kommunstyrelsens förfogande. Potten innehåller bland annat anslag till löneökningar för år 2024. Kommunfullmäktige uppdrar åt kommunstyrelsen att fördela medel till nämnder/styrelse för löneökningar då lokala avtal för 2024 är klara.

Kommunstyrelsen föreslår att Kommunfullmäktige avsätter i driftbudgeten 14,2 mkr år 2024; 28,1 mkr år 2025 och 20,1 mkr år 2026 i en central pott för kapitalkostnader till kommunstyrelsens förfogande. Kommunfullmäktige uppdrar åt kommunstyrelsen att fördela medel till nämnder/styrelse för tillkommande kapitalkostnader under året.

Kommunstyrelsen föreslår att Kommunfullmäktige beslutar om taxe-/avgiftshöjningar tas i särskilt beslut av Kommunfullmäktige.

Kommunstyrelsen föreslår att Kommunfullmäktige fastställa mål och nyckeltal på kommunövergripande och nämnds nivå som stöd för bedömning av God ekonomisk hushållning i Piteå kommun för år 2024.

Kommunstyrelsen föreslår att Kommunfullmäktige fastställer kommunens skattesats för år 2024 till 22:25 kronor (oförändrad).

Kommunstyrelsen föreslår att Kommunfullmäktige uppdrar åt nämnder/styrelse att, utifrån mål och uppdrag, fastställa internbudget för år 2024 inom ramen för anvisade medel (driftbudget och investeringsbudget) i samråd med Kommunstyrelsen/Ekonomiavdelningen.

Kommunstyrelsen föreslår att Kommunfullmäktige delegerar till respektive nämnd/styrelse att, upp till fastställd beloppsgräns, löpande under året omvandla drift- till investeringsmedel under förutsättning att nämnden efter omfördelning klarar en budget i balans. Rapportering om omfördelning görs i samband med årsredovisningen.

Kommunstyrelsen föreslår att Kommunfullmäktige fastställer 2024 års investeringsram om 356,5 mkr.

Kommunstyrelsen föreslår att Kommunfullmäktige beslutar att Kommunstyrelsen får omsätta

och ta upp nya lån så den samlade lånevolymen exklusive kontokrediter uppgår till maximal 1 500 mkr.

Anteckning

Magnus Häggblad (SD) och Sara Hall (SLP) deltar inte i beslutet.

Reservationer

Karl-Erik Jonsson (M), Håkan Johansson (M), Anna Bergström (V) och Helén Lindbäck (KD) reserverar sig mot beslutet till förmån för eget förslag.

Ärendebeskrivning

Kommunstyrelsen lägger fram förslag till verksamhetsplan 2024–2026 och årsbudget 2024.

Förslaget har arbetats fram med utgångspunkt från de Riktlinjer för budgetarbetet som fastställts av Kommunfullmäktige 2023-03-20.

Riktlinjerna för budgetarbetet år 2024 har utgått från beslutade budgetramar och resultatnivåer i VEP 2023–2025.

Tiden efter pandemin och Rysslands angrepp mot Ukraina har präglats av en stigande inflation till följd av utbudsbrist i världen. Det har i sin tur lett till kraftiga prisökningar samt stigande räntekostnader för företag, offentlig sektor och hushåll. Globala frakt-, energi- och råvarupriser har börjat sjunka i många länder med fallande inflation som följd.

Förhoppningsvis leder det till att inflationen kommer att fortsätta nedåt även i Sverige.

Riksbankens senaste räntehöjning har gett en styrränta på 3,5 procent och ytterligare en höjning är aviserad till juni eller september i år. Svenska hushåll, företag och offentlig sektor drabbas hårt av räntehöjningar eftersom många har höga bostadslån och korta räntebindningstider. Såväl företag som kommunal sektor står inför avvägningar mellan anpassning till den svaga ekonomin på kortare sikt och den mer strukturella kompetensbristen. Befolkningsutvecklingen i riket bromsar in, vilket över tid kommer att ge arbetskraftsbrist inom alla sektorer. Befolkningsstrukturen förändras framöver, där antalet personer +80 år ökar med nära 50 procent samtidigt som personer i arbetsför ålder ökar med knappt 5 procent. De kommande åren är bristen på arbetskraft den enskilt största utmaningen för kommunal sektor. I välfärdssektorn uppstår de största behovsökningarna inom äldreomsorgen, till följd av att den stora gruppen 40-talister uppnår åldern +80 år.

Kommunsektorn har under den två år långa pandemin visat rekordstarka resultat. Nu börjar de ekonomiska utmaningarna för kommuner och regioner bli alltmer påtagliga. Kommunal sektors fortlöpande arbete med effektiviseringar, besparingar och eventuella skattehöjningar räcker inte. Hög inflation, ökade pensionskostnader och stigande räntekostnader bidrar till historiskt låga resultatnivåer. Många kommuner och nästan alla regioner förväntas redovisa underskott både i år och nästa år.

Kommunstyrelsens förslag till VEP 2024–2026 baseras på följande förutsättningar: Sveriges Kommuners och Regioners (SKR) prognos i april 2023 för skatteunderlagets utveckling under den kommande planperioden indikerar en ökning i jämförelse med den prognos som skatteintäkterna baserades på i VEP 2023–2025. Preliminär beräkning är gjord för kostnadsutjämning, samt LSS-utjämning och båda utjämningsområdena ökar i jämförelse

med VEP 2023–2025.

Skatteintäkter/generella statsbidrag ökar med netto 14,8 mkr för år 2024 mot tidigare beräkning i VEP 2023–2025.

- Skatteunderlaget är uppräknat enligt SKR uppräkningsfaktor med 4,0 % för år 2024; 4,8 % för år 2025 samt 4,7 % för år 2026.
- Preliminär kostnadsutjämning för år 2024 medför en ökning med 23,4 mkr.
- Preliminär LSS-utjämning för år 2024 ger en minskning med 8,1 mkr.

Anslag för löneökningar, priskompensation och kapitalkostnader avsätts och ingår i central pott till kommunstyrelsens förfogande 2024–2026.

Förslagen till mål och nyckeltal på kommunövergripande och nämnds nivå som fastställer vad som bedöms vara God ekonomisk hushållning i Piteå kommun för år 2024 återfinns i budgetdokumentet.

I nämndernas budgetförslag finns taxorna redovisade. Flertalet av taxorna indexregleras årligen.

Det finns en gränsdragningsproblematik mellan drift och investering som också till vissa delar krockar med väl fungerande ekonomistyrningsprocesser på förvaltningarna. Därför föreslås att nämnder/styrelse får i delegation att upp till och med ett maxbelopp fördela om från drift till investeringsanslag löpande under året under förutsättning att nämnden efter omfördelning klarar en budget i balans. Rapportering om omfördelning görs en gång per år i samband med årsredovisningen.

Samråd och diskussioner har skett med berörda förvaltningar.

Budgetförslaget presenteras för den centrala samverkansgruppen den 8 juni 2023.

Yrkanden

Håkan Johansson (M), Karl-Erik Jonsson (M) och Helen Lindbäck (KD): Bifall till Moderaternas förslag till Budget 2024 och Verksamhetsplan 2024 - 2026.

Cristian Bergvall (S) och Anton Li Nilsson (C): Bifall till Kommunledningsförvaltningens förslag till Budget 2024 och Verksamhetsplan 2024 - 2026.

Anna Bergström (V): Bifall till Vänsterpartiets förslag till Budget 2024 och Verksamhetsplan 2024 - 2026.

Propositionsordning

Ordföranden ställer proposition på de tre förslagen och finner att Kommunstyrelsen beslutar enligt Kommunledningsförvaltningens förslag.

Beslutsunderlag

- Budget 2024 och Verksamhetsplan 2024 - 2026
- Moderaternas förslag till Budget 2024 och Verksamhetsplan 2024 - 2026
- Vänsterpartiets förslag till Budget 2024 och Verksamhetsplan 2024 - 2026

§ 154

Begäran om medel ur Kommunstyrelsens centrala pott - Förvärv av tomträtt Piteå Svensbyn I I:55

Diariennr 23KS404

Beslut

Kommunstyrelsen föreslår att Kommunfullmäktige beslutar att förvärva tomträtten till Piteå Svensbyn 11:55 med adress Bäckvallenvägen 21, 946 40 Svensbyn till överenskommet pris 1 800 000 kr.

Kommunstyrelsens beviljar medel från centrala potten för investeringar samhällsutveckling.

Ärendebeskrivning

Fastigheten Piteå Svensbyn 11 :55 tillhör Piteå kommun och upplåts med tomträtt. Byggnaden med tillhörande tomträtt har legat ute till försäljning på öppna marknaden via mäklare, Svensk Fastighetsförmedling i Piteå. Begärt pris var 1 995 000 kr. Piteå kommun har låtit genomföra värdering av byggnaden, vilken visade ett värde på 1 600 000 kr. Efter förhandlingar enades parterna om en köpeskillning på 1 800 000 kr. I samband med förvärvet kommer tomträtten att dödas varpå en mindre kostnad uppstår för Piteå kommun.

Vid tillträdet 2023-10-02 kommer det inte att finnas några gällande hyresavtal rörande byggnaden.

På fastigheten har OK -Norrbotten tidigare haft försäljning av drivmedel. Under sommaren 2022 har saneringsarbeten av marken genomförts på uppdrag av OK -Norrbotten. Miljö- och hälsoskydd Piteå kommun har under 2023 förelagt om provtagning som ska vara genomförd senast 2023-06-30. Senast två månader efter genomförd provtagning ska ett PM lämnas till tillsynsmyndigheten där bland annat analysresultat ska presenteras. Ansvaret för eventuella tillkommande saneringsarbeten kvarstår på OK-Norrbotten, så länge de inte är i konkurs. Då övergår ansvaret till fastighetsägaren. I årsredovisning 2021 för OK Norrbotten Ekonomisk Förening med org m 797000-0852 redovisas resultatet för de senaste fem åren (2017-2021). Av detta framgår att den ekonomiska föreningen har redovisat vinster samtliga dessa år och med en omsättning på mellan 1,1 -1,3 mdkr. Det egna kapitalet är starkt med en soliditet på 50,4%. Sammantaget ser det ekonomiska läget bra ut för föreningen, inte heller revisorerna har haft några synpunkter i revisionsberättelserna. Bolaget har funnits sedan 1929, sannolikheten för en konkurs bedöms som låg.

Yrkanden

Anton Li Nilsson (C): Bifall till Kommunledningsförvaltningens förslag.

Propositionsordning

Ordföranden ställer proposition och finner att det endast föreligger ett förslag vilket blir Kommunstyrelsens beslut.

Signatur justerare

Utdragsbestyrkande

Beslutsunderlag

- Köpekontrakt Piteå Svensbyn 11:55
- Delegationsbeslut - Begäran om medel ur Kommunstyrelsens centrala pott - Investeringar av samhällsutveckling
- Depositionsavtal Svensbyn 11:55

§ 155

Sammanträdesplan 2024 - Kommunstyrelsen och Kommunfullmäktige

Diariennr 23KS60

Beslut

Kommunstyrelsen fastställer Sammanträdesplan för Kommunstyrelsens arbets- och personalutskott samt för Kommunstyrelsen för 2024.

Kommunstyrelsen fastställer Årsplan/tidplan för ekonomiska aktiviteter för kommunen och kommunkoncernen för 2024.

Kommunstyrelsen föreslår att Kommunfullmäktige fastställer sammanträdesplan för Kommunfullmäktige för 2024.

Reservationer

Håkan Johansson (M) och Karl-Erik Jonsson (M) reserverar sig mot beslutet till förmån för eget förslag.

Ärendebeskrivning

Ett förslag till sammanträdesplan för år 2024 har upprättats för Kommunstyrelsen inklusive Kommunstyrelsens arbets- och personalutskott samt för Kommunfullmäktige. Dessutom har förslag tagits fram till Årsplan/tidplan för ekonomiska aktiviteter för kommunen och kommunkoncernen för år 2024.

Årsplanen innehåller tidplaner för årsredovisning/bokslut, månadsrapport, fördjupad månadsrapport, delårsrapport och budget/Verksamhetsplan inklusive skattesats.

Yrkanden

Karl-Erik Jonsson (M): Bifall till Kommunledningsförvaltningens förslag med ändringen att Kommunfullmäktiges sammanträde 24 juni förläggs innan midsommar.

Cristian Bergvall (S) och Kata Nilsson (S): Bifall till Kommunledningsförvaltningens förslag.

Propositionsordning

Ordföranden ställer proposition på de två förslagen och finner att Kommunstyrelsen beslutar enligt Kommunledningsförvaltningens förslag.

Beslutsunderlag

- Årsplan ekonomi 2024
- Tidplan ekonomi 2024
- Sammanträdesplan 2024 (KSAPU KS KF)

Signatur justerare

Utdragsbestyrkande

§ 156

Webbsändningar av kommunfullmäktigessammanträden

Diariennr 23KS395

Beslut

Kommunstyrelsen föreslår att Kommunfullmäktige upphäver beslut från 2023-02-13 § 3 att utse ordförande Cristian Bergvall (S), eller den som i hans ställe agerar ordförande, till ansvarig utgivare för sändningar av Kommunfullmäktiges sammanträden för perioden fram till och med 14 oktober 2026.

Ärendebeskrivning

Kommunfullmäktige beslutade 2023-02-13 § 3 att utse ordförande Cristian Bergvall (S), eller den som i hans ställe agerar ordförande, till ansvarig utgivare för sändningar av Kommunfullmäktiges sammanträden för perioden fram till och med 14 oktober 2026.

Kommunfullmäktige beslutade även att ansvarig utgivare inte ska vara ansvarig för det som sägs under sammanträdet, utan varje ledamot eller annan medverkande ansvarar själv för eventuella yttrandefrihetsbrott han/hon kan begå. Detta ska kommunfullmäktiges presidium informera om vid varje fullmäktiges sammanträde.

Kommunfullmäktige beslutade också att Kommunstyrelsen är personuppgiftsansvarig för sändningarna.

Efter Kommunfullmäktiges beslut har det kommit till Kommunledningsförvaltningens kännedom att den 1 januari 2023 ändrades vissa bestämmelser i yttrandefrihetslagen (YGL). Ändringarna innebär bland annat att endast de webbsändningar som tillhandahålls av traditionella massmedieföretag eller andra aktörer som har utgivningsbevis, ska anses som sändningar av program (1 kap. 3 § andra stycket YGL). Andra aktörer som sänder radio- eller tv-program via webben ska därför inte längre anmäla utgivare till Myndigheten för press, radio och tv.

Om webbsändningsverksamheten är av underordnad betydelse, dvs. sändningarna varken är aktörens huvudsakliga verksamhet eller en betydande uppgift, anses aktören inte vara en leverantör av medietjänster och sändningar omfattas då inte av radio- och tv-lagen. Kommuner, regioner, myndigheter, skolor och fastighetsbolag med flera som bedriver sändningar, men där sådana sändningar inte är deras huvudsakliga eller en betydande uppgift, har därför typiskt sett inte ansetts vara leverantörer av medietjänster i radio- och tv-lagens mening.

Piteå kommun är inte ett massmedieföretag, har inte ett utgivningsbevis och bedöms inte heller uppfylla kraven på att vara en leverantör av medietjänster. Piteå kommuns sändningar omfattas därför inte av yttrandefrihetsgrundlagens bestämmelser om sändning av program och inte heller av radio- och tv-lagens bestämmelser.

Kommunledningsförvaltningen föreslår därför att Kommunfullmäktige upphäver sitt tidigare

Signatur justerare

Utdragsbestyrkande

beslut om att utse ordförande Cristian Bergvall (S), eller den som i hans ställe agerar ordförande, till ansvarig utgivare. Beslutet föreslås i övrigt kvarstå, dvs varje ledamot eller annan medverkande ansvarar själv för eventuella yttrandefrihetsbrott han/hon kan begå samt att Kommunstyrelsen är personuppgiftsansvarig för sändningarna.

Yrkanden

Håkan Johansson (M): Bifall till Kommunledningsförvaltningens förslag.

Propositionsordning

Ordföranden ställer proposition och finner att det endast föreligger ett förslag vilket blir Kommunstyrelsens beslut.

§ 157

Redovisning av obesvarade motioner, medborgarförslag och Piteförslag Diariennr 23KS65

Beslut

Kommunstyrelsen föreslår att Kommunfullmäktige godkänner Redovisning av obesvarade motioner, medborgarförslag och Piteförslag.

Ärendebeskrivning

Enligt kommunfullmäktiges arbetsordning 32-33 §§, ska Kommunstyrelsen och övriga nämnder redovisa de motioner och medborgarförslag som inte beretts färdigt, till Kommunfullmäktige vid två tillfällen per år.

Senaste redovisningen lämnades vid Kommunfullmäktiges sammanträde 12 december 2022, § 187.

Dessutom ska Kommunstyrelsen och övriga nämnder redovisa alla publicerade Piteförslag som inte gått till beslut, till Kommunfullmäktige två gånger per år.

Kommunledningsförvaltningen har upprättat förteckning över obesvarade motioner, medborgarförslag och Piteförslag.

Beslutsunderlag

- Redovisning av motioner och medborgarförslag
- Piteförslag publicerade ej beslutade

§ 158

SFI till asylsökande som omfattas av massflyktingsdirektivet

Diariennr 23KS411

Beslut

Kommunstyrelsen föreslår att Kommunfullmäktige beslutar att den tredje att-satsen i fullmäktiges beslut 2006-06-26 (§119) som lyder ”kostnaderna för flyktingmottagandet ska klaras med de av staten tillskjutna medlen,” inte ska gälla vid kommunens tillhandahållande av den kommunala vuxenutbildningen svenska för invandrare (SFI).

Ärendebeskrivning

Personer som har beviljats tillfälligt skydd enligt massflyktingsdirektivet har inte rätt till kommunal vuxenutbildning i svenska för invandrare (sfi) eller annan kommunal vuxenutbildning enligt skollagen.

I syfte att möjliggöra för kommuner att ge kommunal vuxenutbildning till ukrainska medborgare som omfattas av massflyktingsdirektivet utfärdade regeringen den 27 april 2023 en ändring av förordningen (2011:1108) om vuxenutbildning. Ändringen utgörs av en ny 8a § i 7 kapitlet i förordningen, som lyder.

”En kommun får låta en person som avses i 1 § första stycket 2 lagen (1994:137) om mottagande av asylsökande m.fl. delta i kommunal vuxenutbildning i svenska för invandrare, om han eller hon saknar sådana grundläggande kunskaper i svenska språket som utbildningen syftar till att ge. Utbildningen får erbjudas från och med andra kalenderhalvåret det år personen fyller 18 år.”

Därutöver har regeringen i proposition om vårändringsbudget för 2023 föreslagit att de kommuner som erbjuder vuxna som flytt från Ukraina kommunal vuxenutbildning i svenska för invandrare (sfi) ska kunna få statsbidrag för detta, och att anslaget för statligt stöd till vuxenutbildning därför ökas med 100 miljoner kronor.

I Piteå kommun vistas cirka 60 medborgare från Ukraina. Samhällsbyggnad har bedömt att det väntade statsbidraget inte fullt ut kommer att täcka kostnaderna för att erbjuda kommunal vuxenutbildning i svenska för invandrare till de ukrainska medborgare som vistas i Piteå. Bedömningen är att det kommer att behövas ytterligare 850 000 kr för 2023, och 1,6 miljoner för 2024.

Kommunfullmäktige har den 2006-06-26 (§119) beslutat bland annat ”att kostnaderna för flyktingmottagandet ska klaras med de av staten tillskjutna medlen,”.

Kommunledningsförvaltningens bedömning

Piteå har ett stort kompetensförsörjningsbehov. Genom att erbjuda svensk språkundervisning kan vi hjälpa personer från Ukraina in i samhället, vilket öppnar upp för att på längre sikt kunna ta tillvara på deras kunskaper och bidra till kompetensförsörjningen. För att kunna erbjuda kommunal vuxenutbildning i svenska för invandrare krävs mer medel än de som

staten kommer att tillskjuta. Kommunledningsförvaltningen föreslår att kommunfullmäktiges tidigare beslut i fråga om att kostnaderna för flyktingmottagandet ska klaras med de av statens tillskjutna medel inte ska gälla vid kommunens tillhandahållande av kommunal vuxenutbildning i svenska för invandrare, för att öppna upp för att i undantagsfall täcka kostnader för kommunal vuxenutbildning i svenska för invandrare med andra medel än de av staten tillskjutna medlen.

Yrkanden

Håkan Johansson (M), Karl-Erik Jonsson (M) och Anton Li Nilsson (C): Bifall till Kommunledningsförvaltningens förslag.

Propositionsordning

Ordföranden ställer proposition och finner att det endast föreligger ett förslag vilket blir Kommunstyrelsens beslut.

Beslutsunderlag

- § 119 Kommunfullmäktige - Flyktingmottagning

§ 159

Handlingsprogram för förebyggande verksamhet och räddningstjänst Piteå och Älvsbyns kommun

Diariennr 23KS388

Beslut

Kommunstyrelsen föreslår att Kommunfullmäktige antar handlingsprogram för förebyggande verksamhet och räddningstjänst för Piteå och Älvsbyns kommun.

Kommunstyrelsen föreslår att Kommunfullmäktige beslutar att framtida beslut om Handlingsprogram för förebyggande verksamhet och räddningstjänst Piteå och Älvsbyns kommun överläts till Gemensam räddningsnämnd för Piteå och Älvsbyns kommuner.

Ärendebeskrivning

Bakgrund

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) har fått föreskriftsrätt kopplat till Lagen om skydd mot olyckor (LSO). MSB har tagit fram en ny föreskrift gällande utformning och innehåll i kommunerna handlingsprogram kopplat till LSO. Samtliga kommuner skulle till årsskiftet 2022/2023 ha upprättat och beslutat nytt handlingsprogram enligt LSO. Piteå och Älvsbyns kommun har föreläggande om att handlingsprogrammet ska vara framtaget till sista april 2023.

Metod

Räddningschef har i samverkan med ledningsgrupp samt utvalda medarbetare omarbetat tidigare handlingsprogram för att uppfylla ny föreskrift. Innehållet i handlingsprogrammet är i grunden den samma som i tidigare handlingsprogram men följer nu den mall som beskrivs i föreskriften. De ändringar som skett är att riskerna inom kommunerna är mer utförliga, räddningstjänstens operativa förmåga är mer utförligt beskriven och deltagandet i Räddningssamverkan Nord finns beskriven. Samråd med berörda myndigheter har skett.

Beslut i Gemensam räddningsnämnd Piteå-Älvsbyn 2023-04-26 § 14:

Gemensam räddningsnämnd Piteå-Älvsbyn godkänner förslag till handlingsprogram för förebyggande verksamhet och räddningstjänst för Piteå och Älvsbyns kommun samt överlämnar handlingsprogrammet för beslut i Kommunfullmäktige i Piteå och Älvsbyns kommun.

Beslutsunderlag

- Handlingsprogram för förebyggande verksamhet och räddningstjänst Piteå och Älvsbyns kommun - Ändringar
- Handlingsprogram för förebyggande verksamhet och räddningstjänst Piteå och Älvsbyns kommun

§ 160

Handlingsprogram för skydd mot olyckor - Upphävande

Diariernr 23KS402

Beslut

Kommunstyrelsen föreslår att Kommunfullmäktige upphäver Handlingsprogram för skydd mot olyckor.

Ärendebeskrivning

Handlingsprogram för förebyggande verksamhet och räddningstjänst Piteå och Älvsbyns kommun ersätter tidigare antaget Handlingsprogram för skydd mot olyckor.

Under förutsättning att Kommunfullmäktige antar nytt handlingsprogram ska Handlingsprogram för skydd mot olyckor upphävas.

Beslutsunderlag

- Handlingsprogram för skydd mot olyckor

§ 161

Reglemente för biträdesförhållanden

Diariennr 23KS276

Beslut

Kommunstyrelsen föreslår att Kommunfullmäktige antar Reglemente för biträdesförhållanden.

Ärendebeskrivning

När en nämnd behandlar personuppgifter för en annan nämnds räkning, är den att betrakta som personuppgiftsbiträde i förhållande till den andre nämnden (den personuppgiftsansvarige nämnden). EU:s Dataskyddsförordning (GDPR) kräver att varje personuppgiftsbiträdes hantering av personuppgifter ska regleras genom avtal eller annan rättsakt.

Förslaget till reglemente tillsammans med den personuppgiftsansvarige nämndens instruktioner för behandlingen utgör en sådan rättsakt som dataskyddsförordningen föreskriver. Det betyder att det inte behöver träffas något personuppgiftsbiträdesavtal mellan personuppgiftsansvariga nämnder och personuppgiftsbiträdande nämnder.

Kommunledningsförvaltningen föreslår att kommunfullmäktige antar reglemente för biträdesförhållande i Piteå kommun.

Beslutsunderlag

- Reglemente för biträdesförhållande i Piteå kommun

§ 162

Förbundsordning Regionala Kollektivtrafikmyndigheten Norrbotten

Diariernr 23KS271

Beslut

Kommunstyrelsen föreslår att Kommunfullmäktige antar Förbundsordning för Regionala Kollektivtrafikmyndigheten Norrbotten.

Ärendebeskrivning

I samband med att Bussgods i Norrbotten AB 2019/2020 visade kraftigt negativa resultat krävdes omfattande underskottsfinansiering från Region Norrbotten och länets kommuner beslutade Region Norrbotten att säga upp samverkansavtalet (tillika RKM:s finansieringsmodell), en bilaga till förbundsordningen som ligger till grund för kommunalförbundet RKM:s verksamhet. En av konsekvenserna är behov av ny förbundsordning för kommunalförbundet.

En arbetsgrupp om sex (6) direktionsmedlemmar (3 representanter från Region Norrbotten och 3 från länets kommuner) har tillsammans utarbetat förslag på ny förbundsordning som nu är skickad till Region Norrbottens och respektive kommuners fullmäktige för beslut. Detta är andra gången förslag till ny förbundsordning prövas av kommunalförbundets medlemmar. Den senaste prövades under kvartal 2 2022 men beslutades inte.

Föreslagen ny förbundsordning avviker i mycket liten utsträckning från befintlig förbundsordning och inkluderar endast nödvändiga redaktionella förändringar. Förändringarna avser förtydliganden kring organisering samt förenklad text om val av ledamöter och ersättare till direktionen. Förslaget till ny förbundsordning innehåller också hänvisning till medlemmarnas samarbetsavtal (tillika finansieringsmodell) i oförändrad form.

Samtidigt som arbetet med framtagande av ny förbundsordning pågår ett arbete med framtagande av uppdaterat trafikförsörjningsprogram. RKM har samlat kommunalförbundets samtliga medlemmar i en gemensam process för att uppdatera trafikförsörjningsprogrammet till ett gemensamt visions och måldokument för kollektivtrafiken i hela länet.

Samhällsbyggnadsförvaltningen bedömning är att förbundets medlemmar initialt bör enas kring gemensam riktning för kollektivtrafik i länet genom trafikförsörjningsprogrammet, med vision och mål, innan processen kring organisation och finansiering kan fortsätta. Eftersom den föreslagna nya förbundsordningen endast innehåller redaktionella förändringar kan dock denna version av förbundsordningen godkännas.

Samhällsbyggnadsförvaltningen är dock av uppfattningen att förbundsordningen och finansieringsmodell (samverkansavtal) med tillhörande plan- och budgetprocess bör utvecklas på nytt efter antagande av trafikförsörjningsprogram.

Beslutsunderlag

- Förbundsordning för Regionala Kollektivtrafikmyndigheten Norrbotten

Signatur justerare

Utdragsbestyrkande

- Jämförelse mellan den nuvarande förbundsordningen och förslaget

§ 163

Medborgarförslag - Skolskjutsar till förskolebarn i Markbygden

Diariennr 22KS358

Beslut

Kommunstyrelsen föreslår att Kommunfullmäktige avslår medborgarförslag om skolskjutsar till förskolebarn i Markbygden.

Ärendebeskrivning

Det har inkommit ett medborgarförslag om skolskjutsar till förskolebarn i Markbygden som yrkar att: Ta tillbaka skolskjutsar till förskola för barn 3 - 5 år i Markbygden.

Piteå kommun borde ta tillbaka det beslut som togs i samband med att skolan i Långträsk lades ner 2011. Beslutet innebar att boende i Markbygden skulle få skjuts för sina barn även före 6 år ålder. Ett beslut som gjorde att det blev möjligt för boende här med små barn att fortsätta att arbeta och försörja sig. 2020-09-30 tog Barn och Utbildningsnämnden ett nytt beslut som innebär att skolskjuts inte erbjuds förrän vid 6 års ålder. Beslutet togs utan att meddela berörda föräldrar som chockade fick höra det ryktesvägen. Motiveringen var att tidigare beslut som togs vid skolnedläggningen strider mot kommunallagen, otillåtet gynnande av enskild. Om man läser kommunallagen 2 kap 3& så står det: kommuner och regioner ska behandla sina medlemmar lika, OM DET INTE FINNS SAKLIGA SKÄL FÖR ANNAT. I detta fall så anser vi att det finns sakliga skäl.

Kommunfullmäktige har den 20 juni 2022, § 101, remitterat ärendet till kommunstyrelsen för beredning.

Barn och utbildningsförvaltningens yttrande, inkommit den 17 oktober 2022.

Det stämmer att det i samband med nedläggningen av skolan i Långträsk infördes en punkt i Barn- och utbildningsnämndens delegationsordning med följande lydelse: ”Beslut om transport till förskola för barn i åldern 3 till 5 år. Avståndet ska överstiga 40 km, organisatoriska och ekonomiska förutsättningar saknas för att starta förskola på bostadsorten.”

Vid en revidering av delegationsordningen 2020-09-30 § 92 beslutade Barn- och utbildningsnämnden att denna punkt skulle tas bort från delegationsordningen då det visade sig att den stred mot 2 kap 3 § Kommunallagen som anger att kommuner ska behandla sina medlemmar lika enligt likställighetsprincipen.

Av 10 kap 32 § skollagen framgår att elever i grundskolan med offentlig huvudman har rätt till kostnadsfri skolskjuts från en plats i anslutning till elevens hem till den plats där utbildningen bedrivs och tillbaka, om sådan skjuts behövs med hänsyn till färdvägens längd, trafikförhållanden, elevens funktionsnedsättning eller någon annan särskild omständighet.

Någon motsvarande paragraf finns inte i 8 kapitlet skollagen som innehåller bestämmelser för förskolan, det finns alltså enligt lag inte något som ger vårdnadshavare rätt till transport till och från förskolan. Av domar, annan praxis, yttrande på Skolverkets hemsida med mera

framgår också att det är ett vårdnadshavaransvar att skjutsa barn till och från förskolan.

Stockholms Kammarrätt har i en dom meddelad 2020-04-21 med mål nr 8169-19 prövat en viss elevgrupps rätt till skolskjuts utöver vad skollagen medger. Av domen framgår att det är att anse som understöd till enskild samt att ge skolskjuts till en viss elevgrupp inte kan anses ligga inom skolans kompensatoriska uppdrag. Det finns därmed inte stöd i lag att erbjuda skolskjuts på detta sätt, vilket innebär att nämnden i detta fall överskridit sina befogenheter och beslutet ska därför upphävas.

Kommunen kan välja att erbjuda skolskjuts och transport till och från skola och förskola utöver det som finns reglerat i lag, men om detta görs ska alla medborgare i jämförbar situation i kommunen erbjudas samma möjlighet. Det innebär att kommunen i så fall skulle vara skyldig att erbjuda alla vårdnadshavare som har barn i förskolan att ansöka om transport till och från förskolan för att uppfylla likställighetsprincipen. Piteå kommun har i dagsläget 1 846 inskrivna barn i förskolan som då skulle erbjudas möjligheten ansökan om transport till och från förskolan.

Det är svårt att göra en bedömning av vilken möjlighet till samåkning med skolelever som kan finnas då skoleleverna åker hem allt från 13.40-16.00. Skolskjuts erbjuds endast enligt skolans start- och sluttider men i förskolan finns det inte några start- och sluttider på detta sätt vilket gör att vårdnadshavarna helt fritt skulle kunna bestämma när de vill att barnet ska få transport hem.

Av information på NTF:s och Trafikverkets hemsida framgår att rekommendationen är att barn ska sitta bakåtvänt åtminstone fram till 4 års ålder, gärna längre. Denna rekommendation är inte möjlig att uppfylla vid taxitransport av barn till och från förskolan. Varken kommunen eller PiteTaxi äger den mängd bilbarnstolar som krävs för detta och det går därför inte att garantera att det finns bilbarnstolar i de bilar som ska transportera barnen. Det tar dessutom mycket tid i anspråk att montera i och ur bilbarnstolarna vid flertalet tillfällen varje dag.

Vår rekommendation är att medborgarförslaget avslås med hänvisning till ovanstående.

Kommunledningsförvaltningens yttrande

Kommunledningsförvaltningen instämmer i Barn och utbildningsnämnden yttrande och föreslår att kommunfullmäktige avslår medborgarförslaget.

Andre vice ordförande i Kommunstyrelsen Anton Li Nilsson (C) anför följande:

” Kommunal verksamhet regleras i grunden av kommunallagen 2kap 1§ som utgör ramen för vad kommunal verksamhet får befatta sig med. Sen förtydligas det i andra lagar bland annat befogenhetslagen och till exempel skollagen. En av dessa kommunala verksamheter är skolverksamheten där skollagen reglerar vad kommunal huvudman ska göra och därmed även i förlängningen vad vi inte ska göra. En kammarrättsdom från Stockholm har slagit fast att bevilja en elevgrupp rätt till skolskjuts utöver vad skollagen stipulerar inte bedömdes ligga inom kommunens kompensatoriska uppdrag enligt skollagen.

Domen visar alltså att det saknas legalt stöd att bevilja en viss grupp elever mer skolskjuts än

Signatur justerare

Utdragsbestyrkande

vad lagen stipulerar och eftersom det inte finns något stöd i skollagen för förskoleskjuts så saknar vi också legal grund för att bevilja det, även om syftet är väldigt bra.

I medborgarförslaget lyfts likställighetsprincipen som finns i Kommunallagen 2 kap. 3§, vilket är en oerhört viktig princip som vi ständigt behöver aktualisera. Hade skolskjuts för förskolebarn legat inom ramen för vad kommunen i och för sig får besluta om, hade likställighetsprincipen varit högst aktuell i denna fråga och det hade kanske varit möjligt att utmana lagstiftningen/praxis. Tyvärr ser vi att frågan redan är prövad utifrån ramen för det kompensatoriska uppdraget och att det inte ligger inom kommunens lagliga ram och möjlighet att bevilja en sådan insats. Därmed får vi tyvärr konstatera att frågan stoppas innan vi är framme i en överläggning om likabehandlingsprincipen.

Jag har stor förståelse för berörda familjer och är ödmjuk inför deras svåra situation, men tyvärr ser jag ingen annan möjlighet än att yrka på avslag. ”

§ 164

Information från kommunchef

Diariennr 23KS8

Beslut

Kommunstyrelsen tar del av information från kommunchef.

Ärendebeskrivning

Kommunchef Andreas Lind informerar vid Kommunstyrelsens sammanträde om aktuella frågor.

- Rättspsykiatrins framtida placering i Öjebyn
- Ökad hotbild mot Stadshuset, främst Socialtjänsten och åtgärder som vidtas
- IT-chefs avsked

§136

Information från Budget- och skuldrådgivningen

§137

**Redovisning till
kommunstyrelsen från
Piteå Kommunföretag AB
2023**

23KS12

§138

Medfinansiering Projekt Lagkamrat, 2023-2025

23KS283

§139

Medfinansiering

Samhällsvinsten 2023

23KS319

§140

**Begäran om
investeringsmedel från
centrala potten -
Laddinfrastruktur elfordon**

23KS356

§141

Ovillkorat

**aktieägartillskott Svenska
Kommun Försäkrings AB**

23KS397

§142

Medlemsinsats

Kommuninvest 2023

23KS322

§ 192

Kapitaliseringen av Kommuninvest Ekonomisk förening

Diarienumr 20KS431

Beslut

Kommunfullmäktige beslutar att Piteå kommun till Kommuninvest ekonomisk förening successivt ska inbetala ett insatsbelopp om motsvarande maximalt 1 300 kr per invånare, i enlighet med Föreningens inbetalningstrappa för kapitalinsats.

Kommunfullmäktige beslutar att återbetalt förlagslån om 5,9 mkr inbetalas till Kommuninvest ekonomisk förening som kapitalinsats för år 2021 samt som delsumma för kapitalinsats år 2022.

Kommunfullmäktige beslutar att Kommunstyrelsen bemyndigas att besluta om och vidta de åtgärder som krävs för inbetalning av kapitalinsats i Kommuninvest ekonomisk förening till följd av ökade krav på kapitalinsats under åren 2021, 2022, 2023 och 2024, upp till ett belopp motsvarande maximalt 1 300 kr per invånare.

Ärendebeskrivning

Piteå kommun är medlem i Kommuninvest Ekonomisk förening ("Föreningen"), en medlemsorganisation som företräder den kommunala sektorn i finansieringsfrågor. Upplånings- och utlåningsverksamheten bedrivs i det av Föreningen helägda dotterbolaget Kommuninvest i Sverige AB (publ) ("Kommuninvest"). Kommuninvests kreditvärdighet bärs upp av en solidarisk borgen från medlemmarna, vilken bidrar till att göra Kommuninvest till en attraktiv motpart för kvalificerade investerare och finansiella institutioner.

I november 2010 upptog Föreningen förlagslån från medlemmarna omfattande 1 mdkr. Syftet med förlagslånen var att efter finanskrisen snabbt höja nivån på kapital i Kommuninvest i avvaktan på att kapitalet genom medlemsinsatser ökat till de nivåer som krävs av Finansinspektionen. Föreningen har därför använt lånebeloppet till att finansiera ett separat förlagslån från Föreningen till Kommuninvest. Samtliga dåvarande medlemmar deltog i förlagslånen. Piteå kommuns förlagslån till Föreningen uppgår per 2020-09-03 till 5,9 mkr, jämte ränta.

Genom regeländringar får det befintliga förlagslånet till Kommuninvest inte längre inräknas in i kapitalbasen. Det innebär att förfarandet inte längre fyller den tänkta funktionen att bidra till kapitaliseringen av Kommuninvest och förlagslånen kommer därför återbetalas till medlemmarna.

Eftersom Kommuninvest de kommande åren behöver tillföras nytt kapital erbjuds samtliga medlemmar som bidragit till förlagslånen att omedelbart använda sin del av förlagslånen för att öka sin kapitalinsats till Föreningen och således inbetala motsvarande belopp till Föreningen i form av en kapitalinsats. För medlemskap i Föreningen krävs att en medlem bidrar med en kapitalinsats genom en obligatorisk medlemsinsats.

Vid föreningsstämman 2020 ändrades stadgarna till att en enhetlig obligatorisk medlemsinsats

Signatur justerare

Utdragsbestyrkande

ska gälla för samtliga medlemmar samt att återbäringstrappan därmed tas bort fr o m 2021. Insatsen motsvarar 1 300 kronor per invånare för kommuner och 260 kronor per invånare för regioner, vilket samtliga medlemmar ska ha uppnått vid utgången av 2024. Den nya nivån har kopplats till en årlig trappa, där kravet ökar successivt under de kommande fyra åren enligt följande:

År Kapitalinsats kommun (kr/invånare)

2020 900

2021 1 000

2022 1 100

2023 1 200

2024 1 300

Medlemmarna ska således, med start 2021, tillse att deras kapitalinsatser i Föreningen minst uppgår till ovan angivna belopp. Piteå kommuns nuvarande insatskapital är 900 kr per invånare. Med ett ökat insatskapital år 2024 om 1 300 kr per invånare, beräknat på invånarantalet innevarande år, motsvaras av en total inbetalning om 16,9 mkr. Inlöst förlagslån om 5,9 mkr återbetalas till Föreningen och täcker därmed hela kapitalinsatsen år 2021 samt delsumma för 2022 års kapitalinsats. Utöver återbetalt förlagslån återstår sedan en kapitalinsats om totalt 11,0 mkr fördelat på åren 2022-2024.

Yrkanden

Stefan Askenryd (S): bifall till Kommunstyrelsens beslut.

Propositionsordning

Ordföranden ställer proposition och finner att det endast föreligger ett förslag vilket blir Kommunfullmäktiges beslut.

Beslutsunderlag

- Borttagen på grund av personuppgifter.
- Insatskapital per medlem samt förlagslån

§143

**Utökning av checkkredit
inom kommunens
koncernkonto för AB
PiteBo**

23KS342

§ 117

Tillfällig utökning av koncernkontokredit AB Pitebo

Diariennr 22KS308

Beslut

Kommunstyrelsen tillfälligt utökar koncernintern kreditlimit för AB PiteBo med ytterligare 10 mkr samt förlänga tidigare beviljad tillfällig utökning om 20 mkr.

Den tillfällig utökningen om totalt 30 mkr gäller till och med 2023-06-30.

Ärendebeskrivning

Med anledning av kostnadsökningar och bolagets investeringsbehov äskar AB Pitebo om en tillfällig utökning av kreditlimit samt förlängning av tidigare beviljad kreditlimit. Finansiering sker dels via försäljning av 48 lägenheter i Svensbyn, Lillpite och Böle, dels med bolagets egna medel.

Under våren 2022 har bolagets kostnader ökat markant som en följd av högre drivmedelspriser och prisökningar på material. Bolaget har dessutom drabbats av flertalet vatten- och brandskador i lägenheter varför reparationskostnaderna ökat. Problemet med likviditeten för AB Pitebo är att största delen av inbetalningarna sker mellan dag 21-31 varje månad. Samtidigt förfaller många fakturor till betalning dag 11-25. Det innebär att bolaget under ett antal dagar i månaden kan ha brist på likviditet. Begäran om utökning av kredit med ytterligare 10 mkr är en säkerhetsåtgärd för att inte hamna i likviditetsproblem under året. För 2023 har bolaget dragit ned ordentligt på investeringarna för att återställa den likvida balansen.

Kommunledningsförvaltningen föreslår Kommunstyrelsen att bevilja en tillfälligt utökad koncernintern kreditlimit med ytterligare 10 mkr samt förlänga tidigare beviljad tillfällig utökning om 20 mkr. Den tillfälligt utökningen om totalt 30 mkr gäller till och med 2023-06-30.

Yrkanden

Håkan Johansson (M), Anders Nordin (SLP) och Karl-Erik Jonsson (M): avslag till Kommunledningsförvaltningens förslag.

Helena Stenberg (S): bifall till Kommunstyrelsens förslag.

Propositionsordning

Ordföranden ställer proposition på de två förslagen och finner att Kommunstyrelsen beslutar enligt Kommunledningsförvaltningens förslag.

Paragrafen är justerad

§ 144

Förordnande

signalskyddschef

23KS359

§145

Informationshanteringsplan för ekonomiavdelningen

23KSI43

Informationshanteringsplan Kommungemensamt

Dokumentnamn	Dokumenttyp	Senast reviderad	Beslutsintans
Informationshanteringsplan Kommungemensamt	Föreskrift	2023-	Kommunstyrelsen
Dokumentansvarig/processägare	Version	Diarienummer	Giltig till
Ekonomiavdelningen	1		2026-06-30
Dokumentinformation	Informationshanteringsplan Kommungemensamt		
Dokumentet gäller för	Samtliga nämnder		

Ekonomi

Handlingslag	Handlingstyp	Bevaras/ Gallras	Sekretess	Medium	Förvaringsplats	Sortering	Till närarkiv	Till slutarkiv	IT-system	Anmärkning	Reviderad
Mängden handlingar som tillkommer i en process. Relationen mellan process och handlingslag är vanligtvis 1:1, vilket innebär att en process=handlingslag.	Samlingsbegrepp för handlingar/information av liknande slag, t.ex. protokoll från möten av olika slag.									<p><u>För samtliga processer:</u> Om handling övergår till en helt och hållet digital hantering och leverans till e-arkiv önskas krävs kontakt med Centralarkivet för överenskommelse.</p> <p>Det krävs bl.a. att verksamhetssystemet kan exportera informationen mot gällande leveransspecifikation.</p>	Denna kolumn används för att visa uppdateringar över tid genom att skriva in förändringarna med diarienummer på nämndsbeslut.

2.4 Ekonomi

Handlingar som har upphört att användas	Värdehandlingsförteckning (original)	BEVARAS			Värdeskåp						
Handlingar som har upphört att användas	Aktier/ Andelar(kopior)	BEVARAS			Värdeskåp						
Handlingar som har upphört att användas	Inteckningar Pantbrev(kopior)	BEVARAS			Värdeskåp						
Handlingar som har upphört att användas	Garantiförbindelser	Gallras 5 år, efter upphörande			Värdeskåp						
Handlingar som har upphört att användas	Likvid och bevakningslista	Gallras 2 år									
Handlingar som har upphört att användas	Flerårsbudgetlista långfristiga lån	Gallras 7 år									
Handlingar som har upphört att användas	Budgetlista långfristiga lån	Gallras 7 år									

2.4.0 Leda, styra, organisera

Handlingar rörande Ekonomisk planering (Leda, styra, organisera)											
Handlingar rörande Ekonomisk planering [2.4.0.1]	Riktlinjer, arbetsmaterial	Gallras 2 år	Nej	Digitalt						Stratsys	

Handlingslag	Handlingstyp	Bevaras/ Gallras	Sekretess	Medium	Förvaringsplats	Sortering	Till närarkiv	Till slutarkiv	IT-system	Anmärkning	Reviderad
Handlingar rörande Ekonomisk planering [2.4.0.1]	Budget, arbetsmaterial	Gallras 2 år	Förekommer	Digitalt	Lokal server				Visma RoR		
Handlingar rörande Ekonomisk planering [2.4.0.1]	Budgetdokument (års- och flerårsbudget)	Gallras 7 år	Nej	Digitalt					Visma RoR	Original bevaras i KF:s handlingar (1.1.1.1)	
Handlingar rörande Ekonomisk planering [2.4.0.1]	Budget verifikat	Gallras 2 år	Nej	Digitalt					Visma RoR		
Handlingar rörande Ekonomisk planering [2.4.0.1]	Populärbudget	BEVARAS	Nej	Analogt	Värdeskåp						
Följa upp (Leda, styra, organisera)											
Handlingar rörande ekonomisk uppföljning [2.4.0.2]	Årsbokslut, arbetsmaterial	BEVARAS/ 2 år, se anmärkning	Nej	Digitalt					Visma RoR	BEVARAS: Årsbokslut i original bevaras i KF:s handlingar (1.1.1.1) och diarieförs i ärendehanteringssystemet Platina. Med objektsregister. Gallras 2 år: arbetsmaterial gallras ur verksamhetssystemet efter 2 år.	
Handlingar rörande ekonomisk uppföljning [2.4.0.2]	Årsjournal/huvudbok	Gallras 7 år	Nej	Digitalt					Visma RoR		
Handlingar rörande ekonomisk uppföljning [2.4.0.2]	Delårsbokslut, arbetsmaterial	Gallras 2 år	Nej	Digitalt					Visma RoR	Delårsbokslut i original bevaras i KF:s handlingar (1.1.1.1) och diarieförs i ärendehanteringssystemet Platina.	
Handlingar rörande ekonomisk uppföljning [2.4.0.2]	Månadsbokslut, arbetsmaterial	Gallras 2 år	Nej	Digitalt					Visma RoR	Månadsbokslut i original bevaras i KF:s handlingar (1.1.1.1) och diarieförs i ärendehanteringssystemet Platina.	

Handlingslag	Handlingstyp	Bevaras/ Gallras	Sekretess	Medium	Förvaringsplats	Sortering	Till närarkiv	Till slutarkiv	IT-system	Anmärkning	Reviderad
Handlingar rörande ekonomisk uppföljning [2.4.0.2]	Bokslutsrapporter	BEVARAS	Nej	Digitalt					Visma RoR	Resultaträkning, balansräkning, driftsredovisning, investeringsredovisning, kassaflödesanalys. Bokslutsrapport bevaras i nämndens handlingar, diarieförs i ärendehanteringssystemet Platina.	
Handlingar rörande ekonomisk uppföljning [2.4.0.2]	Koncernbokslut	BEVARAS	Nej	Digitalt							
Handlingar rörande ekonomisk uppföljning [2.4.0.2]	Besked slutlig skatt	Gallras 7 år	Nej	Digitalt Analogt	Närarkiv						
Handlingar rörande ekonomisk uppföljning [2.4.0.2]	Specifikation till balansräkning	BEVARAS	Nej	Digitalt					Visma RoR		
Handlingar rörande ekonomisk uppföljning [2.4.0.2]	Objektsregister	BEVARAS	Nej	Digitalt				Efter överens- kommelse	Visma RoR	Avser kommunens fastigheter, anläggningar och inventarier. Ingår som bilaga till årsbokslut.	
Handlingar rörande ekonomisk uppföljning [2.4.0.2]	Årsredovisning	BEVARAS	Nej	Digitalt				Efter överens- kommelse	Platina		
Handlingar rörande ekonomisk uppföljning [2.4.0.2]	Registreringsbevis original	Gallras 7 år	Nej	Digitalt							

2.4.1 Redovisning

Fakturera kunder

(Redovisning)

Fakturera kunder [2.4.1.1]	Fakturaunderlag	Gallras 7 år	Förekommer	Digitalt					Visma RoR		
Fakturera kunder [2.4.1.1]	Kundfaktura	Gallras 7 år	Förekommer	Digitalt	Verksamhetssystem				Visma RoR		
Fakturera kunder [2.4.1.1]	Kundregister	Gallras 2 år	Förekommer	Digitalt					Visma RoR		

Handlingslag	Handlingstyp	Bevaras/ Gallras	Sekretess	Medium	Förvaringsplats	Sortering	Till närarkiv	Till slutarkiv	IT-system	Anmärkning	Reviderad
Fakturera kunder [2.4.1.1]	Delkreditering/justering av fakturor och makulering av fakturor	Gallras 7 år	Förekommer	Digitalt					Visma RoR	Kundreskontra. Ligger digitalt i SD+ sedan 2015	
Fakturera kunder [2.4.1.1]	Matchade betalningar	Gallras 7 år	Förekommer	Digitalt					Visma RoR		
Fakturera kunder [2.4.1.1]	Restlängd	Gallras 7 år	Förekommer	Digitalt					Visma RoR	ligger med som bilaga i årsbokslut	
Fakturera kunder [2.4.1.1]	Inbetalningslista	Gallras 7 år	Förekommer	Digitalt	Verksamhetssystem				Visma RoR		
Fakturera kunder [2.4.1.1]	Interdebitering	Gallras 7 år	Förekommer	Digitalt Analogt	Närarkiv				Visma RoR		
Fakturera kunder [2.4.1.1]	Avstämningslista integrerade poster	Gallras 7 år	Förekommer	Digitalt					Visma RoR		
Fakturera kunder [2.4.1.1]	Fakturaunderlag kundfaktura (manuella)	Gallras 2 år	Förekommer	Digitalt						Avser manuella fakturerings underlag + manuella underlag inkomna via SD+	
Hantera leverantörsfakturer (Redovisning)											
Hantera leverantörsfakturer [2.4.1.2]	Leverantörsfakturer i pdf- format	Gallras 7 år	Nej	Digitalt							
Hantera leverantörsfakturer [2.4.1.2]	Digitala leverantörsfakturer	Gallras 7 år	Nej	Digitalt					Procedo		
Hantera leverantörsfakturer [2.4.1.2]	Leverantörsregister	Gallras vid inaktualitet	Förekommer	Digitalt		Visma RoR					
Hantera leverantörsfakturer [2.4.1.2]	Skannade leverantörsfakturer	Gallras 3 år	Förekommer	Digitalt Analogt	Centralarkivet			Efter överens- kommelse			
Redovisa inkomstskatt och moms (Redovisning)											
Redovisa inkomstskatt och moms [2.4.1.3]	Arbetsmaterial	Gallras 7 år	Nej	Digitalt							
Redovisa inkomstskatt och moms [2.4.1.3]	Blankett- momsdeklaration	Gallras 7 år	Nej	Digitalt Analogt	Närarkiv						

Handlingslag	Handlingstyp	Bevaras/ Gallras	Sekretess	Medium	Förvaringsplats	Sortering	Till närarkiv	Till slutarkiv	IT-system	Anmärkning	Reviderad
Redovisa inkomstskatt och moms [2.4.1.3]	Ansökan Ludvikamoms/särskildaskattekontoret	Gallras 7 år	Nej	Digitalt Analogt	Närarkiv						
Redovisa inkomstskatt och moms [2.4.1.3]	Punktskatter	Gallras 7 år	Nej	Digitalt							
Redovisa inkomstskatt och moms [2.4.1.3]	Skattedeklaration	Gallras 7 år	Nej	Digitalt							
Bokföra och redovisa (Redovisning)											
Bokföra och redovisa [2.4.1.4]	Kodplan	BEVARAS	Nej	Digitalt	Verksamhetsystem				Visma RoR		
Bokföra och redovisa [2.4.1.4]	Dagbokföring	Gallras 7 år	Förekommer	Analogt	Närarkiv				Visma RoR		
Bokföra och redovisa [2.4.1.4]	Lev.reskontra övriga utbetalningar	Gallras vid inaktualitet	Förekommer	Digitalt Analogt	Verksamhetsstem Närarkiv				Visma RoR		
Bokföra och redovisa [2.4.1.4]	Utbetalningslista pg/bg	Gallras 7 år	Nej	Digitalt Analogt	Verksamhetsstem Närarkiv				Visma RoR		
Bokföra och redovisa [2.4.1.4]	Lev.reskontran återbetalningar	Gallras 7 år	Ja	Digitalt Analogt	Verksamhetsstem Närarkiv				Visma RoR		
Bokföra och redovisa [2.4.1.4]	plusgirot kontoutdrag	Gallras 7 år	Nej	Digitalt Analogt	Verksamhetsstem Närarkiv						
Bokföra och redovisa [2.4.1.4]	Styrtabeller	BEVARAS		Digitalt	Verksamhetsystem			Efter överens- kommelse	Visma RoR		
Bokföra och redovisa [2.4.1.4]	Koncernredovisning	Gallras 7 år	Nej	Digitalt					Cognos		
Bokföra och redovisa [2.4.1.4]	Dagrapport kassan	Gallras 7 år	Nej	Digitalt Analogt	Verksamhetsstem Närarkiv						
Bokföra och redovisa [2.4.1.4]	Räkenskapsmaterial tillhörande projekt	Gallras vid inaktualitet	Nej	Digitalt Analogt	Verksamhetsstem Närarkiv				Visma RoR	Projekt gallras 10 år efter att projektet avslutats eller enligt projektavtal med extern finansiär i samråd med projektledaren."	

Handlingslag	Handlingstyp	Bevaras/ Gallras	Sekretess	Medium	Förvaringsplats	Sortering	Till närarkiv	Till slutarkiv	IT-system	Anmärkning	Reviderad
Bokföra och redovisa [2.4.1.4]	Nordea ränte och saldobesked	Gallras 7 år	Nej	Digitalt							
Bokföra och redovisa [2.4.1.4]	Rättelse felhantering	Gallras 7 år	Nej	Digitalt					Visma RoR		
Bokföra och redovisa [2.4.1.4]	Insättning dagkassa	Gallras 7 år	Nej	Digitalt Analogt	Verksamhetsstäm Närarkiv						
Bokföra och redovisa [2.4.1.4]	Avstämningslistor, daglig redovisning	Gallras 7 år	Nej	Digitalt					Visma RoR		
Bokföra och redovisa [2.4.1.4]	Dagjournal och fellista	Gallras 7 år	Nej	Digitalt							
Bokföra och redovisa [2.4.1.4]	Bokföringsorder	Gallras 7 år	Nej	Digitalt Analogt	Verksamhetsstäm Närarkiv				Visma RoR		

2.4.2 Kapitalförvaltning

Hantera upplåning (Kapitalförvaltning)											
Hantera upplåning [2.4.2.1]	Lånehandlingar	Gallras 3 år, efter inlösen	Nej	Digitalt	Lokal server						
Hantera upplåning (Kapitalförvaltning)											
Hantera utlån [2.4.2.2]										Hänvisas till processerna 1.1.4.2 Planera och följa upp verksamhet (verksamhetsledning), 2.1.4 Bokföra och redovisa.	
Förvalta kapital/portfölj (Kapitalförvaltning)											
Förvalta kapital/portfölj [2.4.2.3]	Rapporter uppföljning	Gallras 7 år	Nej	Digitalt	Lokal server						
Hantera krav och fordringar (Kapitalförvaltning)											
Hantera krav och fordringar [2.4.2.4]	Utslag betalningsföreläggandeAn sökans verkställighet samtredovisning	Gallras 2 år	Förekommer	Digitalt Analogt	Närarkiv					Gallras 2 år efter fullgjord betalning	
Hantera krav och fordringar [2.4.2.4]	Brev, korrespondens	Gallras vid inaktualitet	Förekommer	Digitalt Analogt	Närarkiv						

Handlingslag	Handlingstyp	Bevaras/ Gallras	Sekretess	Medium	Förvaringsplats	Sortering	Till närarkiv	Till slutarkiv	IT-system	Anmärkning	Reviderad
Hantera krav och fordringar [2.4.2.4]	Fordringar skickade till Kronofogden	Gallras 2 år	Förekommer	Digitalt Analogt	Närarkiv					Gallras 2 år efter inaktualitet	
Hantera kommunal borgen (Kapitalförvaltning)											
Hantera kommunal borgen [2.4.2.5]	Borgensförbindelse	Gallras vid inaktualitet	Nej	Digitalt Analogt	Verksamhetsstäm Närarkiv				Visma RoR		
Hantera kontantkassor (Kapitalförvaltning)											
Hantera kontantkassor [2.4.2.6]	Bokföringsorder	Gallras 7 år	Förekommer	Digitalt Analogt	Närarkiv				Visma RoR		

2.4.3 Bidragshantering

Hantera stadsbidrag (Bidragshantering)											
Hantera stadsbidrag [2.4.3.1]	Ansökan	Gallras vid inaktualitet	Nej	Digitalt	Lokal server						
Hantera stadsbidrag [2.4.3.1]	Beslut	BEVARAS	Nej	Digitalt	Lokal server						
Hantera egna EU-bidrag (Bidragshantering)											
Hantera egna EU-bidrag [2.4.3.2]										Hänvisas till process 2.4.3.1 Hantera stadsbidrag.	
Hantera nationell medfinansiering (Bidragshantering)											
Hantera nationell medfinansiering [2.4.3.3]										Hänvisas till process 2.4.3.1 Hantera stadsbidrag.	
2.4.3.4 Hantera övriga bidrag (Bidragshantering)											
Hantera övriga bidrag [2.4.3.4]										Hänvisas till process 2.4.3.1 Hantera stadsbidrag.	

Handlingslag	Handlingstyp	Bevaras/ Gallras	Sekretess	Medium	Förvaringsplats	Sortering	Till närarkiv	Till slutarkiv	IT-system	Anmärkning	Reviderad
2.4.4 Stiftelser och fonder											
Hantera stiftelser, fonder och donationer <i>(Stiftelser och fonder)</i>											
Hantera stiftelser, fonder och donationer [2.4.4.1]	Ansökan om utdelning	BEVARAS	Nej	Digitalt Analogt	Närarkiv			Efter överens- kommelse		Handling bevaras i KS APU.	
Hantera stiftelser, fonder och donationer [2.4.4.1]	Beslut KSAPU	BEVARAS	Nej	Digitalt Analogt	Närarkiv			Efter överens- kommelse			
Hantera stiftelser, fonder och donationer [2.4.4.1]	Svarsbrev	BEVARAS	Nej	Digitalt Analogt	Närarkiv			Efter överens- kommelse			
Hantera stiftelser, fonder och donationer [2.4.4.1]	Stiftelsehandling/donation shandling	BEVARAS	Nej	Digitalt Analogt	Närarkiv			Efter överens- kommelse			
Hantera stiftelser, fonder och donationer [2.4.4.1]	Utbetalning	BEVARAS	Nej	Digitalt Analogt	Närarkiv						
Hantera stiftelser, fonder och donationer [2.4.4.1]	Kontoutdrag från banker	Gallras 7 år	Nej	Digitalt Analogt	Närarkiv						
Hantera stiftelser, fonder och donationer [2.4.4.1]	Uppdrag till bankatt köpa/sälja fonder	Gallras vid inaktualitet	Nej	Digitalt Analogt	Närarkiv						
Hantera stiftelser, fonder och donationer [2.4.4.1]	Räkenskaps sammanställning	Gallras vid inaktualitet	Nej	Digitalt Analogt	Närarkiv						
Hantera stiftelser, fonder och donationer [2.4.4.1]	Deklaration	Gallras 7 år	Nej	Digitalt Analogt	Närarkiv						
Hantera stiftelser, fonder och donationer [2.4.4.1]	Protokoll om upphörande	BEVARAS	Nej	Digitalt Analogt	Närarkiv			Efter överens- kommelse			
Hantera stiftelser, fonder och donationer [2.4.4.1]	Ansökan om ändrad föreskrift	BEVARAS	Nej	Digitalt Analogt	Närarkiv			Efter överens- kommelse			

Handlingslag	Handlingstyp	Bevaras/ Gallras	Sekretess	Medium	Förvaringsplats	Sortering	Till närarkiv	Till slutarkiv	IT-system	Anmärkning	Reviderad
Hantera stiftelser, fonder och donationer [2.4.4.1]	Bokslut	BEVARAS	Nej	Digitalt				Efter överens- kommelse	Visma Bokslut		

2.4.5 Bolagsfinansiering

Hantera utdelningar och koncernbidrag (Bolagsfinansiering)

Hantera utdelningar och koncernbidrag [2.4.5.1]	Beslut	Gallras 7 år	Nej	Digitalt Analogt	Närarkiv					Beslut original bevaras i KFs handlingar	
---	--------	--------------	-----	---------------------	----------	--	--	--	--	---	--

2.4.5.2 Hantera ägartillskott (Bolagsfinansiering)

Hantera ägartillskott [2.4.5.2]	Beslut	Gallras 7 år	Nej	Digitalt Analogt	Närarkiv					Beslut original bevaras i KFs handlingar	
-------------------------------------	--------	--------------	-----	---------------------	----------	--	--	--	--	---	--

Piteå kommun

Piteå kommun

Informationshanteringsplan Kommungemensamt

Dokumentnamn	Dokumenttyp	Senast reviderad	Beslutsintans
Informationshanteringsplan Kommungemensamt	Föreskrift		Kommunstyrelsen
Dokumentansvarig/ processägare	Version	Diarienummer	Giltig till
Ekonomiavdelningen, Inköpsenheten	1		2025-06-30
Dokumentinformation	Informationshanteringsplan Kommungemensamt		
Dokumentet gäller för	Samtliga nämnder		

2.5 INKÖP

Handlingslag	Handlingstyp	Bevaras/ Gallras	Sekretess	Medium	Förvaringsplats	Sortering	Till närarkiv	Till slutarkiv	IT-system	Anmärkning	Reviderad
Generella handlingar rörande upphandling [2.5]	Anbudsdiarium	BEVARAS		Digitalt	Lokal server/ V:Inköp/Arkivering	Kronologisk		Om digital leverans, efter överenskomme lse . Annaras 4 år efter ärenderts avslut.		Excellistor på lokal server. Häri ingår: - uppgift om datum, - Dnr INK (Inköp), - Dnr Platina (nämnd/styrelse), - Handläggare och Ärende. Anbudsdiarium fylls i när upphandling påbörjas/annonseras.	
Generella handlingar rörande upphandling [2.5]	Avtalskatalog	BEVARAS		Digitalt	Lokal server	Kronologisk Alfabetisk Dnr		"		Innehåller förteckning över avtal tecknat med leverantörer, entreprenörer och konsulter med information om avtalsperiod, dnr. Se även Implementera avtal, 2.5.1.4.1.	
Generella handlingar rörande upphandling [2.5]	Leasingfordon	Gallras 10 år			Handläggare						

2.5.1 Hantera upphandling

Planera upphandling (Hantera upphandling)											
Planera upphandling [2.5.1.1]	Upphandlingsplan	Gallras vid inaktualitet		Digitalt	Lokal server						
Planera upphandling [2.5.1.1]	Föfrågan	Gallras vid inaktualitet		Digitalt	Verksamhetssystem					E-post.	
Hantera upphandling under 100 000kr (Hantera upphandling_Upphandla)											
Hantera upphandling under 100 000kr [2.5.1.2]	Frågor och svar	BEVARAS/ Gallras vid inaktualitet, <i>se anmärkning</i>	Förekommer	Digitalt	Verksamhetssystem	Dnr		"	TendSign, Platina	BEVARAS: Inköpssamordnare bedömer om inköpet är av vikt för verksamheten att bevara och därmed diarieföra i ärendehanteringssystem. <u>Gallras vid inaktualitet:</u> Är det inte av varaktigt betydelse för verksamheten förvaras handlingarna lokalt på server och kan gallras vid inaktualitet.	

Handlingslag	Handlingstyp	Bevaras/ Gallras	Sekretess	Medium	Förvaringsplats	Sortering	Till närarkiv	Till slutarkiv	IT-system	Anmärkning	Reviderad
Hantera upphandling under 100 000kr [2.5.1.2]	Anbud	BEVARAS/ Gallras vid inaktualitet, <i>se an- märkning</i>	Förekommer	Digitalt	Verksamhetssystem	Dnr		Om digital leverans, efter överenskomme lse . Annaras 4 år efter ärenderts avslut.	TendSign, Platina	BEVARAS: Inköpsamordnare bedömer om inköpet är av vikt för verksamheten att bevara och därmed diarieföra i ärendehanteringssystem. <u>Gallras vid inaktualitet:</u> Är det inte av varaktigt betydelse för verksamheten förvaras handlingarna lokalt på server och kan gallras vid inaktualitet.	
Hantera upphandling under 100 000kr [2.5.1.2]	Tilldelningsbesked	BEVARAS/ Gallras vid inaktualitet, <i>se an- märkning</i>	Förekommer	Digitalt	Verksamhetssystem	Dnr		"	TendSign, Platina	BEVARAS: Inköpsamordnare bedömer om inköpet är av vikt för verksamheten att bevara och därmed diarieföra i ärendehanteringssystem. Gallras vid inaktualitet: Är det inte av varaktigt betydelse för verksamheten förvaras handlingarna lokalt på server och kan gallras vid inaktualitet.	
Hantera upphandling under 100 000kr [2.5.1.2]	Avtal	BEVARAS/ Gallras vid inaktualitet, <i>se an- märkning</i>	Förekommer		Verksamhetssystem	Dnr		"	TendSign, Platina	Avtal/beställningsskrivelse/kontrakt. BEVARAS: Inköpsamordnare bedömer om inköpet är av vikt för verksamheten att bevara och därmed diarieföra i ärendehanteringssystem. <u>Gallras vid inaktualitet:</u> Är det inte av varaktigt betydelse för verksamheten förvaras handlingarna lokalt på server och kan gallras vid inaktualitet.	
Hantera upphandling under 100 000kr [2.5.1.2]	Upphandlings-dokument/ Förfrågnings-underlag	BEVARAS/ Gallras vid inaktualitet, <i>se an- märkning</i>	Förekommer	Digitalt	Verksamhetssystem	Dnr		"	TendSign, Platina	BEVARAS: Inköpsamordnare bedömer om inköpet är av vikt för verksamheten att bevara och därmed diarieföra i ärendehanteringssystem. <u>Gallras vid inaktualitet:</u> Är det inte av varaktigt betydelse för verksamheten förvaras handlingarna lokalt på server och kan gallras vid inaktualitet.	

Handlingslag	Handlingstyp	Bevaras/ Gallras	Sekretess	Medium	Förvaringsplats	Sortering	Till närarkiv	Till slutarkiv	IT-system	Anmärkning	Reviderad
Hantera upphandling under 100 000kr [2.5.1.2]	Ej antaget anbud övriga	Gallras vid inaktualitet	Förekommer	Digitalt	Handläggare						
Hantera upphandling under 100 000kr [2.5.1.2]	Överprövnings-dokument	BEVARAS/ Gallras vid inaktualitet, <i>se anmärkning</i>	Nej		Verksamhetssystem	Dnr		<i>Om digital leverans, efter överenskomme lse . Annaras 4 år efter ärendets avslut.</i>	TendSign, Platina	Ex. kan innehålla skriftliga yttranden, beslut om prövningstillstånd. BEVARAS: Inköpsamordnare bedömer om inköpet är av vikt för verksamheten att bevara och därmed diarieföra i ärendehanteringssystem. Gallras vid inaktualitet: Är det inte av varaktig betydelse för verksamheten förvaras handlingarna lokalt på server och kan gallras vid inaktualitet.	
Hantera upphandling över 100 000kr (Hantera upphandling_Upphandla)											
Hantera upphandling över 100 000kr [2.5.1.2.2]	Fullmakt	Bevaras	Nej	Digitalt	Verksamhetssystem	Dnr		"	TendSign/ Platina	Om det finns fullmakt. Ex. om deltagande finns från annan kommun, landsting eller kommunbolag. Fullmakter biläggs övriga handlingar i akten/ärendet.	
Hantera upphandling över 100 000kr [2.5.1.2.2]	Upphandlings-dokument	Bevaras	Förekommer	Digitalt	Verksamhetssystem	Dnr		"	TendSign/ Platina	Sekretess kan förekomma men endast i undantagsfall. Dokumentformulärbaserad: Arkivering av vid annonseringstillfället publicerat förfrågningsunderlag inkl. bilagor. Webbformulärbaserad: Arkivera slutligt förfrågningsunderlag inkl. bilagor (alla ev. ändring i webbformulärbaserade ffu finns med i det sist uppdaterade ffu). Inbjudan till leverantör: Inbjudan att få lämna anbud. Endast vid förhandlad och selektiv upphandling och konkurrenspräglad dialog.	

Handlingslag	Handlingstyp	Bevaras/ Gallras	Sekretess	Medium	Förvaringsplats	Sortering	Till närarkiv	Till slutarkiv	IT-system	Anmärkning	Reviderad
Hantera upphandling över 100 000kr [2.5.1.2.2]	Annons	Bevaras	Nej	Digitalt	Verksamhetssystem	Dnr		Om digital leverans, efter överenskomme lse . Annaras 4 år efter ärenderts avslut.	TendSign/ Platina	Tex. TED, annonsinformation	
Hantera upphandling över 100 000kr [2.5.1.2.2]	Frågor och svar	Bevaras	Nej	Digitalt	Verksamhetssystem	Dnr		"	TendSign/ Platina	Komplettering/förtydliganden/frågor och svar. Ex. om det leder till ändringar i förfrågningsunderlaget, frågor och svar, under anbudstiden.	
Hantera upphandling över 100 000kr [2.5.1.2.2]	Anbud	Bevaras	Ja	Digitalt	Verksamhetssystem	Dnr		"	TendSign/ Platina		
Hantera upphandling över 100 000kr [2.5.1.2.2]	Öppningsprotokoll	Bevaras	Nej	Digitalt	Verksamhetssystem	Dnr		"	TendSign/ Platina		
Hantera upphandling över 100 000kr [2.5.1.2.2]	Upphandlings-protokoll	Bevaras	Nej	Digitalt	Verksamhetssystem	Dnr		"	TendSign/ Platina		
Hantera upphandling över 100 000kr [2.5.1.2.2]	Anbudsutvärdering	Bevaras	Förekommer	Digitalt	Verksamhetssystem	Dnr		Om digital leverans, efter överenskomme lse . Annaras 4 år efter ärenderts avslut.	TendSign/ Platina	Ex. anbudsmanställning, anbudsutvärdering, upphandlingsprotokoll, förtydligande av anbud	

Handlingslag	Handlingstyp	Bevaras/ Gallras	Sekretess	Medium	Förvaringsplats	Sortering	Till närarkiv	Till slutarkiv	IT-system	Anmärkning	Reviderad
Hantera upphandling över 100 000kr [2.5.1.2.2]	Tilldelningsbeslut	Bevaras	Nej	Digitalt	Verksamhetssystem	Dnr		"	TendSign/ Platina	Tjänsteskrivelse: Om det finns, endast vid nämnds/styrelsebeslut Delegationsbeslut /Beslutsprotokoll. Beslut från samtliga deltagande kommuner, tilldelningsbeslut.Tilldelningsbesked: Ex. vid nämnd/styrelsebeslut (om det finns). Absolut sekretess upphör.	
Hantera upphandling över 100 000kr [2.5.1.2.2]	Ej antaget anbud EU-medel	Gallras- Se anmärkning	Ja	Digitalt	Verksamhetssystem					Gallringsfrist 8 år efter EU 's programperioder avslutas, därefter gallring. ex. - anbud ej antagna, - för sent inkomna, - vid avbruten upphandling där upphandlingen ej leder till avtal	
Hantera upphandling över 100 000kr [2.5.1.2.2]	Ej antaget anbud övriga	Vid inaktualitet	Förekommer	Digitalt	Verksamhetssystem		Arkiveras vid avslutad upp- handling				
Hantera upphandling över 100 000kr [2.5.1.2.2]	Avtal	Bevaras	Förekommer	Digitalt	Verksamhetssystem	Dnr		"	TendSign/ Platina	Avtal/beställningsskrivelse/kontrakt:om m det finns ex. förlängning av avtal, uppsägning, prisjusteringar.	
Hantera upphandling över 100 000kr [2.5.1.2.2]	Överprövnings-dokument	Bevaras	Nej	Digitalt	Verksamhetssystem	Dnr		Om digital leverans, efter överenskomme lse . Annars 4 år efter ärenderts avslut.	TendSign/ Platina	Ex. kan innehålla skriftliga yttranden, beslut om prövningstillstånd.	
Hantera upphandling över 100 000kr [2.5.1.2.2]	Avrop från ramavtal	Bevaras	Förekommer	Digitalt	Verksamhetssystem	Dnr		"	TendSign/ Platina	Vid deltagande i upphandling via inköpscentral. Handlingar kan finnas hos upphandlande myndighet.	

Handlingslag	Handlingstyp	Bevaras/ Gallras	Sekretess	Medium	Förvaringsplats	Sortering	Till närarkiv	Till slutarkiv	IT-system	Anmärkning	Reviderad
Hantera upphandling över 100 000kr [2.5.1.2.2]	Motivering till direktupphandling	Bevaras	Nej	Digitalt	Verksamhetssystem	Dnr	Efter 1 år	"	TendSign/ Platina	Motiv till direktupphandling. Värde eller synnerliga skäl.	
Beställa och betala i E-handelssystem (Hantera upphandling_Beställa och betala)											
Beställa och betala i E-handelssystem [2.5.1.3.1]	Verifikat	7 år	Förekommer	Digitalt		Verifikat-nummer					
Beställa och betala i E-handelssystem [2.5.1.3.1]	Slutbesiktning-protokoll	BEVARAS	Förekommer	Digitalt	Verskamhetssystem			"	TendSign, Platina	Styrande dokument som påverkar processens gång. Sekretess om beställaren begär det.	
Implementera avtal (Hantera upphandling_Hantera avtal över 100 000kr)											
Implementera avtal [2.5.1.4.1]	Avtalskatalog	BEVARAS		Digitalt	Lokal server	Kronologisk Alfabetisk Dnr		"		Innehåller förteckning över avtal tecknat med leverantörer, entreprenörer och konsulter med information om avtalsperiod, dnr.	
Hantera prisjustering (Hantera upphandling_Hantera avtal över 100 000kr)											
Hantera prisjustering [2.5.1.4.2]	Meddelande om prisjustering	Gallras vid inaktualitet									
Hantera avtalsförlängning (Hantera upphandling_Hantera avtal över 100 000kr)											
Hantera avtalsförlängning [2.5.1.4.3]	Meddelande om avtalsförlängning	Gallras vid inaktualitet				TendSign, så länge avtalet är aktivt					
Hantera leverantörbytte (Hantera upphandling_Hantera avtal över 100 000kr)											
Hantera leverantörbytte [2.5.1.4.4]	Beslut om överlåtelse	Bevaras	Nej	Digitalt	Verksamhetssystem	Dnr			Platina		

§146

**Riktlinje för
dataskyddsarbetet**

23KS275

Riktlinje för dataskyddsarbetet

Dokumentnamn	Dokumenttyp	Senast reviderad	Beslutsinstans
Riktlinje för dataskyddsarbetet	Riktlinjer		
Dokumentansvarig/processägare	Version	Diarienummer	Giltig till
Kommunledningsförvaltningen		23KS275	
Dokumentinformation	Riktlinje för dataskyddsarbetet		
Dokumentet gäller för	Samtliga nämnder och bolag		

Innehåll

Riktlinje för dataskyddsarbetet.....	1
Inledning.....	0
Roller och ansvar.....	0
Nämnd/bolag	0
Dataskyddsombud	2
Personuppgiftssamordnare	3
Systemägare och systemförvaltare	4
Dataskyddsgrupp	4
Biträdesförhållande	5
Inom kommunen (mellan två nämnder).....	5
Mellan nämnd/bolag och utomstående.....	5
Gemensamt personuppgiftsansvar.....	6
Inom kommun (mellan två nämnder).....	7
Mellan nämnd/bolag och utomstående.....	7
Övrigt	8
Personuppgiftsincidenthantering.....	8
Konsekvensbedömning	8
Registerförteckning	9
Rutiner för säkerställande av registrerades rättigheter	10

Inledning

Denna riktlinje innehåller kommunövergripande ställningstaganden för dataskyddsarbetet i Piteå kommun. Riktlinjen fokuserar på fördelning av ansvar för dataskyddsarbetet.

Riktlinjen ingår i Piteå kommunkoncerns ledningssystem för informationssäkerhet och dataskydd.

Roller och ansvar

Inom Piteå kommun gäller följande fördelning av ansvar för dataskyddsarbetet.

Nämnd/bolag

Den nämnd/bolag som bestämmer för vilka ändamål personuppgifter ska behandlas och hur behandlingen ska gå till är personuppgiftsansvarig för behandlingen. Varje nämnd/bolag är personuppgiftsansvarig för en mängd olika personuppgiftsbehandlingar.

Personuppgiftsansvaret omfattar behandling av personuppgifter rörande såväl anställda och förtroendevalda som medborgare, barn/elever, brukare/klienter, kunder och affärskontakter. Ansvaret omfattar även personuppgiftsbehandling som sker för nämndens/bolagets räkning via ett personuppgiftsbiträde. Personuppgiftsansvaret kan inte delegeras.

Det ansvar som åligger personuppgiftsansvarig enligt dataskyddslagstiftningen är betydande och omfattar bland annat ansvar för att:

- all personuppgiftsbehandling alltid följer de grundläggande principerna för behandling av personuppgifter,
- förvaltningen och verksamheten har en ändamålsenlig organisation med tillräckliga resurser och dokumenterad ansvarsfördelning,
- medarbetarna har nödvändig kompetens för att kunna följa dataskyddslagstiftningen
- registerförteckning över samtliga personuppgiftsbehandlingar i den ansvariges verksamhet upprättas och förvaltas.
- personuppgiftsbiträdesavtal enligt dataskyddsförordningen tecknas med de leverantörer och motsvarande som behandlar personuppgifter för nämndens verksamhetens räkning.
- personuppgiftsincidenter hanteras i enlighet dataskyddslagstiftningen och Piteå kommuns rutiner för hantering av personuppgiftsincidenter,
- utse dataskyddsombud och anmäla dataskyddsombudets kontaktuppgifter till Integritetsskyddsmyndigheten, samt stödja dataskyddsombudet i utförandet av de uppgifter som dataskyddsförordningen föreskriver och se till att ombudet har tillräcklig kompetens,
- upprätta de styrande dokument och rutinbeskrivningar som behövs för uppnå dataskyddslagstiftningen syfte och denna riktlinje.

Den personuppgiftsansvarige ansvarar också för att vidta lämpliga säkerhetsåtgärder för att skydda de personuppgifter som behandlas i verksamheten och för att it-system och rutiner utformas så att personuppgifter inte behandlas i onödan.

Kommunstyrelsens ansvar för kommunövergripande behandlingar

Kommunstyrelsen är personuppgiftsansvarig för personuppgiftsbehandling i vissa verksamhetssystem som används kommunövergripande. Av kommunstyrelsens registerförteckning framgår vilka personuppgiftsbehandlingar som kommunstyrelsen är personansvarig för.

Delegering av ärenden

Personuppgiftsansvarig nämnd ska inte delegera beslutanderätt i ärenden som är av större vikt för skyddet av personuppgifter, till exempel där beslutet inte med säkerhet kan bedömas vara förenligt med gällande dataskyddslagstiftning.

Handlingsprogram för dataskyddsarbetet

Varje nämnd/bolag ansvarar för att årligen upprätta ett handlingsprogram för dataskyddsarbetet i nämnden/bolaget för nästkommande år. I handlingsprogrammet ska resultatet av den tillsyn som dataskyddsombudet företagit under året beaktas.

Dataskyddsombud

Dataskyddsombudets arbetsuppgifter och ställning styrs av lagstiftning. Funktionen ska agera självständigt och får inte ta emot instruktioner eller bli föremål för sanktioner för att ha utfört sina arbetsuppgifter.

Den övergripande och viktigaste uppgiften för dataskyddsombudet är att övervaka att organisationen följer dataskyddsförordningen. Det innebär bland annat att:

- samla in information om hur organisationen behandlar personuppgifter
- kontrollera att organisationen följer bestämmelser och interna styrdokument
- informera och ge råd inom organisationen.

Dataskyddsombudet ska också:

- ge råd om konsekvensbedömningar
- vara kontaktperson för Integritetsskyddsmyndigheten
- vara kontaktperson för de registrerade och personalen inom organisationen
- samarbeta med Integritetsskyddsmyndigheten, till exempel vid inspektioner.

Varje nämnd, kommunalt bolag och revisionen ska utse ett dataskyddsombud. En person kan utses till dataskyddsombud för flera nämnder/bolag.

Dataskyddsombudets kontaktuppgifter ska anmälas till Integritetsskyddsmyndigheten.

Personuppgiftssamordnare

Varje nämnd/bolag ska utse en personuppgiftssamordnare som ska vara nämndens/bolagets länk till dataskyddsombudet och nämndens/bolagets representant i dataskyddsgruppen.

Personuppgiftssamordnare kan därutöver ha ytterligare uppgifter i nämndens/bolagets dataskyddsarbete, till exempel:

- Handlägga ärende i anledning av registrerads begäran enligt dataskyddsförordningen artikel 15-22 (begäran om registerutdrag, rättelse, radering etc.).
- Handlägga ärende i anledning av tillsyn eller förfrågan från dataskyddsombudet eller tillsynsmyndigheten.
- Lämna påminnelser till avdelningar inom nämndens förvaltning om att registerförteckning ska uppdateras och följas upp i enlighet med nämndens handlingsplan för dataskyddsarbete.
- Samordna påtalanden om brister och förslag om förbättring från verksamhet och allmänhet, samt informera förvaltningsledning, dataskyddsombud och i förekommande fall systemägare/systemförvaltare om detta.
- Samordna påtalanden från verksamhet om behov av kompetensutveckling samt informera förvaltningsledning och dataskyddsombud om detta.
- Rådfråga och samråda med dataskyddsombudet för verksamhetens räkning.

Om det är lämpligt kan personuppgiftssamordnaren även ha mer kvalificerade uppgifter i nämndens/bolagets dataskyddsarbete, till exempel:

- Vara stöd för verksamheten vid upprättande av personuppgiftsbiträdesavtal.
- Föreslå förvaltningsspecifika rutiner och arbetsinstruktioner i de fall det behövs.

Det är upp till varje nämnd/bolag att utforma och planera hur arbetet kring dataskyddsfrågor ska genomföras.

Personuppgiftssamordnaren bör informeras om vilka specifika uppgifter inom nämndens/bolagets dataskyddsarbete som åvilar personuppgiftssamordnaren, till exempel i en arbetsbeskrivning. Rollen som personuppgiftssamordnare kan kombineras med andra uppgifter om det är lämpligt. Nämnden/bolaget kan utse fler än en personuppgiftssamordnare.

Nämnden/bolaget ska informera dataskyddsombudet om vem eller vilka som är personuppgiftssamordnare för nämnden/bolaget eller har liknande uppgifter.

Systemägare och systemförvaltare

Verksamhetssystem som innehåller personuppgifter ska förvaltas på ett sätt som säkerställer att behandlingen av personuppgifter i systemet är förenligt med dataskyddslagstiftningen.

Av Piteå kommuns systemförvaltningsmodell framgår att det för varje verksamhetssystem ska finnas en systemägare och en systemförvaltare. Det ska framgå av nämndens/bolagets registerförteckning vem som är systemägare och systemförvaltare för de verksamhetssystem i vilka personuppgifter behandlas.

Systemförvaltningsplan för verksamhetssystem i vilka personuppgifter behandlas ska beskriva hur verksamhetssystemet ska förvaltas för att uppnå en lämplig säkerhetsnivå för personuppgifterna, inklusive vilka tekniska och organisatoriska åtgärder som ska vidtas.

I de fall användandet av verksamhetssystemet innebär att systemleverantören behandlar personuppgifter som personuppgiftsbiträde ansvarar nämnden/bolaget för att personuppgiftsbiträdesavtal mellan systemleverantören och nämnden som personuppgiftsansvarig upprättas. Det rekommenderas att nämnden/bolaget utser systemägaren att förvalta och kontrollera efterlevnaden av avtalet.

Dataskyddsgrupp

Dataskyddsgruppen är ett nätverk för dataskyddsarbete inom Piteå kommunkoncern. Gruppen består av personuppgiftssamordnare och dataskyddsombud inom Piteå kommunkoncern.

Dataskyddsgruppen fungerar som ett forum för informationsutbyte mellan personuppgiftssamordnarna och är ett verktyg för dataskyddsombudet att insamla information om dataskyddsarbetet i nämnderna och bolagen.

Om personuppgiftssamordnare ser behov av centralt ställningstagande eller nya/förändrade rutiner eller styrande dokument rörande dataskydd kan frågan om detta lyftas i dataskyddsgruppen och förmedlas till rätt instans av dataskyddombudet som en del i dennes tillsyn. Dataskyddsgruppen bör beredas tillfälle att lämna synpunkter på förslag till beslut i frågor som rör dataskydd.

Dataskyddsombudet ansvarar för att sammankalla till möten i dataskyddsgruppen.

Biträdesförhållande

Personuppgiftsansvarig nämnd eller bolag som uppdrar åt annan (personuppgiftsbiträde) att behandla personuppgifter för den personuppgiftsansvariges räkning, ansvarar för att personuppgiftsbitrådets behandling under alla förhållanden uppfyller kraven i dataskyddsförordningen.

Den personuppgiftsansvarige nämnden/bolaget ansvarar bland annat för att:

- endast anlita personuppgiftsbiträde som ger tillräckliga garantier om att genomföra lämpliga tekniska och organisatoriska åtgärder på ett sådant sätt att behandlingen uppfyller kraven i denna förordning och säkerställer att den registrerades rättigheter skyddas,
- träffa ett personuppgiftsbiträdesavtal med personuppgiftsbiträdet som har det innehåll som dataskyddsförordningen föreskriver, och att
- personuppgiftsavtalet förvaltas och efterlevs av såväl biträdet som eventuella underbiträden till personuppgiftsbiträdet.

Personuppgiftsbiträdesavtal ska registreras. För kommunens samtliga nämnder gäller att registrering av personuppgiftsbiträdesavtal ska ske i kommunens centrala ärendehanteringssystem.

Inom kommunen (mellan två nämnder)

I de fall en nämnd behandlar personuppgifter för en annan nämnds räkning, omfattas behandlingen av Reglemente för biträdesförhållande inom Piteå kommun.

Personuppgiftsansvarig nämnd ansvarar enligt reglementet för att ge skriftliga instruktioner till personuppgiftsbiträdet om hur det ska utföra behandlingen.

Mellan nämnd/bolag och utomstående

I de fall en utomstående behandlar personuppgifter för en personuppgiftsansvarig nämnds/bolags räkning ansvarar nämnden/bolaget för att upprätta ett personuppgiftsbiträdesavtal med den utomstående (kan även vara ett kommunalt bolag), och för förvaltning och efterlevnadskontroll av avtalet.

Personuppgiftsbiträdesavtal (PUB-avtal)

Samtliga nämnder och bolag inom Piteå kommunkoncern ska använda eller ha samma innehåll som SKR:s mall för personuppgiftsbiträdesavtal.

Utgångspunkten är att personuppgiftsansvariga inom Piteå kommunkoncern aldrig ska gå med på förändringar av avtalsmallen som kan påverka skyddet för personuppgifter negativt. I undantagsfall kan personuppgiftsansvariga inom Piteå kommunkoncern gå med på förändringar som inte påverkar skyddet av personuppgifter. Bedömning ska göras i samråd med dataskyddsombudet och baseras på omständigheterna i det enskilda fallet.

En aktualitetskontroll av personuppgiftsansvariges instruktion för behandling och personuppgiftsbitrådets förteckning över underbiträden ska genomföras i vart fall vartannat år samt vid förändringar.

Tredjelandsoverföringar är som huvudregel inte tillåtna. Som personuppgiftsansvarig ansvarar varje nämnd/bolag för att användandet av ett personuppgiftsbiträde inte innebär tredjelandsoverföring i strid med dataskyddsförordningen.

Gemensamt personuppgiftsansvar

Ett gemensamt personuppgiftsansvar föreligger om två eller flera parter gemensamt deltar i beslut om ändamål och medel för en personuppgiftsbehandling.

Följande faktorer talar för att det handlar om ett gemensamt personuppgiftsansvar.

- Flera aktörer har påverkan på beslut om varför och hur personuppgifterna ska behandlas.
- Samtliga inblandade aktörer har ett gemensamt intresse av att behandlingen utförs eller egna närliggande intressen av att behandlingen utförs.
- De olika behandlingsåtgärder som de inblandade aktörerna utför för samma eller närliggande ändamål är så nära sammanbundna att de inte går att separera från varandra.
- De registrerade får det bästa skyddet för sina fri- och rättigheter genom att kunna vända sig till samtliga gemensamt personuppgiftsansvariga.
- Reglering av gemensamt personuppgiftsansvar syftar till att fastställa vem av parterna som ansvarar för vilka av de skyldigheter som tillkommer personuppgiftsansvarig enligt dataskyddsförordningen, till exempel när det gäller utövandet av den registrerades rättigheter och skyldighet att lämna information till den registrerade. Ansvaret ska fastställas skriftligt.

Dataskyddsförordningen kräver att gemensamt personuppgiftsansvariga fastställer sina respektive ansvar för att fullgöra skyldigheterna gentemot registrerade genom ett ”inbördes arrangemang”. Särskilt viktigt är att fastställa vem som ansvarar för vad när det gäller utövandet av den registrerades rättigheter och sina respektive skyldigheter att tillhandahålla information till den registrerade i samband med att information samlas in eller börjar behandlas.

Arrangemanget ska tydliggöra de gemensamt personuppgiftsansvarigas respektive roller gentemot registrerade. Det väsentliga innehållet i arrangemanget ska göras tillgängligt för de registrerade. I dataskyddsförordningen anges också att en gemensam kontaktpunkt får utses inom ramen för arrangemanget. Oavsett formerna för det arrangemang som avses i punkt 1 får den registrerade utöva sina rättigheter enligt denna förordning med avseende på och emot var och en av de personuppgiftsansvariga. Det handlar alltså om en annan typ av handling än ett personuppgiftsbiträdesavtal.

Några av de områden som behöver klargöras och fastställas är:

- de olika aktörernas (nämndernas) och deras roller i förhållande till behandlingen,
- varför personuppgifterna behandlas (ändamålet),
- vilka typer personuppgifter som ska/får delas,
- hur de registrerade kan utöva sina rättigheter och vem som ansvarar för olika delar
- hur de registrerade ska få tillräcklig information om behandlingen och vem som ansvarar för detta
- hur de grundläggande principerna för behandling av personuppgifter uppfylls,
- laglig grund för behandlingen och
- om någon av de ansvariga ska utgöra en gemensam kontaktpunkt för de registrerade.

Andra viktiga frågor är gallring, säkerhet i behandlingen, konfidentialitet och möjligheterna till kontroll av den andre partens efterlevnad av arrangemanget. Som ovan nämnts ska de gemensamt personuppgiftsansvariga se till att det väsentliga innehållet i arrangemanget görs tillgängligt för de registrerade.

Inom kommun (mellan två nämnder)

Varje nämnd ansvarar för att identifiera gemensamt personuppgiftsansvar med annan nämnd inom kommunen och för att det gemensamma personuppgiftsansvaret regleras mellan nämnderna genom en skriftlig överenskommelse i enlighet med dataskyddsförordningen.

Gemensamt personuppgiftsansvar inom kommunen ska rapporteras till dataskyddsombudet och föras in i Piteå kommuns företeckning över gemensamt personuppgiftsansvar. Dataskyddsombudet ansvarar för att föra in uppgifterna i förteckning.

Överenskommelse om gemensamt personuppgiftsansvar ska registreras. För kommunens samtliga nämnder gäller att registrering av överenskommelsen ska ske i kommunens centrala ärendehanteringssystem.

Mellan nämnd/bolag och utomstående

Den nämnd/bolag som är personuppgiftsansvarig ansvarar för att identifiera gemensamt personuppgiftsansvar med utomstående (för nämnd exempelvis annan kommun eller ett bolag/kommunalt bolag och för bolag exempelvis en nämnd eller ett annat kommunalt bolag) och för att avtal om gemensamt personuppgiftsansvar upprättas i enlighet med dataskyddsförordningen.

Gemensamt personuppgiftsansvar ska rapporteras till dataskyddsombudet och föras in i Piteå kommuns företeckning över gemensamt personuppgiftsansvar. Dataskyddsombudet ansvarar för att föra in uppgifterna i förteckning.

Avtal om gemensamt personuppgiftsansvar ska registreras. För kommunens samtliga nämnder gäller att registrering av avtalet ska ske i kommunens centrala ärendehanteringssystem.

Övrigt

Personuppgiftsincidenthantering

En personuppgiftsincident är en säkerhetsincident som kan innebära risker för människors friheter och rättigheter. Riskerna kan innebära att någon förlorar kontrollen över sina uppgifter eller att rättigheterna inskränks. Exempel på risker är ekonomisk förlust, brott mot sekretess eller tystnadsplikt, identitetstöld, bedrägeri, skadlig ryktesspridning och diskriminering.

En personuppgiftsincident har till exempel inträffat om uppgifter om en eller flera registrerade personer har blivit förstörda gått förlorade på annat sätt kommit i orätta händer. Det spelar ingen roll om det har skett oavsiktligt eller med avsikt, i båda fallen kan det handla om en personuppgiftsincident.

Dataskyddsförordningen kräver att vissa typer av personuppgiftsincidenter anmäls till Integritetsskyddsmyndigheten (IMY). Anmälan ska ske via IMY:s e-tjänst inom 72 timmar från det att personuppgiftsincidenten har upptäckts.

Incidentrapport dataskydd

Vid bedömningen av en potentiell personuppgiftsincident ska personuppgiftsansvariga inom Piteå kommunkoncern använda sig av **Mall för bedömning av personuppgiftsincidenter**¹. Dataskyddsombudet bör rådgöras vid bedömningen.

Ifylld mall för bedömning av personuppgiftsincidenter resulterar i en incidentrapport, som ska registreras oavsett om bedömningen resulterar i en anmälan till IMY eller inte. För kommunens samtliga nämnder gäller att registrering av personuppgiftsbiträdesavtal ska ske i kommunens centrala ärendehanteringssystem.

Konsekvensbedömning

Den personuppgiftsansvarige ska enligt dataskyddsförordningen göra en konsekvensbedömning avseende en personuppgiftsbehandling om behandlingen ”sannolikt leder till hög risk för fysiska personers rättigheter och friheter”.

En konsekvensbedömning kan behöva göras innan en ny personuppgiftsbehandling påbörjas, vid förändringar av en pågående behandling eller vid pågående behandlingar om konsekvensbedömning inte gjorts tidigare.

Den personuppgiftsansvarige ansvarar för att en konsekvensbedömning utförs när det behövs. Utförandet av konsekvensbedömning kan dock överlåtas till någon annan inom eller utanför organisationen.

Den personuppgiftsansvarige ska rådfråga dataskyddsombudet vid genomförande av en konsekvensbedömning avseende dataskydd. Dataskyddsombudet bör även övervaka genomförandet av konsekvensbedömningen.

---

¹ Rutin för bedömning av personuppgiftsincidenter ska finnas på kommunens intranät.

Om konsekvensbedömningen avseende dataskydd visar att behandlingen skulle leda till en hög risk om inte den personuppgiftsansvarige vidtar åtgärder för att minska risken måste den personuppgiftsansvarige också samråda med Integritetsskyddsmyndigheten (så kallat förhandssamråd) innan behandlingen påbörjas. Integritetsskyddsmyndigheten kan i förhandssamrådet utfärda råd, förelägganden eller förbud som säkerställer att behandlingen är i enlighet med förordningens regler.

Konsekvensbedömningsrapporter

Dataskyddsombudets råd och de beslut som personuppgiftsansvarig fattar ska dokumenteras i en konsekvensbedömningsrapport.

Konsekvensbedömningsrapporten ska registreras. För kommunens samtliga nämnder gäller att registrering av konsekvensbedömningsrapport ska ske i kommunens centrala ärendehanteringssystem.

Vid bedömning ifråga om en konsekvensbedömning behövs och vid utförande av konsekvensbedömning, ska den personuppgiftsansvariga använda Piteå kommuns **Mall för konsekvensbedömningsrapport²**.

Åtgärdsplan

Om de risker som identifieras bedöms uppnå en gul eller röd nivå enligt matrisen i Mall för konsekvensbedömningsrapport, ska den personuppgiftsansvarige upprätta en åtgärdsplan för att eliminera eller minska de identifierade riskerna.

Beslut om riskbehandling

Om de risker som identifieras bedöms uppnå en gul eller röd nivå enligt matrisen, ska den personuppgiftsansvarige fatta beslut om riskbehandling (acceptera risk/lindra risk/överföra risk/undvika risk genom att inte utföra behandlingen). En personuppgiftsansvarig nämnd kan delegera till tjänsteperson att fatta beslut om riskbehandling på nämndens vägnar om risken uppnår gul nivå men ska inte göra detta vid röd nivå enligt matrisen.

Registerförteckning

Samtliga personuppgiftsansvariga och gemensamt personuppgiftsansvariga ska enligt dataskyddsförordningen föra register över behandling som utförs under varje personuppgiftsansvarigs ansvar.

Detta register ska innehålla samtliga följande uppgifter:

- Namn och kontaktuppgifter för den personuppgiftsansvarige, den personuppgiftsansvariges företrädare samt dataskyddsombudet.
- Uppgifter om vilka personuppgiftsbehandlingar den personuppgiftsansvarige ansvarar för. **I de flesta fall är tillräckligt att utgå från de behandlingar som sker inom ramen för verksamhetens huvudsakliga processer.**
- För varje personuppgiftsbehandling ska anges:
  - Ändamålen med behandlingen

---

² Mall för konsekvensbedömningsrapport ska finnas på kommunens intranät.

- En beskrivning av kategorierna av registrerade och av kategorierna av personuppgifter
- De kategorier av mottagare till vilka personuppgifterna har lämnats eller ska lämnas ut, inklusive mottagare i tredjeländer eller i internationella organisationer
- I tillämpliga fall, överföringar av personuppgifter till ett tredjeland eller en internationell organisation, inbegripet identifiering av tredjelandet eller den internationella organisationen och, vid sådana överföringar som avses i artikel 49.1 andra stycket, dokumentation av lämpliga skyddsåtgärder.
- Om möjligt, de förutsedda tidsfristerna för radering av de olika kategorierna av personuppgifter.
- Om möjligt, en allmän beskrivning av de tekniska och organisatoriska säkerhetsåtgärderna.

Av registerförteckningen ska framgå vem som är systemägare och systemförvaltare för de verksamhetssystem i vilka personuppgifter behandlas.

Registerförteckningen ska uppdateras löpande så snart en ny behandling påbörjas eller en befintlig behandling avslutas eller förändras. Större genomgångar av registerförteckningen ska i enlighet med nämndens/bolagets plan för dataskyddsarbetet under året, och i vart fall en gång per år.

Aktuell registerförteckning ska delges nämnden/bolagets styrelse minst en gång per år i samband med beslut om handlingsplan för dataskyddsarbetet nästkommande år.

Rutiner för säkerställande av registrerades rättigheter

Varje personuppgiftsansvarig ansvarar för att det finns rutiner som säkerställer att registrerades rättigheter enligt artikel 12-23 i dataskyddsförordningen kan tillgodoses året om. Rutinerna ska bland annat innehålla uppgifter om kontaktvägar i normala fall och under semestertider.

§147

**Riktlinjer för Piteå
kommuns
vänortssamarbete**

23KS253

Riktlinjer för Piteå kommuns vänortssamarbete

Dokumentnamn	Dokumenttyp	Fastställd/upprättad	Beslutsinstans
Riktlinjer för Piteå kommuns vänortssamarbete	Riktlinjer	2012-10-29, § 201	Kommunstyrelsen
Dokumentansvarig/processägare	Version	Senast reviderad	Giltig till
Kommunstyrelsen	2	2015-03-02, § 68	Tills vidare
Dokumentinformation	Riktlinjer för vänortssamarbetet		
Dokumentet gäller för	Kommunstyrelsen		

Riktlinjer för Piteå kommuns vänortssamarbete

Bakgrund

Vänortssamarbetet är en del av Piteå kommuns internationella arbete som är inriktat på att stödja demokratiska krafter och en hållbar utveckling. Kommunens internationella kontakter sker främst i EU- projekt, nätverk, vänortssamarbete, kommunala partnerskap samt skol- och kulturutbyten. Dessutom sker utbyten och samarbeten av skilda slag mellan föreningar och andra aktörer i de respektive vänorterna.

Allt sedan 1977 har Piteå haft vänortsförbindelser. Detta år skrevs vänortsavtal med franska St. Barthelemy i Karibien och isländska Grindavik. Nio år senare, 1986, slöts ett avtal om vänortsförbindelse med ryska Kandalaksha. Det är kommunfullmäktige som beslutar både om att skriva vänortsavtal med nya vänorter och att avveckla gamla.

Syfte

I dag är syftet med vänortsförbindelser främst att vidga horisonten genom att dela erfarenheter, utbyta idéer, besöka varandra och diskutera gemensamma intressen och om möjligt genomföra gemensamma projekt. Det är önskvärt att utbytet sker mellan kommunorganisationerna, likväl som mellan frivilligorganisationer, föreningar, individer och institutioner. Samarbete och utbyte ska fortsätta att utvecklas inom kommunens olika verksamhetsområden samt utvidgas till nya områden som näringsliv.

Vad vill Piteå kommun uppnå med vänortssamarbetet?

- öka förståelsen mellan olika kulturer för att förebygga främlingsfientlighet
- ge unga möjligheter till internationella kontakter för att motverka främlingsfientlighet och underlätta inträdet på en alltmer internationell arbetsmarknad,
- stimulera till utbyte och utveckling av samarbetet inom kommunens olika verksamhetsområden samt nya områden som näringsliv, energi m m
- öka intresset för Sverige, vår region och Piteå.

Organisation

Kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen har det övergripande strategiska ansvaret för vänortssamarbetet. Vänortssamordnaren leder det operativa arbetet tillsammans med en vänortskommitté bestående av kommunfullmäktiges ordförande, kommunstyrelsens ordförande samt kommunstyrelsens 1:e vice ordförande.

Finansiering

Varje nämnd tar sina egna kostnader för internationella kontakter. Varje nämnd ska även undersöka om det finns möjligheter till extern finansiering.

Bidrag

I kommunstyrelsens budget finns en budgetpost för vänortssamarbete. Dessa medel skall främst användas till att täcka kostnader för de utgifter som uppstår när kommunen är värd för vänortsbesök.

Del av budgeterade medel kan avsättas för bidrag till Piteås vänortsföreningar. Detta bidrag är maximalt 10 000 kronor per vänort med 2015 som basår. Om det finns flera vänortsföreningar för samma vänort delas grundbidraget lika mellan dessa.

Förutom grundbidraget kan föreningar ansöka om ett bidrag för vänortsrelaterade aktiviteter som inte finansieras på annat sätt. Detta bidrag är maximalt 10 000 kronor per vänort med 2015 som basår.

För att komma i fråga för bidrag ska en skriftlig ansökan lämnas in, som följer kommunens syfte för vänortssamarbete. Senast en månad efter att aktivitet/projekt som beviljats medel avslutats ska rapport lämnas till vänortssamordnaren.

För samtliga bidrag är en förutsättning för utbetalning att föreningens verksamhetsberättelse för närmast avslutade verksamhetsår lämnats till kommunens vänortssamordnare, senast två veckor efter föreningens årsmöte.

Officiella besök till respektive vänort av Piteå kommun

St. Barthelemy	minst 1gg/mandatperiod
Grindavik	minst 1gg/mandatperiod
Kandalaksha	minst 2gg/mandatperiod

En överenskommelse tecknas med varje vänort om fördelningen av kostnader vid vänortsbesök där principen är att gästande kommun står för resekostnader medan mottagande kommun står för kost och logi.

§148

**Remiss - Skjutvapen och
explosiva varor – skärpta
straff för de allvarligare
brotten**

23KS348

Skjutvapen och explosiva varor

– skärpta straff för de allvarigare brotten

Ds 2023:11

Regeringskansliet
Justitiedepartementet

SOU och Ds finns på [regeringen.se](https://www.regeringen.se) under Rättsliga dokument.

Svara på remiss

Statsrådsberedningen, SB PM 2021:1.

Information för dem som ska svara på remiss finns tillgänglig på [regeringen.se/remisser](https://www.regeringen.se/remisser).

Omslag: Regeringskansliets standard

Tryck och remisshantering: Elanders Sverige AB, Stockholm 2023

ISBN 978-91-525-0597-7 (tryck)

ISBN 978-91-525-0598-4 (pdf)

ISSN 0284-6012

Innehåll

Promemorians huvudsakliga innehåll	5
1 Författningsförslag.....	7
1.1 Förslag till lag om ändring i vapenlagen (1996:97)	7
1.2 Förslag till lag om ändring i lagen (2000:1225) om straff för smuggling	9
1.3 Förslag till lag om ändring i lagen (2010:1011) om brandfarliga och explosiva varor	12
2 Nuvarande lagstiftning och historik	15
2.1 Nuvarande lagstiftning	15
2.1.1 Vapenbrott	15
2.1.2 Brott mot tillståndsplikten för explosiva varor	16
2.1.3 Vapensmuggling och smuggling av explosiva varor.....	18
2.2 Tidigare straffskärpningar	20
2.3 Brottstatistik.....	22
3 Skärpta straff för vapenbrott, brott mot tillståndsplikten för explosiva varor och smugglingsbrott	25
3.1 Bakgrund	25
3.1.1 Skjutningar och sprängningar i den kriminella miljön har ökat på senare år	25
3.1.2 Illegala vapen och explosiva varor i Sverige	28

3.2	Det finns behov av strängare straffrättslig lagstiftning för vissa brott som möjliggör det grova våldet.....	30
3.3	Skärpta straffskalor för viss allvarligare brottslighet.....	34
3.3.1	Grövre former av vapenbrott	34
3.3.2	Grövre former av brott mot tillståndsplikten för explosiva varor.....	38
3.3.3	Grövre former av vapensmuggling och smuggling av explosiva varor.....	40
4	Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser	43
5	Konsekvenser av förslagen	45
5.1	Ekonomiska konsekvenser.....	45
5.2	Konsekvenser för brottsligheten och det brottsförebyggande arbetet.....	47
6	Författningskommentar	51
6.1	Förslaget till lag om ändring i vapenlagen (1996:67)	51
6.2	Förslaget till lag om ändring i lagen om straff för smuggling (2000:1225).....	52
6.3	Förslaget till lag om ändring i lagen (2010:1011) om brandfarliga och explosiva varor	55

Promemorians huvudsakliga innehåll

Våldet i kriminella sammanhang har förändrats under 2000-talet. Antalet skjutningar har ökat avsevärt och många av dem har ägt rum på offentliga platser. Under 2022 dödades 63 personer av skjutvapenvåld i Sverige. Detta innebär att antalet personer som avlidit på grund av skjutningarna har mer än tredubblats under perioden 2012-2022. Ökningen av antalet skjutningar kan till stor del härledas till konflikter mellan kriminella grupperingar. De senaste åren har dessa konflikter även lett till en ökad användning av explosiva varor. Antalet sprängningar i Sverige de senaste åren saknar motstycke i modern tid.

Det grova våldet, och den organiserade brottslighet som detta våld är ett uttryck för, är systemhotande. I denna promemoria föreslås ett antal straffskärpningar. Syftet är att markera allvaret i vissa brott som möjliggör skjutningar och sprängningar och som typiskt sett begås inom kriminella nätverk, samt att ge rättsväsendet bättre möjligheter att bekämpa sådan kriminalitet. Straffskalorna för de allvarigare formerna av vapenbrott, brott mot tillståndsplikten för explosiva varor, vapensmuggling och smuggling av explosiva varor föreslås därför ändras på följande sätt:

- straffskalorna för grovt brott ändras från fängelse i lägst två år och högst fem år till fängelse i lägst fyra år och högst sju år,
- straffskalorna för synnerligen grovt brott ändras från fängelse i lägst fyra år och högst sju år till fängelse i lägst sex år och högst tio år, och
- maximistraffet för normalgradsbrott höjs från fängelse i tre år till fängelse i fem år.

Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 april 2024.

1 Författningsförslag

1.1 Förslag till lag om ändring i vapenlagen (1996:97)

Härigenom föreskrivs att 9 kap. 1 och 1 a §§ vapenlagen (1996:97) ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

9 kap.

1 §¹

Den som uppsåtligen innehar ett skjutvapen utan att ha rätt till det eller överlåter eller lånar ut ett skjutvapen till någon som inte har rätt att inneha vapnet döms för vapenbrott till fängelse i högst *tre* år.

Om gärningen har begåtts av oaktsamhet eller om brottet är ringa, döms till böter eller fängelse i högst sex månader.

1 a §²

Om brott som avses i 1 § första stycket är grovt, döms för grovt vapenbrott till fängelse i lägst *två* och högst *fem* år. Vid bedömningen av om brottet är grovt ska det särskilt beaktas om

Den som uppsåtligen innehar ett skjutvapen utan att ha rätt till det eller överlåter eller lånar ut ett skjutvapen till någon som inte har rätt att inneha vapnet döms för vapenbrott till fängelse i högst *fem* år.

Om brott som avses i 1 § första stycket är grovt, döms för grovt vapenbrott till fängelse i lägst *fyra* och högst *sju* år. Vid bedömningen av om brottet är grovt ska det särskilt beaktas om

---

¹ Senaste lydelse 2017:1139.

² Senaste lydelse 2020:900.

1. vapnet har innehafts på allmän plats eller på en annan plats där människor brukar samlas eller har samlats eller i ett fordon på en sådan plats,
2. vapnet har varit av särskilt farlig beskaffenhet,
3. innehavet, överlåtelsen eller utlåningen har avsett flera vapen,
4. vapnet har innehafts i en sådan miljö att det typiskt sett kan befaras komma till brottslig användning, eller
5. gärningen annars har varit av särskilt farlig art.

Om brott som avses i 1 § första stycket är synnerligen grovt, döms för synnerligen grovt vapenbrott till fängelse i lägst *fyra* och högst *sju* år. Vid bedömningen av om brottet är synnerligen grovt ska det särskilt beaktas om innehavet, överlåtelsen eller utlåningen har avsett ett stort antal vapen eller flera vapen av särskilt farlig beskaffenhet.

Om brott som avses i 1 § första stycket är synnerligen grovt, döms för synnerligen grovt vapenbrott till fängelse i lägst *sex* och högst *tio* år. Vid bedömningen av om brottet är synnerligen grovt ska det särskilt beaktas om innehavet, överlåtelsen eller utlåningen har avsett ett stort antal vapen eller flera vapen av särskilt farlig beskaffenhet.

Vid bedömningen enligt första och andra styckena ska ett enhandsvapen anses vara av särskilt farlig beskaffenhet, om det är kraftfullt eller har en särskilt farlig konstruktion eller utformning.

Denna lag träder i kraft den 1 april 2024.

1.2 Förslag till lag om ändring i lagen (2000:1225) om straff för smuggling

Härigenom föreskrivs att 6 a och 6 b §§ lagen (2000:1225) om straff för smuggling ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

6 a §¹

Om en gärning som avses i 3 § gäller vapen, döms för vapensmuggling till fängelse i högst *tre* år.

Om brottet är ringa, döms för eller fängelse i högst sex månader.

Om brottet är att anse som grovt, döms för grov vapensmuggling till fängelse i lägst *två* och högst *fem* år. Vid bedömningen av om brottet är grovt ska det särskilt beaktas om

1. gärningen avsett ett vapen av
2. gärningen avsett flera vapen,
3. gärningen ingått som ett led i en verksamhet som bedrivits i större omfattning eller yrkesmässigt, eller
4. verksamheten eller gärningen annars varit av särskilt farlig art.

Om brottet är att anse som synnerligen grovt, döms för synnerligen grov vapensmuggling till fängelse i lägst *fyra* och högst *sju* år. Vid bedömningen av om brottet är synnerligen grovt ska det särskilt beaktas om gärningen avsett ett stort antal vapen eller flera vapen av särskilt farlig beskaffenhet.

Om en gärning som avses i 3 § gäller vapen, döms för vapensmuggling till fängelse i högst *fem* år.

Om brottet är ringa, döms för ringa vapensmuggling till böter

Om brottet är att anse som grovt, döms för grov vapensmuggling till fängelse i lägst *fyra* och högst *sju* år. Vid bedömningen av om brottet är grovt ska det särskilt beaktas om

1. gärningen avsett ett vapen av särskilt farlig beskaffenhet,
2. gärningen avsett flera vapen,
3. gärningen ingått som ett led i en verksamhet som bedrivits i större omfattning eller yrkesmässigt, eller
4. verksamheten eller gärningen annars varit av särskilt farlig art.

Om brottet är att anse som synnerligen grovt, döms för synnerligen grov vapensmuggling till fängelse i lägst *sex* och högst *tio* år. Vid bedömningen av om brottet är synnerligen grovt ska det särskilt beaktas om gärningen avsett ett stort antal vapen eller flera vapen av särskilt farlig beskaffenhet.

¹ Senaste lydelse 2020:901.

Vid bedömningen enligt tredje och fjärde styckena ska ett enhandsvapen anses vara av särskilt farlig beskaffenhet, om det är kraftfullt eller har en särskilt farlig konstruktion eller utformning.

6 b §²

Om en gärning som avses i 3 § gäller explosiva varor, döms för smuggling av explosiv vara till böter eller fängelse i högst tre år.

Om brottet är ringa, döms för till penningböter.

Om brottet är att anse som grovt, döms för grov smuggling av explosiv vara till fängelse i lägst två och högst fem år. Vid bedömningen av om brottet är grovt ska det särskilt beaktas om

1. gärningen avsett en vara som med hänsyn till dess effekt, konstruktion eller utformning har varit av särskilt farlig beskaffenhet,

2. gärningen avsett flera varor eller en stor mängd av en vara,

3. gärningen ingått som ett led i en verksamhet som bedrivits i större omfattning eller yrkesmässigt, eller

4. verksamheten eller gärningen annars varit av särskilt farlig art.

Om brottet är att anse som synnerligen grovt, döms för synnerligen grov smuggling av explosiv vara till fängelse i lägst fyra och högst sju år. Vid bedömningen av om brottet är synnerligen grovt ska det särskilt beaktas om gärningen avsett ett stort antal varor eller en särskilt stor mängd av en vara eller flera varor av särskilt

Om en gärning som avses i 3 § gäller explosiva varor, döms för smuggling av explosiv vara till böter eller fängelse i högst fem år.

Om brottet är att anse som

grovt, döms för grov smuggling av explosiv vara till fängelse i lägst fyra och högst sju år. Vid bedömningen av om brottet är grovt ska det särskilt beaktas om

Om brottet är att anse som synnerligen grovt, döms för synnerligen grov smuggling av explosiv vara till fängelse i lägst sex och högst tio år. Vid bedömningen av om brottet är synnerligen grovt ska det särskilt beaktas om gärningen avsett ett stort antal varor eller en särskilt stor mängd av en vara eller flera varor av särskilt

² Senaste lydelse 2020:901.

farlig beskaffenhet eller en stor
mängd av en vara av särskilt
farlig beskaffenhet.

farlig beskaffenhet eller en stor
mängd av en vara av särskilt
farlig beskaffenhet.

Denna lag träder i kraft den 1 april 2024.

1.3 Förslag till lag om ändring i lagen (2010:1011) om brandfarliga och explosiva varor

Härigenom föreskrivs att 29 och 29 a §§ lagen (2010:1011) om brandfarliga och explosiva varor ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

29 §¹

Den som av oaktsamhet bryter mot 16 § första stycket döms till böter.

Den som uppsåtligen eller av grov oaktsamhet bryter mot 16 § första stycket döms till

1. böter eller fängelse i högst ett år om brottet avser brandfarliga varor, eller

2. böter eller fängelse i högst *tre* år om brottet avser explosiva varor.

2. böter eller fängelse i högst *fem* år om brottet avser explosiva varor.

29 a² §

Om uppsåtligt brott mot 16 § första stycket avser explosiva varor och är att anse som grovt döms till fängelse i lägst *två* och högst *fem* år. Vid bedömningen av om brottet är grovt ska det särskilt beaktas om

1. varan med hänsyn till dess effekt, konstruktion eller utformning har varit av särskilt farlig beskaffenhet,

2. hanteringen, överföringen, importen eller exporten har avsett flera varor eller en stor mängd av en vara,

3. hanteringen eller överföringen har skett i en sådan miljö att varan typiskt sett kan befaras komma till brottslig användning, eller

4. gärningen annars har varit av särskilt farlig art.

Om brottet är att anse som synnerligen grovt döms till fängelse i lägst *fyra* och högst

Om uppsåtligt brott mot 16 § första stycket avser explosiva varor och är att anse som grovt döms till fängelse i lägst *fyra* och högst *sju* år. Vid bedömningen av om brottet är grovt ska det särskilt beaktas om

1. varan med hänsyn till dess effekt, konstruktion eller utformning har varit av särskilt farlig beskaffenhet,

2. hanteringen, överföringen, importen eller exporten har avsett flera varor eller en stor mängd av en vara,

3. hanteringen eller överföringen har skett i en sådan miljö att varan typiskt sett kan befaras komma till brottslig användning, eller

4. gärningen annars har varit av särskilt farlig art.

Om brottet är att anse som synnerligen grovt döms till fängelse i lägst *sex* och högst *tio*

¹ Senaste lydelse 2017:1138.

² Senaste lydelse 2020:903.

sju år. Vid bedömningen av om brottet är synnerligen grovt ska det särskilt beaktas om hanteringen, överföringen, importen eller exporten har avsett ett stort antal varor eller en särskilt stor mängd av en vara eller flera varor av särskilt farlig beskaffenhet eller en stor mängd av en vara av särskilt farlig beskaffenhet.

år. Vid bedömningen av om brottet är synnerligen grovt ska det särskilt beaktas om hanteringen, överföringen, importen eller exporten har avsett ett stort antal varor eller en särskilt stor mängd av en vara eller flera varor av särskilt farlig beskaffenhet eller en stor mängd av en vara av särskilt farlig beskaffenhet.

Denna lag träder i kraft den 1 april 2024.

2 Nuvarande lagstiftning och historik

2.1 Nuvarande lagstiftning

2.1.1 Vapenbrott

För att ha rätt att inneha skjutvapen krävs att man antingen har tillstånd (2 kap. 1 § vapenlagen [1996:67]) eller att man omfattas av något av de undantag som gäller från kravet på tillstånd. Skjutvapen får, enligt 2 kap. 9 §, överlätas endast till den som har tillstånd eller rätt att inneha skjutvapnet. I 3 kap. finns regler om under vilka förutsättningar skjutvapen får lånas ut. Frågor om tillstånd prövas av Polismyndigheten (2 kap. 2 §).

Den som uppsåtligen innehar ett skjutvapen utan att ha rätt till det eller överlåter eller lånar ut ett skjutvapen till någon som inte har rätt att inneha vapnet döms för vapenbrott till fängelse i högst tre år (9 kap. 1 § första stycket). Om gärningen har begåtts av oaktsamhet eller om brottet är ringa, döms till böter eller fängelse i högst sex månader (9 kap. 1 § andra stycket).

Om brottet är grovt döms, enligt 9 kap. 1 a § första stycket, för grovt vapenbrott till fängelse i lägst två år och högst fem år. Vid bedömningen av om ett vapenbrott är grovt ska det särskilt beaktas om

1. vapnet har innehafts på allmän plats eller på en annan plats där människor brukar samlas eller har samlats eller i ett fordon på en sådan plats,

2. vapnet har varit av särskilt farlig beskaffenhet,

3. innehavet, överlåtelsen eller utlåningen har avsett flera vapen,

4. vapnet har innehafts i en sådan miljö att det typiskt sett kan befaras komma till brottslig användning, eller

5. gärningen annars har varit av särskilt farlig art.

Om brottet är synnerligen grovt döms, enligt andra stycket, för synnerligen grovt vapenbrott till fängelse i lägst fyra år och högst sju år. Vid bedömningen av om brottet är synnerligen grovt ska det särskilt beaktas om innehavet, överlåtelsen eller utlåningen har avsett ett stort antal vapen eller flera vapen av särskilt farlig beskaffenhet.

Vid bedömningen av om brottet är grovt eller synnerligen grovt ska, enligt tredje stycket, ett enhandsvapen anses vara av särskilt farlig beskaffenhet, om det är kraftfullt eller har en särskilt farlig konstruktion eller utformning.

Enligt 1 kap. 3 § vapenlagen jämställs vissa vapen och andra föremål med skjutvapen vid tillämpningen av vapenlagen. Straffbestämmelserna om vapenbrott omfattar alltså inte bara skjutvapen utan även sådana föremål som anges i 1 kap. 3 §.

2.1.2 Brott mot tillståndsplikten för explosiva varor

I lagen om brandfarliga och explosiva varor (2010:1011), förkortad LBE, finns regler om hantering, överföring, import och export av brandfarliga och explosiva varor samt sådana förberedande åtgärder som behövs med hänsyn till brand- och explosionsrisken. Lagen syftar till att hindra, förebygga och begränsa olyckor och skador som kan uppkomma genom brand eller explosion orsakad av brandfarliga eller explosiva varor samt att förebygga obehörigt förfarande med varorna (1 § andra stycket). Till brandfarliga varor hänförs brandfarliga gaser, brandfarliga vätskor och brandreaktiva varor (3 §). Till explosiva varor hänförs explosiva ämnen och blandningar, explosiva föremål samt andra ämnen, blandningar och föremål som tillverkas i avsikt att framkalla en verkan genom en explosion eller en pyroteknisk effekt (4 §). Vilka varor som på grund av sina egenskaper eller sin sammansättning anses utgöra brandfarliga eller explosiva varor i lagens mening anges i Myndigheten för samhällsskydd och beredskaps (MSB) föreskrifter (MSBFS 2019:1). Exempel på explosiva varor är handgranater, minor, sprängämnen, tändmedel, ammunition och krut samt pyrotekniska artiklar, såsom fyrverkerier och s.k. bangers.

Den som hanterar, överför, importerar eller exporterar explosiva varor ska som huvudregel ha tillstånd till det. Detsamma gäller den som yrkesmässigt eller i större mängd hanterar brandfarliga varor (16 § första stycket). Tillstånd ges av MSB eller kommunerna (17 och 18 §§).

Den som av oaktsamhet bryter mot tillståndsplikten döms, enligt 29 § första stycket, till böter. Enligt andra stycket döms den som med uppsåt eller av grov oaktsamhet bryter mot tillståndsplikten till böter eller fängelse i högst ett år, om brottet avser brandfarliga varor, eller böter eller fängelse i högst tre år, om brottet avser explosiva varor.

Om ett uppsåtligt brott mot tillståndsplikten avser explosiva varor och är att anse som grovt döms, enligt 29 a § första stycket, till fängelse i lägst två år och högst fem år. Vid bedömningen av om brottet är grovt ska det särskilt beaktas om

1. varan med hänsyn till dess effekt, konstruktion eller utformning har varit av särskilt farlig beskaffenhet,
2. hanteringen, överföringen, importen eller exporten har avsett flera varor eller en stor mängd av en vara,
3. hanteringen eller överföringen har skett i en sådan miljö att varan typiskt sett kan befaras komma till brottslig användning, eller
4. gärningen annars har varit av särskilt farlig art.

Om brottet är att anse som synnerligen grovt döms, enligt andra stycket, till fängelse i lägst fyra år och högst sju år. Vid bedömningen av om brottet är synnerligen grovt ska det särskilt beaktas om hanteringen, överföringen, importen eller exporten har avsett ett stort antal varor eller en särskilt stor mängd av en vara eller flera varor av särskilt farlig beskaffenhet eller en stor mängd av en vara av särskilt farlig beskaffenhet.

I ringa fall döms inte till ansvar (30 § första stycket). Om gärningen är belagd med straff i brottsbalken eller lagen (2000:1225) om straff för smuggling döms inte heller till ansvar (30 § andra stycket).

2.1.3 Vapensmuggling och smuggling av explosiva varor

I lagen (2000:1225) om straff för smuggling (smugglingslagen) finns bestämmelser om ansvar för gärningar som rör införsel till eller utförsel från landet av varor.

Vapensmuggling regleras särskilt i 6 a §. Bestämmelsen tillämpas om en gärning som avses i 3 § gäller vapen och innefattar brott av normalgraden samt ringa, grov och synnerligen grov vapensmuggling. Straffskalorna motsvarar de straffskalor som enligt 9 kap. 1 och 1 a § vapenlagen gäller för vapeninnehav av motsvarande grad.

Smuggling av explosiv vara regleras särskilt i 6 b §. Bestämmelsen tillämpas om en gärning som avses i 3 § gäller explosiva varor och innefattar brott av normalgraden samt ringa, grov och synnerligen grov smuggling av explosiv vara. Straffskalorna motsvarar de straffskalor som enligt 29 och 29 a § LBE gäller för brott mot tillståndsplikten för explosiv vara av motsvarande grad med undantag för ringa brott som inte är straffbelagt enligt LBE.

Av 3 § första stycket följer att den som, i samband med införsel till landet av en vara som omfattas av ett särskilt föreskrivet förbud mot eller villkor för införsel, uppsåtligen bryter mot förbudet eller villkoret genom att underlåta att anmäla varan till tullbehandling döms för smuggling.

Detsamma gäller, enligt andra stycket, den som i samband med att en sådan vara förs in i landet, uppsåtligen lämnar oriktig uppgift vid tullbehandling eller underlåter att lämna föreskriven uppgift vid tullbehandling och därigenom ger upphov till fara för att införseln fullföljs i strid med förbudet eller villkoret.

För smuggling döms också, enligt tredje stycket, den som uppsåtligen

1. från landet för ut en vara i strid med ett särskilt föreskrivet förbud mot eller villkor för utförsel eller efter utförseln förfogar över varan i strid med förbudet eller villkoret,

2. under pågående tullbehandling förfogar över en vara som omfattas av ett särskilt föreskrivet förbud mot eller villkor för införsel och därigenom föranleder att införseln fullföljs i strid med förbudet eller villkoret,

3. till landet för in eller från landet för ut en vara med stöd av ett tillstånd som föranletts av att någon lämnat oriktig uppgift eller

underlåtit att lämna föreskriven uppgift till en tillståndsmyndighet eller förfar på ett sådant sätt hos en tillståndsmyndighet och därigenom föranleder att tillstånd meddelas och att varan förs in till eller ut från landet med stöd av tillståndet, eller

4. förfogar över en vara i strid med ett villkor som uppställts för eller i samband med varans införsel eller utförsel.

Med tullbehandling förstås, enligt 2 § andra stycket 2, vad som föreskrivs i tullagstiftningen om att en vara ska läggas upp på tillfälligt lager, hänföras till ett tullförfarande eller återexporteras eller åtgärder enligt 3 kap. 1 § tullagen (2016:253), då varan förs in till eller ut från landet.

I 3 § fjärde stycket smugglingslagen anges att i det fall bestämmelserna om tullbehandling inte är tillämpliga vid införsel från eller utförsel till ett annat EU-land, gäller vad som anges i första och andra styckena angående tullbehandling i stället förfarande enligt lagen (1996:701) om Tullverkets befogenheter vid Sveriges gräns mot ett annat land inom Europeiska unionen (inregränslagen). Vad som avses är den anmälningsplikt som enligt 4 § inregränslagen gäller för sådana varor som anges i 3 § samma lag (däribland vapen, explosiva varor och narkotika). Bestämmelsen om smuggling är således tillämplig även beträffande införsel från ett annat EU-land av de varor som är uppräknade i 3 § inregränslagen, i fall anmälningsplikten enligt inregränslagen inte uppfylls.

För vapensmuggling och smuggling av explosiv vara som begås av grov oaktsamhet döms, enligt 7 § smugglingslagen, för olovlig införsel eller olovlig utförsel till fängelse i högst två år. Detsamma gäller enligt andra stycket den som av grov oaktsamhet

1. i samband med utförsel från landet av en vara underlåter att anmäla varan till tullbehandling, lämnar oriktig uppgift vid tullbehandling eller underlåter att lämna föreskriven uppgift vid tullbehandling och därigenom ger upphov till fara för att sådant förbud eller villkor som avses i 3 § tredje stycket 1 eller den bestämmelsen tillsammans med 6, 6 a eller 6 b § överträds, eller

2. lämnar oriktig uppgift eller underlåter att lämna föreskriven uppgift i samband med ansökan om sådant tillstånd som avses i 3 § tredje stycket 3 eller den bestämmelsen tillsammans med 6, 6 a eller 6 b § och därigenom ger upphov till fara för att varan förs in eller ut med stöd av detta tillstånd.

Av tredje stycket följer att i det fall bestämmelserna om tullbehandling inte är tillämpliga vid utförsel till ett annat EU-land gäller vad som anges i andra stycket 1 angående tullbehandling i stället förfarande enligt inregränslagen.

Av fjärde stycket framgår att om ett sådant oaktsamhetsbrott som anges i paragrafen är ringa döms inte till ansvar.

Konkurrens

Vid otillåten införsel av vapen eller explosiva varor till landet uppfylls i regel kraven för såväl smugglingsbrott som vapenbrott eller brott mot tillståndsplikten för explosiva varor. I 9 kap. 4 § vapenlagen anges dock att bestämmelser om straff för olovlig införsel av vapen och för försök till sådant brott finns i smugglingslagen. Genom hänvisningen följer att det vapeninnehav som konstituerar den otillåtna införseln inte bör föranleda ansvar enligt vapenlagen, utan enbart enligt smugglingsbestämmelsen (se prop. 1999/2000:124 s. 113.). På samma sätt anges i 30 § andra stycket LBE att det inte döms till ansvar enligt 29 eller 29 a § om gärningen är belagd med straff i smugglingslagen eller brottsbalken. Det innebär att smugglingsbrott även konsumerar brott mot tillståndsplikten för explosiva varor.

2.2 Tidigare straffskärpningar

Straffen för vapenbrott och brott mot tillståndsplikten för explosiva varor har skärpts i flera omgångar det senaste decenniet, senast 2017, 2018 och 2020.

2017 års skärpningar innebar bl.a. att straffskalan, och i huvudsak även kvalifikationsgrunderna, för grovt brott mot tillståndsplikten för explosiva varor ändrades för att motsvara grovt vapenbrott. Dessutom infördes ett synnerligen grovt brott mot tillståndsplikten för explosiva varor, med samma straffskala och i princip samma kvalifikationsgrunder som synnerligen grovt vapenbrott. Som motivering till ändringarna angavs att det under senare år skett en kraftig ökning av förekomsten av illegala explosiva varor i Sverige. Det sades också att det finns tydliga tecken på att kriminella grupperingar har tillgång till sådana varor i större utsträckning än

tidigare och också en större benägenhet att använda dem. Det konstaterades även att vissa explosiva varor är påtagligt vapenlika och lika farliga som skjutvapen samt att tillgången till explosiva varor, liksom skjutvapen, många gånger utgör en förutsättning för att grova våldsbrott ska komma till stånd och också ökar risken för att en uppkommen våldssituation ska få svåra följder. (Prop. 2016/17:92 Skärpta straff för brott mot tillståndsplikten för explosiva varor.)

Ändringarna under 2018 innebar skärpningar av straffskalorna för både vapenbrott och brott mot tillståndsplikten för explosiva varor, bl.a. genom att minimistrafvet för de grova brotten höjdes från fängelse i ett år till fängelse i två år. I lagstiftningsärendet framhölls att antalet vapenbrott har fortsatt att öka sedan den senaste straffskärpningen och att antalet fall av dödligt våld där skjutvapen använts har ökat de senaste åren, särskilt inom ramen för kriminella konflikter. Det konstaterades även på nytt att vissa explosiva varor är vapenlika och minst lika farliga som skjutvapen samt att det ibland snarast kan antas vara en slump, eller bero på vad som för tillfället finns tillgängligt, om det är ett skjutvapen eller t.ex. en handgranat som används vid ett allvarligt våldsdåd. Det ansågs därför finnas goda skäl för att straffskalorna för vapenbrott och brott mot tillståndsplikten för explosiva varor även fortsättningsvis skulle korrelera. (Prop. 2017/18:26 Skjutvapen och explosiva varor – skärpta straff för de grova brotten.)

I december 2020 skärptes lagstiftningen på nytt efter att regeringen pekat ut förekomsten och användningen av illegala vapen och explosiva varor som ett fortsatt allvarligt samhällsproblem. Lagändringarna medförde bl.a. att fler enhandsvapen och explosiva varor ska anses vara av särskilt farlig beskaffenhet och att det vid bedömningen av om ett brott är grovt särskilt ska beaktas om vapen eller explosiva varor innehafts eller hanterats i en sådan miljö att det typiskt sett kan befaras komma till brottslig användning. Som bakgrund till sistnämnda lagändring anfördes bl.a. att det under senare år skett en kraftig ökning av våld där skjutvapen varit inblandade och att en allt högre andel av det dödliga skjutvapenvåldet är ett resultat av konflikter i kriminella miljöer. Det ansågs därför angeläget att den försvårande omständigheten att ett vapen eller en explosiv vara innehas eller hanteras i en kriminell miljö där vapnet eller varan kan befaras komma till brottslig användning

tillmäts tillräcklig vikt. Vidare behöver det sedan lagändringarna inte längre vara fråga om ett stort antal vapen eller explosiva varor för att ett brott ska kunna bedömas som synnerligen grovt, om det rör sig om vapen eller varor av särskilt farlig beskaffenhet. Slutligen höjdes maximistraffet för de synnerligen grova brotten från fängelse i sex år till sju år. En särskild reglering infördes även för smuggling av vapen och explosiva varor, där brotten gavs egna brottsbeteckningar och delades in i ringa brott, brott av normalgraden, grovt brott och synnerligen grovt brott. Straffskalorna för smugglingsbrott avseende vapen motsvarar straffskalorna för vapenbrotten. Straffskalorna för smugglingsbrott avseende explosiva varor motsvarar straffskalorna för brott mot tillståndsplikten för explosiva varor i alla avseenden utom ett. Nämligen att ringa smuggling av explosiv vara bestraffas med penningböter medan ringa brott mot tillståndsplikten för explosiva varor inte är straffbelagt. (Prop. 2019/20:200 En strängare syn på hantering av vapen och explosiva varor.)

2.3 Brottsstatistik

Vapenbrott

Enligt Brottsförebyggande rådets (Brå) statistik anmäldes 8 726 fall av olika slags vapenbrott 2022, vilket var 13 fler än 2021 och 262 fler än 2020. Av dessa avsåg mer en tredjedel (3 073 fall) grovt eller synnerligen grovt brott, vilket var 387 fler än 2021 och 768 fler än 2020.

Antalet lagföringsbeslut (fällande domslut i tingsrätten, godkända strafförelägganden och meddelade åtalsunderlåtelse) med vapenbrott som huvudbrott år 2021 var 881, vilket var tio färre än föregående år. Av dessa avsåg 256 fall grovt brott och 1 fall synnerligen grovt brott, vilket kan jämföras med 230 respektive 1 fall föregående år.

Brott mot tillståndsplikt för explosiva varor

Enligt Brås statistik anmäldes 446 fall av brott mot tillståndsplikten för brandfarliga och explosiva varor 2022, vilket var 135 fler än 2021. Statistiken omfattar både explosiva och brandfarliga varor. Det saknas uppgift om hur många av brotten som avsåg grovt eller synnerligen grovt brott.

Antalet lagföringsbeslut med brott mot tillståndsplikten för brandfarliga och explosiva varor som huvudbrott år 2021 var 57, vilket var sex fler än föregående år. Även här saknas uppgift om hur många av brotten som avsåg grovt eller synnerligen grovt brott.

Smuggling av vapen och explosiva varor

Enligt Brås statistik anmäldes 232 fall av vapensmuggling och 116 fall av smuggling av explosiv vara 2022, vilket var 42 respektive 62 fler än 2021.

Antalet lagföringsbeslut med vapensmuggling som huvudbrott år 2021 var 41, av dessa avsåg 4 fall grovt brott och 1 fall synnerligen grovt brott. Antalet lagföringsbeslut med smuggling av explosiv vara som huvudbrott år 2021 var 6, varav inget fall avsåg grovt eller synnerligen grovt brott.

3 Skärpta straff för vapenbrott, brott mot tillståndsplikten för explosiva varor och smuglingsbrott

3.1 Bakgrund

3.1.1 Skjutningar och sprängningar i den kriminella miljön har ökat på senare år

Det dödliga våldet har ökat

Våldet i kriminella sammanhang har förändrats under 2000-talet. Sedan 2002, då Brå började ta fram statistik över konstaterade fall av dödligt våld i Sverige, har antalet varierat mellan 68 och 124 fall per år. Sedan 2015 har antalet fall av dödligt våld varierat kring en högre nivå än tidigare. Ökningen blir tydlig när man ser på det genomsnittliga antalet fall för femårsperioder: Efter att ha legat på i genomsnitt 94 respektive 83 fall under perioderna 2003–2007 och 2008–2012 uppgick genomsnittet för perioden 2013–2017 till 101 fall och för perioden 2018–2022 till 114 fall av dödligt våld per år. Under 2022 var antalet fall av dödligt våld 116.

Enligt en rapport från Brå (2020:4) har dödligt våld med män som offer ökat, medan dödligt våld med kvinnor som offer minskat. Det hör samman med att konflikter bland kriminella blivit vanligare som bakomliggande orsak till våldet samtidigt som annat dödligt våld, t.ex. dödligt våld i nära relationer, har minskat. Under åren 2014–2017 inträffade årligen nära 30 fall av dödligt våld vid konflikter i den

kriminella miljön, vilket utgjorde mer än en fjärdedel av det dödliga våldet i Sverige.

Brås rapport visar vidare att dödligt våld vid konflikter i den kriminella miljön i stor utsträckning är ett storstadsfenomen, men att det förekommer även på andra platser. Ökningen av dödligt våld i den kriminella miljön utgörs framför allt av fall där män mellan 18 och 29 år är brottsoffer. En jämförelse över tid visar att medianåldern minskat bland såväl brottsoffer som misstänkta och gärningspersoner. Det rör sig nästan uteslutande om män som begår våld mot andra män.

En annan förändring under senare år är att det dödliga våldet vid konflikter i den kriminella miljön i stor utsträckning begås på olika platser i den offentliga miljön. Den strukturella förändringen av våldsbrottsligheten har inneburit att allt fler utomstående drabbas. Enligt en undersökning av Polismyndigheten (Risken för tredje man att skadas eller dödas i skjutningar och sprängningar i kriminella miljöer i Sverige 2011 till 2020) drabbades under åren 2011 till 2020 minst 46 utomstående personer i 36 skjutningar och sprängningar, varav 14 avled och 32 skadades. Det skedde en ökning i antalet utomstående som drabbades, från fyra individer under de första tre åren till 24 under de sista tre åren, dvs. en mer än femfaldig ökning. En stor andel av de utomstående brottsoffren var under 15 år eller över 55 år och av de totalt 36 händelserna innefattade tio automateld och tolv sprängningar.

Antalet skjutningar har ökat

Andelen konstaterade fall av dödligt våld där skjutvapen använts ökade kraftigt mellan 2013 och 2022 (från 29 procent till 54 procent) och Sverige ligger högt i fråga om dödligt våld med skjutvapen jämfört med andra europeiska länder. Åtta av tio fall av dödligt skjutvapenvåld sker numera i den kriminella miljön. Utöver att det generellt blivit vanligare att skjutvapen används har också bruket av automatvapen blivit vanligare (Brå 2020:4 och 2021:8).

Det finns också tecken på att det har skett en mer övergripande ökning av antalet skjutningar. Enligt Polismyndighetens årsredovisning ägde det rum 391 skjutningar under 2022, vilka resulterade i 62 avlidna och 107 skadade personer. Detta kan

jämföras med motsvarande siffror tidigare år: 345 skjutningar med 46 avlidna och 115 skadade 2021, 379 skjutningar med 47 avlidna och 117 skadade 2020, 334 skjutningar med 42 avlidna och 120 skadade 2019 och 306 skjutningar med 45 avlidna och 135 skadade 2018. Enligt preliminär statistik från Polismyndigheten har antalet skjutningar under första kvartalet 2023 (84 fall) legat något lägre än motsvarande siffra för samma period 2022 (94 fall).

Av Polismyndighetens årsredovisning 2022 framgår att ökningen i antalet skjutningar med dödlig utgång under året förklaras av att ett högt konfliktläge rådde mellan löst sammansatta kriminella grupperingar, där lojaliteter skiftar snabbt. Karaktären på skjutningarna förändrades under 2022, där fler händelser av ren avrättningskaraktär inträffade än tidigare, med det uppenbara målet att döda och inte skada offret. Det noterades även att skjutningarna utanför storstadsregionerna ökade i antal under 2022, med flera allvarliga händelser i bland annat Eskilstuna, Kalmar och Kristianstad.

Antalet sprängningar har ökat

Antalet sprängningar ökade enligt Brås statistik kraftigt mellan 2018 och 2019, från 162 till 257. Statistiken baserar sig på antal anmälda fall av allmänfarlig ödeläggelse genom sprängning. Åren 2020 och 2021 var antalet något lägre med 215 respektive 175 fall, för att återigen öka till 196 fall 2022. Från och med 2021 särredovisas fullbordade brott och försöksbrott avseende allmänfarlig ödeläggelse genom sprängning i statistiken. Under 2021 var ungefär hälften, 83 fall, fullbordade brott. Utfallet var ungefär detsamma 2022, med 89 fullbordade brott.

Enligt preliminär statistik från Polismyndigheten har antalet sprängningar under första kvartalet 2023 (46 fall) legat på en mycket högre nivå än motsvarande siffra för samma period 2022 (26 fall).

De kriminella nätverkens våldskapital

Många av de kriminella nätverken har en tydlig gemensam nämnare i form av den vålds- och hotbrottslighet som de utövar och det s.k.

vårdskapital som de besitter. Skjutningar och sprängningar är kännetecknande för konflikter inom den kriminella miljön och innebär risker och otrygghet även för utomstående. Många skjutningar och annan våldsanvändning synes hänga ihop och vara en följd av varandra. Forskning om skjutvapenvåld i Sverige visar en ökad risk för nya skjutningar, i både tid och rum, när en skjutning ägt rum och att en stor del av skjutningarna är svar på tidigare skjutningar i pågående gängkonflikter (Brå 2020:4).

Vårdskapitalet används som påtryckningsmedel i samband med vinningsbrott som innefattar våld eller hot, som rån och utpressning, och utgör grunden för den negativa lokala påverkan som vissa kriminella nätverk har, med bl.a. en tystnadskultur som följd.

3.1.2 Illegala vapen och explosiva varor i Sverige

Det finns ett stort antal illegala skjutvapen i Sverige idag. Vapen avleds från den legala till den illegala marknaden genom att de säljs, skänks eller stjäls från personer som har tillstånd att inneha vapnet. Majoriteten av de vapen som påträffas i kriminella miljöer bedöms dock ha smugglats in i landet vid något tillfälle. Enligt en rapport från Polismyndigheten, Tullverket och Åklagarmyndigheten 2023 framgår att det finns åtskilliga exempel på vapensmuggling som är systematisk och välorganiserad och sannolikt utgör en betydande inkomstkälla för de som är involverade. Vapensmugglingens modus varierar, liksom vapnens ursprung. Vapen har smugglats i personbilar, lastbilar eller gömda i andra varor och har haft ursprung från västra Balkan, Bulgarien eller Turkiet. Under de kommande decennierna bedöms även Ukraina bli ett område ifrån vilket vapen smugglas och till vilket kriminella kan resa för att köpa vapen. (Delredovisning av uppdraget att stärka arbetet för att minska tillgång till illegala vapen och motverka vapensmuggling till Sverige [Ju2023/00189/PO]). I tidigare rapporter har Brå beskrivit att vapenfabrikat från Östeuropa eller Balkan enskilt oftast förekom i de uppklarade skjutvapenmord med enhandsvapen där vapnet återfanns under perioden 2011-2013 (Brå 2015:24 och 2016:12).

De senaste åren har det även tillkommit en rad nya konkurrerande källor. Ett stort inflöde av illegala vapen anges bestå av pluggade och deaktiverade vapen som inhandlas legalt från länder

som Slovakien, Tjeckien och Tyskland. När vapnen illegalt har förts in i landet modifieras de till skarpa vapen. Detsamma gäller start- och gasvapen som är licensfria i många länder och som enkelt kan konverteras till skarpa vapen. Under 2020 var drygt en tredjedel av de skarpa pistoler som beslagtogs i Stockholmsregionen 2020 ett ombyggt start- eller gasvapen. Polismyndigheten och Tullverket har under 2022 identifierat en större mängd vapen som är en mix av fabrikstillverkade och egentillverkade vapendelar. Dessa vapen, som kan betecknas som en form av hybridvapen, konstrueras genom att vapendelar som kan köpas tillståndsfritt i Sverige eller utomlands sätts ihop till fungerande vapen med delar som tillverkats av 3D-skrivare eller så kallade CNC-maskiner. Fenomenet innebär särskilda utmaningar för myndigheterna när det gäller att spåra källan eftersom dessa vapen aldrig har existerat på en kommersiell marknad i sin färdiga form. Risken för att till fullo 3D-printade vapen letar sig in på den kriminella marknaden bedöms även öka. Polismyndigheten har under 2022 gjort ett flertal sådana fynd, inklusive beslag av FGC-9 – ett 3D-printat fullt fungerande automatvapen. (Delredovisning av uppdraget att stärka arbetet för att minska tillgång till illegala vapen och motverka vapensmuggling till Sverige [Ju2023/00189/PO]).

När det gäller explosiva varor har enligt uppgift från Polismyndigheten i princip alla handgranater som påträffas i landet förts hit illegalt. Det rör sig i stort sett uteslutande om handgranater som tillverkats i före detta Jugoslavien under åren 1979–1995. Under senare år har också den kriminella användningen av kraftig pyroteknik, s.k. bangers, ökat. Enligt uppgift från Polismyndigheten har tillfälliga nedgångar av handgranatsattacker i en viss polisregion ofta kompenseras av en samtidig ökning av attacker med andra typer av explosiva varor, främst bangers. Dessa pyrotekniska varor är förbjudna i Sverige, men får användas utan tillstånd i flera andra länder och kan enkelt och relativt billigt beställas via utländska nätbutiker.

3.2 Det finns behov av strängare straffrättslig lagstiftning för vissa brott som möjliggör det grova våldet

Bedömning: Det finns behov av en strängare straffrättslig lagstiftning mot de allvarligare formerna av vapenbrott, brott mot tillståndsplikten för explosiva varor, vapensmuggling och smuggling av explosiv vara. Skärpningen bör ske genom skärpta straffskalor.

Skälen för bedömningen

Behov av skärpta straff för de allvarligare brotten

Den straffrättsliga regleringen har i viss mån utvecklats för att kunna motsvara allvaret i och skärpa reaktionen vid brott i kriminella nätverk. I detta sammanhang kan det nämnas att sedan 2016 har straffskalorna skärpts för grov misshandel, synnerligen grov misshandel, grovt olaga tvång, grovt olaga hot, grovt rån och grov utpressning (prop. 2016/17:108) liksom för övergrepp i rättssak (prop. 2021/22:186) och de allvarligare formerna av narkotikabrott och narkotikasmuggling (prop. 2015/16:111). Ändring har även gjorts i syfte att livstidsstraffet för mord ska kunna komma i fråga i betydligt större utsträckning än tidigare (prop. 2018/19:138). Försök, förberedelse och stämpling till bl.a. grovt olaga hot, grov utpressning, övergrepp i rättssak, grovt övergrepp i rättssak samt grovt och synnerligen grovt vapenbrott har kriminaliserats. Nya omständigheter som särskilt ska beaktas vid bedömningen av om ett brott är grovt har införts. (Prop. 2015/16:113). Vidare har de särskilda reglerna för straffmätning för unga som begår brott skärpts (prop. 2021/22:17).

Regeringen föreslog i januari 2023 även att straffen för grovt olaga tvång, olaga hot, grovt olaga hot, rån, utpressning och grov utpressning ska skärpas ytterligare. Det föreslogs även en ny särskild straffskärpningsregel som tar sikte våldsamma konflikter mellan kriminella i vilka skjutvapen eller sprängämne används. (Prop. 2022/23:53).

Som närmare redogjorts för i avsnitt 2.2 har även straffen för vapenbrott, brott mot tillståndsplikten för explosiva varor och smuggling av vapen och explosiva varor skärpts vid flera tillfällen det senaste decenniet. Kriminaliseringen av otillåtet innehav av skjutvapen och explosiva varor syftar till att markera att sådana gärningar inte kan tolereras i samhället därför att de riskerar att leda till skada. Tillgång till skjutvapen och explosiva varor utgör många gånger en förutsättning för att grova våldsbrott ska komma till stånd och en uppkommen våldssituation riskerar att få betydligt svårare följder om skjutvapen eller explosiva varor förekommer. Den ökade användningen av skjutvapen och explosiva varor som t.ex. handgranater medför inte minst ökade risker för skador även på personer som inte är involverade i de kriminella konflikter där våldet förekommer. Till detta kommer att skjutvapen och explosiva varor möjliggör för de kriminella nätverken att upprätthålla sitt våldskapital och med hjälp av detta utöva hot- och utpressningsverksamhet med bl.a. en tystnadskultur i vissa områden som följd. Sådana förhållanden är systemhotande och går ut över personer såväl inom som utom kriminella miljöer.

Skjutningar och sprängningar inom den kriminella miljön är ett växande och mycket svårt problem. 2022 var ett rekordår både när det gäller antalet skjutningar och antalet avlidna till följd av skjutvapenvåldet. Även antalet sprängningar ökade under 2022 jämfört med föregående år och har under första kvartalet 2023 legat på en ännu högre nivå. Det grova våldet har även brett ut sig i landet och kan inte längre betraktas som enbart ett storstadsfenomen. Faran för allmänheten har ökat och personer utanför de kriminella konflikterna drabbas i större utsträckning än tidigare då sprängningar förekommer i flerfamiljshus och då våld riktas direkt mot anhöriga. Den ökade tillgången på vapen och explosiva varor i samhället tillsammans med den ökade benägenheten att använda dessa inom kriminella miljöer är systemhotande och utgör ett allvarligare problem idag än någonsin tidigare.

Mot denna bakgrund finns skäl att se ännu strängare på otillåtet innehav av vapen och explosiva varor liksom på införsel av vapen och sådana varor till landet. Fokus bör ligga på de allvarligare formerna av brotten, vilka har en tydlig koppling till det grova våldet och är vanligt förekommande inom kriminella nätverk. Det finns alltså

behov av straffskärpning för de allvarigare formerna av vapenbrott, brott mot tillståndsplikten för explosiva varor, vapensmuggling och smuggling av explosiv vara.

En skärpning bör åstadkommas genom skärpta straffskalor

Den grundläggande utgångspunkten för utformningen av straffskalan för ett brott är brottets allvar. Straffet ska följaktligen återspegla hur allvarligt och klandervärt ett visst brott är. Allvarligare brott ska straffas strängare än lindrigare brott (proportionalitet) och lika allvarliga brott ska ges lika stränga straff (ekvivalens). Straffskalan för ett brott är alltså ett mått på hur allvarligt lagstiftaren ser på den aktuella brottstypen i förhållande till andra brott. Synen på hur allvarlig en brottstyp är kan förändras över tid, t.ex. till följd av samhällsutvecklingen.

Det är i första hand genom straffskalorna som lagstiftaren kan ange hur allvarligt den ser på ett visst brott. Straffskalan för respektive brottstyp utgör också den ram inom vilken domstolen har att bestämma straffet i det enskilda fallet. Det mest omedelbara sättet att höja straffnivån för en brottstyp är i regel att höja minimistraffet.

Mycket talar för att de straffskärpningar som skett för de nu aktuella brotten sedan 2017, vilka främst gått ut på förhöjda minimistraff, fått genomslag. Brås statistik visar att antalet lagföringsbeslut för vapenbrott, både brott av normalgraden och grova brott, ökade under 2018 jämfört med föregående år och har hållit sig på samma nivå sedan dess. När det gäller det genomsnittliga fängelsestraff som dömts ut för vapenbrott och grova vapenbrott har det blivit påtagligt längre jämfört med tiden före straffskärpningen 2018. Även om resultatet delvis kan förklaras av att Polismyndigheten, genom straffskärpningarna i vapenlagen, har fått ökade möjligheter att använda tvångsmedel och också bedrivit ett intensivt, riktat arbete för att minska antalet illegala vapen, visar Brås statistik att antalet anmälda brott mot vapenlagen fortsatte att öka varje år under perioden 2018 till 2021. Detsamma gäller antalet anmälningar som avsåg olaga innehav av vapentyperna pistol, revolver och kulsprutepistol och det antal som avsåg grova eller synnerligen grova brott. Under 2022 låg antalet anmälningar totalt på samma nivå som föregående år. Antalet anmälningar avseende

vapentyperna pistol, revolver och kulsprutepistol och antalet som avsåg grova eller synnerligen grova brott ökade dock jämfört med 2021.

Polismyndighetens bedömning är att de genomförda straffskärpningarna är en viktig pusselbit i kampen mot skjutningar i kriminella sammanhang. Myndighetens analys av praxis visar att rätt grupp av gärningspersoner har lagförts för grova och synnerligen grova vapenbrott, antingen de som är beredda att använda vapen i kriminella sammanhang eller de som är beredda att sälja, på annat sätt överlåta eller låna ut vapen till kriminella. Det faktum att utredningarna i förhållande till straff är mindre omfattande gör den skärpta lagstiftningen till ett kostnadseffektivt sätt att stävja illegala innehav av vapen och i förlängningen mord och andra våldsbrott med skjutvapen. (Polismyndighetens årsredovisning 2021 s. 121).

Det lämpligaste sättet att genom straffskaleändringar betona allvaret i illegal hantering av vapen och explosiva varor bedöms därför vara att höja straffminimum för aktuella brott i de fall det är motiverat. Generellt utformade straffskärpningar innebär dock att även brott som begås utan koppling till kriminella nätverk träffas. Detta innebär att det också måste bedömas om brottslighetens allvar motiverar skärpta straffrättsliga reaktioner på ett allmänt plan. Med hänsyn till det ytterst allvarliga och växande samhällsproblem som den ökade tillgången och användningen av skjutvapen och explosiva varor i kriminella miljöer utgör bedöms det motiverat att höja straffnivån även för brott som begås utan koppling till kriminella nätverk.

3.3 Skärpta straffskalor för viss allvarigare brottslighet

3.3.1 Grövre former av vapenbrott

Förslag: Straffskalan för grovt vapenbrott ska ändras från fängelse i lägst två och högst fem år till fängelse i lägst fyra och högst sju år.

Straffskalan för synnerligen grovt vapenbrott ska ändras från fängelse i lägst fyra och högst sju år till fängelse i lägst sex och högst tio år.

Maximistrafte för vapenbrott ska ändras från fängelse i tre år till fängelse i fem år.

Bedömning: Straffskalan för ringa vapenbrott liksom minimistrafte för vapenbrott bör inte ändras.

Skälen för förslaget och bedömningen

Minimistrafte för grovt vapenbrott bör höjas

Som konstaterats i avsnitt 3.2 finns skäl att se ännu strängare på allvarigare former av vapenbrott eftersom den ökade tillgången till och användningen av skjutvapen inom den kriminella miljön är ett växande och mycket allvarligt samhällsproblem.

Minimistrafte för grovt vapenbrott har gällt sedan den 1 januari 2018 då det höjdes från ett till två års fängelse, bl.a. för att straffnivån på ett rimligt sätt skulle återspegla brottstypens allvar och stå i proportion till straffskalorna för andra brott som består i eller innefattar våld eller hot.

Sedan 2018 års straffskärpning och trots att ett antal andra straffrättsliga åtgärder har vidtagits har antalet skjutningar och antalet avlidna till följd av skjutvapenvåldet ökat stadigt till de dystra toppnoteringarna under 2022. Polismyndigheten har beskrivit att karaktären på skjutningarna förändrades under 2022 där fler händelser av ren avrättningskaraktär inträffade och att skjutvapenvåldet blev mer vanligt förekommande även utanför storstadsregionerna. Det dödliga våldet vid kriminella uppgörelser begås i stor utsträckning utomhus, på olika platser i den offentliga

miljön vilket inneburit att allt fler utomstående drabbas. Dödligt våld har även börjat riktas direkt mot anhöriga till personer i de kriminella uppgörelserna. Att skärpa minimistraffet ytterligare bedöms som en viktig åtgärd för att markera allvaret i den brottslighet som de kriminella nätverkens innehav av vapen numera innebär. En höjning av minimistraffet från fängelse i två år till fängelse i fyra år framstår som nödvändig och motiverad.

Att höja minimistraffet från två till fyra års fängelse innebär att det nya minimistraffet skulle överstiga minimistraffet för grov misshandel (ett år och sex månader), grovt narkotikabrott (två år) och våldtäkt (tre år) och ligga strax under minimistraffet för synnerligen grov misshandel och grov våldtäkt (fem år). När regeringen 2017 höjde minimistraffet från ett till två års fängelse resonerades det kring att höjningen skulle innebära att straffminimum för dessa brott skulle bli högre än för t.ex. grov misshandel. Höjningen bedömdes dock motiverad utifrån att den presumtiva skadeverkan av redan ett enstaka skjutvapen är mycket stor och kan omfatta en stor krets av personer. Det noterades även att för att en gärning ska kvalificeras som grovt vapenbrott ska det dessutom beaktas bl.a. om vapnet är av särskilt farlig beskaffenhet eller om det rör sig om flera vapen. Av dessa skäl bedömdes inte grovt vapenbrott direkt kunna jämföras med t.ex. en grov misshandel. Samma argument gör sig gällande idag. Faran att skjutvapen kommer till brottslig användning är idag ännu större med hänsyn till våldsutvecklingen med ökat antal skjutningar och det faktum att risken för nya skjutningar ökar när en skjutning ägt rum. Till detta kommer att vapen inte är en förbrukningsvara utan kan användas gång på gång, vilket även sker enligt Polismyndighetens erfarenhet. Detta leder till slutsatsen att den nya straffnivån är proportionerlig i relation till andra brott.

Att höja minimistraffet innebär att samtliga fall som bedöms som grovt brott kommer att träffas av straffskärpningen. Flera av kvalifikationsgrunderna för grovt brott är dock starkt sammankopplade med brott i kriminella nätverk. Det gäller inte minst omständigheten att vapnet har innehafts i en sådan miljö att det typiskt sett kan befaras komma till brottslig användning men även omständigheterna att det handlat om vapen av särskilt farlig beskaffenhet eller att vapnet har innehafts på allmän plats eller på en

annan plats där människor brukar samlas eller har samlats eller i ett fordon på en sådan plats. Med hänsyn till detta och den skärpta syn på allvarliga våldsbrott som utvecklats under senare år framstår åtgärden heller inte som oproportionerlig i de fall brott utan någon anknytning till kriminella nätverk träffas.

En följd av höjningen av minimistraffet till fyra års fängelse är att det blir möjligt att tillgripa hemlig rumsavlyssning (27 kap. 20 d § andra stycket 1 rättegångsbalken) under förundersökningen redan vid misstanke om grovt brott, inte som idag endast vid synnerligen grovt brott.

Maximistraffet för grovt vapenbrott bör höjas

Höjningen av minimistraffet för grovt vapenbrott kräver att maximistraffet för grovt vapenbrott höjs för att upprätthålla möjligheten till en nyanserad straffmätning. En höjning motsvarande den som föreslås för minimistraffet, från fem år till sju års fängelse, bedöms lämplig. Här kan jämförelse göras med straffskalorna för grovt narkotikabrott och grov narkotikasmuggling som också har maximistraffet sju års fängelse.

Straffskalan för synnerligen grovt vapenbrott bör höjas

Straffskalan för de synnerligen grova brotten bör också ändras. Skälen för detta är desamma som för de grova brotten, alltså den allvarliga brottslighet som de kriminella nätverkens ökade tillgång till och användning av skjutvapen idag utgör. Straffskalan måste under alla förhållanden justeras eftersom den nuvarande straffskalan är densamma som den som nu föreslås för grovt brott. En höjning av minimistraffet motsvarande den som föreslås för maximistraffet för grovt brott, från fyra års till sex års fängelse bedöms alltså som rimlig.

Maximistraffet för synnerligen grovt brott bör höjas till tio år. Detta innebär att straffskalan för synnerligen grovt brott skulle motsvara straffskalorna för synnerligen grovt narkotikabrott och synnerligen grov narkotikasmuggling. Ett resultat av detta är dock att straffskalan för synnerligen grovt brott kommer vara något vidare än den för grovt brott. Detta bedöms dock motiverat utifrån att lagstiftningen måste ha beredskap för att hantera brott som är grövre än de som hittills har varit föremål för prövning. Det gäller

inte minst mot bakgrund av det ökande våldet där skjutvapen är inblandade och den ökande förekomsten av vapen i kriminella miljöer. Vapenbrott är dessutom konstruerat så att det i regel blir fråga om ett brott oavsett antalet vapen som gärningen avser. Det torde därför inte kunna uteslutas att ytterst allvarliga gärningar kan komma att begås i framtiden. I detta sammanhang beaktas även att det kan befaras att en konsekvens av det pågående kriget i Ukraina är att fler och farligare vapen kommer att nå den svenska illegala marknaden inom de närmaste åren.

Maximistraflet för vapenbrott bör höjas

En konsekvens av att minimistraflet för grovt vapenbrott höjs är att straffskalan för vapenbrott av normalgraden bör justeras för att upprätthålla en önskvärd överlappning av straffskalorna. Maximistraflet bör lämpligen höjas från fängelse i tre år till fem år.

En följd av denna höjning är att det praktiskt tillgängliga utrymmet för straffmätning ökar för normalgraden av brottet. Detta för också med sig en viss straffskärpning för denna kategori av vapenbrott. Särskilt tydligt lär detta bli för en gärning som nästan, men inte riktigt, är att bedöma som grovt brott och därför har ett straffvärde som ligger strax under minimistraflet för grovt brott. Denna konsekvens bedöms motiverad.

För att den nu föreslagna straffskalan ska överensstämma ännu mer systematiskt med straffskalor för andra brott borde även maximistraflet för ringa vapenbrott höjas från sex månader till ett års fängelse och minimistraflet för vapenbrott höjas från 14 dagars till sex månaders fängelse. Eftersom syftet med straffskärpningen är att komma åt de allvarligaste gärningarna som har en tydlig koppling till det grova våldet är dock inte samma skärpta syn motiverad för mindre allvarliga vapenbrott. Tvärtom skulle en ändring av straffskalan för de mindre allvarliga brotten leda till en orimligt sträng sanktion för brott som saknar koppling till det grova våldet. Någon förändring av straffskalan för ringa vapenbrott och minimistraflet för normalgradsbrott bör därför inte göras i nuläget.

3.3.2 Grövre former av brott mot tillståndsplikten för explosiva varor

Förslag: Straffskalan för grovt brott mot tillståndsplikten för explosiva varor ska ändras från fängelse i lägst två och högst fem år till fängelse i lägst fyra och högst sju år.

Straffskalan för synnerligen grovt brott mot tillståndsplikten för explosiva varor ska ändras från fängelse i lägst fyra och högst sju år till fängelse i lägst sex och högst tio år.

Maximistraftet för brott mot tillståndsplikten för explosiva varor ska ändras från fängelse i tre år till fängelse i fem år.

Bedömning: Straffskalan för brandfarliga varor bör inte ändras. Inte heller bör minimistraftet för brott mot tillståndsplikten för explosiva varor ändras.

Skälen för förslaget och bedömningen

Straffet för allvarligare former av brott mot tillståndsplikten för explosiva varor bör skärpas

Som konstaterats i avsnitt 3.2 finns skäl att se ännu strängare på allvarligare former av otillåten hantering av explosiva varor eftersom den ökade tillgången till och användningen av dem inom den kriminella miljön är ett växande och mycket allvarligt samhällsproblem.

När det gäller straffregleringen för explosiva varor har regeringen sedan 2018 bedömt att den ska motsvara den för vapenbrott. Bakgrunden är att vissa explosiva varor som handgranater, bomber och minor bedöms som vapenlika och minst lika farliga som skjutvapen och att det funnits tydliga tecken på att kriminella grupperingar har tillgång till sådana varor i större utsträckning än tidigare och också en större benägenhet att använda dem.

När det gäller på vilket sätt de nu aktuella straffskalorna ska ändras finns inte skäl att ändra på den ordning som gällt sedan 2018 där straffskalorna för de allvarligare formerna av vapenbrott och brott mot tillståndsplikten för explosiva varor är överensstämmande. Straffskalorna för brott mot tillståndsplikten för explosiva varor ska alltså ändras på samma sätt som straffskalorna

för vapenbrotten i alla delar. För överväganden i denna del hänvisas till avsnitt 3.3.1.

Straffet för brott mot tillståndsplikten för brandfarliga varor bör inte skärpas

När man de senaste åren skärpt straffskalan för explosiva varor har straffskalan för brandfarliga varor lämnats oförändrad. (Prop. 2016/17:92, prop. 2017/18:26 och prop. 2019/20:200). Motiveringen till detta har varit att även om det är tänkbart att det finns brandfarliga varor som kan ge en vapenliknande effekt har det inte funnits tecken på att kriminella grupperingar handskas med brandfarliga varor på motsvarande sätt som är fallet när det gäller explosiva varor. Regeringen har därför ansett att det inte funnits skäl att låta dessa varor omfattas av straffskärpningarna.

Brottsutvecklingen de senaste åren ger inte stöd för antagandet att otillåten användning av brandfarliga varor ökat inom den kriminella miljön. Det finns mot denna bakgrund inte heller nu skäl att låta dessa varor omfattas av straffskärpningen. På motsvarande sätt som regeringen konstaterade vid 2018 års straffskärpning blir nu diskrepansen i straffskalorna mellan explosiva och brandfarliga varor ännu större. Detta förhållande kan framöver behöva ses över för det fall en förändrad samhällsutveckling skulle ske.

3.3.3 Grövre former av vapensmuggling och smuggling av explosiva varor

Förslag: Straffskalan för grov vapensmuggling och grov smuggling av explosiv vara ska ändras från fängelse i lägst två och högst fem år till fängelse i lägst fyra och högst sju år.

Straffskalan för synnerligen grov vapensmuggling och synnerligen grov smuggling av explosiva varor ska ändras från fängelse i lägst fyra och högst sju år till fängelse i lägst sex och högst tio år.

Maximistrafte för vapensmuggling och smuggling av explosiva varor ska ändras från fängelse i tre år till fängelse i fem år.

Bedömning: Straffskalorna för ringa vapensmuggling och ringa smuggling av explosiva varor liksom minimistrafte för vapensmuggling och smuggling av explosiva varor bör inte ändras.

Skälen för förslaget och bedömningen

Straffet för allvarligare former av vapensmuggling och smuggling av explosiv vara bör skärpas

Som konstaterats i avsnitt 3.2 finns skäl att se ännu strängare på allvarligare former av införsel av vapen och explosiva varor till landet eftersom den ökade tillgången till och användningen av dem inom den kriminella miljön är ett växande och mycket allvarligt samhällsproblem.

Brottsbeteckningarna vapensmuggling och smuggling av explosiv vara infördes 2020 och gavs straffskalor motsvarande dem för vapenbrott och brott mot tillståndsplikten för explosiv vara. Motiven bakom lagändringen var att förekomsten av illegala vapen och explosiva varor i de flesta fall bedömdes vara ett resultat av att de vid något tillfälle förts in till landet och att det framstod som mycket angeläget att fokusera särskilt på införseln av sådana varor. Det angavs även att det i många fall kan framstå som en ren slump om en person ertappas med ett vapen vid ankomst till landet, och därför åtalas och döms för smuglingsbrott, eller om vapeninnehavet upptäckts när personen redan befinner sig i Sverige med vapnet och

därför åtalas och döms för vapenbrott. Att olovligt föra in ett vapen eller en explosiv vara i landet kan inte anses vara mindre klandervärt än att därefter inneha samma vapen eller explosiva vara i landet. Med hänsyn till principerna om proportionalitet och ekvivalens ansågs det därför motiverat att den skärpta synen på vapenbrott och brott mot tillståndsplikten för explosiva varor även i övrigt avspeglades i straffskalorna för smuggling av sådana varor.

Även om den illegala marknaden källor för vapen och explosiva varor blivit fler de senaste åren bedöms ändå majoriteten av de vapen och handgranater som finns i den kriminella miljön vara ett resultat av olaglig införsel i landet. De argument som motiverade den senaste straffskärpningen 2020 är alltså fortfarande gällande. Sedan Rysslands invasion av Ukraina har såväl svenska som internationella myndigheter varnat för att Ukraina förutspås bli en allt viktigare källa förS illegala vapen till de svarta marknaderna i Europa. Inom EU har ett arbete påbörjats för att med lärdomar från Balkankrigen förekomma problemet med den väntade vapensmugglingen. I detta syfte har en handlingsplan tagits fram tillsammans med ukrainska regeringen för märkning av vapen och ett "säkerhetsnav" öppnats i Moldavien med personal från bland annat Frontex och Europol. En ökning av inflödet av vapen och explosiva varor till Sverige från Ukraina har ännu inte noterats men kan, trots de åtgärder som EU vidtagit, väntas inom de närmaste åren. Det kan även befaras att ännu farligare vapen än de som hittills figurerat på den svenska marknaden, t.ex. granatkastare, skulle kunna bli tillgängliga. Mot denna bakgrund finns det även fortsättningsvis anledning att se lika allvarligt på införsel av illegala vapen och explosiva varor till Sverige som på innehav och hantering av sådana varor här i landet.

När det gäller på vilket sätt de nu aktuella straffskalorna ska ändras finns inte skäl att ändra på den ordning som gällt sedan 2020 där straffskalorna för vapensmuggling och smuggling av explosiv vara överensstämmer med straffskalorna för vapenbrott och brott mot tillståndsplikten för explosiva varor. Straffskalorna för vapensmuggling och smuggling av explosiv vara ska alltså ändras på samma sätt som straffskalorna för vapenbrotten och brotten mot tillståndsplikt för explosiva varor i alla delar. För överväganden i denna del hänvisas till avsnitt 3.3.1.

4 Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

Förslag: Lagändringarna ska träda i kraft den 1 april 2024.

Bedömning: Några särskilda övergångsbestämmelser behövs inte.

Skälen för förslaget och bedömningen: De föreslagna lagändringarna är angelägna och bör träda i kraft så snart som möjligt. Mot den bakgrunden och med hänsyn till den tid som de olika leden i lagstiftningsprocessen förväntas ta framstår den 1 april 2024 som den tidigast möjliga tidpunkten för ikraftträdande.

Av 2 kap. 10 § regeringsformen följer att ingen får dömas till en svårare brottspåföljd för gärningen än vad som var föreskrivet när den begicks. Principen har kommit till uttryck i 5 § lagen (1964:163) om införande av brottsbalken, förkortad BrP. Enligt paragrafens andra stycke ska straff bestämmas efter den lag som gällde när gärningen företogs, om inte den lag som gäller när domen meddelas leder till frihet från straff eller till lindrigare straff. Denna bestämmelse anses generellt tillämplig inom straffrätten om inte något annat har föreskrivits. Någon annan övergångsbestämmelse än regleringen i 5 § BrP bedöms inte nödvändig när det gäller förslagen till ändringar i vapenlagen (1996:67), lag om straff för smuggling (2000:1225) och lag om brandfarliga och explosiva varor (2010:1011).

5 Konsekvenser av förslagen

5.1 Ekonomiska konsekvenser

Bedömning: Förslagen kommer att leda till kostnadsökningar för staten. De ökade kostnaderna kommer främst att belasta Kriminalvården. Kostnadsökningarna för Kriminalvården kan beräknas till cirka 480 miljoner kronor per år från och med 2026, varav cirka 160 miljoner kronor från och med 2025. Förslaget väntas också leda till kostnader för Statens institutionsstyrelse om cirka 27 miljoner kronor per år från och med 2025, varav cirka 12 miljoner kronor från och med 2024. För rättsväsendets övriga myndigheter bedöms kostnaderna inte vara större än att de kan hanteras inom befintliga anslag.

Skälen för bedömningen

Kostnader för Kriminalvården

I denna promemoria lämnas förslag om straffskärpningar för flera brott som är vanliga i kriminella nätverk. Dessa insatser är viktiga i kampen mot allvarlig brottslighet. Förslagen innebär samtidigt ökade kostnader för staten, och då framför allt Kriminalvården.

Förslagen kommer att leda till längre strafftider och det kommer i sin tur att medföra ökade kostnader för Kriminalvården. Förslagen omfattar inte nykriminaliseringar och kommer i regel inte att leda till fler lagföringar för brott. Förslagen kan dock leda till förändrade prioriteringar hos Polismyndigheten och Åklagarmyndigheten, vilket i sig kan leda till fler lagföringar och fler utdömda straff. Föreslagna straffskärpningar för de synnerligen grova brotten innebär även ändrade preskriptionsfrister. Denna effekt av förslagen bedöms inte påverka de – med nödvändighet – relativt övergripande beräkningar som görs här.

Det är svårt att uppskatta i vilken utsträckning kostnaderna kommer att öka. De sammanlagda strafftiderna beror inte bara på hur myndigheterna prioriterar och på hur domstolarna tillämpar de föreslagna bestämmelserna utan också på antalet brott som begås, brottslighetens struktur och hur stor andel av brotten som klaras upp och kan lagföras.

För att beräkna Kriminalvårdens kostnader för föreslagna straffskärpningar har utgångspunkt tagits i aktuell lagföringsstatistik och beräknad framtida dygnskostnad för en plats i anstalt. Effekterna av den slojade straffrabatten för unga myndiga vid allvarlig brottslighet som trädde i kraft den 1 januari 2022 har beaktats. Sammantaget beräknas förslagen i promemorian leda till kostnadsökningar för Kriminalvården med cirka 480 miljoner kronor per år från och med 2026, varav cirka 160 miljoner kronor från och med 2025. Beloppets storlek gör att de förändringar som föreslås inte kan finansieras inom ramen för befintliga resurser. Utöver de ekonomiska konsekvenserna förväntas det nu aktuella förslaget medföra ett behov av ytterligare cirka 400 anstaltsplatser per år fr.o.m. 2026, varav cirka 130 anstaltsplatser fr.o.m. 2025.

Kostnader för ungdomspåföljder

Förslagen innebär att straffvärdet för enskilda brott kommer att öka vilket i sin tur innebär att ungdomspåföljderna blir mer ingripande.

Förslagen väntas medföra att sluten ungdomsvård kommer att dömas ut i fler fall och under en längre tid än idag. Kostnaderna för Statens institutionsstyrelse (SiS), som är ansvarig myndighet för verkställigheten av sluten ungdomsvård, har beräknats med utgångspunkt i aktuell lagföringsstatistik och beräknad framtida dygnskostnad för en plats i sluten ungdomsvård. Sammantaget beräknas förslagen i promemorian leda till kostnadsökningar för SiS med cirka 27 miljoner kronor per år från och med 2025, varav cirka 12 miljoner kronor från och med 2024. Beloppets storlek gör att de förändringar som föreslås inte kan finansieras inom ramen för befintliga resurser.

Att straffvärdet för enskilda brott kommer att öka och leda till mer ingripande ungdomspåföljder kan i någon mån medföra kostnader för landets kommuner som ansvarar för verkställighet av ungdomspåföljder. Sammantaget görs dock bedömningen att

förslagen inte medför annat än marginella ekonomiska konsekvenser för kommunerna. Mot den bakgrunden föreslås inte någon kompensation enligt den kommunala finansieringsprincipen. Eftersom förslagen kommer att ha en viss påverkan på bl.a. socialtjänstens verksamhet får de anses ha effekt på den kommunala självstyrelsen, även om denna effekt är begränsad. Enligt 14 kap. 3 § regeringsformen bör en inskränkning i den kommunala självstyrelsen inte gå utöver vad som är nödvändigt med hänsyn till de ändamål som har föranlett den. Syftet med reformen bedöms inte kunna uppnås med någon mindre ingripande åtgärd och förslagets begränsade påverkan på självstyrelsen får därför anses proportionerlig i förhållande till ändamålet med förslagen.

Kostnader för rättsväsendets övriga myndigheter

Förslag om skärpta straffskalor påverkar inte rättsväsendets övriga myndigheter på samma sätt som Kriminalvården och Statens institutionsstyrelse. Även om förslagen i viss mån kan leda till följd effekter i form av exempelvis utökade möjligheter till tvångsmedelsanvändning bör eventuella kostnadsökningar rymmas inom befintliga ramar.

5.2 Konsekvenser för brottsligheten och det brottsförebyggande arbetet

Bedömning: Förslagen kommer att påverka brottsligheten och det brottsförebyggande arbetet. Förslagen kommer även att minska de kriminella nätverkens inflytande och leda till tryggare offentliga miljöer, vilket i sin tur kan väntas gynna både män och kvinnor.

Skälen för bedömningen: Förslagen markerar en skärpt syn på sådan allvarlig brottslighet som är vanlig inom kriminella nätverk. Som konstateras i avsnitt 5.1 kan följderna av förslagen väntas bli längre fängelsestraff samt att slutna ungdomsvård kommer att dömas ut i fler fall och under en längre tid än idag. Förändringarna kan därmed också antas leda till att fler individer kan få t.ex. vård för narkotikaberoende och bli föremål för återfallsförebyggande insatser inom ramen för den utdömda påföljden. Höjda straffnivåer

kan därtill förväntas medföra en viss avhållande effekt. Detta gäller inte minst i förhållande till gärningar som föregås av mer planerande och kalkylerande av risktagande, vilka är typiskt förekommande inom kriminella nätverk. En avhållande effekt när det gäller innehav av vapen och explosiva varor förväntas även leda till att färre allvarliga våldsbrott kommer till stånd, eftersom innehavet av föremålen många gånger är en förutsättning för att våldsbrott inom den kriminella miljön ska ske och dessutom riskerar att leda till svårare följder av utförda våldsbrott.

För unga i ålderskategorin 18–20 år får förslagen fullt genomslag vid brott för vilka det är föreskrivet fängelse i lägst ett år eller då brottets straffvärde uppgår till fängelse i ett år eller mer. Applicerat på promemorians förslag handlar det alltså om de grova och de synnerligen grova brotten samt normalgradsbrott vars straffvärde uppgår till fängelse ett år eller mer.

Förslagen kommer även att få genomslag på straffen för åldersgruppen 15–17-åringar. När ett barn berörs av straffrättsliga åtgärder är det viktigt att säkerställa att barnets rättigheter enligt barnkonventionen tillgodoses. Av artikel 37 i barnkonventionen följer att frihetsberövande av ett barn endast får användas som en sista utväg och för kortast lämpliga tid. De straffskärpningar som föreslås i denna promemoria kommer ske på en lägre nivå än för vuxna på grund av den särbehandling av unga som sker vid straffmätning och påföljdsval. Som konstaterats ovan kommer dock förslagen att medföra en strängare reaktion genom att en mer ingripande, och i vissa fall frihetsberövande, ungdomspåföljd behöver väljas. Detta bedöms som en oundviklig följd av den strängare syn på innehav av vapen och explosiva varor som nu råder och är motiverat utifrån den samhällsutveckling som skett när det gäller skjutningar och sprängningar. Även i fortsättningen finns emellertid en allmän strävan att begränsa användningen av frihetsberövande av barn och att vid varje åtgärd som rör barn beakta vad som bedöms vara barnets bästa.

Förslagen bidrar till en strängare straffrättslig reaktion men ska också ses samlat med regeringens övriga insatser mot brott i kriminella nätverk, där syftet är att såväl brotten som brottens orsaker måste bekämpas. Förslagen kan i viss mån väntas minska de kriminella nätverkens inflytande och leda till tryggare offentliga miljöer, vilket i sin tur kan väntas gynna både män, kvinnor och barn.

När det gäller jämställdhet mellan män och kvinnor är de förslag som lämnas könsneutrala. Även med bestämmelser som gäller lika för alla kan emellertid olika grupper påverkas av dem i olika utsträckning. Enligt kriminalstatistiken lagförs fler män än kvinnor för allvarlig brottslighet. Detta innebär att fler män än kvinnor kommer att beröras av de nya reglerna.

6 Författningskommentar

6.1 Förslaget till lag om ändring i vapenlagen (1996:67)

9 kap.

1 § Den som uppsåtligen innehar ett skjutvapen utan att ha rätt till det eller överlåter eller lånar ut ett skjutvapen till någon som inte har rätt att inneha vapnet döms för vapenbrott till fängelse i högst *fem* år.

Om gärningen har begåtts av oaktsamhet eller om brottet är ringa, döms till böter eller fängelse i högst sex månader.

Paragrafen innehåller bestämmelser om straffansvar för vapenbrott.

I *första stycket* ändras straffskalan på så sätt att maximistraffet för vapenbrott höjs från fängelse i tre år till fängelse i fem år. Övervägandena finns i avsnitt 3.3.1.

Höjningen av maximistraffet för vapenbrott tillsammans med höjningen av minimistraffet för grovt vapenbrott (se kommentaren till 1 a §) innebär att det praktiskt tillgängliga utrymmet för straffmätning ökar för normalgraden av brottet. Detta för också med sig en viss straffskärpning för denna kategori av vapenbrott, särskild sådana som är av allvarligare slag.

1 a § Om brott som avses i 1 § första stycket är grovt, döms för grovt vapenbrott till fängelse i lägst *fyra* och högst *sju* år. Vid bedömningen av om brottet är grovt ska det särskilt beaktas om

1. vapnet har innehafts på allmän plats eller på en annan plats där människor brukar samlas eller har samlats eller i ett fordon på en sådan plats,

2. vapnet har varit av särskilt farlig beskaffenhet,

3. innehavet, överlåtelsen eller utlåningen har avsett flera vapen,

4. vapnet har innehafts i en sådan miljö att det typiskt sett kan befaras komma till brottslig användning, eller

5. gärningen annars har varit av särskilt farlig art.

Om brott som avses i 1 § första stycket är synnerligen grovt, döms för synnerligen grovt vapenbrott till fängelse i lägst *sex* och högst *tio* år. Vid bedömningen av om brottet är synnerligen grovt ska det särskilt beaktas om innehavet, överlåtelsen eller utlåningen har avsett ett stort antal vapen eller flera vapen av särskilt farlig beskaffenhet.

Vid bedömningen enligt första och andra styckena ska ett enhandsvapen anses vara av särskilt farlig beskaffenhet, om det är kraftfullt eller har en särskilt farlig konstruktion eller utformning.

Paragrafen innehåller bestämmelser om straffansvar för grovt vapenbrott och synnerligen grovt vapenbrott.

I *första stycket* ändras straffskalan för det grova brottet från fängelse i lägst två år och högst fem år, till fängelse i lägst fyra år och högst sju år.

I *andra stycket* ändras straffskalan för det synnerligen grova brottet från fängelse i lägst fyra år och högst sju år, till fängelse i lägst sex år och högst tio år. Övervägandena finns i avsnitt 3.3.1.

Ändringen av straffskalorna är inte avsedd att påverka gränsdragningen mellan de olika graderna av vapenbrott, utan endast att generellt höja straffnivån för grovt och synnerligen grovt vapenbrott. Till detta kommer att höjningen av maximistraffet för synnerligen grovt vapenbrott medför en möjlighet till ökad spännvidd vid straffmätningen för denna brottstyp med avseende särskilt på de allvarligaste fallen.

6.2 Förslaget till lag om ändring i lagen om straff för smuggling (2000:1225)

6 a § Om en gärning som avses i 3 § gäller vapen, döms för vapensmuggling till fängelse i högst *fem* år.

Om brottet är ringa, döms för ringa vapensmuggling till böter eller fängelse i högst sex månader.

Om brottet är att anse som grovt, döms för grov vapensmuggling till fängelse i lägst *fyra* och högst *sju* år. Vid bedömningen av om brottet är grovt ska det särskilt beaktas om

1. gärningen avsett ett vapen av särskilt farlig beskaffenhet,
2. gärningen avsett flera vapen,
3. gärningen ingått som ett led i en verksamhet som bedrivits i större omfattning eller yrkesmässigt, eller
4. verksamheten eller gärningen annars varit av särskilt farlig art.

Om brottet är att anse som synnerligen grovt, döms för synnerligen grov vapensmuggling till fängelse i lägst *sex* och högst *tio* år. Vid bedömningen av om brottet är synnerligen grovt ska det särskilt beaktas om gärningen avsett ett stort antal vapen eller flera vapen av särskilt farlig beskaffenhet.

Vid bedömningen enligt tredje och fjärde styckena ska ett enhandsvapen anses vara av särskilt farlig beskaffenhet, om det är kraftfullt eller har en särskilt farlig konstruktion eller utformning.

Paragrafen innehåller bestämmelser om straffansvar för vapensmuggling, grov vapensmuggling och synnerligen grov vapensmuggling.

I *första stycket* ändras straffskalan på så sätt att maximistraftet för vapensmuggling höjs från fängelse i tre år till fängelse i fem år.

I *tredje stycket* ändras straffskalan för det grova brottet från fängelse i lägst två år och högst fem år, till fängelse i lägst fyra år och högst sju år.

I *fjärde stycket* ändras straffskalan för det synnerligen grova brottet från fängelse i lägst fyra år och högst sju år, till fängelse i lägst sex år och högst tio år. Övervägandena finns i avsnitt 3.3.3.

En följd av höjningen av minimistraftet för grov vapensmuggling tillsammans med höjningen av maximistraftet för vapensmuggling är att det praktiskt tillgängliga utrymmet för straffmätning ökar för normalgraden av brottet. Detta för också med sig en viss straffskärpning för denna kategori av smugglingsbrott, särskild sådana som är av allvarligare slag.

Ändringen av straffskalorna är inte avsedd att påverka gränsdragningen mellan de olika graderna av vapensmuggling, utan endast att generellt höja straffnivån för grovt och synnerligen grovt brott. Till detta kommer att höjningen av maximistraftet för synnerligen grovt brott medför en möjlighet till ökad spännvidd vid straffmätningen för denna brottstyp med avseende särskilt på de allvarligaste fallen.

Vid otillåten införsel av vapen till landet uppfylls i regel kraven för såväl smugglingsbrott som vapenbrott. Genom hänvisningen till smugglingslagen i 9 kap. 4 § vapenlagen följer att det vapeninnehav som konstituerar den otillåtna införseln inte bör föranleda ansvar enligt vapenlagen, utan enbart enligt smugglingsbestämmelsen. En annan sak är om och i vilken mån det efterföljande innehavet ska medföra ansvar för olaga innehav enligt de särskilda

straffbestämmelserna för sådant innehav (prop. 1999/2000:124 s. 113).

6 b § Om en gärning som avses i 3 § gäller explosiva varor, döms för smuggling av explosiv vara till böter eller fängelse i högst fem år.

Om brottet är ringa, döms för ringa smuggling av explosiv vara till penningböter.

Om brottet är att anse som grovt, döms för grov smuggling av explosiv vara till fängelse i lägst fyra och högst sju år. Vid bedömningen av om brottet är grovt ska det särskilt beaktas om

1. gärningen avsett en vara som med hänsyn till dess effekt, konstruktion eller utformning har varit av särskilt farlig beskaffenhet,
2. gärningen avsett flera varor eller en stor mängd av en vara,
3. gärningen ingått som ett led i en verksamhet som bedrivits i större omfattning eller yrkesmässigt, eller
4. verksamheten eller gärningen annars varit av särskilt farlig art.

Om brottet är att anse som synnerligen grovt, döms för synnerligen grov smuggling av explosiv vara till fängelse i lägst sex och högst tio år. Vid bedömningen av om brottet är synnerligen grovt ska det särskilt beaktas om gärningen avsett ett stort antal varor eller en särskilt stor mängd av en vara eller flera varor av särskilt farlig beskaffenhet eller en stor mängd av en vara av särskilt farlig beskaffenhet.

Paragrafen innehåller bestämmelser om straffansvar för smuggling av explosiv vara, grov smuggling av explosiv vara och synnerligen grov smuggling av explosiv vara.

I *första stycket* ändras straffskalan på så sätt att maximistraffet för smuggling av explosiv vara höjs från fängelse i tre år till fängelse i fem år.

I *tredje stycket* ändras straffskalan för det grova brottet från fängelse i lägst två år och högst fem år, till fängelse i lägst fyra år och högst sju år.

I *fjärde stycket* ändras straffskalan för det synnerligen grova brottet från fängelse i lägst fyra och högst sju år, till fängelse i lägst sex år och högst tio år. Övervägandena finns i avsnitt 3.3.3.

En följd av höjningen av minimistraffet för grov smuggling av explosiv vara tillsammans med höjningen av maximistraffet för smuggling av explosiv vara är att det praktiskt tillgängliga utrymmet för straffmätning ökar för normalgraden av brottet. Detta för också med sig en viss straffskärpning för denna kategori av smugglingsbrott, särskild sådana som är av allvarligare slag.

Ändringen av straffskalorna är inte avsedd att påverka gränsdragningen mellan de olika graderna av smuggling av explosiv vara, utan endast att generellt höja straffnivån för grovt och synnerligen grovt brott. Till detta kommer att höjningen av maximistraflet för synnerligen grovt brott medför en möjlighet till ökad spännvidd vid straffmätningen för denna brottstyp med avseende särskilt på de allvarligaste fallen.

Vid olovlig införsel av explosiva varor till landet uppfylls i regel kraven för såväl smugglingsbrott som brott mot tillståndsplikten för explosiva varor. Av 30 § lagen om brandfarliga och explosiva varor framgår dock att det inte döms till ansvar enligt 29 eller 29 a § samma lag om gärningen är belagd med straff i smugglingslagen eller brottsbalken. Detta innebär alltså att smugglingsbrott konsumerar brott mot tillståndsplikten för explosiva varor.

6.3 Förslaget till lag om ändring i lagen (2010:1011) om brandfarliga och explosiva varor

29 § Den som av oaktsamhet bryter mot 16 § första stycket döms till böter.

Den som uppsåtligen eller av grov oaktsamhet bryter mot 16 § första stycket döms till

1. böter eller fängelse i högst ett år om brottet avser brandfarliga varor, eller

2. böter eller fängelse i högst *fem* år om brottet avser explosiva varor.

Paragrafen innehåller bestämmelser om straffansvar för brott mot tillståndsplikten i 16 § samma lag.

I *andra* stycket ändras straffskalan på så sätt att maximistraflet för brott mot tillståndsplikten för explosiva varor höjs från fängelse i tre år till fängelse i fem år. Övervägandena finns i avsnitt 3.3.2.

En följd av höjningen av minimistraflet för grovt brott mot tillståndsplikten tillsammans med höjningen av maximistraflet för brott mot tillståndsplikten är att det praktiskt tillgängliga utrymmet för straffmätning ökar för normalgraden av brottet. Detta för också med sig en viss straffskärpning för denna kategori av brott, särskild sådana som är av allvarligare slag.

29 a § Om uppsåtligt brott mot 16 § första stycket avser explosiva varor och är att anse som grovt döms till fängelse i lägst *fyra* och högst *sju* år. Vid bedömningen av om brottet är grovt ska det särskilt beaktas om

1. varan med hänsyn till dess effekt, konstruktion eller utformning har varit av särskilt farlig beskaffenhet,

2. hanteringen, överföringen, importen eller exporten har avsett flera varor eller en stor mängd av en vara,

3. hanteringen eller överföringen har skett i en sådan miljö att varan typiskt sett kan befaras komma till brottslig användning, eller

4. gärningen annars har varit av särskilt farlig art.

Om brottet är att anse som synnerligen grovt döms till fängelse i lägst *sex* och högst *tio* år. Vid bedömningen av om brottet är synnerligen grovt ska det särskilt beaktas om hanteringen, överföringen, importen eller exporten har avsett ett stort antal varor eller en särskilt stor mängd av en vara eller flera varor av särskilt farlig beskaffenhet eller en stor mängd av en vara av särskilt farlig beskaffenhet.

Paragrafen innehåller bestämmelser om straffansvar för grovt och synnerligen grovt brott mot tillståndsplikten i 16 § samma lag.

I *första stycket* ändras straffskalan för det grova brottet från fängelse i lägst två år och högst fem år, till fängelse i lägst fyra år och högst sju år.

I *andra stycket* ändras straffskalan för det synnerligen grova brottet från fängelse i lägst fyra och högst sju år, till fängelse i lägst sex år och högst tio år. Övervägandena finns i avsnitt 3.3.2.

Ändringen av straffskalorna är inte avsedd att påverka gränsdragningen mellan de olika graderna av brott mot tillståndsplikten för explosiva varor, utan endast att generellt höja straffnivån för grovt och synnerligen grovt brott. Till detta kommer att höjningen av maximistrafet för synnerligen grovt brott medför en möjlighet till ökad spännvidd vid straffmätningen för denna brottstyp med avseende särskilt på de allvarligaste fallen.

Departementsserien 2023

Kronologisk förteckning

---

1. Ändringar i regelverket om överlämnande enligt en europeisk och nordisk arresteringsorder. Ju.
2. Näringsförbud till följd av förbud att bedriva näringsverksamhet som har meddelats i en annan stat. KN.
3. Statens ansvar för det svenska flygplatssystemet. För tillgänglighet och beredskap. LI.
4. Frågor om val till Sametinget. Ku.
5. Natura 2000-tillstånd vid ansökan om bearbetningskoncession enligt minerallagen. KN.
6. Genomförande av det nya blåkortsdirektivet. Ju.
7. Tilläggsprotokoll 16 till Europakonventionen – en möjlighet för de högsta domstolarna att begära rådgivande yttrande från Europadomstolen. Ju.
8. Förslag på åtgärder för att skapa bättre förutsättningar för kliniska prövningar – för en bättre välfärd och en starkare life science-sektor. KN.
9. En säkrare tillgång till vattenreningskemikalier. LI.
10. En registerlag för Myndigheten för vård- och omsorgsanalys. S.
11. Skjutvapen och explosiva varor – skärpta straff för de allvarligare brotten. Ju.

Departementsserien 2023

Systematisk förteckning

Justitiedepartementet

Ändringar i regelverket om överlämnande enligt en europeisk och nordisk arresteringsorder. [1]

Genomförande av det nya blåkortsdirektivet. [6]

Tilläggsprotokoll 16 till Europakonventionen – en möjlighet för de högsta domstolarna att begära rådgivande yttrande från Europadomstolen. [7]

Skjutvapen och explosiva varor – skärpta straff för de allvarigare brotten. [11]

Klimat- och näringslivsdepartementet

Näringsförbud till följd av förbud att bedriva näringsverksamhet som har meddelats i en annan stat. [2]

Natura 2000-tillstånd vid ansökan om bearbetningskoncession enligt minerallagen. [5]

Förslag på åtgärder för att skapa bättre förutsättningar för kliniska prövningar – för en bättre välfärd och en starkare life science-sektor. [8]

Kulturdepartementet

Frågor om val till Sametinget. [4]

Landsbygds- och infrastrukturdepartementet

Statens ansvar för det svenska flygplatssystemet. För tillgänglighet och beredskap. [3]

En säkrare tillgång till vattenreningskemikalier. [9]

Socialdepartementet

En registerlag för Myndigheten för vård- och omsorgsanalys. [10]

§149

**Remiss - Ett statligt
huvudmannaskap för
personlig assistans**

23KS252

§150

Månadsbokslut april 2023 samt helårsprognos

23KS61

Månadsrapport april 2023

Piteå kommun

Ekonomi

Övergripande resultat

För perioden januari - april redovisas underskott mot budget med -48,5 mkr (11 mkr samma period föregående år), motsvarande -4,5 % av skatter och generella statsbidrag. Resultatet är en försämring jämfört med motsvarande period föregående år, vilket framför allt beror på ökade personalkostnader. Trots utmaningar med hög inflation är den globala tillväxten oväntat stabil. Oro på finansmarknaden till följd av osäkerhet kring hur centralbanken kommer agera under 2023 och huruvida inflationen kommer falla. Med anledning av en något positiv utveckling på marknaden så är en uppskrivning av reservfonden genomförd då marknadsvärdet ökat med 3,69 % sedan årsskiftet. Årsprognosen per april visar överskott om 13,4 mkr, vilket främst förklaras av skatteintäkter samt utdelning från bolagen. Kostnadsutvecklingen är osäker då en fortsatt hög inflation och höga energipriser kan komma att påverka nettokostnadsutvecklingen i verksamheterna. Årsprognosen för 2023 är betydligt svagare än fjolårets helårsresultat. Det råder stor osäkerhet i årsprognosen och om årsprognos skulle försvagas så kommunen visar negativt årsresultat så kommer kommunen behöva nyttja Resultatutjämningsreserven för att klara ett nollresultat.

tkr	Utfall	Utfall	Prognos	Budget	Utfall
	Jan-Apr 2023	Jan-Apr 2022	helår 2023	helår 2023	helår 2022
Verksamhetens intäkter	215 106	224 686	625 309	590 421	678 267
Verksamhetens kostnader	-1 191 990	-1 091 001	-3 408 077	-3 303 501	-3 216 825
Avskrivningar	-43 392	-41 946	-125 606	-133 446	-128 194
Verksamhetens nettokostnader	-1 020 276	-908 261	-2 908 374	-2 846 526	-2 666 752
Skatteintäkter	808 894	780 357	2 420 840	2 414 131	2 355 361
Generella statsbidrag	163 509	163 151	484 739	468 973	489 220
Finansiella intäkter	13 673	6 396	44 226	21 964	30 962
Finansiella kostnader	-9 280	-30 648	-28 080	-33 028	-48 398
Periodens resultat	-48 480	10 994	13 350	25 514	160 393
<i>Semesterlöneskuldens resultateffekt</i>	-68 048	-74 509	-4 179	0	-1 806
<i>Resultatets andel av skatter och generella stadsbidrag</i>	-4,5%	1,2%	0,5%	0,9%	5,6%

Finansiell stabilitet

Kommunen har en i grunden stark finansiell ställning med bland annat stark soliditet och för året en svag ökning av det nominella skatteunderlaget. Den senaste skatteunderlagsberäkningen visar att det reala skatteunderlaget under 2023 minskar med nästan 3 procent jämfört med 2022. Kommunens och kommunkoncernens likviditet är fortsatt relativt stark tack vare fortsatt starkt resultat under 2022.

Investeringar

Investeringsbudgeten för året är 388 mkr och nämnderna har lämnat prognos om att 296 mkr kommer att upparbetas. Det största pågående projektet är om- och tillbyggnad av Christinaskolan. Dessutom pågår nybyggnation av Strömnäsbackens äldreboende Skogsgården som planeras vara klart 2024. Därutöver är reinvesteringar i fastigheter, inkl renovering av stadshuset, en stor post under året.

Investeringsprojekt	Prognos utfall 2023 (mkr)
Christinaprojektet	53
Reinvestering fastigheter	45
Äldreboende Strömnäsbacken	60
IT, datorer och infrastruktur	11

Investeringsprojekt	Prognos utfall 2023 (mkr)
Reinvestering gator/vägar	17

Nämnder

Styrelse och nämnder redovisar sammantaget överskott mot budget per april med 9,3 mkr (33,7 mkr samma period föregående år). Förändringen av utfallet jämfört mot samma period föregående år beror främst på ej utbetalda medel i centrala potter samt höga verksamhets- och personalkostnader inom vissa verksamheter.

För helåret prognostiseras underskott med -48,0 mkr (-28,0 mkr helår 2022), varav socialnämnden -27,3 mkr och barn- och utbildningsnämnden -10,7 mkr.

Se nämndernas kommentarer nedan.

tkr	Nettokostnad	Budget	Budget- avvikelse	Budget- avvikelse	Prognos budget- avvikelse	Budget- avvikelse
	Jan-Apr 2023	Jan-Apr 2023	Jan-Apr 2023	Jan-Apr 2022	helår 2023	helår 2022
Kommunfullmäktige	2 267	2 212	-55	693	0	157
Kommunstyrelsen	83 372	104 882	21 510	21 971	-4 165	5 507
- Gemensamma nämnder	18 511	17 813	-698	-1 272	-3 316	-2 163
- KS gemensam	0	6 755	6 755	8 900	5 900	8 000
- Kommunledningsförvaltningen	64 861	80 314	15 454	14 343	-6 749	-330
Barn- och utbildningsnämnden	364 659	360 959	-3 700	5 756	-10 700	-7 346
Fastighets- och servicenämnden	50 376	47 955	-2 421	7 797	-2 500	1 562
Kultur- och fritidsnämnden	43 585	46 150	2 565	3 937	0	-561
Miljö- och tillsynsnämnden	2 383	1 889	-494	-1 069	0	-616
Samhällsbyggnadsnämnden	72 141	71 748	-393	-91	-3 300	6 136
- Markförsäljning	-2 339	-2 665	-326	289	0	-3 183
Socialnämnden	343 904	336 171	-7 733	-5 375	-27 341	-32 839
Gemensam kost- och servicenämnd	-31	0	31	39	0	0
Gemensam räddningsnämnd	0	0	0	0	0	0
Gemensam överförmyndarnämnd	0	0	0	1	0	0
Summa nämnder/styrelse	962 656	971 965	9 309	33 659	-48 006	-28 000

Kommunfullmäktige, revision och valnämnd

Kommunfullmäktige, inklusive revision och valnämnd, redovisar samlat underskott om 0,1 mkr per april.

Underskottet återfinns inom kommunfullmäktige och är förknippade med en utbildningsinsats som genomförts i början på året. För helåret prognostiserar dessa verksamheter sammantaget en budget i balans

Kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen redovisar överskott för perioden januari-april med 21,5 mkr. Överskottet på perioden förklaras till största del av ej utbetalda kostnader i den tillväxtpolitiska reserven och av centralt avsatta medel. På helåret beräknas prognosen sammantaget till -4,2 mkr, underskottet härrör till största del av ökade kostnader för IT-säkerhet och krisberedskap.

Barn- och utbildningsnämnden

Barn- och utbildningsnämnden redovisar per sista april underskott om -3,7 mkr vilket motsvarar en avvikelse om -0,79 procent mot periodens budget. Jämfört med utfallet föregående månad innebär det här en försämring med -1,3 mkr. Detta beror på fortsatta ökade kostnader för barn och elever med behov av särskilt stöd inom grundskolan och förskolan samt placeringen av cirka femtio fler småbarn i förskolans verksamheter per mät datumet i april än

prognosticerat inför VT -23. Rättningar av felbokade personalkostnader på förskolans externa projekt samt höga IT-kostnader på grund av implementeringen av MS365 säkerhetspaket påverkar också periodens utfall negativt.

Helårsprognosen för Barn- och utbildningsnämnden sätts till -10,7 mkr vilket motsvarar -1,09 procent av nämndens totala budget. Den negativa prognosen har ytterligare påverkats av Skolverkets beslut om att bevilja Piteå kommun 1 mkr lägre belopp än ansökta medel av statsbidraget för förstärkning av elevhälsan på grund av för många inkomna ansökningar och begränsat anslag för ändamålet.

Fastighets- och servicenämnden

Fastighets- och servicenämnden redovisar underskott för perioden med -2,4 mkr. Avdelningarna stab, städ och måltider visar överskott och avdelning fastigheter underskott. För helår prognostiserar avdelning stab överskott, städ nollutfall, avdelningarna måltider och fastigheter underskott. Måltiders underskott beror till största delen på ökade livsmedelskostnader. Fastigheters underskott beror på ökade kostnader för skador, snöröjning samt tillkommande kostnader för uttagsprofil el och driftskostnader tillhörande modullösningar för skolans behov i Norrfjärden och Öjebyn. Nämnden har även ökade kostnader med anledning av nytecknade avtal.

För helår prognostiserar nämnden underskott på -2,5 mkr, här ingår planerade fastighetsförsäljningar som beräknas ge reavinst. Planering har inletts för att ta fram åtgärder för att komma till rätta med måltiders underskott.

Kultur- och fritidsnämnden

Kultur- och fritidsnämnden redovisar överskott för perioden med 2,6 mkr. I överskottet ingår bland annat inestående investeringsbidrag till föreningar med egna anläggningar. Extramedel har tilldelats enhet Ung, som till en del har använts till lovaktiviteter. Hyreskostnad för Kulturflygeln kommer inte att debiteras för perioden innan slutbesiktningen, som gjordes i april. Parkens överskott hänförs delvis till en vakant tjänst som inte har kunnat tillsättas. Utökad drift av Lindbäckstadion som omfattar backe och café, har inneburit ökade intäkter men samtidigt ökade kostnader. Hyra av pistmaskin är en sådan tillkommande driftskostnad. Negativ ekonomisk avvikelse för perioden hänförs främst till en förändring av semesterlöneskulden med 1,1 mkr.

Nämndens helårsprognos visar nollutfall. Minskning från periodutfall till årsprognos beror bland annat på att inestående medel kommer att utbetalas till föreningar med egna anläggningar. Anläggningarnas ökade kostnader under vintersäsongen har en stor negativ inverkan på årsprognosen. Eftersom politiska och verksamhetsmässiga beslut ännu inte fattats av hur resultatet av rapporten Ung 2.0 ska tas vidare, prognosticeras överskott avseende enhet Ung. Beslut om ny eller ändrad inriktning i exempelvis mötesplats/ungdomsgårdsfrågan kan ändra förutsättningarna och därmed årsprognosen. Övriga överskott mot budget hänförs till vakanta tjänster samt lägre hyreskostnad för Kulturflygeln. Minskad kostnad för semesterlöneskulden beräknas påverka utfallet positivt. Ingen förändrad målbedömning då nämnden bedömer att verksamheten bedrivs med god ekonomisk hushållning.

Miljö och tillsynsnämnden

Perioden visar underskott mot budget med -0,5 mkr. Underskottet förklaras av det i början av året inte sker lika mycket tillsyn som resterade del av året. I början av året är det mycket planering och förberedelse. Verksamheten har stor utsträckning av efterhandsdebitering, där ett större intäktsflöde kommer senare under året. Tillsynsarbetet går i enlighet med tillsynsplanen och årsprognosen visar på utfall i paritet med budget.

Samhällsbyggnadsnämnden

Perioden visar underskott mot budget med -0,4 mkr. Helårsprognosen uppskattas till -3,3 mkr. Underskottet förklaras främst av vinterväghållningen och bärgning av Munksund 5 som brottas med stora kostnadsökningar. Även färdtjänsten, tätortstrafiken och länstrafiken går med stora underskott på grund av höga kostnader. Resultatet balanseras dock delvis upp av byggsanktionsavgifter för vindkraftverk som tagits i bruk utan slutbesked. Det är fortfarande tidigt på året men den senaste tidens stora kostnadsökningar märks redan av, främst i verksamheterna kopplat till kollektivtrafiken och vinterväghållningen. Det är fortfarande för tidigt för att se vad de totala konsekvenserna av kostnadsökningarna blir för nämnden. Bland annat kommer årets barmarksunderhåll att behöva minskas kraftigt för att väga upp verksamheternas kostnadsökningar, vilket kan leda till försämrad vägstandard. Vidare kommer kostnadsutvecklingen att följas och en konsekvensanalys kommer presenteras löpande under året. Det är svårt att på kort sikt styra om verksamheten för klara kostnadsökningarna då det i flera fall rör sig om långa avtal som tar lång tid att förändra.

En del av kostnadsökningarna kommer verksamheterna att parera. Arbetsmarknaden är fortfarande god samtidigt som anställningsstöden för deltagare är höga, vilket kan ge överskott i berörda verksamheter. Det gäller främst verksamheter för subventionerade anställningar och ferie. Även de lite större

övergripande verksamhetsutvecklingsfrågorna behöver skjutas på för att delvis kunna täcka upp de stora kostnadsökningarna.

I övrigt har vuxenutbildningen erhållit externa projektmedel, vilket möjliggör att verksamheten kan erbjuda ett brett utbildningsutbud samt arbeta med verksamhetsutveckling. Kostnaderna har även ökat för investeringarna där reinvesteringen av gatorna blir betydligt mycket dyrare än budget, vilket innebär att några planerade projekt fått senareläggas.

Socialnämnden

Socialtjänsten har per april en budgetavvikelse om -7,7 mkr. Fortsatt problem med kompetensförsörjning inom vård- och omsorgsverksamheterna leder till dyra lösningar. Arbetet med bemanningsekonomi och schemaläggning fortsätter under 2023. Fortsatt hög prisnivå på övriga kostnader. Helårsprognos sätts till -27,3 mkr.

Total budgetavvikelse för avdelningen politik och förvaltningsledning per april är -9,6 mkr. Av dessa beror 8,6 mkr av budgetavvikelsen på de fiktiva 26 mkr som finns under avdelningen. Det är budgeterat 19,2 mkr för statsbidraget "Säkerställa en god vård och omsorg om äldre" men statsbidraget har i år minskat till 17,6 mkr. Förvaltningen har också drabbats av högre licenskostnader för Office365 på grund av en versionsuppdatering för att höja IT-säkerheten inom kommunen, totalt ca 1 mkr för helåret 2023.

Stab och ledningsstöd visar budgetavvikelse per april om 1,1 mkr. Årsprognos för avdelningen sätts till 0,6 mkr. *Hälso- och sjukvård* har per april en budgetavvikelse om 0,9 mkr. Helårsprognos blir 0,3 mkr, främst till följd av ökade hjälpmedelskostnader men även minskade kostnader för inhyrda sjuksköterskor.

Omsorgsavdelningen: en ingång har en budgetavvikelse per april på 6,0 mkr. Helårsprognos sätts till 13 mkr, bl a till följd av fortsatt låg nivå på hushåll i försörjningsstöd.

Barn och familj/Missbruk utfall per april 0,5 mkr. Helårsprognosen sätts till 0 för avdelningen.

Ordinärt boende periodens utfall -2,8 mkr, varav hemtjänstproduktionens avvikelse är -4,5 mkr till följd av högre personalkostnader. Prognos för helåret 2023 sätts till -7,9 mkr, främsta orsaken är höga personalkostnader.

Särskilt boende för äldre visar för perioden en budgetavvikelse på -0,1 mkr och helårsprognosen är 0,6 mkr.

Psykosocialt stöd och daglig verksamhet per april -1,4 mkr samt årsprognos -2,8 mkr till följd av behov av ökad bemanning.

Stöd till funktionsnedsatta utfall för perioden -2,3 mkr och årsprognos -3,5 mkr främst till följd av personalkostnader.

Gemensam kost- och servicenämnd

Gemensam kost- och servicenämnd redovisar överskott för perioden med 31 tkr, vilket beror på ett förändrat arbetssätt kring utbetalning av arvoden till ledamöter. Från och med 2023 så kommer Luleå i stället för Piteå att hantera utbetalningarna avseende Luleå kommuns ledamöter och avräkning sker i december då nämnden faktureras kostnaderna. Nämnden kommer därför visa överskott fram till årets slut. För helår prognostiserar nämnden nollutfall. Avstämning av under/överskott kommer att ske en gång/år i samband med årsbokslut.

Effekter/årsprognos per kostnadsbärare för de gemensamma nämnderna.

Kostnaderna för den gemensamma nämnden kost- och servicenämnden fördelas på de två kommunerna Piteå och Luleå och prognosen för utfallet på helår per kommun bedöms för Piteås del till 0 mkr och Luleås del saknas uppgift.

Gemensam överförmyndarnämnd

Kommunerna Piteå och Älvsbyn finansierar den gemensamma verksamheten, överförmyndarexpeditionen, andelsmässigt utifrån respektive kommuns ärendemängd. Varje kommun finansierar helt sina respektive uppdragstagare/ställföreträdare.

Verksamheten har under året bedrivits inom de ekonomiska ramar som nämnden har beslutat om. För Piteås del räcker dock inte den kommunala budgetramen för att täcka nuvarande kostnadsnivå. Underskottet beräknas för Piteå del uppgå till ca 160 tkr

Effekter/årsprognos per kostnadsbärare för de gemensamma nämnderna.

Kostnaderna för den gemensamma nämnden överförmyndarnämnd fördelas på de två kommunerna Piteå och Älvsbyn och prognosen för utfallet på helår per kommun bedöms för Piteås del till -160 tkr och för Älvsbyn del +260 tkr.

Gemensam räddningsnämnd

Gemensam räddningsnämnd redovisar för perioden nollutfall, vilket även prognostiseras för helåret. Intäkter och driftskostnader följer budget. Räddningstjänstens verksamhet följer uppsatta mål, handlingsprogram/planer och riktlinjer.

Effekter/årsprognos per kostnadsbärare för de gemensamma nämnderna. Kostnaderna för den gemensamma räddningsnämnden fördelas på de två kommunerna Piteå och Älvsbyn. Prognosen för utfallet på helår per kommun bedöms för Piteås del till 0 mkr och för Älvsbyn del 0 mkr. Detta förutsätter dock att tillskott för nytt pensionsavtal samt avtalsrelaterade kostnadsökningar kopplat till lön skjuts till.

Ett nytt pensionsavtal för brandmän har förhandlats fram där möjlighet att avsäga sig pension vid 58 års ålder finns. Om 20 personer väljer att avsäga sig den möjligheten får dessa personer ett tillägg om 2 000 kr/person/månad vilket innebär en driftkostnadsökning för 2023, och kommande år, på 0,48 mkr/år. Något som också är avgörande för utfallet är om nämnden tilldelas ytterligare ekonomiska medel för avtalsrelaterade kostnadsökningar kopplat till lön (RIB-personal, OB-, beredskap- och jourersättning).

Antal insatser under sommarperioden (skogsbränder) brukar också vara avgörande i hur utfallet för helåret blir, något som inte går att bedöma. Samhällets övriga kostnadsökningar kopplat till inflationen kan också i slutändan ha negativ påverkan på utfallet.

Strategiska områden

Prioriterade mål

Piteå ska år 2030 ha 46 000 invånare och till 2050 50 000 invånare

Per den sista mars 2023 hade Piteå kommun 42 401 invånare. Piteå kommun har haft en positiv befolkningsutveckling under inledningen av 2023, totalt +39 invånare.

Jämfört med inledningen av 2022 är antalet som avlidit lägre, vilket minskat födelseunderskottet. Antalet som avlidit under det första kvartalet (97) är det lägsta i den månadstidsserie med data från 2000 och framåt som SCB löpande publicerar. Sannolikt är det låga antalet döda en konsekvens av pandemins efterverkningar. Piteå följer rikstrenden och antalet födda första kvartalet (88) är, tillsammans med första kvartalet 2009, det lägsta under samma tidsperiod. Barnafödandet i Sverige fortsätter att minska och antalet födda barn i januari–mars i år är det lägsta under ett första kvartal på 20 år. Den summerade fruktsamheten i riket är den lägsta på över 50 år. Summerad fruktsamhet är ett demografiskt mått som visar hur många barn en kvinna i genomsnitt väntas föda under sin livstid. I orostider föds det i genomsnitt vanligtvis färre barn per kvinna.

Inrikes flyttningsöverskott var under det första kvartalet positivt vilket tillhör ovanligheterna sedan år 2000.

Justeringsposten var under januari ovanligt stor. Posten är den del av folkökningen som inte kan förklaras av födelseöverskott och invandringsöverskott under perioden. Där ingår födselar, dödsfall, invandringar och utvandringar som rapporterats under perioden, men som inträffat före periodens början. I Piteå kommuns fall avser detta troligtvis eftersläpande invandring från 2022.

Under perioden har en ny befolkningsprognos arbetats fram. Prognosen kommer att baseras på historiska data, nationella antaganden om exempelvis migration samt lokala antagande. Materialet kommer att utgöra underlag till beräkningsgrunder inom budgetprocessen.

Befolkningsutveckling

	2023 jan- mars	2022 jan- mars
Folkmängd	42 401	42 334
Födda	88	101
Döda	97	120
<i>Födelseöverskott</i>	<i>-9</i>	<i>-19</i>
Inrikes inflyttningar	268	251
Inrikes utflyttningar	266	255
<i>Flyttningsöverskott inrikes totalt</i>	<i>2</i>	<i>-4</i>
Invandringar	39	57
Utvandringar	20	7
<i>Invandringsöverskott</i>	<i>19</i>	<i>50</i>
Justeringspost	27	-16
Folkökning sedan årsskiftet	39	11

Piteå ska vara en attraktiv ort för näringsliv och företagande

Under april månad redovisades Insiktundersökningen för år 2022, fortsatt ett högt nöjdhetsindex. Fortsatt analys och utveckling av de delar som uppvisar lägre nöjdhetsindex måste ske, exempelvis inom området kommunikation.

Ett stort antal etableringar bearbetas likväl som hjälp till lokalt näringsliv att utvecklas och expandera. Verksamhetsområdenas inriktning tydliggörs alltmer, exempelvis har en uppdatering av presentationer och paketering av Haraholmens och Hamnvikens verksamhetsområde genomförts

Företagsbesöken har intensifierats under våren. Ytterligare mötesplatser med företag innevarande månad har varit ett välbesökt -Frukost med näringslivet, branschråd mm.

En översyn av riktlinjer för sponsring pågår.

Arbetslösheten i Piteå kommun faller, totalt och i alla underliggande arbetslöshetsgrupper. Arbetslösheten i Piteå är enligt arbetsfördelningens verksamhetsstatistik åter lägre än Norrbottens och rikets genomsnitt. Inte sedan i mars 2009 har arbetslösheten i riket varit så låg som nu. Det svagare ekonomiska läget i landet inte har spridit sig till arbetsmarknaden ännu, även om Arbetsförmedlingen förväntar sig det.

Piteå präglas av en samhällsgemenskap med mångfald som grund

Arbetet för att säkerställa nationella minoriteters rättigheter i alla skolformer pågår. Under våren genomförs en nulägesanalys kring kunskapsnivå och arbetssätt genom en enkät för varje medarbetare i utbildningsförvaltningen att svara på. Arbetet pågår även för att ta fram en handlingsplan i syfte att stärka det minoritetspolitiska arbetet. Under årets inledning har ESF beviljat EU-medel för ett projekt där ukrainska flyktingar fram till och med augusti 2023 ges möjlighet att studera det svenska språket.

Piteå ska erbjuda trygga och attraktiva livsmiljöer

Planarbetet för bostäder och verksamhetsytor fortgår, med fokus på bland annat Stadsutveckling Öster och fördjupade översiktsplaner i stadsdelarna. Arbetet med att utveckla Lillbrogatan till en attraktiv stadsgata pågår. Inför Norrbottenbanans tillkomst har fördjupad översiktsplanering för Norrfjärden inletts. En resvaneundersökning är under genomförande som led i framtagandet av en ny trafikstrategi.

Inom miljöområdet pågår planering inför en besvärundersökning som ska ge underlag för prioriteringar inom tillsynsarbete och samhällsplanering. Kommunens ambitioner till tillväxt behöver även mötas upp med kulturell infrastruktur, kulturellt utbud, gröna miljöer och möjligheter till en aktiv fritid. Av betydelse för målet är även arbetet med underhåll av och reinvesteringar i kommunens egna fastigheter.

Skolan satsar på att utveckla en hälsofrämjande skola, bland annat genom projekt med s.k. pedagogiska raster. Socialnämndens verksamhet bidrar till trygga och attraktiva livsmiljöer för allmänheten genom stöd och hjälp till individer och familjer i svåra livssituationer. Räddningstjänsten finns, utöver utryckningsverksamheten, tillgänglig med råd, information och utbildning som stärker den enskildes möjligheter att skapa trygga miljöer.

Utvalda målkopplade nyckeltal

Nyckeltal	Period	Kvinnor	Män	Totalt	Målvärde 2023
 Inskrivna arbetslösa, ungdomar 18-24 år %	Apr 2023	0 %	0 %	5,9 %	≤5,5 %
Öppet arbetslösa, ungdomar 18-24 år %	Apr 2023	0 %	0 %	2,4 %	≤1,5 %
Sökande i program, ungdomar 18-24 år %	Apr 2023	0 %	0 %	3,4 %	≤4 %
Antal inledda utredningar enligt SoL 11:1 av barn och unga, 0-20 år (ackumulerat från årskiftet)	Apr 2023	69	73	142	
 Antal invånare	Mar 2023	21 039	21 362	42 401	43 900
Arbetskraftens storlek 16-64 år	Mar 2023	11 913	12 794	24 707	25 488
 Inskrivna arbetslösa, utrikesfödda 16-64 år %	Apr 2023	14,4 %	12,6 %	13,5 %	15,4 %
Öppet arbetslösa utrikesfödda 16-64 år, %	Apr 2023	5,1 %	5 %	5 %	6,4 %
Sökande i program utrikesfödda 16-64 år, %	Apr 2023	9,3 %	7,7 %	8,5 %	9 %
 Sjukpenningtalet bland kommunens invånare	Mar 2023	13,6	6,9	10,1	9,8

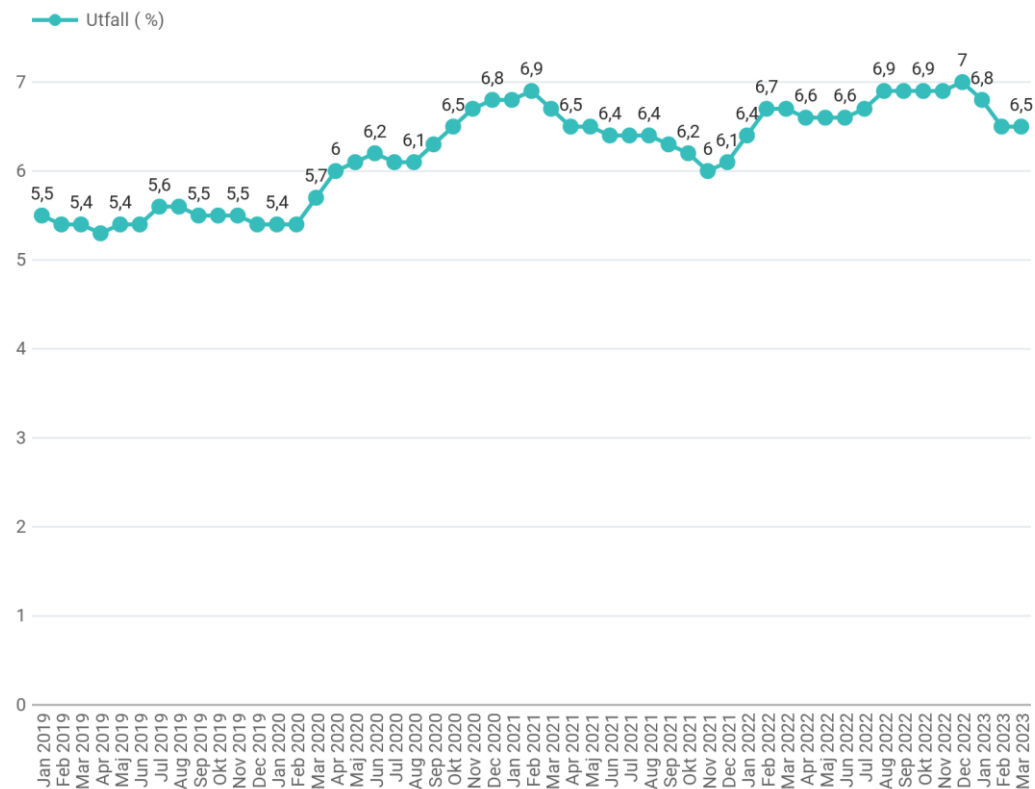
Personal

Nyckeltal	Period	Kvinnor	Män	Totalt	Målvärde 2023
 Sjukfrånvaro, % (ackumulerat 12 månader bakåt)	Mar 2023	7,1 %	4,2 %	6,5 %	≤4,5 %
Andel heltidstjänster, %	Mar 2023	89,4 %	89,8 %	89,5 %	≥95 %
Antal timmar som utförs av timanställda (ackumulerat 12 månader bakåt)	Mar 2023	330 480	145 476	475 956	<485 651
Kvinnors lön i förhållande till mäns lön, %	Mar 2023			95,1 %	100 %

Personalanalys

Inga förändringar i nyckeltalen för sjukfrånvaron har skett sedan mars månadsrapport. Den totala sjukfrånvaron de senaste 12 månaderna är 6,5 %, varav 7,1 för kvinnor och 4,2 % för män. Sjukfrånvaron har minskat för kvinnorna men ökat för männen i förhållande till förra året. Noterbart är att männens sjukfrånvaro är högre än kvinnornas inom Fastighet- och serviceförvaltningen och Räddningstjänsten. Sjukfrånvaron är högre bland kommunens yngsta (6,8 %) och äldsta medarbetare (6,9 %) och medarbetare i åldrarna 30-49 år har lägst sjukfrånvaro med 6,0 %. Av den totala sjukfrånvaron är 33 % långtidsfrånvaro, med det menas de som har en sjukfrånvaro mer än 59 dagar. Det är i paritet med genomsnittet för riket.

Sjukfrånvaro, %

Budgetuppföljning April 2023

Socialtjänsten

	AVDELNING	Årsbudget 2023	Periodbudget Jan-April	Periodens förbrukning Jan- April	Periodens budgetavvikelse Jan- April	Årsprognos 2023
510-511	Politik och förvaltningsledning	-2 640	-1 034	-32	-1 002	-1 675
	<i>Fiktiva 26 mkr</i>	<i>-25 914</i>	<i>-8 638</i>	<i>0</i>	<i>-8 638</i>	<i>-25 914</i>
512	Stab och ledningsstöd	34 657	13 145	12 060	1 085	577
513	Hälso- och sjukvård	85 623	32 443	31 540	902	281
514	En ingång	144 804	44 768	38 372	6 038	12 984
515	Barn och familj / Missbruksvård	117 935	41 653	41 176	477	0
516	Ordinärt boende	95 289	36 068	38 857	-2 789	-7 900
517	Särskilt boende för äldre	306 289	104 347	104 451	-104	643
518	Psykosocialt stöd	137 588	47 907	49 348	-1 441	-2 766
519	Stöd till funktionsnedsatta	75 823	25 514	27 787	-2 274	-3 571
5XX	Totalt Socialtjänsten	969 453	336 171	343 559	-7 746	-27 341

Månadsuppföljning ekonomi, april 2023

Socialtjänsten har per april en budgetavvikelse om -7,7 mkr. Fortsatt problem med kompetensförsörjning inom vård- och omsorgsverksamheterna leder till dyra lösningar. Arbetet med bemanningsekonomi och schemaläggning fortsätter under 2023. Dessutom ser vi fortsatt hög prisnivå på övriga kostnader. Helårsprognos sätts till -27,3 mkr.

Politik och förvaltningsledning

- Total budgetavvikelse för avdelningen politik och förvaltningsledning per april är -9,6 mkr. Av dessa beror 8,6 mkr av budgetavvikelsen på de fiktiva 26 mkr som finns under avdelningen. Det är budgeterat 19,2 mkr för statsbidraget ”Säkerställa en god vård och omsorg om äldre” men statsbidraget har i år minskat till 17,6 mkr. Förvaltningen har också drabbats av högre licenskostnader för Office365 på grund av en versionsuppdatering för att höja IT-säkerheten inom kommunen, totalt ca 1 mkr för helåret 2023. Prognosen sätts till -27,6 mkr och beror på de fiktiva 26 mkr samt minskat statsbidrag med 1,6 mkr jämfört med budgeterat. Prognosen är i princip oförändrad jämfört med den prognos som sattes i mars.

Stab och ledningsstöd

Utfall

- Budgetavvikelsen för området är 1,1 mkr. Verksamheten stab och ledningsstöd står för 0,2 mkr och utveckling och stöd har också en budgetavvikelse på 0,4 mkr.
- Bemanningsenheten har en budgetavvikelse på 0,6 mkr. Bemanningsenheten behöver bygga upp ett överskott för att klara sommarmånaderna när poolpersonalen har semester.
- Prognosen för avdelningen sätts till 0,6 mkr I den har avdelningen tagit höjd för ökade kostnader i samband med införande av ett nytt verksamhetssystem under hösten där det planeras att anställa en projektledare för det arbetet, samt ökade kostnader för bemanningspoolerna under semestermånaderna

Hälso- och sjukvård

Utfall

- Avdelningen för hälso- och sjukvård har per april en budgetavvikelse om 0,9 mkr.
- Bemanningsekostnaderna ska minska jämfört med ifjol men under sommaren förväntas en stor ökning igen.
- Helårsprognos blir 0,3 mkr.

Analys

- Vi ser en minskad kostnad på nästan 1,6 mkr för inhyrda sjuksköterskor jämfört med samma period i fjol inom särskilt boende för äldre.
- Vi har kostnader för inhyrd personal på rehab på grund av sjukfrånvaro och att ny personal inte hunnit introduceras. Denna kostnad förväntas minska då den nyrekryterade personal är på plats och fullt introducerade. Kostnader går upp till 0,5 mkr hittills
- Det finns en ökad kostnad för hjälpmedel jämfört med i fjol, ca 0,6 mkr per april, orsakad av en kombination av mer behov från brukaren och prisökningar. Det medföljer även ökade transportkostnader avseende hjälpmedlen. Prognos -1,8 mkr på Rehabenheten.
- I nuläget ser vi inte några indikationer på fördyringar av förbrukningsmaterial vilket vi befarat. Detta är dock högst osäkert om denna trend håller i sig.
- Det pågår ett arbete kopplat till 11-timmars dygnsvila. Arbetet är i uppstartsfas och det behöver inte bli förenat med några stora fördyringar men är för tidigt för att säkert kunna säga det.
- Avdelningen ska få under maj månaden ett bidrag (VFU medel) på ungefär 2,8 mkr som är riktat mot Sjuksköterskorna verksamheten för elevplatser hos dem.

Åtgärd

- Avdelningen jobbar vidare med bemanningsekonomi och bemanningsstrategi.
- Rekrytering av sjuksköterskor, arbetsterapeuter och fysioterapeuter pågår löpande för att minska behovet av inhyrd personal.

Omsorgsavdelningen: en ingång

Utfall

- Budgetavvikelsen för avdelningen till och med april är 6,0 mkr.
- Beställare hemtjänst 65+ har i dagsläget en budgetavvikelse om 2,8 mkr.
- Försörjningsstöd har en budgetavvikelse på 1,5 mkr. Kostnaderna för försörjningsstödet ligger på ungefär samma nivå som föregående år.
- Helårsprognos sätts till 13 mkr.

Analys

- Antalet personer över 65 år med hemtjänstinsatser ökar jämfört med föregående år. När det gäller hemtjänsttimmar per dag så fortsätter de att ligga på en lägre nivå totalt sett, även om april månad indikerar på att timmar per dag kan komma att öka. Antalet hemtjänsttimmar i april månad var i genomsnitt 607 timmar per dag. Avvikelsen består av en kombination av mindre timpris och fler personer med mindre omfattande insatser än samma period i fjol.
- Antalet vuxna (18–64 år) med hemtjänstinsatser ligger på lägre nivå än föregående år, medan antalet timmar per dag ligger på en högre nivå. Antalet hemtjänsttimmar i april månad var i genomsnitt 57 timmar per dag, vilket kan jämföras med genomsnittstiden

år 2021 som var 52 timmar per dag. Det menar att det finns färre personer med mer omfattande insatser.

- Antalet hushåll i försörjningsstöd ligger på en fortsatt låg nivå. Från januari till april har försörjningsstöd i snitt utbetalats till 228 hushåll per månad jämfört med 260 hushåll samma period föregående år. Färre personer i försörjningsstöd beror på år att fler får sjukersättning och att det just nu är en god arbetsmarknad för de personer som har förutsättningar att arbeta.

Barn och familj/Missbruk

Utfall

- Barn och familj/Missbruk har en budgetavvikelse på 0,5 mkr i perioden januari-april.
- Barnsidan inkl. familjehem har -0,4 mkr i budgetavvikelse och institutionsvård vuxna har en avvikelse på 0,5 mkr. Övriga verksamheter har en avvikelse på totalt -0,5 mkr.
- Semesterlöneskulden ligger på 0,2 mkr.
- Inom området Missbruk för vuxna har institutionsvården nästan halverade kostnader och antal dygn jämfört med förra året.
- Helårsprognosen sätts till 0 för avdelningen.

Analys

- Två gånger per år erhåller vi fakturor från Specialpedagogiska skolmyndigheten (SPSM) som avser elevhems-kostnader för i dagsläget tre ungdomar med särskilda behov som studerar på gymnasienivå på annan ort. Vi är enligt lag ålagda att betala denna kostnad och vi kan inte påverka vare sig beloppet eller antal barn. Detta fortsätter att visas genom en negativ budgetavvikelse.
- Inom institutionsvård för barn och unga har kostnaderna successivt minskat senaste åren tack vare verksamhetens medvetna aktiviteter.
- Till följd av fler kontrakterade egna familjehem har kostnaderna minskat för förstärkta familjehem. Verksamheten för egna familjehem har dock en negativ avvikelse, vilket är ett tydligt resultat av aktiviteterna kopplade till att rekrytera fler egna familjehem. Dock styrs insatsernas utformning av vårdbehovet, vilket är mycket svårt att förutse både gällande slag och volym.
- I dagsläget är två barn placerade enligt LSS.
- Gällande missbruk vuxna är både kostnader och antalet vård dygn lägre/färre än samma period förra året, vilket visar en förändring i den tidigare negativa trenden från början av 2022.

Åtgärd

- Verksamheten fortsätter att arbeta för att ta hem de barn där det finns möjligheter till öppenvård/hemmaplansalternativ, vilket medför minskade kostnader. Metod och arbetssätt kopplat till den målgruppen är främst SofS. Det finns dock utmaningar när det gäller ungdomar som vistas på institution pga. eget beteende, t.ex. missbruk eller kriminalitet.

- Verksamheten fortsätter arbetet att rekrytera fler egna familjehem för att minska antalet placerade på förstärkta familjehem och/eller institution.
- Förändringar i verksamheten Våld i nära relationer förväntas bromsa kostnadsutvecklingen och öka möjligheten till hemmaplansalternativ.
- Utökat samarbete mellan kommunen och Regionen samt polis för att jobba med tidigare insatser inom området Missbruk.
- Inom Missbruk vuxna är det implementerat en tolvstegsgrupp samt en behandlingsform i gruppverksamhet, CRA. Detta är en del av öppenvården där målet är att minska placeringar inom institutionsvården.
- Arbetet med ungdomar och unga vuxna pågår inom ”13-25”-verksamheten. Teamets arbete, förhållningssätt, metod och arbetssätt skall förutom utökat samarbete leda till delat ansvar, erfarenhetsutbyte, tidiga insatser från rätt kompetens och utövare. Det skall med förhoppning leda till minskade kostnader och fler insatser i egen regi.
- Kopplat till Nära vård ser vi att samverkan med Regionen kommer att intensifieras och leda till konkreta förbättringar i samverkan.

Ordinärt boende

Utfall

- Budgetavvikelsen på Ordinärt boende ligger på -2,8 mkr per april 2023.
- Hemtjänstproduktionens avvikelse är -4,5 mkr och är kopplat till personal. Semesterlöneskulden ligger på -0,2 mkr. Övriga verksamheter, främst områdesstöd, bidrar totalt med 1,9 mkr plus. På områdesstödet beräknas vissa kostnader komma in under senare under året.
- Prognos för helåret 2023 ligger kvar på -7,9 mkr.

Analys

- Personalkostnaderna inom hemtjänstproduktionen kan främst kopplas till svårigheter med schemaläggning i vissa grupper vid sidan av kompetensförsörjningsproblem och korttidsfrånvaro. Arbeta med att möta utmaningarna pågår fortsatt, främst i de hemtjänstgrupper med störst underskott.
- Antalet larm i Nattpatrullen uppgår till ca 25 per natt i dagsläget och ökar stadigvarande. Detta kan medföra övertid för personalen då arbetstiden förlängs för att klara planerad verksamhet. Per april har nattpatrullen en budgetavvikelse om -41 tkr.
- Det är problematiskt att sätta prognosen för hemtjänstproduktionen eftersom statistiken över antalet hemtjänststimmar tas ut och korrigeras i efterhand, det gör att periodresultatet för senaste månaden justeras i nästkommande månad. Timmarna i februari var låga vilket innebär en lägre intäkt för grupperna och dessutom att de preliminära överföringarna av intäkter för mars baseras på februaries låga nivå. I mars ökade timmarna i och med fler insatser. Korrigeringen blev därmed ekonomiskt lite positiv i uppföljningen för april.

- En av hemtjänstens största utmaningar är att snabbt kunna ställa om personalstyrkan då timmarna minskar, i de flesta grupper märks åtgärderna ekonomiskt men det är svårt att nå ända fram på kort tid. Den effekten kan förklara delar av underskottet för första kvartalet 2023 då timmarna i februari var låga.
- Hemtjänsten har per april planerat ut ca 12 000 timmar i fast omsorgskontakt. Detta motsvarar ca -470 tkr i budgetavvikelse då lagändringen inte medförde tillskott i budgetram för 2023.

Åtgärd

- Översyn av bemanningsekonomi med fokus att stötta hemtjänstcheferna fortsätter. Flera grupper har slagits ihop under de senaste åren för att i större utsträckning kunna främja samplanering. Norrfjärden och Rosvik slogs ihop från december 2022. Från februari 2023 anställdes samordnare för schemaplanering ute i grupperna för att kunna nyttja personalresurserna mer optimalt.
- Ekonomiuppföljning på enhetsnivå sker varannan månad. Extra fokus ligger på de grupperna med störst underskott. Numera ingår ekonomiuppföljningen för enheterna i en utökad form av uppföljning där fokus kommer att ligga på bemanning, kvalitet och arbetsmiljö tillsammans med ekonomi.
- Översyn av den ekonomiska modellen som används inom hemtjänsten (köp- och sälj mellan biståndsbedömning och verkställighet) för att säkerställa korrekt analys av verksamheten kommer att fortsätta även 2023.

Särskilt boende för äldre

Utfall

- Avdelningen för särskilt boende för äldre har per april en budgetavvikelse om -0,1 mkr vilket är -0,1 % av periodbudgeten.
- Verksamhetens samtliga boenden (bara husen) har en budgetavvikelse per april på -4,1 mkr som finansieras med överskottet som ligger på områdesstöd.
- Helårsprognosen sätts till 0,6 mkr.

Analys

- Avdelningen fortsätter att jobba med bemanningsekonomi. Det är fortfarande svårt att få ihop bemanningssituationen då det är fortsatt vikariebrist, vilket kan leda till dyra lösningar.
- I vissa hus kan finnas vårdtunga brukare och det blir då extra behov av personal. Den här kostnadsökningen kan vara svårt att prognostisera och planera.
- Äldreomsorgslyftet ger personalen möjlighet till utbildning där utbildningskostnaderna är finansierade. Dock saknas det i många fall vikarier vilket ger en merkostnad ute i verksamheten i form av overtid.
- Det finns några hus som har haft ett extra tufft läge med kompetensförsörjning, särskilt ute i byarna, exempelvis Rognäsgården, Rosågränd och Norrgården.

Åtgärd

- Vissa boendechefen har slutat och nya har tillkommit, för att få en stabil övergång har vissa chefer gått dubbelt i perioder. Avdelningschef tillsammans med teamledare ser över hur samordningstjänsterna ska fördelas framöver för att bäst underlätta boendechefernas arbete.
- Enhetschefernas arbete tillsammans med Bemanningenheten fortsätter och fokuserar nu på schemagranskning, bemanning mot budget och optimering av vikarietillsättning för att avdelningen ska ha rätt antal personer på rätt tid.

Psykosocialt stöd och daglig verksamhet

Utfall

- Utfallet för hela avdelningen är en budgetavvikelse om -1,4 mkr, vilket är samma som efter mars månad. Prognosen för helåret ligger kvar på - 2,8 mkr.
- LSS-gruppboendena har en budgetavvikelse på -1,4 mkr, där personalkostnaderna står för hela avvikelsen. En förbättring med 0,1 jämfört med föregående månad.
- Psykiatriboendena har en budgetavvikelse på -0,1 mkr, vilket är en förbättring med 0,2 mkr sedan föregående månad
- SAVO har en budgetavvikelse på -0,1 mkr vilket är en liten försämring jämfört med föregående månad.
- Daglig verksamhet har en budgetavvikelse på - 0,3 mkr, en försämring med 0,1 mkr jämfört med föregående år
- Boendepatrullen/LSS har en budgetavvikelse på 0,4 mkr vilket beror på tillskott till ny verksamhet som inte startats ännu.

Analys

- Bostad med särskild service LSS har påbörjat året med en negativ budgetavvikelse och avvikelsen är främst inom de boenden med de mest omvårdnadskrävande brukarna där frånvaro alltid måste ersättas med vikarie samt att bemanningen generellt på de boendena är låg. Höga kostnader för sjuklöner och övertid finns inom verksamheten. Vid frånvaro har ordinarie personal varit tvungen att i hög grad arbeta övertid för att täcka frånvaron. Inom verksamheten finns det några brukare som under perioder varit i behov av dubbelbemanning på grund av patientsäkerhet.
- Inom psykiatriboendena har nattbemanning på Stadsön startats upp.
- Den senaste månaden har budgetavvikelsen avstannat inom gruppboendena. Det är många boendena som går enligt budget eller har en positiv budgetavvikelse om man tittar enskilt på april månad. Det är dock ännu för tidigt att dra några stora växlar av det men är ändå positivt.

Åtgärd

- Avdelningen fortsätter arbetet med bemanningsstrategi samt översyn av bemanning på gruppboendena.

Stöd till funktionsnedsatta

Utfall

- Avdelningen för stöd till funktionshindrade har en total budgetavvikelse för perioden om -2,3 mkr.
- Korttidsverksamheten har en positiv avvikelse på 0,6 mkr.
- Semesterlöneskulden uppgår till -0,7 mkr.
- Utfallet för de privata assistansanordnarna blev -0,7 mkr.
- Den egna produktionen av personlig assistans har en budgetavvikelse på – 1,3 mkr.
- Helårsprognosen sätts till -3,5 mkr.

Analys

- Periodens budgetavvikelse för de privata assistansanordnarna består till stor del på höga sjuklönekostnader, -0,6 mkr för perioden. Sjuklönekostnader för privata assistansanordnare är en kostnad som kommunen enligt lag ska stå för och går inte att påverka.
- Egen produktion, där kommunen är utförare av personlig assistans, har en budgetavvikelse om -1,3 mkr, vilket till stor del beror på övertids/fyllnadstidskostnader som uppgår till – 1,1 mkr. Det finns två ärenden där kommunen utför fler timmar än vad Försäkringskassan har beslutat. Ansökan om utökning av tid ligger hos Försäkringskassan.
- Korttidsverksamheten har 0,7 mkr lägre personalkostnader än budgeterat vilket beror på att vi hittills i år haft mindre resurskrävande brukare och mer homogena arbetsgrupper.
- En utbildningsinsats för personliga assistenter är genomförd. Denna kostade -0,2 mkr och dessa pengar är återansökta från Nära Vård. Personal har genomfört utbildningen på fyllnadstid och övertid, vilket gör att den kostnaden ökade under mars månad.
- Fyra informationsträffar för samtliga personliga assistenter är genomförda under mars med syfte att prata bemanningsfrågor och arbetssituation, även dessa träffar har gjort att övertid och fyllnadstid ökat.
- En arbetsgrupp är startad för att se över bemanningen inför sommaren samt införandet av 11-timmars dygnsvila, vilket även förklarar den ökade övertiden/fyllnadstiden.

Åtgärd

- Verksamheten personlig assistans jobbar fortsatt med arbetet kring bemanningsstrategi och bemanningsekonomi. Att ta nästa steg mot heltidsanställningar kommer nu att påbörjas, processen ligger i ett väldigt tidigt skede men klart är att Musikgränd (tre brukare som delar bostad) kommer vara den verksamhet där det påbörjas. Start är den 3 april.

- En del av arbetet med bemanningsstrategi är att minska återopade timvikarier och för att klara detta är målet att anställa resurspersoner inom avdelningen. Anställning är klar och påbörjas mars och april.
- Korttidsverksamheten arbetar kontinuerligt med att se över kostnader och möjligheter till kostnadseffektiviseringar. De arbetar även jobbar med förbättrade åtgärder kopplat till den psykosociala arbetsmiljön.

2023-05-04

Månadsrapport april 2023

Piteå kommun

Utfall

	PERIODENS BUDGET Jan - april 23	PERIODENS UTFALL Jan - april 23	PERIODENS BUDGETAVVIKELSE Jan - april 23	PERIODENS BUDGETAVVIKELSE %	ÅRETS BUDGET Jan - Mån 13 23	HELÅRS PROGNOSS 2023
POLITIK, FÖRV.LEDNING OCH STAB	117 918,8	119 390,0	-1 471,2	-1,25%	245 696,8	-5 000,0
ELEVHÄLSA	7 584,6	7 154,4	430,2	5,67%	22 571,0	-500,0
FÖRSKOLA	65 555,9	66 831,6	-1 275,7	-1,95%	192 707,0	-2 000,0
GRUNDSKOLA	124 488,2	125 253,0	-764,8	-0,61%	378 524,6	-4 000,0
STRÖMBACKASKOLAN	45 411,0	45 164,5	246,5	0,54%	135 730,0	0,0
BUN exkl Grans	360 958,5	363 793,5	-2 835,0	-0,79%	975 229,0	-11 500,0
GRANS NATURBRUKSGYMNASIET	0,0	865,5	-865,5	0,00%	0,0	800,0
BARN- OCH UTBILDNINGSNÄMNDEN	360 958,5	364 659,0	-3 700,5	-0,79%	975 229,0	-10 700,0

Analys

Sammanfattning

Barn- och utbildningsnämnden redovisar per sista april ett utfall om -3,7 mkr vilket motsvarar en avvikelse om -0,79 procent mot periodens budget.

Jämfört med utfallet föregående månad innebär det här en försämring med ca -1,3 mkr. Detta beror på fortsatta ökade kostnader för barn och elever med behov av särskilt stöd inom grundskolan och förskolan samt placeringen av cirka femtio fler småbarn i förskolans verksamheter per mät datumet i april än prognosticerat inför VT -23. Rättningar av felbokade personalkostnader på förskolans externa projekt samt höga IT-kostnader på grund av implementeringen av MS365 säkerhetspaket påverkar också periodens utfall negativt.

Helårsprognosen för Barn- och utbildningsnämnden sätts till -10,7 mkr vilket motsvarar -1,09 procent av nämndens totala budget. Den negativa prognosen har ytterligare påverkats av Skolverkets beslut om att bevilja Piteå kommun en miljon kronor mindre än ansökta medel av statsbidraget för förstärkning av elevhälsan, detta på grund av för många inkomna ansökningar och begränsat anslag för ändamålet.

Avdelningarna

Övergripande nivå redovisar ett utfall för perioden om -1,5 mkr. Förändringen jämfört med föregående månad beror på felaktig utbetalning av bidrag till fristående förskolor som har rättas till för perioden och framåt. Helårsprognosen bedöms till -5 mkr.

Elevhälsan har för perioden ett överskott om +0,4 mkr. Det positiva utfallet har minskat något. Personalen som ska jobba inom resursskolan är anställd men börjar sin anställning tidigast under maj månad. Helårsprognosen sätts till -0,5 mkr. Skolverkets meddelade i slutet av april sitt beslut om att delvis bevilja ansökan om statsbidrag för förstärkning av elevhälsan. Piteå kommun beviljades medel för att bibehålla endast förstärkningen inom kategorien skolpsykolog. Motiveringen är att det totala sökta beloppet för övriga personalkategorier överstiger det belopp som finns att fördela. I urvalet har de huvudmän med störst behov av en förstärkt elevhälsa prioriterats, vilket Piteå kommun inte anses ha i förhållande till andra huvudmän. Detta innebär ett underskott jämfört med intäktsbudgeten om cirka en miljon kronor. Prognosen för helåret baseras på en del personalvakanser som kommer att tillsättas först till hösten samt att avdelningen inte förväntas bli återbetalningsskyldig i 2022 redovisning av ovan nämnt statsbidrag.

Förskolan redovisar per sista april ett utfall om -1,3 mkr. Den största anledningen till att avvikelsen har ökat markant mellan månaderna är hanteringen av externa projekt. Det vill säga, projekt som finansieras med externa medel. Dessa ska aldrig påverka periodens utfall eftersom det inte är kommunens pengar.

Personalkostnader har konterats felaktigt på några av dessa projekt, vilket har upptäckts och rättats till under april månad. Det finns också ca 50 fler placerade barn i förskolans verksamheter vid mätdatum än prognosticerat inför VT-23. De flesta av dessa är barn födda 2020–2022 vilket innebär att det är småbarn som kräver mycket resurser.

Helårsprognosen för avdelningen om -2 mkr kvarstår. Rektorerna ser över sin organisation inför HT-23 utifrån preliminärt placerade barn vilka i dagsläget verkar bli färre än prognosticerat. Beviljat statsbidrag för kvalitetshöjande åtgärder kommer att finansiera en del utökade personalkostnader.

Grundskolans utfall för perioden är ett underskott om -0,8 mkr vilket motsvarar -0,63 procent av avdelningens budget för perioden. Orsaken till underskottet är fortsatta kostnader för barn i behov av särskilt stöd. De tidigare ökade personalkostnaderna har stagnerat under april månad och en positiv trend för att minska underskottet har börjat visa sig. En utmaning är att fortsätta omhänderta omfördelningarna inför hösten för att få en budget i balans, vilket påverkas av delningstal, lokalernas beskaffenhet och elever som har extra behov av olika stödinsatser. Av den anledningen behåller grundskolan tidigare helårsprognos om -4 mkr.

Strömbackaskolan redovisar för perioden ett överskott om +0,2 mkr vilket avser ackumulerad budget för läromedel som inte har upparbetats. Avdelningen bedömer att vid årets slut ha en budget i balans.

Grans naturbruksgymnasiums utfall per april är -0,9 mkr. Precis som förra månaden så beror underskottet på ett lägre antal elever under läsåret 22/23 vilket innebär färre intäkter för verksamheten. Lantbruket har också högre kostnader under våren med inköp av utsäde, vilket inte köptes in under fjolåret då det fanns i lager sen 2021, samt större reparationer av traktorer och redskap inför växtodlingssäsongen. Dessa reparationskostnader har, exempelvis, ökat med 27 procent jämfört med samma period i fjol.

Helårsprognosen är fortfarande beräknad till ett överskott på +0,8 mkr då de preliminära elevsiffrorna till höstens antagning fortfarande ser väldigt bra ut. Det finns dock osäkerheter kring prognosen beroende på hur skärpningen av arbetstidsavtalet, som sker från och med första september, kommer att påverka skolans personalkostnader samt naturligtvis även osäkerheten kring priserna inom främst lantbruket.

Strategiska områden

Prioriterade mål

Piteå ska år 2030 ha 46 000 invånare och till 2050 50 000 invånare

Skolinspektionens positiva betyg i senaste granskning av grundskolor i Piteå visar att undervisningen bedrivs med hög kvalitet och främjar i hög utsträckning elevernas möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden. Samtidigt arbetar skolorna för att utbildningen ska präglas av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete.

Piteå ska vara en attraktiv ort för näringsliv och företagande

Grundskolans representanter har träffat Näringslivskontoret för att tillsammans planera möjligheten för grundskoleelever i åk 8 att besöka Markbyggdens vindkraftspark som en del av utbildningen när det gäller energi- och hållbarhetsperspektiv, kunskap och yrkesvägledning.

Piteå präglas av en samhällsgemenskap med mångfald som grund

Projektet ”Nationella minoriteter i Piteås förskolor och skolor” pågår. Projektet ska säkerställa att det utarbetas en struktur för arbetet med att stärka de nationella minoriteternas rättigheter i alla skolformer. Under våren genomförs en nulägesanalys kring kunskapsnivå och arbetssätt genom en enkät för varje medarbetare i utbildningsförvaltningen att svara på.

Piteå ska erbjuda trygga och attraktiva livsmiljöer

Projektet aktiva raster inom hälsofrämjande skola visar att fler elever än tidigare är med i olika aktiviteter vilket leder till färre konflikter och kränkningar. Elevers ansvar och inflytande ökar genom "rastbodsverksamheten" med meningsfullt material, tydlighet, struktur och utlåningssystem. Skolpersonal ser också att pedagogiska raster påverkar arbetsron och klassklimatet. Fler elever inkluderas i ett socialt sammanhang vilket bidrar till att motverka utanförskap.

§153

Budget 2024 och Verksamhetsplan 2024 - 2026

23KS62

Verksamhetsplan 2024–2026 och årsbudget 2024

**Förslag
Kommunstyrelsens
Arbets- och
personalutskott**

Piteå kommun

Innehållsförteckning

Piteå kommuns styr- och ledningssystem.....	6
Planeringsförutsättningar	11
Kommunfullmäktige, revision och valnämnd	28
Kommunstyrelsen	29
Barn- och utbildningsnämnden	38
Fastighets- och servicenämnden	43
Kultur- och fritidsnämnden	48
Samhällsbyggnadsnämnden.....	53
Miljö och tillsynsnämnden.....	60
Socialnämnden.....	63
Gemensam kost- och servicenämnd	70
Gemensam överförmyndarnämnd	72
Gemensam räddningsnämnd	76
Ekonomiska sammanställningar	81
Nyckeltal.....	103
Budgetantaganden.....	108

STYR- OCH LEDNINGSSYSTEM

Piteå kommuns styr- och ledningssystem

Styr- och ledningsprocess

Piteå kommuns styr- och ledningssystem beskrivs i sin helhet i Policy för styrning och ledning.

Styr- och ledningssystemet utgör ramen för styrning inom Piteå kommunkoncern och ska vara vägledande för planering, genomförande, uppföljning och förbättring av kommunens samtliga verksamheter.

Piteå kommuns styr- och ledningssystem vilar på tre ben; Mål och resultatstyrning, Organisation och regelstyrning samt Tillit och värderingsstyrning.

Piteå kommun är en politiskt styrd organisation och styr och ledningssystemet strävar efter att uppfylla den politiska viljan. **Mål och resultatstyrning** sätter upp målsättningar för organisationen att sträva mot. **Organisation och regelstyrning** sätter upp spelplan och bestämmer regelverket med mandat och handlingsutrymme för kommunens verksamheter och medarbetare. **Tillit och värderingsstyrningen** samspelar med de båda andra benen och beskriver det förhållningssätt som kommunen eftersträvar internt likväl som mot medborgare och andra parter.

Årshjul för budget och verksamhetsplanering

Årsredovisning

Slutliga resultat analyseras och redovisas i årsredovisningen. Målbedömning sker enligt fastställd modell.

Politiska riktlinjer för verksamhetsplanering

Riktlinjerna är ett styrdokument vars huvudsakliga uppgift är att fastställa Kommunfullmäktiges viljeinriktning inför nämndernas arbete med att ta fram förslag till budget och verksamhetsplan.

Riktlinjerna ska tydliggöra för nämnder och bolag de utmaningar och uppdrag som finns inför kommande budget och verksamhetsplan. Resultat och analyser i årsredovisning samt omvärlds- och invärldsanalys ska ligga till grund för riktlinjer inför kommande års budgetarbete. I riktlinjerna ska planerade övergripande mål för de strategiska områdena samt mål för personal- och ekonomiområdet, presenteras.

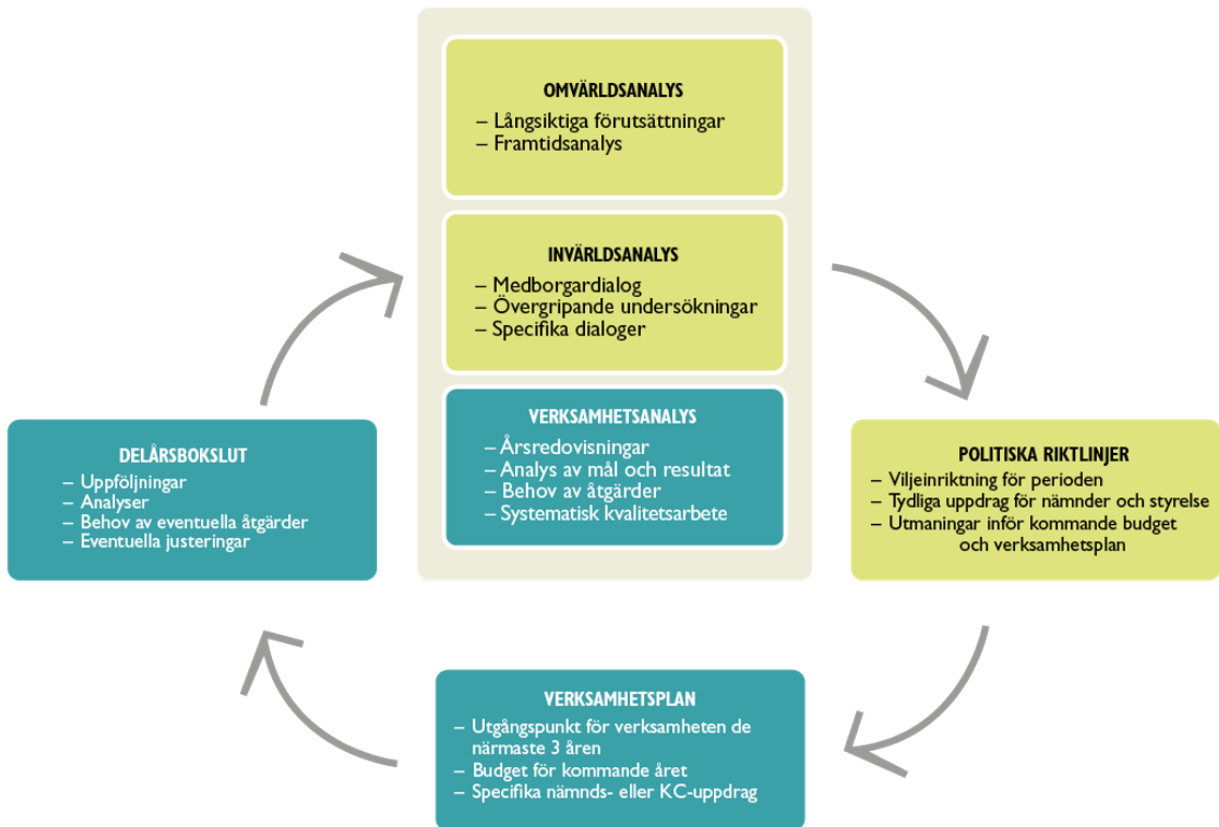
Verksamhetsplan

Utifrån nämndernas och bolagens planeringsprocess som bedrivs i enlighet med riktlinjerna fastställer Kommunfullmäktige budget för det kommande året samt verksamhetsplan för den kommande treårsperioden. I Verksamhetsplanen ska vision, strategiska områden och övergripande mål för hela kommunen fastställas.

Månads- och delårsbokslut

En gemensam väl fungerande process där månadsbokslut (kommunen) och delårsbokslut per augusti (kommun och koncern) signalerar eventuella avvikelser och/eller förändringar.

Styr- och ledningssystem

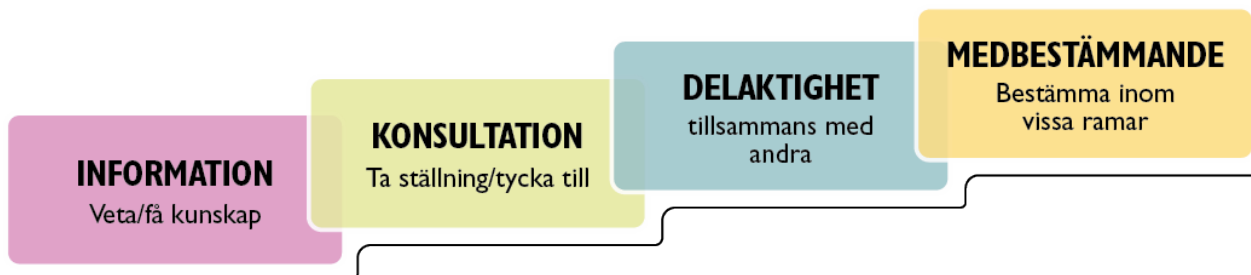
Verksamhetsplan för kommunkoncernen utgör tillika kommunens övergripande internkontrollplan. Alla verksamheter ska ha en systematisk verksamhetsplanering som kan kopplas till kommunens övergripande styr- och ledningsprocesser. Varje chef är ansvarig för både grunduppdraget och utveckling av verksamheten och ska ha en relevant verksamhetsplanering för båda uppdragen.

Dialog en viktig del i styr- och ledningssystemet

Dialog behöver ske och utvecklas ur två perspektiv. Kund- och brukardialog från ett förvaltnings- och kundperspektiv och medborgardialog ur ett demokratiutvecklingsperspektiv för att ge utrymme till delaktighet och medskapande.

Kund- och brukardialog sker i verksamheterna och vänder sig till de som nyttjar service och tjänster som kund eller brukare.

Medborgardialog är ett viktigt inslag när vi utvecklar våra verksamheter. Mål och nyckeltal uttrycks ur ett medborgarperspektiv. Medborgardialog sker kommunövergripande och vänder sig till alla boende i Piteå. Medborgardialog beslutas av kommunstyrelsen. Piteborna ska uppleva delaktighet i verksamheterna samt i utveckling av det framtida Piteå. Kommunstyrelsen beslutar årligen om fokusdialoger för medborgardialogen. I Piteå kommun är medborgardialog indelad i fyra perspektiv; information, konsultation, delaktighet och medbestämmande.

Styrkedja

Strukturen beskriver hur vision, mål och nyckeltal kopplas från kommunfullmäktige till respektive nämnd/bolag. Kommunfullmäktige styr genom verksamhetsplan och andra styrande dokument. Verksamhetsplan (VEP) utgör också Plan för hållbarhet som inkluderar plan för folkhälsoarbete, mänskliga rättigheter, barnkonventionen, miljöprogram samt program för alkohol- och drogförebyggande arbete. Översiktsplanen utgör lagstadgade planer som klimat och energiplan och trafikstrategi. Vision och strategiska områden tillsammans med ledarskaps- och medarbetarpolicy utgör den värdegrund som alla verksamheter utgår från.

Strategiska områden och övergripande mål

Kommunkoncernens samlade mål

För planperioden 2024–2026 finns nio övergripande mål samt mål för personal och ekonomi. Av de övergripande målen har kommunfullmäktige beslutat att fyra mål är prioriterade och övriga fem mål är riktade till nämnder och bolag som får ett särskilt ansvar. Dessa utgör koncernens samlade mål.

Agenda 2030 en del i ordinarie arbete

I Piteå kommun ingår Agenda 2030 i det ordinarie arbetet. Bedömningen är att kommunens övergripande mål och nyckeltal i stor utsträckning kopplar till målen i Agenda 2030. Piteå kommun har inarbetat mål och nyckeltal som visar på hur kommunen bidrar i arbetet för Agenda 2030. Kommunfullmäktige har i reglementen tydliggjort alla nämnders uppdrag och det gemensamma ansvaret för Mänskliga rättigheter. Piteå kommun har därutöver antagit Riktlinjer för Mänskliga Rättigheter- Mångfald och tagit ställning genom att underteckna:

Borgmästaravtalet, ett avtal för innovativa energistäder som bygger på ett klimatinitiativ för Europas städer och regioner att minska koldioxidutsläppen.

CEMR – en europeisk överenskommelse för jämställdhet.

ECCAR – European Coalition of Cities against Racism

Tillsammans når vi målen

Kommunkoncernens utmaningar, ambitiösa mål och vision kräver arbetsformer som utgår ifrån tillit och dialog. Framgångsfaktorer för att lyckas är en fortsatt utveckling av samverkan och samordning inom kommunkoncernen. Tillsammans med regionen, andra kommuner, civilsamhälle och näringsliv nyttjar kommunkoncernen befintliga samverkanstrukturer samt utvecklar nya där sådana behövs.

Prioriterade mål

	Piteå ska erbjuda trygga och attraktiva livsmiljöer		Alla nämnder och helägda bolag
	Piteå ska år 2030 ha 46 000 invånare och till 2040 50 000 invånare		Alla nämnder och helägda bolag
	Piteå präglas av en samhällsgemenskap med jämställdhet och mångfald som grund		Alla nämnder och helägda bolag
	Piteå ska vara en attraktiv ort för näringsliv och företagande		Alla nämnder och helägda bolag

Riktade övergripande mål

	Piteå ska vara Sveriges barnvänligaste kommun	Alla nämnder och helägda bolag
	Piteå ska erbjuda goda förutsättningar för ett livslångt lärande	BUN, KFN, SBN, PiteBo, PSP
	Piteborna i alla åldrar ska känna att det är meningsfullt att engagera sig och att de kan påverka kommunens utveckling	KS, KFN
	Samhällsbyggnad ska utgå från social, ekologisk och ekonomisk hållbarhet	Alla nämnder och helägda bolag
	I Piteå utgör kulturen en drivkraft för demokrati, tillväxt och samhällsutveckling	KS, BUN, KFN, SBN, PSP

Mål för personal och ekonomi

	Piteå kommun och de kommunala bolagen ska arbeta aktivt för att vara en attraktiv och jämställd arbetsgivare samt skapa hälsofrämjande arbetsplatser	KS, BUN, FSN, KFN, GRN, SBN, SN och alla helägda bolag
	Budgetramen ska hållas genom effektiv hushållning av disponibla resurser	Alla nämnder
	Piteå kommuns och de kommunala bolagens finansiella ställning ska vara långsiktigt hållbar	KS och helägda bolag

Måluppfyllelse

Piteå kommuns uppfattning är att den snabba samhällsutvecklingen samt jämförelser med andra har skapat ett behov av "rörliga mål". Piteå kommuns mål är därför uttryckta som kvalitativa mått. Gemensam mall och arbetssätt med målbedömning skapar goda dialoger mellan politiker och tjänstepersoner. Dialog om verksamhetens kvalitet utgör grund för målbedömning, verksamhetsutveckling och medborgardialog.

Grad av måluppfyllelse bedöms enligt följande skala:

— Ej bedömt   ■ I Målet ej uppfyllt   ◆ 2 Målet delvis uppfyllt   ▲ 3 Målet uppfyllt i hög grad   ● 4 Målet helt uppfyllt

Analys

Analys sker utifrån fastställda mål för att undvika att enskilda nyckeltal får allt för stor vikt. Grunden i analysen utgår från redovisade resultat och dialog kring måluppfyllelse. Analysen ska handla om helheten för målet, eller det strategiska området, inte om detaljer. Nyckeltalens roll är att stödja en kvalitativ bedömning, men kan aldrig utgöra det enda underlaget för bedömning, men kan aldrig utgöra det enda underlaget för bedömning av måluppfyllelse. Jämförelser med andra kommuner ger möjligheter att förhålla sig till de egna resultaten. Mall för målbedömning utifrån ovanstående ligger till grund för bedömningen.

Grund för analysen

- Resultat i form av nyckeltal, undersökningar, utvärderingar och andra icke mätbara värden
- Satsningar och pågående åtgärder för att bibehålla eller öka graden av måluppfyllelse

Nyckeltalsredovisning

Piteå kommun har två kategorier av nyckeltal

- Nyckeltal kopplade mot strategiska områden och övergripande mål
- Verksamhetsbeskrivande basnyckeltal

Nyckeltal av Kommunfullmäktige och kopplade mot strategiska områden och övergripande mål redovisas i årsredovisningen, delårsrapporter samt månadsrapporter. En fullständig nyckeltalsredovisning sker i årsredovisningen. I delårsrapporter och månadsrapporter redovisas endast nyckeltal som är baserade på månadsdata.

Verksamhetsbeskrivande basnyckeltal beslutas på och redovisas på nämndsnivå i samband med årsredovisningen och delårsrapporten per augusti.

För respektive nyckeltal redovisas inrapporterade värden för den senaste tillgängliga perioden. För individbaserade nyckeltal redovisas uppgifter fördelat på kvinnor och män.

God ekonomisk hushållning

Med årsredovisning och revisorernas utlåtande i revisionsberättelsen som grund beslutar kommunfullmäktige om ansvarsfrihet och God ekonomisk hushållning. Underlag för beslut byggs utifrån en samlad bild av kommunens mål och målindikatorer. Piteå kommun gör en samlad bedömning av måluppfyllelse för de fyra strategiska områdena samt för personal och ekonomi. Bedömningen utgör grunden för God ekonomisk hushållningen, som enligt lagen ska bedömas i varje kommun.

PLANERINGSFÖRUTSÄTTNINGAR

Omvärldsanalys

Piteå kommuns omvärlds- och framtidsanalys samlar spaningar från ett flertal källor för att ge en bild av hur omvärlden förändras och troliga scenarier på utvecklingen till 2030. Detta ger en fingervisning på vad Piteå kommun behöver hantera för att få en god utveckling även i framtiden.

Teknikutvecklingen är fortsatt väldigt snabb där bland annat VR-teknik och AI-verktyg för kreativa användningsområden som text- och bildgenerering börjar vara färdiga produkter. Kriget i Ukraina tillsammans med coronapandemins efterföljande effekter har skapat en hög inflation som minskar befolkningens köpkraft. Ett antal stora industrisatsningar framför allt inom miljöteknikområdet och grön energi i Piteå och närområdet kommer få betydande effekter på Piteås utveckling. För att ta tillvara på de möjligheter det ger och nå befolkningsmålet kommer det att krävas omfattande satsningar, som kan komma att innebära påfrestningar på kommunens ekonomi, både resultatmässigt och likviditetsmässigt. Goda förutsättningar behövs i planarbetet främst för mark och bostäder.

Den största lokala utmaningen är fortfarande att klara av den demografiska förändringen med större andel äldre och omsorgsbehövande. För att klara den utmaningen med bibehållen standard krävs inflyttning och expansion av arbetskraften.

Omvärldsanalysen lyfter bland annat:

- Piteå behöver vara en attraktiv kommun där familjer vill bo och där barnens perspektiv är viktiga.
- Ett gott mottagande av nya pitebor medför långsiktigt förbättrade förutsättningar att nå befolkningsmålet. Integration i samhället och etablering på arbetsmarknaden är avgörande för att lyckas.
- Vikten av att bibehålla stadskärnans samlande funktion när staden som handelsplats utmanas.
- Modern samhällsbyggnad bygger på klimatneutrala lösningar som är anpassade för att klara de klimatförändringar kommer som uppstå.
- Behov finns för fortsatt ökad trygghet och trivsel. Öppenhet, förtroende och transparens behöver utvecklas som ett led i att ytterligare stärka tilliten både internt och i samhället.
- Coronapandemin har skapat nya beteendemönster. Hemarbete, distansmöten och E-handel stärker attraktiva boendeorter.
- Fokus på näringslivets förutsättningar och näringslivsklimatet är en förutsättning för en fortsatt tillväxt och även för att klara välfärdsuppdraget.
- Ett förnyelsearbete med stöd av digital teknik som riktar sig till kommunens medborgare krävs samtidigt som den interna effektiviteten behöver öka med hjälp av automation och nya arbetssätt.

Bakgrund, fördjupning och källhänvisningar till ovanstående trender finns i Piteå kommuns omvärldsanalys.

Makroekonomisk utblick

Globala utsikter fortsatt svaga

Tiden efter pandemin och Rysslands angrepp mot Ukraina har präglats av en stigande inflation till följd av utbudsbrist i världen. Det har i sin tur lett till kraftiga prisökningar samt stigande räntekostnader för företag, offentlig sektor och hushåll. Globala frakt-, energi- och råvarupriser har börjat sjunka i många länder med fallande inflation som följd. Förhoppningsvis leder det till att inflationen kommer att fortsätta nedåt även i Sverige. Vägen till prisstabilisering är skakig med många risker och osäkerheter.

Många centralbanker har beslutat om kraftfulla åtgärder för att försöka få bukt med inflationen och fler räntehöjningar i närtid kan inte uteslutas. Den amerikanska centralbanken Federal Reserve (FED) har en styrränta på 4,75–5,00 procent och Europeiska Centralbanken (ECB) på 3,00 procent. Räntehöjningarna under året har legat på de högsta nivåerna på trettio år.

Efter att flera amerikanska nischbanker kollapsade i mars uppstod snabbt en oro för de amerikanska bankerna, vilket har orsakat turbulens inom såväl några banker i Europa som på de finansiella marknaderna.

BNP-tillväxten i Kina dämpades ifjol till följd av omfattande nedstängningar efter ökad smittspridning. I december 2022 avvecklades den strikta nolltoleranspolitiken. Den senaste tidens indikatorer visar att en ekonomisk återhämtning har inletts. Kinas BNP har under första kvartalet i år vuxit med 4,5 procent jämfört med samma kvartal föregående år. Det är en tydlig uppgång jämfört med slutet av förra året som var märkt av pandemieffekter.

Geopolitiska spänningar har ökat efter Rysslands anfallskrig mot Ukraina och att relationerna mellan USA och Kina har försämrats ytterligare. Misstänkta spionballonger över USA och USAs relation med Taiwan påverkar i hög grad. Sammantaget är de globala utsikterna fortsatt svaga.

Svensk ekonomi under press

Riksbankens senaste räntehöjning har gett en styrränta på 3,5 procent och ytterligare en höjning på 25 punkter är aviserad till juni eller september i år. Under tidigare års strävan att få upp inflationen till 2 procent så ökade Riksbanken sitt värdepappersinnehav kraftigt och det avser Riksbanken nu avveckla i snabb takt.

Svenska hushåll drabbas hårt av räntehöjningar eftersom många har höga bostadslån och korta räntebindningstider. En högre ränta slår därför igenom snabbare och hårdare mot hushållen i Sverige än i många andra länder. Den höga

Planeringsförutsättningar

inflationen urholkar lönerna och hushållens reala disponibla inkomster minskar i år. Hushållens ränteutgifter, som andel av deras disponibla inkomster, ökar snabbt och är drygt fyra gånger så hög i år som 2021. Den försvagade ekonomin hos hushållen och den höga räntan påverkar bostadspriserna och bostadsbyggandet negativt.

När hushållens efterfrågan minskar medför det att många företag måste anpassa sina kostnader. Företag med huvuddelen av sin verksamhet på den svenska hemmamarknaden drabbas särskilt hårt. Såväl företag som kommunal sektor står inför avvägningar mellan anpassning till den svaga ekonomin på kortare sikt och den mer strukturella kompetensbristen. Eftersom det är dyrt och för närvarande svårt att rekrytera personal blir motståndskraften på arbetsmarknaden stark. Arbetskraftsbristen gör att arbetsgivare troligen kommer vilja behålla personal så länge som möjligt även i lågkonjunktur, vilket bidrar till att konjunkturedgången inte förvärras. Arbetslösheten bedöms stiga till 9,0 procent 2024 innan den faller tillbaka.

Den höga inflationen och det allt högre ränteläget ger även avtryck även på bostadsmarknaden. Bostadspriserna har minskat med mer än 10 procent de senaste 12 månaderna. Samtidigt har bostadsutvecklarnas finansierings- och byggkostnader ökat snabbt och det finns en utbredd pessimism i branschen. Prognosen för 2023 är att bostadsinvesteringarna faller med 18 procent. Nedgången i bostadsinvesteringarna är en viktig förklaring till att svensk BNP krymper i år.

Befolkningsutvecklingen i riket bromsar in, vilket över tid kommer att ge arbetskraftsbrist inom alla sektorer. Befolkningsstrukturen förändras framöver, där antalet personer +80 år ökar med nära 50 procent samtidigt som personer i arbetsför ålder ökar med knappt 5 procent. Under kommande år kommer sysselsättningsökningen inte att räcka till för att täcka de ökade personalbehoven som finns inom offentlig och privat sektor. Arbetsmarknaden har en matchningsproblematik där den lediga arbetskraftens kompetens inte motsvarar den kompetens som arbetsgivare kräver. För att klara kompetensförsörjningen krävs en helhetssyn och kombination av långsiktiga åtgärder där staten, arbetsgivare och fackliga organisationer samarbetar med målet att trygga kompetensförsörjningen i välfärden.

Den gröna industriella omställningen med planerade investeringar på upp emot 1 000 mdkr har satt fokus på Norr- och Västerbotten. Det är viktigt för regionens utveckling att elpriset fortsatt ligger på en lägre nivå än övriga Sverige och Europa. Med de nya stora etableringarna så ökar dock risken för arbetskraftsbrist inom både näringsliv och inom offentlig sektor.

Sveriges kommuner och regioner

Kommunsektorn har under den två år långa pandemin visat rekordstarka resultat. Nu börjar de ekonomiska utmaningarna för kommuner och regioner bli alltmer påtagliga. Kommunal sektor fortlöpande arbete med effektiviseringar, besparingar och eventuella skattehöjningar räcker inte. Hög inflation, ökade pensionskostnader och stigande räntekostnader bidrar till historiskt låga resultatnivåer. Många kommuner och nästan alla regioner förväntas redovisa underskott både i år och nästa år.

När arbetsmarknaden klarar hålla emot kommer skatteunderlaget i nominella termer utvecklas relativt väl de kommande åren, trots lågkonjunkturen. Skatteintäkterna beräknas öka nominellt med 4,3 procent 2023 och 4,0 procent 2024. Utvecklingen av det reala skatteunderlaget minskar dock i år med 2,5 procent till följd av att priser, pensioner och löner sammantaget ökar i snabbare takt än skatteintäkterna. Det är första gången sedan 2004 som skatteunderlaget urholkas i reala termer. SKR bedömer att resultaten kan komma att återhämtas under 2025 och 2026.

Från och med 2023 införs ett nytt pensionsavtal AKAP-KR inom kommunal sektor med betydande kostnadsökningar som följd. Kostnadsökningen för det nya pensionsavtalet beror främst på inflationsuppgången men även på premiehöjningar. Inflationsökningstakten ligger fortsatt på höga nivåer i år och det medför med stor sannolikhet kraftiga ökning av pensionskostnaderna även 2024.

Kommunsektorns ekonomi är mycket ansträngd. Förändringen har gått mycket snabbt, från 2000-talets starkaste resultat till de svagaste. Flera år med starka resultat har stärkt soliditeten och den långsiktiga beredskapen har förbättrats i de flesta kommuner och regioner. Det bidrar till ett bra utgångsläge inför de stora ekonomiska utmaningar som nu drabbar sektorn, där hög inflation, stigande räntekostnader och kraftiga kostnadsökningar för pensioner medför att resultaten faller i snabb takt.

De kommande åren är dock bristen på arbetskraft den största utmaningen för kommunal sektor. I välfärdssektorn uppstår de största behovsökningarna inom äldreomsorgen, till följd av att den stora gruppen 40-talister uppnår åldern +80 år.

Källor: Konjunkturinstitutet, Handelsbanken, Nordea, Swedbank, SKR, Riksbanken

Piteå kommuns planeringsförutsättningar

Personal

Arbetsmarknaden inom Norr- och Västerbotten är gynnsam med låg arbetslöshet vilket i sig är positivt. Utmaningen som Piteå kommun som arbetsgivare delar med alla kommuner och många företag är att det finns för få personer i arbetsför ålder. Stor konkurrens råder om arbetskraften samtidigt som behovet av välfärdstjänster ökar. Det ställer stora krav på Piteå kommun som arbetsgivare och att fortsätta arbetet med att stärka organisationens ställning som en attraktiv arbetsgivare. Oroliga tider och lågkonjunktur gör tydligt att behovet av de mer praktiska delarna och trygghetsfaktorer ökar. Lön och förmåner blir viktigare än tidigare tillsammans med anställningstrygghet. God arbetsmiljö blir även viktigare än intressanta arbetsuppgifter och karriär.

Personalprognosen för Piteå kommun visar fortsatt på stora behov av att kontinuerligt rekrytera månads- och tillsvidareanställda. Bristen på personal och det svåra rekryteringsläget påverkar många områden inom Piteå kommun.

För att klara kompetensförsörjningen och stå stark i konkurrensen om arbetskraften kommer det att krävas ett fortsatt aktivt och målinriktat arbete för att vara och uppfattas som en attraktiv arbetsgivare med goda förmåner, jämställda och hälsofrämjande arbetsplatser. Ett arbete som med stöd av en tydlig och framåtsyftande personalpolitik och attraktiva förutsättningar ska stärka arbetsgivarvarumärket och Piteå kommun som en arbetsgivare. Den kommungemensamma kompetensförsörjningsplanen ska tillsammans med förvaltningarnas kompetensförsörjningsplaner ge en tydlig inriktning kring vad som behöver genomföras för att attrahera arbetskraft och klara kompetensförsörjningen. En kommunövergripande kompetensförsörjningsgrupp med representanter från alla förvaltningar har tillsatts för att arbeta med att bland annat identifiera och prioritera kommungemensamma aktiviteter.

Ett fortsatt hälsofrämjande arbete med fokus på kulturen på arbetsplatsen, arbetsmiljön och hälsan är nödvändigt. Verksamheterna ska organisera arbetet för att undanröja risken för ohälsa, ska ge stöd och möjlighet till utveckling för medarbetarna. Verksamhetsutveckling ska uppmuntras och stödjas, utveckling av nya arbetsmetoder för att klara sina uppdrag kommer att krävas. Ett fortsatt aktivt arbete för att Piteå kommun ska ta fler steg mot att implementera tillitsbaserad styrning och ledning inom organisationens verksamheter görs under planperioden. Ett arbete med syfte att stärka arbetsgivarvarumärket och att ge medarbetarna möjlighet till större delaktighet och ansvar. Tillitsbaserat arbetssätt skapar förutsättningar för medarbetarna att använda sin drivkraft, sitt engagemang och sina kunskaper.

Att medarbetare är friska och på arbetet i stället för att vara sjuka är en viktig parameter i arbetet för att klara kompetensförsörjningen. Trots tuffa år med pandemi så visar utvecklingen under de senaste åren i Piteå kommun att med ett fokus på att minska sjukfrånvaron kan goda resultat uppnås. Under planperioden är målet att sänka sjukfrånvaron till 5,5 procent. Det kommer att krävas kraftfulla insatser både på organisatorisk nivå och på individnivå för att nå målet. Arbetet med ett hållbart arbetsliv är avgörande för att medarbetare ska kunna och vilja arbeta mer och längre.

Chefers förutsättningar att klara sitt uppdrag har stor betydelse för att omsätta personalpolitiken i praktiken och för att skapa attraktiva arbetsplatser. Riktmarke för antal underställda per chef och tydliggörande av chefens uppdrag bidrar till att skapa goda förutsättningar för chefer i organisationen. Under planperioden stärks chefernas förutsättningar att implementera och arbeta med tillitsbaserad styrning och ledning.

Lön och löneutveckling inom flera yrken är en annan utmaning som fortsätter märkas vid nyrekrytering och när medarbetare söker sig vidare till andra arbetsgivare. För att fortsättningsvis uppfattas som en attraktiv arbetsgivare hos både medarbetare och presumtiva medarbetare kommer läget för ingångslönen och möjligheten till löneutvecklingen att vara viktig.

Under planperioden behöver Piteå kommun arbeta för att motivera och stimulera medarbetare som idag arbetar deltid till att arbeta mer upp till heltid och att förlänga arbetslivet till 65 år eller längre, vilket kommer att bidra till att Piteå kommun bättre klarar sin kompetensförsörjning. För att nå framgång med fler heltider kommer det att krävas ett nära samarbete inom förvaltningarna och över förvaltningsgränserna. Insatser för att stimulera ett förlängt arbetsliv kommer att behöva utvecklas.

Delaktighet och inflytande har stor betydelse för hur medarbetare uppfattar sin arbetssituation. Med ett samverkansavtal som fungerar på alla nivåer skapas goda förutsättningar för utveckling och innovation.

Ett aktivt integrationsarbete är nödvändigt för att utrikesfödda ska kunna etablera sig i Piteå kommuns verksamheter. Men det är även av största vikt, att skapa förutsättningar för personer som står långt från arbetsmarknaden att via arbetsmarknadspolitiska åtgärder få möjlighet att prova på arbeten inom kommunen.

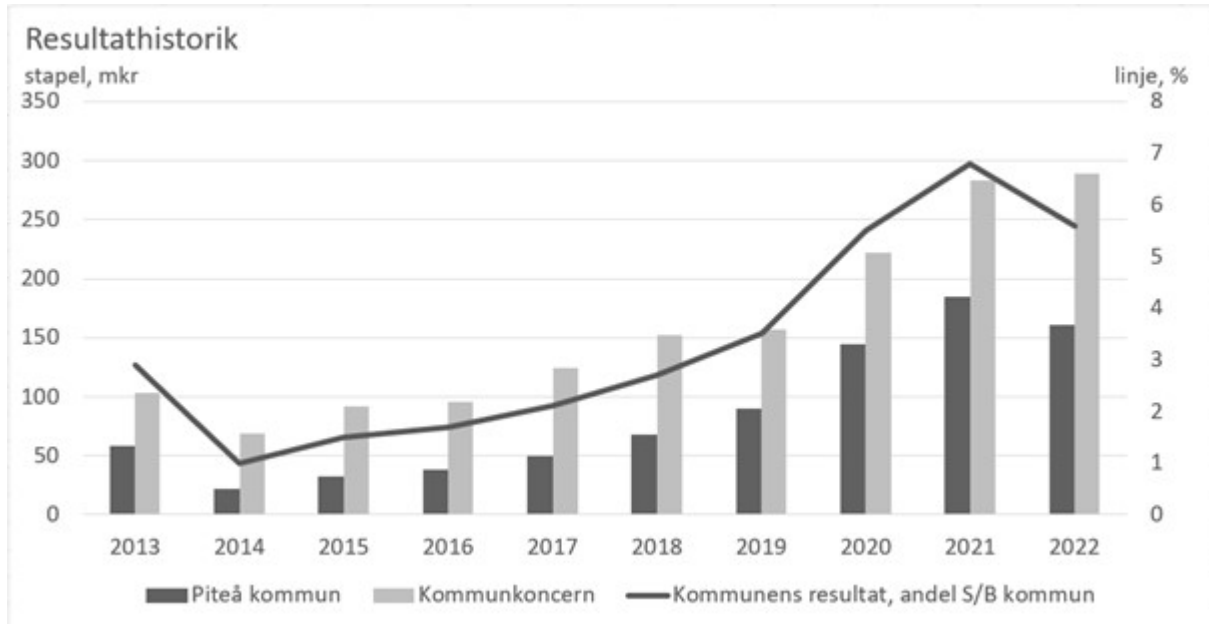
Marknadsföring av Piteå kommun som arbetsgivare ska ske på många olika sätt och i olika sammanhang. Medarbetare som ambassadörer är en av de viktigaste kanaler för marknadsföring. Det är av största vikt att arbetsgivaren visar att medarbetarna är den viktigaste resursen i uppdraget att ge service till piteborna.

Ekonomi

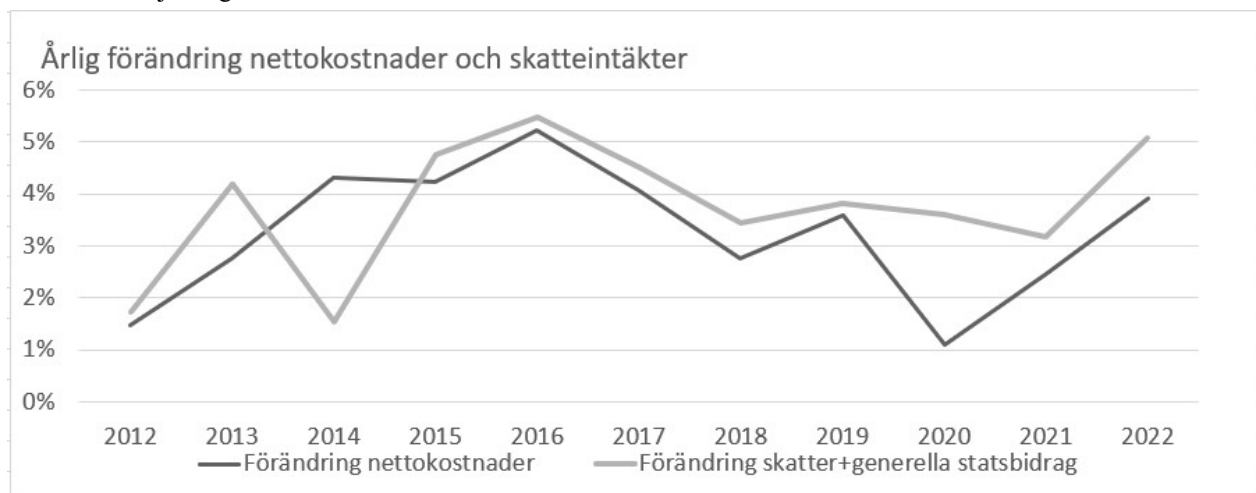
Ekonomisk analys Piteå kommun

Ekonomisk bakgrund

Kommunen har de tre senaste åren redovisat resultat överstigande målvärdet 1,5–2,0 % för nyckeltalet *Resultatets andel av skatter och generella statsbidrag* (5,6 % 2022). Från och med år 2023 är målvärdet höjt till minst 2,0 % av skatteintäkter och generella statsbidrag. Tillräckliga resultatnivåer är av stor betydelse för långsiktig finansiell stabilitet särskilt i tider då stora investeringar kommer att krävas för att möta morgondagens behov av välfärdstjänster.

De senaste åren har pandemin satt sina spår med låg nettokostnadsutveckling. Såväl skatteintäkterna som nettokostnaderna ökade under 2022 med en nettokostnadsökning på 3,9 %, vilket är den högsta årliga ökningstakten de senaste fem åren. Förra höstens kraftiga inflationsökning har gett ett tydligt genomslag i ökade verksamhetskostnader. Skatteintäkter och generella statsbidrag ökade sammantaget föregående år med 137 mkr eller +5,1 %, till följd av god tillväxttakt i den svenska ekonomin.

Resultatprognos 2023

I månadsrapport per mars prognostiseras underskott för helåret 2023 med -0,3 mkr. Kostnadsutvecklingen är osäker då en hög inflation och höga energipriser kan komma att påverka nettokostnadsutvecklingen i verksamheterna. Årsprognosen för 2023 är betydligt svagare än fjolårets helårsresultat. Håller årsprognosen i sig vid årets slut så kommer kommunen behöva nyttja Resultatutjämningsreserven för att klara ett nollresultat.

Trots utmaningar med hög inflation och oro kring kriget i Ukraina är den globala tillväxten oväntat stabil. Oro på finansmarknaden till följd av osäkerhet kring hur centralbanker kommer agera under 2023 och huruvida inflationen kommer falla. Med anledning av en något positiv utveckling på marknaden så är en uppskrivning av reservfonden genomförd då marknadsvärdet ökat med 2,3 % sedan årsskiftet.

Nämnderna lämnar i marsrapporten en helårsprognos på sammantagen avvikelse mot budget på -46,3 mkr. där socialnämnden står för -32,1 mkr. och barn- och utbildningsnämnden står för -10,2 mkr. För socialnämndens del har underskottet främst bäring på problematiken med kompetensförsörjning inom vård och omsorgsverksamheterna vilket leder till dyra lösningar. Arbetet med bemanningsekonomi och schemaläggning fortsätter under 2023. Socialnämnden reviderar löpande ekonomiska handlingsplaner och förändrings- och utvecklingsarbetet är dagligen i fokus. För barn- och utbildningsnämndens del förklaras underskottet främst av fler barn och elever med behov av särskilt stöd inom grund- och förskola samt fler placerade barn i förskola än prognostiserat. Även ökade personalkostnader och implementering av skyddspaket av MS365 påverkar prognosen.

Investeringsprognos 2023

I månadsrapport per mars 2023 visar pågående investeringar prognostiserat överskott om 88 mkr för helåret. Prognostiserat utfall 300 mkr jämfört beviljad investeringsbudget med 388 mkr. Avvikelsen från budget förklaras av att avsatta medel för renovering stadshuset, skolstrukturprojekten, Strömnäsbackens äldreboende samt medel i centrala potten inte bedöms upparbetas under 2023.

Större investeringar under 2023 (prognos):

- Christinaprojektet (55 mkr)
- Äldreboende Strömnäsbacken (64 mkr)
- Reinvestering fastigheter (45 mkr)
- Reinvestering gator (17 mkr)
- IT, datorer och infrastruktur (11 mkr)

Finansiell stabilitet

Piteå kommun har en i grunden stark finansiell ställning med bland annat hög soliditet och ett relativt gott skatteunderlag. Hela den kommunala organisationen med nämnds- och bolagsverksamheten står inför utmaningar med kraftigt ökade kostnader till följd av inflationen samt stora investeringsbehov i fastigheter och infrastruktur under kommande decennier, se avsnitt Finansiell analys. Kommunen har en skuldvolyms på koncernnivå som är relativt hög. Skuldkvoten, skulder i förhållande till tillgångarnas värde är på en relativt sett god nivå, dvs skulderna har i hög grad genererat bestående tillgångar. Den främsta anledningen till hög total skuldsättning är att bolagskoncernen besitter relativt sett stora anläggningstillgångar i bland annat fastigheter.

Kassaflöde i balans

Under de sista tio åren har investeringsvolymen i kommunkoncernen överstigit de nivåer som kan finansieras genom eget årligt positivt kassaflöde från den löpande verksamheten, vilket har gjort att låneskulden totalt sett har ökat. De senaste åren har starka resultat i såväl kommun som koncern möjliggjort en hög egenfinansieringsgrad vilket bidragit till att bromsa in skuldtillväxten.

Likviditet och soliditet

Kommunens soliditet uppgår per årsbokslut 2022 till 68,5 % respektive 50,8 %, exklusive respektive inklusive pensionsåtagandet i ansvarsförbindelsen. Ansvarsförbindelsen fortsätter att minska vilket stärker soliditeten inklusive pensionsåtagandet. Likviditeten hanteras koncernövergripande och den samlade betalningsberedskapen har hittills varit god.

Planeringsförutsättningar

Pensionsförpliktelser

Pensionsskuldssättagandet för kommunen uppgick vid årsskiftet till 1 041 mkr, varav 783 mkr avser ansvarsförbindelsen, enligt beräkningar från KPA. Det är en minskning av skulden med 33 mkr i jämförelse med december 2021. Skulden minskar då utbetalningarna är större än ränte- och basbeloppsuppräkningsarna. Detta gäller främst utbetalningar av pensioner intjänade före år 1998 som ligger i ansvarsförbindelsen utanför balansräkningen. För att möta kassaflödeseffekter av pensionsättagandet har kommunen reserverade medel i egen balansräkning, den s.k. reservfonden. Vid en jämförelse mellan totala pensionsförpliktelser och beräknat värde på reservfonden, framgår att 642 mkr återlånas till verksamheten, d.v.s. inte täcks av avsatta pensionsmedel. Detta ger en konsolideringsgrad på 40 %. Marknadsvärdet på reservfonden uppgår per sista december 2022 till 398 mkr. Pensionsskuldens belastning på den kommunala ekonomin, både resultatmässigt och likviditetsmässigt har beaktats i målet om årligt resultat motsvarande minst 2,0 % av skatteintäkter och generella statsbidrag.

Reservfonden har under 2022 haft en negativ avkastning med -14,2 %. Avkastningen på -14,2 % är 3 procentenheter lägre än fastställt jämförelseindex. Kommunfullmäktiges beslut i mars 2023 om tillskott till reservfonden på 30 mkr medför en ökning av konsolideringsgraden till 43 %.

Resultatutjämningsreserv (RUR)

Resultatutjämningsreserven (RUR) gör det möjligt att avsätta del av överskott i goda tider och sedan använda medlen i sämre ekonomiska tider för att klara kravet om lägst nollresultat utan återställande av uppkomna underskott. Genom reserven kan det balansmässiga resultatet justeras/utjämnas mellan olika år. Syftet är att kunna möta konjunkturvariationer för att nå stabila förutsättningar för kommunens verksamheter. Avsättningar har beslutats under en följd av år med höga resultatnivåer och Resultatutjämningsreserven uppgår år 2023 till 275 mkr.

Central pott

I Verksamhetsplan 2023–2025 finns i plan för 2024 hos Kommunstyrelsen en central pott med medel för löneökningar, som fördelas ut till nämnderna så snart de lokala avtalen för 2024 är klara. I den centrala potten finns också medel avsatta för eventuell kompensation för prisökningar samt eventuell kompensation för tillkommande kapitalkostnader till följd av ianspråktaga investeringar.

Internränta

Enligt Riktlinjer för Budget 2024 och Verksamhetsplan 2024–2026 är internräntan år 2024 fastställd till 2,5 %.

Planeringsförutsättningar

Resultat planperiod

RESULTAT 2024-2026	42 499 inv 2024	42 669 inv 2025	42840 inv 2026
Resultat Kommunfullmäktiges beslut nov 2022	75,7	85,0	
Resultatet i relation till skatter o bidrag, %	2,53%	2,75%	
Disponering från Resultatutjämningsreserven (RUR)	0,0	0,0	
Resultat Kommunfullmäktiges beslut nov 2022	75,7	85,0	
Resultatet i relation till skatter o bidrag, %	2,53%	2,75%	
<i>Skatter och generella statsbidrag:</i>			
Skatteunderlag ny prognos dec	-8,0	-17,7	
Definitiv kostnadsutjämning 2023	12,2	15,1	
Definitiv LSS-utjämning 2023	1,5	1,5	
Kommunal fastighetsskatt SKR prognos 2023	-1,1	-1,1	
<i>Summa skatter o statsbidrag</i>	4,6	-2,1	
Resultat före förslag till anslagsöverföring 2023	80,3	82,8	
Resultatet i relation till skatter o bidrag, %	2,68%	2,68%	
<i>Skatter och generella statsbidrag:</i>			
Skatteunderlag ny prognos feb	12,5	15,4	
Prel kostnadsutjämning ny prognos feb	0,2	1,1	
<i>Summa skatter o statsbidrag</i>	12,7	16,5	
Resultat efter ändringsbeslut samt nyberäkning finansiering februari	93,0	99,3	110,6
Resultatet i relation till skatter o bidrag	3,09%	3,20%	3,45%
Löneökningar (justering av central pott)	-12,5	-15,5	-4,5
Skatteunderlag ny prognos april	-2,4	7,0	23,9
Prel kostnadsutjämning ny prognos april	11,1	10,6	10,9
Prel LSS-utjämning ny prognos april	6,5	6,6	6,6
Kommunal fastighetsskatt SKR prognos	0,0	0,0	0,0
<i>Summa skatter o statsbidrag</i>	15,2	24,1	41,4
Pensioner ny beräkning april	-85,1	-34,8	-31,9
<i>Ändringsbeslut</i>			
Förndr. avskr	-6,7	-15,1	-26,0
Återf tidigare omvandlade driftsmedel	-0,4	-0,4	-0,4
Drift tillfälliga pga investeringar	-16,2	-6,3	-6,3
Drift ramökningar pga investeringar	0,0	0,0	0,0
Drift ramökningar, engångs	-76,9	-1,7	-1,7
Drift ramökningar	-18,6	-18,6	-18,6
Ökade räntekostn, pga lägre självfinansiering invest	-7,5	-13,4	-27,3
Resultat KSAPU's förslag	-115,6	17,7	35,3
Resultatet i relation till skatter o bidrag,%	-3,83%	0,56%	1,09%

Osäkerhetsfaktorer

Skatteunderlag

Kommunal sektor har länge efterfrågat ökad långsiktighet i statliga beslut och styrning med färre riktade statsbidrag och fler generella statsbidrag som värdesäkras. Skatteunderlagsberäkningarna för planperioden är baserade på antaganden om fortsatt hög inflation och prisutveckling, snabbt stigande räntenivåer med en lågkonjunktur som följd de kommande två åren. Skatteunderlagstillväxten bedöms bromsa in 2023 och 2024 för att sedan vända uppåt igen från och med 2025. Till följd av den höga inflationen kommer det reala skatteunderlaget vara negativt 2023 och mycket svagt även 2024 vilket gör att kommunens köpkraft urholkas kraftigt på kort tid.

Inflationsutveckling - medföljande ränte-, pris- och löneutveckling

Penningpolitiken stramas åt med fortlöpande höjningar av styrräntan för att dämpa inflationen ner mot Riksbankens mål på 2 %. Om inflationen tillåts att förbli hög under lång tid finns en påtaglig risk att inflationen biter sig fast med fortsatta pris- och kostnadsökningar under många år som följd. En hög inflation gör att reallönerna urholkas och kommunens reala skatteintäkter sjunker. Den kommunala köpkraften försvagas då priser och lönekostnaderna ökar.

Riksbankens inflationsbekämpning sker främst genom återkommande räntehöjningar det senaste året och styrräntan är för närvarande 3,5 procent med avisering om höjning med ytterligare 25 punkter de närmaste månaderna. Det medför stigande räntekostnader för befintliga lån som förfaller under planperioden samt för planerad nyupplåning. Omfattande nyupplåning krävs för att finansiera de investeringsbehov och satsningar som kommunen står inför den kommande tioårsperioden. Stigande räntekostnader ger snabbt stor negativ påverkan på kommunen resultat vid ökad upplåning kommande år. Kommande års utveckling av inflationen och räntekostnaderna får stor betydelse för hur lång tid det tar för kommunens ekonomi att återhämta sig efter lågkonjunkturen.

Generella statsbidrag äldreomsorgen

Ett generellt statsbidrag om 19 mkr utbetalas från Socialstyrelsen sedan år 2021 direkt riktat till Socialnämnden och ingår därmed inte i kommunens finansiering och generella statsbidrag. Från och med 2023 är bidraget sänkt med ca 2 mkr. Det råder osäkerhet om dessa medel fortsatt kommer betalas ut till kommunen/Socialnämnden tills vidare eller om det är att betrakta som ett tidsbegränsat stöd fram till 2024.

Äldreomsorgslyftet är ett riktat statsbidrag som är både kommuner och regering ställer sig positiva till. Äldreomsorgslyftet ska enligt nuvarande beslut avslutas 2023 och det är osäkert vad som händer därefter.

Nära vård

Riktat statliga medel om 4,9 mkr per år har utbetalats direkt till Socialnämnden för omställningen Nära Vård sedan 2021. Det finns en stor osäkerhet kring hur socialnämnden och Piteå kommun framåt kommer att kompenseras för den vård och omsorgsförskjutning som omställningen innebär.

Förstatligande av skolan

Betänkande (SOU 2022:53) kring eventuell framtida statlig styrning av skolan har lämnats på remiss. Betänkandet har två huvudsakliga alternativ; förstatligande av grundskola och gymnasieskola respektive ökat statligt ansvar utan att överta huvudmannaskapet. Båda alternativen medför stora konsekvenser för kommunen. Några konsekvenser som kommunen identifierat är omfattande skatteväxling; det lokala ansvarsutkrävandet blir betydligt svårare att möta; anpassning efter lokala behov, förutsättningar och samverkan mellan olika kommunala verksamheter försvåras; ökade statliga krav som inte harmonierar med kommunala förutsättningar. Även om en framtida reform i enlighet med något av betänkandets förslag inte förväntas vara fullt ut implementerad förrän om 10 – 20 år är det viktigt att i närtid inleda ett analysarbete kring vilka konsekvenser det skulle få för kommunen vad gäller ekonomi, lokaler och personal.

Befolkningsutveckling och samhällsplanering

Enligt SCB befolkningsprognos 2023-2070 beräknas Sveriges folkmängd fram till år 2030 öka med drygt 400 000 till 10,9 miljoner. Av ökningen utgörs drygt 300 000 av att det invandrar fler än som utvandrar och 100 000 av att det föds fler än som avlider. Sverigeprognosen visar på en något långsammare ökningstakt än de senaste åren.

Piteå kommun har ökat med i snitt 128 personer per år de senaste 10 åren och har en målbild om att år 2030 ha 46 000 invånare och till år 2040 ha 50 000 invånare för att klara kompetensförsörjningen för en bibehållen välfärd. Inför arbetet med Verksamhetsplan 2024-2026 och årsbudget 2024 har två befolkningsscenarios arbetats fram. Ett trendbaserat scenario utifrån en befolkningsframskrivning samt ett scenario med en kraftig ökning av bostadsbyggandet. Det trendbaserade scenariot baseras på de tre senaste årens byggtakt och befolkningsförändringar i kommunen samt nya nationella antaganden om migration och födselar. I det byggbaserade scenariot adderas en högre byggtakt om cirka 3200 nya bostäder fram till 2040, vilket skulle innebära en kraftig ökning av byggtakten. I det trendbaserade scenariot minskar befolkningen med omkring 100 invånare till 2030. Under samma tidsperiod ökar befolkningen i det byggbaserade scenariot med 2000 invånare. Yttre faktorer som inflation, ränteläge, migrationspolitik och andra världshändelser kommer sannolikt att ha en stark påverkan på utvecklingen. I budgeten antas en befolkningsökning om 0,4% per år vilket motsvarar omkring 1300 fler invånare år 2030.

För att utvecklingen ska gå mot det byggbaserade scenariot krävs troligtvis etableringar som förmår locka nya invånare till kommunen. Stora industrisatsningar inom klimatomställningen pågår och planeras i Norrbotten och

Planeringsförutsättningar

Västerbotten under de kommande åren. Med investeringarna följer också omfattande behov av ökad inflyttning av arbetskraft. För Piteås del innebär det inte bara möjligheter till följdtableringar utan också stora utmaningar och krav på samordning för att tillgodose bostadsförsörjning och en samlad samhällsservice av hög kvalitet till en ökande befolkning. Ett turbulent världsläge samt rådande lågkonjunktur kan vara bidragande orsaker till att antalet stora etableringsförfrågningar till kommunen bromsat in. Ett fortsatt samordnat utvecklingsarbete för ett gott näringslivsklimat och kreativitet och flexibilitet i samhällsplaneringen krävs för att kommunen ska kunna nå de prioriterade kommunövergripande målen.

Piteå kommun har sedan ett antal år tillbaka dubblerat investeringsnivån för att ersätta eller renovera främst fastigheter som tjänat ut. Investeringarna syftar också till att klara av att möta en expansiv regional utveckling och därmed också ett växande Piteå. Omfattande investeringsbehoven ses under många år framöver. En regional tillväxt ställer också krav på bostadsbyggande när utbudet av bostäder riskerar ge begränsande effekter över tid. Utbudet av byggklara tomter kommer öka kraftigt kommande år genom att kommunen planerar och exploaterar mark. Att exploatera mark är en risk och samtidigt en nödvändig åtgärd för att möjliggöra inflyttning och en ökad befolkning.

Norrbotniabanan

I Trafikverkets Nationella infrastrukturplan 2022-2033 finns Norrbotniabanan med för hela sträckningen. Detta innebär att banan kan byggas och att det blir möjligt att söka medfinansiering från EU. Finansieringen är ännu inte helt löst, men i planen ingår drygt 15 mdkr, varav 3 mdkr avser planering och en byggstart för sträckan mellan Skellefteå och Luleå. Målår saknas för färdigställandet av Norrbotniabanan. Kommunen förbereder sig i nära samarbete övriga berörda kommuner med gemensamma utredningar inom NOD-projektet. Fördjupade översiktsplanen är under framtagande för ett antal delområden inom kommunen. Järnvägens dragning genom kommunen kommer få stor inverkan på samhällsplaneringen och på kommunens utveckling kommande år.

Arbetskraftsbrist - kompetensförsörjning

Arbetslösheten i Norrbotten ligger på rekordlåga nivåer och stor del av arbetskraftsutbudet står relativt långt ifrån arbetsmarknaden. Bristen på arbetskraft har senaste året blivit än mer påtaglig inom många områden och påverkar tillsammans med pensionsavgångar personalomsättningen inom Piteå kommun. Personalprognosen för Piteå kommun visar på ökande behov av kontinuerlig rekrytering. För att klara kompetensförsörjningen och stå stark i konkurrensen om arbetskraften kommer det att krävas ett fortsatt aktivt och målinriktat arbete.

Nytt pensionsavtal AKAP-KR

Det nya pensionsavtal, AKAP-KR berör i princip samtliga anställda inom kommunen och avtalet medför kraftigt ökade pensionsavgifter från och med 1 januari 2023. Hos kommuner har ca 85-90% av de anställda en lön under 7,5 inkomstbasbelopp. För denna grupp innebär det att pensionsavgiften höjs från 4,5% till 6,0 %, vilket är en höjning med 33%. Utöver förbättrade pensionsvillkor så påverkar den ökande inflationen avgiftens storlek. Prisbasbeloppet 2023 räknades upp med 8,7 procent vilket ger kraftigt ökade pensionskostnader för Piteå kommun med ca 84 mkr. Prognosen för 2024 visar på kostnadsökningar i paritet med årets då inflationen fortsatt har en kraftig ökningstakt. Dessa omfattande kostnadsökningar slår med kort framförhållning mycket hårt på kommunens resultat som sjunker i motsvarande grad. Om kostnadsutvecklingen för kommunanställdas pensioner kommande år kommer bromsa in eller ej beror till stor del på inflationens fortsatta utveckling.

AFA Försäkring

Årspremien till AFA Försäkring, för kollektivavtalade försäkringar, har varit noll kronor under flera år och är så beslutat även för år 2023. Nivån på premien för år 2024 är ännu inte känd och kommer bestämmas av bolagets styrelse under december 2023.

Planeringsförutsättningar

Balanskravsutredning i budget

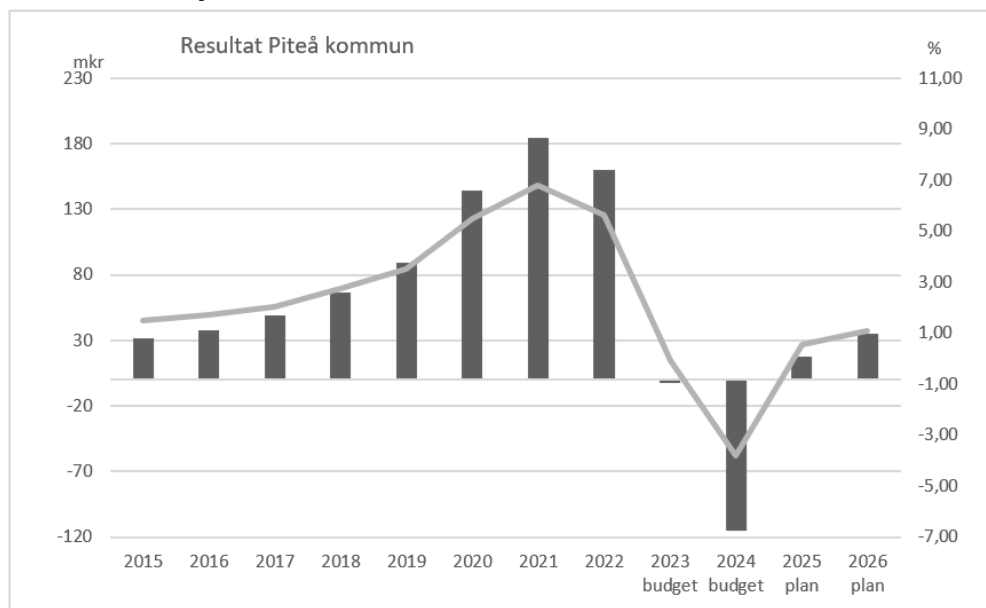
Kommunens årsprognos 2023 per mars -0,3 mkr klarar inte kommunallagens balanskrav, det vill säga intäkterna överstiger kostnaderna. I resultatet ingår inte några balanskravsunderskott från tidigare år som ska återföras. Piteå kommun har avsatt totalt 275 mkr i Resultatutjämningsreserv (RUR), som kan nyttjas i det fall kommunen inte skulle klara balanskravet enstaka år.

Enligt kommunallagen ska ett negativt resultat, om inte RUR används, återställas inom tre år utifrån en åtgärdsplan som kommunfullmäktige beslutar om. Det finns en möjlighet för fullmäktige att besluta om att varken RUR ska användas eller reglering ska göras av negativt resultat om synnerliga skäl föreligger.

Beslut om att reservera medel till respektive använda medel från RUR bör, enligt författningskommentarerna, i första hand fattas i samband med beslut om budget. Därför presenteras en balanskravsutredning som anger de poster som är aktuella utifrån budgetförutsättningarna.

(tkr)	Budget 2023 efter anslagsöverföring	Prognos helår 2023, månadsrapport mars	Budget 2024
Årets resultat	26 133	-302	-115 649
Reducering av samtliga realisationsvinster			
Vissa realisationsvinster enligt undantagsmöjligheter			
Vissa realisationsförluster enligt undantagsmöjligheter			
Orealiserade förluster i värdepapper			
Återföring av orealiserade förluster i värdepapper			
Årets resultat efter balanskravsjusteringar	26 133	-302	-115 649
Reservering till RUR			
Disponering från RUR		302	115 649
Prognostiserat balanskravsresultat		0	0

Finansiell analys

Budgeterat resultat för år 2024, -115,6 mkr motsvarande -3,83 % av skatter och bidrag, är det lägsta resultat som kommunen budgeterat. Beräkningarna baseras på aktuell prognos per april från Sveriges Kommuner och Regioner. För 2025 beräknas ett resultat på 17,7 mkr och 2025 är resultatet 35,3 mkr.

I budgetförslaget finns tillskott till nämndernas driftbudget med totalt 112 mkr för 2024, 26,6 mkr för år 2025 samt 26,6 mkr år 2026. Det årliga resultatmålet på minst 2,0 % av skatter och statsbidrag ligger i intervallet 58-65 mkr. Som framgår av grafen ovan nås inte målet för något av åren i planperioden.

Aktuell prognos för 2023 som redovisades i delårsrapport mars pekar även det mot ett resultat under målintervallet.

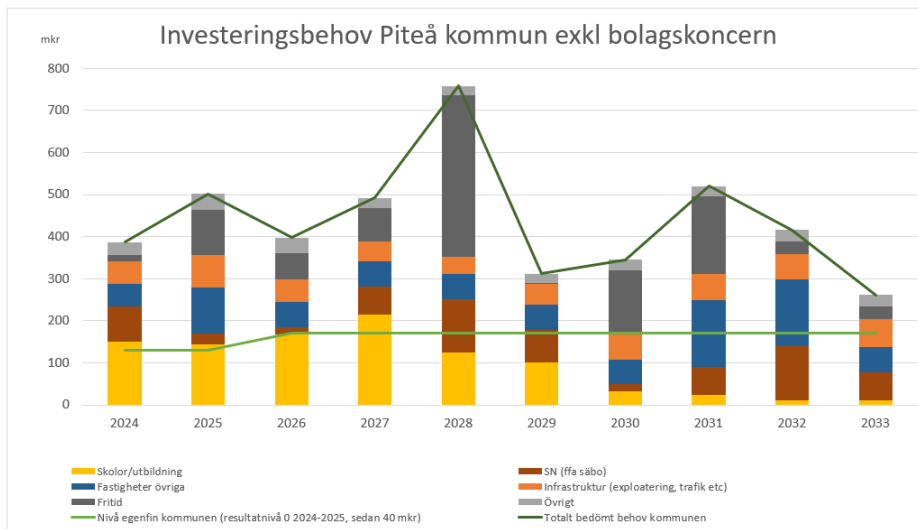
Planeringsförutsättningar

Investeringsbehov kommande tio åren

Behovet av investeringar bedöms ligga kvar på riktigt höga nivåer under många år framöver till följd av åldrade anläggningstillgångar och expansionsplanerna för kommunen.

En betydande egenfinansieringsgrad av investeringar är nödvändig över tid, vilket förutsätter stabila och relativt stora årliga positiva överskott på sista raden. Det kommer dock bli en stor utmaning att klara målvärdet om 2 procent av skatter och generella statsbidrag eller ens positiva resultat under planperioden. Orsakerna är den höga inflationen och den inbromsning som svensk ekonomi gör nu i kombination med de stora investeringsbehov kommunen står inför.

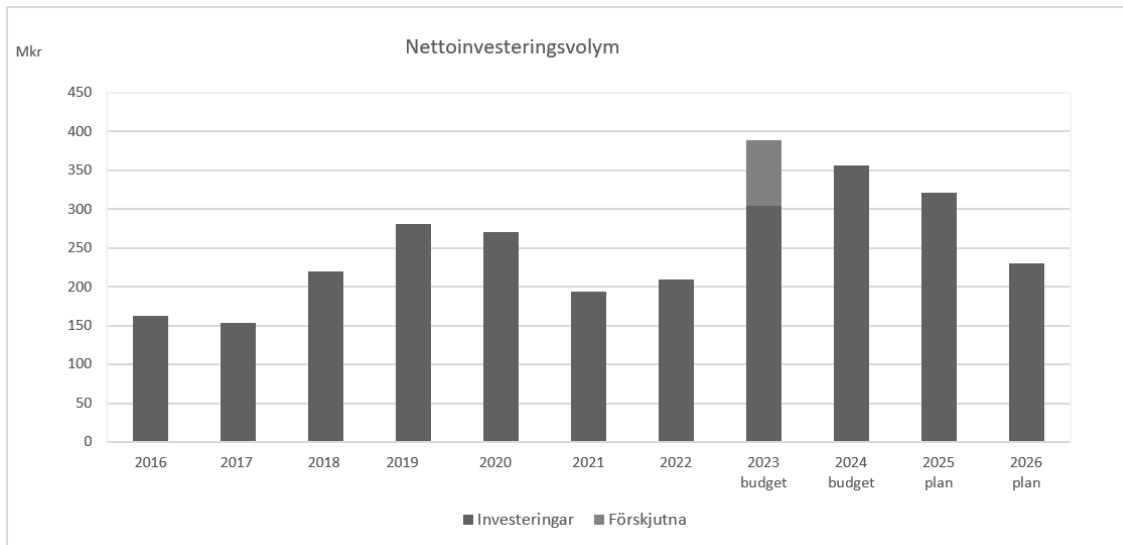
Även om kommunen på sikt klarar resultatnivåer i nivå med målvärdet kommer en fortsatt hög investeringstakt innebära stora behov av utökad lånefinansiering. Investeringar i nya eller befintliga anläggningar har stor påverkan på den kommunala ekonomin över lång tid. För att stärka den långsiktiga ekonomiska planeringen har förvaltningarnas bedöma investeringsbehov inom Piteå kommun exkl bolagskoncernen sammanställts för tidsperioden 2024–2033, se graf nedan.

Kommunfullmäktige har i Riktlinjerna för Verksamhetsplanperioden 2024–2026 fastställt investeringsutrymmet till 350 mkr per år. Det beslutade ekonomiska målet om resultatnivå på minst 2 % av skatter och generella statsbidrag motsvarar en egenfinansiering av investeringar om ca 150 mkr per år. Bli resultatet lägre än målvärdet så sjunker egenfinansieringsgraden i motsvarande grad. Alla investeringar överstigande rådande egenfinansieringsgrad förutsätter därmed lånefinansiering.

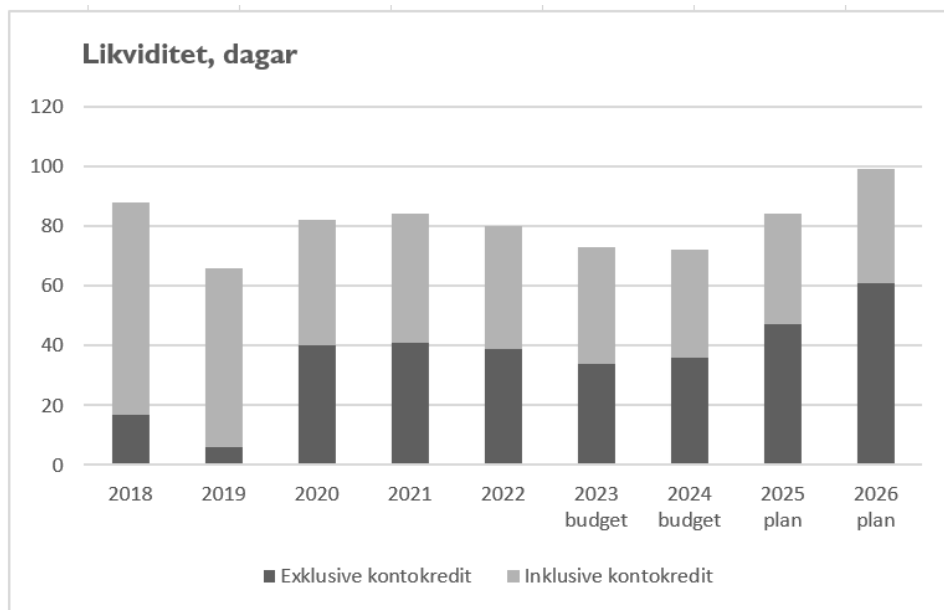
Inom den kommunala bolagskoncernen bedöms investeringsbehoven de kommande tio åren ligga på motsvarande höga nivåer och ett omfattande upplåningsbehov har aviserats. För att klara önskade investeringsnivåer i framtiden är det av största vikt att optimera låneskulden i kommunkoncernen tillsammans med hög egenfinansiering genom goda årliga överskott. Regelverk för borgensåtagande samt fördelning av låneutrymme inom kommunkoncernen är i behov av revidering för att ge goda planeringsförutsättningar för såväl kommunen som för de kommunala bolagen.

Planeringsförutsättningar

Investeringsvolymen ligger under hela planperioden på samma nivå eller under riktlinjernas inriktning om 350 mkr för år 2024 - 2026. En hög investeringsnivå innebär ökad belastning på likviditeten. Investeringsstakten ligger högre 2023 vilket beror på förskjutna investeringar från 2022.

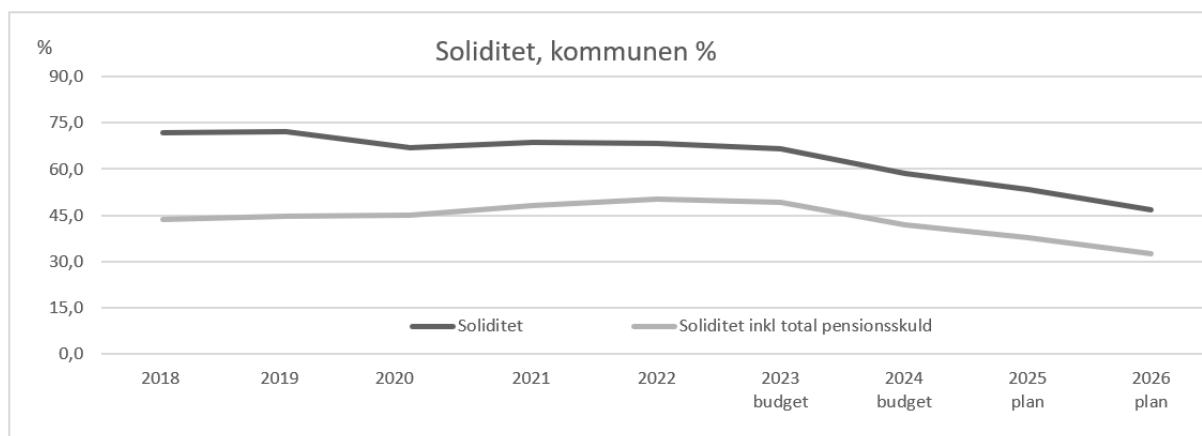
Likviditet och soliditet

Antalet likviddagar förväntas vara över målvärdet om 30 dagar för hela planperioden utifrån nuvarande nivå på kontokrediter. I grafen ovan är nyupplåning inkluderad i de kommande åren med totalt 1 050 mkr.

Planeringsförutsättningar

Soliditeten kommer under budgetperioden ligga strax över 30 % inklusive pensionsåtagandet, vilket är en kraftig sänkning av soliditeten till följd av låga resultat och hög upplåning under planperioden.

Känslighetsanalys

Tabellen nedan beskriver förenklat hur kommunens resultat skulle påverkas av ett antal olika förändringar.

Händelseförändring	Resultatpåverkan, mkr
Löneförändring med 1 %	22
Nettokostnadsförändring med 1 %	24
Förändring generella statsbidrag med 1 %	4
Förändrad utdebitering med 1 kr	113
20 heltidstjänster (33 000 kr)	12
Förändrad befolkning med 100 personer (utjämningsystem)	6
Räntekostnad på lånevolym 200 mkr, +-1%	2
Räntekostnad på lånevolym 200 mkr, +-5%	10

Ledningsuppdrag för det kommunövergripande utvecklingsarbetet

Ledningsuppdragen tydliggör vikten av att arbeta gemensamt för att möta de utmaningar som identifierats i omvärldsanalys, resultat och måluppfyllelse och för att nå kommunens mål med fokus på de fyra prioriterade målen. En helhetssyn och övergripande samordning är en förutsättning för att nå framgång.

Kommunchefen och VD Piteå Kommunföretag AB får i uppdrag att, tillsammans med förvaltningschefer respektive VD för de olika bolagen, ta ansvar för att utveckla och samordna de områden som kommunfullmäktige beslutat om.

För kommunstyrelsen och alla nämnder har kommunchef organiserat arbetet genom att utse kommunens ledningsgrupp (kommunchefen och förvaltningscheferna) som styrgrupp för ledningsuppdragen. Dessa tillsätter processledare för respektive ledningsuppdrag. För att förstärka samordning av ledningsuppdragen har kommunchefen utsett en samordnare. Processledare och samordnare träffas kontinuerligt för att utbyta erfarenheter och samordna arbetet. Uppföljning sker genom styrgruppen samt i delårsrapport och årsredovisning till kommunfullmäktige.

Hållbar utveckling genom Agenda 2030

Piteå ska driva utvecklingen mot ökad hållbarhet. Detta innebär bland annat att styra de lokala målen mot de globala målen i Agenda 2030. Syftet med ledningsuppdraget är att skapa en struktur som möjliggör Piteå kommuns arbete med hållbar utveckling där Agenda 2030-målen är en del av detta.

För att skapa strukturen behöver nuläge beskrivas, utmaningar för måluppfyllelse i Agenda 2030 på kort och lång sikt samt hur målarbetet ska följas upp, analyseras samt slutsatser. Målsättningen med ledningsuppdraget är att synliggöra pågående aktiviteter i linjeorganisationen som bidrar till att nå en hållbar utveckling, att agera katalysator för nya idéer och aktiviteter samt att synliggöra de utmaningar vi har för att nå de uppsatta målen.

För Piteås del är det avgörande att under perioden ha ett särskilt fokus på sju av Agenda 2030s mål. Dessa är God hälsa och välbefinnande (3), Jämställdhet (5), Minskad ojämlikhet (10), Hållbara städer och samhällen (11), Hållbar konsumtion och produktion (12), Bekämpa klimatförändringarna (13) samt Fredliga och inkluderande samhällen (16).

I omvärldsspaning och i arbetet med ledningsuppdraget under året 2021 har det framkommit behov att stärka delar av det ekologiska perspektivet tydligare. För att möta de utmaningar som finns med bland annat klimatförändringar så ska mål 11 och 13 ingå i ett delprojekt under kommande period.

En modern växande landsbygd och en levande stadskärna

Piteå kommun ska tydligare understödja tillväxt i översiktsplanens utpekade landsbygdscentra. Dessa har genom sin placering och sin storlek förutsättningar att stärka även service i dess omland. Översiktsplanen och de fördjupade översiktsplanerna för respektive landsbygdscentra ligger till grund för det aktiva arbete som ska göras inom varje förvaltning/bolag för att skapa förutsättningar för modern och växande landsbygd. Det handlar om att främja företagsamhet, arbeta för att stärka underlaget för service och kommunikationer, ha ett utbud av mark och tomter för etableringar och bostadsbyggande och visa på attraktiviteten i att bo, leva och verka på landsbygden.

Piteå kommun ska anta en bred ansats vad gäller förutsättningarna för hela kommunens landsbygd genom att involvera såväl invånare som berörda aktörer. Piteå kommun ska där aktivt verka för de behov, möjligheter och utmaningar som landsbygden har och att detta arbete synliggörs och prioriteras. Detta även i lägen då Piteå kommun inte primärt har det formella ansvaret för den aktuella frågan.

Piteå kommun ska i nära samverkan med berörda, främja för en så god utveckling som möjligt för att på detta sätt säkerställa att landsbygdens fulla potential nås. Vidare skall Piteå kommun följa och vid behov påverka utformningen av stöd, lagar och förordningar som har direkt bärighet på vår landsbygd. Utöver detta skall Piteå kommun skapa sig resurser att nogsamt följa de trender som senaste tiden varit gynnsamma när det gäller landsbygdens attraktivitet och säkerställa att kommunens samhällsplanering beaktar dessa.

Piteå kommun ska kännetecknas av en stark stadskärna, ett utökat centrum och en funktionsblandad stad. Målbilden är en hemtrevlig småstad med människan i centrum. Vi vill skapa en attraktiv och dynamisk stadskärna med bostäder, handel, samhällsservice, fritidsverksamheter, kultur, kontor och andra verksamheter. Utvecklingen av stadskärnan ska ske i nära samråd med boende, näringsidkare, fastighetsägare och pitebor i allmänhet. Stadskärnan ska upplevas som en attraktiv mötesplats för alla och som är trygg under dygnets alla timmar.

Piteå stadskärna är en del av den gemensamma identiteten och ansiktet utåt för kommunen. I stadskärnan står stadslivet och människorna i fokus. Vid förändringar måste man ta hänsyn till befintliga kvaliteter i stadskärnan och i de offentliga rummen. Vissa platser har en rik kulturhistoria och andra är formade i modern tid – men de bär alla på värden som ska tas tillvara.

Planeringsförutsättningar

I stadsdelar där människor vill bo ska stadsdelscentra förtätas med nya bostäder och verksamheter, vilket ska säkra stadsdelarnas attraktivitet på sikt.

Områden med höga kulturmiljövärden, som stadskärnan och Öjeby Kyrkstad, ska värnas och utvecklas.

Komplettering av ny bebyggelse ska stärka karaktären.

Kompetens och näringsliv

Kompetensförsörjning är Piteås största utmaning, både för kommunen som helhet och kommunkoncernen. Den nyindustrialisering som sker i norra Sverige i syfte att säkerställa en grön omställning, med investeringar upp mot 1000 miljarder, är både en möjlighet och en utmaning för Piteå. Rätt hanterat kan vi genom ett hållbart, attraktivt samhällsbygge främja ett näringsliv och en inflyttning som gynnar hela Piteå.

Piteå kommun skall därför, i tät samverkan med näringslivet, organisationer, övrig offentlig sektor i kommunen, samt i nära samverkan med övriga kommuner skapa kapacitet och förmåga så:

- Att Piteå ur ett samhällsutvecklingsperspektiv utvecklas för att främja oss som attraktiv ort att bo och leva i. Ökat bostadsbyggande, jämlika livsvillkor, ett varierat och levande kulturliv, attraktiv skola och en god 12 samhällsservice i övrigt är centrala frågor för att nå satta mål. Utöver detta skall verksamhetsområden för vårt näringsliv utvecklas i sådan takt att befintliga företag kan nå sin fulla potential i vår kommun samtidigt som vi är en attraktiv ort för externa etableringar.
- Att vi som ansvarig utbildningsanordnare för både ungdomsskolan och vuxenutbildningen, är flexibla och har beredskap att möta arbetsmarknadens behov. Genom samverkan mellan kommun, näringsliv och utbildningsverksamheter ska kommunen arbeta för att förse kommunens invånare med arbete och sysselsättning. I syfte att säkerställa en ökad grad av högre utbildning och forskning i Piteå, samt stärka studenternas upplevelse av Piteå som en attraktiv ort att studera på, ska utvecklingen av Campus Piteå vara prioriterad.
- Att nödvändig infrastruktur som främjar våra invånare och näringslivet utvecklas i god takt och att denna infrastruktur möjliggör ett hållbart resande. Ett särskilt fokus skall sättas på ökade hållbara pendlingsmöjligheter för att främja såväl ökade kontakter med vårt närområde som vår besöksnäring.
- Att arbetet bedrivs med särskilt fokus på jämställdhet, mångfald och jämlikhet, både när det gäller formandet av samhället i stort som utvecklingen av vår kommunkoncern. Arbetet ska ske harmoniserat med vårt översiktsplanarbete samt med våra egna personalpolitiska mål och ska beakta kommunkoncernens egna kompetensförsörjningsutmaningar.

STYRELSE/NÄMNDER

Kommunfullmäktige, revision och valnämnd

Vision

Alla boende i Piteå, utflyttade och mentala Pitebor upplever att det är hit man kommer när man kommer hem.

Taxor

Det finns inga taxor för respektive verksamhetsområden att reglera.

Ekonomi

Sammanställning drift och investering

Drift- och investeringar, tkr

	Utfall 2022	Budget 2023	Budget 2024	Plan 2025	Plan 2026
Driftbudget					
Verksamhetens intäkter	1 215	0	1 000	0	0
Verksamhetens kostnader	8 139	6 670	9 142	5 592	5 592
Kapitalkostnader	39	40	73	63	32
<i>Nettokostnad</i>	6 963	6 710	8 215	5 655	5 624
<i>varav</i>					
Kommunfullmäktige	3 776	4 712	3 667	3 657	3 626
Revision	1 521	1 618	1 918	1 918	1 918
Valnämnd	1 666	380	2 630	80	80
Investeringsbudget					
Inkomster					
Utgifter					
<i>Nettoinvesteringar</i>					
Kapitalkostnader					

Specifikation

Drift, tkr

Revision, ny standard 2023 samt bibehållen nivå av djupgranskningar

Valnämnden, ökade kostnader i samband med EP-val

2024

380

150

2025

380

2026

380

Omfördelning från drift till investering

Omfördelning av driftsanslag till investeringsanslag under löpande budgetår får göras med maximalt 250 tkr under förutsättning att fullmäktige efter omfördelning klarar en budget i balans.

Investeringar, tkr

2023
2024
2025

Totalt

Kommunstyrelsen

Måluppfyllelse strategiska områden

Strategiska områden	2022	2021	2020	2019	2018
Barn och unga - vår framtid					
Utbildning, arbete och näringsliv					
Demokrati och öppenhet					
Livsmiljö					
Personal					
Ekonomi					

Mål och nyckeltal

Prioriterade mål

Piteå ska erbjuda trygga och attraktiva livsmiljöer

- Trygga och attraktiva livsmiljöer kräver en god planering där stor hänsyn tas till hela samhällsbygget. Kommunstyrelsen har den senaste tiden initierat en rad fördjupade översiktsplaner samt en planeringsstrategi för kommande revidering av översiktsplanen. Detta, parallellt med en rad pågående planprogram, borgar för en god sammantagen planering av kommunens livsmiljöer (pågår)
- Ledningsuppdraget Modern och växande landsbygd med en levande stadskärna utgör ett centralt arbete under planperioden där avsikten är att hitta en förnyad nivå av insatser som ska bidra till det politiska prioriterade målet genom bl a en utvecklad samverkan mellan berörda nämnder. (pågår)
- Ledningsuppdraget Hållbar utveckling genom Agenda 2030 (pågår)
- Ny lag från 1 juli 2023 innebär att kommunerna ska kartlägga brottsligheten inom sitt geografiska område och ta fram en lägesbild. Utifrån lägesbilden ta ställning till behovet av åtgärder och besluta om en åtgärdsplan. Kommunerna ska också ta visst ansvar för samordningen av det lokala brottsförebyggande arbetet och inrätta en samordningsfunktion med berörda aktörer. Statliga medel erhålls för detta. Tjänst tillsätts från 1 juli. (nytt)
- Arbetet med Norrbottenabansans tillkomst fortsätter. Piteå kommun kommer under året att säkerställa att klargöra vilka nyttor och vilken funktionalitet kommunen anser är prioriterade inför Trafikverkets nästa planeringsfas, som beräknas inledas i slutet av 2023. (pågår).
- Indirekt utgör flera av kommunstyrelsens övergripande grunduppdrag och olika utvecklingsinsatser förutsättningar för nämnder och bolag att bidra till det politiska målet. (pågår).

Piteå ska år 2030 ha 46 000 invånare och till 2040 50 000 invånare

- Genom ledningsuppdraget Kompetens och näringsliv sker ett samordnat arbete under planperioden där avsikten är att hitta en förnyad nivå av insatser som ska bidra till det politiska prioriterade målet. Fokusområden är kompetensförsörjning inte bara inom kommunkoncernen utan för kommunen som helhet. Det förutsätter en tät samverkan med näringslivet, organisationer, grannkommuner och övrig offentlig sektor. Dessutom behöver förutsättningar skapas för tex ett ökat bostadsbyggande, jämlika livsvillkor, ett varierat kulturliv och inte minst en god samhällsservice. (omtag)
- Arbeta långsiktigt hållbart med att utveckla nödvändig infrastruktur som främjar invånare och näringsliv. (pågår)
- Att arbetet bedrivs med särskilt fokus på jämställdhet, mångfald och jämlikhet, både när det gäller formandet av samhället i stort som utvecklingen av vår kommunkoncern. Arbetet ska ske harmoniserat med vårt översiktsplanarbete samt med våra egna personalpolitiska mål och ska beakta kommunkoncernens egna kompetensförsörjningsutmaningar. (pågår)
- Marknadsföring av Piteå kommun som arbetsgivare men också Piteå som attraktiv ort att bo och leva i. (pågår)
- Indirekt utgör flera av kommunstyrelsens övergripande grunduppdrag och olika utvecklingsinsatser förutsättningar för nämnder och bolag att bidra till det politiska målet. (pågår).

Piteå präglas av en samhällsgemenskap med jämställdhet och mångfald som grund

- Kommunstyrelsen strävar efter en likabehandling som grund i mötet med människor i form av gott och likvärdigt bemötande, rätt kvalitet och god service. (pågår)
- Utvärdering av arbetet med medborgardialoger pågår. Arbetet redovisas för KS slutet av 2023. SCBs medborgarundersökning genomförs hösten 2023. (pågår)
- Arbetet för att säkerställa nationella minoriteters rättigheter behöver utvecklas. Handlingsplan för att möjliggöra ansökan om att Piteå ska bli ett samiskt förvaltningsområde. (pågår)
- Livet mellan huset - För att öka Piteås attraktivitet och stärka varumärket bör mänskliga rättigheter, jämställdhet, tillit och trygghet stärkas. (pågår)
- Ett icke diskriminerande förhållningssätt ska gälla i alla processer, möten och arbetssätt. Kommunstyrelsen stödjer kommunens chefer inom området och ser till att styrande dokument inom personalområdet stödjer ett sådant förhållningssätt. (pågår)

Piteå ska vara en attraktiv ort för näringsliv och företagande

- Befintliga företags konkurrenskraft ska öka genom att skapa goda förutsättningar för att starta, driva och utveckla sitt företag och företagsidéer i Piteå. Arbetet har sin utgångspunkt i de mål och insatsområden som pekas ut i Näringslivsprogrammet. (pågår)
- En större och bredare arbetsmarknad behövs för att uppnå en jämnare branschbalans för att fortsatt vara en attraktiv ort att leva, bo och verka i. Etableringsarbetet fokuseras därför till att utveckla och möjliggöra insatser i nära samverkan med andra företagsfrämjare och företag. Utöver det arbetar vi fortlöpande med att utveckla mötesplatser, serviceinsatser och dialoger med befintligt näringsliv. (pågår)
- Marknads- och kommunikationsinsatser är fortsatt viktiga för att stärka Piteås attraktivitet och leda till en ökad kännedom om platsen. Genom att tematisera arbetet ska marknadsinsatserna nå allt från befintliga och nya företag, till blivande pitebor och redan bosatta, likväl som besökare. (pågår)
- Piteå kommun som organisation ska uppfattas som en attraktiv arbetsgivare. (pågår)
- Dra lärdomar av vad andra kommuner gör genom ett aktivt nätverkande och nyfikenhet (pågår)
- De påbörjade fördjupade översiktsplanerna samt kommande revidering av översiktplan, i kombination med pågående planprogram, ska lägga stor fokus på att befintligt näringsliv ska ha möjlighet att växa samt att det ska finnas möjlighet till etableringar som kompletterar Piteås näringsliv. (pågår)

Riktade övergripande mål

Strategiska områden	2022	Övergripande mål	2022	Arbete för ökad måluppfyllelse 2024
Barn och unga - vår framtid		Piteå ska vara Sveriges barnvänligaste kommun 		<p>Upphandlingskrav som stärker måluppfyllelse, väl avvägd kravhantering i faktureringsprocessen. (pågår)</p> <p>Kopplat till barn och ungas hälsa behöver jämställdhetsarbetet stärkas. (nytt)</p> <p>Arbetet med barnrättsfrågor behöver stärkas. Ansvar och roller kring barnrättsfrågor behöver tydliggöras på övergripande nivå. (nytt)</p> <p>Arbetet med ungas inflytande utvärderas enligt uppdrag från KS och redovisas hösten 2023. (pågår=)</p> <p>Samverkan mellan förvaltningar, organisationer och andra aktörer kring barn och unga behöver fortsatt utvecklas. (nytt)</p> <p>Utreda fortsatt arbete kring enkätundersökningen Personligt. Behov och ansvar. (nytt)</p> <p>Ökat ansvar kring brottsförebyggande frågor. (nytt)</p> <p>Som arbetsgivare stödja arbetet för att vara Sveriges barnvänligaste kommun. (nytt)</p>

Kommunstyrelsen – Kommunledningsförvaltningen, Gemensamt

Strategiska områden	2022	Övergripande mål	2022	Arbete för ökad målpuffyllelse 2024
Utbildning, arbete och näringsliv		 Piteå ska år 2030 ha 46 000 invånare och till 2040 50 000 invånare 		<p>Ledningsuppdraget Kompetens och näringsliv. (pågår)</p> <p>Utveckla nödvändig infrastruktur för medborgare och näringsliv.(pågår)</p> <p>Lyfta in kommunens styrkor och utmaningar kring jämställdhet, mänskliga rättigheter, tillit, trygghet - dvs "livet mellan husen" in i varumärkesarbetet. Arbetet ska harmoniera med översiktsplanarbetet (nytt)</p> <p>Marknadsföring av Piteå kommun som arbetsgivare men också Piteå som attraktiv ort att bo och leva i. (pågår)</p> <p>Indirekt utgör flera av kommunstyrelsens övergripande grunduppdrag och olika utvecklingsinsatser förutsättningar för nämnder och bolag att bidra till det politiska målet. (pågår)</p>
		 Piteå ska vara en attraktiv ort för näringsliv och företagande 		<p>Befintliga företags konkurrenskraft ska öka genom att skapa goda förutsättningar för att starta, driva och utveckla sitt företag och företagsidéer i Piteå. Arbetet har sin utgångspunkt i de mål och insatsområden som pekas ut i Näringslivsprogrammet. (pågår)</p> <p>Ledningsuppdraget Kompetens och näringsliv. (pågår)</p> <p>Arbeta för att Piteå kommun skall fortsätta vara en attraktiv arbetsgivare och på så sätt bidra till att Piteå som ort är en attraktiv ort för näringsliv och företagande (pågår)</p> <p>De påbörjade fördjupade översiktsplanerna samt kommande revidering av översiktsplan, i kombination med pågående planprogram, ska lägga stor fokus på att befintligt näringsliv ska ha möjlighet att växa samt att det ska finnas möjlighet till etableringar som kompletterar Piteås näringsliv. (pågår)</p> <p>Indirekt utgör flera av kommunstyrelsens övergripande grunduppdrag och olika utvecklingsinsatser förutsättningar för nämnder och bolag att bidra till det politiska målet. (pågår).</p>
Demokrati och öppenhet		Piteborna i alla åldrar ska känna att det är meningsfullt att engagera sig och att de kan påverka kommunens utveckling 		<p>Hög grad av tillgänglighet och service till medborgarna. (pågår)</p> <p>Utvärdering av arbetet med medborgardialog pågår, redovisas för KS 2023. Eventuella åtgärder efter det.</p> <p>Översyn av kommunens medborgarservice där hög tillgänglighet, god service, digitala tjänster och professionalitet i mötet med Piteå kommuns medborgare och näringsliv. (nytt)</p>
		 Piteå präglas av en samhällsgemenskap med jämställdhet och mångfald som grund 		<p>Sträva efter en likabehandling som grund i mötet med människor i form av gott och likvärdigt bemötande, rätt kvalitet och god service. (pågår)</p> <p>Arbetet för att säkerställa nationella minoriteters rättigheter behöver utvecklas. Handlingsplan för att möjliggöra ansökan om att Piteå ska bli ett samiskt förvaltningsområde (pågår).</p> <p>Utvärdering av arbetet med medborgardialoger pågår. Arbetet redovisas för KS slutet av 2023. SCBs medborgarundersökning genomförs hösten 2023. (pågår)</p> <p>Riktlinjerna för mänskliga rättigheter bör ses över och mål och handlingsplan för arbetet behöver upprättas. I arbetet med förändrad styr- och ledningsprocess tydliggörs uppföljningen av mänskliga rättigheter. (nytt)</p> <p>Kommunstyrelsens alla verksamheter ska arbeta med ett icke diskriminerande förhållningssätt i alla processer och möten. Personalavdelningen skall säkerställa att styrande dokument inom personalområdet stödjer ett sådant förhållningssätt. (nytt)</p>

Kommunstyrelsen – Kommunledningsförvaltningen, Gemensamt

Strategiska områden	2022	Övergripande mål	2022	Arbete för ökad målpuppfyllelse 2024
Livsmiljö		Samhällsbyggnad ska utgå från social, ekologisk och ekonomisk hållbarhet 		God ekonomisk hushållning, klara fastställda ekonomiska mål, långsiktigt hållbara finanser, kravställande i upphandlingar bidrar till att hållbarhet uppnås. (pågår) Fortsatt arbete inom ledningsuppdraget hållbar utveckling genom Agenda 2030. (pågår)
	 Piteå ska erbjuda trygga och attraktiva livsmiljöer 		Trygga och attraktiva livsmiljöer kräver en god planering där stor hänsyn tas till hela samhällsbygget. Kommunstyrelsen har den senaste tiden initierat en rad fördjupade översiktsplaner samt en planeringsstrategi för kommande revidering av översiktsplanen. Detta, parallellt med en rad pågående planprogram borgar för en god sammantagen planering av våra livsmiljöer. Ledningsuppdraget Modern och växande landsbygd med en levande stadskärna samt ledningsuppdraget Hållbar utveckling genom Agenda 2030 utgör ett centralt arbete under planperioden. (pågår) Från och med 1 juli 2023 får kommunerna ett utökad ansvar för det brottsförebyggande arbetet. Uppföljning och återkoppling av arbetet sker via KS. (nytt) I arbetet med att erbjuda trygga och attraktiva livsmiljöer bör arbetet kring mänskliga rättigheter såsom jämställdhet, barnrätt, tillit, trygghet och inflytande lyftas. (nytt) Arbetet med Norrbotniabanan. (pågår) Indirekt utgör flera av kommunstyrelsens övergripande grunduppdrag och olika utvecklingsinsatser förutsättningar för nämnder och bolag att bidra till det politiska målet. (pågår).	
	I Piteå utgör kulturen en drivkraft för demokrati, tillväxt och samhällsutveckling 		Studier visar att kultur har en stor betydelse för människors benägenhet att flytta till och bo kvar på en ort. Därför behövs ett mer aktivt arbete för detta mål kopplat till befolkningsmålet. Behöver beaktas i samband med förändrat innehåll i nytt styr- och ledningsmodell. (nytt)	

Kommunstyrelsen – Kommunledningsförvaltningen, Gemensamt

Strategiska områden	2022	Övergripande mål	2022	Arbete för ökad målpufffyllelse 2024
Personal		Piteå kommun och de kommunala bolagen ska arbeta aktivt för att vara en attraktiv och jämställd arbetsgivare samt skapa hälsofrämjande arbetsplatser 		<p>Ekonomi- och inköpsprocessen är central för kommunens verksamheter. Uppdraget innebär såväl utvecklings- och förändringsarbete som komplexitet, vilket bidrar till att vara en attraktiv arbetsgivare. Ett hårt tryck på verksamheten ger dessvärre hög arbetsbelastning och stress, vilket kan ge en negativ påverkan på arbetsmiljön över tid. (pågår)</p> <p>Utveckling av personalavdelningen som en modern och professionell HR avdelning som möter organisationens chefer och deras behov av stöd i kompetensförsörjningsfrågor och relaterade personalfrågor. (nytt)</p> <p>Kontinuerlig uppföljning och revidering av kommunens övergripande kompetensförsörjningsplan samt stöd till förvaltningarna i deras arbete med förvaltningsspecifika kompetensförsörjningsplaner. (pågår)</p> <p>Den kommunövergripande kompetensförsörjningsgruppen arbetar för att Piteå kommun skall vara en attraktiv arbetsgivare både ur attrahera och behålla perspektivet. (pågår)</p> <p>Fortsätta implementering av tillitsbaserad styrning och ledning i alla nivåer i hela organisationen. (pågår)</p> <p>Säkerställa att arbetsmiljöfrågorna alltid är i fokus och följs upp och ge chefer det stöd som behövs för att fullgöra sitt uppdrag. (nytt)</p> <p>Erbjuda arbetsmiljöutbildning för chefer och skyddsombud. (nytt)</p> <p>Integrera jämställdhetsarbete i alla processer och allt utvecklingsarbete för att nå ut i hela organisationen. (nytt)</p> <p>Planera för insatser på alla nivåer, såväl organisatoriskt som på individnivå för att under planperioden nå uppsatta mål för sjukfrånvaro. (pågår)</p> <p>Utveckla ett hälsofrämjande arbete med fokus på strategiskt och förebyggande arbete samt arbeta med resultatet av HME undersökningen som görs hösten 2023 (nytt)</p>
Ekonomi		Budgetramen ska hållas genom effektiv hushållning av disponibla resurser 		En central fråga då det är en del av kommunstyrelsens huvuduppdrag. (pågår)
		Piteå kommuns och de kommunala bolagens finansiella ställning ska vara långsiktigt hållbar 		En central fråga då det är en del av kommunstyrelsens huvuduppdrag. (pågår)

Nyckeltal

 - Nyckeltal märkta med renen är beslutade av Kommunfullmäktige

Nyckeltal	Utfall 2021	Utfall 2022	Målvärde 2024	
 Kommunen sköter sina olika verksamheter bra, andel (%)	84,7 %	-	- Över rikssnitt	
Kan rekommendera andra att flytta till kommunen, andel (%)	70,1 %	-	- Över rikssnitt	
 Företagsklimatet i kommun, kommunens service till företagen, NKI Insikt	79	74	Årlig förbättring	
Företagsklimatet i kommunen, Svenskt Näringsliv (ranking)	247	276	Årlig förbättring	
Bästa Tillväxt, placering i Norrbotten enligt Syna	3	3		
Nystartade företag, antal/1000 invånare	10,7			
 Antal unga som deltagit i Unga i Piteå	260	503	Öka årligen	
Att få svar på frågor till kommunen fungerar bra, andel (%)	72,6 %	-	- Över rikssnitt	
Invånarnas möjlighet till insyn och inflytande över kommunens beslut och verksamheter är bra, andel (%)	22,3 %	-	- Över rikssnitt	
Antal tillgängliga e-tjänster på kommunens webbplats	265	274	Öka årligen	
 Möjlighet att vara den man är och leva det liv man vill leva, andel (%)	90,3 %	-	- Över rikssnitt	
Man kan generellt lita på människor, andel (%)	70,9 %	-	- Över rikssnitt	
 Kommunens arbete för att minska miljö- och klimatpåverkan i egna verksamheter är bra, andel (%)	69,5 %	-	- Över rikssnitt	
 Kommunen är en bra plats att bo och leva på, andel (%)	95,4 %	-	- Bättre än riket	
Trygg utomhus i området där du bor när det är mörkt ute, andel(%)	83,5 %		Över rikssnitt	
Trygg utomhus i området där du bor när det är ljust ute, andel (%)	97,3 %		Över rikssnitt	
 Sjukfrånvaro, %	3 %	4,7 %	≤5,5 %	
Andel heltidstjänster, %	95,9 %	95,8 %	≥95 %	
Antal timmar som utförs av timanställda	803	1 148	< 159 Minska	
Kvinnors lön i förhållande till mäns lön, %	89,7 %	89,4 %	100 %	
 Budgetavvikelse nämnd/styrelse, mkr	11 mkr	5,5 mkr	≥0 mkr	

Taxor

Kommunstyrelsen föreslår inga förändrade taxor.

Ekonomi

Sammanställning drift och investering

Drift- och investering Kommunstyrelsen (exkl. central pott), tkr

	Utfall 2022	Budget 2023	Budget 2024	Plan 2025	Plan 2026
Driftbudget					
Verksamhetens intäkter	52 205	35 279	25 000	25 000	25 000
Verksamhetens kostnader	274 457	268 980	272 742	268 261	268 069
Kapitalkostnader	12 130	10 407	10 176	8 218	4 393
<i>Nettokostnad</i>	<i>234 382</i>	<i>244 108</i>	<i>257 918</i>	<i>251 479</i>	<i>247 462</i>
<i>varav</i>					
Tillväxtpolitisk reserv	12 226	20 000	20 000	20 000	20 000
Investeringsbudget					
Inkomster	0	0	0	0	0
Utgifter	14 572	18 720	11 740	10 620	10 500
<i>Nettoinvesteringar</i>	<i>14 572</i>	<i>18 720</i>	<i>11 740</i>	<i>10 620</i>	<i>10 500</i>
Kapitalkostnader			2 343	5 373	8 160
Ökning/minskning driftram pga investering					
Tillfälliga driftkostnader pga investering					

Varav Piteå kommuns del av samarbetsnämnder

Piteå kommuns del av nettokostnad, tkr

	Utfall 2022	Budget 2023	Budget 2024	Plan 2025	Plan 2026
Nettokostnad Piteås del av Kost- och servicenämnd	2 146	2 086	2 086	2 086	2 086
Nettokostnad Piteås del av Räddningsnämnd	41 581	43 484	45 482	43 433	43 241
Nettokostnad Piteås del av Avtalsamverkan lönecenter	6 048	3 367	3 269	3 269	3 269
Nettokostnad Piteås del av Överförmyndarnämnd	4 468	4 524	4 525	4 291	4 291
Nettokostnad samarbetsnämnder	54 243	53 461	55 362	53 079	52 887

Sammanställning drift och investering

Drift och investering Kommunstyrelsen central pott, tkr

	Utfall 2022	Budget 2023	Budget 2024	Plan 2025	Plan 2026
Driftbudget					
Verksamhetens intäkter	0	0	0	0	
Verksamhetens kostnader	0	6 755	8 900	5 900	5 900
Kapitalkostnader	0	0	0	0	0
<i>Nettokostnad</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
Investeringsbudget					
Inkomster	0	0	0	0	
Utgifter	0	24 663	10 000	43 000	43 000
<i>Nettoinvesteringar</i>	<i>0</i>	<i>24 663</i>	<i>10 000</i>	<i>43 000</i>	<i>43 000</i>
Kapitalkostnader	0	0			

Specifikation

Drift, tkr	2024	2025	2026
Kommunövergripande förmåner för anställda	8 980	8 980	8 980
Gemensamt datacenter i Norrbotten (DCBD)	4 700	4 700	4 700
Priskompensation, engångsanslag	2 320	0	0
Övriga löneökningar, engångsanslag	78	0	0
Gemensam Räddningsnämnd, ökade kostnader, PK del av GRN	1 935	0	0
Gemensam Överförmyndarnämnd, ökade kostnader, PK del av GÖN	201	0	0

Omfördelning från drift till investering

Omfördelning av driftsanslag till investeringsanslag under löpande budgetår får göras med maximalt 1 000 tkr under förutsättning att Kommunstyrelsen efter omfördelning klarar en budget i balans.

Omfördelning av driftbudget mellan nämnder

Kommunstyrelsen och Fastighets- och servicenämnden får under året omfördela budget sinsemellan för att matcha utfall mot budget för kylt mat till äldreomsorgen i samverkan med Luleå kommun. Kommunstyrelsen ansvarar även för att fördela ram mellan nämnder avseende interna avtal så som städ, lokalhyror, IT med mera.

Kommunövergripande förmåner för anställda

Ramökning med 8 980 tkr för att paketera och kommunicera kommunens arbetsgivarerbjudanden och förmåner i en medarbetarportal samt ett utökat friskvårdsbidrag.

Gemensamt datacenter i Norrbotten (DCBD)

Ramtillskott om 4 700 tkr per år för gemensamt datacenter med länets kommuner.

Gemensam räddningsnämnd, ökade kostnader

Engångsanslag för ökade kostnader för bortval av särskild avtalspension (SAP-R), övriga löneökningar samt prisökningar. Intäktsbudget matchas mot kostnadsbudget hos Gemensam Räddningsnämnd och utökad nettobudget för Piteå kommuns andel av utökade kostnader 1 935 tkr (motsv ca 80 %) redovisas under Kommunstyrelsen, varav Piteå kommuns del av samarbetsnämnder.

Gemensam överförmyndarnämnd, ökade kostnader

Engångsanslag för ökade arvoden till ställföreträdare, höjd milersättning och prisökningar. Intäktsbudget matchas mot kostnadsbudget hos Gemensam Överförmyndarnämnd och utökad nettobudget för Piteå kommuns andel av utökade kostnader 201 tkr (motsv ca 85 %) redovisas under Kommunstyrelsen, varav Piteå kommuns del av samarbetsnämnder.

Investeringar, tkr

	2024	2025	2026
Investering och reinvestering verksamhetsdatorer och IT-infrastruktur	10 500	10 500	10 500
Basmöblering Stadshuset, skepp A	540	0	0
Förtätning av kontorslokaler	150	0	0
Uppgradering ärendehanteringssystem	190	120	0
Nytt möteshanteringssystem	360	0	0
Totalt	11 740	10 620	10 500

IT (verksamhetsdatorer, infrastruktur, etc)

Anpassa ambitioner utifrån de beviljade medlen.

Specifikation Kommunstyrelsen central pott

Drift, tkr	2024	2025	2026
Allmän driftpott	5 900	5 900	5 900
Planeringsarbete Norrbotniabanan	3 000	0	0
Investeringar, tkr	2024	2025	2026
Samhällsutveckling	3 000	3 000	3 000
Effekter av myndighetsbeslut	2 000	2 000	2 000
Ishall	5 000	38 000	38 000
Totalt	10 000	43 000	43 000

Ny ishall

Effekter av myndighetsbeslut

Medel för ny ishall i väntan på konkret förslag till beslut.

För delfinansiering av investeringsåtgärder till följd av myndighetsbeslut som ej kunnat förutses inför budgetprocessen t ex efter brandtillsyn.

Barn- och utbildningsnämnden

Måluppfyllelse strategiska områden

Strategiska områden	2022	2021	2020	2019	2018
Barn och unga - vår framtid	▲	▲	▲	▲	▲
Utbildning, arbete och näringsliv	▲	▲	▲	▲	▲
Demokrati och öppenhet	▲	▲	▲	▲	▲
Livsmiljö	▲	▲	▲	▲	▲
Personal	▲	●	●	●	▲
Ekonomi	▲	▲	▲	▲	▲

— Ej bedömt   ■ Målet ej uppfyllt   ◆ Målet delvis uppfyllt   ▲ Målet uppfyllt i hög grad   ● Målet helt uppfyllt

Mål och nyckeltal

Prioriterade mål

Piteå ska erbjuda trygga och attraktiva livsmiljöer

Utbildningsförvaltningen ska säkerställa att kommunen har trygga och attraktiva förskolor och skolor i ändamålsenliga lokaler på rätt plats.

Förskolan och skolan är samhällsviktiga verksamheter och de ordinarie reglerna i skolans författningar fortsätter att gälla även vid höjd beredskap. Utifrån regeringens proposition 2020/21:30 Totalförsvaret 2021-2025 och de kommande nationella riktlinjerna kring Plötsligt Dödligt våld (PDV) och skolattacker ska ett planerings- och övningsarbete genomföras. Ett arbete där personalen är delaktig och som kommer att kräva resurser.

Ett utvecklingsarbete pågår för att anpassa utemiljöerna avseende pedagogiskt innehåll och klimat, för att skapa en stimulerade och säker miljö. Under kommande VEP-period fortsätter arbetet med att se över trafiksäkerheten i anslutning till förvaltningens olika verksamheter.

Piteå ska år 2030 ha 46 000 invånare och till 2040 50 000 invånare

Utbildningsförvaltningen fortsätter det proaktiva arbetet för att tillhandahålla förskolor och skolor med god kvalitet, hög lärarbehörighet och personaltäthet i alla kommunens delar. Samt bereder verksamheterna för att ta emot ett ökat antal barn och elever.

Det är inte enbart förskolans och skolans höga kvalitet som leder till inflyttning, även arbetet med kompetensförsörjning som en god arbetsgivare, attraktiv även för pedagoger utanför kommunen, bidrar till kommunens attraktivitet.

Piteå präglas av en samhällsgemenskap med jämställdhet och mångfald som grund

Förskolornas och skolornas verksamheter ska även fortsättningsvis präglas av ett förhållningssätt där allas lika värde är grunden. Inom förskolan jobbar man aktivt med att inspirera och utmana barnen att bredda sina förmågor och intressen på ett sätt som går utöver könstereotypa val, bland annat genom att använda material som inte har en tydlig könskodning. Flickor och pojkar får likvärdiga möjligheter och rättigheter att utveckla alla sina sidor och talanger.

Projektet *Nationella minoriteter i Piteås förskolor och skolor* är ett exempel på en aktivitet som syftar till att främja samhällsgemenskapen. Att öka lärarnas kunskaper om de nationella minoriteterna för att stärka dem i sitt uppdrag.

Under VEP-perioden ska förvaltningen arbeta för en utökad förvaltningsövergripande samordning mellan socialtjänst och skola. Samordningen ska öka barns och ungas förutsättningarna för god hälsa, genom främjande, förebyggande och tidiga insatser.

Piteå ska vara en attraktiv ort för näringsliv och företagande

Utbildningsförvaltningen ska tillhandahålla utbildningar med erkänt hög kvalitet för att möta det lokala och regionala näringslivets efterfrågan, samt vara ett attraktivt gymnasieval. Ett gott samarbete med näringslivet avseende yrkesprogram ger förutsättningar för att gymnasieskolans examinerade kompetenser ska kunna tillmötesgå näringslivets behov.

Entreprenöriellt lärande som undervisningsform finns i förskola, grundskola så väl som i gymnasieskolan. Eleverna, som är framtidens entreprenörer, stimulansers för att utveckla entreprenöriella attityder, kompetenser och förmågor.

För att främja kommunens attraktivitet erbjuder utbildningsförvaltningen Nattis. En viktig samhällsservice i ett modernt samhälle, då obekväma arbetstider är vanligt inom exempelvis vården, industrin, servicesektorn. Utöver att vara en jämställdhetsfråga är Nattis viktigt ur ett samhällsekonomiskt perspektiv.

Grans naturbruksgymnasiums utbildningar bidrar till ökade förutsättningar för en levande landsbygd och strävar mot att bli *det goda exemplet* för en hållbar verksamhet.

Riktade övergripande mål

Strategiska områden	2022	Övergripande mål	2022	Arbete för ökad måluppfyllelse 2024
Barn och unga - vår framtid		Piteå ska vara Sveriges barnvänligaste kommun		Särskilda satsningar för likvärdighet och kvalitet exempelvis <i>tillgänglig lärmiljö</i> Investeringsplan/Skolstruktur Vetenskapligt arbete Kompetensförsörjning
Utbildning, arbete och näringsliv		Piteå ska år 2030 ha 46 000 invånare och till 2040 50 000 invånare		Investeringsplan/skolstruktur Kompetensförsörjning
		Piteå ska erbjuda goda förutsättningar för ett livslångt lärande		Kompetensförsörjning Vetenskapligt arbete
		Piteå ska vara en attraktiv ort för näringsliv och företagande		Kvalitet i gymnasieskolornas yrkesprogram
Demokrati och öppenhet		Piteå präglas av en samhällsgemenskap med jämställdhet och mångfald som grund		Satsningar utifrån skolans kompensatoriska uppdrag Särskilda satsningar för likvärdighet och kvalitet, exempelvis samverkande insatser mellan skola och socialtjänst
Livsmiljö		Samhällsbyggnad ska utgå från social, ekologisk och ekonomisk hållbarhet		Investeringsplan/Skolstruktur Vetenskapligt arbete Särskilda satsningar för likvärdighet och kvalitet, exempelvis upphandlande av nytt verksamhetssystem för elevhälsa
		Piteå ska erbjuda trygga och attraktiva livsmiljöer		Upphöjande kvalitetssatsningar i förskolan, skolan och fritidshem Särskild satsning för attraktiva livsmiljöer, exempelvis översyn av trafiksäkerhet
		I Piteå utgör kulturen en drivkraft för demokrati, tillväxt och samhällsutveckling		Särskilda satsningar för likvärdighet och kvalitet, exempelvis projektet Nationella minoriteter i Piteås förskolor och skolor
Personal		Piteå kommun och de kommunala bolagen ska arbeta aktivt för att vara en attraktiv och jämställd arbetsgivare samt skapa hälsofrämjande arbetsplatser		Kompetensförsörjning Kompetensutveckling Arbetsmiljöarbete enligt Piteå kommuns riktlinjer för personalpolitik
Ekonomi		Budgetramen ska hållas genom effektiv hushållning av disponibla resurser		Kompetensförsörjning Investeringsplan/Skolstruktur

Nyckeltal

 - Nyckeltal märkta med renen är beslutade av Kommunfullmäktige

Nyckeltal	Utfall 2021	Utfall 2022	Målvärde 2024	
 Andel elever som aldrig använt hasch eller annan narkotika gy 2, %	-		Årlig förbättring	
Elever i åk 4 som för det mesta mår bra eller mycket bra, (andel) %	90 %	96 %		
Elever i åk 7 som för det mesta mår bra eller mycket bra, (andel) %	81 %	88 %		
Elever i åk 2 gy som för det mesta mår bra eller mycket bra, (andel) %		86 %		
Elever i åk 7, åk 9 och gy 2 som blivit mobbade, trakasserade, kränkta eller utfrysta under en längre period, andel (%)	-	2 %	0 %	
Elever i åk 5: Känner du dig trygg i skolan? Andel som svarat "Helt och hållet" eller "Till stor del", (%)		84,5 %	90 %	
Elever i åk 8: Känner du dig trygg i skolan? Andel som svarat "Helt och hållet" eller "Till stor del", (%)		81,8 %	90 %	
Gymnasieelever i år 2: Känner du dig trygg i skolan? Andel som har svarat "Helt och hållet" eller "Till stor del", (%)		87,1 %	90 %	
Elever i åk 5: Hur nöjd är du med din skola? Andel som svarat "Helt och hållet" eller "Till stor del", (%)		73,7 %	76 %	
Elever i åk 8: Hur nöjd är du med din skola? Andel som svarat "Helt och hållet" eller "Till stor del", (%)		68,5 %	71 %	
Gymnasieelever i år 2: Hur nöjd är du med din skola? Andel som har svarat "Helt och hållet" eller "Till stor del", (%)		80,3 %	82 %	
 Andel elever i åk 6 som uppnår kunskapskraven i alla ämnen (som eleven läser), hemkommun, %	86 %	84 %	100 %	
Andel gymnasieelever i kommunens egna skolor, %	91 %	92 %	92 %	
Andel elever i åk 9 som uppnår kunskapskraven i alla ämnen, hemkommun, %	83 %	83 %	100 %	
Ungdomar som studerar på högskola/universitet 2 år efter fullföljd gymnasieutbildning, högskoleförberedande program hemkommun, andel (%)				
Ungdomar som studerar på annan studiemedelsberättigad utbildning än högskola 2 år efter fullföljd gymnasieutbildning, högskoleförberedande program hemkommun, andel (%)				
Andel 20-64 år med eftergymnasial utbildning, %	38 %	39 %		
Elever i åk 9, meritvärde, hemkommun	226	227	232	
Gymnasieelever med examen eller studiebevis inom 4 år, hemkommun, andel (%)	86,3 %	83,5 %	90 %	
Gymnasieelever som uppnått grundläggande behörighet till universitet och högskola inom 3 år, högskoleförberedande program kommunala skolor, andel (%)	83,4 %	85,8 %	100 %	
 Antal elever vid kommunens gymnasieskolor som deltar i UF-företag	152	185		
 Sjukfrånvaro, %	5,3 %	5,7 %	≤5,5 %	
Andel heltidstjänster, %	92,8 %	92,1 %	≥95 %	
Antal timmar som utförs av timanställda	57 255	63 657	<65 986 Minska	
Kvinnors lön i förhållande till mäns lön, %	94 %	94,9 %	100 %	
Heltidstjänster med förskollärlärolegitimation, kommunal regi, andel (%)	65 %	62 %	66 %	
Lärare (Heltidstjänster) med lärarlegitimation och behörighet i minst ett ämne i grundskola, lägeskommun, andel (%)	84,4 %	80,6 %	100 %	
Årsarbetare i fritidshem med pedagogisk högskoleexamen, andel (%)	76 %	73 %		
 Budgetavvikelse nämnd/styrelse, mkr	3,8 mkr	-7,3 mkr	≥0 mkr	

Barn- och utbildningsnämnden

Nyckeltal	Utfall 2021	Utfall 2022	Målvärde 2024
Antal elever/lärare i förskoleklass och grundskola	11,9	11,6	12
Antal elever/lärare i gymnasieskolan	10,4	10,5	10,5
Kostnad för kommunal grundskola skola åk 1-9, kr/elev	115 099	113 563	120 000
Nettokostnad grundskola åk 1-9, kr/inv	10 486	10 593	11 000
Nettokostnad fritidshem, kr/inv	1 333	1 860	1 500
Personaltäthet, inskrivna barn per årsarbetare i förskolan, kommunal regi	5,2	5	5,1

Taxor

De avgifter som nämnden kan ta ut för förskola och fritidshem regleras av den s.k. maxtaxan. Maxtaxan indexreglerades senast 2023-01-01 enligt beslut av Skolverket. Terminsavgift och hyra av musikinstrument för kommunala musik- och dansskolan är oförändrad inför den nya budgetperioden. Grans naturbruksgymnasiets internatavgifter höjdes senast höstterminen 2020 efter beslut i Kommunfullmäktige. Barn- och utbildningsnämnden har föreslagit nya avgifter för hyra av skollokaler som kommer att beslutas i Kommunfullmäktige under 2023.

Ekonomi

Sammanställning drift och investering

Drift och investeringar, tkr

	Utfall 2022	Budget 2023	Budget 2024	Plan 2025	Plan 2026
Driftbudget					
Verksamhetens intäkter	198 485	181 522	181 522	181 522	181 522
Verksamhetens kostnader	1 164 994	1 151 477	1 156 725	1 149 492	1 149 492
Kapitalkostnader	6 121	5 274	5 514	4 684	4 008
Nettokostnad	972 631	975 229	980 717	972 654	971 978
Investeringsbudget					
Inkomster					
Utgifter	78 265	105 700	137 800	105 500	81 900
Nettoinvesteringar	78 265	105 700	137 800	105 500	81 900
Kapitalkostnader		1 859	4 840	13 344	19 983
Ökning/minskning driftsram pga investering					
Tillfälliga driftskostnader pga investering					

Specifikation

Drift, tkr

	2024	2025	2026
Införande av resursskola	2 885	2 885	2 885
Ramflytt till KFN, Bibliotek Norrfjärden	-290	-290	-290
En extra sommaröppen förskola	655	655	655
Priskompensation, engångs	6 421	0	0

Omfördelning från drift till investering

Omfördelning av driftsanslag till investeringsanslag under löpande budgetår får göras med maximalt 1 000 tkr under förutsättning att nämnden efter omfördelning klarar en budget i balans.

Införande av resursskola

Ramökning 2 885 tkr för utökad organisation i samband med införande av resursskola.

En extra sommaröppen förskola

Nämnden beviljas ökad ram med 655 tkr för att utöka antalet sommaröppna förskolor från två till tre.

Ramflytt, Bibliotek Norrfjärden

Ram flyttas till Kultur- och fritidsnämnden avseende Bibliotek Norrfjärden.

Barn- och utbildningsnämnden

Investeringar, tkr	2024	2025	2026
Utemiljö skolor och förskolor	4 500	3 000	3 000
Investering i arbetsmiljö och säkerhet	3 000	3 000	3 000
Reinvesteringar	12 300	12 300	12 300
Utveckling it, datorer m m	1 600	0	0
Renovering/ombyggnad maskinhall Grans	22 000	2 000	0
Elevhem 8	1 000	0	0
Christinaprojektet	41 600	20 200	0
Solanderprojektet	40 000	45 000	42 600
Böle, om- och tillbyggnad förskola/skola	9 000	20 000	21 000
Tallåsens förskola	800	0	0
Bergsviksskolan	2 000	0	0
Totalt	137 800	105 500	81 900

Investeringsplan för utemiljö, arbetsmiljö och säkerhet

Nämnden förväntas anpassa ambition och investeringstakt efter tilldelade medel.

Reinvesteringar

Nämnden uppmanas redovisa en samlad och jämnt fördelad utbytesplan för maskiner och fordon. Anslagsöverföring av över- och underskott kan förväntas.

Fastighets- och servicenämnden

Måluppfyllelse strategiska områden

Strategiska områden	2022	2021	2020	2019	2018
Barn och unga - vår framtid					
Utbildning, arbete och näringsliv					
Demokrati och öppenhet					
Livsmiljö					
Personal					
Ekonomi					

Mål och nyckeltal

Prioriterade mål

Piteå ska erbjuda trygga och attraktiva livsmiljöer

Nämndens uppdrag utförs i många olika miljöer, både inom- och utomhus, samt verkar för trygga livsmiljöer för medborgare och medarbetare. Städ bidrar till att minska smittspridning, måltider erbjuder näringsriktiga och kvalitetssäkrade måltider, fastigheter arbetar kontinuerligt med fastighetsunderhåll och reinvesteringar. Nämnden deltar på trygghetsvandringar när den är berörd.

Piteå ska år 2030 ha 46 000 invånare och till 2040 50 000 invånare

Fastighets- och servicenämndens uppdrag utförs professionellt och med rätt kvalitet utifrån nämndens förutsättningar. För att bidra till och möta framtida befolkningsökning sker kontinuerlig planering och genomförande av åtgärder i samverkan med kommunens verksamheter.

Piteå präglas av en samhällsgemenskap med jämställdhet och mångfald som grund

Att främja mångfald är en naturlig del i nämndens arbete som bidrar till målet genom att bland annat erbjuda människor i utanförskap praktikplats, individanpassa introduktionen samt säkerställa att informationen är tillgänglig dessutom erbjuds ett brett utbud av måltider.

Piteå ska vara en attraktiv ort för näringsliv och företagande

Nämndens bidrag sker genom att bibehålla samt skapa goda relationer med näringslivet, utföra korrekta och transparenta upphandlingar samt, där det är möjligt, verka för lokala och klimatsmarta val. Till exempel har måltidsverksamheten tre lokala livsmedelsleverantörer. Företag erbjuds lokaler till marknadsmässiga villkor i de fall kärnverksamheten inte har behov av dessa.

Riktade övergripande mål

Strategiska områden	2022	Övergripande mål	2022	Arbete för ökad måluppfyllelse 2024
Barn och unga - vår framtid		Piteå ska vara Sveriges barnvänligaste kommun		<ul style="list-style-type: none"> Barn och elever ges möjlighet att påverka maten. Barn och elever ska uppleva en ren, trygg och trivsam livsmiljö. Medarbetare som omfattas av anmälningsplikten har kunskap vad det innebär och hur hantera orosanmälan. Samverka med fältassistenter i syfte att bidra till förebyggande insatser. Erbjuda PRAO- och ferieplatser till ungdomar.
Utbildning, arbete och näringsliv		Piteå ska år 2030 ha 46 000 invånare och till 2040 50 000 invånare		<ul style="list-style-type: none"> Utföra nämndens uppdrag genom att leverera tjänster och service professionellt med rätt kvalitet till kommunens kärnverksamheter och medborgare.
		Piteå ska vara en attraktiv ort för näringsliv och företagande		<ul style="list-style-type: none"> Direktupphandla, korrekt och med öppenhet. Verka för lokala och klimatsmarta val. Bibehålla och skapa nya relationer.
Demokrati och öppenhet		Piteå präglas av en samhällsgemenskap med jämställdhet och mångfald som grund		<ul style="list-style-type: none"> Erbjuda människor med olika bakgrund, behov och förutsättningar praktikplatser med meningsfulla arbetsuppgifter. Fortsätta inkluderingsarbetet genom att uppmärksamma och arbeta mot alla former av diskriminering. Utföra handledarskapet utifrån individuella förutsättningar.
Livsmiljö		Samhällsbyggnad ska utgå från social, ekologisk och ekonomisk hållbarhet		<ul style="list-style-type: none"> Fortsätta arbetet med fastigheters underhåll och reinvesteringar utifrån givna resurser. Planera menyer utifrån befintliga ekonomiska resurser med bibehållen kvalitet. Prioritera arbetet med minskat matsvinn. Arbeta för att ytterligare utöka med miljövänliga städprodukter. Minska förbrukningen av vatten och el i fastighetsbeståndet. Komplettera trygghetspunkterna med anslutningar för vatten och reservkraft. Fortsätta utfasningen av lysrör med kvicksilver.
		Piteå ska erbjuda trygga och attraktiva livsmiljöer		<ul style="list-style-type: none"> Verka för medborgares och medarbetares trygga och rena livsmiljöer. Utveckla krisberedskapen. Erbjuda ett basutbud som de flesta kan äta av samt specialkost till de som behöver.
Personal		Piteå kommun och de kommunala bolagen ska arbeta aktivt för att vara en attraktiv och jämställd arbetsgivare samt skapa hälsofrämjande arbetsplatser		<ul style="list-style-type: none"> Tillämpa hållbart tillsatsbaserat medarbetarskap och ledarskap. Verka för fler heltidstjänster och hälsosamma arbetsplatser. Arbeta för ökad jämställdhet. Genomföra planen för kompetensförsörjning. Erbjuda och följa upp hälsofrämjande insatser.
Ekonomi		Budgetramen ska hållas genom effektiv hushållning av disponibla resurser		<ul style="list-style-type: none"> Främja kvalitet och effektivitet, följa och begränsa kostnadsökningar genom god ledning och styrning. Arbeta med långsiktigt hållbara lösningar. Uppnå kostnadseffektivitet genom samverkan med andra verksamheter.

Nyckeltal

 - Nyckeltal märkta med renen är beslutade av Kommunfullmäktige

Nyckeltal	Utfall 2021	Utfall 2022	Målvärde 2024
 Andel elever som vanligtvis äter lunch i skolmatsalen, %		77 %	Öka
 Elförbrukning i kommunens lokaler, antal kWh/m2	67,5	67,8	67,2
Vattenförbrukning i kommunens lokaler, antal liter/m2	467	500,5	482,5
Andel av inhandlade livsmedelsprodukter som är lokalproducerade, %	23,3 %	26,8 %	Öka
Andel av inhandlade livsmedelsprodukter som är ekologiska, %	9,9 %	10,7 %	Öka
Matsvinn g/gäst			Mål till 2030 är minskning med 50 %, 45 g/gäst
Kemikaliekostnad vid städningen, kr	180 700	177 500	Förbrukningen av kemikalier ska minska
Nöjda fastighetskunder, NKI	-	56	Andelen nöjda kunder ska öka
Nöjda städskunder, NKI	-	84	Andelen nöjda kunder ska öka
Andel personer i åldrarna 65+ i särskilt boende som uppgett att maten som serveras på det särskilda boendet smakar mycket eller ganska bra, %		70 %	
 Trygg utomhus i området där du bor när det är mörkt ute, andel(%)	83,5 %	-	- Över rikssnitt
Trygg utomhus i området där du bor när det är ljust ute, andel (%)	97,3 %	-	- Över rikssnitt
 Sjukfrånvaro, %	6,1 %	7 %	≤5,5 %
Andel heltidstjänster, %	88,1 %	90,9 %	≥95 %
Antal timmar som utförs av timanställda	25 963	19 113	<18 447 Minska
Kvinnors lön i förhållande till mäns lön, %	88,3 %	89,2 %	100 %
 Budgetavvikelse nämnd/styrelse, mkr	0,8 mkr	1,6 mkr	≥0 mkr

Taxor

Fastighets- och servicenämnden återkommer till Kommunfullmäktige med förslag på taxor avseende måltidsabonnemang och matservice.

Ekonomi

Sammanställning drift och investering

Drift och investeringar, tkr

	Utfall 2022	Budget 2023	Budget 2024	Plan 2025	Plan 2026
Driftbudget					
Verksamhetens intäkter	407 262	407 697	407 697	407 697	407 697
Verksamhetens kostnader	444 437	450 903	481 695	443 904	443 904
Kapitalkostnader	86 281	87 636	110 134	107 057	109 594
Nettokostnad	123 456	130 842	184 132	143 264	145 801
Investeringsbudget					
Inkomster					
Utgifter	138 849	281 111	49 800	72 000	39 000
Nettoinvesteringar	138 849	281 111	49 800	72 000	39 000
Kapitalkostnader			1 169	4 102	7 731
Ökning/minskning driftsram pga investering					
Tillfälliga driftskostnader pga investering			16 175	6 300	6 300

Specifikation

Drift, tkr	2024	2025	2026
Priskompensation, engångsanslag	27 916	0	0
Reinvestering, löpande anslag	1 000	0	0
Skada Porsnäs skola	4 500	4 500	4 500
Skada Björklunda skola, Solanderprojektet	10 675	1 800	1 800

Omfördelning från drift till investering

Omfördelning av driftsanslag till investeringsanslag under löpande budgetår får göras med maximalt 750 tkr under förutsättning att nämnden efter omfördelning klarar en budget i balans.

Omfördelning av driftbudget mellan nämnder

Kommunstyrelsen och Fastighets- och servicenämnden får under året omfördela budget sinsemellan för att matcha utfall mot budget för kyld mat till äldreomsorgen i samverkan med Luleå kommun.

Skada Porsnäs skola

Tillfällig kostnad på grund av investering. Hyreskostnad moduler och kostnad för måltidspersonal beviljas för perioden 2024–2027

Skada Björklunda skola, Solanderprojektet

Kostnader för rivning, avskrivning och hyra av moduler beviljas med 10 675 tkr för 2024. Hyreskostnad moduler beviljas till och med 2027.

Investeringar, tkr	2024	2025	2026
Från driftansl- ospec invest	0	0	0
Investeringsram fastigheter utifrån komponentredovisning	5 000	5 000	5 000
Reinvestering löpande anslag, pågående projekt	28 000	30 000	32 000
Stadshuset inkl parkering, pågående projekt	2 000	23 000	0
Christinaprojektet, pågående projekt	11 800	0	0
Konvertering belysning T8-T5	2 000	2 000	2 000
Ombyggnad kök Pitholm	1 000	12 000	0
Totalt	49 800	72 000	39 000

Från driftanslag – ospec invest

Tidigare omvandlade driftsmedel till investeringsram återförs till driftsbudget.

Reinvestering löpande anslag, pågående projekt

Fördröjd takt, nämnden får anpassa investeringstakten efter beviljad investeringsram.

Konvertering belysning T8-T5

Fördröjd takt och nämnden får återkomma i kommande års verksamhetsplaner med kvarvarande delar.

Kultur- och fritidsnämnden

Måluppfyllelse strategiska områden

Strategiska områden	2022	2021	2020	2019	2018
Barn och unga - vår framtid					
Utbildning, arbete och näringsliv					
Demokrati och öppenhet					
Livsmiljö					
Personal					
Ekonomi					

Ej bedömt
 1 Målet ej uppfyllt
 2 Målet delvis uppfyllt
 3 Målet uppfyllt i hög grad
 4 Målet helt uppfyllt

Mål och nyckeltal

Prioriterade mål

Piteå ska erbjuda trygga och attraktiva livsmiljöer

Piteå kommun vill vara en attraktiv och uthållig kommun där människor vill bo, verka och leva. Kultur- och fritidssektorn har avgörande betydelse för kommunens attraktivitet och människors välbefinnande. Kultur-, idrotts- och fritidsanläggningar fyller en viktig funktion för arrangemang, idrott, aktiviteter och mötesplats för medborgarna. I arbetet för hållbar utveckling genom Agenda 2030 är ett viktigt mål Hållbara städer och samhällen. Ökad befolkning ställer nya krav som behöver bemötas på ett ekologiskt, ekonomiskt och socialt hållbart sätt. Hållbar stadsutveckling innefattar hållbart byggande och planering av offentliga platser. Befolkningsökning behöver mötas upp med ökad kulturell infrastruktur, kulturellt utbud, gröna miljöer och möjligheter till en aktiv fritid. Här behövs också offentliga miljöer riktade mot alla. Växande städer kan ge ökade sociala klyftor och påfrestningar på ekosystem. Omvärldsspaning pekar ut behovet av att tydligare stärka delar av det ekologiska perspektivet liksom vikten av att möta klimatförändringar. När Piteå växer och bebyggelsen ökar innebär det också att gröna miljöer försvinner. För en attraktiv kommun är det av stor vikt att beakta detta och säkerställa att ytor kompenseras med planteringar, träd eller aktivitetsytor, när nya ytor tas i anspråk för bebyggelse. Medborgarundersökningen visar att 97 % av piteåborna anser att närhet till gröna miljöer är mycket viktigt. Bra belysning ökar trygghet och byte av viss belysning behövs också som miljöåtgärd för att följa lagkrav. Markförstörelse och avskogning hotar både klimatet och djurarters överlevnad och vägar behöver hittas för att tillgodose mänskliga behov utan att skada den biologiska mångfalden. Elektrifiering av skötsel av gröna ytor för att förbättra vistelsemiljö för både boende och besökare samt för hållbarhet avseende miljö och ekonomi.

Piteå ska år 2030 ha 46 000 invånare och till 2040 50 000 invånare

En ökad tillväxt innebär likväl som nya bostäder behov av nya satsningar på kultur och fritid. Attraktiva livsmiljöer har avsevärd betydelse för var vi väljer att bo och leva våra liv. Betydelsen kommer inte bara sannolikt bli större för befolkningstillväxt i framtiden, som resultat av ökade möjligheter till distansarbete och att pandemin inneburit att fler hittat ut i naturen. Med fokus på människans sociala behov spelar kultur, fritidsmöjligheter och offentliga rum en avgörande roll när det gäller att skapa attraktiva livsmiljöer där människor möts och trivs. Här behövs ett fortsatt brett utbud av kultur- och fritidsaktiviteter, utveckling av tillgängliga och attraktiva anläggningar för kultur, fritid och träning, liksom parker och andra utemiljöer. Utevistelsen blir central, en grön fritid. Med fler piteabor som hittat ut har fler krav ställts på utomhusarenor, skidspår och belysning. Maskiner behöver bytas ut akut och flera åldrade anläggningar behöver renoveras de närmsta åren. Stora resurskrävande projekt i kommunen innebär att reinvesteringsbehov av exempelvis sim- och sporthallar och utveckling av gröna ytor behöver prioriteras. Kulturen skapar attraktionskraft och tillgänglighet till lokal kultur definierar också en ort. Kulturutbud, bibliotek och andra kulturlokaler behöver utvecklas vidare med god tillgänglighet och som lokala samlingspunkter. Attraktiviteten för barnfamiljer och unga ökar med utveckling av Badhusparken, en ny ungdomsishall som ersätter en uttjänt, liksom en levande skärgård bidrar också till Piteås attraktivitet.

Piteå präglas av en samhällsgemenskap med jämställdhet och mångfald som grund

Att arbeta inkluderande för mångfald är grundstomme i verksamheten. Genom en generell kultur- och fritidsverksamhet som riktas till alla pitebor, kombinerat med utbildningsinsatser för föreningarna, nås både ledare och ett stort antal barn och unga av aktiviteter och värdegrundsarbete som är utformade att värna mångfald, inkludering och trygghet. I tillgängliggörande av lokaler värnas ett tillgänglighets-, jämlikhets- och jämställdhetsperspektiv. Parker och utomhusmiljöer utformas för att möta varierande behov och intressen och för hög tillgänglighet, med målsättningen att alla ska kunna nyttja våra anläggningar och miljöer. Biblioteket har särskilda insatser för att minska digitalt utanförskap, för att utgöra mötesplats för olika målgrupper, har utbud för läsning utifrån funktion och intresse, och arbetar läsfrämjande i samarbete med skolan, vilket blir ett sätt att nå alla, oavsett bakgrund eller annat. Mötesplatser och aktiviteter för unga ska utvecklas för att täcka upp olika behov. Ett arbete pågår för att se över hur kultur- och fritidsutbudet för unga kan utvecklas kopplat till behoven, och där ett normkritiskt perspektiv kommer att anläggas.

Piteå ska vara en attraktiv ort för näringsliv och företagande

Genom att genomföra stora arrangemang lockas många besökare vilket stimulerar näringslivet på orten. Elitidrott kräver satsning på arenor för att klara elitkraven. Utvecklingen av Lindbäcksstadion pågår i samarbete med närings- och föreningsliv. Även andra stora arrangemang, som Piteå Summer Games och kulturarrangemang, kan genomföras genom stöd till föreningslivet, lämpliga anläggningar och gröna ytor. En trevlig central stadskärna är också bra för näringslivet. Utvecklingen av skärgården, av gröna och blå miljöer, där kommunsamarbetet Bottenvikens skärgård ingår, ska i ett långsiktigt perspektiv ge goda förutsättningar för näringslivsutveckling.

Riktade övergripande mål

Strategiska områden	2022	Övergripande mål	2022	Arbete för ökad måluppfyllelse 2024
Barn och unga - vår framtid	▲	Piteå ska vara Sveriges barnvänligaste kommun 🌸	◆	Barn och unga prioriterad verksamhet i KFN. Lovaktiviteter och "Äntligen fredag" i samverkan med föreningslivet. Biblioteken arbetar med riktade insatser för barn och unga. Utveckling av lekparken i Badhusparken. Musik-, teater och dansföreställningar för barn och unga Pitemodellen ett samverkansprojekt mellan fotbollsföreningarna. Aktivitetsstöd, föreningsbidrag och stöd i föreningsutveckling genom Tematräffar och samverkansforum Certifiering "Trygg och säker" förening
Utbildning, arbete och näringsliv	▲	🎯 Piteå ska år 2030 ha 46 000 invånare och till 2040 50 000 invånare 🏠	▲	Norrstrandsområdet ska fortsätta utvecklas till ett attraktivt rekreativt- och aktivitetsområde. Hundrastgård planeras inom området. Kultur- och fritidsanläggningar som svarar upp mot en ökad befolkning och dess behov. Utvecklingsplan för Strömlidaområdet under framtagna Profilering av vinterstaden Piteå Utveckling av Badhusparken för att bli en central mötesplats för fler besökare
		Piteå ska erbjuda goda förutsättningar för ett livslångt lärande 👍	▲	Bibliotekets satsningar på medie- och informationskunnighet bidrar till det livslånga lärandet.
		🎯 Piteå ska vara en attraktiv ort för näringsliv och företagande 🏢	◆	Fortsatt utveckling av Lindbäcksstadion i samverkan med närings- och föreningsliv. Utvecklingsplan framtagna i samverkan.
Demokrati och öppenhet	▲	Piteborna i alla åldrar ska känna att det är meningsfullt att engagera sig och att de kan påverka kommunens utveckling 🌳	▲	Dialog barn och unga i olika projekt samt träffar med näringslivet. KPF är en förvaltning vars frågor engagerar. Många medborgar-/Piteföreslag berör KFN varav en del verkställs

Kultur- och fritidsnämnden

Strategiska områden	2022	Övergripande mål	2022	Arbete för ökad målpuppfyllelse 2024
		 Piteå präglas av en samhällsgemenskap med jämställdhet och mångfald som grund 		Ha genusperspektiv i våra dialoger. Tillgänglighetsvandringar och fritid för alla med bla fritidsgårdsverksamhet och utlåning av fritidshjälpmedel. Tillgänglighetsklassade hälsoslingor. Fristadsmusiker. Medborgarskapsceremoni på 6 juni. Bibliotekens arbete för att stärka nyanlända.
Livsmiljö		Samhällsbyggnad ska utgå från social, ekologisk och ekonomisk hållbarhet 		Fortsätta gynna pollinatörer genom medvetna skötselåtgärder av högräsytor. Bidra till bekämpningen av IAS
		 Piteå ska erbjuda trygga och attraktiva livsmiljöer 		Pitebor på stan. Utlåning av fritidshjälpmedel. Kultur och fritid en del i fortsatt stadsutveckling. Strömlidaområdet utvecklas i takt med Stadsutveckling öster. Bevara och utveckla gröna miljöer i stadskärnan. Ta vara på blå-gröna miljöer för rekreation. Kulturen finns på nya arenor, exv Södra hamn och genom pop up-verksamhet.
		I Piteå utgör kulturen en drivkraft för demokrati, tillväxt och samhällsutveckling 		Fortsatt utveckling av verksamheten på Kaleido och den nya kulturflygeln. Påbörja genomförandet av de beslutade åtgärderna inom kulturgenomförandeplanen.
Personal		Piteå kommun och de kommunala bolagen ska arbeta aktivt för att vara en attraktiv och jämställd arbetsgivare samt skapa hälsofrämjande arbetsplatser 		Genom tillitsbaserat arbetssätt stimulerar till självständiga arbetsgrupper. Fortsatt arbete med att öka antalet kombinationstjänster.
Ekonomi		Budgetramen ska hållas genom effektiv hushållning av disponibla resurser 		Ekonomiuppföljningar månadsvis med helårsprognoser.

Nyckeltal

 - Nyckeltal märkta med renen är beslutade av Kommunfullmäktige

Nyckeltal	Utfall 2021	Utfall 2022	Målvärde 2024	
 Andel föreningsaktiva unga, %	-	52 %	Årlig förbättring	
Antal certifierade föreningar "trygg och säker"	16	16		
Andel som tränar/motionerar på sin fritid, %		91 %		
Antal läsfrämjande åtgärder för unga på biblioteken	595	699		
Barnbokslån i kommunala bibliotek, antal/barn 0-17 år	18,5	22,2		
Andel simkunniga i åk 3, %	95 %	75 %		
Andel simkunniga i åk 5, %	97 %	95 %		
 Antal sålda säsongskort Lindbäcksstadion				
Medborgarundersökningen - Bra öppettider vid kommunens idrotts- och motionsanläggningar, andel (%)	83,7 %			
Medborgarundersökningen - Bra utbud av lekplatser, parklekar etc. i kommunen, andel (%)	76,7 %			
Medborgarundersökningen - Skötsel av kommunens idrotts- och motionsanläggningar fungerar bra, andel (%)	83,7 %			
Medborgarundersökningen - Bra utbud av allmänna träningsplatser utomhus i kommunen, andel (%)	66,3 %			
Medborgarundersökningen - Bra utbud av belysta motionsspår i kommunen, andel (%)	73,1 %			
Medborgarundersökningen - Bra utbud av friluftsområden i kommunen, andel (%)	85,3 %			
Medborgarundersökningen - Bra möjlighet att nyttja kommunens idrotts- och motions-anläggningar, andel (%)	83,9 %			
 Antal studiecirklar				
Antal studiecirkeldeltagare				
 Medborgarundersökningen - Bra utbud av bibliotekets aktiviteter (t.ex. bokklubbar, författarbesök, sagostunder, utbildning), andel (%)				
Antal utlån av media på biblioteket som inte är skrivna på svenska	2 923	2 923		
 Trygg utomhus i området där du bor när det är mörkt ute, andel(%)	83,5 %		Över rikssnitt	
Trygg utomhus i området där du bor när det är ljust ute, andel (%)	97,3 %		Över rikssnitt	
Skötsel av allmänna platser fungerar bra i kommunen, andel (%)	83,7 %	-	- Över rikssnitt	
 Antal arrangemang/aktiviteter på Kaleido		333		
Medborgarundersökningen - Det lokala kultur- och nöjeslivet i kommunen är bra, andel (%)	64,2 %			
Kommunens arbete för att främja det lokala kulturlivet är bra, andel (%)	60,5 %	-	- Över rikssnitt	
 Medarbetarengagemang (HME) kultur och fritid - Totalindex	83	-		
Sjukfrånvaro %	3,4 %	4,1 %	≤5,5 % 4,5 % 2023 5,5 % 2025	
Andel heltidstjänster, %	95,5 %	95,7 %	≥95 %	
Antal timmar som utförs av timanställda	8 017	10 874	<10 723 Minska	
Kvinnors lön i förhållande till mäns lön, %	103,1 %	102,9 %	100 %	
 Budgetavvikelse nämnd/styrelse, mkr	4,1 mkr	-0,6 mkr	≥0 mkr	
Andel som tycker det finns ganska/väldigt mycket att göra på fritiden				

Taxor

Översyn gjord men inga förslag till taxeändringar.

Ekonomi

Sammanställning drift och investering

Drift och investeringar, tkr

	Utfall 2022	Budget 2023	Budget 2024	Plan 2025	Plan 2026
Driftbudget					
Verksamhetens intäkter	38 428	14 575	14 625	14 575	14 625
Verksamhetens kostnader	156 839	131 160	133 528	130 060	129 660
Kapitalkostnader	20 371	19 179	20 205	18 285	16 701
Nettokostnad	138 782	135 764	139 108	133 770	131 736
Investeringsbudget					
Inkomster					
Utgifter	7 435	11 053	9 111	7 731	7 731
Nettoinvesteringar	7 435	11 053	9 111	7 731	7 731
Kapitalkostnader			614	1 717	2 681
Ökning/minskning driftsram pga investering					
Tillfälliga driftskostnader pga investering					

Specifikation

Drift, tkr

	2024	2025	2026
Ramflytt från BUN, Bibliotek Norrfjärden	290	290	290
Ökade kostnader pga inflation, parkavdelningen	500	0	0
Utveckling av mötesplatser för unga/fritidsgårdsverksamhet	300	300	300
Priskompensation, engångsanslag	1 968	0	0

Omfördelning från drift till investering

Omfördelning av driftsanslag till investeringsanslag under löpande budgetår får göras med maximalt 750 tkr under förutsättning att nämnden efter omfördelning klarar en budget i balans.

Ökade kostnader parkavdelningen

Nämnden beviljas engångsanslag på 500 tkr för ökade kostnader på grund av inflation.

Ramflytt Bibliotek Norrfjärden

Ram flyttas från Barn- och utbildningsnämnden avseende Bibliotek Norrfjärden.

Utveckling av mötesplatser för unga/fritidsgårdsverksamhet

Ramökning med 300 tkr beviljas.

Investeringar, tkr

	2024	2025	2026
Investeringsram anläggningar (omfördelat från driftbudget)	550	550	550
Investeringsram park (omfördelat från driftbudget)	100	100	100
Investeringsram Konstparken (omfördelat från driftbudget)	81	81	81
Utvecklingsplan Lindbäcksstadion - Barnband	2 080	4 000	4 000
Ospecificerade investeringar	3 000	3 000	3 000
Investeringar för nämndens egen prioritering	2 000	0	0
Christinasalen inventarier, inkl ljud- och ljus, projektor	1 300	0	0
Totalt	9 111	7 731	7 731

Investeringsram maskiner/fordon

Långsiktig ram för att möjliggöra kostnadseffektiv utbytesplan för maskiner och fordon, inklusive pistmaskiner. Anslagsöverföring av över- och underskott kan förväntas.

Utvecklingsplan Lindbäcksstadion - Barnband

Sänkt investeringstakt.

Utvecklingsplan Lindbäcksstadion - Pistmaskin

Nämnden uppmanas undersöka möjlighet till leasing alternativt inordna pistmaskin i investeringsram för fordon och maskiner.

Christinasalen, inventarier inkl ljud- och ljus, projektor

Tidigare läggs till 2024.

Av nämnden egen prioritering

Nämnden får besluta om vilka investeringar som ska göras med beviljade medel för de klamrade investeringarna och meddelar därefter Ekonomiavdelningen

Samhällsbyggnadsnämnden

Måluppfyllelse strategiska områden

Strategiska områden	2022	2021	2020	2019	2018
Barn och unga - vår framtid					
Utbildning, arbete och näringsliv					
Demokrati och öppenhet					
Livsmiljö					
Personal					
Ekonomi					

Ej bedömt
 1 Målet ej uppfyllt
 2 Målet delvis uppfyllt
 3 Målet uppfyllt i hög grad
 4 Målet helt uppfyllt

Mål och nyckeltal

Prioriterade mål

Piteå ska erbjuda trygga och attraktiva livsmiljöer

Genomförande av handlingsplaner kopplade till översiktsplan, fördjupade översiktsplaner, etc. Implementering av framtagna riktlinjer för bostadsförsörjning. Framtagande av en plan för grönstruktur samt en arkitekturpolicy i syfte att värna om och utveckla stadens långsiktiga attraktivitet för boende, besökare och företag. Nya bostadsområden planeras med ledning av ett antal hållbarhetskriterier, som bland annat rör områdets attraktivitet, tillgång till infrastruktur, olika miljörisker samt avstånd till service och natur. Planering och genomförande av åtgärder för klimatanpassning behöver även fortsatt sättas i fokus i samhällsbyggnadsarbetet. Särskilt beakta trygghets- och tillgänglighetsfrågor i samhällsplanering och övrig verksamhet.

Piteå ska år 2030 ha 46 000 invånare och till 2040 50 000 invånare

Framåtsyftande samhällsplanering med särskilt fokus på god mark- och planberedskap, översiktplanearbete och stärkt projektledning. Avvägd prioritering mellan olika skeden i samhällsbyggnadsprocessen. Fortsatta satsningar för attraktiva bostadsområden, verksamhetsytor, arbetstillfällen, pendlingsmöjligheter, tillgång till utbildning på orten m.m. Beredskap inför behov av omprövning av prioriteringar. Aktiv flyktingmottagning av god kvalitet.

Piteå präglas av en samhällsgemenskap med jämställdhet och mångfald som grund

Fokus på jämställdhet och integration i samhällsplanering. Fortsatta insatser för tillgängliga kontaktytor, dialoger och samråd, särskilt med hjälp av digital teknik och utveckling av medborgardelen vid Stadssporten. Stärkt fokus på att utveckla transparenta processer och beslutsunderlag. God kvalitet i flyktingmottagning och mottagning av ensamkommande flyktingbarn. Särskilda insatser riktade till barn och unga. Aktivt arbete för att motverka långtidsarbetslöshet och för att underlätta för grupper med behov av extra stöd p.g.a. svag ställning på arbetsmarknaden. Aktivt informationsarbete kring pågående och kommande infrastrukturarbeten.

Piteå ska vara en attraktiv ort för näringsliv och företagande

Långsiktigt arbete med översiktsplanering, fördjupade översiktsplaner samt landsbygds- och glesbygdsutveckling. Stärkt planberedskap för ett mer varierat utbud av verksamhetsytor (industri, tjänsteföretag, etc.). Stärkt planering för att kunna genomföra strategiska markinköp. Fortsatt arbete för utveckling av infrastruktur och kollektivtrafik. Utvecklad vägstandard för bärighet och framkomlighet. Ökad vikt läggs vid kompetensförsörjning genom ett brett utbildningsutbud av hög kvalitet, som genom samverkan är väl anpassat efter regionala och lokala näringslivsbehov.

Riktade övergripande mål

Strategiska områden	2022	Övergripande mål	2022	Arbete för ökad måluppfyllelse 2024
Barn och unga - vår framtid		Piteå ska vara Sveriges barnvänligaste kommun 		<ul style="list-style-type: none"> Barnperspektivet och barnens perspektiv ska fortsatt beaktas i alla delar av nämndens verksamhet Utveckling av barns och ungas miljöer samt mer effektiva former för deras medverkan och möjligheter att påverka dessa Stärkt arbete för säkra och trygga skolvägar Prioritering av vårdnadshavare med barn under 18 år till subventionerad anställning eller KAP Aktiv anpassning av bland annat EKB-verksamheten efter förändrade behov Utökad samverkan med andra aktörer för att få fler deltagare i aktivitet Verksamhetsnära insatser för att motverka bruk av alkohol och droger bland barn och unga
Utbildning, arbete och näringsliv		 Piteå ska år 2030 ha 46 000 invånare och till 2040 50 000 invånare 		<ul style="list-style-type: none"> Fortsatt arbete för hållbar utveckling: nya bostadsområden, verksamhetsytor, arbetstillfällen, infrastruktur, kultur- och fritidsmöjligheter m.m. Aktiv utveckling av ett brett och väl anpassat utbildningsutbud, särskilt i form av efterfrågade YH- och andra yrkesutbildningar Aktiv flyktingmottagning av god kvalitet och insatser för bättre integration.
		Piteå ska erbjuda goda förutsättningar för ett livslångt lärande 		<ul style="list-style-type: none"> Aktivt utveckla ett brett utbildningsutbud som är anpassat efter efterfrågan på arbetsmarknaden, bland annat genom samverkan inom Vuxenutbildningen Södra Norrbotten Stärka kapaciteten att erbjuda en flexibel miljö för vårdutbildningar (vårdlab) Stärka kapaciteten att kunna erbjuda kombinationsutbildningar, Svenska för invandrare för nya grupper samt stöd till grupper i behov av specialpedagogik Etablera Lärcentrum för stärkt kapacitet att erbjuda utbildning på orten Riktade satsningar för särskilda grupper: unga, utrikesfödda, personer med funktionshinder
		 Piteå ska vara en attraktiv ort för näringsliv och företagande 		<ul style="list-style-type: none"> Utveckling av arena för samverkan med näringslivet och behovsanalys kring efterfrågat utbildningsutbud (kompetensarena) Matchningsaktiviteter enligt efterfrågan på arbetskraft Stärkt planberedskap för ett mer varierat utbud av verksamhetsytor (industri, tjänsteföretag, etc) Stärkt planering för att kunna genomföra strategiska markinköp Utvecklad samverkan kring näringslivsfrågor med berörda aktörer Fortsatt utvecklad vägstandard för bärighet och framkomlighet

Samhällsbyggnadsnämnden

Strategiska områden	2022	Övergripande mål	2022	Arbete för ökad målpuffyllelse 2024
Demokrati och öppenhet		 Piteå präglas av en samhällsgemenskap med jämställdhet och mångfald som grund 		<ul style="list-style-type: none"> • Fortsatta insatser för jämställda och tillgängliga kontaktytor, dialoger och samråd, med hjälp av digital teknik och utveckling av medborgardelen vid Stadsporten • Fortsatt fokus på jämställdhet och integration i samhällsplanering • Aktivt informationsarbete kring pågående och kommande infrastrukturarbeten
Livsmiljö		Samhällsbyggnad ska utgå från social, ekologisk och ekonomisk hållbarhet 		<ul style="list-style-type: none"> • Hållbarhet beaktas i allt planarbete, som t.ex. översiktsplan, med stärkt fokus även på ekonomisk hållbarhet • Handlingsplaner för hållbar utveckling, Agenda 2030 och användning av metoder för konsekvensbeskrivningar • Stärkt planering för klimatanpassning • Anpassad utveckling av kollektivtrafiken • Projekt för särskilda målgrupper för tillgång till utbildning och arbete
		 Piteå ska erbjuda trygga och attraktiva livsmiljöer 		<ul style="list-style-type: none"> • Handlingsplaner knutna till översiktsplan, fördjupade översiktsplaner, etc • Genomförande av framtagna riktlinjer för bostadsförsörjning • Framtagande av plan för grönstruktur • Prioritering av investeringar i infrastruktur mot bakgrund av planerade bostadsområden och verksamhetsytor samt Norrbotniabanan • Särskilt beakta trygghets- och tillgänglighetsfrågor i samhällsplanering och övrig verksamhet • Teknikutveckling för högre kvalitet och effektivitet i intervåghållningen
		I Piteå utgör kulturen en drivkraft för demokrati, tillväxt och samhällsutveckling 		<ul style="list-style-type: none"> • Målet beaktas i planarbete • Framtagande av en arkitekturpolicy i syfte att få ledning för arbetet • Särskilda insatser inom kulturmiljövård
Personal		Piteå kommun och de kommunala bolagen ska arbeta aktivt för att vara en attraktiv och jämställd arbetsgivare samt skapa hälsofrämjande arbetsplatser 		<ul style="list-style-type: none"> • Aktivt arbetsmiljöarbete med särskilt fokus på organisatorisk och social arbetsmiljö samt digital arbetsmiljö • Fortsatt utveckling av aktivitetsbaserade arbetsplatser samt tillitsbaserat ledarskap och medarbetarskap • Stärkt fokus på hantering av verksamhetens behov av kompetensförsörjning
Ekonomi		Budgetramen ska hållas genom effektiv hushållning av disponibla resurser 		<ul style="list-style-type: none"> • Utvecklad ekonomistyrning och internkontroll • Fortsatt fokus på genomförande av aktiviteter i förvaltningens interna utvecklingsplan • Fortsatta åtgärder för effektivisering av verksamheten • Fortsatta insatser för att tillgodose verksamhetens behov av extern finansiering

Nyckeltal

 - Nyckeltal märkta med renen är beslutade av Kommunfullmäktige

	Nyckeltal	Utfall 2021	Utfall 2022	Målvärde 2024	
	Inskrivna arbetslösa, ungdomar 18-24 år %	8,4 %	7,8 %	≤5,5 %	
	Öppet arbetslösa, ungdomar 18-24 år %	2,9 %	2,7 %		
	Sökande i program, ungdomar 18-24 år %	5,6 %	5,1 %		
	Andel ungdomar 18-24 år som varit utan arbete i mer än 12 månader, % av öppet arbetslösa eller i program med aktivitetsstöd	22 %	24 %		
	Andel ensamkommande flyktingbarn som upplever att de haft inflytande i frågor som berör dem, %	98 %	92 %		
	Andel ensamkommande flyktingbarn som upplever att de har en trygg tillvaro, %	97 %	93 %		
	Andel ensamkommande flyktingbarn som upplever att de har en utvecklande tillvaro, %	99 %	95 %		
	Andel som går sammanhållen yrkesutbildning som får arbete inom 3 månader efter avslutad utbildning, %	86 %	85 %	Minst 80 %	
	Inskrivna arbetslösa, 16-64 år %	5,5 %	4,9 %	Lägre än riket	
	Öppet arbetslösa, 16-64 år %	2,6 %	2,2 %		
	Sökande i program, 16-64 år %	2,9 %	2,7 %		
	Långtidsarbetslöshet 25-64 år, årsmedelvärde, andel (%) av bef.	2,9 %	2,5 %		
	Nöjdkundindex Bygglov (SKL - Insikt)	73,6 %	74,9 %	Bland de 25 % bästa kommunerna	
	Inskrivna arbetslösa, utrikesfödda 16-64 år %	15,6 %	14,9 %	Lägre än riket	
	Öppet arbetslösa utrikesfödda 16-64 år, %	6,5 %	6,3 %	Lägre än riket	
	Sökande i program utrikesfödda 16-64 år, %	9,1 %	8,6 %	Lägre än riket	
	Antal flyktingar bosatta i Piteå två år efter ankomst till Piteå	100	56		
	Andel flyktingar bosatta i Piteå två år efter ankomst till Piteå, %	92 %	79 %		
	Andel kursdeltagare på SFI som avslutar kurs med minst godkänt, %	72 %	70 %	Årlig förbättring	
	Utsläpp av växthusgaser inom kommunens gränser, ton CO2-ekv/inv				
	Fossila koldioxidutsläpp från kommunkoncernen, ton				
	Kommunens arbete för att minska miljö- och klimatpåverkan i egna verksamheter är bra, andel (%)	69,5 %	-	- Över riksnitt	
	Antal km gång- och cykelväg	118	133		
	Antal under året nybyggda gång- och cykelvägar, km	1	1,5	1	
	Antal polisrapporterade olyckor med personskador på kommunens vägnät, jmf medelvärde 5 år	17	8	Jämför årets värde med medelvärdet 5 år tillbaka som målvärde	
	Antal polisrapporterade olyckor med döda på kommunens vägnät, jmf medelvärde 5 år	0	0	0	
	Färdigställda bostäder i flerfamiljshus under året i kommunen, antal	48	8		
	Färdigställda bostäder i flerfamiljshus under året i stadsbygd, antal	48	5		
	Färdigställda bostäder i flerfamiljshus under året i landsbygd/glesbygd, antal	0	3		
	Färdigställda bostäder i småhus under året i kommunen, antal	77	38		
	Färdigställda bostäder i småhus under året i stadsbygd, antal	26	17		
	Färdigställda bostäder i småhus under året i landsbygd/glesbygd, antal	51	21		
	Antal resor i kollektivtrafik (inkl regionaltrafik)	231 011	501 567	Öka årligen	

Samhällsbyggnadsnämnden

Nyckeltal	Utfall 2021	Utfall 2022	Målvärde 2024
Antal resor med länstrafikens lokala linjer	75 300	160 629	Öka årligen
Antal resor med tätortstrafiken	155 711	340 938	Öka årligen
Trygg utomhus i området där du bor när det är mörkt ute, andel(%)	83,5 %		Över rikssnitt
Trygg utomhus i området där du bor när det är ljust ute, andel (%)	97,3 %		Över rikssnitt
Skötsel av allmänna platser fungerar bra i kommunen, andel (%)	83,7 %	-	- Över rikssnitt
Skötsel av gator och vägar fungerar bra i kommunen, andel (%)	66,5 %	-	- Över rikssnitt
 Sjukfrånvaro %	2,5 %	4,1 %	≤5,5 % 4,5 % 2023 5,5 % 2025
Andel heltidstjänster, %	93,4 %	95,3 %	≥95 %
Antal timmar som utförs av timanställda	9 422	9 307	<10 561 Minska
Kvinnors lön i förhållande till mäns lön, %	100,4 %	100,1 %	100 %
 Budgetavvikelse nämnd/styrelse, mkr	-3,1 mkr	6,1 mkr	≥0 mkr
Nettokostnad miljö hälsa och hållbar utveckling, kr/inv	157	186	
Extern finansieringsgrad, %	50 %	48 %	

Taxor

Inför 2024 kommer taxorna för bland annat parkering och mark att ses över. Övriga taxor räknas upp årligen i enlighet med tidigare beslut.

Ekonomi

Sammanställning drift och investering

Sammanställning drift och investering

Drift och investeringar, tkr

	Utfall 2022	Budget 2023	Budget 2024	Plan 2025	Plan 2026
Driftbudget					
Verksamhetens intäkter	167 853	170 000	171 000	172 000	173 000
Verksamhetens kostnader	327 561	343 512	358 172	339 071	340 071
Kapitalkostnader	24 686	23 530	29 386	28 741	27 896
<i>Nettokostnad</i>	<i>190 530</i>	<i>197 042</i>	<i>216 558</i>	<i>195 812</i>	<i>194 967</i>
Investeringsbudget					
Inkomster	6 155	2 269	8 300	6 450	6 000
Utgifter	45 681	30 578	49 774	70 200	50 367
<i>Nettoinvesteringar</i>	<i>39 526</i>	<i>28 309</i>	<i>41 474</i>	<i>63 750</i>	<i>44 367</i>
Kapitalkostnader			773	3 379	6 182
Ökning/minskning driftsram pga investering			20	30	60
Tillfälliga driftskostnader pga investering					

Specifikation

Drift, tkr

	2024	2025	2026
Förstärkningar inom planområdet	1 700	1 700	1 700
Bärgning av Munksund 5	2 000	0	0
Svenska för invandrare	1 000	0	0
Övriga löneökningar, engångsanslag	243	0	0
Priskompensation, engångsanslag	16 000	0	0

Omfördelning från drift till investering

Omfördelning av driftsanslag till investeringsanslag under löpande budgetår får göras med maximalt 1 000 tkr under förutsättning att nämnden efter omfördelning klarar en budget i balans.

Förstärkningar inom planområdet

Förstärkning under tre år, 2024–2026, för handläggning av strategiska markinköp och genomförande av planarbete, trafikplanering och naturvård.

Bärgning av Munksund 5

Nämnden erhåller engångsanslag om 2 000 tkr för bärgning av Munksund 5.

Svenska för invandrare

Engångsanslag med 1 000 tkr beviljas.

Investeringar, tkr

	2024	2025	2026
Investeringsram allmän (omfördelat från driftbudget)	0	0	0
Investeringsram anläggningar utifrån komponentredovisning	1 500	1 500	1 500
Mark- och fastighetsförvärv inkl. exploateringsutgifter	4 000	4 000	4 000
Reinvesteringar gator och vägar	14 000	14 000	14 000
Stadsutveckling öster	16 874	22 250	22 867
Nytt handelsområde	600	20 000	0
Transportenheten investeringsram fordon	2 000	2 000	2 000
Investeringar för nämndens egen prioritering	2 500	0	0
Totalt	41 474	63 750	44 367

Samhällsbyggnadsnämnden

Från driftanslag – ospec invest

Tidigare omvandlade driftsmedel till investeringsram återförs till driftsbudget.

Mark- och fastighetsförvärv

Fördröjd investeringstakt.

Investeringsram maskiner/fordon

Långsiktig ram för att möjliggöra kostnadseffektiv utbytesplan för maskiner och fordon. Anslagsöverföring av över- och underskott kan förväntas.

Av nämnden egen prioritering

Nämnden får besluta om vilka investeringar som skall göras med beviljade medel för de klamrade investeringarna och meddelar därefter Ekonomiavdelningen.

Cirkulationsplats Svartuddsvägen/ Sundsgatan

Investeringen framflyttad. Nämnden får återkomma när inflyttning/försäljning av tomter på nytt bostadsområde närmar sig.

Övrigt

Exploatering näringsliv ingår i Kommunstyrelsens centrala pott Samhällsutveckling.

Miljö och tillsynsnämnden

Måluppfyllelse strategiska områden

Strategiska områden	2022	2021	2020	2019	2018
Barn och unga - vår framtid					
Utbildning, arbete och näringsliv					
Demokrati och öppenhet					
Livsmiljö					
Ekonomi					

Ej bedömt
 1 Målet ej uppfyllt
 2 Målet delvis uppfyllt
 3 Målet uppfyllt i hög grad
 4 Målet helt uppfyllt

Mål och nyckeltal

Prioriterade mål

Piteå ska erbjuda trygga och attraktiva livsmiljöer

Tillsynsarbetet inriktas på att bidra till en hälsosam och trygg miljö för alla, där riktade insatser för barn, unga och äldre ges särskild vikt. Nämnden arbetar för att företag och verksamheter ska ha god egenkontroll och uppfylla gällande krav för livsmedel, hälsa och miljö. Ökade ambitioner finns för att stärka tillämpningen av miljöbalken i samhällsbyggnadsprocessen, att utreda miljöförorenade områden och för inventering och tillsyn av strandskydd vid grunda havsvikar. Under året planeras även en besvärsundersökning att genomföras i syfte att stärka underlaget för de prioriteringar som behöver göras i verksamheten.

Piteå ska år 2030 ha 46 000 invånare och till 2040 50 000 invånare

Nämndens verksamhet bidrar till kommunens befolkningsmål främst genom att ordinarie tillsynsarbete bidrar till en god och hälsosam miljö. Nämnden verkar för en god miljö och hälsa för invånarna genom tillsyn, mätning och provtagning, information samt rådgivning. Ett professionellt och trevligt bemötande ska också bidra till att fler vill bo och leva i Piteå.

Piteå präglas av en samhällsgemenskap med jämställdhet och mångfald som grund

Fortlöpande arbete bedrivs kring utveckling av prioriteringar och bemötande i syfte att säkerställa principer som rättssäkerhet, likabehandling och saklighet i tillsynsverksamheten. Arbetet pågår också för att utveckla information, kontaktvägar och kommunikation med medborgare och företag.

Piteå ska vara en attraktiv ort för näringsliv och företagande

Fortlöpande arbete för utveckling av prioriteringar och bemötande i syfte att säkerställa principer som rättssäkerhet, likabehandling och saklighet i tillsynsverksamheten. Arbetet inriktas också på att underlätta för verksamhetsutövare att ta sitt ansvar inom miljö och hälsa. Tillsynen utvecklas bland annat genom digitalisering och e-tjänster, i syfte att tydliggöra och förenkla kontaktvägar och informationsgivning. Särskilt fokus läggs på att inventera tillsynsområden där nämnden saknar aktuella register, i syfte att kunna säkerställa en likvärdig tillsyn.

Riktade övergripande mål

Strategiska områden	2022	Övergripande mål	2022	Arbete för ökad måluppfyllelse 2024
Barn och unga - vår framtid	▲	Piteå ska vara Sveriges barnvänligaste kommun 🏠	▲	<ul style="list-style-type: none"> Granskning av planer, program och bygglov ur barnperspektiv Samverkan med andra aktörer kring barn och unga, bl.a. BRÅ. Fortsatt fokus på tillsyn av rökfria miljöer Prioriterad alkoholtillsyn av verksamheter som vänder sig till unga
Utbildning, arbete och näringsliv	▲	🎯 Piteå ska år 2030 ha 46 000 invånare och till 2040 50 000 invånare 🏠	▲	<ul style="list-style-type: none"> Verka för en god miljö och hälsa för invånarna genom tillsyn, mätning och provtagning, information samt rådgivning. Professionellt och trevligt bemötande ska bidra till att fler vill bo och leva i Piteå Förebyggande arbete genom kommunikation och delaktighet i samhällsbyggnadsprocessen
		🎯 Piteå ska vara en attraktiv ort för näringsliv och företagande 🏠	▲	<ul style="list-style-type: none"> Tillsynsverksamhet som lever upp till krav på saktighet, likabehandling och rättssäkerhet Särskilt fokus på att inventera tillsynsområden där nämnden saknar aktuella register, i syfte att kunna genomföra likvärdig tillsyn Utvecklad tillsyn genom samordning, digitalisering och e-tjänster
Demokrati och öppenhet	▲	🎯 Piteå präglas av en samhällsgemenskap med jämställdhet och mångfald som grund 🎵	▲	<ul style="list-style-type: none"> Tillsynsverksamhet som lever upp till krav på saktighet, likabehandling och rättssäkerhet Utvecklad kommunikation genom hemsida, information, klarspråk, tolkanvändning, etc
Livsmiljö	◆	Samhällsbyggnad ska utgå från social, ekologisk och ekonomisk hållbarhet 🏠🌍	◆	<ul style="list-style-type: none"> Verka för att företag och verksamheter ha god egenkontroll och uppfyller gällande krav för livsmedel, hälsa och miljö. Ökade ambitioner vad gäller utredning av miljöförorenade områden inför exploatering för bostäder, verksamheter och infrastruktur Fortsatt tillsyn och uppföljning av små avlopp Inventering och tillsyn av strandskydd vid grunda havsvikar
		🎯 Piteå ska erbjuda trygga och attraktiva livsmiljöer 🏠	■	<ul style="list-style-type: none"> Stärka tillämpningen av miljöbalken i samhällsbyggnadsprocessen Fortsatt insatser för att mäta och följa upp luftkvaliteten i Piteå Aktivt engagemang i utvecklingen kring Norrbotniabanan
Ekonomi	▲	Budgetramen ska hållas genom effektiv hushållning av disponibla resurser ⚙️	▲	<ul style="list-style-type: none"> Utvecklad ekonomistyrning och internkontroll Nya arbetssätt med stöd av ny teknik och digitalisering

Nyckeltal

 - Nyckeltal märkta med renen är beslutade av Kommunfullmäktige

Nyckeltal	Utfall 2021	Utfall 2022	Målvärde 2024
 Andel tillsynsbesök som visar att villkor för serveringstillstånd följs, %	83 %	100 %	Årlig förbättring
Andel kontrollerade tobaksobjekt med säker hantering, %	85 %	91 %	100% av kontrollerade objekt
Antal krogpersonal och serveringsansvariga som genomgått utbildning i ansvarsfull alkoholserving	12	11	
Andel kontrollerade verksamheter med godtagbar inomhusmiljö, %	64 %	65 %	Årlig förbättring
 Nöjdhetsindex Miljö- och hälsoskydd (SKL - insikt)	80 %	83 %	Bland de 25 % bästa kommunerna
Handläggningstid miljö, dagar	11	10	21 dagar
 Andel livsmedelsanläggningar med god hygienisk hantering, %	94 %	81 %	Årlig förbättring
Andel partiklar i luften i förhållande till miljö kvalitetsnorm	18 µg/m ³	20,1 µg/m ³	
Andel kvävedioxid i luften i förhållande till miljö kvalitetsnorm	9,4 µg/m ³	9,8 µg/m ³	
 Budgetavvikelse nämnd/styrelse, mkr	-0,3 mkr	-0,6 mkr	≥0 mkr
Nettokostnad miljö hälsa och hållbar utveckling, kr/inv	157	186	
Extern finansieringsgrad, %	63 %	60 %	

Taxor

Flera av verksamhetens taxor kommer att revideras under 2024. Det gäller bland annat taxa för livsmedelstillsyn och miljötillsyn. Övriga taxor räknas upp årligen i enlighet med tidigare beslut.

Ekonomi

Sammanställning drift och investering

Drift och investeringar, tkr

	Utfall 2022	Budget 2023	Budget 2024	Plan 2025	Plan 2026
Driftbudget					
Verksamhetens intäkter	9 031	9 750	10 000	10 250	10 500
Verksamhetens kostnader	14 807	15 016	15 266	15 516	15 766
Kapitalkostnader	121	21	21	15	12
Nettokostnad	5 897	5 287	5 287	5 281	5 278
Investeringsbudget					
Inkomster					
Utgifter					
Nettoinvesteringar					
Kapitalkostnader		250			
Ökning/minskning driftsram pga investering		250			
Tillfälliga driftskostnader pga investering					

Specifikation

Drift, tkr	2024	2025	2026
Investeringar, tkr	2024	2025	2026
Totalt			

Socialnämnden

Måluppfyllelse strategiska områden

Strategiska områden	2022	2021	2020	2019	2018
Barn och unga - vår framtid					
Utbildning, arbete och näringsliv					
Demokrati och öppenhet					
Livsmiljö					
Personal					
Ekonomi					

Ej bedömt
 1 Målet ej uppfyllt
 2 Målet delvis uppfyllt
 3 Målet uppfyllt i hög grad
 4 Målet helt uppfyllt

Mål och nyckeltal

Prioriterade mål

Piteå ska erbjuda trygga och attraktiva livsmiljöer

Socialnämnden ska aktivt delta i utformandet av nya bostadsområden för att säkerställa att socialnämndens målgrupper får tillgång till trygga och attraktiva livsmiljöer.

Piteå ska år 2030 ha 46 000 invånare och till 2040 50 000 invånare

Genom att erbjuda en trygg och säker socialtjänst kan nämnden bidra till en ökad inflyttning.

Utifrån de pågående satsningarna på grön industri och nya etableringar i kommunens närområde kan socialnämnden genom att erbjuda sysselsättning till medföljande personer bidra till ökat invånarantal.

Socialnämnden är en av kommunens största arbetsgivare och genom att arbeta med kompetensförsörjningsinsatser och andra insatser för att vara en attraktiv arbetsgivare kan socialnämnden locka fler att bo och verka i Piteå. Socialnämnden kan på det sättet också bidra till att ungdomar väljer att stanna kvar i kommunen.

Piteå präglas av en samhällsgemenskap med jämställdhet och mångfald som grund

Samtliga verksamheter ska verka för att alla brukare ska ha möjlighet att delta i samhällsutbudet.

Socialnämnden har stor betydelse för samhällsgemenskapen genom att vara en stor arbetsgivare. Särskild information om jobbomöjligheter ska riktas till studerande på SFI. Detta görs inom samverkan med Samhällsbyggnadsnämnden och väntas bidra till ökad mångfald i verksamheterna samt jämna ut skillnader i tillgång till ett kommande arbetsliv mellan människor med utländsk bakgrund och övriga medborgare. Det är även en metod för att underlätta senare rekrytering. I många av våra verksamheter möts medarbetare och brukare från olika generationer och bakgrunder på ett sätt som man sällan gör annars, vilket i sin tur främjar samhällsgemenskap med mångfald som grund.

Piteå ska vara en attraktiv ort för näringsliv och företagande

Socialnämnden fortsätter att samarbeta med civilsamhället för att utveckla verksamheten.

Socialnämnden avser utöka samverkan med civilsamhället. Ett befintligt arbete är verksamheten Lagkamrat som förser fotbollsspelare med arbetstillfällen och äldreomsorgen med arbetskraft. Ett annat befintligt arbete är ett samverkansavtal med Luleå Tekniska Universitet för att utveckla ett kompetenscentrum för demenssjukdomar. Därutöver utför olika dagliga verksamheter legojobb till lokala företag.

Riktade övergripande mål

Strategiska områden	2022	Övergripande mål	2022	Arbete för ökad målpuffyllelse 2024
Barn och unga - vår framtid		Piteå ska vara Sveriges barnvänligaste kommun		Socialnämndens ska arbeta med att utveckla sitt samagerande med andra förvaltningar och huvudmän rörande tidiga och förebyggande insatser. Socialnämnden ska fortsätta utveckla sin interna samverkan för att hitta insatser som ser till att barnets behov sätts i främsta rummet.
Utbildning, arbete och näringsliv		Piteå ska år 2030 ha 46 000 invånare och till 2040 50 000 invånare		Utifrån de pågående satsningarna på grön industri och nya etableringar i kommunens närområde kan socialnämnden genom att erbjuda sysselsättning till medföljande personer bidra till ökat invånarantal. Socialnämnden är en av kommunens största arbetsgivare och genom att arbeta med kompetensförsörjningsinsatser och andra insatser för att vara en attraktiv arbetsgivare kan socialnämnden locka fler att bo och verka i Piteå. Socialnämnden kan på det sättet också bidra till att ungdomar väljer att stanna kvar i kommunen.
		Piteå ska vara en attraktiv ort för näringsliv och företagande		Socialnämnden fortsätter att samarbeta med civilsamhället för att utveckla verksamheten.
Demokrati och öppenhet		Piteå präglas av en samhällsgemenskap med jämställdhet och mångfald som grund		Prioriterat inom samtliga verksamheter är att alla brukare ska ha möjlighet att delta i samhällsutbudet. Arbete pågår för att öka möjligheterna för utrikesfödda att etablera sig i arbetslivet med rätt stöd och bättre förutsättningar exempelvis genom särskild introduktion som medför en språkutvecklande arbetsplats. Socialnämnden avser knyta an till de nationella satsningarna för att motverka ensamhet. Möjliga strategier för detta är statsbidragsansökan, samverkan med civilsamhället eller ny egen verksamhet. Socialnämnden ska se över möjligheten att utöka öppettider för Samvaron och Kompassen genom en ökad samverkan med civilsamhället.
Livsmiljö		Samhällsbyggnad ska utgå från social, ekologisk och ekonomisk hållbarhet		Social hållbarhet – Socialnämndens ansvar för omsorgen om samhällets behövande är en fundamental del i hela samhällets sociala hållbarhet. Vägledande för vidareutvecklingen av verksamheten är socialnämndens handlingsplan för kvalitet och patientsäkerhet. Förbättringar väntas på området, baserat på socialnämndens målsättning att återuppta den uppsökande verksamheten riktad mot äldre över 85 år samt arbete med tydligt fokus på vardagshabilitering i ordinärt boende. Förhoppningen är att fler klarar sig själva och inte har behov av lika omfattande insatser. Ett alltmer tillitsbaserat arbetssätt i ordinärt boende väntas ge medarbetare större utrymme att anpassa insatser efter brukarens dagliga behov och förutsättningar, vilket ökar möjligheten till brukarinflytande, vilket förhoppningsvis leder till lämpligare insatser. Ekologisk hållbarhet – Arbeta med digitala lösningar för möten och utbildningar som utvecklats under åren med pandemin. Satsningar på att hitta lokala lösningar vid placeringar av barn och unga bidrar till färre resor både för brukaren/anhöriga samt socialnämndens personal. Arbete har påbörjats för en mer hållbar fordonsflotta i socialnämndens verksamheter. Ekonomisk hållbarhet – Ekonomisk hållbarhet för nämndens egen verksamhet grundas främst på effektiv hushållning genom strategier för bemanning och kompetensförsörjning.
		Piteå ska erbjuda trygga och attraktiva livsmiljöer		Socialnämnden ska aktivt delta i utformandet av nya bostadsområden för att säkerställa att socialnämndens målgrupper får tillgång till trygga och attraktiva livsmiljöer.

Socialnämnden

Strategiska områden	2022	Övergripande mål	2022	Arbete för ökad målpuppfyllelse 2024
Personal	◆	Piteå kommun och de kommunala bolagen ska arbeta aktivt för att vara en attraktiv och jämställd arbetsgivare samt skapa hälsofrämjande arbetsplatser 	◆	<p>Socialnämnden ska öka samverkan mellan avdelningarna avseende personella resurser.</p> <p>Socialnämnden ska arbeta vidare med bemanningsstrategin där bland annat implementeringsarbete kvarstår i verksamheterna.</p> <p>Fortsatt arbete utifrån den kompetensförsörjningsplan som tas fram med stöd av Personalavdelningen och i samverkan med de fackliga organisationerna.</p>
Ekonomi	◆	Budgetramen ska hållas genom effektiv hushållning av disponibla resurser 	◆	<p>Socialnämnden ska fortsätta genomföra aktiviteter i den ekonomiska handlingsplanen.</p> <p>För att se till att vi gör saker på det mest effektiva sättet fortgår aktiv utveckling av hur socialnämnden bemannar sina verksamheter, som är den mest betydelsefulla faktorn. Bästa möjliga bemanning på kort sikt behöver dock understödjas av en tillräckligt fungerande kompetensförsörjning på längre sikt för att ha någon varaktig betydelse. Arbetet vägleds av en handlingsplan för kompetensförsörjning samt en fastslagen bemanningsstrategi.</p> <p>Socialnämnden ska genom myndighetsutövning av god kvalitet besluta om bistånd som ger bäst nytta för den enskilde i förhållande till kostnaden. Detta regleras genom socialnämndens riktlinjer för myndighetsutövning. Implementering av en mer tillitsbaserad styrning kan väntas överbrygga skillnader som kan uppstå mellan biståndsbeslut och lämpligast insats för brukaren.</p>

Nyckeltal

 - Nyckeltal märkta med renen är beslutade av Kommunfullmäktige

Nyckeltal	Utfall 2021	Utfall 2022	Målvärde 2024
 Unga vuxna med ekonomiskt bistånd, andel (%)	5,4 %		
Andel personer i åldrarna 65 år och äldre i särskilt boende som uppgett att de var mycket/ganska nöjda med personalens bemötande, %		94 %	
Totalt inflöde (antal) på mottagningen Barn och Familj	1 434	1 463	
Andel anmälningar av totalt inflöde till mottagningen Barn och Familj, %	95 %	97 %	
Andel ansökningar av totalt inflöde till mottagningen Barn och Familj, %	5 %	3 %	
Antal inledda utredningar enligt SoL 11:1 av barn och unga, 0-20 år	437	445	
 Vuxna biståndsmottagare med långvarigt ekonomiskt bistånd, andel (%)	30 %		
 Invånare som någon gång under året erhållit ekonomiskt bistånd, andel (%)	2,1 %		
Försörjningsstöd alla hushåll, genomsnitt månader	3,8	3,4	
 Personaltäthet inom vård och omsorgsboende, årsarbetare per plats	0,822	0,913	0,88
Andel personer i åldrarna 65 år och äldre i ordinärt boende som uppgett att de var mycket/ganska nöjda med personalens bemötande, %		99 %	
Brukarbedömning hemtjänst äldreomsorg - trygghet (mycket trygga), andel (%)		50 %	
Brukarbedömning särskilt boende äldreomsorg - trygghet (mycket trygga), andel (%)		53 %	
Personer 75+ år i särskilt boende med olämpliga läkemedel, andel (%)	10,3 %	9,9 %	
Personer 75+ år i särskilt boende med tio eller fler läkemedel, andel (%)	33,2 %	31,6 %	
Kommunens verksamhet för personer med funktionsnedsättning fungerar bra i kommunen, andel (%)	76,7 %	-	- Över rikssnitt
Socialtjänstens stöd och hjälp till utsatta personer fungerar bra i kommunen, andel (%)	58,7 %	-	- Över rikssnitt
Äldreomsorgen fungerar bra i kommunen, andel (%)	73,8 %	-	- Över rikssnitt
 Sjukfrånvaro, %	8 %	9 %	≤5,5 %
Andel heltidstjänster, %	85,4 %	85,5 %	≥95 %
Antal timmar som utförs av timanställda	416 405	378 476	<367 984 Minska
Kvinnors lön i förhållande till mäns lön, %	104,6 %	106,2 %	100 %
Anställda utrikes födda inom individ- och familjeomsorg, balanstal	0,89		
Anställda utrikes födda inom omsorg om äldre och personer med funktionsnedsättning, balanstal	1,76		
 Budgetavvikelse nämnd/styrelse, mkr	-20,8 mkr	-32,8 mkr	≥0 mkr
Väntetid i antal dagar från ansökningsdatum till erbjudet inflyttningsdatum till särskilt boende, medelvärde			

Taxor

Sedan 2018 räknas hemtjänsttaxorna upp årligen enligt omsorgsprisindex (OPI). För 2023 ökade de med 1,9%, vilket motsvarar en höjning om 5 kr för serviceinsatser och ledsagning (från 277 kr/timme till 282 kr/timme) och 1,8%, en höjning om 4 kr, för omsorgsinsatser och nattpatrull (från 221 kr/timme till 225 kr/timme).

Enligt beslut taget i SN 2018-09-07 beslutades om att inför möjlighet för brukare på särskilda boenden för äldre att köpa förbrukningsartiklar. Förändringen började gälla från och med 1 februari 2019. Indexuppräknning av nya avgifter sker årligen enligt Omsorgsindex från SKL. Inför 2023 innebär det en höjning på 1,9% för den individuella kostnaden vilket ger de nya priserna 374 kr/månad/boende och 508 kr/månad/parboende.

Taxor som också är ändrade för 2023 är:

Vistelse på Norrgårdens tillfälliga boende samt Äldrecentrat

- Tillfälligt boende 73 kr/dygn samt hyra 73 kr /dygn

Hembesök/Utprovning 300 kr

Sjukvårdande behandling 300 kr

Övriga taxor förblir oförändrade under 2023 och kommer att fortsätta ses över regelbundet och jämföras med andra kommuner samt Regionens avgifter för att kunna föreslå ändring av samtliga för nämnden.

Ekonomi

Sammanställning drift och investering

Drift och investeringar, tkr

	Utfall 2022	Budget 2023	Budget 2024	Plan 2025	Plan 2026
Driftbudget					
Verksamhetens intäkter	294 793	254 982	254 982	254 982	254 982
Verksamhetens kostnader	1 293 225	1 232 875	1 259 366	1 261 475	1 261 401
Kapitalkostnader	3 860	3 686	3 935	3 067	2 009
<i>Nettokostnad</i>	<i>998 432</i>	<i>981 579</i>	<i>1 008 319</i>	<i>1 009 560</i>	<i>1 008 428</i>
Investeringsbudget					
Inkomster					
Utgifter	5 880	76 000	93 955	15 013	1 500
<i>Nettoinvesteringar</i>	<i>5 880</i>	<i>76 000</i>	<i>93 955</i>	<i>15 013</i>	<i>1 500</i>
Kapitalkostnader		775	3 370	7 156	7 610
Ökning/minskning driftsram pga investering			0	0	0
Tillfälliga driftskostnader pga investering			0	0	0

Specifikation

Drift, tkr	2024	2025	2026
Fältassistent	700	700	700
Övriga löneökningar, engångsanslag	4 200	0	0
Priskompensation, engångsanslag	10 265	0	0

Omfördelning från drift till investering

Omfördelning av driftsanslag till investeringsanslag under löpande budgetår får göras med maximalt 1 000 tkr under förutsättning att nämnden efter omfördelning klarar en budget i balans.

Fältassistent

Nämnden beviljas utökad ram med 700 tkr.

Socialnämnden

Investeringar, tkr	2024	2025	2026
Nytt särskilt boende för äldre, Skogsgården	63 650	5 000	0
Inventarier Skogsgården	12 375	0	0
Ny gruppboestad I	8 500	8 000	0
Investering flygel C och D	930	0	0
Kyld tilluft	3 000	0	0
Nytt verksamhetssystem	1 000	513	0
Reinvesteringar	1 500	1 500	1 500
Investeringar för nämndens egen prioritering	3 000	0	0
Totalt	93 955	15 013	1 500

Socialnämnden

Nämnden får besluta om vilka investeringar som ska göras med beviljade medel och meddelar därefter Ekonomiavdelningen.

GEMENSAMMA NÄMNDER

Gemensam kost- och servicenämnd

Mål och nyckeltal

Riktade övergripande mål

Strategiska områden	2022	Övergripande mål	2022	Arbete för ökad målpåfyllelse 2024
Ekonomi		Budgetramen ska hållas genom effektiv hushållning av disponibla resurser 		Genomför åtgärder som främjar kvalitet, effektivitet samt begränsa kostnadsökningar.

Mål beslutade av nämnd/styrelse

Område	2022	Nämndsmål	2022	Arbete för ökad målpåfyllelse 2024
Livsmiljö		Matsvinnet i Öjebyns produktionskök ska minska med 50 % till år 2030		Målet är uppnått, ambitionen är att bibehålla alternativt ytterligare minska kökssvinnet (matsvinnet). Regelbunden mätning av kökssvinn fortsätter och utifrån resultat vidtas åtgärder.
		Inköp av lokalproducerade livsmedel ska öka		Föra dialog med grossist om byte till lokalproducerade livsmedel som i nuläget inte ingår i livsmedelsavtalet, byte sker när förutsättningar finns
		Inköp av ekologiska livsmedel ska öka		Föra dialog med grossist om byte till ekologiska livsmedel som i nuläget inte ingår i livsmedelsavtalet, byte sker när förutsättningar finns

Nyckeltal

- Nyckeltal märkta med renen är beslutade av Kommunfullmäktige

Nyckeltal	Utfall 2021	Utfall 2022	Målvärde 2024
 Budgetavvikelse nämnd/styrelse, mkr	0 mkr	0 mkr	≥0 mkr
Matsvinn/producerad portion, gram (Kökssvinn)	2	1,4	
Andel av inhandlade livsmedelsprodukter som är lokalproducerade, %	14 %	16,2 %	Öka
Andel av inhandlade livsmedelsprodukter som är ekologiska, %	9,7 %	10,7 %	Öka

Ekonomi

Sammanställning drift och investering

Drift- och investeringar, tkr

	Utfall 2022	Budget 2023	Budget 2024	Plan 2025	Plan 2026
Driftbudget					
Verksamhetens intäkter	26 751	28 757	30 347	30 347	30 347
Verksamhetens kostnader	-26 751	-28 757	-30 347	-30 347	-30 347
Kapitalkostnader	0	0	0	0	0
Nettokostnad	0	0	0	0	0
<i>varav</i>					
Luleå kommun	24 648	26 671	28 261	28 261	28 261
Piteå kommun	2 103	2 086	2 086	2 086	2 086
Investeringsbudget					
Inkomster	0	0	0	0	0
Utgifter	0	0	0	0	0
Nettoinvesteringar	0	0	0	0	0
Kapitalkostnader	0	0	0	0	0
Ökning/minskning driftram pga investering					
Tillfälliga driftskostnader pga investering					

Specifikation

Drift, tkr

2024

2025

2026

Investeringar, tkr

2024

2025

2026

Totalt

Gemensam överförmyndarnämnd

Måluppfyllelse strategiska områden

Strategiska områden	2022	2021	2020	2019	2018
Utbildning, arbete och näringsliv	▲	▲	▲	▲	▲
Demokrati och öppenhet	▲	▲	▲	▲	●
Livsmiljö	—	—	▲	▲	▲
Ekonomi	▲	▲	▲	●	●

Mål och nyckeltal

Prioriterade mål

Älvsbyn erbjuder den välfärd som vi medborgare vill ha, balans mellan arbete, rekreation, kultur och samhällsservice

Piteå ska år 2030 ha 46 000 invånare och till 2040 50 000 invånare

Att kommunerna ska öka sitt invånarantal kan medföra fler som behöver stöd och hjälp av god man och förvaltare. Det kan även innebära fler som vill ta på sig uppdrag som god man och förvaltare. Rekryteringsarbetet ska utvecklas för att säkerställa att de medborgare som behöver god man eller förvaltare också kan få det.

Nämnden ska fortsätta arbeta för att medborgare ska känna trygghet med verksamheten och att huvudmän ska ha lika rätt oavsett sin förmåga att tillvarata sina intressen, sköta sina angelägenheter eller tillgångar.

Företagsamma människor och konkurrenskraftiga företag i gemenskap leder Älvsbyn

Piteå ska vara en attraktiv ort för näringsliv och företagande

Nämnden bidrar till målet genom att tillhandahålla god man och förvaltare till medborgare som av olika anledningar kan ha behov av hjälp och stöd. Genom ett godmanskap eller förvaltarskap kan huvudmän få stöttning och hjälp vilket kan underlätta för dem att komma ut i sysselsättning eller arbete samt kan det också underlätta deras möjlighet att både söka och behålla ett arbete. Detta gynnar både huvudmän samt kommunernas näringsliv och företagande.

Medborgare som äger och driver bolag kan även de hamna i situationen att de är i behov av en god man eller förvaltare. Det är då av vikt att nämnden rekryterar person som kan tillvarata huvudmannens rätt och intressen på ett korrekt och ändamålsenligt sätt.

Nämnden hanterar även ärenden och ansökningar rörande underåriga som ska starta företag och bedriva rörelse. Nämnden utgår från en positiv syn på eget företagande och det är av vikt att tillvarata underårigas vilja att starta företag. Samtidigt är det viktigt att nämnden i sin utredning beaktar och tar hänsyn till flera aspekter bland annat att det kan finnas risker med att starta företag och bedriva rörelse. Det är därför en viktig uppgift att utreda och ta ställning till sådana ansökningar.

Tillsammans lever vi gott i framtidsrika Älvsbyn

Piteå präglas av en samhällsgemenskap med jämställdhet och mångfald som grund

Nämndens verksamhet grundar sig på att alla har lika rätt oavsett förmågor. Information om vilka möjligheter som finns, i syfte att ge stöd till personer som inte själva kan tillvarata sina rättigheter eller sköta sina angelägenheter, är en grundpelare i verksamheten och utgör ett viktigt verktyg för ett samhälle där alla räknas och får plats. Att utveckla rekryteringsarbetet är av vikt för att säkerställa att de medborgare som är i behov av god man eller förvaltare också kan få det.

En annan grundpelare i verksamheten är att nämnden har resurser att genomföra tillsyn av förmyndare, gode män och förvaltare som finns utsedda. Detta i syfte att ge underåriga samt huvudmän den trygghet som åtgärden syftar till.

Gemensam överförmyndarnämnd

Nämnden arbetar för att säkerställa en rättssäker, jämställd och lika behandling som utgår från alla människors lika värde.

Verksamheten arbetar med att utveckla nya e-tjänster samt revidera blanketter och broschyrer för en ökad effektivitet och rättssäkerhet samt för att förenkla för användarna. Detta har efterfrågats av ställföreträdare och medborgare.

Arbetet med att ge medborgare och andra ett bra bemötande, tillförlitlig information, god tillgänglighet och service kommer att fortsätta samt kommer samarbetet med övriga förvaltningar, föreningar, boenden med flera att utvecklas och fortgå.

Riktade övergripande mål

Strategiska områden	2022	Övergripande mål	2022	Arbete för ökad måluppfyllelse 2024
Utbildning, arbete och näringsliv		Älvsbyn erbjuder den välfärd som vi medborgare vill ha, balans mellan arbete, rekreation, kultur och samhällsservice		Utveckla rekryteringsarbetet avseende gode män och förvaltare samt genomföra en god tillsyn av förmyndare, gode män och förvaltare.
		Piteå ska år 2030 ha 46 000 invånare och till 2040 50 000 invånare		Utveckla rekryteringsarbetet avseende gode män och förvaltare samt genomföra en god tillsyn av förmyndare, gode män och förvaltare.
		Företagsamma människor och konkurrenskraftiga företag i gemenskap leder Älvsbyn		Utveckla rekryteringsarbetet avseende gode män och förvaltare.
		Piteå ska vara en attraktiv ort för näringsliv och företagande		Utveckla rekryteringsarbetet avseende gode män och förvaltare.
Demokrati och öppenhet		Tillsammans lever vi gott i framtidsrika Älvsbyn		Genomföra en god tillsyn av förmyndare, gode män och förvaltare samt förbättra informationsmaterial och e-tjänster. Utveckla rekryteringsarbetet avseende gode män och förvaltare.
		Piteå präglas av en samhällsgemenskap med jämställdhet och mångfald som grund		Genomföra en god tillsyn av förmyndare, gode män och förvaltare samt förbättra informationsmaterial och e-tjänster. Utveckla rekryteringsarbetet avseende gode män och förvaltare.
Livsmiljö		Piteå ska erbjuda trygga och attraktiva livsmiljöer		Utveckla rekryteringsarbetet avseende gode män och förvaltare.
Ekonomi		Budgetramen ska hållas genom effektiv hushållning av disponibla resurser		Att kontinuerligt följa upp budget och resultat.

Taxor

Nämnden saknar taxor.

Ekonomi

Sammanställning drift och investering

Drift- och investeringar, tkr

	Utfall 2022	Budget 2023	Budget 2024	Plan 2025	Plan 2026
Driftbudget					
Verksamhetens intäkter	6 189	5 643	5 679	5 410	5 410
Verksamhetens kostnader	6 152	5 610	5 647	5 410	5 410
Kapitalkostnader	37	33	32	0	0
Nettokostnad	0	0	0	0	0
<i>varav</i>					
Älvsbyns kommun	1 106	1 119	1 155	1 119	1 119
Piteå kommun	4 665	4 524	4 524	4 291	4 291

Gemensam överförmyndarnämnd

Investeringsbudget

Inkomster

Utgifter

Nettoinvesteringar

Kapitalkostnader

Ökning/minskning driftsram pga investering

Tillfälliga driftskostnader pga investering

Gemensam överförmyndarnämnd

Specifikation

Drift, tkr	2024	2025	2026
Ökad kostnad för arvoden ställföreträdare	200	0	0
Ökad kostnad milersättning	30	0	0
Priskompensation, engångsanslag	7	0	0
Intäkt som matchar ökade driftskostnader	-237	0	0

Höjda arvoden till ställföreträdare

Höjning av milersättning

Intäkt som matchar kostnadsökning

Nämnden beviljas engångsanslag 2024.

Nämnden beviljas engångsanslag 2024.

Motsvarande intäktsbudget matchas mot ramökning kostnadsbudget hos Gemensam Överförmyndarnämnd och utökad nettobudget för Piteå kommuns andel av utökade kostnader (motsv ca 85 %) redovisas under Kommunstyrelsen, varav Piteå kommuns del av samarbetsnämnder.

Investeringar, tkr	2024	2025	2026
Totalt			

Gemensam räddningsnämnd

Måluppfyllelse strategiska områden

Strategiska områden	2022	2021	2020	2019	2018
Utbildning, arbete och näringsliv					
Demokrati och öppenhet					
Livsmiljö					
Personal					
Ekonomi					

Ej bedömt
 1 Målet ej uppfyllt
 2 Målet delvis uppfyllt
 3 Målet uppfyllt i hög grad
 4 Målet helt uppfyllt

Mål och nyckeltal

Prioriterade mål

Älvsbyn erbjuder den välfärd som vi medborgare vill ha, balans mellan arbete, rekreation, kultur och samhällsservice

Piteå ska år 2030 ha 46 000 invånare och till 2040 50 000 invånare

Den gemensamma räddningsnämndens verksamhetsinriktning för räddningstjänsten är:

- att stärka människors egen förmåga att förhindra olyckor och agera vid olyckor
- att agera vid en olycka om den egna förmågan inte räcker till och hjälpa de drabbade med en effektiv räddningsinsats
- att tillsammans med andra kunna hantera extraordinära händelser och katastrofer och se till att människor får det stöd och den hjälp som då behövs

Ett led i att uppnå ovanstående är att utbilda och informera skolelever, allmänhet och anställda samt underlätta för näringsidkare genom rådgivning, information och tillsyn. Vid olyckor hindra och begränsa skador på människor, miljö och egendom. Sammantaget bidrar detta till en trygg, uthållig och säker kommun att leva och verka i.

Företagsamma människor och konkurrenskraftiga företag i gemenskap leder Älvsbyn

Piteå ska vara en attraktiv ort för näringsliv och företagande

Ett led i att Piteå och Älvsbyn ska vara attraktiva orter för näringsliv och företagande är att skapa trygghet och säkerhet. Detta genom att ge råd, informera och utbilda näringsliv, fastighetsägare och allmänhet samt att kontrollera brandskyddet genom tillsyn. Vid olyckor och bränder snabbt och effektivt hindra och begränsa skador på människor, miljö och egendom.

Tillsammans lever vi gott i framtidsrika Älvsbyn

Piteå präglas av en samhällsgemenskap med jämställdhet och mångfald som grund

Räddningstjänsten lägger fokus på utbildning/information av personal i jämställdhets- och mångfaldsfrågor med syfte att påverka kulturen på arbetsplatsen. Detta är även en naturlig del i vårt arbete med råd, information och utbildning - speciellt för barn och unga. Tanken är att detta också skall göra att vi behandlar skadedrabbade på ett likvärdigt sätt.

Riktade övergripande mål

Strategiska områden	2022	Övergripande mål	2022	Arbete för ökad målpuffyllelse 2024
Utbildning, arbete och näringsliv		 Älvsbyn erbjuder den välfärd som vi medborgare vill ha, balans mellan arbete, rekreation, kultur och samhällsservice		Fokus på kärnverksamheten
		 Piteå ska år 2030 ha 46 000 invånare och till 2040 50 000 invånare 		Fokus på kärnverksamheten
		 Företagsamma människor och konkurrenskraftiga företag i gemenskap leder Älvsbyn		Fokus på kärnverksamheten
		 Piteå ska vara en attraktiv ort för näringsliv och företagande 		Fokus på kärnverksamheten
Demokrati och öppenhet		 Tillsammans lever vi gott i framtidsrika Älvsbyn		Se nedan.
		 Piteå präglas av en samhällsgemenskap med jämställdhet och mångfald som grund 		Fortsatt arbete med utbildning och information av personal i jämställdhet- och mångfaldsfrågor med syfte att påverka kulturen på arbetsplatsen. Detta i sin tur ser vi ska fortsatt medföra att det är en naturlig del att se till att alla lika värde i vårt arbete med råd, information och utbildning, speciellt för barn och unga. Det ska även se till att vi fortsatt behandlar skadedrabbade på ett likvärdigt sätt.
Livsmiljö		 Piteå ska erbjuda trygga och attraktiva livsmiljöer 		Fokus på kärnverksamheten
Personal		Piteå kommun och de kommunala bolagen ska arbeta aktivt för att vara en attraktiv och jämställd arbetsgivare samt skapa hälsofrämjande arbetsplatser 		Skapa förutsättningar för personal att utvecklas och känna delaktighet i verksamheten. Möjliggöra utveckling av arbetslagen (teamkänsla). Fortsätta det hälsofrämjande förutsättningarna. Se även Demokrati och öppenhet.
Ekonomi		Budgetramen ska hållas genom effektiv hushållning av disponibla resurser 		Arbeta aktivt med intäkter och kostnader och se över effektiviseringsmöjligheter för att undvika kostnadsökningar.

Mål beslutade av nämnd/styrelse

Område	2022	Nämndsmål	2022	Arbete för ökad målpuffyllelse 2024
Utbildning, arbete och näringsliv		Öka barn och ungas kunskaper inom områdena brand, skydd och säkerhet		Erbjuda klasser i åk 7 i grundskolan och årskurs 1 i gymnasiet utbildning i brandkunskap. Ta emot förskoleklasser på studiebesök.
		Medborgare och företag har god kunskap inom områdena brand, skydd och säkerhet		Erbjuda medborgare och företag utbildningar inom områdena brand, skydd och säkerhet. Ge råd och information och svara på frågor inom områden brand, skydd och säkerhet.
		Minimera antalet olyckor/bränder samt dess konsekvenser		Bedriva verksamheten enligt handlingsprogram för förebyggande verksamhet och räddningstjänst enligt Lag (2003:778) om skydd mot olyckor samt Lag (2010:1011) om brandfarliga och explosiva varor. Fortsätta utveckla samarbete inom Räddningssamverkan Nord.

Nyckeltal

 - Nyckeltal märkta med renen är beslutade av Kommunfullmäktige

Nyckeltal	Utfall 2021	Utfall 2022	Målvärde 2024	
 Räddningstjänsten i kommunen fungerar bra, andel (%)	99,6 %	-	- Över rikssnitt	
 Sjukfrånvaro %	2,3 %	4,9 %	≤5,5 % 4,5 % 2023 5,5 % 2025	
Andel heltidstjänster, %	100 %	100 %	≥95 %	
Antal timmar som utförs av timanställda	1 980	2 473	<1 999 Minska	
Kvinnors lön i förhållande till mäns lön, %	99,8 %	99,8 %	100 %	
 Budgetavvikelse nämnd/styrelse, mkr	0 mkr	0 mkr	≥0 mkr	
Andel undervisade klasser i brandkunskap i åk 7 grundskolan och årskurs I gymnasiet	100	100		
Antal brandmänna- och ingenjörselever	3	6		
Antal utbildade inom områdena, brand, skydd och säkerhet	699	1 981		
Andel genomförda tillsynsbesök inom brand, skydd och säkerhet	100 %	100 %		
Antal bränder	73	73		
Antal bostadsbränder	46	41		
Antal trafikolyckor	105	115		
Antal årsarbetare, kommunalt anställda i räddningstjänstarbete	43	39,9		
Andel invånare som nås av räddningstjänst inom 30 min	98,6 %	98,6 %		
Antal informationsinsatser inom skydd och säkerhet riktat till allmänheten	10	11		
Antal räddningstjänstpersonal som rycker ut inom 6-15 min	15	15		
Antal räddningstjänstpersonal som rycker ut inom 90 sek	6	6		
Antal räddningsvårn	4	4		
Antal utryckningar som räddningstjänst medverkat i	730	825		
Nettokostnad räddningstjänst, kr/inv	1 002	1 007		

Taxor

Alla taxor för den gemensamma räddningsnämnden har revideras under 2023 och kommer löpande justeras av den gemensamma räddningsnämnden med beslutade index.

Ekonomi

Sammanställning drift och investering

Drift- och investeringar, tkr

	Utfall 2022	Budget 2023	Budget 2024	Plan 2025	Plan 2026
Driftbudget					
Verksamhetens intäkter	60 004	60 619	56 853	54 291	54 051
Verksamhetens kostnader	57 225	57 936	54 454	52 006	51 958
Kapitalkostnader	2 779	2 692	2 399	2 285	2 093
Nettokostnad	0	0	0	0	0
<i>varav</i>					
Älvsbyns kommun	11 572	10 869	11 371	10 858	10 810
Piteå kommun	43 114	43 484	45 482	43 433	43 241
Investeringsbudget					
Inkomster					
Utgifter		2 600	2 600	3 800	2 600
Nettoinvesteringar		2 600	2 600	3 800	2 600
Kapitalkostnader			163	559	949
Ökning/minskning driftsram pga investering					
Tillfälliga driftskostnader pga investering					

Specifikation

Drift, tkr

	2024	2025	2026
Ökad kostnad bortval av särskild avtalspension (SAP-R)	305	0	0
Priskompensation, engångsanslag	1 840	0	0
Löneökningar för räddningspersonal i beredskap	273	0	0
Intäkt som matchar kostnadsökning, kostnadsfördelas på Kommunstyrelsen Piteå kommun respektive Älvsbyns kommun	-2 418		

Omfördelning från drift till investering

Omfördelning av driftsanslag till investeringsanslag under löpande budgetår får göras med maximalt 500 tkr under förutsättning att Räddningsnämnden efter omfördelning klarar en budget i balans.

Ökad kostnad, bortval av särskild avtalspension (SAP-R)

Engångsanslag beviljas med 305 tkr.

Intäkt som matchar kostnadsökning

Motsvarande intäktsbudget matchas mot ökad kostnadsbudget hos Gemensam Räddningsnämnd och utökad nettobudget för Piteå kommuns andel av utökade kostnader (motsv ca 80 %) redovisas under Kommunstyrelsen, varav Piteå kommuns del av samarbetsnämnder.

Investeringar, tkr

	2024	2025	2026
Totalt	2 600	3 800	2 600

Investeringsram maskiner/fordon

Långsiktig ram för att möjliggöra kostnadseffektiv utbytesplan för maskiner och fordon. Nämnden får i uppdrag att se över investeringsram för att täcka alla investeringar till VEP 2025–2027. Anslagsöverföring av över- och underskott kan förväntas.

EKONOMISKA SAMMANSTÄLLNINGAR

Resultatbudget

2024–2026 (tkr)

Inkl ramökningar och engångs- anslag	Budget 2023	Budget 2024	Plan 2025	Plan 2026
Intäkter	590 421	590 471 [▼]	590 421	590 471
Kostnader	-3 031 407	-3 150 227	-3 043 598	-3 024 161
<i>Netto verksamhet</i>	<i>-2 440 986</i>	<i>-2 559 756</i>	<i>-2 453 177</i>	<i>-2 433 690</i>
Central pott till KS förfogande	-92 049	-184 117	-293 044	-380 279
Pensionsavs - individuell del	-138 465	-144 214	-148 232	-160 379
Pensionsskuldförändring	-41 580	-75 228	-24 843	-18 240
Avskrivningar	-133 446	-143 195	-152 594	-163 491
Nettokostnader	-2 846 526	-3 106 510	-3 071 890	-3 156 079
Skatteintäkter	2 414 131	2 508 063	2 609 479	2 726 511
Utjämnings-/statsbidrag	468 973	514 062	518 256	519 300
Finansnetto	14 464	264	-15 536	-29 436
Ränta pensionsavsättning	-25 528	-31 528	-22 647	-24 976
Årets resultat	25 514	-115 649	17 662	35 320
<i>varav reservfond ränteintäkter</i>	<i>2 800</i>	<i>2 800</i>	<i>2 800</i>	<i>2 800</i>
Disponering från RUR	0	115 649	0	0
Årets resultat efter disp från RUR	25 514	0	17 662	35 320

Ekonomiska mått

2024–2026

	MÅL	Budget 2023	Budget 2024	Plan 2025	Plan 2026
Resultatets andel av skatte- intäkter och statsbidrag, %	≥ 2%	0,88%	-3,83%	0,57%	1,09%
Likviditet: Betalningsberedskap i dagar exkl kredit	30	38	26	37	42

Kassaflödesbudget

2024–2026 (tkr)

Investeringar enligt förslag	Budget 2023	Budget 2024	Plan 2025	Plan 2026
Den löpande verksamheten				
Årets resultat	25 514	-115 649	17 662	35 320
Justering för av-/nedskrivningar	133 446	143 195	152 594	163 491
Just övriga likviditetspåv poster	205 573	250 970	125 722	133 595
<i>Medel från verksamheten</i>	<i>364 533</i>	<i>278 516</i>	<i>295 978</i>	<i>332 406</i>
Ökn/minskn kortfristiga skulder	-263 281	-210 572	-146 223	-154 306
Medel fr löpande verksamheten	101 252	67 944	149 755	178 101
Investeringsverksamheten				
Förvärv materiella anl tillgångar	-387 879	-356 480	-321 414	-250 598
Förskjutning investeringar				
Försäljn materiella anl tillgångar				
Förvärv finansiella anl tillgångar				
Medel fr investeringsvhten	-387 879	-356 480	-321 414	-250 598
Finansieringsverksamheten				
Förändring långfristiga skulder	250 000	350 000	350 000	350 000
Ökning långfristiga fordringar				
Medel fr finansieringsvhten	250 000	350 000	350 000	350 000
Förändring likvida medel	-36 627	61 464	178 341	277 503
<i>varav kommunen</i>	<i>-39 427</i>	<i>58 664</i>	<i>175 541</i>	<i>274 703</i>
<i>varav reservfond</i>	<i>2 800</i>	<i>2 800</i>	<i>2 800</i>	<i>2 800</i>

Balansbudget

2024–2026 (tkr)

	Budget 2023	Budget 2024	Plan 2025	Plan 2026
Anläggningstillgångar	3 196 923	3 410 208	3 579 028	3 666 135
Övriga omsättningstillgångar	864 003	614 750	614 750	614 750
Likvida medel kommunen	292 322	350 986	526 527	801 230
Likvida medel reservfond	32 137	34 937	37 737	40 537
Summa tillgångar	4 385 385	4 410 881	4 758 042	5 122 652
Eget kapital	3 051 807	2 686 905	2 634 567	2 599 887
varav årets resultat	25 514	-115 649	17 662	35 320
Avsättning pensioner	324 810	431 566	479 056	522 272
Långfristiga skulder	264 842	614 842	964 842	1 314 842
Kortfristiga skulder	743 926	677 568	679 577	685 651
Summa skulder, eget kapital	4 385 385	4 410 881	4 758 042	5 122 652

Driftbudget 2024–2026 (tkr)

Inkl ramökning och engångsanslag	Budget 2023	Budget 2024	Plan 2025	Plan 2026
Totalt				
Kostnader	3 651 475	3 849 217	3 757 729	3 753 843
Intäkter	1 210 489	1 289 461	1 304 552	1 320 153
<i>Netto verksamhet</i>	<i>2 440 986</i>	<i>2 559 756</i>	<i>2 453 177</i>	<i>2 433 690</i>
Central pott till KS förfogande	92 049	184 117	293 044	380 279
Pensionsavs - individuell del	138 465	144 214	148 232	160 379
Pensionsskuldförändring	41 580	75 228	24 843	18 240
Avskrivningar	133 446	143 195	152 594	163 491
Nettokostnader	2 846 526	3 106 510	3 071 890	3 156 079
Kommunfullmäktige				
Kostnader	6 710	9 215	5 655	5 624
Intäkter	0	1 000	0	0
<i>Nettokostnad</i>	<i>6 710</i>	<i>8 215</i>	<i>5 655</i>	<i>5 624</i>
Kommunstyrelsen - KLF				
Kostnader	237 379	246 336	238 946	235 121
Intäkter	30 000	25 000	25 000	25 000
<i>Nettokostnad</i>	<i>207 379</i>	<i>221 336</i>	<i>213 946</i>	<i>210 121</i>
<i>varav tillväxtpolitisk reserv</i>	<i>20 000</i>	<i>20 000</i>	<i>20 000</i>	<i>20 000</i>
<i>gemensamma nämnder;</i>				
<i>Kost- och Servicenämnden</i>	<i>2 236</i>	<i>2 086</i>	<i>2 086</i>	<i>2 086</i>
<i>Överförmyndarnämnden</i>	<i>4 524</i>	<i>4 525</i>	<i>4 291</i>	<i>4 291</i>
Gemensam Räddningsnämnd				
Kostnader	47 118	49 116	47 067	46 875
Intäkter	3 634	3 634	3 634	3 634
<i>Nettokostnad</i>	<i>43 484</i>	<i>45 482</i>	<i>43 433</i>	<i>43 241</i>
Barn- och utbildningsnämnden				
Kostnader	1 142 983	1 162 239	1 154 176	1 153 500
Intäkter	167 754	181 522	181 522	181 522
<i>Nettokostnad</i>	<i>975 229</i>	<i>980 717</i>	<i>972 654</i>	<i>971 978</i>
Fastighets- o servicenämnden				
Kostnader	519 782	591 829	550 961	553 498
Intäkter	388 940	407 697	407 697	407 697
<i>Nettokostnad</i>	<i>130 842</i>	<i>184 132</i>	<i>143 264</i>	<i>145 801</i>

Driftbudget

Inkl ramökning och engångsanslag	Budget 2023	Budget 2024	Plan 2025	Plan 2026
Kultur- och fritidsnämnden				
Kostnader	150 339	153 733	148 345	146 361
Intäkter	14 575	14 625	14 575	14 625
<i>Nettokostnad</i>	<i>135 764</i>	<i>139 108</i>	<i>133 770</i>	<i>131 736</i>
Miljö- och tillsynsnämnden				
Kostnader	15 287	15 287	15 531	15 778
Intäkter	10 000	10 000	10 250	10 500
<i>Nettokostnad</i>	<i>5 287</i>	<i>5 287</i>	<i>5 281</i>	<i>5 278</i>
Samhällsbyggnadsnämnden				
Kostnader	369 042	387 558	367 812	367 967
Intäkter	172 000	171 000	172 000	173 000
<i>Nettokostnad</i>	<i>197 042</i>	<i>216 558</i>	<i>195 812</i>	<i>194 967</i>
Socialnämnden				
Kostnader	1 236 561	1 263 301	1 264 542	1 263 410
Intäkter	254 982	254 982	254 982	254 982
<i>Nettokostnad</i>	<i>981 579</i>	<i>1 008 319</i>	<i>1 009 560</i>	<i>1 008 428</i>
Finansiering, pensioner, kapkostn				
Kostnader	-73 726	-29 397	-35 306	-34 291
Intäkter	168 604	220 001	234 892	249 193
<i>Nettokostnad</i>	<i>-242 330</i>	<i>-249 398</i>	<i>-270 198</i>	<i>-283 484</i>

Driftbudget – Redovisade behov/Ramökningar

2024–2026 (tkr)

Ramökningar/engångsanslag ingår i driftbudget och resultatbudget	Behov 2024	Förslag 2024	Behov 2025	Förslag 2025	Behov 2026	Förslag 2026
Totalt						
Ramökning	237 128	95 497	225 716	20 300	234 303	20 300
Netto styrelser/nämnder	237 128	95 497	225 716	20 300	234 303	20 300
Kommunfullmäktige	530	530	380	380	2 930	380
Valnämnden, ökade kostnader i samband med RKL-val					3 550	0
Valnämnden, stadsbidrag RKL-val					-1 000	0
Valnämnden, ökade kostnader i samband med EP-val	150	150				
Revision, Ny standard 2023 samt bibehållen nivå av	380	380	380	380	380	380
Kommunstyrelsen - KLF	29 437	18 214	27 152	13 680	27 152	13 680
Brottsförebyggande arbete, ny lag från 230701	900	0	900	0	900	0
Säkerhetsarbete (cybersäkerhet o GDPR)	900	0	900	0	900	0
Förnyad valorganisation	900	0	900	0	900	0
Budget- och skuldrådgivning	800	0	800	0	800	0
Kommunövergripande förmåner för anställda	8 980	8 980	8 980	8 980	8 980	8 980
Central systemförvaltningsorganisation	1 100	0	1 100	0	1 100	0
Inköpsprocessen	1 000	0	1 000	0	1 000	0
		0	1 500	0		0
Personalavdelningen, utökning med två årsarbetare	1 500				1 500	
Anställningsguiden	170	0	170	0	170	0
Gemensamt datacenter i Norrbotten (DCBD)	4 700	4 700	4 700	4 700	4 700	4 700
IT-säkerhet, aktiv övervakning dygnet runt	700	0	0	0	0	0
Nätverkssegmenteringsprojekt	1 000	0	0	0	0	0
Möjliggöra användning av mobilt Bankid	500	0	0	0	0	0
Beredskapsersättning, IT och kommunikation	800	0	800	0	800	0
Bedömda prisökningar	2 320	2 320	2 320	0	2 320	0
Övriga löneökningar	78	78	78	0	78	0
Gemensam räddningstjänst, ökade kostnader	2 293	1 935	2 293	0	2 293	0
Gemensam överförmyndarnämnd, ökade kostnader	796	201	711	0	711	0
Gemensam räddningsnämnd	0	0	0	0	0	0
Ökad kostnad, kompensation för bortval av särskild avtalspension (SAP-R)	480	305	480	0	480	0
Bedömda prisökningar, avtal	1 840	1 840	1 840	0	1 840	0
Löneökningar för räddningspersonal i Beredskap	546	273	546	0	546	0
Intäkt Piteå och Älvsbyns kommuner	-2 866	-2 418	-2 866	0	-2 866	0

Driftbudget – Redovisade behov/Ramökningar

Barn- och utbildningsnämnden	37 808	9 671	40 331	3 250	45 568	3 250
Samordnare för kompetensförsörjning	790	0	810	0	830	0
Införande av grundläggande behörighet till högskola/universitet	2 291	0	4 317	0	5 474	0
Utökade kostnader med anledning av nationell förändring av grundskolans timplan	780	0	803	0	828	0
Utökad grundbemanning utifrån prognosticerad elevökning	6 724	0	6 926	0	9 274	0
Utökning antal förskoleavdelningar utifrån befolkningsökning	8 555	0	8 969	0	9 429	0
Utökning av Nattis grundorganisation utifrån EU-direktiv	1 507	0	1 552	0	1 599	0
Kostnader för moduler utifrån prognosticerad elevökning, förskola och grundskola	1 950	0	750	0	845	0
Ramflytt till KPF avseende Bibliotek Norrfjärden	-290	-290	-290	-290	-290	-290
Införande av Resursskola	2 885	2 885	3 657	2 885	4 500	2 885
Utökat behov av särskilt och extraordinärt stöd	2 000	0	2 060	0	2 122	0
Extra studietid och utökad lovskola i grundskolan	1 981	0	2 034	0	2 091	0
Införande av digitala nationella prov	750	0	810	0	880	0
Införande av länsgemensamt verksamhetssystem elevhälsan	262	0	270	0	280	0
”Möjligt tillsammans – varje barn är allas ansvar” Samordning av insatser för barn och unga tills med SN	547	0	562	0	577	0
En extra sommaröppen förskola	655	655	680	655	708	655
Bedömd prisökning, avtal	6 421	6 421	6 421	0	6 421	0
Fastighets- och servicenämnden	28 076	27 916	28 076	0	28 076	0
Bedömd prisökning, avtal	27 916	27 916	27 916	0	27 916	0
Övriga löneökningar, inkl PO	160	0	160	0	160	0

Driftbudget – Redovisade behov/Ramökningar

Kultur- och fritidsnämnden	8 082	3 058	7 582	590	7 582	590
Utredning simhallar, extern konsult	500	0				
Driftskostnader Lindbäcksstadion	500	0	500	0	500	0
Eventuell hyra av pistmaskin	200	0	200	0	200	0
Höjning av föreningsbidraget/bidrag för föreningar med egen anläggning	2 900	0	2 900	0	2 900	0
Ökad öppethållande av ishallen, LF ishall	200	0	200	0	200	0
Ramflytt från BUN lokalhyra Bibliotekslokaler	290	290	290	290	290	290
Nya grönytor, utökad skötselyta	170	0	170	0	170	0
Ökade kostnader pga inflation, parkavdelningen	500	500	500	0	500	0
Utveckling av mötesplatser för unga/fritidsgårdsverksamhet	300	300	300	300	300	300
Nya mötesplatser för kulturen	300	0	300	0	300	0
Prisökningar	1 968	1 968	1 968	0	1 968	0
Övriga löneökningar	254	0	254	0	254	0
Samhällsbyggnadsnämnden	33 500	20 943	30 500	1 700	30 500	1 700
Kostnader för färdtjänst	2 000	0	2 000	0	2 000	0
Effekter av nya regler för arbetstid och dygnsvila	2 000	0	2 000	0	2 000	0
Förstärkningar inom planområdet	6 000	1 700	6 000	1 700	6 000	1 700
Bärgning av Munksund 5	3 000	2 000	0	0	0	0
Förstärkningar inom utbildningsområdet	2 000	0	2 000	0	2 000	0
Svenska för invandrare	1 600	1 000	1 600	0	1 600	0
Löneökningar som exkluderats i ordinarie lönerevision	900	243	900		900	
Effekter av kostnadsökningar	16 000	16 000	16 000	0	16 000	0
Miljö- och tillsynsnämnden	3 300	0	3300	0	3300	0
Ökad bemanning ca 3 årsarbetare	2 500	0	2500	0	2500	0
Tillsyn strandskydd, behov av förstärkning av en årsarbetare	800	0	800	0	800	0

Driftbudget – Redovisade behov/Ramökningar

Socialnämnden	96 395	15 165	88 395	700	89 195	700
Förändrat heltidsmått nattjänstgöring,	4 800	0	4 800	0	4 800	0
Fast omsorgskontakt för hemtjänst, 4,8 årsarbetare	3 100	0	3 100	0	3 100	0
11 timmars dygnsvila, ökad bemanning för att klara schemaläggning	30 000	0	30 000	0	30 000	0
Handledarorganisation	2 400	0	2 400	0	2 400	0
Ökade kostnader för trygghetslarm	1 600	0	1 600	0	1 600	0
Byte till elbilar (under en treårsperiod)	500	0	1 000	0	1 500	0
Renovering badrum Säbo, omställningskostnad	200	0	200	0	200	0
Kostnader som ej är beslutade:		0		0		0
Validering undersköterskor	1 000	0	1 000	0	1 000	0
Stärka språkkunskapen i svenska bland medarbetare	1 850	0	1 850	0	1 850	0
Kontaktperson enligt LSS	1 600	0	1 600	0	1 600	0
Fältassistent	700	700	700	700	700	700
Uppsökande verksamhet för målgruppen 85 år och äldre	650	0	650	0	650	0
Tidsam, drivs tillsammans med psykiatrin i Piteå och Region Norrbotten.	300	0	300	0	600	0
"Möjligt tillsammans - varje barn är allas ansvar", Gemensamt samverkansansvar	550	0	550	0	550	0
Tillfälligt boende avseende målgruppen bostadslösa	1 400	0	1 400	0	1 400	0
Kommunernas beredskap inom socialtjänsten och den kommunala hälso- och sjukvård behöver stärkas	380	0	380	0	380	0
Tillfälliga boendeplatser i väntan på permanenta Säbo- platser	8 500	0				
Ev uteblivet Riktat generellt statsbidrag äldreomsorg	19 200	0	19 200	0	19 200	0
Övriga löneökningar, OB, jour och beredskap, timvikarier och arvoden	7 400	4 200	7 400	0	7 400	0
Bedömd prisökning, avtal	10 265	10 265	10 265	0	10 265	0
Gemensam Överförmyndarnämnd	0	0	0	0	0	0
Behov av extra resurs pga ökad ärendemängd	90	0	90	0	90	0
Rekrytering av gode män och förvaltare	100	0	0	0	0	0
Rekrytering av gode män och förvaltare	100	0	100	0	100	0
Utbildning av ställföreträdare	200	0	200	0	200	0
Ökade kostnader för arvoden till ställföreträdare	200	200	200	0	200	0
Höjning av milersättning	30	30	30	0	30	0
Ensamkommande barn (arvode och kostnadsersättning till gode män)	150	0	150	0	150	0
Nämndsekreterare	60	0	60	0	60	0
Bedömda prisökningar	7	7	7	0	7	0
Intäkt motsvarande ramökning Piteå och Älvsbyn	-937	-237	-837	0	-837	0

Driftbudget – Drift pga. investeringar

2024–2026 (tkr)

Ramökningar/engångsanslag ingår i driftbudget och resultatbudget	Äskat 2024	Förslag 2024	Äskat 2025	Förslag 2025	Äskat 2026	Förslag 2026
Totalt						
Ramökning	2 891	0	3 081	0	4 029	0
Intäkter ökning	0	0	0	0	-30 000	0
Netto styrelser/nämnder	2 891	0	3 081	0	-25 971	0
Kommunstyrelsens centrala pott	0	0	0	0	0	0
Kommunstyrelsen	510	0	650	0	750	0
Kommunledningsförvaltningen						
Uppgradering ärendehanteringssystem, årliga driftskostnader	260	0	350	0	400	0
Uppgradering möteshanteringssystem, årliga driftskostnader	250	0	300	0	350	0
Barn- och utbildningsnämnden	0	0	0	0	768	0
Ökade driftskostnader	0	0	0	0	768	0
Kultur- och fritidsnämnden	0	0	40	0	80	0
Trädplan	0	0	40	0	80	0
Samhällsbyggnadsnämnden	20	0	30	0	-29 930	0
Nytt handelsområde	0	0	0	0	30	0
Exploatering näringsliv	10	0	20	0	30	0
Program för gång- och cykelvägar	10	0	10	0	10	0
Christinaprojektet - Infrastruktur	0	0	0	0	-30 000	0
Socialnämnden	2 361	0	2 361	0	2 361	0
Nytt särskilt boende för äldre Skogsgården	0	0	0	0	0	0
Nytt verksamhetssystem	1 671	0	1 671	0	1 671	0
Investering flygel C och D	639	0	639	0	639	0
Digitala lås gruppboende	51	0	51	0	51	0
Ny gruppboende 1	0	0	0	0	0	0

Driftbudget – Tillfälliga ramökningar drift pga. investeringar 2024–2026 (tkr)

Tillfälliga ramökningar ingår i driftbudget och resultatbudget	Äskat 2024	Förslag 2024	Äskat 2025	Förslag 2025	Äskat 2026	Förslag 2026
Totalt						
Tillfällig Ramökning	21 506	16 175	49 260	6 300	20 085	6 300
Netto styrelser/nämnder	21 506	16 175	49 260	6 300	20 085	6 300
Barn- och utbildningsnämnden	400	0	300	0	875	0
Engångskostnader (flyttkostnader)	400	0	300	0	875	0
Fastighets- och servicenämnden:	17 185	16 175	48 960	6 300	19 210	6 300
Reinvestering, löpande anslag, pågående projekt	1 750	1 000	2 250	0	2 750	0
Stadshuset inklusive parkering, pågående projekt	100	0	1 150	0	0	0
Christinaprojektet, pågående projekt	0	0	3 500	0	10 000	0
Konvertering belysning T8-T5	160	0	160	0	160	0
Skada Porsnäs skola, drift (hyra 2024-2027)	4 500	4 500	38 600	4 500	4 500	4 500
Skada Björklunda skola, Solanderprojektet, drift (hyra moduler till och med 2027)	10 675	10 675	1 800	1 800	1 800	1 800
Ombyggnad kök Pitholm	0	0	600	0	0	0
Ny lokal, driftpersonal centrala stan	0	0	900	0	0	0
Socialnämnden	3 921	0	0	0	0	0
Nytt verksamhetssystem	2 421	0	0	0	0	0
Investering flygel C och D	1 500	0	0	0	0	0

Kommentarer driftbudget

Allmänt

Grunden för bedömning av tillskott i driftsbudget är Riktlinjer för verksamhetsplan 2024–2026, som fastslår att styrelse/nämnder ska klara verksamheten inom givna driftsramar utan tillkommande äskanden. Styrelse och nämnder har ett gemensamt ansvar att arbeta kostnadseffektivt och med återhållsamhet i syfte att uppnå de ekonomiska målen och skapa utrymme för utvecklingsarbete inom den egna verksamheten.

Nedan redovisas avsteg från Riktlinjerna, där politiska prioriteringar gjorts utifrån omvärldsanalys, resultat och framtida utmaningar. Engångsanslag för övriga löneökningar samt priskompensation 2024 till följd av kraftigt stigande inflation hösten 2022 och helår 2023 har beviljats.

Kommentarerna återfinns även under respektive nämnd i dokumentet.

Kommunfullmäktige:

Omfördelning från drift till investering: Omfördelning av driftsanslag till investeringsanslag under löpande budgetår får göras med maximalt 250 tkr under förutsättning att fullmäktige efter omfördelning klarar en budget i balans.

Revision, ny standard samt bibehållen nivå av djupgranskning: Revisionen beviljas ramökning för att bibehålla samma omfattning och kvalitet.

Valnämnden, ökade kostnader för Europaparlamentsval: Nämnden beviljas engångsanslag.

Kommunstyrelsen:

Omfördelning från drift till investering: Omfördelning av driftsanslag till investeringsanslag under löpande budgetår får göras med maximalt 1 000 tkr under förutsättning att Kommunstyrelsen efter omfördelning klarar en budget i balans.

Omfördelning av driftbudget mellan nämnder: Kommunstyrelsen och Fastighets- och servicenämnden får under året omfördela budget sinsemellan för att matcha utfall mot budget för kylt mat till äldreomsorgen i samverkan med Luleå kommun. Kommunstyrelsen ansvarar även för att fördela ram mellan nämnder avseende interna avtal så som städ, lokalhyror, IT med mera.

Kommunövergripande förmåner för anställda: Ramökning med 8 980 tkr för att paketera och kommunicera kommunens arbetsgivarerbjudanden och förmåner i en medarbetarportal samt ett utökat friskvårdsbidrag.

Gemensamt datacenter i Norrbotten (DCBD): Ramtillskott om 4 700 tkr per år för gemensamt datacenter med länets kommuner.

Gemensam räddningsnämnd, ökade kostnader: engångsanslag för ökade kostnader för bortval av särskild avtalspension (SAP-R), övriga löneökningar samt prisökningar. Intäktsbudget matchas mot kostnadsbudget hos Gemensam Räddningsnämnd och utökad nettobudget för Piteå kommuns andel av utökade kostnader 1 935 tkr (motsv ca 80 %) redovisas under Kommunstyrelsen, varav Piteå kommuns del av samarbetsnämnder.

Gemensam överförmyndarnämnd, ökade kostnader: engångsanslag för ökade arvoden till ställföreträdare, höjd milersättning och prisökningar. Intäktsbudget matchas mot kostnadsbudget hos Gemensam Överförmyndarnämnd och utökad nettobudget för Piteå kommuns andel av utökade kostnader 201 tkr (motsv ca 85 %) redovisas under Kommunstyrelsen, varav Piteå kommuns del av samarbetsnämnder.

Kommentarer och tillkommande uppdrag driftbudget

Barn- och utbildningsnämnden:

Omfördelning från drift till investering: Omfördelning av driftsanslag till investeringsanslag under löpande budgetår får göras med maximalt 1 000 tkr under förutsättning att nämnden efter omfördelning klarar en budget i balans.

Införande av resursskola: Ramökning 2 885 tkr för utökad organisation i samband med införande av resursskola.

En extra sommaröppen förskola: Nämnden beviljas ökad ram med 655 tkr för att utöka antalet sommaröppna förskolor från två till tre.

Ramflytt, Bibliotek Norrfjärden: Ram flyttas till Kultur- och fritidsnämnden avseende Bibliotek Norrfjärden.

Fastighets- och servicenämnden:

Omfördelning från drift till investering: Omfördelning av driftsanslag till investeringsanslag under löpande budgetår får göras med maximalt 750 tkr under förutsättning att nämnden efter omfördelning klarar en budget i balans.

Omfördelning av driftbudget mellan nämnder: Kommunstyrelsen och Fastighets- och servicenämnden får under året omfördela budget sinsemellan för att matcha utfall mot budget för kylt mat till äldreomsorgen i samverkan med Luleå kommun.

Skada Porsnäs skola: Tillfällig kostnad på grund av investering. Hyreskostnad moduler och kostnad för måltidspersonal beviljas för perioden 2024-2027

Skada Björklunda skola, Solanderprojektet: Kostnader för rivning, avskrivning och hyra av moduler beviljas med 10 675 tkr för 2024. Hyreskostnad moduler beviljas till och med 2027.

Kultur- och fritidsnämnden:

Omfördelning från drift till investering: Omfördelning av driftsanslag till investeringsanslag under löpande budgetår får göras med maximalt 750 tkr under förutsättning att nämnden efter omfördelning klarar en budget i balans.

Ökade kostnader parkavdelningen: Nämnden beviljas engångsanslag på 500 tkr för ökade kostnader på grund av inflation.

Ramflytt Bibliotek Norrfjärden: Ram flyttas från Barn- och utbildningsnämnden avseende Bibliotek Norrfjärden.

Utveckling av mötesplatser för unga/fritidsgårdsverksamhet: Ramökning med 300 tkr beviljas.

Samhällsbyggnadsnämnden:

Omfördelning från drift till investering: Omfördelning av driftsanslag till investeringsanslag under löpande budgetår får göras med maximalt 1 000 tkr under förutsättning att nämnden efter omfördelning klarar en budget i balans.

Förstärkningar inom planområdet: Förstärkning under tre år, 2024–2026, för handläggning av strategiska markinköp och genomförande av planarbete, trafikplanering och naturvård.

Kommentarer och tillkommande uppdrag driftbudget

Bärgning av Munksund 5: Nämnden erhåller engångsanslag om 2 000 tkr för bärgning av Munksund 5.

Svenska för invandrare: engångsanslag med 1 000 tkr beviljas.

Socialnämnden:

Omfördelning från drift till investering: Omfördelning av driftsanslag till investeringsanslag under löpande budgetår får göras med maximalt 1 000 tkr under förutsättning att nämnden efter omfördelning klarar en budget i balans.

Fältassistent: Nämnden beviljas utökad ram med 700 tkr.

Gemensam överförmyndarnämnd:

Höjda arvoden till ställföreträdare: Nämnden beviljas engångsanslag 2024.

Höjning av milersättning: Nämnden beviljas engångsanslag 2024.

Motsvarande intäktsbudget matchas mot ramökning kostnadsbudget hos Gemensam Överförmyndarnämnd och utökad nettobudget för Piteå kommuns andel av utökade kostnader (motsv ca 85 %) redovisas under Kommunstyrelsen, varav Piteå kommuns del av samarbetsnämnder.

Gemensam räddningsnämnd:

Omfördelning från drift till investering: Omfördelning av driftsanslag till investeringsanslag under löpande budgetår får göras med maximalt 500 tkr under förutsättning att Räddningsnämnden efter omfördelning klarar en budget i balans.

Ökad kostnad, bortval av särskild avtalspension (SAP-R):
Engångsanslag beviljas med 305 tkr.

Motsvarande intäktsbudget matchas mot ökad kostnadsbudget hos Gemensam Räddningsnämnd och utökad nettobudget för Piteå kommuns andel av utökade kostnader (motsv ca 80 %) redovisas under Kommunstyrelsen, varav Piteå kommuns del av samarbetsnämnder.

Investeringsbudget 2024–2026 (tkr)

Ingår i kassaflödesbudget	Budget 2023	Budget 2024	Plan 2025	Plan 2026
Totalt				
Utgifter	387 879	356 480	321 414	230 598
Inkomster	0	0	0	0
<i>Nettoinvestering</i>	<i>387 879</i>	<i>356 480</i>	<i>321 414</i>	<i>230 598</i>
Varav lånefinansierat		0	0	0
Investeringsreserv		0	0	0
<i>Nettoinvestering löpande pris</i>	<i>387 879</i>	<i>356 480</i>	<i>321 414</i>	<i>230 598</i>
<i>Förskjutning investeringar</i>	<i>0</i>			
Kommunfullmäktige				
Utgifter	1 500	0	0	0
<i>Nettoinvestering</i>	<i>1 500</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
Kommunstyrelsen				
Central pott till KS förfogande	24 663	10 000	43 000	43 000
Utgifter KLF	18 720	11 740	10 620	10 500
<i>Nettoinvestering</i>	<i>43 383</i>	<i>21 740</i>	<i>53 620</i>	<i>53 500</i>
Gemensam räddningsnämnd				
Utgifter	3 606	2 600	3 800	2 600
<i>Nettoinvestering</i>	<i>3 606</i>	<i>2 600</i>	<i>3 800</i>	<i>2 600</i>
Barn- och utbildningsnämnden				
Utgifter	124 416	137 800	105 500	81 900
<i>Nettoinvestering</i>	<i>124 416</i>	<i>137 800</i>	<i>105 500</i>	<i>81 900</i>
Fastighets- och servicenämnd				
Utgifter	79 834	49 800	72 000	39 000
<i>Nettoinvestering</i>	<i>79 834</i>	<i>49 800</i>	<i>72 000</i>	<i>39 000</i>
Kultur- och fritidsnämnden				
Utgifter	15 929	9 111	7 731	7 731
<i>Nettoinvestering</i>	<i>15 929</i>	<i>9 111</i>	<i>7 731</i>	<i>7 731</i>
Miljö- och tillsynsnämnden				
Utgifter	250	0	0	0
<i>Nettoinvestering</i>	<i>250</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>

Investeringsbudget

Ingår i kassaflödesbudget	Budget 2023	Budget 2024	Plan 2025	Plan 2026
Samhällsbyggnadsnämnden				
Utgifter	28 309	41 474	63 750	44 367
Inkomster	0	0	0	0
<i>Nettoinvestering</i>	<i>28 309</i>	<i>41 474</i>	<i>63 750</i>	<i>44 367</i>
Socialnämnden				
Utgifter	90 652	93 955	15 013	1 500
<i>Nettoinvestering</i>	<i>90 652</i>	<i>93 955</i>	<i>15 013</i>	<i>1 500</i>
Gemensam överförmyndarnämnd				
Utgifter	0	0	0	0
<i>Nettoinvestering</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>

Investeringsbudget per objekt

Sammandrag per objekt	Prio	Budget 2023	Budget 2024	Plan 2025	Plan 2026
Kommunfullmäktige		1 500	0	0	0
Utrustning och teknik - Sessionsalen		1 500			
Kommunstyrelsen, central pott varav		24 663	10 000	43 000	43 000
Laddinfrastruktur elfordon		2 000			
Samhällsutveckling (tidigare exploatering näringsliv o ökad befolkning)		5 450	3 000	3 000	3 000
Effekter av myndighetsbeslut		3 107	2 000	2 000	2 000
Ishall			5 000	38 000	38 000
Allmän investeringsfond till KS förfogande		14 106			
Kommunstyrelsen, KLF:		18 720	11 740	10 620	10 500
Investering och reinvestering					
verksamhetsdatorer och IT-infrastruktur	1	11 300	10 500	10 500	10 500
Basmöblering Stadshuset, Skepp A	1		540	0	0
Förtätning av kontorslokaler	1		150	0	0
Uppgradering ärendehanteringssystem	2	120	190	120	0
Nytt möteshanteringssystem	3	305	360	0	0
Handla rätt		5 370			
Automation rekryteringsprocesser		335			
E-arkiv		1 290			
Gemensam räddningsnämnd:		3 606	2 600	3 800	2 600
Investeringsram utrustn/fordon	1	3 606	2 600	2 600	2 600
Slangvätt	1			1 200	
Barn- och utbildningsnämnden totalt:		124 416	137 800	105 500	81 900
Utemiljö skolor och förskolor	1		4 500	3 000	3 000
Investering i arbetsmiljö och säkerhet	2		3 000	3 000	3 000
Reinvesteringar	3		12 300	12 300	12 300
Utveckling it, datorer m m	4		1 600	0	0
Renovering/ombyggnad maskinhall Grans	5		22 000	2 000	0
Elevhem 8	6		1 000	0	0
Christinaprojektet	7		41 600	20 200	0
Solanderprojektet	8		40 000	45 000	42 600
Böle, om- och tillbyggnad förskola/skola	9		9 000	20 000	21 000
Tallåsens förskola	10		800	0	0
Bergsviksskolan	11		2 000	0	0
Investeringsplan för lokaler och miljö		46 000			
Christina projekt; etapp skola		63 056			
Investeringsplan för lokaler och miljö - Reinvesteringar					
Investeringsplan för lokaler och miljö - Planerade projekt					
Investering förskollärardatorer					
Reinvesteringar Musik och dansskolan					
Reinvesteringar ospec inventarier fsk/grsk					
		15 360			

Investeringsbudget per objekt

Sammandrag per objekt	Prio	Budget 2023	Budget 2024	Plan 2025	Plan 2026
Fastighets- och servicenämnden:		79 834	49 800	72 000	39 000
<i>Från driftansl - Ospec invest</i>		491	0	0	0
Investeringsram fastigheter utifrån komponentredovisning		5 000	5 000	5 000	5 000
Reinvestering löpande anslag, pågående projekt	1	28 980	28 000	30 000	32 000
Stadshuset inkl parkering, pågående proje	2	20 000	2 000	23 000	0
Christinaprojektet, pågående projekt	3	-2 278	11 800	0	0
Konvertering belysning T8-T5	4	2 000	2 000	2 000	2 000
Skada Porsnäs skola, drift	5	0	0	0	0
Skada Björklunda skola, Solanderprojekte	6	0	0	0	0
Ombyggnad kök Pitholm	7	0	1 000	12 000	0
Ny lokal, driftpersonal centrala stan	8	0	0	0	0
Stadshuset renovering		22 741			
Trygghetspunkter		1 400	0	0	0
Inventarier skyddsrum		1 500	0	0	0
Kultur- och fritidsnämnden:		15 929	9 111	7 731	7 731
<i>Från driftansl- ospec invest</i>		550	550	550	550
<i>Från driftansl- moderniseringar park</i>		100	100	100	100
<i>Från driftanslag -konstparken</i>		81	81	81	81
Nämndens egna prioritering					
Utvecklingsplan Lindbäcksstadion - Barnband	1	0	2 080	4 000	4 000
Investeringsram ospecificerad (utbytesplan maskiner och fordon)	2	3 918	3 000	3 000	3 000
Konsträs Bergsvikens fotbollshall	3				
Simhallsåtgärder	4				
Sporthallsutrustning	5				
Toalettbyggnad, Norrstrand	6		2 000	0	0
Staket inklusive grindar Badhusparken	7				
Inventarier Norrfjärdens bibliotek	10				
Utveckling barn- och ungdomsavd Stadsbiblioteket	11				
Ny ishall LF Arena inkl infrastruktur	8	0	0	0	0
Utvecklingsplan Lindbäcksstadion - Pistmaskin	9	0	0	0	0
Christinasalen, inventarier inkl ljud- och ljus, projektor		0	1 300	0	0
Nämndens egna prioritering		5 604	0	0	0
Möbler Kulturflygeln (P)		800	0	0	0
Kulturflygeln/Christinaprojektet		4 876	0	0	0

Investeringsbudget per objekt

Sammandrag per objekt	Prio	Budget 2023	Budget 2024	Plan 2025	Plan 2026
Miljö- och tillsynsnämnden:		250	0	0	0
Utrustning; läsplattor, luftmätning		250	0	0	0
Samhällsbyggnadsnämnden:		28 309	41 474	63 750	44 367
Överföring från driftbudget till investeringsbudget pga. införande av komponentredovisning		1 500	1 500	1 500	1 500
<i>Från driftansl - Ospec invest</i>		50	0	0	0
Mark-/fastighetsförvärv		3 500	4 000	4 000	4 000
Reinvesteringar gator och vägar	1	11 659	14 000	14 000	14 000
Stadsutveckling öster	2	4 500	16 874	22 250	22 867
Cirkulationsplats Svartuddsvägen/Sundsga	3		0	0	0
Nytt handelsområde	4		600	20 000	0
Exploatering näringsliv	6		0	0	0
Transportenheten investeringsram fordon	7	1 500	2 000	2 000	2 000
Cirkulationsplats Sundsgatan/Fabriksgatar	5				
Program för gång- och cykelvägar	8		2 500	0	0
Tillgänglighetsanpassning av busshållplatser	9				
3-D verktyg GIS	10				
Christina projekt - Infrastruktur		4 400			
Trafiksäkerhetshöjande åtgärder på landsbygden		1 000			
Tillgänglighetsanpassningar av busshållplatser		200			

Investeringsbudget per objekt

Sammandrag per objekt	Prio	Budget 2023	Budget 2024	Plan 2025	Plan 2026
Socialnämnden:		90 652	93 955	15 013	1 500
Nytt särskilt boende för äldre, Skogsgården	1	81 679	63 650	5 000	0
Inventarier Skogsgården	2		12 375	0	0
Ny gruppbostad 1	3	1 000	8 500	8 000	0
Investering flygel C och D	4		930	0	0
Kyld tilluft	5	725	3 000	0	0
Nytt verksamhetssystem	6	484	1 000	513	0
Reinvesteringar Soc	7		1 500	1 500	1 500
Digitala läs gruppbostad samt digitala läs i medicinskåp	8				
Välfärdsteknik	9				
Digitala läkemedelsboxar i hemmet	10		3 000	0	0
Laddplatser elbilar	11				
Byte gamla skrivare (53 st) inkl follow me-print, förslag från IT centralt	12				
Ospecificerade investeringar	13	104			
Brandskydd		1 000			
Kyld tilluft					
Nytt verksamhetssystem					
Inventarier ny daglig verksamhet					
Reinvesteringar Soc		5 660	0	0	0
Digitala läs gruppbostad samt digitala läs i medicinskåp					
Välfärdsteknik					
Digitala läkemedelsboxar i hemmet					
Ospecificerade investeringar					
Nämndens egna prioriteringar					
Gemensam överförmyndarnämnd:		0	0	0	0
Inga äskningar					
Nettoinvesteringar löpande pris		387 879	356 480	321 414	230 598
Varav lånefinansierat		250 000	350 000	321 414	230 598
Totalt egenfinansierade investeringar		137 879	6 480	0	0
Förskjutna investeringar, enl progn mars		-88 000			

Kommentarer investeringsbudget

Allmänt

Kommunfullmäktige har för avsikt att besluta om mer långsiktiga investeringsplaner för nämnderna. Det innebär att signal om investeringsmedel är betydande för kommande år. Äskade investeringar som inte beviljats anslag har om inget annat anges strukits p.g.a. begränsat investeringsutrymme. Nämnden får återkomma med äskanden kommande år.

Investeringar som beviljas ska hanteras i det investeringsråd som leds av kommunchef. Investeringsrådet ska samordna planering och styrning av investeringsprojekten. Större projekt som berör flera nämnder ska redovisas samordnat liknande Christinaprojektet.

Kommunfullmäktige har valt att hantera investeringsäskandena som en helhet i större utsträckning. I kommentarerna nedan nämns de investeringsprojekt som fullmäktige anser ska prioriteras, övriga investeringsmedel får nämnden själv prioritera.

Kommentarerna återfinns även under respektive nämnd i dokumentet.

Kommunstyrelsen, KLF

IT (verksamhetsdatorer, infrastruktur, etc): Anpassa ambitioner utifrån de beviljade medlen.

Kommunstyrelsen, Central pott

Ny ishall: Medel för ny ishall i väntan på konkret förslag till beslut.

Effekter av myndighetsbeslut: För delfinansiering av investeringsåtgärder till följd av myndighetsbeslut som ej kunnat förutses inför budgetprocessen t ex efter brandtillsyn.

Barn- och utbildningsnämnden:

Investeringsplan för utemiljö, arbetsmiljö och säkerhet: Nämnden förväntas anpassa ambition och investeringstakt efter tilldelade medel.

Reinvesteringar: Nämnden uppmanas redovisa en samlad och jämnt fördelad utbytesplan för maskiner och fordon. Anslagsöverföring av över- och underskott kan förväntas.

Fastighets- och servicenämnden:

Från driftanslag – ospec invest: Tidigare omvandlade driftsmedel till investeringsram återförs till driftsbudget.

Reinvestering löpande anslag, pågående projekt: Fördröjd takt, nämnden får anpassa investeringstakten efter beviljad investeringsram.

Konvertering belysning T8-T5: Fördröjd takt och nämnden får återkomma i kommande års verksamhetsplaner med kvarvarande delar.

Kultur- och fritidsnämnden:

Investeringsram maskiner/fordon: Långsiktig ram för att möjliggöra kostnadseffektiv utbytesplan för maskiner och fordon, inklusive pistmaskiner. Anslagsöverföring av över- och underskott kan förväntas.

Utvecklingsplan Lindbäcksstadion - Barnband: Sänkt investeringstakt.

Utvecklingsplan Lindbäcksstadion – Pistmaskin: Nämnden uppmanas undersöka möjlighet till leasing alternativt inordna pistmaskin i investeringsram för fordon och maskiner.

Christinasalen, inventarier inkl ljud- och ljus, projektor: tidigare läggs till 2024.

Av nämnden egen prioritering: Nämnden får besluta om vilka investeringar som ska göras med beviljade medel för de klamrade investeringarna och meddelar därefter Ekonomiavdelningen.

Kommentarer investeringsbudget

Samhällsbyggnadsnämnden:

Från driftanslag – ospec invest: Tidigare omvandlade driftsmedel till investeringsram återförs till driftsbudget.

Mark- och fastighetsförvärv: Fördröjd investeringstakt

Investeringsram maskiner/fordon: Långsiktig ram för att möjliggöra kostnadseffektiv utbytesplan för maskiner och fordon. Anslagsöverföring av över- och underskott kan förväntas.

Program för gång- och cykelvägar: Utbyggnad av gång- och cykelvägar ingår till viss del i namngivna investeringar. Nämnden får återkomma kommande år.

Av nämnden egen prioritering: Nämnden får besluta om vilka investeringar som skall göras med beviljade medel för de klamrade investeringarna och meddelar därefter Ekonomiavdelningen.

Cirkulationsplats Svartuddsvägen/ Sundsgatan: Investeringen framflyttad. Nämnden får återkomma när inflyttning/försäljning av tomter på nytt bostadsområde närmar sig.

Övrigt: Exploatering näringsliv ingår i Kommunstyrelsens centrala pott *Samhällsutveckling*.

Socialnämnden:

Av nämnden egen prioritering: Nämnden får besluta om vilka investeringar som ska göras med beviljade medel och meddelar därefter Ekonomiavdelningen.

Gemensam räddningsnämnd:

Investeringsram maskiner/fordon: Långsiktig ram för att möjliggöra kostnadseffektiv utbytesplan för maskiner och fordon. Nämnden får i uppdrag att se över investeringsram för att täcka alla investeringar till VEP 2025–2027. Anslagsöverföring av över- och underskott kan förväntas.

NYCKELTAL

Nyckeltal per strategiskt område

Barn och unga - vår framtid

Nyckeltal	Utfall 2021	Utfall 2022	Målvärde 2024
Inskrivna arbetslösa, ungdomar 18-24 år %	8,4 %	7,8 %	≤5,5 %
Öppet arbetslösa, ungdomar 18-24 år %	2,9 %	2,7 %	≤1,5 %
Sökande i program, ungdomar 18-24 år %	5,6 %	5,1 %	≤4 %
Andel elever som aldrig rökt, gy 2, %	-		Årlig förbättring
Andel elever som aldrig druckit alkohol i gy 2, %	-		Årlig förbättring
Andel elever som aldrig använt hasch eller annan narkotika gy 2, %	-		Årlig förbättring
Invånare 0-19 år i ekonomiskt utsatta hushåll, andel (%)	2,6 %		Lägre än länet och riket
Elever i åk 4 som för det mesta mår bra eller mycket bra, (andel) %	90 %	96 %	
Elever i åk 7 som för det mesta mår bra eller mycket bra, (andel) %	81 %	88 %	
Elever i åk 2 gy som för det mesta mår bra eller mycket bra, (andel) %	-	86 %	
Antal inledda utredningar enligt SoL 11:1 av barn och unga, 0-20 år	437	445	
Andel simkunniga i åk 5, %	97 %	95 %	
Elever i åk 5: Känner du dig trygg i skolan? Andel som svarat "Helt och hållet" eller "Till stor del", (%)		84,5 %	90 %
Elever i åk 8: Känner du dig trygg i skolan? Andel som svarat "Helt och hållet" eller "Till stor del", (%)		81,8 %	90 %
Gymnasieelever i år 2: Känner du dig trygg i skolan? Andel som har svarat "Helt och hållet" eller "Till stor del", (%)		87,1 %	90 %

Utbildning, arbete och näringsliv

Nyckeltal	Utfall 2021	Utfall 2022	Målvärde 2024
Antal invånare	42 323	42 362	44 200
Antal invånare, stadsbygd	27 415	29 491	
Antal invånare, landsbygd/glesbygd	14 867		
Antal födda, stadsbygd	285	231	
Antal födda, landsbygd/glesbygd	150	143	
Arbetskraftens storlek 16-64 år	24 854	24 783	25 631
Kommunen sköter sina olika verksamheter bra, andel (%)	84,7 %	-	Över rikssnitt -
Bra möjlighet för kommunens invånare att ha ett arbete inom rimligt avstånd från bostaden, andel (%)	88,4 %	-	Över rikssnitt -
Räddningstjänsten i kommunen fungerar bra, andel (%)	99,6 %	-	Över rikssnitt -
Kan rekommendera andra att flytta till kommunen, andel (%)	70,1 %	-	Över rikssnitt -
Andel gymnasieelever i kommunens egna skolor, %	91 %	92 %	92 %
Andel elever i åk 9 som uppnår kunskapskraven i alla ämnen, hemkommun, %	83 %	83 %	100 %
Ungdomar som studerar på högskola/universitet 2 år efter fullföljd gymnasieutbildning, högskoleförberedande program hemkommun, andel (%)			
Ungdomar som studerar på annan studiemedelsberättigad utbildning än högskola 2 år efter fullföljd gymnasieutbildning, högskoleförberedande program hemkommun, andel (%)			
Andel 20-64 år med eftergymnasial utbildning, %	38 %	39 %	
Gymnasieelever som uppnått grundläggande behörighet till universitet och högskola inom 3 år, högskoleförberedande program kommunala skolor, andel (%)	83,4 %	85,8 %	100 %
Förskolan fungerar bra i kommunen, andel (%)	91,1 %	-	Över rikssnitt -
Grundskolan fungerar bra i kommunen, andel (%)	83,8 %	-	Över rikssnitt -
Gymnasieskolan fungerar bra i kommunen, andel (%)	94 %	-	Över rikssnitt -
Företagsklimatet i kommun, kommunens service till företagen, NKI Insikt	79	74	Årlig förbättring
Företagsklimatet i kommunen, Svenskt Näringsliv (ranking)	247	276	Årlig förbättring

Nyckeltal

Nyckeltal	Utfall 2021	Utfall 2022	Målvärde 2024
Bästa Tillväxt, placering i Norrbotten enligt Syna	3	3	
Nystartade företag, antal/1000 invånare	10,7		
Antal elever vid kommunens gymnasieskolor som deltar i UF-företag	152	185	
Tillgång till eller möjlighet att ansluta till bredband om minst 1 Gbit/s, andel (%)	94,2 %	96 %	

Demokrati och öppenhet

Nyckeltal	Utfall 2021	Utfall 2022	Målvärde 2024
Bra bemötande vid kontakt med tjänsteperson i kommunen, andel (%)	80 %	-	Över rikssnitt -
Att få svar på frågor till kommunen fungerar bra, andel (%)	72,6 %	-	Över rikssnitt -
Invånarnas möjlighet till insyn och inflytande över kommunens beslut och verksamheter är bra, andel (%)	22,3 %	-	Över rikssnitt -
Antal inlägg i kommunfullmäktige		266	
Andel utrikesfödda av befolkningen, (%)	7 %	7,1 %	Öka årligen
Inskrivna arbetslösa, utrikesfödda 16-64 år %	15,6 %	14,9 %	Lägre än riket
Öppet arbetslösa utrikesfödda 16-64 år, %	6,5 %	6,3 %	Lägre än riket
Sökande i program utrikesfödda 16-64 år, %	9,1 %	8,6 %	Lägre än riket
Antal flyktingar bosatta i Piteå två år efter ankomst till Piteå	100	56	
Andel flyktingar bosatta i Piteå två år efter ankomst till Piteå, %	92 %	79 %	
Möjlighet att vara den man är och leva det liv man vill leva, andel (%)	90,3 %	-	Över rikssnitt -
Man kan generellt lita på människor, andel (%)	70,9 %	-	Över rikssnitt -

Livsmiljö

Nyckeltal	Utfall 2021	Utfall 2022	Målvärde 2024
Sjukpenningtalet bland kommunens invånare	8,44	9,9	I nivå med rikssnittet
Andel invånare 16-84 år med bra självskattat hälsotillstånd kommun, %	69 %	64 %	Högre än länet och riket för kvinnor och män
Andel partiklar i luften i förhållande till miljö kvalitetsnorm	18 µg/m ³	20,1 µg/m ³	
Andel kvävedioxid i luften i förhållande till miljö kvalitetsnorm	9,4 µg/m ³	9,8 µg/m ³	
Försörjningsstöd alla hushåll, genomsnitt månader	3,8	3,4	
Utsläpp av växthusgaser inom kommunens gränser, ton CO ₂ -ekv/inv			
Andel fordon som drivs av fossilfria bränslen av koncernens totala antal bilar (%)			30 %
Andel fossilfria fordonskilometer av totalt antal fordonskilometer för respektive upphandlad eller avropad transport (%)			
Energianvändning per yta, kWh/kvm			
Utsläpp av växthusgaser vid byggnation kg (CO ₂ e)			
Antal initiativ för att använda giftfria och klimatneutrala produkter/år			
Hämtningen av hushållsavfall fungerar bra, andel (%)	96,3 %	-	Över rikssnitt -
Kommunens arbete för att minska miljö- och klimatpåverkan i egna verksamheter är bra, andel (%)	69,5 %	-	Över rikssnitt -
Personaltäthet inom vård och omsorgsboende, årsarbetare per plats	0,822	0,913	0,88
Antal km gång- och cykelväg	118	133	
Antal under året nybyggda gång- och cykelvägar, km	1	1,5	1
Kommunen är en bra plats att bo och leva på, andel (%)	95,4 %	-	Bättre än riket -
Färdigställda bostäder i flerfamiljshus under året i kommunen, antal	48	8	
Färdigställda bostäder i flerfamiljshus under året i stadsbygd, antal	48	5	
Färdigställda bostäder i flerfamiljshus under året i landsbygd/glesbygd, antal	0	3	
Färdigställda bostäder i småhus under året i kommunen, antal	77	38	
Färdigställda bostäder i småhus under året i stadsbygd, antal	26	17	
Färdigställda bostäder i småhus under året i landsbygd/glesbygd, antal	51	21	

Nyckeltal

Nyckeltal	Utfall 2021	Utfall 2022	Målvärde 2024
Kommunens verksamhet för personer med funktionsnedsättning fungerar bra i kommunen, andel (%)	76,7 %	-	Över riksnitt -
Socialtjänstens stöd och hjälp till utsatta personer fungerar bra i kommunen, andel (%)	58,7 %	-	Över riksnitt -
Äldreomsorgen fungerar bra i kommunen, andel (%)	73,8 %	-	Över riksnitt -
Trygg utomhus i området där du bor när det är mörkt ute, andel(%)	83,5 %	-	Över riksnitt -
Trygg utomhus i området där du bor när det är ljust ute, andel (%)	97,3 %	-	Över riksnitt -
Skötsel av allmänna platser fungerar bra i kommunen, andel (%)	83,7 %	-	Över riksnitt -
Skötsel av gator och vägar fungerar bra i kommunen, andel (%)	66,5 %	-	Över riksnitt -
Kommunens arbete för att främja det lokala kulturlivet är bra, andel (%)	60,5 %	-	Över riksnitt -

Personal

Nyckeltal	Utfall 2021	Utfall 2022	Målvärde 2024
Medarbetarengagemang (HME) totalt kommunen - Totalindex, skala 1-100	83	-	
Sjukfrånvaro, %	6,1 %	7 %	≤5,5 %
Andel heltidstjänster, %	89,5 %	89,6 %	≥95 %
Antal timmar som utförs av timanställda	520 012	485 651	Minska <475 956
Kvinnors lön i förhållande till mäns lön, %	94,5 %	95,2 %	100 %
Subventionerade anställningar, andel (%)	0,6 %	0,4 %	Öka årligen
Pensionsålder, medelvärde	64,2	64,1	65

Ekonomi

Nyckeltal	Utfall 2021	Utfall 2022	Målvärde 2024
Budgetavvikelse nämnd/styrelse, mkr	-4,3 mkr	-28 mkr	≥0 mkr
Resultatet i förhållande till skatteintäkter och generella statsbidrag, %	6,7 %	5,6 %	
Soliditet inkl pensionsåtag. kommun, (%)	49 %	50,8 %	Inga lån, undantag kan ske för bostadsbyggande och strategiskt långsiktiga investeringar.

BUDGETANTAGANDEN

Budgetantaganden

I planeringsprocessen med Verksamhetsplan 2024–2026 och budget 2024 har bland annat följande förutsättningar beaktats:

- Kommunfullmäktiges fastställda riktlinjer inför budgetarbetet 2024–2026
- Regeringens vårproposition och vårandringsbudget för år 2023
- Kommunens omvärldsanalys
- Månadsrapport mars 2023

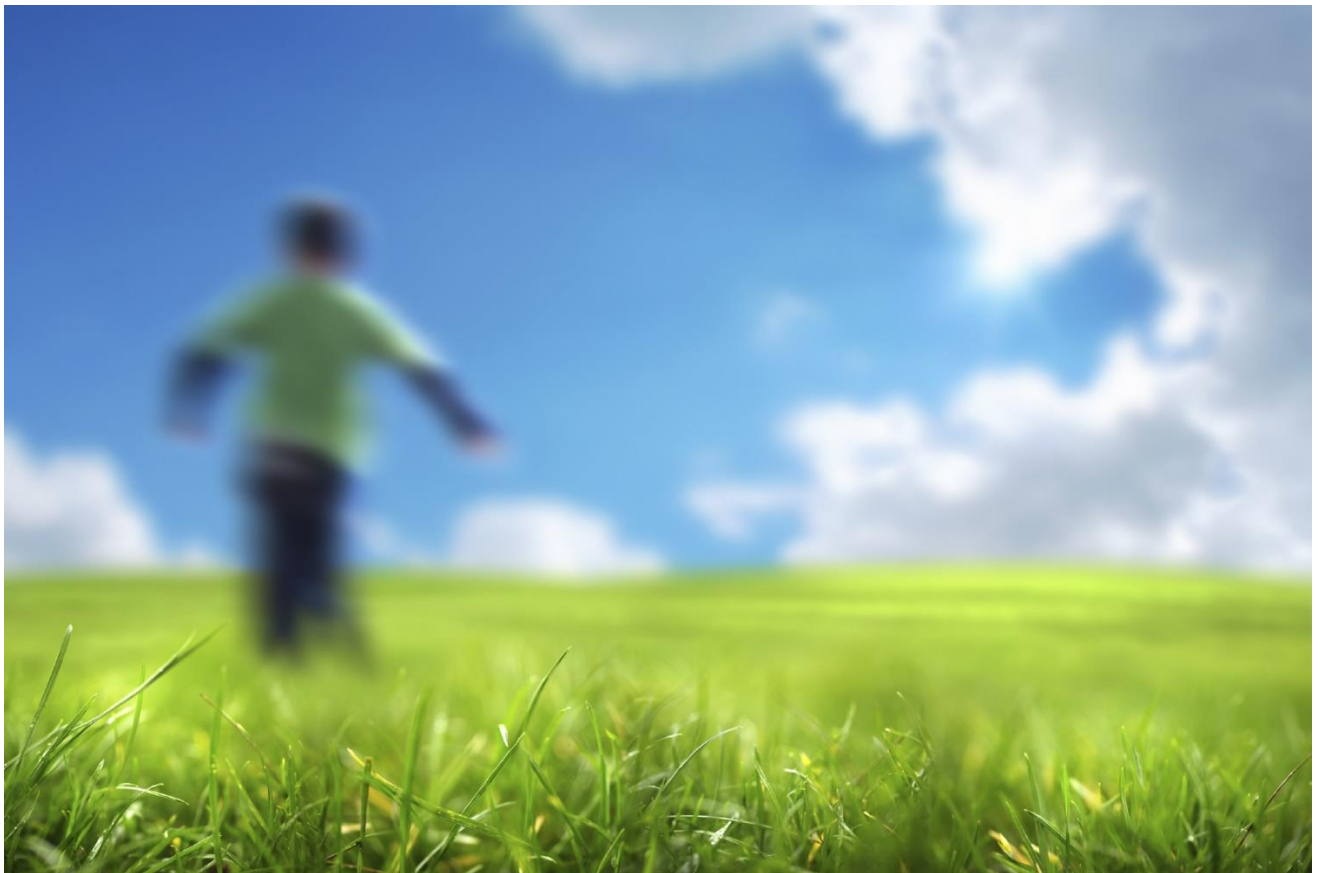
I budgetdokumentet har följande antaganden gjorts:

- Löneökning – 3,0 % per år för åren 2024–2026 ingår i central pott till kommunstyrelsens förfogande.
- I central pott till KS förfogande finns också ett utrymme om 7,5 mkr per år för åren 2024–2026. Utrymmet har tidigare år använts till kompensation för prisökningar inom upphandlade ramavtal.
- Utveckling av skatteunderlaget – skatteunderlaget beräknas öka med 4,3 % för år 2023 och en aning svagare prognos för 2024 med ökning om 4,0 % enligt prognos från Sveriges kommuner och regioner i april 2023.
- Befolkningsutveckling – beräkningen baseras på att 2024 nå en befolkning på 42 499 invånare, med en årlig ökning om 0,4 % per år för planperioden.
- Kostnadsutjämning – preliminär kostnadsutjämning för år 2024 presenterades av SCB i april 2023.
- Kostnadsutjämningen för LSS – preliminär beräkning för år 2023 presenterades av SCB i april 2023.
- Kommunala fastighetsavgiften 2024 – prognos presenterades av Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) i april 2023.
- Sociala avgifter – de lagstadgade arbetsgivaravgifterna är oförändrade 31,42 %, de avtalsenliga avgifterna 1,88 % för år 2022 i nämndernas budgetramar. Totalt 40,13 % för år 2024 (KP-pension ingår med 6,83 %). För år 2024 är de preliminära avgifterna enligt SKR 45,75 % för år 2023 (44,53 %). Avtalsförsäkringarna fastställs i december av AFA:s styrelse. Budget oförändrad för år 2024.
- Pensionsskulden – KPA:s beräkning av pensionskostnader och pensionsskuld per april 2023 inkl. effekter av nytt pensionsavtal från och med 1 januari 2023. Beräkningen inkluderar också förtroendevaldas pensionsskuld.

Verksamhetsplan och budget 2024

Piteå kommun

Moderaterna

Förutsättningar

Sverige och världen befinner sig i ett allvarligt läge. Europa befinner sig i krig, tillväxten krymper, räntorna är på en hög nivå jämfört med de senaste åren. En lågkonjunktur väntar bakom hörnet och arbetslösheten spås öka i Sverige. Samtidigt finns det positiva tecken i vår landsända med stora planer på nya industrier i spåren av det som kallas den gröna omställningen. Vi har snarare brist på arbetskraft än en hög arbetslöshet. Förväntningar om en stor befolkningstillväxt finns i spåren av detta.

De närmaste åren kommer därför, på samma sätt som för varje enskild person och företag, att bli tufft ekonomiskt. Som kommun så vill vi inte skjuta ekonomiska problem på framtiden, till nästa generation. Återhållsamhet kommer därför att vara av största vikt – både när det gäller den löpande driften, men även investeringar. Vi bör slutföra de investeringar som är påbörjade. I princip alla övriga investeringar bör skjutas framåt ett par år, till dess att det ekonomiska läget i Sverige har stabiliserats.

Ökade driftskostnader på grund av nya lagar och bestämmelser måste prioriteras. Samtidigt bör alla nämnder ha ett generellt sparkrav under 2024 och 2025 som är större än normalt.

Allt detta sammantaget gör att det kommer att bli en tuff uppgift för nämnderna att få ihop budgeten för de kommande åren, men alternativet att låna upp stora summor för att klara driften, innebär att kommande generationer måste betala notan. Särskilt med de stora räntekostnader som är just nu, och med en inflation som är rekordstor under en tid framåt.

Vi vädjar därför till hela organisationen att se 2024 och 2025 som ett mellanår, där det handlar om att överleva istället för att höja ambitionsnivån. Efter regn kommer solsken och vi tror att det från 2026 kommer att börja återgå till bättre förutsättningar för att utveckla olika verksamheter igen.

Piteå måste samtidigt jobba fokuserat med att öka attraktionskraften de närmaste åren så att fler människor väljer att flytta hit, att fler vill jobba i Piteå och att Piteå Kommun som arbetsgivare också blir en ännu mer attraktiv arbetsgivare än idag. Vi måste gå fler unga som väljer att stanna, eller att komma tillbaka efter studier.

Piteås befolkningsfördelning innebär att det under en tid framöver kommer att vara fler äldre och fler barn, och färre personer i arbetsför ålder. Det innebär att det blir färre skattekronor som ska försörja fler. Det ställer särskilda krav på vår kommun att dels vara attraktiv för att öka inflyttningen, dels använda skatteintäkterna på ett effektivt och restriktivt sätt.

Kommunens uppdrag att tillhandahålla välfärd, service och infrastruktur till kommunens invånare blir därför alltmer utmanande. Det arbetet kräver långsiktighet genom en mycket tydlig riktning mot framtiden, en tydlig vision och kontinuerlig uppföljning. De ekonomiska perspektiven kommer att behöva tillmätas extremt stor betydelse, samtidigt som kvaliteten i den viktigaste kärnverksamheten måste bibehållas så långt det är möjligt.

Piteå – en särpräglad landsbygdskommun med pittoresk stadskärna, med ett geografiskt läge vid kusten mitt i centrum för den gröna industrirevolutionen. Piteå har en lång företagstradition inom verkstadsindustri och handel, men ligger även i framkant vad gäller forskning och utveckling inom komposit och cleantech. I Piteå vill vi att varje enskild människa ska tillmätas större frihet och där den egna initiativkraften och den egna förmågan ska bejakas. Drivkraften för vår kommun kommer från de invånare som utgör samhället, samt den kreativitet som företagare och föreningar besitter.

Kommunens prioriteringar ska bygga på:

- Effektiv användning av kommunens skatteintäkter
- Automatiserade och effektiva processer
- Ökad tillgänglighet och positivt bemötande
- Fokus på barn och ungas lärande och välmående
- Fokus på de äldres möjlighet till ett långt och meningsfullt liv med bibehållen värdighet livet ut
- En snabb och framåtsyftande planberedskap för nya bostäder och företag i olika former
- Olika boendeformer i såväl stad som landsbygd
- Ett rikt och växande näringsliv med bästa tänkbara förutsättningar för jobbskapande
- En attraktiv kommun med många möjligheter till fritid, kultur, rekreation och livskvalitet.

Ekonomi

Kommunens intäkter via skatter, statsbidrag och taxor är begränsade. Den kommunala skattesatsen ligger redan på en väldigt hög nivå, vilket gör att de vore förödande för kommunens attraktionskraft om den höjdes ytterligare. Intäkterna ska finansiera den service, den investering och den utveckling kommuninvånarna kan förvänta sig. För att öka intäkterna utan att höja skatten, bör Piteå få fler människor i arbetsför ålder. Därför måste kommunen och näringslivet samarbeta i allt större utsträckning för att fler arbetstillfällen ska kunna skapas. Näringslivsutvecklingen bör därför vara en av kommunens allra största prioriteringar och målen bör vara mycket tuffa.

Många skolor, äldreboenden, industrifastigheter, verksamhetslokaler och kommunala bostäder är byggda på 60- och 70-talet och är i varierande omfattning i behov av underhåll och i vissa fall nybyggnation. Invånarna i Piteå är redan idag högre belånade än de flesta kommuner i Sverige varför det måste råda stor återhållsamhet med att uppta nya lån. Dessutom är låneutrymmet de närmaste åren begränsat och räntenivåerna har ökat dramatiskt det senaste året liksom inflationen.

Parker, vägar, VA-nät, elnät och annan infrastruktur måste också underhållas samtidigt som vi ska ha en kvalitativ skola och en värdig äldreomsorg. Allt detta ska finansieras med de begränsade resurser som finns. Därför är den kommunala ekonomin nämndernas viktigaste uppdrag kommande år, utöver att nämnder och kommunens bolag, ska tillhandahålla den grundservice som är lagstadgad och rimlig.

LOV (Lag om valfrihetssystem) bör införas i kommunen för att få en mångfald av aktörer som kan bidra med finansiering, risktagande och utveckling. Vi vill välkomna så många som möjligt till att bidra med kunskap, utveckling och finansiering av vår välfärd.

Stor del av kommunal verksamhet kan utmanas och upphandlas på den fria marknaden så att fler får möjlighet att bidra till en bra verksamhet samtidigt som skattebetalarna har möjlighet att få ut mer av varje skattekrona. Framtidens välfärd kräver en mångfald av utförare och ger samtidigt såväl invånarna som personal inom olika verksamheter, en större valfrihet.

Skatteintäkter

Kommunernas skatteintäkter är direkt beroende av hur många som förvärvsarbetar i kommunen samt även storleken på de beskattningsbara förvärvsinkomsterna hos kommunmedborgarna utvecklas. Målet bör vara att Piteå får en stabil tillväxt, vilket på sikt möjliggör en sänkning av den kommunala skatten och därmed bli en ännu attraktivare kommun och kan attrahera fler höginkomsttagare att flytta till. Arbetslösheten måste ligga på en rimlig nivå och vi måste tillse att alla invandrade nya Piteåbor får relevant utbildning och möjligheter till egenförsörjning så snabbt som möjligt. För 2024 avser vi att bibehålla samma skattesats som 2023.

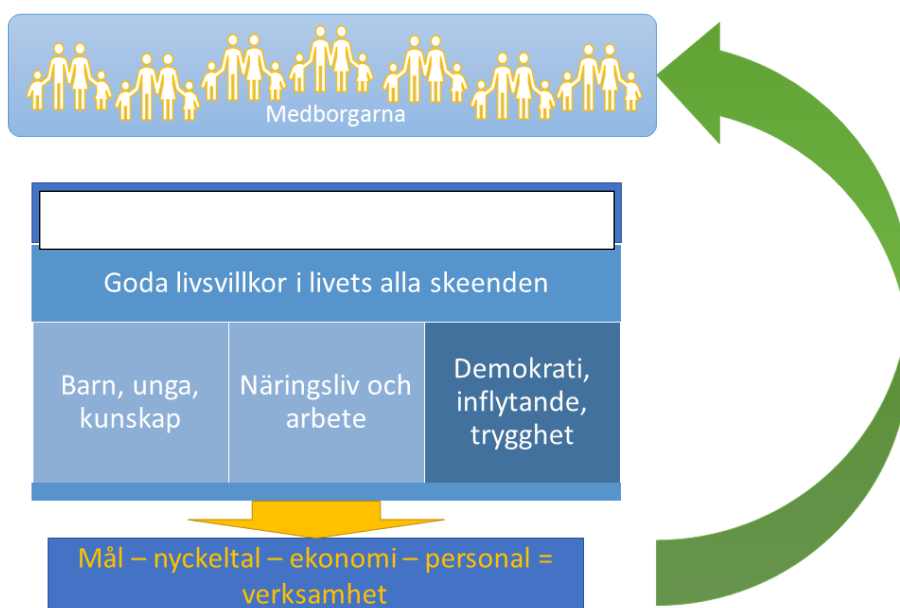

Nettokostnad och nettokostnadsavvikelse

Det finns goda förutsättningar för Piteå kommun att minska sina kostnader i de olika förvaltningarna när vi jämför oss med andra strukturellt liknande kommuner. Nettokostnadsavvikelsen är en jämförelse mot referenskostnaden i utjämningsystemet och enligt den så borde Piteå kunna ge samma service som idag, men till en totalt lägre kostnad.

VISION

Det övergripande målet för kommunens all verksamhet är att medborgarna ska erbjudas goda livsvillkor i livets alla skeenden. Det innebär att kommunens arbete alltid ska sträva efter att medborgarna i kommunen – oavsett ålder, kön eller etnicitet, bostadsort mm – ska kunna förvänta sig service och goda levnadsförutsättningar samt stort mått av valfrihet. Piteå ska också präglas av en stark företaganda där industri trängs med småskaliga verksamheter och mindre företag i en stor mix av verksamheter.

Ledningsuppdrag till kommunchefen 2024

Arbeta för tillväxt och en lägre försörjningskvot

Piteå kommun måste skapa goda förutsättningar för ökad inflyttning och fler arbetstillfällen, vilket ska gå hand i hand med ökat bostadsbyggande i hela kommunen. Kommunens tillväxt är beroende av att företagandet i kommunen ökar, arbetstillfällena blir fler och att det skapas förutsättningar för att snabbt bygga nya attraktiva bostäder på platser där människor vill bo. Samtidigt måste utbildning, omsorg, kultur och fritid balanseras i samma takt som kommunen växer. Piteå som viktig kulturstad måste återupprättas.

Näringslivsklimat

Piteå kommun ska verka för att skapa bästa möjliga förutsättningar för tillväxt i ortens befintliga företag men även etableringar av nya företag. Ett tätare samarbete och en bättre kommunikation med befintliga företagare är grunden för ett bättre företagsklimat.

Piteå som attraktiv ort att leva, bo och bygga sin framtid i måste paketeras och marknadsföras på ett effektivare och mer relevant sätt. Piteås unika värden måste definieras och marknadsföras.

En företagare ska alltid mötas av en positiv attityd och hjälpsam inställning från kommunens politiker och tjänstemän, oavsett förvaltning eller kommunägt bolag.

Samverkan

Samverkan mellan kommunens förvaltningar måste öka väsentligt. Även samverkan mellan PIKAB och primärkommunen måste öka. Ansvarig för ökad samverkan ska vara kommunchefen. Nämnder och bolag ska säkerställa att den egna organisationen har förutsättningar att delta i gemensamma utvecklingsarbeten och ta ansvar för optimering av verksamhetsspecifika processer och hemtagning av de effektiviseringsvinster som skapas och alltid ha kommunens bästa i fokus vad gäller kvalitet och ekonomi. Det ställer stora krav på förändringsbenägenhet i såväl kommunledning, förvaltningsledning som bolagsledning.

Budgetförutsättningar 2024

Utifrån ovan beskrivna förutsättningar, bör vi se 2024 som ett mycket speciellt verksamhetsår, med förväntan om att de ekonomiska förutsättningarna blir ljusare redan från och med 2025 även om det förmodligen kommer att ta ytterligare något år innan vi är tillbaka på den ekonomiska tillväxt som vi har sett under lång tid tidigare.

Piteå kommun, dess förvaltningar och alla våra duktiga anställda, bör därför se 2024 som ett år för konsolidering samt där inga större reformer eller nya stora investeringar, förutom redan påbörjade, kommer att ske. Vi ber också förvaltningarna återkomma inför 2025 med alla goda idéer som finns och som gynnar kommunens medborgare. Vi ska tillsammans se till att göra saker så bra som möjligt utifrån de resurser som finns.

Moderaterna vill dock att barn och unga fortsatt prioriteras. Detsamma gäller de äldre i kommunen, samt att de tillväxtskapande insatserna fortsatt får ökad prioritet bl a genom höjd planberedskap.

DRIFTBUDGET OCH UPPDRAG FÖR NÄMNDER 2024 (UTÖKNING UTÖVER BESLUTAD RAM I VEP 2023-2025)

(tkr)

Kommunfullmäktige	530 kr
Valnämnden, ökade kostnader i samband med EP-val	150 kr
Revision, Ny standard 2023 samt bibehållen nivå av djupgranskningar	380 kr

---

Kommunstyrelsen - KLF	12 001 kr
Säkerhetsarbete (cybersäkerhet o GDPR), en årsarbetare (bilaga 2.1)	900 kr
Kommunövergripande förmåner för anställda (bilaga 2.3)	3 200 kr
Gemensamt datacenter i Norrbotten (DCBD) (bilaga 2.5)	4 700 kr
Nätverkssegmenteringsprojekt (bilaga 2.5)	1 000 kr
Möjliggöra användning av mobilt Bankid	500 kr
Gemensam räddningstjänst, ökade kostnader	1 500 kr
Gemensam överförmyndarnämnd, ökade kostnader	201 kr

Uppdrag och riktade insatser till nämnden:

- Prioritera arbetsmiljöarbetet, samt utveckla inköpsavdelningen med upphandlade konsulter.
- Utvärdera IT-avdelningen, Näringslivsavdelningen och kommunikationsavdelningen och ge förslag till KS om hur man kan effektivisera dessa och vilka delar som kan upphandlas externt.

Gemensam Överförmyndarnämnd	- kr
Rekrytering av gode män och förvaltare	100 kr
Höjning av prisbasbelopp innebär ökade kostnader för arvoden till ställförträdare	200 kr
Höjning av milersättning	30 kr
Bedömda prisökningar	7 kr
Intäkt motsvarande ramökning Piteå och Älvsbyn kommun	- 337 kr

Inga uppdrag

Gemensam Räddningsnämnd	- kr
Ökad kostnad, kompensation för bortval av särskild avtalspension (SAP-R)	305 kr
Bedömda prisökningar, avtal (bilaga 4.1 samt bilaga 4.2)	900 kr
Löneökningar för räddningspersonal i Beredskap (bilaga 1 och 2)	546 kr
Intäkt Piteå och Älvsbyns kommuner	- 1 751 kr

Inga uppdrag

Barn- och utbildningsnämnden	14 038 kr
Införandet av grundläggande behörighet till högskola/universitet (bilaga 2.8)	2 291 kr
Ramflytt till KPF avseende Bibliotek Norrfjärden	- 290 kr
Införande av Resursskola, (bilaga 2.7)	2 885 kr
Extra studietid och utökad lovskola i grundskolan (bilaga 2.5)	1 981 kr
Införande av digitala nationella prov (bilaga 2.12)	750 kr
Bedömd prisökning, avtal	6 421 kr

Uppdrag och riktade insatser till nämnden:

- Skapa utrymme och påbörja ledarskapsutbildning för rektorer och lärare inom grundskolan.
- Skapa förutsättningar för att sänka nettokostnaderna inom förskoleverksamheten.
- Nämnden bör fokusera mer på arbete med studiero i klassrummen
- Välkomna alternativa huvudmän inom förskola, skola och gymnasium

---

Fastighets -och servicenämnden	35 160 kr
Bedömd prisökning, avtal (bilaga 2.01)	20 000 kr
Övriga löneökningar, inkl PO (bilaga 3.01)	160 kr
Kostnader moduler o skada Porsnässkolan	15 000 kr

Uppdrag och riktade insatser till nämnden:

- Upphandla städverksamhet och vaktmästeri.
- Minska kravet på ekologiska produkter inom matproduktionen.

Kultur- och fritidsnämnden	3 754 kr
Höjning av föreningsbidraget/bidrag för föreningar med egen anläggning, (bilaga 2.4)	2 000 kr
Prisökningar (bilaga 2.5)	1 500 kr
Övriga löneökningar (bilaga 2.6)	254 kr

Uppdrag och riktade insatser till nämnden:

- Nämnden ska premiera egen skaparkraft och engagemang bland invånarna.
- Se över möjligheten att sälja anläggningar där det finns privata intressenter.
- Upphandla parkverksamheten.
- Upphandla båtverksamheten externt. Utveckla samarbetet med Piteå Båtklubb, andra föreningar eller andra privata alternativ.

Miljö- och tillsynsnämnden	- kr
-----------------------------------	------

Inga uppdrag

Samhällsbyggnadsnämnden	20 000 kr
Kostnader för färdtjänst	2 000 kr
Förstärkningar inom planområdet, motsvarande 7 årsarbetare	2 000 kr
Bärgning av Munksund 5	1 400 kr
Svenska för invandrare	1 600 kr
Effekter av kostnadsökningar (bilaga 2:1)	13 000 kr

Uppdrag och riktade insatser till nämnden:

- Prioritera att öka arbetet med planberedskap såväl för egnahem, flerbostadshus och småskalig industri och handel.
- Prioritera näringslivsutveckling
- Jobba fokuserat med gott bemötande, kundservice och hög kundnöjdhet

Socialnämnden	25 195 kr
Fast omsorgskontakt för hemtjänst, 4,8 årsarbetare	3 100 kr
Handledarorganisation	1 200 kr
Stärka språkkunskapen i svenska bland medarbetare	1 850 kr
Fältassistent	700 kr
Tidsam, drivs tillsammans med psykiatri i Piteå och Region Norrbotten.	300 kr
Kommunernas beredskap inom socialtjänsten och den kommunala hälso- och sjukvård behöver stärkas	380 kr
Övriga löneökningar, OB, jour och beredskap, timvikarier och arvdoden	7 400 kr
Bedömd prisökning, avtal	10 265 kr

Uppdrag och riktade insatser till nämnden:

- Prioritera en budget i balans.
- Kartlägg kostnaderna i förvaltningen och inrätta en resursfördelningsmodell baserad på referenskostnad för att säkerställa att avdelningarna har budget i förhållande till uppdrag.
- Utred inrättande av privat seniorboende med viss kommunal service, med syfte att öka livskvaliteten och samtidigt avlasta och minska kostnaderna för SÄBO.
- Utred och om möjligt inrätta "bostad först" för missbrukare.
- Upphandla nästa SÄBO

INVESTERINGSBUDGET 2024

(tkr)

TOTALT KOMMUNEN	307 376 kr
varav	
Kommunfullmäktige	- kr
Kommunstyrelsen, central pott varav	3 000 kr
Samhällsutveckling (tidigare exploatering näringsliv o ökad befolkning)	3 000 kr
Kommunstyrelsen:	5 190 kr
Investering och reinvestering verksamhetsdatorer och IT-infrastruktur	5 000 kr
Uppgradering ärendehanteringssystem	190 kr
Gemensam räddningsnämnd:	2 600 kr
Investeringsram utrustn/fordon	2 600 kr
Slangtvätt	
Barn- och utbildningsnämnden:	120 500 kr
Utemiljö skolor och förskolor	2 000 kr
Investering i arbetsmiljö och säkerhet	3 000 kr
Reinvesteringar	13 100 kr
Elevhem 8	1 000 kr
Christinaprojektet	41 600 kr
Solanderprojektet	40 000 kr
Böle, om- och tillbyggnad förskola/skola	9 000 kr
Tallåsens förskola	800 kr
Bergsviksskolan	2 000 kr
Porsnässkolan rivning och nybyggnad	8 000 kr
Fastighets- och servicenämnden:	57 800 kr
Investeringsram fastigheter utifrån komponentredovisning	5 000 kr
Reinvestering löpande anslag, pågående projekt	35 000 kr
Stadshuset inkl parkering, pågående projekt	2 000 kr
Christinaprojektet, pågående projekt	11 800 kr
Konvertering belysning T8-T5	4 000 kr
Kultur- och fritidsnämnden:	3 231 kr
Från driftansl-moderniseringar park	100 kr
Från driftansl-moderniseringar anläggning	550 kr
Från driftanslag-konstparken	81 kr
Ospecificerade investeringar	2 500 kr

Miljö och tillsynsnämnden - kr

Samhällsbyggnadsnämnden: 29 600 kr

Investeringsbudget infrastruktur utifrån komponentredovisning	1 500 kr
Mark- och fastighetsförvärv inkl. exploateringsutgifter	4 000 kr
Reinvesteringar gator och vägar	14 000 kr
Stadsutveckling öster	5 000 kr
Nytt handelsområde	600 kr
Exploatering näringsliv	2 000 kr
Div ospecificerade investeringar	2 500 kr

Socialnämnden: 85 455 kr

Nytt särskilt boende för äldre Skogsgården	63 650 kr
Inventarier Skogsgården	12 375 kr
Investering flygel C och D	930 kr
Kyld tilluft	3 000 kr
Nytt verksamhetssystem	1 000 kr
Reinvesteringar Soc	1 500 kr
Ospecificerade investeringar	3 000 kr

Gemensam överförmyndarnämnd: - kr

RESULTATBUDGET 2024

<i>Kommunens intäkter</i>		2024 (tkr)
Resultat Kommunfullmäktiges beslut november 2022		75 700 kr
Ny skatteunderlagsprognos december 2022	-	8 000 kr
Definitiv kostnadsutjämning 2023		12 200 kr
Definitiv LSS-utjämning 2023		1 500 kr
Kommunal fastighetskatt prognos 2023	-	1 100 kr
Skatteunderlag ny prognos februari		12 500 kr
Prel kostnadsutjämning prognos februari		200 kr
Löneökningar	-	12 500 kr
Skatteunderlag ny prognos april	-	2 400 kr
Prel kostnadsutjämning ny prognos april		11 100 kr
Prel LSS-utjämning ny prognos april		6 500 kr
Pensioner ny beräkning april	-	85 100 kr
Förändringar avskrivningar	-	12 000 kr
Återföring tidigare driftmedel	-	400 kr
Drift pga tillfälliga investeringar	-	16 200 kr
Ökade driftkostnader pga äskanden (engångs och ram)	-	110 678 kr
Generellt sparbetning och effektiviseringar 0,6% alla		20 000 kr
Resultat	-	108 678 kr

Vänsterpartiets budgetförslag för 2024 och VEP 2024 – 2026

Vänsterpartiets budgetförslag för 2024 och VEP 2024 – 2026

Vänsterpartiet står bakom en politik som drivs av tron på människans lika värde där välfärdsfrågor och klimataspekten är centrala. Vi verkar för att vår kommun ska ha en stark demokrati där välfärd går före vinstintressen och där människors behov går först. Vi vill se att Piteå kommun ska följa med i samhällsutvecklingen och bidra till att driva den framåt utan att göra avkall på miljön eller människors livskvalitet så att vår kommun blir ett ställe där människor vill bo, leva och växa. Vi vill forma framtiden med en rättvis och jämlik vänsterpolitik där vi sätter extra fokus på barnen, som är vår framtid. Våra barn och ungdomar ska kunna känna framtidstro och att de har lika värde oavsett bakgrund.

Vänsterpartiet Piteås budgetförslag och VEP 2024-2026 utgår ifrån fyra ideologiska ställningstaganden:

Klassperspektivet

Barnperspektivet,

Klimatperspektivet

Jämställdhetsperspektivet

Kommunens ekonomi ska i första hand prioriteras utifrån dessa.

Kommunens ekonomi

Piteå kommun har i grunden en mycket stark ekonomi som, över åren, har präglats av konsekvent långsiktighet. Ett av målen har varit att inte uppta några lån för att det offentliga välfärdsuppdraget ska erhålla maximalt av det ekonomiska utrymmet. Det har skapat en stabilitet i organisationen och lagt grunden för att kommunalskatten har legat oförändrad under mer än 30 år. Förvaltningarna har uppmanats att hitta nya innovativa vägar att klara perioder av kärva ekonomiska förhållanden. Det har lett till att många nödvändiga reinvesteringar har flyttats framåt i tiden och att underhållsskulden har ökat. I längden är detta ohållbart och förlägger kostnaderna på kommande generationer. Till vissa delar har det lett till ren kapitalförstörelse.

Vänsterpartiet delar åsikterna i analysmaterialet som budgetförslaget är baserat på men anser inte att de förslag som finns i majoritetens liggande förslag är rätt åtgärder för att möta de utmaningar vi har.

Den ekonomiska prognosen för 2024, med kraftigt försämrade resultatnivåer, kräver kraftfulla åtgärder för att minska driftskostnadsutvecklingen. Särskilt som det prognosticeras positiva resultat för åren 2025 och 2026. Vi rekommenderar en riktigt stram hållning för budgeten 2024 och föreslår ett år där underlag tas fram för nya strategier för framtidens finansiering. Framför allt är det viktigt att inte dra på sig ohållbara och ofinansierade driftkostnadsökningar.

Vänsterpartiets ställningstaganden

- Vi anser att det behövs en **upplåningsstrategi** för kommunen som helhet. Den underhållsskuld som har byggts upp inom exempelvis fastighetsbeståndet bottnar i den kraftiga nybyggnation som gjordes under 1960, 70- och 80-tal i form av bland annat skolor och äldreboenden. Den byggstil och -prestanda som gällde för 60 år sedan leder till dagens behov av många akuta och kostsamma insatser. Det är åter dags att bygga nytt och att låna till dessa nödvändiga investeringar som kan hålla nere driftskostnaderna i framtiden. En sådan strategi bör utgöra grunden för planeringsförutsättningarna för nya långsiktiga investeringar.

- Piteå har en viktig plats i regionens och nationens **gröna omställning**. Här krävs genomtänkta beslut och investeringar som kommer att kräva stora insatser av kommunen. Upplåningsstrategin har en avgörande betydelse för hur det arbetet ska kunna genomföras.
- Vänsterpartiet är inte främmande för att diskutera en skattehöjning där det ökade utrymmer dedicerats till området skola/vård/omsorg.
- Vi anser också att **Kommunstyrelsen bör ta ett större samlat ansvar** för att hålla koll på kostnadsutvecklingen i förvaltningarna som härrör från icke-påverkbara faktorer. Särskilt viktigt är det under perioder med hög inflation och kraftiga prisökningar inom vissa sektorer. Den högsta politiska ledningen måste ha en bättre koll och fördela resurser för förväntade pris- och kostnadsökningar.
- Skolan och omsorgen behöver få utökade ramar för att fullgöra sina nya lagstyrda uppdrag. Nämnderna behöver göra en egen prioritering och fördelning inom de ramar som fullmäktige beslutar.

§154

**Begäran om medel ur
Kommunstyrelsens
centrala pott - Förvärv av
tomträtt Piteå Svensbyn**

11:55

23KS404

Köpekontrakt

Säljare	Greger Vikström [REDACTED] Telefon: [REDACTED]	[REDACTED]	1/1-del
Köpare	PITEÅ KOMMUN Telefon: [REDACTED]	212000-2759	1/1-del
Köpeobjekt	Tomträtten till PITEÅ SVENSBY 11:55 med adressen Bäckvallenvägen 21, 946 40 Svensbyn I det följande kallad Fastigheten.		
Överlåtelseförklaring	Säljaren överlåter härmed Fastigheten till köparen.		
Köpeskilling	Överlåtelsen sker mot en överenskommen köpeskilling av EN MILJON ÅTTA HUNDRA TUSEN KRÖNOR 1 800 000 SEK		
Tillträdesdag	2023-10-02, eller annat datum enligt överenskommelse.		
§1 Betalning av köpeskilling	Köparen betalar köpeskillingen till säljaren på följande sätt: 1. Betalar handpenning senast den 2023-06-30 genom insättning på; fastighetsmäklarens klientmedelskonto Sparbanken Nord 8264-4 - 63 190 459-6. Märk insättning med "HP Bäckvallenv. 21". Handpenningen ska i enlighet med villkoren i bifogat depositionsavtal omhändertas och förvaltas av fastighetsmäklaren med anledning av i detta köpekontrakt intaget villkor. <p style="text-align: right;">180 000 SEK</p> Betalar kontant på tillträdesdagen 1 620 000 SEK Total summa köpeskilling: 1 800 000 SEK På tillträdesdagen ska likvidavräkning upprättas.		
§2 Inget villkor om finansiering	Parterna är medvetna om möjligheten att ta in ett villkor i köpekontraktet att detta köp kan återgå om köparen inte ordnat sin finansiering av köpet senast en viss dag, exempelvis genom upptagande av lån och/eller försäljning av sin nuvarande bostad. Köparen har godtagit att inte ta in ett sådant villkor. Köparen är medveten om att köpet därför inte kan återgå, även om köparen inte har sin finansiering klar på tillträdesdagen, och att utebliven betalning kan medföra att säljaren kan häva köpet och kräva skadestånd.		
§3 Inteckningar och pantbrev	Säljaren garanterar att Fastigheten på tillträdesdagen är intecknad till: 1 800 000 SEK Fastigheten på tillträdesdagen inte är pantsatt.		
§4 Rättigheter och belastningar	Säljaren garanterar att		

fastigheten inte belastas av servitut, nyttjanderätter, ledningsrätter, utmätnings- eller kvarstadsanteckningar.

§5 Fastighetens skick

Fastigheten överläts i det skick den är på kontraktsdagen om inte annat överenskommits.

Köparen är medveten om sin undersökningplikt och har ej låtit utföra överlåtelsebesiktning av fastigheten.

Parterna har tagit del av Svensk Fastighetsförmedlings skriftliga juridiska information om bostadsaffären.

På tillträdesdagen kommer inga nu gällande hyresavtal finnas på fastigheten.

§6 Ansvar för skada

Skadas eller försämras Fastigheten mellan kontraktsdagen och tillträdesdagen ansvarar säljaren för skadan eller försämringen om den beror på säljarens vanvård, på att säljaren orsakar denna eller om den beror på olyckshändelse som ingen av parterna kunnat råda över. Köparen får dock räkna med normalt slitage.

Ansvaret övergår på köparen från och med den avtalade tillträdesdagen, även om köparen vid den tidpunkten på grund av köparens dröjsmål inte tillträder Fastigheten.

Säljaren garanterar att fastigheten fram till tillträdesdagen är fullvärdesförsäkrad.

§7 Äganderättens övergång samt fördelning av intäkter och kostnader

Parterna är överens om att äganderätten till Fastigheten övergår på köparen på tillträdesdagen.

Intäkter och kostnader (inklusive driftskostnader och övriga kostnader) hänförliga till Fastigheten för tiden före tillträdesdagen svarar säljaren för medan köparen svarar för intäkter och kostnader som uppkommer från och med tillträdesdagen.

Avräkning av intäkter och kostnader ska ske på tillträdesdagen och justeras mellan parterna.

Vad avser kommunal fastighetsavgift/fastighetsskatt är parterna införstådda med att betalningsskyldigheten belastar den av dem som är ägare av Fastigheten den 1 januari respektive år. Parterna är överens om att avräkning och fördelning av fastighetsavgiften/fastighetsskatten ska ske parterna emellan på tillträdesdagen på sätt som angivits ovan.

§8 Myndighets beslut, rådighetsinskränkning, anslutningsavgifter

Om inget annat anges i detta kontrakt med bilagor garanterar säljaren, att på Fastigheten belöpande

- gatukostnadsersättning
- el-anslutningsavgifter
- VA-anslutningsavgifter
- anslutningsavgifter för fjärrvärme

erlagts, om sådan ersättningsskyldighet inträtt.

Säljaren garanterar även att annat åläggande från miljö- och hälsoskyddsnämnd eller annan myndighet inte föreligger än vad som angivits i detta kontrakt.

§9 Lagfarts- och lånekostnader

Köparen ska betala alla lagfarts- och inteckningskostnader i anledning av köparens förvärv. Kostnader aviserade från säljarens bank vid lösen av säljarens lån ska betalas av säljaren.

I det fall köparens bank tar ut en avgift för att vara behjälplig med överföringen av köpeskillingen, och i förekommande fall lösen av säljarens lån, är parterna överens om att köparen ska betala denna. En sådan avgift kan bland annat bli aktuell när köparen inte tar några lån för att finansiera köpet.

§10 Kontraktsbrott

Skulle någon part inte fullgöra sina skyldigheter enligt detta kontrakt, har motparten rätt till skälig ersättning för sin skada.

Är kontraktsbrottet av väsentlig betydelse för part har denne dessutom rätt att häva köpet. Omedelbar hävningsrätt föreligger inte om köparen är privatperson och kan hänvisa till sådana extraordinära omständigheter som inte skulle ha kunnat undvikas även om alla rimliga åtgärder hade vidtagits.

Vid köparens kontraktsbrott, som leder till hävning av köpet, ska ersättning i första hand regleras ur betald handpenning. Överstiger säljarens skada handpenningen ska köparen snarast betala mellanskillnaden. Är säljarens skada mindre än handpenningen ska säljaren snarast återbetala mellanskillnaden till köparen. Vid köparens kontraktsbrott ska ersättningen till säljaren även innefatta säljarens kostnad för mäklarprovision i samband med försäljningen av fastigheten.

§11 Energideklaration

Köparen begär ej

Innan en byggnad överläts ska säljaren enligt 6 § lagen om energideklaration för byggnader se till att det finns en upprättad energideklaration för byggnaden. En upprättad energideklaration får användas i tio år. Säljaren har upplyst om att någon sådan energideklaration inte finns.

Köparen begär inte att säljaren fullgör sin skyldighet enligt ovan. Köparen är medveten om att detta innebär att köparen avstår sin rätt att enligt 14 § lagen om energideklaration för byggnader låta upprätta en energideklaration på säljarens bekostnad.

§12 Städning och kvarglömd egendom

Säljaren är ansvarig för att byggnaden senast på tillträdesdagen är utrymd och väl rengjord. Övriga byggnader ska vara utrymda och avstädade och tomten ska vara avstädad.

Senast på tillträdesdagen ska säljaren även ha tagit bort all lös egendom som inte ingår i köpet.

Fullgör säljaren inte denna skyldighet, har köparen - om parterna inte har avtalat annat - rätt att efter tillträdet göra sig av med egendomen på säljarens bekostnad alternativt överta egendomen.

Innan köparen har rätt att göra sig av med eller överta egendomen enligt ovan, ska köparen först skriftligen uppmana säljaren att senast inom tio kalenderdagar hämta egendomen. I uppmaningen ska köparen kort beskriva vilken egendom som avses.

§13 Överlämnande av handlingar samt nycklar

Sedan köpeskillning betalats enligt de i 1 § angivna villkoren, ska säljaren till köparen överlämna bevitnat kvitterat köpebrev avseende Fastigheten och övriga handlingar som behövs för att köparen ska få lagfart. Säljaren ska även till köparen överlämna de nycklar säljaren har samt aktuellt utdrag ur fastighetsregistret, obelånade pantbrev, gällande tomtkarta om sådan finns och andra handlingar rörande Fastigheten, vilka är av betydelse för köparen som ägare av denna.

§14 Pantförskrivning

Om det krävs för köparens finansiering av köpet, förbinder sig säljaren att på köparens bekostnad ansöka om nya inteckningar och hjälpa till vid köparens pantförskrivning av pantbrev avseende Fastigheten innan köparen beviljats lagfart.

§15 Tilläggs klausuler

Detta avtal är för dess fullbordan och bestånd villkorat av lagakraftvunnet beslut av kommunfullmäktige i Piteå kommun om köp av tomträtten på fastigheten Piteå Svensbyn 11:55 i enlighet med villkoren i detta avtal.

Köpet ska återgå om lagakraftvunnet beslut enligt ovan inte föreligger senast 2023-08-18 och någon av parterna senast fem arbetsdagar senare begär att köpet ska återgå.

Begäran om återgång ska inom ovan angiven tid framställas skriftligen till motparten.

Om köpet återgår ska betald handpenning återbetalas till köparen utan skadeståndsskyldighet för någon av parterna.

§16 Skriftliga meddelanden

Skriftliga meddelanden med anledning av detta kontrakt ska ske genom personligt överlämnande/överlämnande genom bud, brev, rekommenderat brev eller e-post till den person, eller den adress som angetts för motparten på kontraktets första sida samt med kännedomskopia till ansvarig mäklare.

Meddelande ska anses ha kommit mottagaren tillhanda:

- a) om avlämnats personligen/bud: vid överlämnandet;
- b) om avsänt med brev: vid mottagandet;
- c) om avsänt med e-post: vid avsändande;
- d) om avsänt med rekommenderat brev: sex arbetsdagar efter avlämnande för postbefordran.

Utväxling av kontraktet

Detta kontrakt är upprättat i tre likalydande exemplar, varav vilka säljare och köpare tagit var sitt och det tredje exemplaret utgör fastighetsmäklarens arkivexemplar.

Säljarens underskrift

Piteå 23/5-23

Ort och datum

Gregor Vikström

Gregor Vikström

Köparens underskrift

PITEÅ 2023-05-23

Ort och datum

Patrik Lundström

Patrik Lundström, ordförande
kommunstyrelsen Piteå

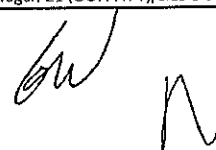
Information om hur Svensk Fastighetsförmedling hanterar personuppgifter hittar du på <https://www.svenskfast.se/om-oss/integritetspolicy/>

Bilagor

Lantmäteriutdrag

Objektsbeskrivning

Kopia skriftlig uppsägning hyresavtal

Handwritten signature and initials in black ink, appearing to be 'bw' and 'N'.

Förvärv av tomträtten på fastighet Piteå Svensbyn 11:55

Beslut

Fastighets- och servicenämnden föreslår att Kommunfullmäktige beslutar att förvärva tomträtten till Piteå Svensbyn 11:55 med adress Bäckvallenvägen 21, 946 40 Svensbyn. Överenskommet pris är 1 800 000 kr.

Fastighets- och servicenämnden föreslår att köpet finansieras från Kommunstyrelsens centrala pott för investeringar samhällsutveckling.

Ärendebeskrivning

Fastigheten Piteå Svensbyn 11:55 tillhör Piteå kommun och upplåts med tomträtt. Byggnaden med tillhörande tomträtt har legat ute till försäljning på öppna marknaden via mäklare, Svensk Fastighetsförmedling i Piteå. Begärt pris var 1 995 000 kr. Piteå kommun har låtit genomföra värdering av byggnaden, vilken visade ett värde på 1 600 000 kr. Efter förhandlingar enades parterna om en köpeskilling på 1 800 000 kr. I samband med förvärvet kommer tomträtten att dödas varpå en mindre kostnad uppstår för Piteå kommun.

Vid tillträdet 2023-10-02 kommer det inte att finnas några gällande hyresavtal rörande byggnaden.

På fastigheten har OK – Norrbotten tidigare haft försäljning av drivmedel. Under sommaren 2022 har saneringsarbeten av marken genomförts på uppdrag av OK - Norrbotten. Miljö- och hälsoskydd Piteå kommun har under 2023 förelagt om provtagning som ska vara genomförd senast 2023-06-30. Senast två månader efter genomförd provtagning ska ett PM lämnas till tillsynsmyndigheten där bland annat analysresultat ska presenteras. Ansvaret för eventuella tillkommande saneringsarbeten kvarstår på OK – Norrbotten, så länge de inte är i konkurs. Då övergår ansvaret till fastighetsägaren. I årsredovisning 2021 för OK Norrbotten Ekonomisk Förening med org nr 797000-0852 redovisas resultatet för de senaste fem åren (2017-2021). Av detta framgår att den ekonomiska föreningen har redovisat vinster samtliga dessa år och med en omsättning på mellan 1,1 – 1,3 mdkr. Det egna kapitalet är starkt med en soliditet på 50,4%. Sammantaget ser det ekonomiska läget bra ut för föreningen, inte heller revisorerna har haft några synpunkter i revisionsberättelserna. Bolaget har funnits sedan 1929, sannolikheten för en konkurs bedöms som låg.

Delegationspunkt

Beslut med stöd av punkt 1A i Fastighets- och servicenämndens delegationsbestämmelser, ”Brådskande ärenden då beslut inte kan anstå till nämndens nästkommande sammanträde”.

Beslutande

Ulf Hartman, ordförande

För Fastighets- och servicenämnden i Piteå kommun

Bäckvallenvägen 501

22:18

22:9>1

Depositionsavtal - handpenning

Säljare	Greger Vikström	[REDACTED]
Köpare	RITEÅ KOMMUN	212000-2759
Fastighetsmäklare	Joakim Norberg Telefon: 0703-224557, 0911-16004 E-post: joakim.pitea@svenskfast.se	
Fastighetsmäklarens klientmedelskonto	Sparbanken Nord [REDACTED]	
Referens att ange vid inbetalning	Bäckvallenvägen 21 [REDACTED]	
Överlåtelseobjekt	Tomträtten till PITEÅ SVENSBYN 11:55 med adressen Bäckvallenvägen 21, 946 40 Svensbyn	
Handpenning	180 000 SEK	
Datum för betalning av handpenning	2023-06-30	
Kontraktsdag	2023-05-23	
Tillträdesdag	2023-10-02	
Uppdrag	Säljare och köpare uppdrar härmed åt undertecknad fastighetsmäklare att för deras räkning omhänderta och förvalta ett belopp utgörande i köpekontraktet föreskriven handpenning.	

Depositionen sker med anledning av att köpets fullbordan eller bestånd har gjorts beroende av ett eller flera s.k. svärvillkor i köpekontraktet. Ett svärvillkor innebär att avtalet ännu inte är definitivt bindande utan kan återgå under vissa förhållanden.

Det deponerade beloppet ska sättas in på fastighetsmäklarens klientmedelskonto och hållas åtskilt från fastighetsmäklarens egna medel.

Redovisning av det deponerade beloppet jämte upplupen ränta ska ske så snart det klarlagts vem av köparen eller säljaren som har rätt till beloppet.

Om köpets fullbordan eller bestånd i köpekontraktet har gjorts beroende av om köpeskillingen erläggs (s.k. köpebrevsvillkor), får dock redovisning ske trots att köpebrevsvillkoret ännu inte har uppfyllts.

Skulle tvist mellan köpare och säljare avseende redovisningen uppstå, får redovisning ske först sedan tvisten lösts genom förlikning eller dom som vunnit laga kraft. Redovisning kan dock alltid ske på och i enlighet med köparens och säljares gemensamma skriftliga begäran.

Ska medlen redovisas och utbetalas till fastighetsmäklarens uppdragsgivare får fastighetsmäklaren - efter överenskommelse med uppdragsgivaren - tillgodogöra sig avtalad provision ur de redovisade medlen.

Parterna förbinder sig, om det skulle framkomma felaktigheter i in- eller utbetalningar, att genast vidta åtgärder för reglering av dessa felaktigheter.

Redovisning av ränta

Parterna överenskommer att handläggande fastighetsmäklare i samband med utbetalning av deponerade medel ej behöver redovisa ränta understigande 100 kronor.

Säljarens underskrift

Piteå 23/5-23

Ort och datum

Gregor Wikström

Gregor Wikström

Köparens underskrift

PITEÅ 2023-05-23

Ort och datum

Patrik Lundström

Patrik Lundström, ordförande
kommunstyrelsen Piteå

Fastighetsmäklarens underskrift

Piteå 23/5-23

Ort och datum

Joakim Norberg

Joakim Norberg

§155

Sammanträdesplan 2024 - Kommunstyrelsen och Kommunfullmäktige

23KS60

ÅRSPLAN/TIDPLAN EKONOMISKA AKTIVITETER ÅR 2024

KOMMUNEN OCH KOMMUNKONCERNEN

Januari

- 2024-01-15 mån Kommunstyrelsen (Uppföljning Internkontrollplan 2022, uppsiktsplikt nämnder, samt beslut om KS Internkontrollplan 2023)
- 2024-01-22 mån Riktlinjekonferens inför budgetarbete 2025-2027 (ordf, KFs gruppleadare, KFs presidium, VD & FC)
- 2024-01-23 tis KS Arbets- och personalutskott

Februari

- 2024-02-09 fre Återkoppling Riktlinjekonferens 2 timmar (kl 10-12)
- 2024-02-12 mån Kommunfullmäktige
- 2024-02-14 ons Bokslutsberedning (kl 8:15-17)
- 2024-02-16 fre Slutlig bokslutsberedning (kl 8:15-12)
- 2024-02-22 tor PIKAB styrelsemöte, årsredovisning moderbolaget och koncernen
- 2024-02-22 tor Bolagens styrelsemöten för behandling av definitiva årsredovisningar
- 2024-02-26 mån KS Arbets- och personalutskott (Årsredovisning) fm

Mars

- 2024-03-04 mån Kommunstyrelsen (Årsredovisningen, Riktlinjer för budgetarbetet 2024-2026)
- 2024-03-18 mån Kommunfullmäktige (Årsredovisningen, Riktlinjer för budgetarbetet 2022-2024)
- 2024-03-19 tis KS Arbets- och personalutskott fm

April

- 2024-04-15 mån KS Arbets- och personalutskott (månadsrapport mars, budget KS-KLF) fm

Maj

- 2024-04-29 mån Kommunstyrelsen (månadsrapport mars, budget KS-KLF)
- 2024-05-07 tis Budgetinformation/träff med respektive nämnd
- 2024-05-15 ons Sista dag för bolagens styrelsemöte för behandling av delårsrapporter april
- 2024-05-14 tis material kl.08:00-17:00
- 2024-05-16 tor Gemensam årsstämmodag med Kommunfullmäktige
- 2024-05-17 fre Budgetberedning - genomgång förslag kl.08:00-12:00
- 2024-05-27 mån Kommunfullmäktige
- 2024-05-28 tis KS Arbets- och personalutskott (budget/VEP, personalbokslut, månadsrapport april) fm

Juni

- 2024-06-10 mån PIKAB styrelsemöte, delårsbokslut april moderbolaget och koncernen fm
- 2024-06-10 mån Kommunstyrelsen (budget/VEP, månadsrapport april) em

2024-06-11	tis	Kommunstyrelsen Temadag	
2024-06-17	mån	KS Arbets- och personalutskott	fm
2024-06-24	mån	Kommunfullmäktige, beslut budget/VEP inkl skattesats	

Augusti

2024-08-26	mån	Kommunstyrelsen	
------------	-----	-----------------	--

September

2024-09-09	mån	Sista dag för inlämnande av delårsmaterial från nämnderna	
2024-09-16	mån	Kommunfullmäktige	
2024-09-12	tor	Sista dag för bolagens styrelsemöte för behandling av delårsrapporter augusti	
2024-09-23	mån	KS Arbets- och personalutskott	fm

Oktober

2024-10-02	ons	Sista dag för bolagens styrelsemöten för behandling av budget	
2024-10-07	mån	PIKAB styrelsemöte, delårsbokslut augusti moderbolaget och koncernen	fm
2024-10-07	mån	Kommunstyrelsen (delårsrapport augusti)	em
2024-10-21	mån	KS Arbets- och personalutskott	fm
2024-10-28	mån	Kommunfullmäktige (delårsrapport augusti)	

November

2024-11-04	mån	PIKAB styrelsemöte, koncernbudget	fm
2024-11-04	mån	Kommunstyrelsen	em
2024-11-18	mån	KS Arbets- och personalutskott (månadsrapport oktober)	fm
2024-11-25	mån	Kommunfullmäktige, kommunkoncernbudget	
2024-11-26	tis	Kommunstyrelsen (månadsrapport oktober)	

December

2024-12-16	mån	Kommunfullmäktige	
2024-12-17	tis	KS Arbets- och personalutskott (månadsrapport november)	

ÅRSPLAN/TIDPLAN EKONOMISKA AKTIVITETER ÅR 2024 KOMMUNEN OCH KOMMUNKONCERNEN

Årsredovisning/bokslut

Bokslutsmaterial från nämnderna samt verksamhetsberättelse från bolagen inlämnas till ekonomiavdelningen	tor	2024-01-18	
Sista dag för bolagens styrelsemöten för behandling av preliminära årsredovisningar, samt inlämnande till ekonomiavdelningen	ons	2024-01-24	
Granskade årsredovisningar från bolagen inlämnas till ekonomiavdelningen	ons	2024-01-24	
Bokslutsberedning	ons	2024-02-14	(kl 8:15-17)
Slutlig bokslutsberedning	fre	2024-02-16	(kl 8:15-12)
PIKAB styrelsemöte, årsredovisning moderbolaget och koncernen	tor	2024-02-22	fm
Bolagens styrelsemöten för behandling av definitiva årsredovisningar	tor	2024-02-22	
KS Arbets- och personalutskott	mån	2024-02-26	fm
Färdiga årsredovisningar från bolagen inkl. revisions- och lekmanarevisionsberättelser inlämnas till ekonomiavdelningen	mån	2024-02-26	(kl 12:00)
Kommunstyrelsen	mån	2024-03-04	
Central samverkansgrupp (MBL)	tis	2024-03-05	em
Kommunfullmäktige	mån	2024-03-18	
Gemensam årsstämmodag med Kommunfullmäktige	tor	2024-05-16	
Månadsrapport mars			
Material från nämnderna och KS	fre	2024-04-05	
KS Arbets- och personalutskott - inget dokument	mån	2024-04-15	fm
Kommunstyrelsen	mån	2024-04-29	
Månadsrapport april, delårsbokslut bolagen			
Material från nämnderna och KS	ons	2024-05-08	
Sista dag för bolagens styrelsemöte för behandling av delårsrapporter	ons	2024-05-15	
Delårsmaterial från bolagen inlämnas till ekonomiavdelningen	ons	2024-05-15	
KS Arbets- och personalutskott	tis	2024-05-28	fm
PIKAB styrelsemöte, delårsbokslut april moderbolaget och koncernen	mån	2024-06-10	fm
Kommunstyrelsen	mån	2024-06-10	em
Delårsrapport augusti			
Delårsmaterial från nämnderna och KS	mån	2024-09-09	
Sista dag för bolagens styrelsemöte för behandling av delårsrapporter	tor	2024-09-12	
Delårsmaterial från bolagen inlämnas till ekonomiavdelningen	tor	2024-09-12	

PIKAB styrelsemöte, delårsbokslut moderbolaget och koncernen	mån	2024-10-07 fm
Kommunstyrelsen	mån	2024-10-07 em
Kommunfullmäktige	mån	2024-10-28

Månadsrapport oktober

Material från nämnderna och KS	tor	2024-11-07
KS Arbets- och personalutskott	mån	2024-11-18 fm
Kommunstyrelsen	tis	2024-11-26

Månadsrapport november

Material från nämnderna och KS	fre	2024-12-06
KS Arbets- och personalutskott	tis	2024-12-17

Budget/VEP och fastställande av skattesats

Omvärldsanalys inför Riktlinjerna		hösten 2024
Riktlinjekonferens inför budgetarbete 2025-2027 (ordf, KFs gruppleadare, KFs presidium, VD & FC)	mån	2024-01-22
Återkoppling Riktlinjekonferens 2 timmar kl 10-12	fre	2024-02-09
Kommunstyrelsen - Riktlinjer för budgetarbetet 2024-2026	mån	2024-03-04
Central samverkansgrupp (MBL)	tis	2024-03-05 em
Kommunfullmäktige - Riktlinjer för budgetarbetet 2024-2026	mån	2024-03-18
KS Arbets- och personalutskott - budget KS-KLF, inget dokument	mån	2024-04-15 fm
Kommunstyrelsen - budget KS-KLF	mån	2024-04-29
Budgetmaterial från nämnderna och KS	mån	2024-04-29
Budgetinformation/träff med respektive nämnd	tis	2024-05-07 kl.08:15-17:00
Budgetberedning - planeringsförutsättningar, genomgång material	tis	2024-05-14 kl.08:00-17:00
Budgetberedning - genomgång förslag	fre	2024-05-17 kl.08:00-12:00
KS Arbets- och personalutskott	tis	2024-05-28 fm
Kommunstyrelsen	mån	2024-06-10
Central samverkansgrupp (MBL)	tis	2024-06-11
Kommunfullmäktige, beslut budget/VEP inkl skattesats	mån	2024-06-24

Fastställande av budget kommunkoncern

Sista dag för bolagens styrelsemöten för behandling av budget	ons	2024-10-02
Budgetmaterial från bolagen inlämnas till ekonomiavdelningen	ons	2024-10-02
KS Arbets- och personalutskott	mån	2024-10-21
PIKAB styrelsemöte, koncernbudget	mån	2024-11-04 fm
Kommunstyrelsen	mån	2024-11-04 em
Kommunfullmäktige, kommunkoncernbudget	mån	2024-11-25

SAMMANTRÄDESPLAN 2024 för KSAPU, KS OCH KF

KSAPU 09:30-12:00 måndag	KS 13:00-17:00 måndag	KF 13:00-18:00 måndag
		29 januari, 8:00-17:00 Bokslutsinformation
11 december -23	15 januari	12 februari
23 januari tis	4 mars	18 mars Allmänhetens frågestund med anledning av årsredovisning
26 februari		
		16 maj tor, Gemensam års- stämmodag för bolagen med KF
19 mars tis	29 april	27 maj
15 april		
28 maj tis	10 juni (11 juni temadag)	24 juni
17 juni	26 augusti	16 september
23 september	7 oktober	28 oktober
21 oktober	4 november	25 november
18 november	26 november tis	16 december
17 december tis	Första KS 2025	
Första KSAPU 2025		

§156

Webbsändningar av kommunfullmäktigessam manträden

23KS395

§157

**Redovisning av obesvarade
motioner,
medborgarförslag och
Piteförslag**

23KS65

Redovisning av motioner och medborgarförslag

Kommunfullmäktige

Piteå kommun

Innehållsförteckning

Återredovisning av obesvarade motioner och obesvarade medborgarförslag.....	3
Obesvarade Motioner	3
Obesvarade Medborgarförslag.....	3

Återredovisning av obesvarade motioner och obesvarade medborgarförslag

Obesvarade Motioner

Anmäld	Skriven av	Rubrik	Status
2021-11-24		(Sl p) Resecentrum i Lomtjärnsområdet	❗ Försenad
2022-02-21	Anders Nordin (SLP)	(Sl p) Gratis solelanläggning till landsbygdens folk	❗ Försenad
2022-02-21		(Sd) Placera tågstationen i Lomtjärn	❗ Försenad
2022-05-30	Anders Nordin	(Sl p) Våra skolbarns säkerhet	▶ Pågår
2022-06-20	Torgny Långström	(C) Motion (C) - Gör biogas av kommunens matavfall	▶ Pågår
2022-06-20	Majvor Sjölund (C)	(C) Motion (C) - Grön plan för Piteå	▶ Pågår
2022-06-20	Majvor Sjölund	(C) Motion (C) - Inventering av ödehus	▶ Pågår
2022-06-20	Anders Nordin	(Sl p) Motion (SLP) - Miljöfrågor och åtgärdskrav	▶ Pågår
2022-09-26		(Sl p) Motion (SLP) - Porsnäs fjärden	▶ Pågår
2022-09-26		(Sl p) Motion (SLP) - Gratis mensskydd på alla kommunala arbetsplatser	▶ Pågår
2022-09-26		(Sl p) Motion (SLP) - Lokal upphandling enligt Skellefteåmetoden	▶ Pågår
2022-09-26	Anders Nordin (SLP)	(Sl p) Motion (SLP) - Omställningsstöd förtroendevalda	▶ Pågår
2022-11-28		(Sl p) Motion (SLP) - Piteå blir en samisk, finska och meänkieli förvaltning	▶ Pågår
2022-11-28		(Sl p) Motion (SLP) - Vänort med Ukraina	▶ Pågår
2022-12-12		(Sl p) Motion SLP - Ersättningar och arvoden	▶ Pågår
2023-01-30		(Sl p) Motion (SLP) - Svenska språket ska användas	▶ Pågår
2023-03-20		(Sl p) Motion (SLP) - Små bussar vid låg trafik	▶ Pågår
2023-05-09		(Sd) Motion (SD) - Modulära kärnkraftverk	▶ Pågår

Obesvarade Medborgarförslag

Anmäld	Rubrik	Beslutas av	Status
2021-05-24	Parkbänkar vid småbåtshamnen	Kultur och fritidsnämnden	❗ Försenad
2021-05-24	Större återvinningsstation i Rosvik	Samhällbyggnadsnämnden	❗ Försenad
2022-02-21	Rådhusorget utveckling	Samhällbyggnadsnämnden	❗ Försenad
2022-03-28	Vassröjning i Fårösundet	Samhällbyggnadsnämnden	❗ Försenad
2022-06-20	Medborgarförslag - Gammalsvenskby i ställen för Kandalaksja som vänort	Kommunfullmäktige	▶ Pågår
2022-06-20	Medborgarförslag - Skolskjutsar till förskolebarn i Markbygden	Kommunfullmäktige	▶ Pågår
2022-09-26	Medborgarförslag - bussförbindelse från centrala Piteå till slutdestination Bondön	Samhällbyggnadsnämnden	▶ Pågår

Anmäld	Rubrik	Beslutas av	Status
2022-09-26	Medborgarförslag - Tillåt brandpersonal att använda Räddningstjänstens lokaler	Gemensam räddningsnämnd	 Pågår
2022-09-26	Medborgarförslag - Städning vid återvinningsstationerna	Kommunstyrelsen	 Pågår
2022-09-26	Medborgarförslag - Byte av kommunvapen	Kommunfullmäktige	 Pågår
2022-09-26	Medborgarförslag - förlänga gång- och cykelväg vid anemon- och sjörosstigen	Samhällbyggnadsnämnden	 Pågår
2022-09-26	Medborgarförslag - slutför strandpromenaden, Öjebyn	Kommunfullmäktige	 Pågår
2022-09-26	Medborgarförslag - Namnsätt väg från Västra kajen till Hallgrensvägen	Kommunfullmäktige	 Pågår
2022-09-26	Medborgarförslag - Hedra Sven-Erik Meyer	Kommunfullmäktige	 Pågår
2022-09-26	Medborgarförslag - Cykelhus på Munksundsskolan	Kommunfullmäktige	 Pågår
2022-09-26	Medborgarförslag - Trevligare infart till Piteå via Timmerleden	Kommunfullmäktige	 Pågår
2022-10-31	Medborgarförslag - Sopkorgar vid Porsnässkolan	Barn - och utbildningsnämnden	 Pågår
2022-10-31	Medborgarförslag - Möjliggöra vinterbad i Piteå		 Pågår
2022-10-31	Medborgarförslag - Förbättring Backenlekparken	Kultur och fritidsnämnden	 Pågår
2022-12-12	Medborgarförslag - Anslå bussturlista för lokaltrafiken i busskurerna	Samhällbyggnadsnämnden	 Pågår
2023-01-30	Medborgarförslag - Spara på kostnader angående avloppssystemet		 Pågår
2023-01-30	Medborgarförslag - Återinförande av undantagsregel för förskola		 Pågår

Beskrivning	Status	Inskickat	Diariernr
Ljudanläggning Diariernr:23KS229	Publicerat	2023-03-06 19:16:34	23KS229
Återinför avgiftsfri månad i förskola och fritids under sommaren. Diariernr:23KS235	Publicerat	2023-03-07 09:30:59	23KS235
Spara på sand Diariernr:23KS238	Publicerat	2023-03-07 18:24:58	23KS238
Bilfri lekplats på backeområdet Diariernr:23KS278	Publicerat	2023-03-23 13:15:41	23KS278
Restaurang och pub vid hockey Diariernr:23KS290	Publicerat	2023-03-31 10:37:11	23KS290
Säkrare gång och cykelvägar för alla speciellt barn som skall ta sig till skolan... Diariernr:23KS296	Publicerat	2023-04-10 13:28:46	23KS296
App Piteå kommun. Diariernr:23KS299	Publicerat	2023-04-11 19:08:36	23KS299
Fotbollsplan Skuthamn Diariernr:23KS350	Publicerat	2023-04-28 08:45:57	23KS350
Utökade avgångar för kollektivtrafik till och från Svartudden/Strömnäsbacken Diariernr:23KS391	Publicerat	2023-05-15 18:04:56	23KS391
Hundlatrin på gångstigen mellan Mörtgatan och Långskataskolan Diariernr:23KS396	Publicerat	2023-05-16 13:48:12	23KS396
E-tjänst för oro gällande vuxna Diariernr:22KS667	Utreds	2022-11-09 14:05:02	22KS667
Ny (förlängd) sträckning av Kärleksstigen Diariernr:22KS702	Utreds	2022-11-24 23:36:17	22KS702
Rullstolsgunga Diariernr:23KS139	Utreds	2023-02-01 10:45:16	23KS139
Förbättringar med Grisbergets elljusspår Diariernr:23KS159	Utreds	2023-02-07 11:08:29	23KS159
Nytt multiaktivitetsområde för ett attraktivt Piteå Diariernr:23KS194	Utreds	2023-02-23 09:32:29	23KS194
Samverkan mellan Piteå kommun, Rohnäsgården och Framnäs Folkhögskola Diariernr:23KS201	Utreds	2023-02-26 16:58:12	23KS201
Flytt av hundlatrin från källbogatan. Diariernr:22ks659	Utreds ej, för få röster	2022-11-03 23:37:30	22ks659
Jul tema på badhusparken Diariernr:22KS738	Utreds ej, för få röster	2022-12-06 15:02:50	22KS738
Återvinningsanläggning på Haraholmen Diariernr:23KS119	Utreds ej, för få röster	2023-01-20 20:38:58	23KS119
Utveckla trivsamma ytor nedanför strömlida Diariernr:23KS168	Utreds ej, för få röster	2023-02-13 22:21:22	23KS168
Att Piteå kommun rustar upp samtliga bastu i skärgården med hela hinkar och skopor. Diariernr:23ks177	Utreds ej, för få röster	2023-02-16 10:12:57	23ks177
Parkbänkar Diariernr:23KS179	Utreds ej, för få röster	2023-02-16 21:35:28	23KS179
Belysning Diariernr:23KS192	Utreds ej, för få röster	2023-02-22 15:12:04	23KS192
Utegym Diariernr:23KS197	Utreds ej, för få röster	2023-02-23 12:33:21	23KS197

Starta idrottsevenemang för att locka besökare till Piteå! Diariernr:23KS205	Utreds ej, för få röster	2023-02-27 19:21:48	23KS205
Bygga en lekpark till barnen Diariernr:23KS209	Utreds ej, för få röster	2023-02-28 07:18:53	23KS209
Trygghetslarm, avisering om dragning via autogiro Diariernr:23ks210	Utreds ej, för få röster	2023-02-28 09:12:53	23ks210
Framtiden för Norrstrandslogen Diariernr:23KS221	Utreds ej, för få röster	2023-03-01 15:51:50	23KS221
Skidutrustning att låna Diariernr:23KS230	Utreds ej, för få röster	2023-03-06 19:28:58	23KS230
Toalett/Bajamaja vid Nördfjärdens Isbana Diariernr:23KS237	Utreds ej, för få röster	2023-03-07 15:30:14	23KS237
Hålla öppet skolan för barn som behöver äta under loven Diariernr:23KS247	Utreds ej, för få röster	2023-03-11 08:35:40	23KS247
Hundlatriner i Öjebyn! Diariernr:23KS268	Utreds ej, för få röster	2023-03-17 20:02:21	23KS268

§158

**SFI till asylsökande som
omfattas av
massflyktingsdirektivet**

23KS411

Flyktingmottagning

Beslut

Kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag med förslag om tillägg från Maj-Britt Lindström (s), Massoud Sari Aslani (s) och Lennart Holm (v) angående redovisning av integrationsarbetet:

att uppdra åt nämnden för arbetsmarknadsfrågor och vuxenutbildning att organisera och ansvara för flyktingmottagandet i kommunen,

att uppdra till nämnden för arbetsmarknadsfrågor och vuxenutbildning att ansvara för avtalskrivning med Integrationsverket för totalt 50 introduktionsplatser fördelat under två år,

att kostnaderna för flyktingmottagandet ska klaras med de av staten tillskjutna medlen,

att uppdra till nämnden för arbetsmarknadsfrågor och vuxenutbildning att utarbeta förslag till introduktionsersättningsnivå,

att uppdra till de kommunala förvaltningarna att medverka till att anordna praktikplatser för flyktingar,

att ge nämnden för arbetsmarknadsfrågor och vuxenutbildning i uppdrag att inventera hur stor del av invandrare respektive flyktingar som är arbetslösa samt hur länge de varit arbetslösa och utreda varför flyktingarna flyttar från Piteå samt

att redovisning av integrationsarbetet skall årligen ges kommunfullmäktige vid junisammanträdet fram till 2010.

Övriga förslag om tilläggsatt-satser, bilaga 163 b) tillställs nämnden för arbetsmarknadsfrågor och vuxenutbildning för att redovisa synpunkter i fullmäktigedebatten.

Yrkanden

Förslag om tilläggsatt-satser som framförs vid behandling av ärendet i kommunfullmäktige redovisas i bilaga 163 b).

Efter diskussion i kommunfullmäktige enas kommunfullmäktige om att anta kommunstyrelsens förslag, Maj-Britt Lindströms (s) tilläggsförslag, Massoud Sari Aslanis (s) tilläggsförslag samt Lennarts Holms (v) tilläggsförslag angående redovisning av integrationsarbetet.

Kommunfullmäktige enas också om, på förslag av Brith Fäldt (v), att övriga förslag till attsatsen enligt bilaga 163 b tillställs nämnden för arbetsmarknadsfrågor och vuxenutbildning för att redovisa synpunkter som framkommit i fullmäktigedebatten.

Ärendebeskrivning

Integrationsverket har till Piteå kommun gjort en framställan om överenskommelse om introduktionsplatser för flyktingar som får uppehållstillstånd. Med anledning av den tillfälliga lagen om prövning av avvisnings- och utvisningsbeslut, som riksdagen beslutade om den 15 november 2005, kommer betydligt fler asylsökande att få uppehållstillstånd 2006 än tidigare år. Därför önskar Integrationsverket teckna en överenskommelse med bland andra Piteå kommun om introduktionsplatser för flyktingar som får uppehållstillstånd.

Kommunstyrelsen har gett socialnämnden i uppdrag att utreda möjligheten för kommunen att ta emot flyktingar. Socialnämndens arbetsutskott beslutade i 17 mars 2006, § 152 att socialtjänstens övergripande verksamhetsutvecklare ska ansvara för utredningen under ledning av socialchefen. Socialtjänstens arbetsutskott beslutade också att en arbetsgrupp bildas bestående av personal från berörda förvaltningar samt att utredningen utförs utifrån tre alternativ, 50, 100 eller 150 flyktingar.

Utredningen är slutförd och socialnämnden föreslår vid sammanträde 17 maj 2006, § 62 att godkänna utredningen och därmed överlämna ärendet för fortsatt handläggning/beslut till kommunstyrelsen/kommunledningskontoret. Utredningen redovisas i bilaga 163 a).

Kommunstyrelsen föreslår vid sammanträde 7 juni 2006, § 163 kommunfullmäktige besluta att uppdra åt nämnden för arbetsmarknadsfrågor och vuxenutbildning att organisera och ansvara för flyktingmottagandet i kommunen, att uppdra till nämnden för arbetsmarknadsfrågor och vuxenutbildning att ansvara för avtalsskrivning med Integrationsverket för totalt 50 introduktionsplatser fördelat under två år, att kostnaderna för flyktingmottagandet ska klaras med de av staten tillskjutna medlen, att uppdra till nämnden för arbetsmarknadsfrågor och vuxenutbildning att utarbeta förslag till introduktionsersättningens nivå, samt att uppdra till de kommunala förvaltningarna att medverka till att anordna praktikplatser för flyktingar.

Protokollsanteckning

Vänsterpartiet, Kristdemokraterna och Folkpartiet lämnar särskilt yttrande, bilaga 163 c).

§159

**Handlingsprogram för
förebyggande verksamhet
och räddningstjänst Piteå
och Älvsbyns kommun**

23KS388

Piteå kommun

ÄLVSBYNS
KOMMUN

Handlingsprogram för förebyggande verksamhet och räddningstjänst

Piteå och Älvsbyns kommun

Dokumentnamn	Dokumenttyp	Senast reviderad	Beslutsinstans
Handlingsprogram för förebyggande verksamhet och räddningstjänst Piteå och Älvsbyns kommun	Program	2023-XX-XX	Kommunfullmäktige i Piteå och Älvsbyn
Dokumentansvarig/processägare	Version	Diarienummer	Giltig till
Kommunledningsförvaltningen och Räddningstjänsten Piteå-Älvsbyn	X	23GRN27	2027-XX-XX
Dokumentinformation	Handlingsprogrammet avser Piteå och Älvsbyns kommuner.		
Dokumentet gäller för	Piteå kommun och Älvsbyns kommun		

Innehållsförteckning

1	Inledning	5
2	Beskrivning av kommunerna	6
2.1	Piteå kommun	6
2.2	Älvsbyns kommun	7
2.3	Förväntad samhällsutveckling och demografi	8
3	Styrning av skydd mot olyckor	10
4	Risker	11
4.1	Övergripande	11
4.2	Brand i byggnad	14
4.2.1	Brand i bostad	14
4.2.2	Brand i vårdmiljö	14
4.2.3	Brand i skola eller förskola	14
4.2.4	Brand i övriga allmänna verksamheter (utom skola, förskola och vård)	15
4.2.5	Brand i byggnad med kulturhistoriskt värde	15
4.2.6	Brand i industri	15
4.3	Brand utomhus	16
4.3.1	Brand i fordon eller fartyg	16
4.3.2	Brand i skog eller mark	16
4.3.3	Brand i avfall eller återvinning utomhus	17
4.4	Trafikolycka	17
4.4.1	Trafikolycka, personbil	17
4.4.2	Trafikolycka, tunga fordon – lastbil	18
4.4.3	Trafikolycka, tunga fordon – buss	18
4.4.4	Trafikolycka, spårtrafikolycka	18
4.5	Olycka med farliga ämnen	19
4.5.1	Begränsat läckage av drivmedel eller olja	19
4.5.2	Annat utsläpp eller fara för utsläpp av farliga ämnen	19
4.6	Naturolycka	20
4.6.1	Stormskador	20
4.6.2	Översvämning av vattendrag	20
4.6.3	Översvämning av dagvatten- eller avloppssystem	21
4.6.4	Ras eller skred	21
4.7	Drunkning	22

4.8	Lokala olyckstyper	22
4.8.1	Djurlivräddning	22
4.8.2	Nödställd person	22
4.8.3	Pågående Dödligt Våld, PDV	23
4.8.4	Flygolyckor.....	23
4.8.5	Fartygsolyckor	23
4.8.6	Skärgård.....	23
5	Värdering	24
6	Mål.....	25
6.1	Nationella mål.....	25
6.2	Nationell strategi för stärkt brandskydd	25
6.2.1	Vision.....	25
6.2.2	Mål.....	25
6.2.3	Prioriterade områden	25
6.3	Kommunernas mål.....	26
6.3.1	Övergripande mål Piteå	26
6.3.2	Vision Älvsbyn	27
7	Förebyggande – förmåga och verksamhet.....	29
7.1	Tillsyn.....	29
7.2	Stöd till den enskilde	29
7.3	Rengöring och brandskyddskontroll.....	30
7.4	Övriga förebyggande åtgärder	30
7.4.1	Lag (2010:1011) om brandfarliga och explosiva varor	30
7.4.2	Remisshantering	31
7.4.3	Eldningsförbud	31
7.4.4	Brandredskapsservice	31
8	Räddningstjänst – förmåga och verksamhet.....	32
8.1	Övergripande	32
8.1.1	Tillgång till resurser i samverkan med andra kommuner	33
8.1.2	Alarmering av räddningsorganet	33
8.1.3	Brandvattenförsörjning.....	34
8.1.4	Responstider	35
8.1.5	Samverkan med andra aktörer	37
8.1.6	Varning och information till allmänheten.....	37
8.2	Per olyckstyp	40

8.2.1	Brand i byggnad.....	40
8.2.2	Brand utomhus.....	43
8.2.3	Trafikolycka.....	44
8.2.4	Olycka med farliga ämnen.....	45
8.2.5	Naturolycka	46
8.2.6	Drunkning.....	47
8.2.7	Lokala olyckstyper	47
8.3	Ledning i räddningstjänsten.....	49
8.3.1	Övergripande ledning	51
8.3.2	Förstärkning av ledning	53
8.3.3	Skadeområdesnära ledningsarbete.....	54
8.4	Samtidiga och omfattande räddningsinsatser	55
8.5	Räddningstjänst under höjd beredskap	56
9	Uppföljning, utvärdering och lärande.....	58
9.1	Uppföljning och utvärdering av verksamheten.....	58
9.2	Olycksundersökning och lärande.....	58
	Bilaga A: Dokumentförteckning	59
	Bilaga B: Beskrivning av samråd	60
	Bilaga C: Hamnar och dess gränser i vatten.....	61

I Inledning

Detta dokument utgör handlingsprogram för förebyggande verksamhet enligt 3 kap. 3 § och räddningstjänst enligt 3 kap. 8 § enligt Lag (2003:778) om skydd mot olyckor (LSO) för Piteå och Älvsbyns kommun.

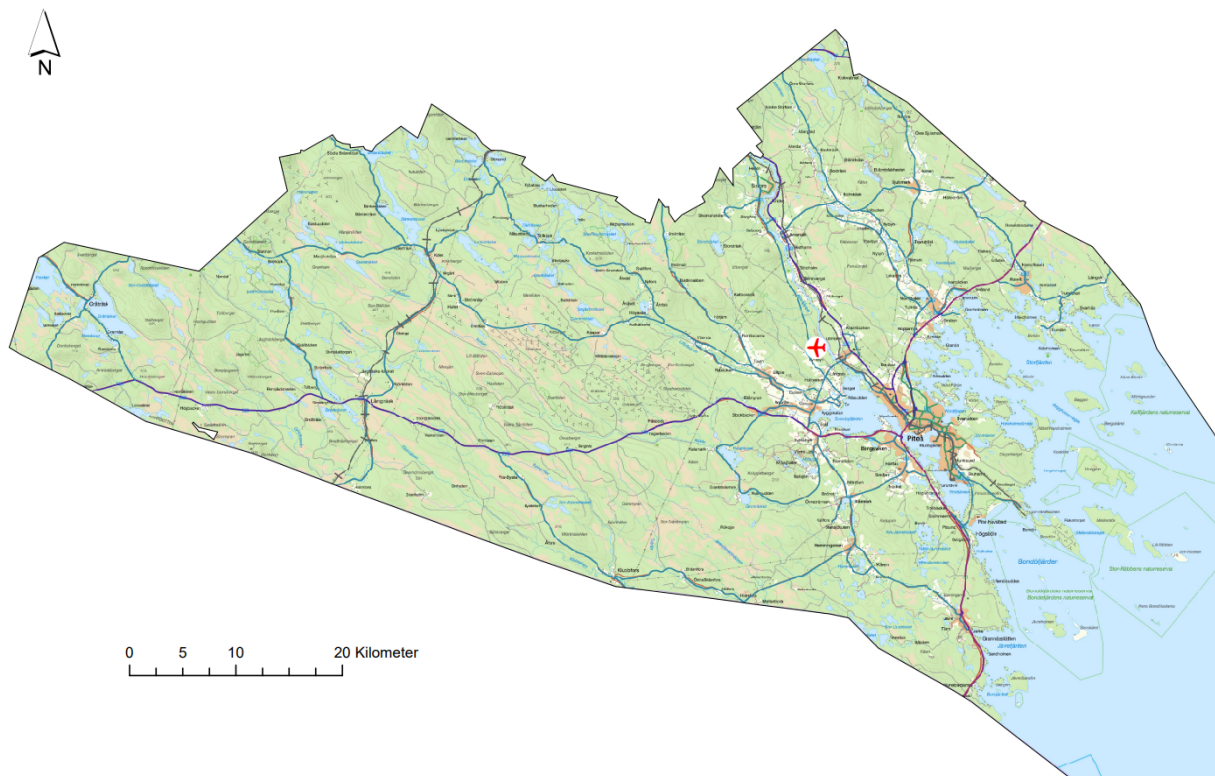
För kartmaterial har bakgrundskartor från Lantmäteriet använts inom ramen för geodatasamverkan.

2 Beskrivning av kommunerna

2.1 Piteå kommun

Piteå kommun är en kustkommun ca. 14 mil söder om polcirkeln, **se figur 1 för karta över kommunen**. Kommunen sträcker sig inåt landet ca. 10 mil och upptar en totala yta på 3086 km². Inom kommunen finns skärgård, kustlandskap, flertalet sjöar i varierande storlek och mycket skogsmark. Genom kommunen sträcker sig även Piteälven, en delvis vild och forsande och delvis lugnt rinnande älv. Älven sträcker sig från Arjeplogs fjällvärld ner genom Arjeplog, Arvidsjaur, Älvsbyn och Piteå kommun innan den mynnar ut i Bottenviken.

Figur 1. Karta över Piteå Kommun.

Inom kommunens gränser finns över 40 byar av olika storlek varav 12 klassas som tätorter. Folkmängden i kommunen uppgår till ca. 42 400 varav omkring 24 000 är bosatta i centralorten. Tätorter med fler än 1000 invånare är Bergsviken, Hortlax, Norrfjärden, Rognäs och Rosvik. Övriga tätorter är Blåsmark, Böle, Hemmingsmark, Jävre, Lillpite, Svensbyn och Sjulsmark. Enligt Statistiska centralbyrån (SCB) klassas Piteå som "C6. Mindre stad/tätort"¹

Piteå är en stark handels- och konferensstad som speciellt sommartid lockar väldigt många besökare vilket under perioder medför att befolkningen kan dubblas. Stora Nolia, Pite Summer Games, Piteå Dansar och Ler och Pite Havsbud är några exempel på evenemang och anläggningar som lockar många besökare. Piteå har även ett flertal större industrier varav flertalet klassade som farlig verksamhet enligt 2 kap. 4§ i LSO.

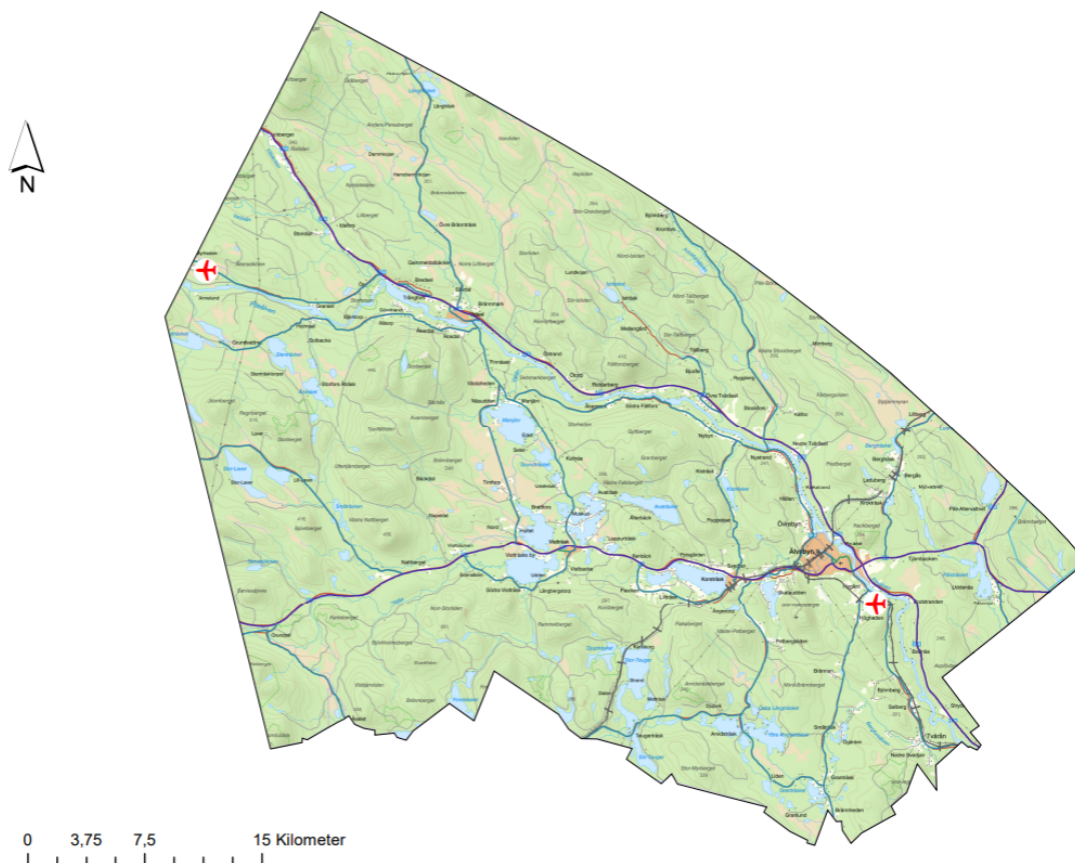
¹ <https://www.scb.se/>, Statistiska tätorter 2022; befolkning och landareal per tätort och kommun

Kommunen har tre vägar som är nationellt och internationellt viktiga, väg 373, väg 374 och E4. Utöver dessa finns även ett par viktiga transportleder som nyttjas av pendlare, turism och näringslivet i stort. Via E4 når man Luleå och Skellefteå inom en knapp timmes bilresa och vid 374 når man Älvsbyn på likvärdig tid. Stambanan med både person- och godstrafik passerar genom kommunens inre delar, Piteåbanan med godstrafik passerar genom centralorten och sträcker sig till Älvsbyn. Kommunägda Piteå Port & Hub är en djuphamn som är Bottenvikens ledande skogsprodukthamn. Inom kommunen finns ett mindre flygfält i Långnäs, närmaste större flygplatser är Luleå Airport och Skellefteå Airport.

2.2 Älvsbyns kommun

Älvsbyns kommun är en inlandskommun ca. 10 mil söder om polcirkeln med ca. 5 mil från centralorten till kusten, **se figur 2 för karta över kommunen**. Kommunen upptar en yta på 1713 km² och är därmed den minsta kommunen i Norrbotten sett till yta. Landskapet inom kommunen är starkt kuperat med berg och kraftigt nedskurna dalstråk. Inom kommunen finns även mycket skogsmark och genom kommunen sträcker sig även Piteälven.

Figur 2. Karta över Älvsbyns kommun.

Inom kommunens gränser finns tre tätorter, Korsträsk, Vidsele och Visträsk. Folkmängden i kommunen uppgår till ca. 8 000 varav omkring 5 000 är bosatta i centralorten. Enligt SCB klassas Älvsbyn som ”B5. Lågpendlingskommun nära större stad”.²

Älvsbyn har flertalet egenföretagare och mindre industrier men är även huvudort för två större industrier, Polarbröd och Älvsbyhus. I Vidsele ligger delvis Försvarmaktens område Robotförsöksplats Norrland (RFN).

Kommunen har två viktiga transportleder, väg 94 och väg 374. Via vägnätet når man inom en timmes bilresa Piteå, Boden, Luleå och Arvidsjaur centralorter. Både Stambanan och Piteåbanan passerar genom centralorten. Inom kommunen finns en flygplats och ett flygfält som påverkar kommunen. Flygplatsen ligger delvis i Vidsele och delvis ligger inom Arvidsjaur kommun, området tillhör Försvarmakten och är inom RFNs område. I närheten av centrala Älvsbyn finns även Höghedens flygfält. Större kommersiella flygplatser i närområdet är Luleå Airport och Arvidsjaur Flygplats.

2.3 Förväntad samhällsutveckling och demografi

Det sker stora satsningar inom industrin i norra Sverige där flera större aktörer jobbar mot en grönare framtid. I Piteå har stora vindkraftsparker byggts, och byggs fortfarande, för att generera grön el. I Skellefteå har Northvolt byggt en fabrik för tillverkning av batterier till främst elbilar. I Boden planerar H2Green Steel att tillverka fossilfritt stål med hjälp av vätgas. SSAB i Luleå planerar också tillverkning av fossilfritt stål med hjälp av vätgas. Allt detta bedöms komma att påverka Piteå och Älvsbyn men hur detta kommer påverka kommunerna är dock svårt att bedöma.

Statistik från SCB visar på en åldrande befolkning i både Piteå och Älvsbyns kommun. Medelåldern i Piteå är 43,8 och i Älvsbyn 45,3, dvs. högre än Riket på 41,6. Både Piteå och Älvsbyn har som mål att öka befolkningen, Piteå siktar på att till 2030 vara 46 000 och till 2050 att vara 50 000.

Alla satsningar i närområdet kräver en ökad inflyttning för att kunna bemanna de verksamheter som planeras men om detta kommer ske genom att personer från andra delar av Sverige flyttar hit eller om det kommer skapa flyttströmmar mellan kommunerna här i norr är oklart. Indikationer är att rekrytering till dessa industrier även sker från andra länder då det är svårt att hitta personal lokalt. Ett möjligt scenario är att den inflyttning som krävs för dessa industrier även medför en befolkningsökning i Piteå och Älvsbyn. Ett annat scenario är det motsatta där närliggande kommuner ökar sin befolkning på bekostnad av Piteå och Älvsbyn.

De stora industrisatsningarna kommer troligtvis även skapa flera mindre industrisatsningar inom Norr- och Västerbotten. Detta i kombination med en befolkningsökning inom Piteå och Älvsbyn samt närområdet innebär troligtvis en högre belastning av vägnätet både av personbilar, tung trafik samt farligt gods.

Norrbottniabanan efter Norrlandskusten planeras passera genom Piteå centralort för att sedan fortsätta vidare norrut i anslutning till E4 mot Luleå.³ Banan kommer öka gods- och persontrafiken efter järnväg avsevärt inom Piteå kommun och möjligtvis minska tågtrafiken i Älvsbyns kommun. Med en ökad trafik ökar även sannolikheten för en händelse kopplad till tågtrafik. Hur banan kommer påverka befolkningsutvecklingen för Piteå och Älvsbyn är dock svårt att bedöma, troligtvis är inverkan av

² <https://www.scb.se/>, Statistiska tätorter 2022; befolkning och landareal per tätort och kommun

³ [Norrbotniabanan - www.trafikverket.se](http://www.trafikverket.se)

kommande industrietableringar i gränskommunerna större på befolkningsutvecklingen än den inverkan Norrbottniabanan kommer få.

I Älvsbyn planerar Boliden att starta upp den nedlagda gruvverksamheten i Laver. Boliden har ansökt om tillstånd men fått avslag då det ansågs saknas delar i ansökan. Det finns planer på en ny ansökan men vad utfallet vid en ny ansökan blir är oklart. Hur en uppstart av gruvan kommer påverka Älvsbyn är oklart men ett troligt utfall bör vara en ökad befolkningsutveckling. Det kommer även påverka samhället ur risksynpunkt då det mest troligt genererar fler tunga transporter och transport av farligt gods inom kommunen.

3 Styrning av skydd mot olyckor

Piteå och Älvsbyns kommun har en gemensam räddningsnämnd för Räddningstjänsten Piteå-Älvsbyn; Gemensam räddningsnämnd Piteå-Älvsbyn. Nämnden består av fyra ledamöter och fyra ersättare, två ledamöter och två ersättare från vardera kommun. Piteå är värdkommun och Räddningstjänsten Piteå-Älvsbyn ingår i Piteå kommuns organisation som egen förvaltning. Samtlig personal inom Räddningstjänsten Piteå-Älvsbyn är anställda av Piteå kommun.

Kommunfullmäktige i Piteå har antagit handlingsprogram för förebyggande verksamhet och räddningstjänst 2023-06-26. Kommunfullmäktige i Älvsbyn har antagit handlingsprogram för förebyggande verksamhet och räddningstjänst 2023-06-19. Det antagna handlingsprogrammet ersätter tidigare handlingsprogram antaget 2020-11-30.

Kommunernas ansvar enligt LSO åligger som utgångspunkt Gemensam räddningsnämnd Piteå-Älvsbyn. I Piteå kommun ligger ansvaret för att förebygga trafikolyckor, drunkningar och utsläpp av farliga ämnen dock hos Samhällsbyggnadsnämnden, Kultur- och fritidsnämnden samt Miljö- och tillsynsnämnden. I Älvsbyns kommun ligger ansvaret för att förebygga trafikolyckor, drunkningar och utsläpp av farliga ämnen hos Miljö- och byggnämnden samt det kommunägda bolaget Älvsbyns Energi AB. Ansvar för brandvattenförsörjning genom fungerande brandpostnät på strategiska platser åligger i Piteå kommun det kommunägda bolaget Pireva, samt delvis Fastighets- och Servicenämnden. I Älvsbyn är det Älvsbyns Energi AB som ansvarar för brandpostnätet. Gemensam räddningsnämnd Piteå-Älvsbyn har samordningsansvaret för kommunernas skydd mot olyckor enligt LSO.

4 Risker

För att beskriva riskerna i kommunerna utifrån de olika olyckstyperna har en jämförelse gjorts med nationell statistik från Myndigheten för samhällsskydd och beredskaps (MSB) statistik- och analysverktyg IDA. Där har jämförelseområden granskats med Piteå samt Älvsbyns kommun som grund. Jämförelsen har utgått från åren 2018–2021, anledningen till att det inte baserats på ett längre tidsperspektiv är att räddningstjänstens inrapporteringssystem ändrades 2018 och att det då uppstod omfattande förändringar gällande benämningar, definitioner och indata i statistiken. De områden som jämförts är:

- Hela Sverige
- Norrbotten
- Örnsköldsviks kommun (Piteå kommun)
- C6. Mindre stad/tätort (Piteå kommun)
- Vindelns kommun (Älvsbyns kommun)
- B5. Lågpendlingskommun nära större stad (Älvsbyns kommun)

Syftet är att få ett nationellt och regionalt perspektiv och även en jämförelse med områden med likvärdiga förutsättningar inom demografi, geografi och näringsliv. Olika jämförelser har gjorts beroende på olyckstyp och den information som beskrivs i MSB:s ”Beskrivning av olyckor som kan leda till räddningsinsats, Nationellt underlag som stöd och fördjupning till arbetet med kommunens handlingsprogram enligt lagen om skydd mot olyckor”. När olika områdens frekvens av larm har analyserats har de baserats på antal insatser per 1000 invånare.

4.1 Övergripande

Riskbilden inom Piteå kommuns geografiska ansvarsområde är komplex och förändras ständigt. I kommunen finns skog, sjöar och vattendrag, stora trafikleder, viss höghusbebyggelse men även stora industrier och publika anläggningar med flertalet större evenemang årligen. Det finns också stadsbebyggelse och flera tätorter vilka innebär en differentierad och komplex riskbild. Andelen äldre invånare i kommunen är relativt hög. Äldre är också en grupp som är högt representerade bland de som skadas eller avlider till följd av bränder nationellt.

Riskbilden inom Älvsbyns kommuns geografiska ansvarsområde är komplex och förändras ständigt. I kommunen finns skog, sjöar och vattendrag, stora trafikleder samt ett antal stora industrier. Det finns mindre stadsbebyggelse och ett antal tätorter vilka innebär en differentierad och delvis komplex riskbild. Andelen äldre invånare i kommunen är relativt hög. Äldre är också en grupp som är högt representerade bland de som skadas eller avlider till följd av bränder nationellt.

Både Piteå och Älvsbyns kommun strävar mot en befolkningsökning de närmaste åren och har gjort det under en längre tid. De stora industrisatsningarna som sker i närområdet kan ha positiv inverkan på denna strävan. En befolkningsökning skulle troligtvis även innebära en ökning av samtliga olyckstyper. De indikationer som finns på att befolkningen inom kommunerna ökar i ålder skulle också kunna leda till fler dödsfall kopplat till brand i byggnad, detta då det samtidigt är fler äldre som bor hemma längre.

Under perioden 2018 t.o.m. 2021 så har det genomförts omkring 480–580 insatser per år i Piteå kommun och omkring 90-110 insatser per år i Älvsbyns kommun enligt MSB:s statistik- och analysverktyg IDA, se tabell 1 för sammanställning. Av dessa insatser utgör omkring 200-250 (Piteå) samt 20-30 (Älvsbyn) automatlarm utan brandtillbud, vilka numera inte betraktas som en

räddningsinsats enligt LSO. Den vanligaste förekommande typen av räddningsinsats i både Piteå och Älvsbyns kommun är trafikolycka följt av brand eller brandtillbud i byggnad och brand eller brandtillbud i annat än byggnad. Flertalet räddningsinsatser genomfördes på eftermiddagar och kvällar, framför allt avseende bränder och trafikolyckor. Några skäl till att denna trend skulle förändras framöver har inte identifierats.

Vid jämförelse med riksgenomsnittet per 1000 invånare under perioden 2018 t.o.m. 2021 så har både Piteå och Älvsbyns kommun en högre andel brand i byggnad, trafikolycka och drunkning än Sverige i stort. Älvsbyns kommun ligger även över riksgenomsnittet när det kommer till bränder i skog och mark. För övriga insatser ligger kommunerna lägre eller likt riksgenomsnittet.

Tabell 1. Antal larm utifrån händelsetyper i IDA under perioden 2018-2021 för Piteå och Älvsbyns kommun.

Händelse	Antal insatser totalt Piteå	Per 1000 inv./år Piteå	Antal insatser totalt Älvsbyn	Per 1000 inv./år Älvsbyn	Per 1000 inv./år Riket
Brand eller brandtillbud i byggnad	221	1,31	54	1,68	1,06
Brand eller brandtillbud i fordon eller fartyg utomhus	88	0,52	18	0,56	0,49
Brand eller brandtillbud i skog och mark	70	0,41	31	0,96	0,56
Brand eller brandtillbud i avfall eller återvinning utomhus	16	0,10	2	0,06	0,22
Brand eller brandtillbud i annat	35	0,21	11	0,34	0,25
Trafikolycka	403	2,39	75	2,33	1,82
Begränsat läckage av drivmedel eller olja	24	0,14	8	0,28	0,27
Annat utsläpp eller fara för utsläpp av farligt ämne	14	0,08	1	0,03	0,06
Drunkning eller drunkningstillbud	21	0,12	3	0,09	0,07
Själv mord eller självmordsförsök	11	0,06	1	0,03	0,19
Hiss, risk för personskada	7	0,04	-	-	0,04
Fastklämd person	6	0,03	-	-	0,03
Annan nödställd person	13	0,08	-	-	0,09
Stormskada	1	0,01	-	-	0,06
Ras, skred eller slamström	2	0,01	-	-	0,00
Annan naturolycka	2	0,01	-	-	0,01
Ras i byggnad eller annan konstruktion	1	0,01	-	-	0,01
Läckage från vattenledning	3	0,02	1	0,03	0,06
Annan vattenskada	6	0,04	-	-	0,05
Nödställt djur	15	0,09	1	0,03	0,05
Annan olycka eller tillbud	35	0,21	2	0,06	0,22
Automatlarm utan brandtillbud	931	5,51	104	3,23	3,42
Annan händelse utan risk för skada	88	0,52	48	1,49	0,80
Akut sjukvårdslarm	69	0,41	29	0,90	1,28
Annan hjälp till ambulans	47	0,28	19	0,59	0,26
Hjälp till polis	1	0,01	-	-	0,03
Övrigt annat uppdrag	44	0,26	13	0,40	0,80

Piteå kommuns geografi utgör en variation mellan stad, landsbygd, kust och skog. Älvsbyns kommun består till stor del av skog i kuperad terräng med berg och dalstråk. Stora skogsområden finns i båda kommunerna och utgör därmed en risk för större skogsbränder. Risken förväntas öka i samband med klimatförändringar. Klimatförändringarna kan också orsaka mer extremväder, som kraftig nederbörd och torka under sommarhalvåret och snöoväder och kyla på vintern, vilket ökar riskbildningen i kommunerna. För Piteå kommun finns en klimatanpassningsplan framtagen och arbete med klimatanpassning pågår kontinuerligt, i detta arbete medverkar Räddningstjänsten Piteå-Älvsbyn.

Inom både Piteå och Älvsbyns kommun finns skyddsvärda naturområden, både i form av Natura 2000 och naturreservat.

Genom kommunerna passerar ett antal större vägar så som E4, 373, 374 och 94. Många av trafikolyckorna som inträffar i kommunerna sker på någon av dessa vägar. De pågående satsningarna inom industrin i närområdet skulle kunna medföra en ökad pendling med personbil samt ökad mängd tung trafik med bl.a. farligt gods. Möjlighet till en befolkningsökning inom kommunerna finns även med anledning av detta och alla dessa faktorer skulle troligtvis även öka antalet trafikolyckor.

Större samlingslokaler finns främst inom centrala Piteå, det finns även några i Älvsbyn samt i vissa tätorter. Större evenemang så som Piteå Summer Games, Stora Nolia, Pite Dansar och ler och diverse arrangemang på Pite Havsbad medför under perioder en stor befolkningsökning i Piteå med påverkan på riskbilden ur både trafik- och ur brandspekt. Storforsen i Älvsbyns kommun är ett stort turistmål under sommarhalvåret där det även hålls större musikalarrangemang. Kulturhistoriska byggnader finns också i kommunerna, vanligtvis i form av kyrkor men även andra historiska byggnader som är klassade som byggnadsminnen enligt kulturmiljölagen.

I Piteå och Älvsbyn finns ett flertal större industriverksamheter inom framför allt träindustrin. I Piteå finns även ett flertal större kemiska industrier och i Älvsbyn en stor livsmedelsverksamhet. Den samhällsutveckling och industrietablering som sker i närområdet kommande år kommer troligtvis även kunna påverka industriutveckling inom Piteå och Älvsbyns kommun vilket kan öka riskbilden ytterligare. I Piteå kommun finns flera farliga verksamheter varav en anläggning är klassad som Seveso högre kravnivå. De mest allvarliga riskerna kopplat mot farliga verksamheter och Seveso anläggningar bedöms vara omfattande bränder och okontrollerade utsläpp av farliga ämnen som kan orsaka allvarliga skador på människor och miljö.⁴

Några av de mest framträdande förhållanden som identifierats och som skulle kunna leda till stora eller komplexa olyckor är:

- Antalet olyckor och andra händelser till följd av extremväder ökar. Det kan gälla torka och värmeböljor, skogsbränder, snökanoner, stormar, översvämningar, skyfall och liknande.
- Olyckor med utsläpp av farliga ämnen och bränder i anslutning till anläggningar med farliga verksamheter.
- Industrier som klassas som farlig verksamhet och omfattande mängder av transporter av farligt gods i eller i närheten av tätbebyggda områden.
- Bränder i stora eller komplexa byggnader som allmänna verksamheter, skolor, industrier, kulturhistoriska byggnader eller vårdboenden.

Beskrivningarna och analyser i avsnitt 4.2 t.o.m. avsnitt 5 nedan är sammanfattningar hämtade från MSB:s "Beskrivningar av olyckor som kan leda till räddningsinsats". Statistik för Piteå och Älvsbyns kommun har hämtats från IDA för att kunna jämföra och bedöma riskbilden för Piteå och Älvsbyns kommun mot riket.

---

⁴ [Farlig verksamhet och Seveso - Krisberedskap \(pитеa.se\)](http://pитеa.se)

4.2 Brand i byggnad

Trenden för brand i byggnad är relativt konstant i riket men i relation till befolkningsökningen är den avtagande. Brand i byggnad delas här upp i undergrupperna brand i bostad, brand i vårdmiljö, brand i skola eller förskola, brand i övriga allmänna verksamheter, brand i industri, brand i byggnad med kulturhistoriskt värde, och brand i övriga verksamheter.

4.2.1 Brand i bostad

Cirka 60% av alla bränder i byggnad i landet är bostadsbränder och räddningstjänsterna i Sverige larmas till ca. 6000 brand i bostad varje år. De flesta händelser med brandtillbud i bostad inträffar hos följande grupper; ung ålder, ensamstående med barn, arbetslösa, utlandsfödda och låg utbildningsnivå. Nationellt inträffar bostadsbränderna oftast i villor eller flerbostadshus. Det vanligaste startutrymmet är kök (40%) följt av vardagsrum (7%) och skorsten (6%), där den vanligaste värmekällan varit spis (25%).

Nationellt finns ett antal riskfaktorer som visar på en ökad risk att omkomma vid brand i byggnad. Riskfaktorerna är nedsatt rörelse- och kognitiv förmåga, missbruksproblem och rökning. Det omkommer fler män än kvinnor i bostadsbränder. Mer än hälften av de omkomna i åldersgruppen 20 – 64 år hade konsumerat alkohol i samband med olyckstillfället. Flest omkomna vid bostadsbränder finns i åldersgruppen 45 – 64 år, därefter 65 – 79 år men även personer i åldersgruppen 80 eller äldre är kraftigt överrepresenterade i dödsbränder.

I Piteå och Älvsbyn kan man se att startutrymmet till största del är i kök. Även eldstadsrelaterade bränder är rätt vanligt förekommande. Erfarenhetsmässigt går det se en ökning av antalet eldstadsrelaterade bränder i samband med kraftig kyla. Orsaken till detta bedöms vara för intensivt eldande.

4.2.2 Brand i vårdmiljö

Nationellt har bränder i sjukhus och hälsocentraler varit mest frekventa av de bränder som skett i vårdmiljöer. De vanligaste brandsakerna har varit oavsiktlig följd av mänsklig handling och fel i utrustning. Köket har varit det vanligaste utrymmet där bränder startar. I den kategorin räknas även psykisk öppen- och sluten vård, kriminalvård, äldreboenden och gruppboenden. Vid de flesta fall av brand i vårdmiljö har inga personskador skett men det finns en överhängande risk för störning av samhällsviktig verksamhet vid denna typ av brand.

Den lokala statistiken för Piteå och Älvsbyns kommuner inom brand i vårdmiljö är väldigt begränsad och det går därför inte dra några långtgående slutsatser.

Inom Piteå kommun finns det ett sjukhus och ett antal hälsocentraler på några olika orter. I Piteå finns även en länsgemensam psykiatrisk kriminalvård. Ett stort antal äldreboenden finns även i kommunen och ännu fler gruppboenden med olika typer av inriktning. I Älvsbyn finns ett äldreboende och ett antal gruppboende med olika inriktning. Det byggnadstekniska och organisatoriska brandskyddet i denna typ av verksamheter är betydligt högre än vanliga boenden vilket gör att konsekvenserna av en brand ofta kan begränsas.

4.2.3 Brand i skola eller förskola

Nationellt har bränder i skola eller förskola ofta varit avsiktliga. På skolor har bränderna ofta börjat dagtid på en toalett eller i korridoren och på förskolor i köket eller utanför byggnaden. Nationellt så varierar antalet bränder under året, veckan och dygnet. Bränder i skolor är färre till antalet under sommarmånaderna, helger och nätter. Ibland kan en skola drabbas av flera återkommande bränder.

Ofta upptäcks dessa bränder fort och kan släckas, men de skapar en oro och störning i verksamheten. Större bränder leder i stället till omfattande och långvariga störningar i verksamheten.

Antalet bränder i skola och förskola inom Piteå och Älvsbyns kommun är väldigt låga för perioden 2018-2021 och det begränsade antal bränder gör en jämförelse med andra områden osäker. Det pågår ett kontinuerligt arbete med att årligen informerar elever i årskurs 7 och årskurs 1 på gymnasiet i brandsäkerhet, det skulle kunna vara en anledning till att det är så få bränder i dessa miljöer. Stora delar av gymnasieskolan Strömbackaskolan i Piteå förstördes i en brand 1989 under ett taklägningsarbete. Eftersom det skedde under sommarlovet stod skolan tom men konsekvenserna av branden blev stora både ekonomiskt och logistiskt. Strömbackaskola branden finns i mångas minnen och målet att förhindra likvärdig händelse i framtiden finns inom organisationen.

4.2.4 Brand i övriga allmänna verksamheter (utom skola, förskola och vård)

Nationellt inträffar de flesta bränder inom övriga allmänna verksamheter i verksamheterna handel, restaurang, eller danslokal och hotell. Den vanligaste brandorsaken har varit fel i utrustningen och branden har ofta startat i köket. Nationellt varierar inte antalet bränder i större omfattning mellan tider på året eller dagar under veckan. Det inträffar något fler bränder dagtid för handel medan det sker något fler bränder under kvällar och nätter på hotell, restauranger och danslokaler.

Bränder i allmänna verksamheter är svåra att beskriva generellt då det är stora skillnader i förutsättningar vid en brand. Bränder i kontor blir oftast mindre och mer begränsade medan bränder i restauranger eller affärslokaler utanför verksamhetstid tenderar att bli större. Bränder i publika lokaler har förutsättningar att bli katastrofbränder med många skadade. Vid brand i idrottsanläggningar, nattklubbar eller restauranger där persontätheten kan vara hög är utrymningsmöjligheterna avgörande.

Variationen inom olyckstypen är relativt stor. Piteå och Älvsbyns kommun ligger lågt mot jämförelseområden när det gäller bränder i allmänna verksamheter. Orsak och startutrymme är svårt att dra några slutsatser kring då antalet händelser är relativt begränsat.

4.2.5 Brand i byggnad med kulturhistoriskt värde

Byggnader kan på olika sätt ha ett kulturhistoriskt värde. Vissa är skyddade i en detaljplan och andra kan anses vara en kulturhistoriskt värdefull byggnad enligt lag. Nationellt har de vanligaste brandorsakerna varit fel i utrustningen och det vanligaste utrymnet där branden startar har varit i köket eller i en samlingslokal. Få bränder har fått en större spridning. En tidig upptäckt, exempelvis med hjälp av automatiskt brandlarm, har begränsat brandspridningen.

Den nationella statistiken från händelserapporterna är inte kvalitetssäkrad när det kommer till vilka byggnader som är klassade med kulturhistoriskt värde, då statistiken baseras på räddningstjänstens egna uppgifter och inte ett nationellt register. Det som däremot är tydligt är att många av dessa byggnader under perioder kan vara obemannade och att vidarekopplat automatiskt brandlarm visar på god effekt att minska brandspridningen och egendomsskador i kulturhistoriska byggnader.

Den lokala statistiken för Piteå och Älvsbyns kommuner inom brand i kulturhistoriska byggnader är väldigt begränsad och det går därför inte dra några långtgående slutsatser. Inom kommunerna har vissa av de kulturhistoriska byggnaderna ett vidarekopplat automatiskt brandlarm till räddningstjänsten.

4.2.6 Brand i industri

Nationellt har bränder i industrier ofta berott på fel i utrustningen och få bränder har uppstått med avsikt. Bränder har ofta startat i en produktionslokal eller verkstad sett ur ett nationellt perspektiv. Även i Piteå och Älvsbyn har huvudorsaken ofta varit fel i utrustningen i produktionslokalen. Piteå ligger högre och Älvsbyn ligger lägre än riksnittet när det gäller brand i byggnad, industri, per 1000

invånare. Stora industribränder är trots antalet industrier ändå få. Branden på Polarbröd i Älvsbyns kommun där i princip hela fabriken förstördes är dock en av de största industribränderna i Sverige.

I Piteå och Älvsbyns kommun finns flera större papper-/massa- och träindustrier så som SCA, Smurfit Kappa, Stenvalls Trä, Lindbäcks, Lundqvist Trävaru samt Älvsbyhus. I Piteå finns även ett flertal större kemikalieindustrier så som Wibax, Sunpine och Skoogs Tank. I Älvsbyn finns en större livsmedelsfabrik, Polarbröd, som återuppstått ur askan från den tidigare fabriken som i princip brann ner till grunden 2020. Branden på Polarbröd visade hur komplicerad en brand i en större byggnad kan bli och arbete med att se över det byggnadstekniska brandskyddet och insatsplaneringen för större byggnader pågår i både Piteå och Älvsbyn.

4.3 Brand utomhus

4.3.1 Brand i fordon eller fartyg

Nationellt har bränder i fordon eller fartyg ofta inträffat på natten och många har då varit avsiktliga. Det har även funnits en hel del bränder som har inträffat dagtid då fordonet varit under färd och berott på fel på utrustning. Det senare är oftast anledning till bränder i fordon i Piteå och Älvsbyn då en ytterst liten del av bränderna bedömts vara orsakade av avsiktlig mänsklig handling. Mängden anlagda bränder i fordon för kommunerna är väldigt mycket lägre än rikssnittet. I kommunerna har det främst förekommit bränder i personbilar men även lastbilar finns representerade.

Utvecklingen inom nya drivmedel är stor och skapar utmaningar för räddningstjänsten. Utmaningen består av att välja lämplig släckmetod utifrån drivmedelstyp och övriga omständigheter vid olyckan. Utöver de gamla drivmedlen diesel och bensin, finns nu flera olika varianter inom olika typer av drivmedel som el, bränsleceller och gas. Riskerna kring detta måste hanteras både vid laddning och tankning, under körning och vid parkering.

Då Piteå kommun är en kustkommun och även har en större hamn finns risk för bränder i både mindre fritidsbåtar och större fartyg. Det har historiskt inte skett några större bränder i fartyg i närområdet.

4.3.2 Brand i skog eller mark

Bränder i vegetation i skog och mark har till stor del inträffat under senvår och sommar. För de flesta av bränderna som uppstått i Sverige har det inte gått att bedöma hur branden startade men den vanligaste värmekällan har varit eldning utomhus och den vanligaste orsaken har varit olika mänskliga aktiviteter. En mindre andel av alla bränder har haft en naturlig orsak i form av åska då blixtnedslag antänt vegetationen.

Även i Piteå och Älvsbyns kommun är mänsklig handling största orsaken till skogsbrand, där mänsklig handling utan avsikt är störst följt av okänd orsak. I kommunen startar skogsbrandsäsongen senare än i södra Sverige. Oftast börjar säsongen med en period av gräsbränder för att senare, med grönska i skog och mark övergå till skogsbränder.

Längden och intensiteten på de olika perioderna beror helt på snösmältningen under försommaren och väderförhållandena under resterande del av sommaren och hösten. Mer extremväder förväntas leda till varmare och torrare somrar med en ökad risk för skogsbränder. Historiskt har mängden och storleken på skogsbränder varierat stort mellan åren. 2014 och 2018 inträffade flera stora skogsbränder nationellt i Sverige, dessa gånger klarade sig Piteå kommun bra då endast ett fåtal mindre bränder inträffade i kommunen. I Älvsbyns kommun inträffade dock ett antal större bränder under 2018.

Risken för stora skogsbränder i Piteå och Älvsbyn kan ses som förhållandevis stor och skogsbränder likt de som inträffade 2014 och 2018 kan inträffa även här då det finns mycket stora sammanhängande skogsområden, delvis i anslutning till sammanhållen bebyggelse. Historiskt har inte skogsbränder spridits från skog till byggnader i kommunerna, däremot kan det vid gräsbränder ibland ske en snabb brandspridning och en spridningsrisk mot byggnader. Antalet inträffade bränder i Piteå kommun ligger något lägre än för jämförelseområden och rikssnittet när det gäller inträffade skogsbränder per 1000 inv. För Älvsbyns kommun gäller det omvända där antalet är högre än jämförelseområden och rikssnittet.

4.3.3 Brand i avfall eller återvinning utomhus

Nationellt inträffar de flesta bränder i avfall eller återvinning under nätter och helger och är avsiktliga. Konsekvenserna från dessa bränder blir sällan stora om inte brandspridning skett till annat objekt.

I Piteå och Älvsbyns kommun går det att konstatera att flest bränder inträffar under kvällar och nätter. För omkring hälften av dessa är orsaken okänd och hälften beror på mänsklig handling, varav de flesta är med avsikt. Utifrån statistiken de senaste tre åren ligger kommunen under rikssnittet och i underkant med övriga jämförelseområden utifrån inträffade händelser per 1000 invånare.

I kommunerna är den största risken inom brand i avfall eller återvinning inte de mindre bränder som uppstår i containrar eller liknande, utan i stället brand i stora återvinningsanläggningar eller industrier med materialåtervinning. På återvinningsanläggningen i Öjebyn i Piteå kommun sker nästintill årligen bränder som riskerar att bli stora och långdragna bränder, en risk som troligtvis kommer fortsätta finnas.

4.4 Trafikolycka

Både nationellt och i jämförelseområdena kan man se en ökning av antalet trafikolyckor. Orsaken till detta kan främst förklaras av ändrade larmrutiner och inte av att det sker fler trafikolyckor. Piteå och Älvsbyns kommun ligger i linje med övriga jämförelseområden när det gäller mängden trafikolyckor. I kommunerna kan man dock se en minskad mängd trafikolyckor under perioden 2018–2021.

Antalet trafikolyckor är i Piteå kommun omkring 100 st per år, för Älvsbyns kommun är antalet 15-25 per år. Den helt klart vanligaste huvudorsaken till dessa är oavsiktlig följd av mänsklig handling och det vanligaste trafikelementet är personbil. I samband med väderomslag som vinterns första halka, när vinterdäcken inte hunnit bytas eller i samband med snöstormar uppstår ofta ett antal trafikolyckor.

Nationellt har man senaste åren sett en ökning av antalet mopedbilar på vägarna, genom detta ökar också antalet olyckor. Risken med detta ökar därmed också när krocksäkerheten på dessa fordon är betydligt lägre än för personbilar.⁵ Lokalt i Piteå och Älvsbyn är även A-traktorer (Epor) något som påverkar riskbilden efter vägarna och bedömningen är att A-traktorer är inblandade i rätt många trafikolyckor.

4.4.1 Trafikolycka, personbil

Nationellt har flest trafikolyckor med personbil skett under vintern, november-januari, på fredagar och under eftermiddag mellan kl. 16 och 17. I omkring 85% av alla händelser har en personbil varit inblandad.

⁵ [Mopedbilar är krockfarliga – försäkringsbolag varnar | Teknikens Värld \(expressen.se\)](#)

Piteå och Älvsbyns kommun ligger något högre än riket men i linje med jämförelseområden när det gäller trafikolyckor med personbil. I kommunerna kan även en trend ses på en ökad mängd trafikolyckor under vinterhalvåret men det sker även rätt många trafikolyckor under de varmare delarna av året, troligtvis kopplat till den ökade biltrafiken med anledning av turismen.

4.4.2 Trafikolycka, tunga fordon – lastbil

Nationellt har tunga lastbilar varit inblandade i var fjärde trafikolycka med dödlig utgång. Flest trafikolyckor med tunga fordon har skett under januari-mars, på vardagar och under dagtid, mellan kl. 07 och 18. Olyckor med tunga fordon innebär en hög sannolikhet att personer omkommer eller skadas allvarligt. Nationellt omkommer omkring 50 personer per år i olyckor med tunga fordon, av dessa har omkring 4–6 själva färdats i fordonet.

I Piteå och Älvsbyns kommun, likt nationellt, inträffar flest trafikolyckor med tunga fordon under dagtid på vardagar, efter midnatt sker i princip inga olyckor med tunga fordon. Flest olyckor sker vintertid, främst under december – mars.

Olycksrisken för lastbilar registrerade i utlandet är högre än för svenskregistrerade dragbilar och lastbilar, utifrån den statistik som rapporterats in av räddningstjänsterna. En faktor som sannolikt har stor betydelse för den ökade olycksstatistiken hos utlandsregistrerade fordon, är förarnas kunskap om risker och deras erfarenhet av hur fordonskombinationen beter sig på vinterväglag.⁶

4.4.3 Trafikolycka, tunga fordon – buss

Nationellt har antal insatser med buss inblandat legat på en relativt konstant nivå. Flest trafikolyckor med buss har skett under vintermånaderna november till januari, på vardagar och under dagtid, främst vid tiderna kl. 07–09 och kl. 14–18.

Trafikolyckor med bussar sker relativt sällan i Piteå och Älvsbyn och det är därför svårt att utifrån inträffade händelser dra några definitiva slutsatser. Utifrån att inträffade olyckor är relativt få så kommer också skillnaderna mellan åren att slå relativt stort, med vissa toppar och dalar.

En stor risk gällande bussolyckor är när de inträffar på större vägar och där bussen i hög hastighet åker av vägen. Denna typ av olycka med flera skadade eller omkomna inträffar omkring vartannat eller vart tredje år i Sverige. Liknande olyckor skulle kunna uppstå i både Piteå och Älvsbyns kommun.

Räddningstjänstens och ambulansens uppdrag på denna typ av händelse är att snabbt och säkert transportera in skadade till sjukvård. Begreppet ”The Golden Hour” används i traumaomhändertagande och innebär att patienter ska ha kommit till definitiv sjukvård inom en timme. Detta är en stor utmaning särskilt vintertid och i kommunernas ytterområden.

Nya bussmodeller med ny design och alternativa drivmedel som vätgas och batterier kommer snabbt in i trafiken. Här ställs nya krav på räddningstjänsten att följa med i utvecklingen.

4.4.4 Trafikolycka, spårtrafikolycka

I Piteå och Älvsbyns kommun går stambanan i nord-sydlig riktning. Inom Piteås gränser passerar banan genom västra delen av kommunen långt från central Piteå. I Älvsbyns kommun passerar banan genom centralorten och ett antal mindre samhällen inom kommunen. Mellan Piteå och Älvsbyns går även Piteabanen, den är dock inte trafikerad med persontrafik. Byggnationen av Norrbottenbanan mellan Umeå och Luleå gör att räddningstjänsten måste säkerställa förmåga att hantera de risker som

---

⁶ [Utredning av säkerhetshöjande åtgärder för korta dragbilar - Transportstyrelsen](#)

kopplas mot järnvägen då den planeras passera genom Piteå centralort, både ur persontrafik och godstrafik hänseende.

Olyckor efter järnväg med persontrafik liknar på många sätt olyckor med bussar. Många människor kan vara inblandade, olyckan kan inträffa i hög fart och långt från räddningsresurser. Tågolyckor ökar utmaningen då de även kan inträffa långt från farbar väg och att järnvägens kontaktledningsanläggning utgör en risk vid olyckor. I Piteå kommun har trafikolyckor på järnväg inträffat, dock med godstrafik och inte persontrafik men olyckor med persontrafik skulle kunna ske inom både Piteå och Älvsbyns kommun.

4.5 Olycka med farliga ämnen

Inom olyckstypen farliga ämnen finns två olika undergrupper utifrån omfattningen på läckaget eller utsläppet. Olyckor med farliga ämnen innefattar främst utsläpp av brandfarliga, explosiva, giftiga, frätande eller radioaktiva ämnen. Men olyckstypen kan även beröra andra händelser som brandpåverkad gasflaska, temperaturstegring i tank med farliga ämnen och liknande.

4.5.1 Begränsat läckage av drivmedel eller olja

Nationellt utgör begränsat läckage omkring 80% av alla olyckor och tillbud med farliga ämnen. Nationellt sker de flesta olyckor under dagtid på vardagar och under sommaren. Skadorna i dessa fall är oftast egendomsskador men även miljöskador inträffar.

I Piteå och Älvsbyns kommun sker utsläpp av begränsad karaktär väldigt sällan jämfört med riket. I Piteå och Älvsbyn inträffar de flesta olyckor av denna typ dagtid på vardagar och under sommaren.

Det utspillda ämnet är oftast av mindre mängd och vanligast förekommande är någon form av drivmedel. Utsläpp av drivmedel är en ständig risk inom kommunerna, vissa mer känsliga områden för dessa utsläpp finns även inom kommunerna i form av vattentäkter eller naturkänsliga områden.

4.5.2 Annat utsläpp eller fara för utsläpp av farliga ämnen

Nationellt har utsläpp eller fara för utsläpp av farliga ämnen utgjort 20% av alla olyckor och tillbud med farliga ämnen. De flesta olyckor har inträffat dagtid under vardagar och under sommaren. Utsläpp av farliga ämnen har oftast haft större konsekvenser än begränsat läckage.

I Piteå och Älvsbyn utgör denna typ av händelse omkring 10% av samtliga olyckor och tillbud med farliga ämnen. Underlaget av inträffade händelser är däremot för litet för att kunna dra några slutsatser om när denna olyckstyp vanligtvis inträffar. Utifrån en jämförelse med jämförelseområden så ligger kommunen i linje med dessa.

Olyckstypen inträffar relativt sällan i Piteå och Älvsbyn och då med en variation av olycksorsaker. Risken för olyckor inom denna olyckstyp finns dock, bl.a. pga. en stor mängd olika industrier varav flera av dessa förvarar och hanterar olika typer av farliga ämnen. Inom kommunerna finns även flera transportleder med farligt gods, inom väg, järnväg och till sjöss. Risken för en olycka där ett större utsläpp eller olyckor med farligt gods inträffar är inte försumbar.

Genom att Piteå kommun har en lång kuststräcka så finns även risken för oljepåslag utefter kustlinjen. I anslutning till hamnområdet har det skett ett antal utsläpp i varierande storlek i närtid. I Piteå centralort har även oljeutsläpp av varierande storlek i Piteälvens strömmande vatten förekommit ett antal gånger i närtid. Närliggande industrier har gett upphov till ett antal men troligtvis har utsläpp även skett från en gammal bogserarbåt, Munksund 5, som sänktes i älven på 60-talet. I Piteälven finns även ett fåtal kraftverk som riskerar ge upphov till oljeutsläpp.

4.6 Naturolycka

Inom olyckstypen Naturolyckor finns fyra undergrupper: Stormskador, Översvämning av vattendrag, Översvämning av dagvatten- eller avloppssystem och Ras eller skred. Ett fenomen som inträffat i Piteå och Älvsbyns kommun samt närområdet med jämna mellanrum men inte ingår i ovanstående olyckstyper är så kallade snökanoner, vilka orsakar enorma snömängder på kort tid i mindre delar av kommunen vid vissa väderförhållanden.

Naturolyckor kan vara svåra att förebygga och därmed är det kvarvarande alternativet att minska konsekvensen när de inträffar. Utifrån vilken typ av naturolycka som inträffar resulterar det i olika konsekvenser och samhällspåverkan, vilket också kräver olika typer av förebyggande åtgärder. Olyckstypen naturolyckor inträffar relativt sällan i kommunen och med olika frekvens mellan de olika undergrupperna. Det är däremot viktigt att samhällets gemensamma resurser är förberedda för utmaningarna som följer av en naturolycka.

Klimatförändringar gör att naturolyckor förväntas öka. Skyfall och stormar förväntas öka, vilket i sin tur leder till att områden översvämmas och att risken för ras och skred också kan öka.

4.6.1 Stormskador

Nationellt så har stormar inträffat oregelbundet. Stormar kan orsaka mycket stora direkta och indirekta konsekvenser. Egendomsskador samt inträffade störningar eller fara för störning av samhällsviktig verksamhet har varit de vanligaste konsekvenserna vid inträffade skador. Det varierar mycket mellan åren, men med ett medelvärde på 900 inträffade stormskador i Sverige årligen.

Stormskador kan vara av mindre karaktär som en enskilds skadade egendom till mer omfattande stormskador över stora områden. Följdskadorna kan utgöra materiella skador, produktionsbortfall, störningar i samhällets funktionalitet samt skador och omkomna personer. Elförsörjning, elektroniska kommunikationsmedel och transporter är de viktiga samhällsfunktioner som i första hand kan drabbas.

I Piteå och Älvsbyn har i princip inga stormskador rapporterats under perioden 2018–2021.

4.6.2 Översvämning av vattendrag

Översvämning av vattendrag är beroende av lokala förhållanden och variation av väderlek, som t.ex. nederbörd, snösmältning, stigande havsnivåer i samband med stormar och isproppar. Händelserna kan få mycket stora direkta och indirekta konsekvenser. Egendomsskador har varit den vanligaste konsekvensen vid inträffade skador.

Historiskt i Piteå och Älvsbyn har det skett få översvämningar av vattendrag vilket medför att det inte från statistiken går att dra några slutsatser. Vattennivåerna i Piteälven påverkas dock varje vår av vårfloden men påverkan på samhället med anledning av detta beror på hur kraftig den blir. Älvsbyns centralort har påverkats av detta ett antal gånger historiskt och stora delar av centralorten ligger ur översvämningshänseende lågt placerat.

För Piteälven finns översvämningsskartering genomförd för både Piteå och Älvsbyns kommun. Övriga vattendrag är inte översvämningsskarterade. Skarteringen för 100- och 200-årsflöde visar vilka områden som sätts under vatten vid en översvämning som statistiskt sett inträffar en gång på 100 respektive 200 år. Översvämningsskarteringen i Piteälven visar på att översvämmade områden i Piteå kommun vid 100-årsflöde och 200-årsflöde kommer att orsaka översvämning på enstaka hushåll och vissa vägar i närheten av vattendragen. För Älvsbyns kommun är påverkan något större än påverkan är i Piteå kommun.

Översvämningar i Piteälven i både Piteå och Älvsbyn har även orsakats att isproppar bildats. Dessa minskar tvärsnittsarean på vattenfåran vilket också leder till att vattenytan höjs. Ispropparna bildas ofta på samma plats i älvarna. Kommunerna har inga direkta verktyg för att hantera större isproppar, det har historiskt förekommit att isproppar har sprängts men det är ingen åtgärd som används i dagsläget. Det är fastighetsägarens ansvar att vidta de nödvändiga förberedelser och åtgärder som krävs för att skydda sin fastighet. Räddningstjänsten kan vidta åtgärder om exempelvis samhällsviktig verksamhet eller människors liv eller hälsa hotas.

Översvämningar efter havskusten med efterföljande skador har inte skett inom Piteå kommun i någon större omfattning. Landhöjningen motverkar även översvämningensrisken till havs. Risk för översvämning efter kusten finns dock då kommunen har en lång kuststräcka med flertalet bostäder och fritidshus.

En viktig förutsättning för undvikande av framtida översvämningssproblem är att planering av samhällsstruktur utförs med tanke på meteorologiska- och hydrologiska förutsättningar med klimatförändringarnas påverkan i beaktande. För detta finns översvämningsskarteringar för Piteå och Älvsbyns kommun att tillgå. Piteå kommun har även en klimatanpassningsplan framtagen för att motverka påverkan av klimatförändringarna på samhället.

4.6.3 Översvämning av dagvatten- eller avloppssystem

Översvämning av dagvatten- eller avloppssystem till följd av skyfall har ett samband med den varma årstiden och konsekvenserna förväntas öka till följd av klimatförändringar. Händelserna kan få mycket stora direkta och indirekta konsekvenser. Egendomsskador har varit den vanligaste konsekvensen vid inträffade skador.

Översvämningar i dagvatten- eller avloppssystem har historiskt sett inträffat i Piteå kommun. Under åren 2018–2021 har dock inga händelser resulterat i räddningsinsats i Piteå eller Älvsbyns kommun. Skyfallsskarteringar finns framtagna för Piteå och Älvsbyns kommun som visar vilka områden som riskerar att översvämmas vid extremregn.

Oftast förekommer extremregn under den varmare delen av året. Konsekvenserna av ett extremregn beror till stor del på hur snabbt och hur mycket vatten som kommer, områdets karaktär och kapacitet att leda undan vatten antingen naturligt till vattendrag eller via kommunens VA-system.

En viktig förutsättning för undvikande av framtida översvämningssproblem är att planering och underhåll av samhällsstruktur utförs så att de kan hantera de vattenmängder som kan uppkomma vid omfattande skyfall.

4.6.4 Ras eller skred

Risken för ras eller skred är beroende av lokala förhållanden och sannolikheten förväntas öka nationellt till följd av klimatförändringen. Händelserna kan få mycket stora direkta och indirekta konsekvenser. Egendomsskador har varit vanligast vid inträffade skador.

Olyckstypen är ovanlig i Piteå och Älvsbyns kommun. Att mindre ras och skred inträffar är dock inte ovanligt, men att de i sin tur orsakar skador på liv, egendom eller miljö hör till ovanligheten. Risken kan dock inte uteslutas och kan ske både i älvar, kust och brant terräng.

4.7 Drunkning

Nationellt omkommer omkring 100 personer i drunkningsolyckor årligen och ungefär lika många skadas allvarligt. Trenden över tid att omkomma till följd av drunkning har varit minskande, medan trenden för antal räddningsinsatser mot drunkningstillbud varit ökande. De vanligaste riskgrupperna för drunkningsolyckor är medelålders till äldre män. I 45% av drunkningstillbudena har alkohol förekommit.

Drunkningsolyckorna har varit väderberoende och flest inträffar under sommarmånaderna. De vanligaste specificerade aktiviteterna vid dödsolycka har varit fritidsbåt följt av bad. Omkring hälften av de som omkommer vid drunkningstillbud har varit ensamma vid händelsen. Av de som drunknat i fritidsbåtar de senaste 10 åren skulle hälften ha överlevt om de använt flytväst.

Omkring hälften av drunkningarna har skett genom oavsiktlig handling, och omkring en tredjedel har utgjorts av självmord. Bland de som begår självmord finns en större andel kvinnor än män.

Piteå kommun har en lång kuststräcka, och till detta även många sjöar och älvar. Även Älvsbyn har flertalet sjöar och älvar. Omkring dessa vattendrag sker fiske, bad och andra aktiviteter, både sommar som vinter.

I Piteå kommun inträffar omkring 3-11 drunkningstillbud per år. I och med det låga antalet larm blir skillnaderna stora mellan åren. Piteå ligger något högre än rikssnittet och jämförelseområden utifrån inträffade händelser per 1000 invånare. De flesta händelser inträffar under sommarmånaderna, men drunkningstillbud kan inträffa året om. Inom Älvsbyns kommun har det historiskt skett väldigt få drunkningsolyckor, 0-2 per år.

En skillnad för Piteå kommun mot den nationella statistiken är att betydligt fler räddningsinsatser inträffar i älv, å, kanal eller bäck. I kommunen inträffar omkring 60% av samtliga räddningsinsatser på dessa platser medan det nationellt sker flest räddningsinsatser i sjöar eller dammar (36%) och i älv, å, kanal eller bäck (29%). Räddningsinsatser i dessa typer av vattendrag är främst kopplat till Piteälven samt centrala Piteås kanal och hamnar.

4.8 Lokala olyckstyper

4.8.1 Djurlivräddning

I Piteå kommun sker ett antal djurlivräddningar per år, det är sällan förekommande i Älvsbyns kommun. Det handlar vanligtvis om olika typer av tamdjur i olika situationer. Ofta handlar det om att hästar eller kor gått ner i diken eller myrar som de inte själva kan ta sig upp ifrån. Risker kring djurlivräddning handlar till stor del om att säkra räddningspersonalens säkerhet samtidigt som djuret räddas. Djuren är ofta stora och kan lätt skada räddningspersonalen.

4.8.2 Nödställd person

Räddningstjänsten kan behöva undsätta personer som fastnat eller skadats på olämpliga platser. En grundförmåga är transport i terräng som kan ske med hjälp av terrängfordon till säker plats där ambulans kan omhänderta patienten.

Det kan också handla om att undsätta personer vid till exempel vindkraftverk eller andra platser som är svåra att komma åt. För dessa uppdrag finns utbildad personal som med hjälp av sin utrustning kan undsätta på hög höjd. Kunskapen och utrustningen kan även nyttjas till att undsätta personer från exempelvis ett hål.

4.8.3 Pågående Dödligt Våld, PDV

Begreppet PDV har ingen kort och enkel beskrivning. Begreppet omfattar ett spektrum av händelser och gemensamma delar inom detta är att en eller flera gärningspersoner utsätter allmänheten för ett livsfarligt våld som ofta pågår till våldet avbryts av någon annan än gärningspersonerna själva. Motivet bakom PDV kan skilja sig stort och även från andra typer av brott, då gärningspersonerna ibland utgår från en ideologisk övertygelse. Inom räddningstjänsten har utbildning inom området hållits samt att övning tillsammans med polis och kommunen genomförts.

4.8.4 Flygolyckor

I Piteå och Älvsbyns kommun finns ett flygfält i Långnäs, ett i Högheden samt att Försvarsmakten har en flygplats i Vidsel. Flygplatsen i Vidsel bemannas av en egen flygplatsbrandkår vid behov. Flygolyckor hör till ovanligheten men har inträffat inom kommunerna, då med mindre flygplan eller helikopter.

4.8.5 Fartygsolyckor

Nationell och internationell sjöfart med större fartyg anlöper till Piteå Port & Hub. Då Piteå kommun är en kustkommun är även fritidsbåtar vanligt förekommande och ett flertal småbåtshamnar finns inom kommunen. Även om sjöfartsolyckor hör till ovanligheten går de inte att utesluta och det kan röra sig om allt från mindre fritidsbåtar till internationella fraktfartyg. Olycksområdet för dessa fartyg är brett och kan utgöra allt från att fartyget hamnar i sjönöd, går på grund eller annat nödläge. Kommunens räddningstjänst samverkar under insatser till sjöss med Sjöfartsverket, Kustbevakningen, Piteå Port & Hub, Sjöräddningssällskapet (SSRS) och Sjöfartsverket (JRCC). SSRS har en räddningsbåt stationerad i Piteå under sommarhalvåret. Se även Bilaga C: Hamnar och dess gränser för mer information om hamnar och gränser mellan kommunalt och statligt vatten.

4.8.6 Skärgård

I Piteå kommun finns en skärgård där öarna utgör utflyktsmål för lokal befolkning samt turister både sommar och vintertid. Vintertid nyttjas skoter vanligtvis för att ta sig runt i området. Isläget inom området har en stor påverkan på riskbilden och kan variera kraftigt från år till år samt under säsongen, en bedömning är att klimatförändringar har bidragit till fler år med dåliga isar.

På flertalet öar finns skog och bebyggelse där det skulle kunna uppstå bränder som räddningstjänsten skulle behöva hantera. Det är historiskt sällan förekommande men skulle kunna ske.

5 Värdering

Skyddet inom Piteå och Älvsbyns kommun för de risker som orsakar flest olyckor har värderats och bedöms uppfylla målet om ett tillfredsställande och likvärdigt skydd, samt att åtgärder kan påbörjas inom godtagbar tid och genomföras på ett effektivt sätt.

I en nationell jämförelse med de olika olyckstyperna finns skillnader mellan Piteå samt Älvsbyns kommun och Sverige. Det är exempelvis en något större del brand i byggnad, trafikolyckor och drunkningstillbud i Piteå och Älvsbyns kommun jämfört med hela Sverige. För Älvsbyns kommun är även andelen bränder i skog och mark högre än för hela Sverige, tvärt emot Piteå kommun där det inträffar färre bränder eller brandtillbud i skog och mark jämfört med hela Sverige. Vid en djupare jämförelse mot övriga jämförelseområden och olyckstyper så uppstår större likheter i antal larm per 1000 invånare.

Mer uppdelat i undergrupper så har Piteå kommun fler bränder i industrier än många jämförelseområden. Orsaken till detta är sannolikt att det också finns mer industrier per 1000 invånare än på många andra platser.

De stora industrisatsningarna i norr med en trolig befolkningsökning, ökat antal industrier samt ökat antal transporter kräver att kommunerna även hanterar den utökade mängden räddningsinsatser som förväntas ske med utvecklingen.

Kommunerna har en något äldre befolkning än rikssnittet. Då äldre och vissa riskgrupper är överrepresenterade i olycksstatistiken för brand i byggnad så kommer kommunerna fortsätta arbeta med åtgärder för att säkerställa ett skäligt brandskydd i såväl äldreboenden som bostäder för riskgrupper.

6 Mål

Piteå och Älvsbyns kommuns mål för den förebyggande verksamheten och räddningstjänst utgår från värderingen av risker i kommunerna. De nationella målen utgör också den grund som kommunernas mål vilar på.

6.1 Nationella mål

I LSO anges de nationella målen och syftet med den verksamhet som ska bedrivas enligt lagen:

- 1 §. Bestämmelserna i denna lag syftar till att i hela landet bereda människors liv och hälsa samt egendom och miljö ett med hänsyn till de lokala förhållandena tillfredsställande och likvärdigt skydd mot olyckor.
- 3 §. Räddningstjänsten skall planeras och organiseras så att räddningsinsatserna kan påbörjas inom godtagbar tid och genomföras på ett effektivt sätt.
- 3a §. Förebyggande verksamhet som staten och kommunerna ansvarar för enligt denna lag ska planeras och organiseras så att den effektivt bidrar till att förebygga bränder och andra olyckor samt förhindra eller begränsa skador till följd av bränder och andra olyckor. Särskild vikt ska läggas vid att förhindra människors död och andra allvarliga skador.

6.2 Nationell strategi för stärkt brandskydd

6.2.1 Vision

År 2010 antog MSB på regeringens uppdrag en nationell strategi för hur brandskyddet kan stärkas genom stöd till enskilda. Den vision som formulerades i strategin lyder:

”Ingen ska omkomma eller skadas allvarlig till följd av brand”

6.2.2 Mål

Tydliga mål är en förutsättning för arbetet både på lång och kort sikt. Nya mål sattes under 2020 och de gäller fram till 2030. De mål som tagits fram i den nationella strategin är:

Liv och hälsa

- Antal omkomna vid bränder i bostadsmiljö ska vara under 60 per år.
- Antal allvarligt skadade vid bränder i bostadsmiljö ska vara:
  - Under 600 per år (personer transporterade från olycksplats med ambulans).
  - Under 400 per år (personer i slutenvård).

Egendom

- Kostnad för egendomsskador ska följa en nedåtgående trend.
- Antal utvecklade bostadsbränder ska vara under 2 500 per år.

Skyddsåtgärder

- Andel hushåll med fungerande brandvarnare ska vara minst 95%.
- Andel hushåll med handbrandsläckare ska vara minst 80%.
- Andel hushåll med brandfilt ska vara minst 70%.

6.2.3 Prioriterade områden

För att uppnå de nationella målen finns fem prioriterade åtgärdsområden, vilka Piteå och Älvsbyns kommun aktivt arbetar med i någon form. De prioriterade områdena är följande:

1. Stärka särskilt riskutsatta individers brandskydd i hemmiljö
2. Stärka kunskapen att förebygga och agera
3. Öka antalet fungerande brandvarnare
4. Verka för att genomföra en första insats med kort responstid
5. Utveckla kunskap genom forskning, lärande och innovation.

6.3 Kommunernas mål

De räddningsinsatser Piteå och Älvsbyns kommun ska genomföra bedöms vara organiserade och planerade på sådant sätt att insatserna kan påbörjas inom godtagbar tid och genomföras på ett effektivt sätt utifrån den riskbild som finns i området. Det finns dock utvecklingspotential inom området för insatsplanering för att skapa ännu bättre förutsättningar till effektiva insatser mot mer komplicerade objekt, speciellt vid samverkan med andra kommuner.

Den största utmaningen i verksamheten är att upprätthålla nuvarande nivå på verksamheten samtidigt som vi hela tiden måste vara vaksamma på att gradvis anpassa verksamheten efter nya förutsättningar och risker. För att klara eventuella förändringar i riskbild inom kommunerna behöver verksamheten satsa på kontinuerlig utbildning av personal och ha en god övningsverksamhet som utgår från de behov som finns. Ett viktigt ingångsvärde i strävan mot gradvis utveckling och anpassning är att lära från de räddningsinsatser som genomförs, framför allt från verksamhetens egna olycksundersökningar men även genom att ta del av erfarenheter från insatser på andra håll i landet. Arbete med att utveckla erfarenhetsåterföring inom verksamheten pågår där After Action Review (AAR) används som grund.

Kommunerna har genom Gemensam Räddningsnämnd Piteå-Älvsbyn beslutat om tre specifika mål med grund i de nationella målen enligt LSO 1 kap 1 och 3 §§ LSO samt utifrån den nationella strategi för brandskydd med tillhörande prioriterade områden enligt nedan:

- Öka barn och ungas kunskaper inom områdena brand, skydd och säkerhet
- Medborgare och företag har god kunskap inom områdena brand, skydd och säkerhet
- Minimera antalet olyckor/bränder samt dess konsekvenser

Utöver de tre mål som beslutats av Gemensam Räddningsnämnd Piteå-Älvsbyn har **respektive kommun visioner samt målsättningar som också ger inriktning åt det arbete som sker inom räddningstjänstens verksamhet. Dessa presenteras nedan.**

6.3.1 Vision och målsättningar Piteå kommun

Vision

Alla boende i Piteå, utflyttade och mentala pitebor upplever att - Det är hit man kommer när man kommer hem.

Prioriterade mål

- Piteå ska erbjuda trygga och attraktiva livsmiljöer
- Piteå ska år 2030 ha 46 000 invånare och till 2050 50 000 invånare.
- Piteå präglas av en samhällsgemenskap med mångfald som grund
- Piteå ska vara en attraktiv ort för näringsliv och företagande

Riktade övergripande mål

- Piteå ska vara Sveriges barnvänligaste kommun
- Piteå ska erbjuda goda förutsättningar för ett livslångt lärande
- Piteborna i alla åldrar ska känna att det är meningsfullt att engagera sig och att de kan påverka kommunens utveckling
- Samhällsbyggnad ska utgå från social, ekologisk och ekonomisk hållbarhet
- I Piteå utgör kulturen en drivkraft för demokrati, tillväxt och samhällsutveckling

Mål för personal och ekonomi

- Piteå kommun och de kommunala bolagen ska arbeta aktivt för att vara en attraktiv och jämställd arbetsgivare samt skapa hälsofrämjande arbetsplatser
- Budgetramen ska hållas genom effektiv hushållning av disponibla resurser
- Piteå kommuns och de kommunala bolagens finansiella ställning ska vara långsiktigt hållbar

6.3.2 Vision och målsättningar Älvsbyns kommun

Vision

Framtidsrika Älvsbyn – Norrbottens pärla

Älvsbyn erbjuder den välfärd som vi medborgare vill ha, balans mellan arbete, rekreation, kultur och samhällsservice.

Engagerade medborgare deltar i och tar ansvar för skapandet av vår gemensamma välfärd.

Vi tar vara på varandra och varandras olikheter och erfarenheter så att samhället och alla människor kan utvecklas.

Vi är trygga i oss själva och i våra relationer till omvärlden. Vi värnar vårt lokala självbestämmande för att kunna välja de vägar och samarbetsformer som är bäst för hela Älvsbyn.

Företagsamma människor och konkurrenskraftiga företag i gemenskap leder Älvsbyn vidare i en hållbar utveckling.

Vi har en mångfald av olika kompetenser och möjligheter till lärande för att stå väl rustade för att möta utmaningar beträffande energi, miljö och hushållande med resurser. Älvsbyn kännetecknas av att göra rätt saker och att göra saker på rätt sätt.

Tillsammans lever vi gott i det framtidsrika Älvsbyn.

Strategiska mål ur medborgarperspektiv

- Höja livskvaliteten för och samhällsengagemanget hos medborgarna
- Öka förståelse för den kommunala verksamheten
- Förbättra servicen för våra medborgare

Strategiska mål ur ekonomiskt perspektiv

- Hushålla med kommunens resurser
- Anpassa ambitionsnivå, resurser och behov

Strategiska mål ur utvecklingsperspektiv

- Öka medborgarantalet
- Hela Älvsbyn är en attraktiv plats att bo och leva på
- Älvsbyn är ett långsiktigt hållbart samhälle

Strategiska mål ur medarbetarperspektiv

- Älvsbyns kommun är en attraktiv arbetsgivare
- Ökad samverkan med närområdet
- Ständiga förbättringar/verksamhetsutveckling
- Utveckla ledarskapet

7 Förebyggande – förmåga och verksamhet

7.1 Tillsyn

Räddningstjänsten Piteå-Älvsbyn ansvarar för Piteå och Älvsbyns kommuns tillsyn av den enskildes skyldigheter enligt 2 kap. 2 och 4 §§ i LSO. Räddningstjänstens tillsynsverksamhet utgår från den årliga tillsynsplan som den Gemensamma räddningsnämndens beslutar, tillsynsplaner baseras på MSBFS 2021:8, föreskrift och allmänna råd om hur kommunen ska planera och utföra sin tillsyn enligt lagen (2003:778) om skydd mot olyckor. Tillsynsarbetet utgår från MSB:s handbok ”Kommunal tillsyn enligt lagen om skydd mot olyckor”.

Räddningschef, tillika förvaltningschef, har delegation från Gemensam räddningsnämnd Piteå-Älvsbyn att utse tillsynsför rättare. Tillsynsför rättare har mandat att fatta myndighetsbeslut enligt 5 kap. 2§ 2st. i LSO, dokument ”Delegationsbestämmelser för Gemensam räddningsnämnd Piteå-Älvsbyn” beskriver detta närmare. Tillsynsför rättare ska som grund ha hög kompetens kring byggnadstekniskt och organisatoriskt brandskydd samt kunna förmedla brister på ett tydligt och pedagogiskt sätt till den enskilde. Tillsyn A, eller motsvarande äldre utbildning, är lägsta nivån för tillsynsför rättare. För tillsyn av särskilda objekt samt farlig verksamhet är Tillsyn B, eller motsvarande äldre utbildning, alternativt brandingenjörskompetens målbilden för tillsynsför rättare men räddningschef kan även göra bedömning i enskilda fall där annan utbildning och erfarenhet kan tillåtas.

Tillsynen är ett viktigt verktyg för att åstadkomma ett skäligt brandskydd och för att säkerställa att de verksamheter som klassas som farlig verksamhet har en tillräcklig förmåga att göra effektiva inledande åtgärder när det inträffar en olycka eller ett tillbud vid anläggningen. Tillsynen av den enskildes brandskydd syftar till att kontrollera att byggnader och anläggningar lever upp till kraven i regelverken, både avseende byggnadstekniskt brandskydd och organisatoriskt brandskydd.

Hur ofta tillsyn av den enskildes skyldigheter ska genomföras ska bero på typen av objekt och erfarenhet från tidigare tillsyn. Tillsyn av anläggningar som beslutats omfattas av skyldigheterna i LSO 2 kap. 4 § ska genomföras minst vart fjärde år. Erfarenheter från räddningsinsatser är också ett viktigt urvalskriterium för tillsyn och det ska läggas ett särskilt fokus på att få denna erfarenhetsåterföring mellan den operativa verksamheten och den förebyggande för att öka skyddet i vår kommun.

7.2 Stöd till den enskilde

Piteå och Älvsbyns kommun erbjuder genom Räddningstjänsten Piteå-Älvsbyn rådgivning, information och utbildning för att underlätta för den enskilde att fullgöra sina skyldigheter enligt LSO. Detta innefattar förebyggande och skadeavhjälpande åtgärder som den enskilda kan vidta, information om risker samt utbildning i bl.a. grundläggande brandkunskap och organisatoriskt brandskydd.

Räddningstjänsten Piteå-Älvsbyn har som mål att årligen utbilda 1500 personer i förebyggande och skadeavhjälpande kunskap. Utbildningar erbjuds till kommunala verksamheter och företag. Enklare kostnadsfri information till ideella föreningar och organisationer förekommer också. I samverkan med Norrbottens brandskyddsförening anordnas utbildningar inom bl.a. heta arbeten. Via HLR-rådet genomförs även utbildning i första hjälpen samt hjärt- och lungräddning. **Samtliga skolklasser i årskurs 7 på högstadiet och årskurs 1 på gymnasiet ges utbildning i grundläggande förebyggande och skadeavhjälpande kunskap kopplat till brand samt trafik. Samtliga skolklasser i årskurs 7 på högstadiet och årskurs 1 på gymnasiet i Piteå kommun ges utbildning i grundläggande förebyggande och**

skadeavhjälpande kunskap kopplat till brand. Planen är att även hålla skolutbildningar i Älvsbyns kommun framöver.

Flerbostadshustillsyner genomförs i Piteå kommun, i samband med dessa ges även medborgarna möjlighet att ställa frågor till verksamheten. Räddningstjänsten Piteå-Älvsbyn försöker även medverka på diverse evenemang i kommunerna för att kunna svara på frågor och ge allmän information om brandskydd och brandsäkerhet till medborgare. I både Piteå och Älvsbyn hålls även öppet hus då och då för att visa upp verksamheten och ge information till medborgare.

7.3 Rengöring och brandskyddskontroll

Kommunerna ansvarar för rengöring (sotning) av fasta förbränningsanordningar och att dessa kontrolleras ur brandskyddssynpunkt (brandskyddskontroll). På uppdrag av den Gemensamma räddningsnämnden Piteå-Älvsbyn utförs rengöring och brandskyddskontroll av en privat aktör i Piteå kommun. I Älvsbyns kommun utförs rengöring och brandskyddskontroll av en privat aktör på uppdrag av Kommunstyrelsen i Älvsbyn.

Frister för brandskyddskontroll och vilken utbildning som krävs för att ha behörighet att utföra dessa har beslutats och meddelats genom MSBFS 2014:6. Kommunerna har beslutat om frister för rengöring med stöd av MSBFS 2014:6. För de som eldar i mindre omfattning kan fristerna utökas. Detta administreras av upphandlade aktörer. Den Gemensamma räddningsnämnden ska årligen följa upp att sotning och brandskyddskontroll sker i enlighet med de beslutade fristerna.

Kommunerna strävar efter att underlätta egensotning för den enskilde genom att på kommunernas hemsida ge information och vägledning. Ansökan om egensotning kan göras via kommunernas e-tjänst. Räddningschef tar beslut i dessa ärenden efter granskning i samråd med upphandlade skorstensfejarmästare.

7.4 Övriga förebyggande åtgärder

7.4.1 Lag (2010:1011) om brandfarliga och explosiva varor

Räddningstjänsten Piteå-Älvsbyn har ansvaret för Piteå och Älvsbyns kommuns uppdrag att pröva tillstånd samt utöva tillsyn enligt Lag (2010:1011) om brandfarliga och explosiva varor (LBE). Tillsynsverksamheten kopplat till LBE samordnas med tillsynsverksamhet kopplat LSO och är därför inkluderat i den årliga tillsynsplanen som den Gemensamma räddningsnämnden beslutar om.

Räddningschef, tillika förvaltningschef, har delegation från Gemensam räddningsnämnd Piteå-Älvsbyn att utse tillsynsför rättare med rätt att ta myndighetsbeslut samt tillståndshandläggare med rätt att besluta i tillståndsärenden, dokument "Delegationsbestämmelser för Gemensam räddningsnämnd Piteå-Älvsbyn" beskriver detta närmare. Tillsynsför rättare och tillståndshandläggare ska som grund ha hög kompetens kring hantering av brandfarliga och explosiva varor, byggnadstekniskt och organisatoriskt brandskydd samt kunna förmedla brister på ett tydligt och pedagogiskt sätt till den enskilde. Tillsyn A, eller motsvarande äldre utbildning, är lägsta nivån för tillsynsför rättare och tillståndshandläggare. För tillsyn samt prövning av tillstånd för särskilda objekt samt farlig verksamhet är Tillsyn B, eller motsvarande äldre utbildning, alternativt brandingenjörskompetens målbilden för tillsynsför rättare och tillståndshandläggare men räddningschef kan även göra bedömning i enskilda fall där annan utbildning och erfarenhet kan tillåtas.

Tillståndsprovning och tillsyn är viktiga verktyg för att åstadkomma säker hantering av brandfarliga och explosiva varor. Tillståndsprovning är viktigt för att tidigt säkerställa att verksamhetsutövare har tillräcklig kännedom om risker kopplat till hanteringen och att relevanta åtgärder vidtas för att minimera riskerna under driftskedet. Tillsyn syftar till att kontrollera att verksamhetsutövaren lever upp till kraven i regelverken, både avseende hantering, byggnadstekniskt brandskydd och organisatoriskt brandskydd.

Hur ofta tillsyn av verksamheten ska genomföras ska bero på typen av objekt och erfarenhet från tidigare tillsyn. Erfarenheter från räddningsinsatser är också ett viktigt urvalskriterium för tillsyn och det ska läggas ett särskilt fokus på att få denna erfarenhetsåterföring mellan den operativa verksamheten och den förebyggande för att öka skyddet i vår kommun.

7.4.2 Remisshantering

Räddningstjänsten Piteå-Älvsbyn agerar sakkunnig remissinstans inom ett flertal områden till andra myndigheter och kommunala verksamheter i både Piteå och Älvsbyns kommun. Räddningstjänsten stödjer bl.a. i ärenden rörande Plan- och bygglagen (2010:900). Det innebär bland annat att vara sakkunnig i brandfrågor i stora delar av byggprocessen. Det handlar också om att i kommunens planprocesser beakta risker som ras- och skred, översvämning, avstånd till olika former av riskfylld verksamhet samt beakta sådant som kan ha betydelse för kommunens förmåga att genomföra insatser som behov av fordon för livräddning på hög höjd, brandposter och behov av framkomlighet för räddningstjänstfordon.

I frågor om serveringstillstånd enligt alkohollagen (2010:1622) bistår räddningstjänsten i frågor om lokalerna är anpassade för det personantal samt verksamhet som anges i ansökan.

Räddningstjänsten är även remissinstans till Polismyndigheten i frågor kring säkerhet vid allmän sammankomst, offentlig tillställning, användande av offentlig plats, idrottsevenemang eller fyrverkeri, scenfyrverkeri eller annan pyroteknik enligt ordningslagen (1993:1617) samt tillstånd till hotell- och pensionatverksamhet enligt lag (1966:742) om hotell- och pensionatsrörelse.

7.4.3 Eldningsförbud

Kommuner har möjligheten att utfärda eldningsförbud utifrån LSO. Den som uppsåtligt eller av oaktsamhet bryter mot eldningsförbudet kan dömas till böter. ~~Räddningsschefen har delegerats befogenhet att utfärda eldningsförbud i Piteå och Älvsbyns kommun.~~ **Den gemensamma räddningsnämndens ordförande har möjlighet att utfärda eldningsförbud för Piteå och Älvsbyns kommun.**

7.4.4 Brandredskapsservice

Räddningstjänsten tillhandahåller brandredskapsservice åt Piteå Kommunföretag AB samt Piteå kommuns verksamheter och fastigheter enligt upprättade avtal. Detta innefattar årlig service samt utbyte av släckutrustning.

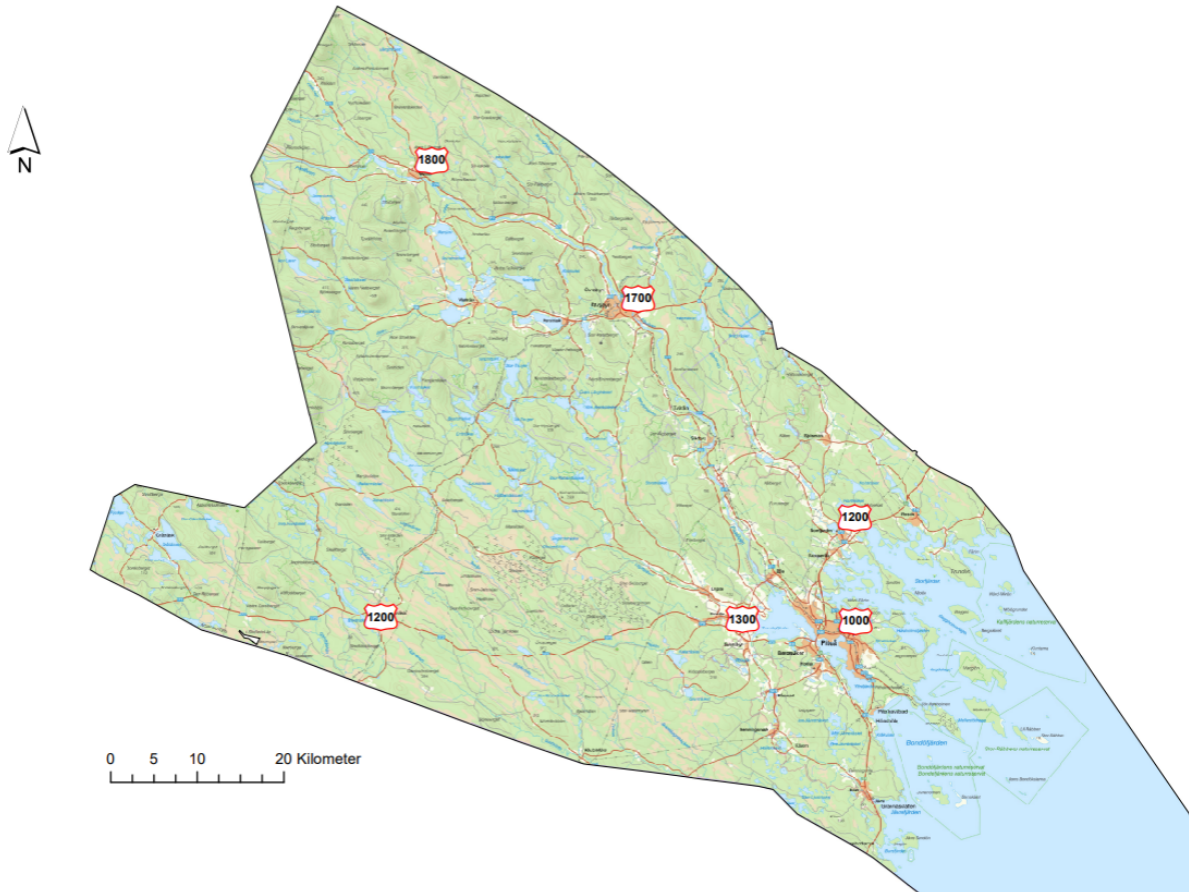

8 Räddningstjänst – förmåga och verksamhet

8.1 Övergripande

Under dygnets alla timmar, året om, upprätthåller räddningstjänsten Piteå-Älvsbyn en förmåga att hantera de olyckor som kan inträffa inom kommunerna, se figur 3 samt tabell 2 för översikt.

Figur 3. Placering av stationer i Piteå och Älvsbyns kommun.

Station 1000 Piteå utgör heltidsstation med personal som har en anspänningstid på 90 sekunder. Station 1100 utgör Piteås station för Räddningspersonal i beredskap (RIB) vilken utgår från samma station som Station 1000 och har en anspänningstid på 8 minuter. Station 1700 Älvsbyn utgör RIB station med en anspänningstid på 6 minuter. I Älvsbyn finns ett första insatsbefäl (FIB) som är tänkt att kunna verka som befäl för både station 1700 samt 1800. Station 1800 Vidsel utgör en RIB station med anspänningstid 6 minuter. Med anspänningstid menas tiden från att en enhet har larmats av SOS Alarm till dess att enheten är på väg för att genomföra en insats.

Station 1200 Norrfjärden, Station 1300 Infjärden och Station 1400 Långträsk utgör värn med ca. 10 inskrivna personer per station där ingen har beredskap och därmed ingen anspänningstid.

Tabell 2. Räddningsenheter i Piteå och Älvsbyns kommun

Utgångspunkt	Personella resurser (Befäl + Brandmän)	Anspänningstid	Specialresurser
Station 1000 Piteå	1+5	90 sekunder	Styrkeledare, Släckbil, Tankbil, Höjdfordon, Tung räddning, Större båt, Bandvagn, 6-hjuling, skoter, Oljeskyddscontainer, Saneringsenhet (MSB)
Station 1100 Piteå RIB	1+4	8 minuter	Styrkeledare, Släckbil, Tankbil, Höjdfordon
Station 1200 Norrfjärden värn	0-10	Ingen anspänningstid	Släckbil
Station 1300 Infjärden värn	0-10	Ingen anspänningstid	Släckbil
Station 1400 Långträsk värn	0-10	Ingen anspänningstid	Släckbil, skoter
Station 1700 Älvsbyn RIB	1*+1+5	6 min	Styrkeledare, FIB*, Släckbil, Tankbil, Höjdfordon, Båt, Bandvagn, 4-hjuling, skoter
Station 1800 Vidsel RIB	0+2 (+Fri inryckning)	6 min	Släckbil, Bandvagn, Båt
Piteå kommun	1	20 min**	Insatsledare

* FIB – Första insatsbefäl

** Insatsledare Piteå har 20 minuters anspänningstid till station 1000.

8.1.1 Tillgång till resurser i samverkan med andra kommuner

Piteå och Älvsbyns kommun har överenskommelse med Arvidsjaurs kommun om ömsesidig larmning av närmaste räddningsstyrka för att få kortast möjliga insatstid till olycksplatsen.

Övriga grannkommuner ingår i ett gemensamt ledningssystem och larmas enligt plan. Inom hela samverkansområdet Räddningssamverkan Nord finns möjlighet att larma resurser över kommungränserna. Mer information gällande gemensam ledning finns under kapitlet, Ledning i räddningstjänsten.

8.1.2 Alarmering av räddningsorganet

Piteå och Älvsbyns kommun har avtal med SOS Alarm AB som i första hand genom SOS Luleå larmar ut räddningsresurser. När samtal inkommer larmar SOS ut räddningsstyrkor enligt larmplan, beslutad av räddningschefen utifrån konceptet Dynamisk resurshantering (DRH). Vilket innebär att närmaste enhet med begärd förmåga larmas.

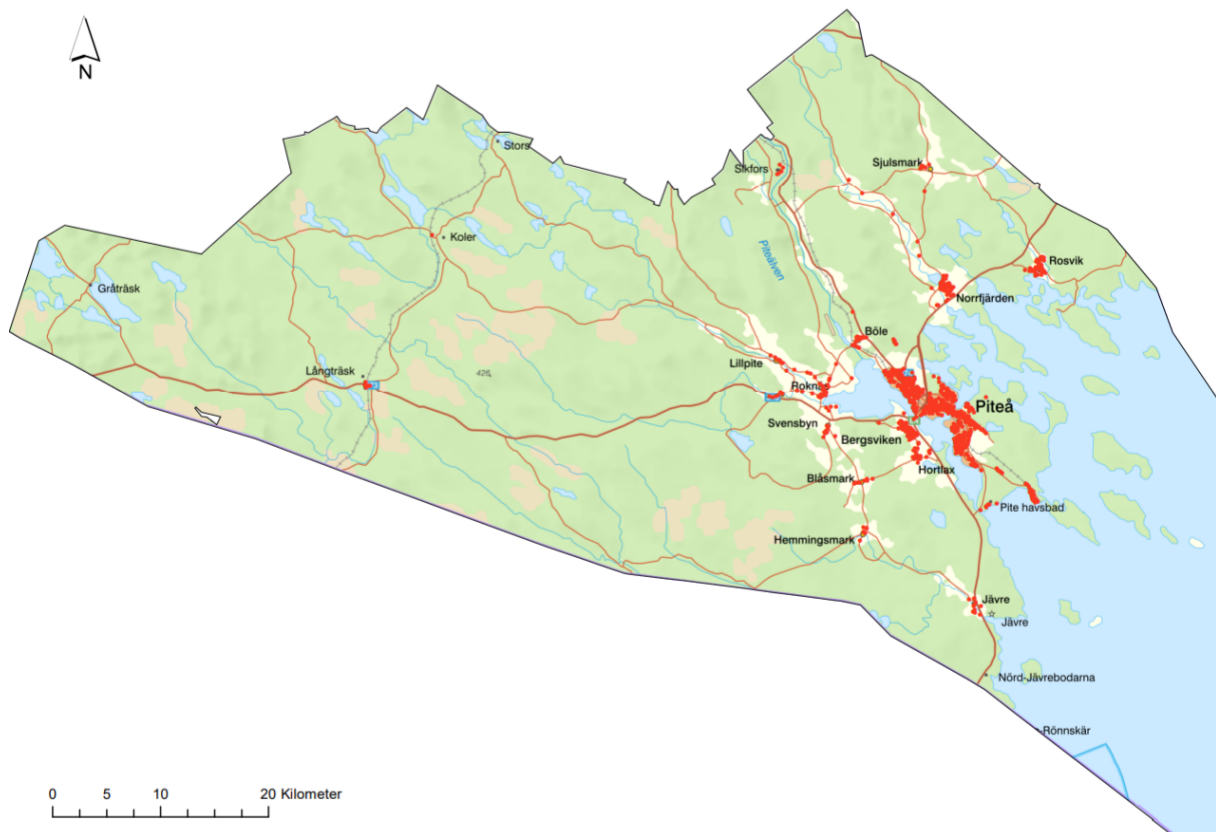
Vid avbrott eller störningar i telenäten, med följd att det inte går att ringa 112, finns en plan att bemanna stationer dit allmänheten kan bege sig för att larma kommunen. Följande brandstationer avses i första hand nyttjas för detta: Piteå, Norrfjärden, Infjärden, Långträsk, Älvsbyn och Vidsel. Från dessa platser kan även övriga räddningsresurser i kommunen samt övriga blåljusorganisationer larmas. Möjlighet att utse fler platser för allmänheten att bege sig till finns och information om eventuellt övriga platser kommer meddelas via ”Viktigt meddelande till allmänheten”.

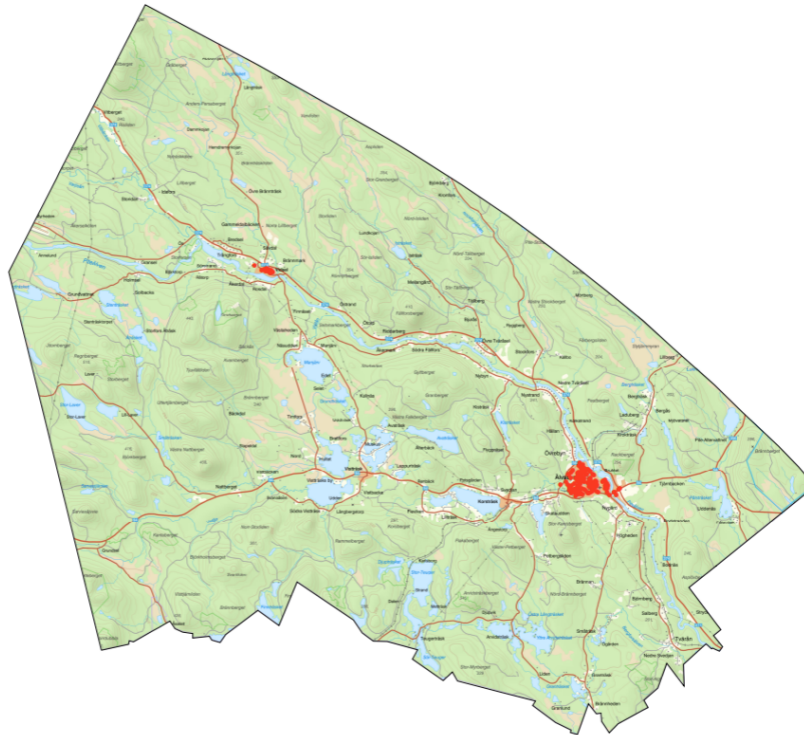
8.1.3 Brandvattenförsörjning

I Piteå kommun ansvarar det kommunala bolaget Pireva samt Fastighets- och servicenämnden för brandvattenförsörjningen. Pireva har ansvar för det kommunala vattennätet och de markbrandposter som finns kopplat till detta nät. Fastighets- och servicenämnden ansvarar för de väggbrandposter som finns anslutna till det kommunala vattennätet. I figur 4 redovisas de brandposter som finns i Piteå kommun.

Figur 4. Karta över brandposter i Piteå kommun, röd punkt motsvarar en brandpost.

I Älvsbyns kommun ansvarar det kommunala bolaget Älvsbyns Energi för brandvattenförsörjningen. I figur 5 redovisas de brandposter som finns i Älvsbyns kommun.

Figur 5. Karta över brandposter i Älvsbyns kommun, röd punkt motsvarar en brandpost.

Brandvattenstrategin inom Piteå och Älvsbyns kommun utgörs i huvudsak av tre olika metoder för att kontinuerligt försörja en släckinsats med brandvatten:

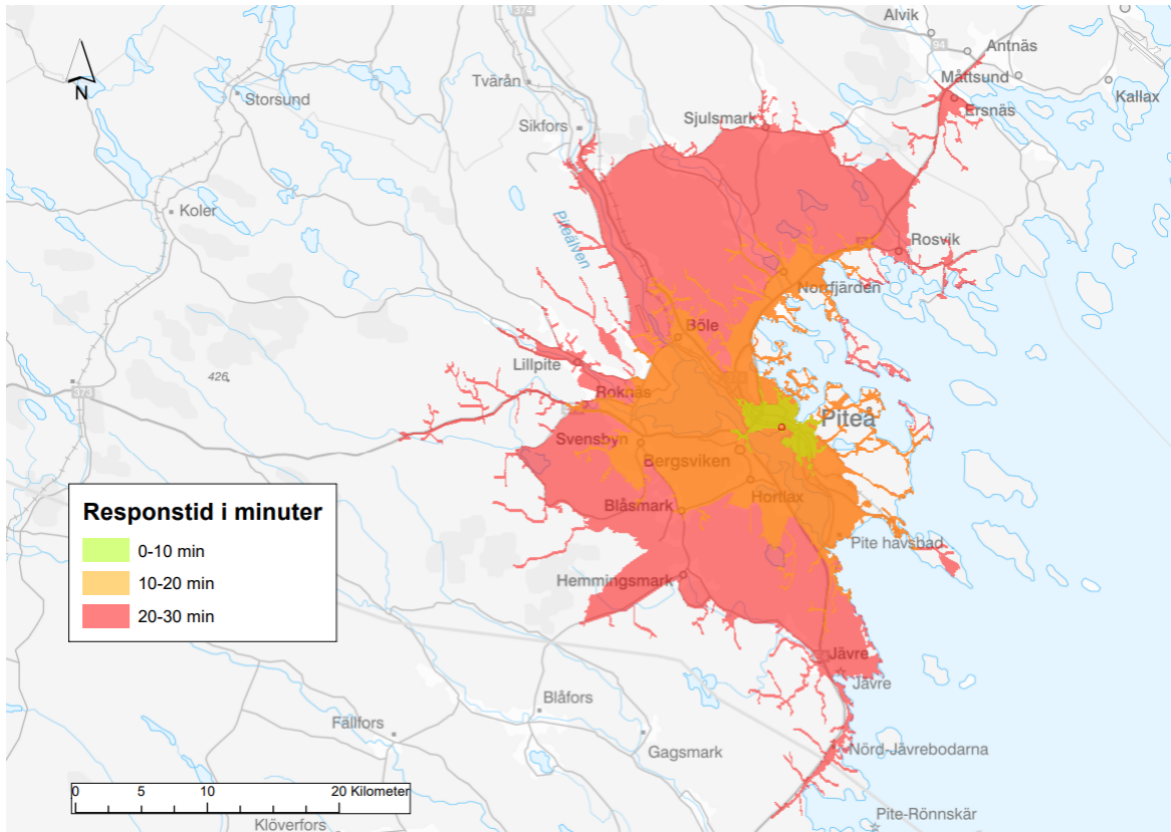
1. Konventionell brandvattenförsörjning med slang från brandpost till brandplatsen.
2. Alternativ brandvattenförsörjning med skytteltrafik från brandpost eller vattenkiosk till brandplatsen.
3. Upptag av vatten från reservoarer eller öppet vatten.

Kommunerna har som ambition att upprätta brandvattenplaner.⁷ I Piteå ser man just nu även över möjligheten att frångå delar av den konventionella brandvattenförsörjningen via flertalet brandposter och övergå till ett fåtal fyllstationer med högre kapacitet taktiskt placerade i tätorter och nyttja skytteltrafik från dessa fyllstationer till brandplats.

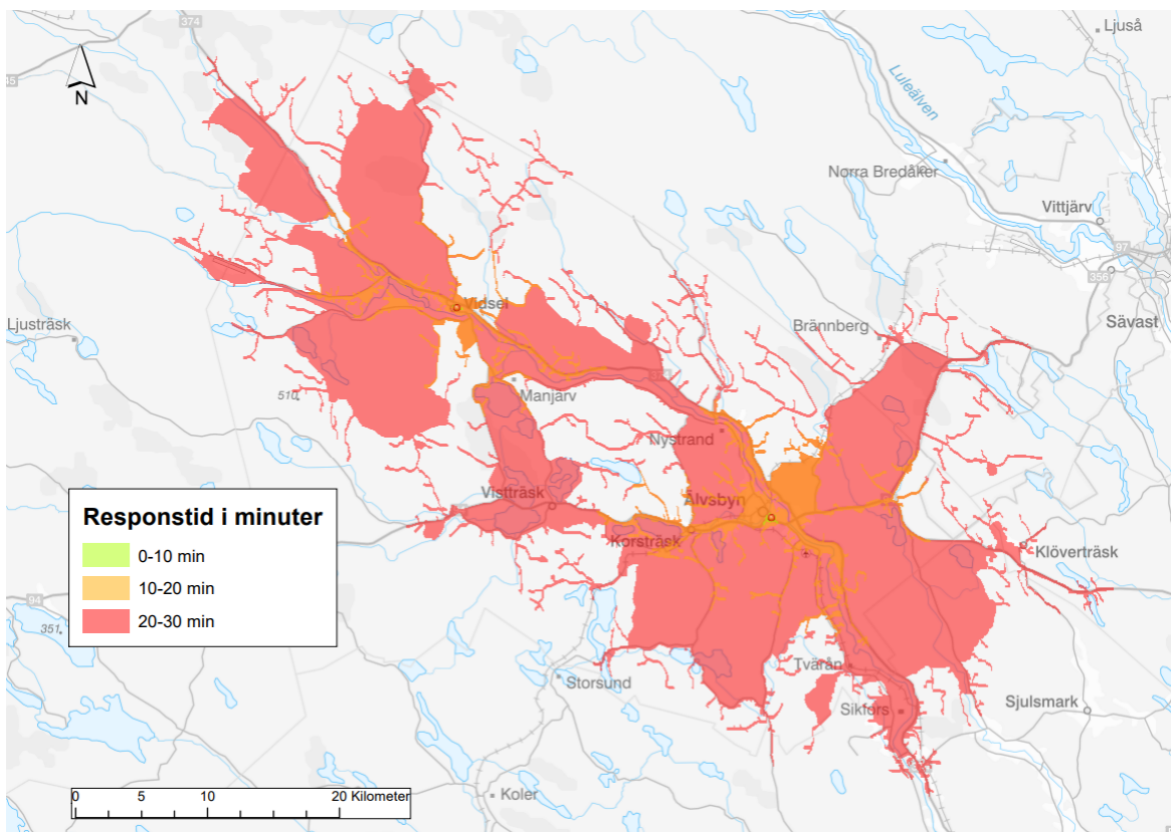
8.1.4 Responstider

Responstid är den tid från det att en hjälpsökande påbörjar tillkallandet av hjälp, vanligtvis genom ett 112-samtal till SOS Alarm, till dess att första kommunala räddningsresurs är framme på plats hos den hjälpsökande och kan påbörja åtgärder. Kartan i figur 6 visar responstiden för Piteå kommun och kartan i figur 7 visar responstider för Älvsbyns kommun. Aktuella underlag för körtidsanalysen redovisas i tabell 3, **körtidsanalyser har nyttjat gällande hastighetsrestriktioner.**

⁷ Distribution av dricksvatten - P114, 2020

Figur 6. Karta över responstider Piteå kommun, röd punkt markerar placering av station 1000.

Figur 7. Karta över responstider Älvsbyns kommun, röda punkter markerar placering av station 1700 och 1800.

Tabell 3. Beräkningsunderlag för responstider inom Piteå och Älvsbyns kommun.

	Tidfaktor i sekunder
Larmhanteringstid SOS (Historisk)	180*
Beräknad anspänningstid Piteå (Heltid)	90
Beräknad anspänningstid Piteå (RIB)	480
Beräknad anspänningstid Älvsbyn (RIB)	360
Beräknad anspänningstid Vidsele (RIB)	360

* Ungefärligt medianvärde för SOS Alarms larmhanteringstid 2023-01-01 t.o.m. 2023-04-30 (tid till svar + tid till huvudlarm)

I tabell 4 redovisas vilken andel av befolkningen i Piteå kommun som nås inom 10, 20 och 30 minuter från det att station 1000 larmas till dess att räddningstjänsten är på plats för att påbörja skadeavhjälpande åtgärder, dvs. anspänningstid och körtid (insatstid).

Tabell 4. Insatstid för station 1000, Piteå kommun. Befolkningsdata från 2023.

Insatstid	Andel av befolkning
<10 min	66,0 %
10-20 min	91,0 %
20-30 min	98,5 %

I tabell 5 redovisas vilken andel av befolkningen i Älvsbyns kommun som nås inom 10, 20 och 30 minuter från det att station 1700 och 1800 larmas till dess att räddningstjänsten är på plats för att påbörja skadeavhjälpande åtgärder, dvs. anspänningstid och körtid (insatstid).

Tabell 5. Insatstid för station 1700 och 1800, Älvsbyns kommun. Befolkningsdata från 2023.

Insatstid	Andel av befolkning
<10 min	70,7 %
10-20 min	94,7 %
20-30 min	99,9 %

8.1.5 Samverkan med andra aktörer

Kommunerna har i olika omfattning en etablerad samverkan med flera aktörer, såsom SOS Alarm AB, Länsstyrelsen Norrbotten, Region Norrbotten, Trafikverket, Kustbevakningen, Sjöfartsverket, Sjöräddningssällskapet, Polisen och Försvarsmakten. Kommunerna har också överenskommelser om resurser med vissa av de farliga verksamheterna i kommunen som har lämpliga resurser att tillgå vid räddningsinsatser.

Övningar sker med de olika samverkande aktörerna i olika forum och i varierande omfattning.

Övergripande ledning av räddningsinsatser sker i samverkan med Räddningssamverkan Nord. Se avsnitt 8.3 för mer information.

Avtal som säkerställer samverkan och tillgång till resurser finns i Bilaga A: Dokumentförteckning.

8.1.6 Varning och information till allmänheten

Varnings- och informationssystemet Viktigt Meddelande till Allmänheten (VMA-systemet) syftar till att kunna varna och ge vägledande information vid olyckor, svåra störningar i viktiga samhällsfunktioner och andra allvarliga händelser.

Några tänkbara händelser som kan föranleda ett snabbt behov av varning och information är:

- utsläpp av giftiga eller brandfarliga gaser
- olje- och kemikalieutsläpp som påverkar vattentäkter
- stor explosionsrisk
- omfattande brand som producerar stora mängder giftig eller irriterande brandrök

- radioaktivt nedfall
- höjd beredskap och krig

Meddelanden som behöver nå allmänheten i samband med sådana situationer, s.k. viktiga meddelanden till allmänheten, är grundläggande för att kunna skydda medborgare och egendom såväl vid allvarliga olyckor i fredstid som under höjd beredskap. VMA-systemet är inte något tekniskt system utan kan beskrivas som en ordning för varning och information till allmänheten genom olika kanaler.

VMA-systemet ska kunna fungera både i fred och krig för att skydda människor och egendom. Det utgör därför en viktig del av Sveriges krisberedskap, befolkningsskydd och ytterst försvarsförmåga.

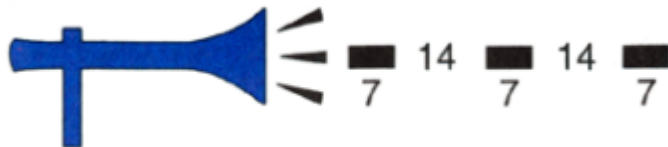
De kanaler som finns tillgängliga för sändning av viktiga meddelanden till allmänheten är i huvudsak sändning i radio och tv, till telefoner (SMS) och i anläggningar för utomhusvarning populärt kallat ”Hesa Fredrik”.

Räddningsledaren ansvarar för att allmänheten varnas och att riktig information lämnas vid allvarliga olyckor. Vid beslut om att allmänheten ska varnas med anledning av omedelbar eller snart förestående fara, används ”Viktigt meddelande till allmänheten” (VMA) som begärs hos SOS Alarm som vidarebefordrar till radio och TV. Två nivåer finns; varningsmeddelande respektive myndighetsmeddelande. Varningsmeddelandet kan kombineras med signal från utomhusvarning. Varningsmeddelandet bryter pågående mediasändningar medan informationsmeddelande får anpassas till sändningstablån.

För viktiga meddelanden eller information som inte innebär omedelbar eller snart förestående fara kan lokalradion nyttjas genom att begära sändning av ”myndighetsmeddelande”.

Vid extraordinär händelse eller en större olycka kommer viktiga meddelanden och annan nödvändig information att publiceras på Piteå respektive Älvsbyns kommuns hemsida.

Utomhusvarningssystemet täcker området Piteå centralort, Öjebyn, Haraholmen samt Älvsbyns centralort. VMA-signalen består av upprepade 7 sekunder långa ljudstötar med 14 sekunders paus emellan.

Signalen faran över är en lång signal på 30 till 40 sekunder.

När signalen ges ska allmänheten bege sig inomhus, stänga fönster, dörrar och ventilation samt lyssna på riks- eller lokalradion. Utlöst signal ska direkt åtföljas av aktuell information i radio och TV.

Utomhusalarmeringssystemet kan även kompletteras eller ersättas med SMS-utskick. Räddningsledaren kan därmed skicka ut SMS-information via SOS Alarm genom VMA-systemet till mobiltelefoner som befinner sig i ett riskområde.

Piteå och Älvsbyns kommun ansvarar för driften av utomhusvarningssystemet, själva arbetet utförs av Räddningstjänsten Piteå-Älvsbyn. Varningssystemet testas fyra gånger per år. Viktigt meddelandsignalen följd av signalen "Faran över" provas första helgfria måndagen i mars, juni, september och december, klockan 15.00.

8.2 Per olyckstyp

8.2.1 Brand i byggnad

Effekt som ska uppnås	Nyckeluppgifter	Nyckelresurser
<ul style="list-style-type: none"> Genomföra livräddande och skadeavhjälpanse insatser exempelvis – alla personer ska vara utrymda ur byggnaden och hotade liv räddas. Förhindra skador på egendom exempelvis genom att brandspridningen till omkringliggande byggnader förhindras, branden släcks i start byggnaden och branden begränsas till startutrymnet. Förhindra skador på miljön genom att omhändertar miljöskadliga ämnen Bränders samhällspåverkan minskas. 	<ul style="list-style-type: none"> Utföra utvärdig släckning Hjälpa med utrymning med steg genom fönster vars underkant är högst 11 meter över marknivå Hjälpa med utrymning med steg genom fönster vars underkant är högst 23 meter över marknivå Hjälpa med utrymning med steg genom fönster från högst tredje våningsplanet (friliggande flerbostadshus) Utföra rökdykarinsats Utföra samtidiga livräddnings- och/eller släckningsinsatser Utföra rökdykning i högriskmiljö Möjlighet att ansluta till brandpost Brandvattenförsörjning av brandplatsen med tankbil Omhändertar släckvatten Utföra beskjutning av gasflaskor 	<ul style="list-style-type: none"> Släckbil Tankbil Höjdfordon Rökdykare Sektionssteg Utskjutssteg Brytverktyg Presenning, brunnstätning Skytt

Förmåga brand i byggnad	Station						
	1000	1100	1200	1300	1400	1700	1800
Utföra utvärdig släckning	X	X	X	X	X	X	X
Hjälpa med utrymning med steg genom fönster vars underkant är högst 11 meter över marknivå	X	X				X	
Hjälpa med utrymning med höjdfordon genom fönster vars underkant är högst 23 meter över marknivå	X	X				X	
Hjälpa med utrymning med steg genom fönster från högst tredje våningsplanet (friliggande flerbostadshus)	X	X	X	X	X	X	X
Utföra rökdykarinsats	X	X				X	
Utföra samtidiga livräddnings- och/eller släckningsinsatser	X					X	
Utföra rökdykning i högriskmiljö	X*	X*				X*	
Möjlighet att ansluta till brandpost	X	X	X	X	X	X	X
Brandvattenförsörjning av brandplatsen med tankbil	X	X				X	
Omhändertar släckvatten	X	X				X	X
Utföra beskjutning av gasflaskor	X**						

* Kan påbörja insats men kräver mer personal för att genomföra, ex. två styrkor.

** Anspänningstid enligt tabell X kan var längre

I kommunerna sker inte någon variation över tid.

Station 1800 har en lägre förmåga gällande livräddning än övriga RIB stationer då de bemannas av 0+2 och inte har kompetens för rökdykning.

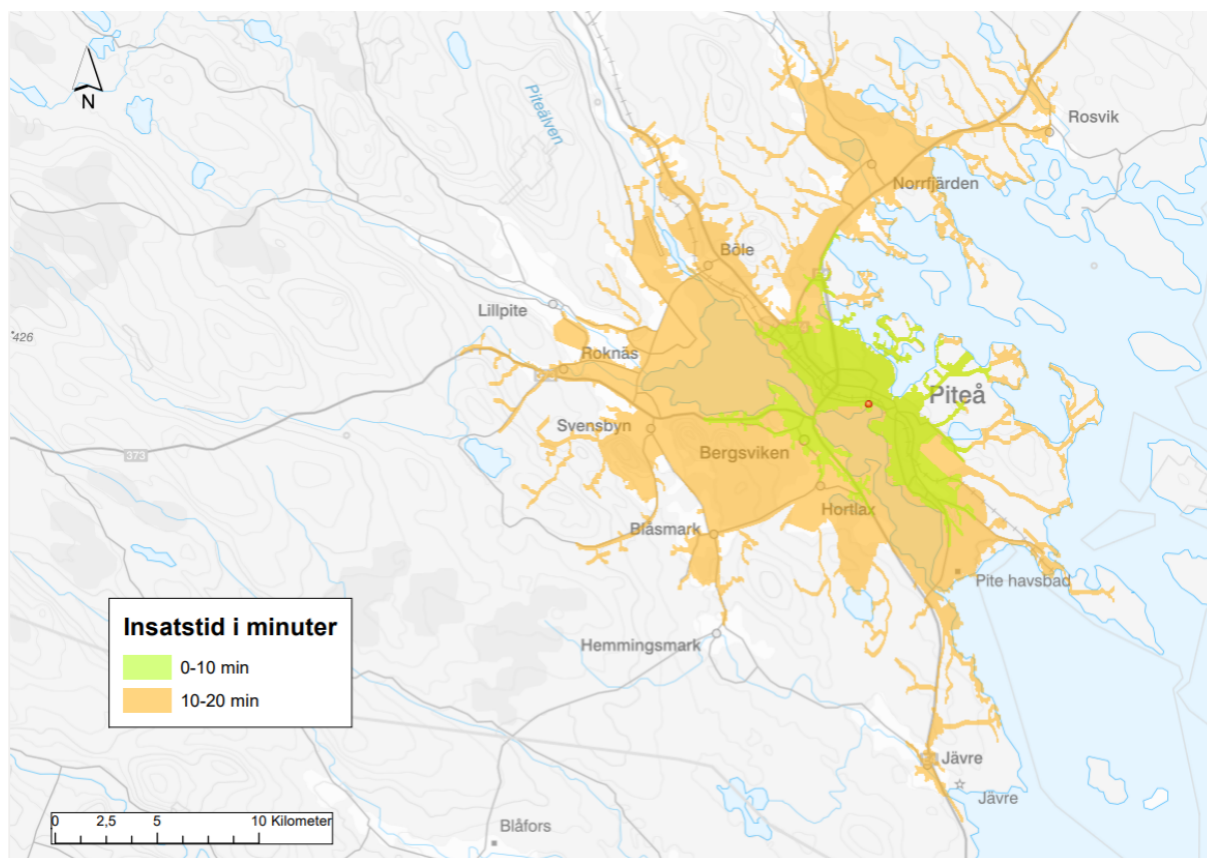

På station 1000 och 1700 finns tankbilsresurser, två per station, som snabbt kan brandvattenförsörja en släckinsats. Brandplatsen kan vattenförsörjas antingen genom uppkoppling mot brandpost i närheten eller genom skytteltrafik med tankbilar.

Beskjutning av gasflaskor är en specialförmåga som inte alltid finns beredskapslagd. Om beskjutning krävs så kan personal behöva ringas in.

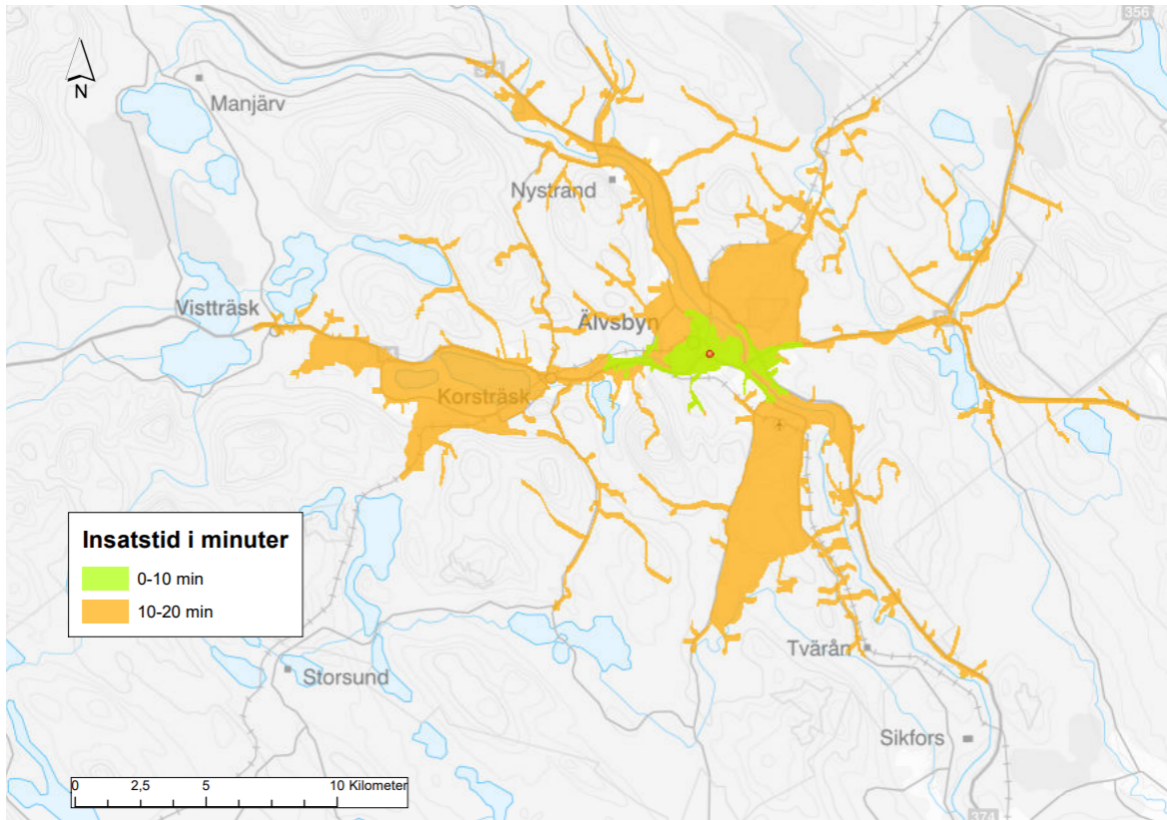
Station 1000, 1100 samt 1700 har förmåga att genomföra utrymning via fönster vars underkant är högst 11 meter över marknivå via bärbara stegar i verksamhetsklass 1 och 3 (enligt boverkets byggregler, BBR). Station 1000, 1100 och 1700 har även förmåga att genomföra utrymning via fönster vars underkant är högst 23 meter över marknivå via höjdfordon i verksamhetsklass 1 och 3. Utöver detta har station 1200, 1300, 1400 och 1800 förmåga till stegutrymning för friliggande flerbostadshus i verksamhetsklass 3 med högst 3 våningsplan, då station 1200, 1300 och 1400 utgör värn finns dock ingen garanti att dessa responderar på larm.

Figurer 8-10 redovisar 10 samt 20 minuterszoner för räddningstjänsten utifrån **anspänningstid** samt **körtid**, dvs. **larmhanteringstid** samt **uppstartstid för insatsen är inte inräknat**. För att tillämpa utrymning via fönster med hjälp av räddningstjänstens stegutrustning eller höjdfordon är 10 minuterszonen den övre gränsen. För friliggande flerbostadshus i verksamhetsklass 3 med högst tre våningsplan är 20 minuterszonen den övre gränsen. För att kunna tillämpa utrymning via räddningstjänsten krävs även att uppställningsplatser är dimensionerade för räddningstjänstens utrustning (stegar eller höjdfordon). Larmhanteringstiden är uppskattade till 180 sek, uppstartstiden för stegresning och uppställning av höjdfordon är uppskattad till 180 sek.

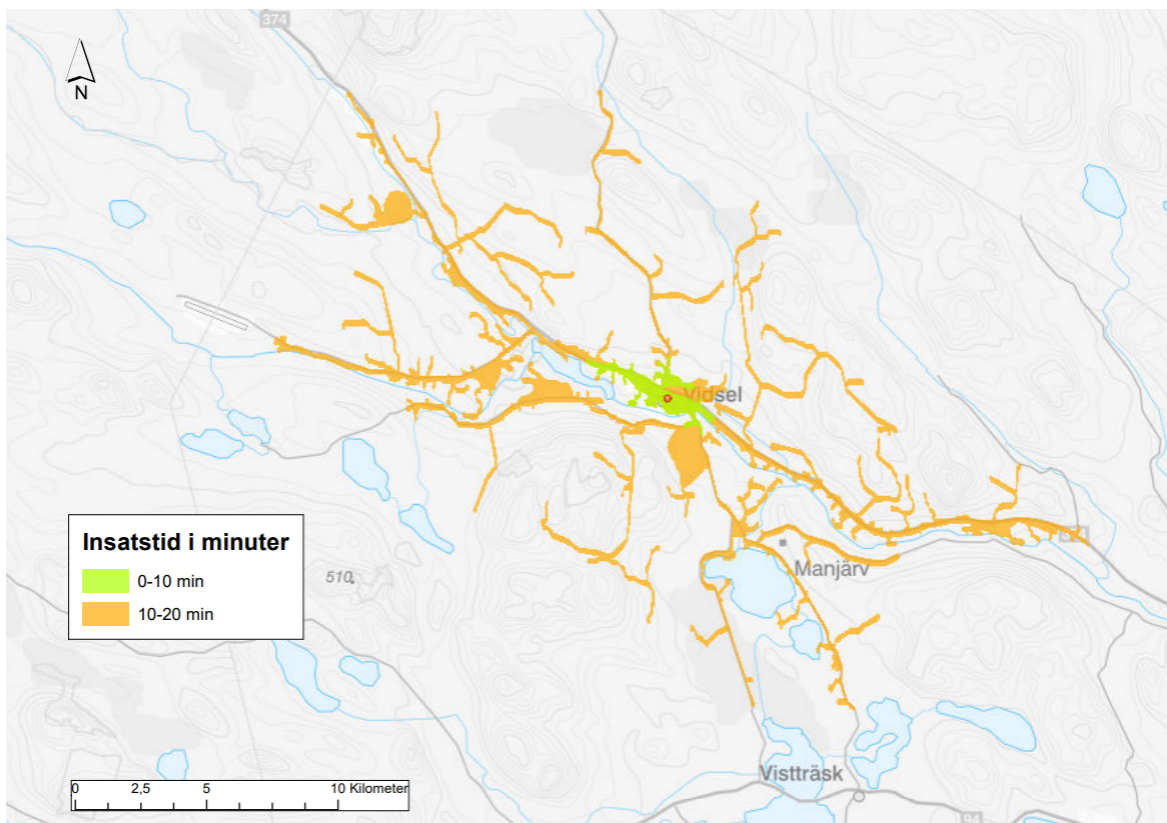

Figur 8. Karta över höjdfordons- och stegutrymning station 1000, röd punkt markerar placering av station 1000.

Figur 9. Karta över höjdfordons- och stegutrymning station 1700, röd punkt markerar placering av station 1700.

Figur 10. Karta över höjdfordons- och stegutrymning station 1800, röd punkt markerar placering av station 1800.

8.2.2 Brand utomhus

Effekt som ska uppnås	Nyckeluppgifter	Nyckelresurser
<ul style="list-style-type: none"> Brandens utbredning ska lokaliseras så snabbt som möjligt. När branden är lokaliserad ska branden släckas på ett effektivt sätt utifrån lokala förhållanden. Vid behov ska allmänheten utrymmas. Markägaren ska informeras om ansvaret och efterföljande åtgärder. 	<ul style="list-style-type: none"> Skapa korrekt och uppdaterad lägesbild och prognos kring storleken och intensitet av branden Begränsa och släcka mindre bränder i upplag, fordon, skog och mark Begränsa och släcka bränder i upplag, skog och mark där ej flera samtidiga släckinsatser krävs Släcka bränder, som kräver flera samtidiga släckåtgärder Brandvattenförsörjning från tankbil, vattendrag, brandpost Markägare och drabbad informeras 	<ul style="list-style-type: none"> Släckbil Tankbil Motorsprutor Terrängfordon Depåutrustning Drönare

Förmåga brand utomhus	Station						
	1000	1100	1200	1300	1400	1700	1800
Skapa korrekt och uppdaterad lägesbild och prognos kring storleken och intensitet av branden	X	X	X	X	X	X	X
Begränsa och släcka mindre bränder i upplag, fordon, skog och mark	X	X	X	X	X	X	X
Begränsa och släcka bränder i upplag, skog och mark där ej flera samtidiga släckinsatser krävs	X	X				X	X*
Släcka bränder, som kräver flera samtidiga släckåtgärder	X	X				X	
Brandvattenförsörjning från tankbil, vattendrag, brandpost	X	X	X**	X**	X**	X	X
Markägare och drabbad informeras	X					X	

* Fri inryckning, vid fler än 0+4 samt befäl och tankbil från station 1700 bedöms förmåga finnas.

** Ej möjlighet från vattendrag

I kommunerna sker inte någon variation över tid.

Samtliga stationer har en grundläggande förmåga att kunna lokalisera en brand och skapa en lägesbild och prognos av branden. I Piteå finns en högre förmåga inom detta med utökat ledningsstöd och materiel för ändamålet. Personal från Piteå har kompetens att läsa och tolka brandriskprognos, avläsning av väderförhållanden och hantera drönare.

Samtliga stationer har förmåga att släcka en mindre brand. Hur stora och hur snabbt en brand kan släckas beror på yttre omständigheter.

Stationer med minst 1+4 har utöver släckbil även tillgång till tankbil och bedöms ha förmåga att kunna hantera något större bränder och därmed kunna hantera två fronter samtidigt. Storleken på dessa bränder spelar självklart stor roll och kommunens ambition är att alltid agera kraftfullt på skogsbränder för att aldrig vara underdimensionerande vid en brand. Station 1000, 1100 och 1700 har tillgång till tankbil samt någon form av motorspruta, station 1800 har tillgång till tankbil via station 1700.

Nationella förstärkningsresurser för brand i skog och mark finns tillgängliga i Skellefteå och Boden.

Den huvudsakliga informationen till markägare och övriga drabbade sker genom personal från station 1000 eller 1700 samt genom personal i den övergripande ledningen.

Skum krävs ibland för brandsläckning av fordon utomhus exempelvis i kombination med drivmedelsläckage. Mer information om kommunens skumresurs finns under avsnitt 8.2.4 Olycka med farliga ämnen.

8.2.3 Trafikolycka

Effekt som ska uppnås	Nyckeluppgifter	Nyckelresurser
<ul style="list-style-type: none"> Skadeplatsen ska vara säker och skyddad mot brand och olycka Skadade och inblandade ska kunna sättas i säkerhet och avtransporteras mot sjukhus Utsläpp av farliga ämnen ska inte påverka miljön. 	<ul style="list-style-type: none"> Säkra olycksplatsen, genom avspärning och släckning av brand samt omhändertagande av avfall. Utföra losstagning, låg Utföra losstagning, medel Utföra losstagning, hög Utföra losstagning tunga fordon Utföra två samtidiga losstagningar Säkra olycksplatsen på järnväg 	<ul style="list-style-type: none"> Släckbil Buffertfordon Losstagningsutrustning Tung räddning Jordningsutrustning

Förmåga trafikolycka	Station						
	1000	1100	1200	1300	1400	1700	1800
Säkra olycksplatsen, genom avspärning och släckning av brand samt omhändertagande av avfall.	X	X	X	X	X	X	X
Utföra losstagning	X	X				X	X
Utföra två samtidiga losstagningar	X						
Tung räddning	X	X*				X*	
Säkra olycksplatsen på järnväg	X					X	

* Kan påbörja insats men kräver mer personal för att genomföra, ex. två styrkor.

I kommunerna sker inte någon variation över tid.

Samtliga stationer har förmåga att assistera i att säkra olycksplats, avspärra samt losstagning och på en grundläggande nivå där drabbade inte sitter fast i fordonet. Station 1000 har förmåga att utföra losstagning på två fronter samtidigt för de flesta typer av olyckor med dagens bilar.

På station 1000 finns extra resurser för insatser mot tunga fordon. Kunskap att inleda insats vid olycka med tunga fordon finns även på station 1100 och 1700, vanligtvis larmas två styrkor till händelse med tunga fordon där flera personer är drabbade.

I Piteå och Älvsbyn finns även möjlighet att genomföra en arbetsjordning i samband med olycka på järnväg.

8.2.4 Olycka med farliga ämnen

Effekt som ska uppnås	Nyckeluppgifter	Nyckelresurser
<ul style="list-style-type: none"> • Farliga ämnen ska omhändertas och inte vålla fortsatt skada för liv, egendom och miljö. • Olycksdrabbade i fara för utsläpp ska vara i säkerhet utan yttre skador. • Olycksdrabbade som utsatts för farliga ämnen ska livräddas, saneras för att möjliggöra transport mot sjukhus 	<ul style="list-style-type: none"> • Genomföra insats vid utsläpp av farligt ämne i kontaminerat område, tex livräddning, egendomsskydd eller miljöräddning (ej kemdykning) • Utföra sanering av enstaka personer och egen personal • Utföra släckinsats mot mindre mängd brandfarlig vara • Släcka spillbrand. <ul style="list-style-type: none"> 250 m² opolär vätska 250 m² polär vätska • Indikera brandfarliga och vanligt förekommande giftiga ämnen. • Medverka vid räddningstjänst eller sanering eller utsläpp av radioaktivt ämne • Kunna genomföra kemdykarinsats • Begränsa spridning och utsläpp av större mängd farligt ämne eller förorenat släckvatten • Utföra insats vid utsläpp av miljöfarligt ämne till havs, sjö och strömmande vatten 	<ul style="list-style-type: none"> • Släckbil • Tankbil • Skum alt. tankbil med skum • Utrustning för skumpåföring • Kemdräcker • Saneringsutrustning • Indikeringsutrustning • Utrustning för upptag, begränsning (uppsamlingskärl, presenningar) • Länsor och strandskyddsduk

Förmåga olycka med farliga ämnen	Station						
	1000	1100	1200	1300	1400	1700	1800
Genomföra insats vid utsläpp av farligt ämne i kontaminerat område, tex livräddning, egendomsskydd eller miljöräddning (ej kemdykning)	X	X				X	X
Utföra sanering av enstaka personer och egen personal	X	X				X	X
Utföra storskalig sanering av personer (Nationell saneringsenhet)	X						
Utföra släckinsats mot mindre mängd brandfarlig vara (Alkoholres skumsläckare)	X	X			X	X	X
Släcka spillbrand. <ul style="list-style-type: none"> • 250 m² opolär vätska • 250 m² polär vätska 	X					X*	
Indikera brandfarliga och vanligt förekommande giftiga ämnen.	X					X	
Medverka vid räddningstjänst eller sanering eller utsläpp av radioaktivt ämne	X						
Kunna genomföra kemdykarinsats	X						
Begränsa spridning och utsläpp av större mängd farligt ämne eller förorenat släckvatten	X					X	
Utföra insats vid utsläpp av miljöfarligt ämne till havs, sjö och strömmande vatten	X						

* Stn 1700 klarar 100 m² polär vätska.

I kommunerna sker inte någon variation över tid.

Heltids och RIB stationer kan genomföra avspärning och akut omhändertagande av personer som drabbats av farliga ämnen. Kemdykarresurser finns på station 1000. På station 1000 finns utökade möjligheter att indikera olika farliga ämnen och explosiv atmosfär jämfört med station 1700, däribland

radiak. Station 1000 utgör även nationell saneringsresurs på uppdrag av MSB och har därmed högre förmåga till sanering än de flesta andra kommuner i Sverige.

Heltids och RIB stationer har förmåga att hantera mindre mängd utrunnen brandfarlig vara. Station 1100, 1400 och 1800 har förmåga till släckinsats mot mindre mängd brandfarlig vara med begränsad mängd skum. Förmåga att hantera ett större utsläpp av brandfarlig vara finns vid station 1000 och station 1700, detta kräver skum, skumutrustning samt tankbilar. Skum finns att tillgå på vissa släckbilar i Piteå samt Älvsbyn samt en tankbil i Piteå. Tankbilar finns att tillgå enligt tabell 6 nedan, utöver dessa finns även tankbilar i närliggande kommuner att tillgå.

Tabell 6. Tankbilar station 1000 samt 1700.

Fordonsnummer	Typ av fordon	Vatten och skummängd
1040	Lastväxlarbil station 1000	10 m ³ vatten + 80 l skum
1140	Lastväxlarbil station 1000	10 m ³ vatten + 80 l skum
1740	Lastväxlarbil station 1700	10 m ³ vatten
1940	Lastväxlarbil station 1700	10 m ³ vatten + 180 l skum

Piteå kommun har även utökade resurser för att omhänderta oljespill i både strömmande och lugnt vatten, delvis genom ett samarbete med vattenkraftverksbolagen samt större industrier. Resurser för detta finns på station 1000. För oljepåslag på kust finns en framtagna oljeskyddsplan med tillhörande kartmaterial som utgör beslutsunderlag för insatser med sanering av olja till havs.

8.2.5 Naturolycka

Effekt som ska uppnås	Nyckeluppgifter	Nyckelresurser
<ul style="list-style-type: none"> Olycksdrabbad ska säkras på olycksplatsen och omhändertas på ett så effektivt sätt som möjligt Översvämningar på samhällsviktig verksamhet ska begränsas 	<ul style="list-style-type: none"> Livrädda vid ras och skred (byggnad) Röja nerfallna träd från väg Begränsa skador vid översvämning 	<ul style="list-style-type: none"> Släckbil Motorsprutor Höghöjds enhet Motorsågar Översvänningsbarriärer

Förmåga naturolycka	Station						
	1000	1100	1200	1300	1400	1700	1800
Livrädda vid ras och skred, enklare terräng	X	X				X	X*
Livrädda vid ras och skred, byggnad	X						
Röja nerfallna träd från väg	X					X	
Begränsa skador vid översvämning	X**					X**	

* Fri inryckning, vid fler än 0+2 samt befäl alt. tillsammans med stn 1700 bedöms förmåga finnas.

** Översvänningsbarriärer finns ej lokalt i Piteå eller Älvsbyn med nationella resurser finns i länet.

I kommunerna sker inte någon variation över tid. Personer från höghöjds enhet kan dock inte garanteras dygnet runt, året runt, men personer från gruppen kan utifrån möjlighet kallas in vid behov.

Heltid och RIB stationer har förmåga att genomföra enklare insatser för livräddning och transport i terräng och vid mindre ras och skred. Station 1000 bedöms ha högre förmåga till vertikal livräddning genom höghöjds enhet.

Heltid och RIB stationer har förmåga att genomföra enklare insatser för livräddning vid mindre ras och skred. Station 1000 har med hjälp av utrustning för tung räddning viss förmåga att säkra mindre delar av kollapsade byggnader för att möjliggöra losstagning av fastklämda personer.

Station 1000 samt 1700 har förmåga att med hjälp av motorsåg röja vägar från nerfallna träd.

Heltid och RIB har möjlighet att hantera översvämningar med hjälp av motorsprutor och andra hjälpmedel för att pumpa undan vatten vid en räddningsinsats. I Skellefteå och Haparanda finns utökade möjligheter att hantera översvämningar i form av översvänningsbarriärer.

8.2.6 Drunkning

Effekt som ska uppnås	Nyckeluppgifter	Nyckelresurser
<ul style="list-style-type: none"> Olycksdrabbad ska så snabbt som möjligt lokaliseras och vid behov omhändertas av sjukvård 	<ul style="list-style-type: none"> Utföra vatten- och islivräddning, med ytlivräddare och hansabräda Ytlivräddning med fridyk max 4m Utföra vattenlivräddning med båt Vattenlivräddning i strömmande vatten 	<ul style="list-style-type: none"> Släckbil Dragbil Båtar Hansabrädor Ytlivräddare

Förmåga drunkning	Station						
	1000	1100	1200	1300	1400	1700	1800
Utföra vatten- och islivräddning, med ytlivräddare och hansabräda	X	X				X	X
Utföra ytlivräddning med fridyk max 4 m	X						
Utföra vattenlivräddning med båt	X					X	X

I kommunerna sker inte någon variation över tid.

Heltids och RIB stationer har förmåga att med hansabräda genomföra en livräddande insats året om med ytlivräddare. Station 1000, 1700 samt 1800 har även möjlighet att utföra insats med båt när isläget möjliggör sjösättning och framkomst. Station 1000 har även förmåga till livräddning via fridyk till max 4 meters djup.

8.2.7 Lokala olyckstyper

Effekt som ska uppnås	Nyckeluppgifter	Nyckelresurser
<ul style="list-style-type: none"> Djur i hotade situationer ska tas om hand på ett lämpligt sätt Nödställda och skadade personer ska på ett säkert sätt föras vidare till säker plats. Insatser vid flyg- och fartygsolyckor ska i samverkan med andra myndigheter genomföras på ett lämpligt sätt. Insatser ska kunna utföras på öar i Skärgård 	<ul style="list-style-type: none"> Utföra djurlivräddning Utföra räddningsinsats till nödställd på hög höjd då räddningstjänstens höjdfordon ej kan användas Transportera skadad i terräng med hjälp av terrängfordon Hantera insatser inom PDV* Livrädda och genomföra insats vid flygolycka Livrädda och genomföra insats vid fartygsolycka Transportera personal och materiel till skärgård 	<ul style="list-style-type: none"> Utrustning djurlivräddning Höghöjds enhet Terrängfordon Båt

Förmåga lokala olyckstyper	Station						
	1000	1100	1200	1300	1400	1700	1800
Utföra djurlivräddning	X					X	
Utföra räddningsinsats till nödställd på hög höjd då räddningstjänstens höjdfordon ej kan användas	X						
Transportera skadad i terräng med hjälp av terrängfordon	X	X				X	X
Hantera insatser inom PDV*	X					X	
Livrädda och genomföra insats vid flygolycka	X	X				X	X
Livrädda och genomföra insats vid fartygsolycka	X					X	X
Transportera personal och materiel till skärgård**	X						

* Pågående dödligt våld

** Ingen förmåga när isar inte bär för skoter och båt inte kan sjösättas

I kommunerna sker inte någon variation över tid. Personer från höghöjds enhet kan dock inte garanteras dygnet runt, året runt, men personer från gruppen kan utifrån möjlighet kallas in vid behov.

Förmåga till djurlivräddning med spännen och vajerspel bedöms endast upprätthållas vid station 1000 samt 1700, övriga stationer kan då stödja vid insats.

Höghöjds enheten på station 1000 kan säkra personer på hög höjd och i otillgängliga områden, ex. finns förmågan att transportera ner personer från vindkraftverk. Höghöjds enhet har även förmåga till annan vertikal livräddning, ex. fira sig ner i brunnar eller liknande.

Transport i terräng kan vid kortare sträckor genomföras av samtliga stationer, men förmåga till transport längre sträckor med terrängfordon finns på station 1000, 1100, 1700 samt 1800.

Station 1000 har genomfört utbildning för att kunna hantera PDV-händelser, station 1700 planeras genomgå enklare utbildning inom området. Vid PDV-händelser kommer tät samverkan med primärt polis ske.

Förmåga till att hantera flygolyckor inom kommunerna bedöms likställt med möjlighet till att hantera trafikolyckor med personbilar. Anledning till detta är att det vid de flygfält som finns inom kommunerna vanligtvis endast förekommer mindre flygplan samt helikoptrar med få passagerare. Det som till största del skiljer en flygolycka mot en trafikolycka inom området bedöms vara krafterna vid olycka samt tillgängligheten, för att transportera personal och materiel då det kan vara långt till farbar väg finns terrängfordon. Vid insats sker en samverkan mellan flera olika myndigheter och organisationer. För detta bedöms station 1000, 1100, 1700 och 1800 ha tillgång till material för respons samt åtgärder.

Fartygsolyckor har ett brett spektrum, från småbåtar till stora fartyg. Station 1000, 1700 samt 1800 har tillgång till båt för livräddning och framkomst till olycka med fartyg i de kommunala vatten som finns i respektive stationsområde. Både flygolyckor och fartygsolyckor på statligt vatten, leds av Sjöfartsverkets sjö- och flygräddningscentral (JRCC). Station 1000 har en något större båt med möjlighet att transportera personal samt materiel ut till skärgården förutsatt att väderförhållandena tillåter detta, vintertid nyttjas skoter för transport.

8.3 Ledning i räddningstjänsten

De resurser som finns inom den kommunala räddningstjänsten och som är ämnade att direkt respondera och hantera räddningsinsatser ingår i dess *räddningstjänstverksamhet*. Med resurser avses i det här fallet människor, teknik och materiella resurser. En räddningstjänstverksamhet är ständigt pågående och uppstår inte bara när det genomförs räddningsinsatser, utan innefattar även dess beredskap, det vill säga förmågan att hålla en viss beredskap för tänkbara händelseutvecklingar och potentiella olyckor.

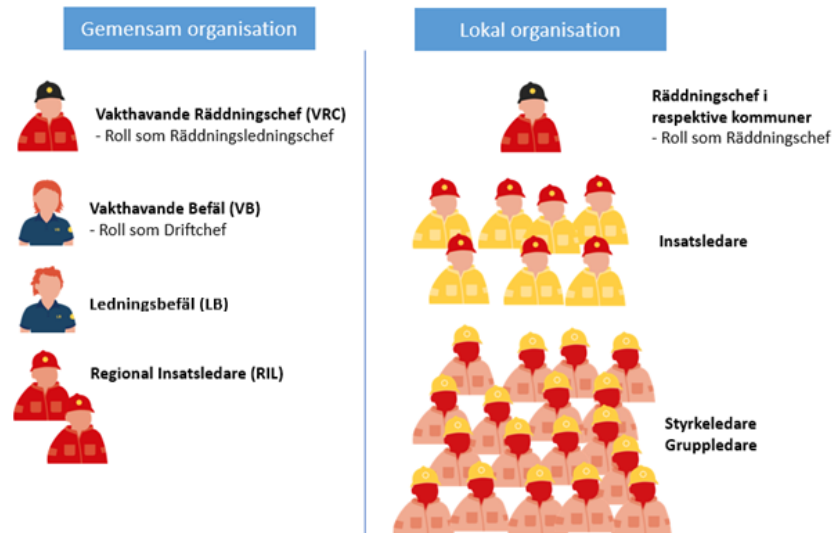
Det krävs en ständig tillgång till ett *räddningsledningssystem* med syfte att säkerställa att denna räddningstjänstverksamhet hela tiden är ändamålsenligt ordnad, i syfte att ständigt kunna inleda och genomföra räddningsinsatser samt anpassa beredskapen mot den rådande riskbilden. Ledning av räddningstjänstverksamheten är en viktig del av förmågan för att genomföra effektiva insatser, framför allt när flera samtidiga insatser eller omfattande insatser ska hanteras. Räddningsledningssystemet innefattar allt från förhållningssätt och organisation till de grundläggande principerna för hur arbetet ska bedrivas; det ska definiera befattningar, fördelning av befogenheter, grunder för ledarskap samt principer för utförande av uppdraget och tekniska system. Räddningsledningssystemet är sammanfattningsvis en del av räddningstjänstverksamheten med syfte att uppnå inriktning och samordning för samtliga räddningsinsatser inom det geografiska området.

Ledningen av räddningstjänstverksamheten i Piteå och Älvsbyns kommun sker genom ett gemensamt räddningsledningssystem, Räddningssamverkan Nord, som innefattar 19 kommuner med ca 475 000 invånare i både Norr- och Västerbotten. De kommuner som ingår i räddningsledningssystemet är Kiruna, Gällivare, Pajala, Överkalix, Övertorneå, Haparanda, Kalix, Jokkmokk, Boden, Luleå, Piteå och Älvsbyn i Norrbottens län samt Skellefteå, Umeå, Vindeln och Robertsfors, Vännäs, Bjurholm och Nordmaling i Västerbottens län. I räddningsledningssystemet ingår det att styra samtliga organisatorers personella och materiella resurser i de berörda räddningstjänstverksamheterna. Vilka ramar räddningsledningssystemet har att utgå ifrån framgår av dokumentet *principer för beredskapshållning*.

Figur 11. Översikt av räddningsledningssystemet RC Nord.

Figur 12. Beskrivning av vilka ledningsfunktioner och dess roller som organiseras gemensamt respektive lokalt i räddningsledningssystemet. Styrkeledare och gruppledare representeras inte i korrekt antal på bilden ovan, mer kring detta finns längre ner i detta kapitel.

En ledningsfunktion innebär att lämpliga individer har utsetts till en funktion för att säkerställa att räddningsledningssystemet efter behov och över tid kan bemanna olika roller. Ledningsfunktioner, eller rättare sagt individerna i ledningsfunktionerna, förväntas kunna verka i ett antal roller, ofta samtidigt men ibland bara en åt gången. Ett exempel är att ledningsfunktionen vaktstående befäl förväntas verka i rollen som driftchef (bemannas över tid), men kan även behöva verka i roller som exempelvis händelsevärdering, insatsuppföljning och räddningsledare (bemannas vid behov).

8.3.1 Övergripande ledning

Med övergripande ledning avses den organisatoriska delen i räddningsledningssystemet som övergripande leder räddningstjänstverksamheten och som ständigt hanterar innehållet i systemledningen, det vill säga bedriver den kommunala räddningstjänstverksamheten. Den övergripande ledningen har förmåga att hantera omfattande eller komplexa räddningsinsatser samt vid flera samtida pågående räddningsinsatser ha en god förmåga att samordna och effektivt kunna leda pågående räddningsinsatser och samtidigt kunna upprätthålla den beslutade beredskapen i kommunen. Utöver detta har övergripande ledning förmåga att utföra de uppgifter som beskrivs i MSBFS 2021:4 5 §, vilket kan sammanfattas som;

- Kontinuerligt identifiera förändring i riskbild och initiera förberedelser
- Initiera räddningsinsatser vid samtida, dynamiska och komplexa olyckor
- Besluta om tillämpning av uppdrag och mål
- Skapa kontinuitet i räddningsinsatsers genomförande för så tidig effekt som möjligt
- Kunna utöka resurskapaciteten för ledning och anpassa ledningsarbetet utifrån kraven på ledning i stunden
- Följa upp om mål uppnås och prioritera resursanvändningen mellan flera räddningsinsatsers genomförande

- Säkerställa att ledningssystemet fungerar i relation till andra aktörer genom att exempelvis utse samverkansbefäl
- Skapa förutsättningar för att andra aktörer och att de ska kunna fortsätta sin hantering innan avveckling av insats

I räddningsledningssystemet utövas den övergripande ledningen gemensamt i systemet från en ledningscentral som benämns Räddningscentral Nord (RC Nord). RC Nord är samlokaliserad med SOS Alarms central i Luleå. Skulle en driftstörning av teknisk, organisatorisk karaktär eller som ett antagonistiskt hot inträffa samarbetar RC Nord med tre andra räddningscentraler, Östersund, Sundvall och Falun inom ramen för samverkansprojektet ”Räddningsregion Nord”, för att kunna överföra ledning och larmning till eller från dessa.

8.3.1.1 Räddningschef

I varje kommun ska det alltid finnas en räddningschef som leder räddningstjänsten (räddningstjänstverksamheten). Räddningschefen ansvarar för att kommunens räddningstjänst är ändamålsenligt ordnad och att räddningsinsatser kan genomföras inom godtagbar tid och på ett effektivt sätt. Räddningschefen beslutar om huruvida en räddningsinsats ska inledas och ska i så fall också utse en räddningsledare. För att säkerställa detta året om, dygnet runt, har vissa befogenheter delegerats vidare till räddningsledningssystemets räddningsledningschef. Befogenheter har även delegerats till driftchefen, framför allt för att kunna verka i rollen som räddningsledare.

8.3.1.2 Vakthavande räddningschef

Ledningsfunktionen vakthavande räddningschef agerar i huvudsak i rollen som räddningsledningschef. Vakthavande räddningschef bemannas i huvudsak av erfarna räddningschefer med kompetens att leda stora organisationer, samverka med andra och med kunskap om övriga regionala förhållanden som är av betydelse för räddningstjänsten. Vakthavande räddningschef ska ha förmågan att själv initiera rollaktivitet i rollen som räddningsledningschef när så krävs. Samtliga räddningschefer i ledningssystemet har givit de individer som bemannar denna funktion i uppdrag att ansvara för den kontinuerliga styrningen av deras räddningstjänstverksamhet.

Räddningsledningschefen har till uppgift att utföra följande uppgifter;

- svara för kommunens ansvar för räddningstjänst och att räddningstjänsten ständigt är ändamålsenligt ordnad (LSO §1:2, §3:7 och §3:16),
- att verka i rollen räddningsledare samt utse räddningsledare (LSO 3:8a, 3:9, 6:1, 6:2, FSO 3:7)
- att besluta om vem som ska leda insats när det berör mer än en kommun (LSO §3:16a),
- att ständigt upprätthålla en övergripande ledning (LSO §3:16b),
- att övergripande säkerställa avsikten med beredskapen i hela området.
- att besluta om deltagande i räddningsinsats vid sanering efter utsläpp av radioaktiva ämnen (LSO § 6:7, § 6:8)
- att besluta om att begära resurser och prioritering av resurser från MSB och beslut om med resurser från ledningssystemet delta i andra räddningsinsatser (LSO 6:8:a).

Vidare arbetsuppgifter, instruktion för hur räddningsledningschefen ska arbeta samt kompetenskrav, framgår i dokumentet *instruktion för vakthavande räddningschef*.

8.3.1.3 Vakthavande befäl

Ledningsfunktionen vakthavande befäl agerar i huvudsak i rollen som driftchef i det löpande arbetet, det vill säga ansvarar för den kontinuerliga driften av räddningsledningssystemet, samt innehar i grunden rollen som inriktnings- och samordningskontakt (ISK) för systemet. Det vakthavande befälet

ska också agera i rollerna insatsuppföljning, beredskapshantering, stabschef och i normalfallet räddningsledare på uppdrag av räddningscheferna. Driftchefen finns ständigt tillgänglig och arbetar i sin helhet på uppdrag av räddningsledningschefen.

Ledningsfunktionen vakthavande befäl bemannas av erfarna brandbefäl som har kompetens att leda större och flera komplexa räddningsinsatser, samt har goda kunskaper om samverkande organisationer.

Driftchefen har till uppgift att utföra följande uppgifter;

- kontinuerligt värdera räddningstjänstverksamhetens agerande i förhållande till pågående och prognosticerad belastning,
- verkar i normalfallet i rollen som räddningsledare (LSO 3:8a, 3:9, 6:1, 6:2, FSO 3:7)
- följer upp systemets funktionalitet och identifierar störningar,
- disponerar samtliga resurser (inom *principerna för beredskapshållning*) och beslutar om resursförsörjning till räddningsinsatser inkl. ledningsresurser,
- organiserar förstärkning av ledningsförmåga,
- följer upp resursbehov och hur avsikt med insats uppnås,
- säkerställer en obruten ledningsprocess,
- hanterar resursförfrågan till närliggande räddningsledningssystem pågående räddningsinsatser,
- kontinuerligt bedriver omvärldsbevakning.

Vidare arbetsuppgifter, instruktion för hur driftchefen ska arbeta samt kompetenskrav, framgår i dokumentet *instruktion för vakthavande befäl*.

8.3.1.4 Ledningsbefäl

Ledningsfunktionen Ledningsbefäl syftar till att öka kapaciteten i ledningscentralens arbete under perioder med hög belastning, eller i perioder där det råder större behov av en proaktiv arbetsfördelning, exempelvis vid höga brandriskvärden, risk för stora väderstörningar eller liknande. Ledningsfunktionen förväntas i huvudsak kunna agera i rollerna insatsuppföljning, händelsevärdering, ledningsstöd, samverkansperson, medlem eller funktionschef i stab samt i arbetsledande roller för genomförande av räddningsinsats. Denna förstärkningsresurs finns tillgänglig dagtid mån-sön 09:00-18:00.

8.3.2 Förstärkning av ledning

Ledningssystemet totala resurser disponeras i hela systemets geografiska område utifrån behov, detta innefattar även ledningsresurser. Inom Räddningssamverkan Nord finns det alltid bemannade ledningsfunktioner, som dygnet runt kan sättas in i ledningsarbetet.

Ledningssystemet förstärks utifrån behov. Om belastningen på den övergripande ledningen har eller förväntas öka så tillsätts ledningsresurser behovsanpassat, i form av personal som stödjer vakthavande räddningschef, vakthavande befäl eller förstärkningsresurs-RC.

Förväntas i stället belastningen på ett delområde inom ledningssystemet öka så kan det delområdet förstärkas med skadeplatsnära ledningspersonal, utöver den grundberedskap som fanns, genom upprättandet av områdesledning.

Vid hög belastning kan den övergripande ledningen välja att börja arbeta enligt stabsrutiner med ökad bemanning. Vidare instruktion för hur detta sker framgår i dokumentet *förstärknings- och stabsrutiner för den övergripande ledningen*.

Om kommunikationerna är eller förväntas bli begränsade eller helt avskurna, eller om olyckans karaktär gör det lämpligt kommer ledningen av kommunens organisation för räddningstjänst ske genom områdesledning, som betyder att räddningstjänst leds direkt av räddningschef eller av denne utsett brandbefäl i ett begränsat område.

8.3.2.1 Tider från larm till ledning

Räddningstjänsten Piteå-Älvsbyn har brandbefäl i olika former av beredskap inom sitt geografiska ansvarsområde, se beskrivningar i tabell 2. Tabell 7 nedan visar inom vilken tid från att ett larm inkommer som räddningsledningssystemets gemensamma övergripande ledningsfunktioner kan påbörja ledningsarbetet i normalläge.

Tabell 7. Tillgång till gemensamma ledningsresurser i Piteå och Älvsbyns kommun, i samverkan med andra kommuner.

Område	Bemanning	Anspänningstid
Samverkansområdet	1 Vakthavande räddningschef	Skyndsamt, beredskap i hemmet
Räddningscentral	1 Vakthavande befäl	90 sek
Räddningscentral	1 Ledningsbefäl	90 sek
Samverkansområdet	2 Regionala insatsledare	Skyndsamt, beredskap i hemmet

Kommunens organisation för räddningstjänst har brandbefäl i olika former av beredskap på brandstationerna på samtliga stationer, se beskrivningar i **Error! Reference source not found.**

Skadeområdesnära ledningsarbete

Redan när samtalet kommer in till SOS larmcentral påbörjas en utredning av olyckan. SOS Alarm gör en bedömning om olyckans karaktär och vidare om räddningstjänsten ska kopplas in för medlyssning. SOS Alarm larmar räddningsresurser efter i förhand bestämda larmplaner och i normalfallet bedömer därefter vakthavande befäl parallellt om händelsen uppfyller alla kriterier för räddningsinsats. Det skadeområdesnära ledningsarbetet påbörjas direkt när närmaste ledningsfunktion tar emot larmet och fortsätter sedan framme på skadeområdet.

Alla räddningsstyrkor och ledningsresurser som ingår i Räddningssamverkan Nord disponeras av hela ledningssystemet och kan därmed nyttjas i Piteå och Älvsbyns kommun vid behov.

Ledningsfunktionen gruppleddare och styrkeledare kan främst agera i rollen som insatschef för mindre till medelstora insatser, och sektorchef vid stora insatser. Gruppleddare och styrkeledare agerar också som befäl över en grupp brandmän. I samverkansområdet finns det minst 40 tillgängliga grupp- eller styrkeledare i beredskap eller jour.

Vid insatser som kräver ett utökat ledningsbehov, exempelvis att den är av komplex karaktär eller är omfattande med flera räddningsstyrkor involverade, finns högre ledningskompetens tillgänglig för att hantera ledning och samordning. Detta sker i första hand genom funktionerna insatsledare eller regionala insatsledare. Vilka och hur många ledningsresurser som larmas beror på ledningsbehovet för den aktuella händelsen. I samverkansområdet finns minst sju insatsledare och två regionala insatsledare tillgängliga dygnet runt, som kan bemanna rollerna räddningsledare, insatschef, sektorchef, storsektorchef och sektionschef.

Tabell 8 visar på hur lång tid det tar för högre ledningsfunktion att nå olika delar av kommunerna.

Tabell 8. Tiden för att en högre ledningskompetens, i form av insatsledare, finns tillgänglig för skadeområdesnära ledningsarbete, förutsatt att denne utgår från centrala Piteå.

Ort	Tid från larm till högre ledningskompetens finns på plats (Minuter)
Norrjärden	12
Infjärden	13
Långträsk	40
Älvsbyn	40
Vidsel	60

Om ytterligare ledningskompetens behövs i form av insatsledare, eller regional insatsledare, kan dessa erhållas inom ledningssystemet. Insatsledare i närliggande kommuner finns enligt tabell 9 nedan. Luleå och Boden delar på funktionen insatsledare.

Tabell 9. Tiden för att en högre ledningskompetens, i form av insatsledare, finns tillgänglig för skadeområdesnära ledningsarbete, från närliggande kommuner.

Ort (utgår)	Tid från larm till högre ledningskompetens finns på plats (Minuter)	
	Piteå	Älvsbyn
Luleå	45	45
Boden	60	40
Skellefteå	60	80

I de fall där ett högre befäl har lång körsträcka till den berörda räddningsinsatsen, kan även inkallning av fridygnslediga befäl i närheten tillämpas under förutsättning att det finns befäl med rätt kompetens tillgängligt närmare än den resurs som är i beredskap och är larmad. Detta används regelbundet som en del i larmplanen.

8.4 Samtidiga och omfattande räddningsinsatser

I Piteå och Älvsbyns kommun kan samtidiga händelser ske, sannolikheten är dock låg utifrån larmfrekvens och typ av händelse som är vanligast förekommande i kommunerna. Samtidiga olyckor kan ske när som helst, dygnet runt, året runt, helt oberoende av varandra. Men olyckorna kan även höra ihop och bero på gemensamma faktorer, som åskoväder som leder till bränder, halka eller snöstormar som leder till ökad mängd trafikolyckor eller torka som leder till skogsbränder.

I Piteå kommun är räddningstjänsten dimensionerad för att kunna respondera till två samtidiga vardagshändelser, Piteå heltid och Piteå RIB tar i detta fall en händelse var. Utöver detta finns även tre räddningsvårn att tillgå som skulle kunna ta hand om mindre händelser själva och därmed skapa möjlighet att Piteå heltid tar hand om någon annan händelse, det finns dock ingen garanti att ett värn som larmats kommer respondera. I Älvsbyns kommun är räddningstjänsten dimensionerad för att kunna respondera till två samtidiga vardagshändelser, Älvsbyns RIB tar en händelse och delar av Älvsbyns RIB tillsammans med Vidsel RIB tar en händelse.

Om fler samtidiga händelser skulle uppstå inom någon av kommunerna kan Piteå stötta Älvsbyn och vice versa, dessutom finns fler resurser tillgängliga i närliggande kommuner som skulle larmas via den dynamiska resurshanteringen (DRH) som tillämpas i området. Inom båda kommunerna samt närliggande kommuner tillämpas DRH vilket innebär att en närliggande kommun skulle kunna bli den som larmas till en händelse i Piteå eller Älvsbyns kommun. På liknande sätt skulle även Piteå eller Älvsbyn kunna bli larmad till annan kommun utifrån att de utgör närmaste resurs.

Vid mer omfattande räddningsinsatser inom någon av kommunerna krävs samverkan med närliggande kommuner för att tillsammans hantera händelsen. För att uppnå en tillräcklig förmåga, uthållighet och

beredskap vid en långvarig eller omfattande händelse sköts denna planering i det gemensamma ledningssystemet. För att kunna hantera flera samtidigt, långvariga eller komplexa händelser finns möjlighet att nyttja samtliga resurser som ingår i det gemensamma ledningssystemet. I både Piteå och Älvsbyn tillämpas även inkallning av fridygnspersonal för att möjligtvis lösa beredskap för ytterligare larm eller avlösning på skadeplats.

Vid flera samtidigt eller omfattande räddningsinsatser kan det uppstå behov av att bryta ut en eller flera insatser från den övergripande ledningen till en lokal områdesledning. Syftet med detta kan vara både att minska belastningen i den övergripande ledningen och få en lokal beslutsfattare för insatsledningen.

8.5 Räddningstjänst under höjd beredskap

Kommunens organisation för räddningstjänst är en av de viktigaste hörnstenarna i ett modernt totalförsvaret. Totalförsvaret regleras i Lag (1992:1403) om totalförsvaret och höjd beredskap. Totalförsvaret består av militär verksamhet (militärt försvar) och civil verksamhet (civilt försvar). Det civila försvaret bedrivs av statliga myndigheter, kommuner, regioner, privata företag och frivilliga organisationer. Det civila försvarets mål är att:

- skydda civilbefolkningen
- säkerställa viktiga samhällsfunktioner
- bidra till Försvaretsmaktens förmåga

Under höjd beredskap ansvarar kommunstyrelsen för ledningen av den del av det civila försvaret som kommunen ska bedriva. Räddningstjänsten har tillskjutande uppdrag enligt 8 kap. LSO som härrör ur civilt försvar och befolkningsskydd och räddningschefen agerar då underställd kommunstyrelsen. Så länge kommunikationer och larmvägar är brukbara, ska ledningen utövas i ordinarie form gemensamt i det övergripande räddningsledningssystemet, Räddningssamverkan Nord.

Samhällets räddningstjänst i fred och vid höjd beredskap utgör basen för att skydda och rädda liv. Ordinarie personal inom räddningstjänsten utgör grunden för uppbyggnad av den räddningstjänst som erfordras vid höjd beredskap. Räddningstjänsten ska från sin basorganisation kunna växa till att kunna hantera skador som uppstår i samband med krigsskada mot bebyggelse. Kommunens organisation för räddningstjänst vid höjd beredskap bygger helt på en förstärkning av den fredstida organisationen. En effektiv och robust räddningstjänst i fred är grunden för en väl fungerande räddningstjänst vid höjd beredskap. Dock kommer fokus under höjd beredskap att vara mera kortsiktigt inriktat på skadeavhjälpan verksamhet i stället för förebyggande åtgärder.

I syfte att skydda och rädda befolkningen och civil egendom från verkningar av krig åligger följande uppgifter kommunen enligt 8 kap, 2 § LSO:

- Upptäckande, utmärkning och röjning av farliga områden,
- Indikering, sanering och andra åtgärder för skydd mot kärnvapen och kemiska stridsmedel,
- Kompletterande åtgärder som är nödvändiga för att verksamhet enligt denna paragraf skall kunna fullgöras.
- Personal inom kommunens organisation för räddningstjänst ska under samma tid delta i åtgärder för första hjälp åt och transport av skadade samt för befolkningsskydd.

Den kommunala räddningstjänsten har i dagsläget en förmåga som är anpassad efter insatser i fredstid, vilket bedöms delvis kunna uppfylla de uppgifter som åligger räddningstjänsten enligt 8 kap. LSO.

Tidigare hotbild har dock inneburit att det civila försvaret nedmonterats och någon planering för höjd beredskap har inte genomförts på flera år. I väntan på inriktningar från staten samt Länsstyrelsen gällande förväntad förmåga kopplat till 8 kap. LSO, utifrån regional bedömd hotbild, så inriktas arbetet på att säkerställa förmåga och uthållighet i händelse av fredstida kriser. Planeringsarbete genomförs utifrån den nu gällande kommunöverenskommelsen för civilt försvar som omfattar arbete med krigsorganisation, kompetenshöjande åtgärder samt säkerhetsskydd.

Länsstyrelsen har ett geografiskt områdesansvar enligt förordning (2015:1052) om krisberedskap och bevakningsansvariga myndigheters åtgärder vid höjd beredskap. Detta innebär att länsstyrelsen inom sitt geografiska område ska se till att samverkan och samordning sker för att uppnå en samlad krishanteringsförmåga och ett effektivt utnyttjande av samhällets resurser vid en kris. Detta gäller oavsett om länsstyrelsen tagit över ansvaret för omfattande räddningsinsatser eller inte. Länsstyrelsens geografiska områdesansvar innebär inte att myndigheten vid en kris får särskilda befogenheter, såvida inte regeringen fattar beslut om detta. Länsstyrelsen har en samordningsroll före, under och efter en kris.

En länsstyrelse har även rätt att under höjd beredskap besluta om användning av personal inom en kommuns organisation för räddningstjänst för uppgifter som inte berör den kommunen enligt 8 kap. 4 § LSO för omfördelning mellan kommunerna i länet.

Norrbottnens länsstyrelse är enligt förordning (2022:525) om civilområdesansvariga länsstyrelser utsedd till civilområdesansvarig länsstyrelse för Norra civilområdet. I Norra civilområdet ingår Norrbotten, Västerbotten, Västernorrlands samt Jämtlands län. De civilområdesansvariga länsstyrelserna har ett geografiskt områdesansvar för sitt område när det gäller civilt försvar. Ansvaret avser uppgifter inför och vid höjd beredskap. De civilområdesansvariga länsstyrelserna ska inför höjd beredskap inom civilområdet verka för att totalförsvaret under höjd beredskap har en enhetlig inriktning. De civilområdesansvariga länsstyrelserna ska, som högsta civila totalförsvarsmyndighet inom civilområdet, verka för att största möjliga försvarseffekt uppnås vid höjd beredskap.

9 Uppföljning, utvärdering och lärande

9.1 Uppföljning och utvärdering av verksamheten

Utvärdering av handlingsprogrammet och dess mål genomförs vart fjärde år och redovisas för den gemensamma räddningsnämnden Piteå-Älvsbyn. Uppföljning och avstämning av mål och indikatorer sker kontinuerligt under året via ordinarie verksamhetsuppföljning genom ex. delårsrapporter, årsredovisningar samt internkontrollplan.

I syfte att erhålla en tydligare bild av olycksstatistiken och sträva mot att uppnå de nationella målen följs handlingsprogrammet upp, förutom genom jämförelser gentemot riket i stort, även genom jämförelser med andra likartade kommuner.

9.2 Olycksundersökning och lärande

I enlighet med kommunernas uppdrag i LSO 3 kap. 10 § ska räddningstjänsten i skäligen omfattning undersöka de inträffade olyckor som föranlett räddningsinsats avseende orsak, förlopp och räddningsinsatsens utförande. Olycksutredning är en mycket viktig verksamhet som utgör en kunskapskälla för hur kommunens riskbild ser ut, ett underlag för behovet av olycksförebyggande insatser samt räddningstjänstens insatsplanering och övningsbehov. Utredningarna bedrivs i tre olika nivåer beroende på olyckans art.

1. I den grundläggande nivån genomförs utredningen av insatschef vid olyckan och resultatet dokumenteras i händelserapporten.
2. När händelser som medfört behov av erfarenhetsutbyte mellan räddningsstyrkor, tar räddningstjänsten fram en insatsutvärdering som fokuserar på framgångsfaktorer och förbättringsområden. Detta genomförs oftast enligt en förenklad modell av After Action Review (AAR).
3. Fördjupande olycksundersökningar genomförs på vissa allvarligare räddningsinsatser exempelvis dödsbränder, olyckor med flera skadade, bränder med omfattande brandspridning och liknande. Fokus på utredningarna kan variera beroende på händelsen men kan fokusera bland annat på olycksorsak, olycksförlopp och insatsens genomförande.

Gemensamt för samtliga tre nivåer som görs är att de ska fokusera på att utreda orsakerna till olyckan och hur insatsen genomförts samt konsekvenser av vidtagna åtgärder. Utvärderingarna ska inte leta efter enskilda individer som gjort fel, utan ska vara objektiva och i stället fokusera på hur räddningsinsatser och hur räddningstjänstens arbete kan förbättras, både inom den operativa och förebyggande verksamheten.

Bilaga A: Dokumentförteckning

Avtal

Reglemente för gemensam räddningsnämnd Piteå och Älvsbyn – Piteå kommun, Älvsbyns kommun

Samarbetsavtal mellan SOS Alarm och Räddningstjänsterna i Norrbotten – SOS Alarm

Avtal om manöver av utomhusvarning – SOS Alarm

Överenskommelse gemensamt ledningssystem Räddningssamverkan Nord

Avtal om hjälp för räddningstjänst – Piteå kommun, Arvidsjaur kommun

MSB:s förstärkningsresurs CBRN – Saneringsenhet – MSB

Samarbetsavtal Smurfit Kappa Piteå, kemdykare – Smurfit Kappa Piteå

Samarbetsavtal oljeskyddsberedskap sjöar och vattendrag – Skellefteå Kraft AB, AB PiteEnergi, Smurfit Kappa Kraftliner AB, SCA Munksund AB

Restvärdesräddningsavtal - Försäkringsbranschens Restvärdesräddning i Sverige AB

Avtal Sotning Piteå kommun – Sotarn i Piteå AB

Avtal Sotning Älvsbyns kommun - Sotarmästare Robert Bergman AB – Jocke Sotare AB

Brandredskapsservice – Piteå Kommunföretag AB samt Piteå kommun

Referensdokument

Tillsynsplan 2023, Gemensam räddningsnämnd Piteå-Älvsbyn

Principer för beredskapshållning, Räddningssamverkan Nord, 2023

Förstärknings- och stabsrutiner för den övergripande ledningen, Räddningssamverkan Nord, 2023

Instruktion för vakthavande räddningschef, Räddningssamverkan Nord, 2023

Instruktion för vakthavande befäl, Räddningssamverkan Nord, 2023

Bilaga B: Beskrivning av samråd

Nedanstående har beretts möjligheter att samråda om handlingsprogrammet och tillställs det beslutade programmet:

Angränsande kommuner	Statliga myndigheter	Farlig verksamhet, enligt LSO 2:4	Övriga
Arvidsjaur	Länsstyrelsen Norrbotten	Olle Svenssons Partiaffär AB	Region Norrbotten
Boden	Polisregion Nord	Piteå Transport AB	SOS Alarm AB
Luleå	Kustbevakningen	Piteå Hamn AB	Räddningssamverkan Nord
Skellefteå	Trafikverket	SCA Packaging Munksund AB	
	Sjöfartsverket	Wibax AB	
	Försvarmakten	LTU Green Fuels	
		Smurfit Kappa Kraftliner AB	
		Skoogs tank AB	
		AB Piteå Energi	
		SunPine AB	
		Flogas Sverige AB	

Bilaga C: Hamnar och dess gränser i vatten

Om en kommun har en eller flera hamnar inom sitt geografiska område i havet ska detta anges i handlingsprogrammet, både vilka hamnar som finns och hur dess gränser går. I Piteå kommun finns ett flertal hamnar men bara en handfull som används för djupgående fartyg. Tabell 10 Redovisar större hamnar samt större småbåtshamnar inom Piteå kommun.

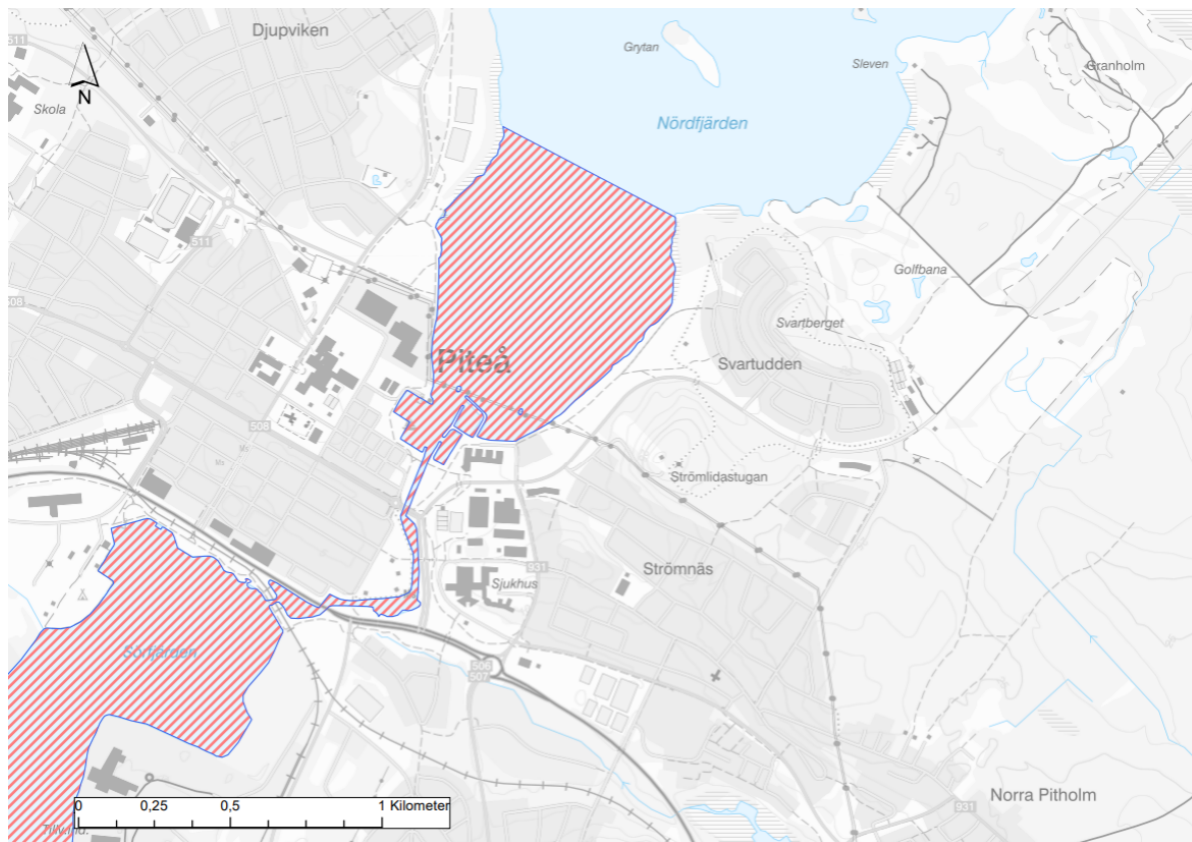
Tabell 10. Hamnar samt större småbåtshamnar inom Piteå kommun.

Ort	Hamn	Information
Piteå	Norra hamn	Småbåtshamn, Piteälven
	Renöhamn	Småbåtshamn
	Södra hamn	Småbåtshamn, Piteälven
	Sandholmen	Piteälven
	SCA Packaging Munksund	Piteälven
	Pite havsbad	Småbåtshamn, Piteälven
	Piteå Port & Hub	Större hamn
	Bondö marina	Småbåtshamn

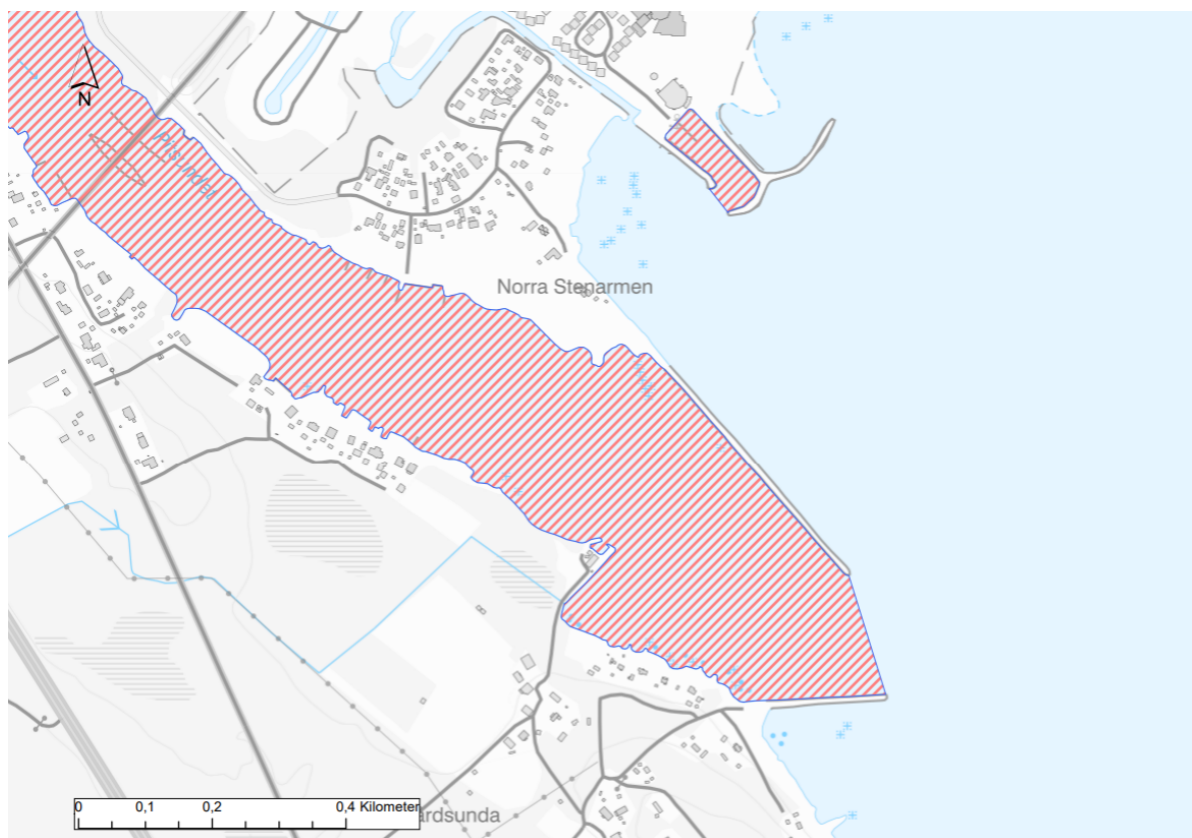
Sjöfartsverket ansvarar för efterforskning och räddning av människor som är eller kan befaras vara i sjönöd och för sjuktransporter från fartyg. Kustbevakningen ansvarar för räddningstjänst, när olja eller andra skadliga ämnen har kommit ut i vattnet eller det föreligger en överhängande fara för detta. Båda myndigheternas ansvar har samma avgränsade geografiska områden och gäller till sjöss (i havet) och i Väneren, Vättern och Mälaren. För andra vattenområden, kanaler, insjöar, vattendrag, hamnar och strand har kommunerna kommunalt räddningstjänstansvar. Även fast staten tar ansvar för livräddning och miljöräddning till sjöss så kvarstår ansvaret för egendomsräddning hos kommunen.

Kommunens räddningstjänst ansvarar även för räddningsinsatser i anslutning till mindre hamnar i havet utefter hela kusten. Varje enskild hamn redovisas inte i detalj i handlingsprogrammet utan räddningstjänsten utgår från definitionen i MSB:s handbok för kommunens handlingsprogram, dvs. områden som ligger innanför bryggor, pirar och inre vågbrytare samt bryggor och dess omedelbara närhet till havs.

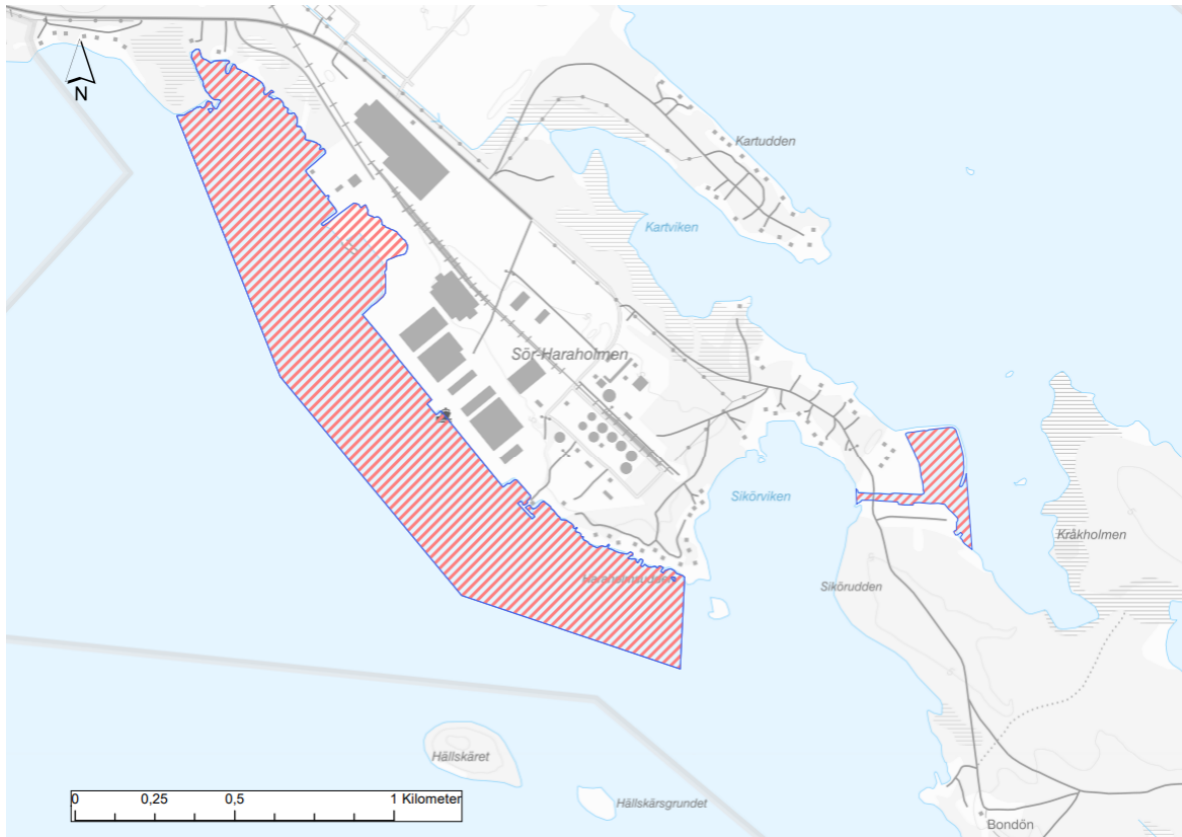
Nedan redovisas kartor med gränsområdet mellan kommunalt och statligt vatten, vilket avser gränsen för när älvar möter hav samt gränser för hamnområden. I figurer 13-16 nedan redovisas kartor med gränsområdet mellan kommunalt och statligt vatten, vilket avser gränsen för när älvar möter hav samt gränser för hamnområden utanför Piteälven. Skrafferat område avser kommunalt ansvar. För hamnområdet kring Piteå Port & Hub går gränsen mellan kommunalt och statligt vatten på 300 meters radie från hamnområdet.

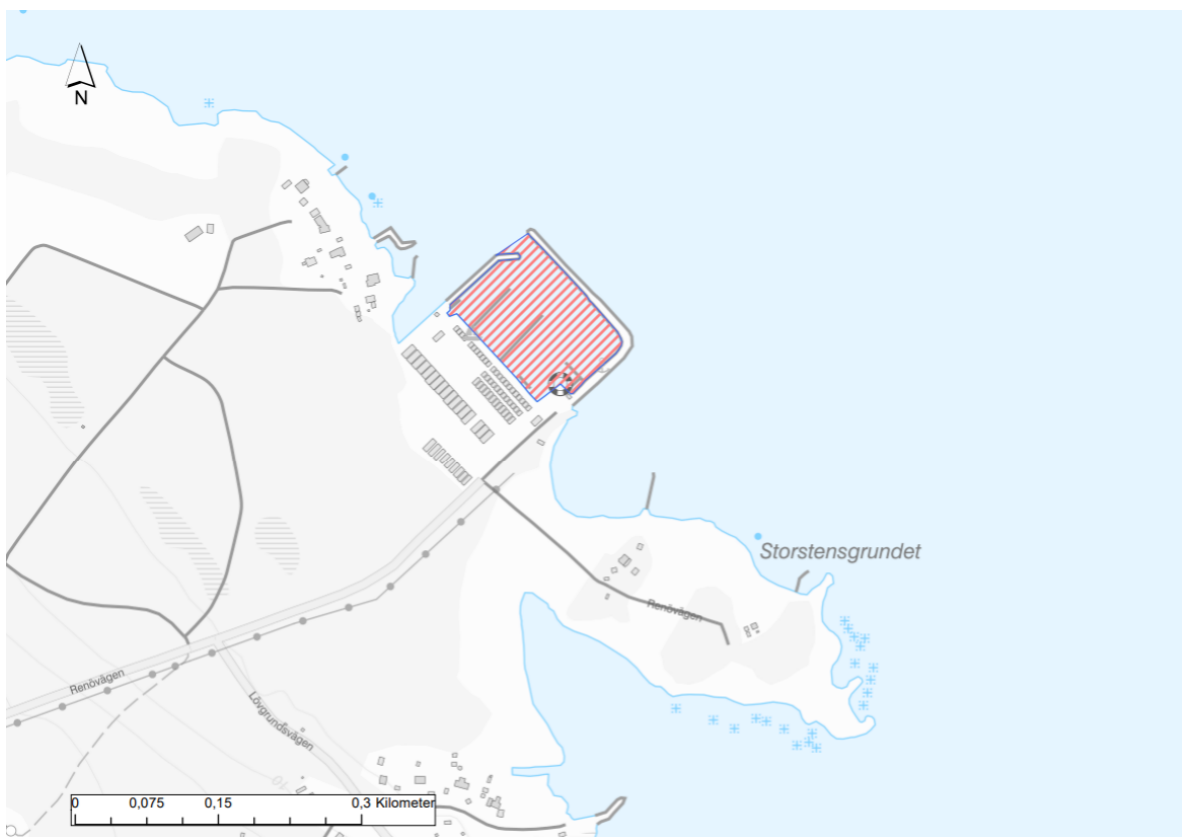
Figur 13. Gräns mellan kommunalt och statligt ansvar Norra hamn.

Figur 14. Gräns mellan kommunalt och statligt ansvar Piteälvens utlopp vid Pite Havsbad.

Figur 15. Gräns mellan kommunalt och statligt ansvar Piteå Port & Hub samt Bondö marina.

Figur 16. Gräns mellan kommunalt och statligt ansvar Renöhamn.

Handlingsprogram för förebyggande verksamhet och räddningstjänst

Piteå och Älvsbyns kommun

Dokumentnamn	Dokumenttyp	Senast reviderad	Beslutsinstans
Handlingsprogram för förebyggande verksamhet och räddningstjänst Piteå och Älvsbyns kommun	Program	2023-XX-XX	Kommunfullmäktige i Piteå och Älvsbyn
Dokumentansvarig/processägare	Version	Diarienummer	Giltig till
Kommunledningsförvaltningen och Räddningstjänsten Piteå-Älvsbyn	X	23GRNXX	2027-XX-XX
Dokumentinformation	Handlingsprogrammet avser Piteå och Älvsbyns kommuner.		
Dokumentet gäller för	Piteå kommun och Älvsbyns kommun		

Innehållsförteckning

1	Inledning.....	5
2	Beskrivning av kommunerna.....	5
2.1	Piteå kommun.....	5
2.2	Älvsbyns kommun.....	5
2.3	Förväntad samhällsutveckling och demografi.....	6
3	Styrning av skydd mot olyckor.....	7
4	Risker.....	7
4.1	Övergripande.....	8
4.2	Brand i byggnad.....	10
4.2.1	Brand i bostad.....	10
4.2.2	Brand i vårdmiljö.....	11
4.2.3	Brand i skola eller förskola.....	11
4.2.4	Brand i övriga allmänna verksamheter (utom skola, förskola och vård).....	11
4.2.5	Brand i byggnad med kulturhistoriskt värde.....	12
4.2.6	Brand i industri.....	12
4.3	Brand utomhus.....	13
4.3.1	Brand i fordon eller fartyg.....	13
4.3.2	Brand i skog eller mark.....	13
4.3.3	Brand i avfall eller återvinning utomhus.....	13
4.4	Trafikolycka.....	14
4.4.1	Trafikolycka, personbil.....	14
4.4.2	Trafikolycka, tunga fordon – lastbil.....	14
4.4.3	Trafikolycka, tunga fordon – buss.....	15
4.4.4	Trafikolycka, spårtrafikolycka.....	15
4.5	Olycka med farliga ämnen.....	15
4.5.1	Begränsat läckage av drivmedel eller olja.....	16
4.5.2	Annat utsläpp eller fara för utsläpp av farliga ämnen.....	16
4.6	Naturolycka.....	16
4.6.1	Stormskador.....	17
4.6.2	Översvämning av vattendrag.....	17
4.6.3	Översvämning av dagvatten- eller avloppssystem.....	18
4.6.4	Ras eller skred.....	18
4.7	Drunkning.....	18

4.8	Lokala olyckstyper	19
4.8.1	Djurlivräddning	19
4.8.2	Nödställd person.....	19
4.8.3	Pågående Dödligt Våld, PDV	19
4.8.4	Flygolyckor	19
4.8.5	Fartygsolyckor.....	19
4.8.6	Skärgård.....	20
5	Värdering.....	20
6	Mål	20
6.1	Nationella mål	20
6.2	Nationell strategi för stärkt brandskydd	21
6.2.1	Vision	21
6.2.2	Mål.....	21
6.2.3	Prioriterade områden	21
6.3	Kommunernas mål	21
6.3.1	Övergripande mål Piteå	22
6.3.2	Vision Älvsbyn.....	22
7	Förebyggande – förmåga och verksamhet.....	23
7.1	Tillsyn.....	23
7.2	Stöd till den enskilde	23
7.3	Rengöring och brandskyddskontroll.....	24
7.4	Övriga förebyggande åtgärder.....	24
7.4.1	Lag (2010:1011) om brandfarliga och explosiva varor	24
7.4.2	Remisshantering	25
7.4.3	Eldningsförbud	25
8	Räddningstjänst – förmåga och verksamhet.....	25
8.1	Övergripande	25
8.1.1	Tillgång till resurser i samverkan med andra kommuner	26
8.1.2	Alarmering av räddningsorganet	26
8.1.3	Brandvattenförsörjning.....	27
8.1.4	Responstider	27
8.1.5	Samverkan med andra aktörer	28
8.1.6	Varning och information till allmänheten	28
8.2	Per olyckstyp.....	30
8.2.1	Brand i byggnad	30

8.2.2	Brand utomhus	32
8.2.3	Trafikolycka	33
8.2.4	Olycka med farliga ämnen.....	34
8.2.5	Naturolycka	36
8.2.6	Drunkning.....	37
8.2.7	Lokala olyckstyper	37
8.3	Ledning i räddningstjänsten	39
8.3.1	Övergripande ledning	41
8.3.2	Förstärkning av ledning	43
8.3.3	Skadeområdesnära ledningsarbete.....	44
8.4	Samtidiga och omfattande räddningsinsatser	45
8.5	Räddningstjänst under höjd beredskap.....	46
9	Uppföljning, utvärdering och lärande.....	47
9.1	Uppföljning och utvärdering av verksamheten	47
9.2	Olycksundersökning och lärande	47
Bilaga A: Dokumentförteckning		49
Bilaga B: Beskrivning av samråd.....		50
Bilaga C: Hamnar och dess gränser i vatten.....		51

1 Inledning

Detta dokument utgör handlingsprogram för förebyggande verksamhet enligt 3 kap. 3 § och räddningstjänst enligt 3 kap. 8 § enligt Lag (2003:778) om skydd mot olyckor (LSO) för Piteå och Älvsbyns kommun.

2 Beskrivning av kommunerna

2.1 Piteå kommun

Piteå kommun är en kustkommun ca. 14 mil söder om polcirkeln. Kommunen sträcker sig inåt landet ca. 10 mil och upptar en totalt yta på 3086 km². Inom kommunen finns skärgård, kustlandskap, flertalet sjöar i varierande storlek och mycket skogsmark. Genom kommunen sträcker sig även Piteälven, en delvis vild och forsande och delvis lugnt rinnande älv. Älven sträcker sig från Arjeplogs fjällvärld ner genom Arjeplog, Arvidsjaur, Älvsbyn och Piteå kommun innan den mynnar ut i Bottenviken.

Inom kommunens gränser finns över 40 byar av olika storlek varav 12 klassas som tätorter. Folkmängden i kommunen uppgår till ca. 42 400 varav omkring 24 000 är bosatta i centralorten. Tätorter med fler än 1000 innevånare är Bergsviken, Hortlax, Norrfjärden, Roknäs och Rosvik. Övriga tätorter är Blåsmark, Böle, Hemmingsmark, Jävre, Lillpite, Svensbyn och Sjulsmark. Enligt SCB klassas Piteå som "C6. Mindre stad/tätort"¹

Piteå är en stark handels- och konferensstad som speciellt sommartid lockar väldigt många besökare vilket under perioder medför att befolkningen kan dubbleras. Stora Nolia, Pite Summer Games, Pite Havsbud och Piteå Dansar och Ler är några exempel på evenemang och anläggningar som lockar många besökare. Piteå har även ett flertal större industrier varav flertalet klassade som farlig verksamhet enligt 2 kap. 4§ i LSO.

Kommunen har tre vägar som är nationellt och internationellt viktiga, väg 373, väg 374 och E4. Utöver dessa finns även ett par viktiga transportleder som nyttjas av pendlare, turism och näringslivet i stort, se figur X. Via E4 når man Luleå och Skellefteå inom en knapp timmes bilresa och vid 374 når man Älvsbyn på likvärdig tid. Stambanan med både person- och godstrafik passerar genom kommunens inre delar, Piteåbanan med godstrafik passerar genom centralorten och sträcker sig till Älvsbyn. Kommunägda Piteå Port & Hub är en djuphamn som är Bottenvikens ledande skogsprodukthamn. Inom kommunen finns ett mindre flygfält i Långnäs, närmaste större flygplatser är Luleå Airport och Skellefteå Airport.

FIGUR X – Övergripande karta Piteå kommun med vägar, järnvägar samt flygplats markerade

2.2 Älvsbyns kommun

Älvsbyns kommun är en inlandskommun ca. 10 mil söder om polcirkeln med ca. 5 mil från centralorten till kusten. Kommunen upptar en yta på 1713 km² och är därmed den minsta kommunen i Norrbotten sett till yta. Landskapet inom kommunen är starkt kuperat med berg och kraftigt nedskurna dalstråk, inom kommunen finns även mycket skogsmark. Genom kommunen sträcker sig även Piteälven.

¹ <https://www.scb.se/>, Statistiska tätorter 2022; befolkning och landareal per tätort och kommun

Inom kommunens gränser finns tre tätorter, Korsträsk, Vidsel och Visträsk. Folkmängden i kommunen uppgår till ca. 8 000 varav omkring 5 000 är bosatta i centralorten. Enligt SCB klassas Älvsbyn som ”B5. Lågpendlingskommun nära större stad”.²

Älvsbyn har flertalet egenföretagare och mindre industrier men är även huvudort för två större industrier, Polarbröd och Älvsbyhus. I Vidsel ligger delvis Försvarmaktens område Robotförsöksplats Norrland (RFN).

Kommunen har två viktiga transportleder, väg 94 och väg 374, se figur X. Via vägnätet når man inom en timmes bilresa Piteå, Boden, Luleå och Arvidsjaur centralorter. Både Stambanan och Piteåbanan passerar genom centralorten. Inom kommunen finns två flygplatser som påverkar kommunen. Den ena är Vidsel flygplats som delvis ligger inom Arvidsjaur kommun, området tillhör Försvarmakten och är en inom RFNs område. I närheten av centrala Älvsbyn finns även Höghedens flygfält. Större kommersiella flygplatser i närområdet är Luleå Airport och Arvidsjaur Flygplats.

FIGUR X – Övergripande karta Älvsbyns kommun med vägar, järnvägar samt flygplatser markerade

2.3 Förväntad samhällsutveckling och demografi

Det sker stora satsningar inom industrin i norra Sverige där flera större aktörer jobbar mot en grönare framtid. I Piteå har stora vindkraftsparker byggts, och byggs fortfarande, för att generera grön el. I Skellefteå har Northvolt byggt en fabrik för tillverkning av batterier till främst elbilar. I Boden planerar H2Green Steel att tillverka fossilfritt stål med hjälp av vätgas. SSAB i Luleå planerar också tillverkning av fossilfritt stål med hjälp av vätgas.

Allt detta kommer påverka Piteå och Älvsbyn men hur detta kommer påverka kommunerna är dock svårt att bedöma. Statistik från Statistiska centralbyrån (SCB) visar på en åldrande befolkning i både Piteå och Älvsbyns kommun. Medelåldern i Piteå är 43,8 och i Älvsbyn 45,3, dvs. högre än Riket på 41,6. Både Piteå och Älvsbyn har som mål att öka befolkningen, Piteå siktar på att till 2030 vara 46 000 och till 2050 att vara 50 000.

Alla satsningar i närområdet kräver en ökad inflyttning för att kunna bemanna de verksamheter som planeras men om detta kommer ske genom att personer från andra delar av Sverige flyttar hit eller om det kommer skapa flyttströmmar mellan kommunerna här i norr är oklart. Indikationer är att rekrytering till dessa industrier även sker från andra länder då det är svårt att hitta personal lokalt. Ett scenario skulle vara att den inflyttning som krävs för dessa industrier även medför en befolkningsökning i Piteå och Älvsbyn. Ett annat scenario är det motsatta där närliggande kommuner ökar sin befolkning på bekostnad av Piteå och Älvsbyn.

De stora industrisatsningarna kommer troligtvis även skapa flera mindre industrisatsningar inom Norr- och Västerbotten. Detta i kombination med en befolkningsökning inom Piteå och Älvsbyn samt närområdet innebär troligtvis en högre belastning av vägnätet både av personbilar, tung trafik samt farligt gods.

Norrbottniabanan efter Norrlandskusten planeras passera genom Piteå centralort för att sedan fortsätta vidare norrut i anslutning till E4 mot Luleå. Banan kommer öka gods- och persontrafiken efter järnväg avsevärt inom Piteå kommun och möjligtvis minska tågtrafiken i Älvsbyns kommun. Med en ökad trafik ökar såklart även sannolikheten för en händelse kopplat till tågtrafik. Hur banan kommer påverka befolkningsutvecklingen för Piteå och Älvsbyn är dock svårt att bedöma, troligtvis är

² <https://www.scb.se/>, Statistiska tätorter 2022; befolkning och landareal per tätort och kommun

inverkan av kommande industrietableringarna i gränskommunerna större på befolkningsutvecklingen än Norrbottniabanan.³

I Älvsbyn planerar Boliden att starta upp den nedlagda gruvverksamheten i Laver. Boliden har ansökt om tillstånd men fått avslag då det ansågs saknas delar i ansökan. Det finns planer på en ny ansökan men vad utfallet vid en ny ansökan blir är såklart oklart. Hur en uppstart av gruvan kommer påverka Älvsbyn är oklart men ett troligt utfall bör vara en ökad befolkningsutveckling. Det kommer även påverka samhället ur risksynpunkt då det mest troligt genererar fler tunga transporter och transport av farligt gods inom kommunen.

3 Styrning av skydd mot olyckor

Piteå och Älvsbyns kommun har en gemensam räddningsnämnd för Räddningstjänsten Piteå-Älvsbyn; Gemensam räddningsnämnd Piteå-Älvsbyn. Nämnden består av fyra ledamöter och fyra ersättare, två ledamöter och två ersättare från vardera kommunen. Piteå är värdkommun och Räddningstjänsten Piteå-Älvsbyn ingår i Piteå kommuns organisation som egen förvaltning. Samtlig personal inom Räddningstjänsten Piteå-Älvsbyn är anställda av Piteå kommun.

Kommunfullmäktige i Piteå har antagit handlingsprogram för förebyggande verksamhet och räddningstjänst 2023-XX-XX. Kommunfullmäktige i Älvsbyn har antagit handlingsprogram för förebyggande verksamhet och räddningstjänst 2023-XX-XX. Det antagna handlingsprogrammet ersätter tidigare handlingsprogram antaget 2020-11-30.

Kommunernas ansvar enligt LSO åligger som utgångspunkt Gemensam räddningsnämnd Piteå-Älvsbyn. I Piteå kommun ligger ansvaret för att förebygga trafikolyckor, drunkningar och utsläpp av farliga ämnen dock hos Samhällsbyggnadsnämnden, Kultur- och fritidsnämnden samt Miljö- och tillsynsnämnden. I Älvsbyns kommun ligger ansvaret för att förebygga trafikolyckor, drunkningar och utsläpp av farliga ämnen hos Miljö- och byggnämnden samt det kommunägda bolaget Älvsbyns Energi AB. Ansvar för brandvattenförsörjning genom fungerande brandpostnät på strategiska platser åligger i Piteå kommun det kommunägda bolaget Pireva, samt delvis Fastighets- och Servicenämnden. I Älvsbyn är det Älvsbyns Energi AB som ansvarar för brandpostnätet. Gemensam räddningsnämnd Piteå-Älvsbyn har samordningsansvaret för kommunernas skydd mot olyckor enligt LSO.

4 Risker

För att beskriva risken i kommunerna utifrån de olika olyckstyperna har en jämförelse gjorts med nationell statistik från MSB:s statistik- och analysverktyg IDA. Där har jämförelseområden granskats med Piteå samt Älvsbyns kommun som grund. Jämförelsen har utgått från åren 2018–2021, anledningen till att det inte baserats på ett längre tidsperspektiv är att räddningstjänstens inrapporteringsystem ändrats 2018 och att det då uppstod omfattande förändringar gällande benämningar, definitioner och indata i statistiken. De områden som jämförts är:

- Hela Sverige
- Norrbotten
- Örnsköldsviks kommun (Piteå kommun)
- C6. Mindre stad/tätort (Piteå kommun)
- Vindelns kommun (Älvsbyns kommun)
- B5. Lågpendlingskommun nära större stad (Älvsbyns kommun)

³ Norrbotniabanan - www.trafikverket.se

Syftet är att få ett nationellt och regionalt perspektiv och även en jämförelse med områden med likvärdiga förutsättningar inom demografi, geografi och näringsliv. Olika jämförelser har gjorts beroende på olyckstyp och den information som beskrivs i MSB:s ”Beskrivning av olyckor som kan leda till räddningsinsats, Nationellt underlag som stöd och fördjupning till arbetet med kommunens handlingsprogram enligt lagen om skydd mot olyckor”. När olika områdens frekvens av larm har analyserats har de baserats på antal insatser per 1000 invånare.

4.1 Övergripande

Riskbilden inom Piteå kommuns geografiska ansvarsområde är komplex och förändras ständigt. I kommunen finns skog, sjöar och vattendrag, stora trafikleder, viss höghusbebyggelse men även stora industrier och publika anläggningar med flertalet större evenemang årligen. Det finns också stadsbebyggelse och flera tätorter vilka innebär en differentierad och komplex riskbild. Andelen äldre invånare i kommunen är relativt hög. Äldre är också en grupp som är högt representerade bland dem som skadas eller avlider till följd av bränder nationellt.

Riskbilden inom Älvsbyns kommuns geografiska ansvarsområde är komplex och förändras ständigt. I kommunen finns skog, sjöar och vattendrag, stora trafikleder samt ett antal stora industrier. Det finns mindre stadsbebyggelse och ett antal tätorter vilka innebär en differentierad och delvis komplex riskbild. Andelen äldre invånare i kommunen är relativt hög. Äldre är också en grupp som är högt representerade bland dem som skadas eller avlider till följd av bränder nationellt.

Både Piteå och Älvsbyns kommun strävar mot en befolkningsökning de närmaste åren, och har gjort det under en längre tid. De stora industrisatsningarna som sker i närområdet kan ha positiv inverkan på denna strävan. En befolkningsökning skulle troligtvis även innebära en ökning av samtliga olyckstyper. De indikationer som finns på att befolkningen inom kommunerna ökar i ålder skulle också kunna leda till fler dödsfall kopplat till brand i byggnad, detta då det samtidigt är fler äldre som bor hemma längre.

Under perioden 2018 t.o.m. 2021 så har det genomförts omkring 480–580 insatser per år i Piteå kommun och omkring 90-110 insatser per år i Älvsbyns kommun enligt MSB:s statistik- och analysverktyg IDA, se tabell 1 för sammanställning. Av dessa insatser utgör omkring 200-250 (Piteå) samt 20-30 (Älvsbyn) automatlarm utan brandtillbud, vilka numera inte betraktas som en räddningsinsats enligt LSO. Den vanligaste förekommande typen av räddningsinsats i både Piteå och Älvsbyns kommun är trafikolycka följt av brand eller brandtillbud i byggnad och brand eller brandtillbud i annat än byggnad. Flertalet räddningsinsatser genomfördes på eftermiddagar och kvällar, framför allt avseende bränder och trafikolyckor. Vi ser inga skäl till att denna trend skulle förändras framöver.

Vid jämförelse med riksgenomsnittet per 1000 invånare under perioden 2018 t.o.m. 2021 så har både Piteå och Älvsbyns kommun en högre andel brand i byggnad, trafikolycka och drunkning än Sverige i stort. Älvsbyns kommun ligger även över riksgenomsnittet när det kommer till bränder i skog och mark. För övriga insatser ligger kommunerna lägre eller likt riksgenomsnittet.

Tabell 1. Antal larm utifrån händelsetyper i IDA under perioden 2018-2021 för Piteå och Älvsbyns kommun.

Händelse	Antal insatser totalt Piteå	Per 1000 inv./år Piteå	Antal insatser totalt Älvsbyn	Per 1000 inv./år Älvsbyn	Per 1000 inv./år Riket
Brand eller brandtillbud i byggnad	221	1,31	54	1,68	1,06
Brand eller brandtillbud i fordon eller fartyg utomhus	88	0,52	18	0,56	0,49
Brand eller brandtillbud i skog och mark	70	0,41	31	0,96	0,56
Brand eller brandtillbud i avfall eller återvinning utomhus	16	0,10	2	0,06	0,22
Brand eller brandtillbud i annat	35	0,21	11	0,34	0,25
Trafikolycka	403	2,39	75	2,33	1,82
Begränsat läckage av drivmedel eller olja	24	0,14	8	0,28	0,27
Annat utsläpp eller fara för utsläpp av farligt ämne	14	0,08	1	0,03	0,06
Drunkning eller drunkningstillbud	21	0,12	3	0,09	0,07
Själv mord eller självmordsförsök	11	0,06	1	0,03	0,19
Hiss, risk för personskada	7	0,04	-	-	0,04
Fastklämd person	6	0,03	-	-	0,03
Annan nödställd person	13	0,08	-	-	0,09
Stormskada	1	0,01	-	-	0,06
Ras, skred eller slamström	2	0,01	-	-	0,00
Annan naturolycka	2	0,01	-	-	0,01
Ras i byggnad eller annan konstruktion	1	0,01	-	-	0,01
Läckage från vattenledning	3	0,02	1	0,03	0,06
Annan vattenskada	6	0,04	-	-	0,05
Nödställt djur	15	0,09	1	0,03	0,05
Annan olycka eller tillbud	35	0,21	2	0,06	0,22
Automatlarm utan brandtillbud	931	5,51	104	3,23	3,42
Annan händelse utan risk för skada	88	0,52	48	1,49	0,80
Akut sjukvårdslarm	69	0,41	29	0,90	1,28
Annan hjälp till ambulans	47	0,28	19	0,59	0,26
Hjälp till polis	1	0,01	-	-	0,03
Övrigt annat uppdrag	44	0,26	13	0,40	0,80

Piteå kommuns geografi utgör en variation mellan stad, landsbygd, kust och skog. Älvsbyns kommun består till stor del av skog i kuperad terräng med berg och dalstråk. Stora skogsområden finns i båda kommunerna och utgör därmed en risk för större skogsbränder. Risken förväntas öka i samband med klimatförändringar. Klimatförändringarna kan också orsaka mer extremväder, som kraftig nederbörd och torra under sommarhalvåret och snöoväder och kyla på vintern, vilket ökar riskbildningen i kommunerna. För Piteå kommun finns en klimatanpassningsplan framtagen och arbete med klimatanpassning pågår kontinuerligt, i detta arbete medverkar Räddningstjänsten Piteå-Älvsbyn.

Inom både Piteå och Älvsbyns kommun finns skyddsvärda naturområden, både i form av Natura 2000 och naturreservat.

Genom kommunerna passerar ett antal större vägar så som E4, 373, 374 och 94. Många av trafikolyckorna som inträffar i kommunerna sker på någon av dessa vägar. De pågående satsningarna inom industrin i närområdet skulle kunna medföra en ökad pendling med personbil samt ökad mängd tung trafik med bl.a. farligt gods. Möjlighet till en befolkningsökning inom kommunerna finns även med anledning av detta och alla dessa faktorer skulle troligtvis även öka antalet trafikolyckor.

Större samlingslokaler finns främst inom centrala Piteå, det finns även några i Älvsbyn samt i vissa tätorter. Större evenemang så som Piteå Summer Games, Stora Nolia, Pite Dansar och ler och diverse arrangemang på Pite Havsbad medför under perioder en stor befolkningsökning i Piteå med påverkan på riskbilden ur både trafik- och ur brandaspekt. Storforsen i Älvsbyns kommun är ett stort turistmål under sommarhalvåret där det även hålls större musikalarrangemang. Kulturhistoriska byggnader finns också i kommunerna, vanligtvis i form av kyrkor men även andra historiska byggnader som är klassade som byggnadsminnen enligt kulturmiljölagen.

I Piteå och Älvsbyn finns ett flertal större industriverksamheter inom framför allt träindustrin. I Piteå finns även ett flertal större kemiska industrier och i Älvsbyn en stor livsmedelsverksamhet. Den samhällsutveckling och industrietablering som sker i närområdet kommande år kommer troligtvis även kunna påverka industriutveckling inom Piteå och Älvsbyns kommun vilket kan öka riskbilden ytterligare. I Piteå kommun finns flera farliga verksamheter varav en anläggning är klassad som Seveso högre kravnivå. De mest allvarliga riskerna kopplat mot farliga verksamheter och Seveso anläggningar bedöms vara omfattande bränder och okontrollerade utsläpp av farliga ämnen som kan orsaka allvarliga skador på människor och miljö.⁴

Några av de mest framträdande förhållanden som identifierats och som skulle kunna leda till stora eller komplexa olyckor är:

- Antalet olyckor och andra händelser till följd av extremväder ökar. Det kan gälla torka och värmeböljor, skogsbränder, snökanoner, stormar, översvämningar, skyfall och liknande.
- Olyckor med utsläpp av farliga ämnen och bränder i anslutning till anläggningar med farliga verksamheter.
- Industrier som klassas som farlig verksamhet och omfattande mängder av transporter av farligt gods i eller i närheten av tätbebyggda områden.
- Bränder i stora eller komplexa byggnader som allmänna verksamheter, skolor, industrier, kulturhistoriska byggnader eller vårdboenden.

Beskrivningarna och analyser i avsnitt 4.2 t.o.m. avsnitt 5 nedan är sammanfattningar hämtade från MSB:s ”Beskrivningar av olyckor som kan leda till räddningsinsats” samt statistik för Piteå och Älvsbyns kommuner hämtats från IDA för att kunna jämföra och bedöma riskbilden för Piteå och Älvsbyns kommuner mot riket.

4.2 Brand i byggnad

Trenden för brand i byggnad är relativt konstant i riket men i relation till befolkningsökningen är den avtagande. Brand i byggnad delas här upp i undergrupperna brand i bostad, brand i vårdmiljö, brand i skola eller förskola, brand i övriga allmänna verksamheter, brand i industri, brand i byggnad med kulturhistoriskt värde, och brand i övriga verksamheter.

4.2.1 Brand i bostad

Cirka 60 % av alla bränder i byggnad i landet är bostadsbränder och räddningstjänsterna i Sverige larmas till ca. 6000 brand i bostad varje år. De flesta händelser med brandtillbud i bostad inträffar hos följande grupper; ung ålder, ensamstående med barn, arbetslösa, utlandsfödda och låg utbildningsnivå. Nationellt inträffar bostadsbränderna oftast i villor eller flerbostadshus. Det vanligaste startutrymmet är kök (40 procent) följt av vardagsrum (7 procent) och skorsten (6 procent), där den vanligaste värmekällan varit spis (25 procent).

---

⁴ [Farlig verksamhet och Seveso - Krisberedskap \(pitea.se\)](https://www.pitea.se/om-pitea/krisberedskap)

Nationellt finns ett antal riskfaktorer som visar på en ökad risk att omkomma vid brand i byggnad. Riskfaktorerna är nedsatt rörelse- och kognitiv förmåga, missbruksproblem och rökning. Det omkommer fler män än kvinnor i bostadsbränder. Mer än hälften av de omkomna i åldersgruppen 20 – 64 år hade konsumerat alkohol i samband med olyckstillfället. Flest omkomna vid bostadsbränder finns i åldersgruppen 45 – 64 år, därefter 65 – 79 år men även personer i åldersgruppen 80 eller äldre är kraftigt överrepresenterade i dödsbränder.

I Piteå och Älvsbyn kan man se att startutrymmet till största del är i kök. Även eldstadsrelaterade bränder är rätt vanligt förekommande. Erfarenhetsmässigt går det se en ökning av antalet eldstadsrelaterade bränder i samband med kraftig kyla. Orsaken till detta bedöms vara för intensivt eldande.

4.2.2 Brand i vårdmiljö

Nationellt har bränder i sjukhus och hälsocentraler varit mest frekventa av de bränder som skett i vårdmiljöer. De vanligaste brandorsakerna har varit oavsiktlig följd av mänsklig handling och fel i utrustning. Köket har varit det vanligaste utrymmet där bränder startar. I den kategorin räknas även psykisk öppen och slutet vård, kriminalvård, äldreboenden och gruppboenden. Vid de flesta fall av brand i vårdmiljö har inga personskador skett men det kan finnas en överhängande risk för störning av samhällsviktig verksamhet vid denna typ av brand.

Den lokala statistiken för Piteå och Älvsbyns kommuner inom brand i vårdmiljö är väldigt begränsad och det går därför inte dra några långtgående slutsatser.

Inom Piteå kommun finns det ett sjukhus och ett antal hälsocentraler på några olika orter. I Piteå finns även en länsgemensam psykiatrisk kriminalvård. Ett stort antal äldreboenden finns även i kommunen och ännu fler gruppboenden med olika typer av inriktning. I Älvsbyn finns ett äldreboende och ett antal gruppboende med olika inriktning. Det byggnadstekniska och organisatoriska brandskyddet i denna typ av verksamheter är betydligt högre än vanliga boenden vilket gör att konsekvenserna av en brand ofta kan begränsas.

4.2.3 Brand i skola eller förskola

Nationellt har bränder i skola eller förskola ofta varit avsiktliga. På skolor har bränderna ofta börjat dagtid på en toalett eller i korridoren. På förskolor har de ofta börjat i köket eller utanför byggnaden. Nationellt så varierar antalet bränder ofta under året, veckan och dygnet. Bränder i skolor är färre till antalet under sommarmånaderna, helger och nätter. Ibland kan en skola drabbas av flera återkommande bränder. Ofta upptäcks dessa bränder fort och kan släckas, men de skapar en oro och störning i verksamheten. Större bränder leder i stället till omfattande och långvariga störningar i verksamheten.

Antalet bränder i skola och förskola inom Piteå och Älvsbyns kommun är väldigt låga för perioden 2018-2021 och det begränsade antal bränder gör en jämförelse med andra områden osäker. Det pågår ett kontinuerligt arbete med att årligen informerar elever i årskurs 7 och årskurs 1 på gymnasiet i brandsäkerhet, det skulle kunna vara en anledning till att det är så få bränder i dessa miljöer. Stora delar av gymnasieskolan Strömbackaskolan i Piteå förstördes i en brand 1989 under ett taklägningsarbete. Eftersom det skedde under sommarlovet stod skolan tom men konsekvenserna av branden blev stora både ekonomiskt och logistiskt. Händelsen finns i många minnen och målet att förhindra likvärdig händelse i framtiden finns inom organisationen.

4.2.4 Brand i övriga allmänna verksamheter (utom skola, förskola och vård)

Nationellt inträffar de flesta bränder inom övrig allmänna verksamheter i verksamheterna handel, restaurang, eller danslokal och hotell. Den vanligaste brandorsaken har varit fel i utrustningen och

branden har ofta startat i köket. Nationellt varierar inte antalet bränder i större omfattning mellan tider på året eller dagar under veckan. Det inträffar något fler bränder dagtid för handel medan det sker något fler bränder under kvällar och nätter på hotell, restauranger och danslokaler.

Bränder i allmänna verksamheter är svåra att beskriva generellt då det är stora skillnader i förutsättningar vid en brand. Bränder i kontor blir oftast mindre och mer begränsade medan bränder i restauranger eller affärslokaler utanför verksamhetstid tenderar att bli större. Bränder i publika lokaler har förutsättningar att bli katastrofbränder med många skadade. Vid brand i idrottsanläggningar, nattklubbar eller restauranger där persontätheten kan vara hög är utrymningsmöjligheterna avgörande.

Variationen inom olyckstypen är relativt stor. Piteå och Älvsbyns kommun ligger lågt mot jämförelseområden när det gäller bränder i allmänna verksamheter. Orsak och startutrymme är svårt att dra några slutsatser kring då antalet händelser är relativt begränsat.

4.2.5 Brand i byggnad med kulturhistoriskt värde

Byggnader kan på olika sätt ha ett kulturhistoriskt värde. Vissa är skyddade i en detaljplan och andra kan anses vara en kulturhistoriskt värdefull byggnad enligt lag. Nationellt har de vanligaste brandorsakerna varit fel i utrustningen och det vanligaste utrymnet där branden startar har varit i köket eller i en samlingslokal. Få bränder har fått en större spridning. En tidig upptäckt, exempelvis med hjälp av automatiskt brandlarm, har begränsat brandspridningen.

Den nationella statistiken från händelserapporterna är inte kvalitetssäkrad när det kommer till vilka byggnader som är klassade med kulturhistoriskt värde, då statistiken baseras på räddningstjänstens egna uppgifter och inte ett nationellt register. Det som däremot är tydligt är att många av dessa byggnader under perioder kan vara obemannade och att vidarekopplat automatiskt brandlarm visar på god effekt att minska brandspridningen och egendomsskador i kulturhistoriska byggnader.

Den lokala statistiken för Piteå och Älvsbyns kommuner inom brand i kulturhistoriska byggnader är väldigt begränsad och det går därför inte dra några långtgående slutsatser. Inom kommunerna har vissa av de kulturhistoriska byggnaderna ett vidarekopplat automatiskt brandlarm till räddningstjänsten.

4.2.6 Brand i industri

Nationellt har bränder i industrier ofta berott på fel i utrustningen och få bränder har uppstått med avsikt. Bränder har ofta startat i en produktionslokal eller verkstad sett ur ett nationellt perspektiv. Även i Piteå och Älvsbyn har huvudorsaken ofta varit fel i utrustningen i produktionslokalen. Piteå ligger högre och Älvsbyn ligger lägre än rikssnittet när det gäller brand i byggnad, industri, per 1000 invånare. Stora industribränder är trots antalet industrier ändå få. Branden på Polarbröd där i princip hela fabriken förstördes är dock en av de största industribränderna i Sverige.

I Piteå och Älvsbyns kommun finns flera större papper-/massa- och träindustrier så som SCA, Smurfit Kappa, Stenvalls Trä, Lindbäcks, Lundqvist Trävaru samt Älvsbyhus. I Piteå finns även ett flertal större kemikalieindustrier så som Wibax, Sunpine och Skoogs Tank. I Älvsbyn finns en större livsmedelsfabrik, Polarbröd, som återuppstått ur askan från den tidigare fabriken som i princip brann ner till grunden 2020. Branden på Polarbröd visade hur komplicerad en brand i en större byggnad kan bli och arbete med att se över det byggnadstekniska brandskyddet och insatsplaneringen för större byggnader pågår i både Piteå och Älvsbyn.

4.3 Brand utomhus

4.3.1 Brand i fordon eller fartyg

Nationellt har bränder i fordon eller fartyg ofta inträffat på natten och många har då varit avsiktliga. Det har även funnits en hel del bränder som har inträffat dagtid då fordonet varit under färd och berott på fel på utrustning. Det senare är oftast anledning till bränder i fordon i Piteå och Älvsbyn då en ytterst liten del av bränderna bedömts vara orsakade av avsiktlig mänsklig handling. Mängden anlagda bränder i fordon för kommunerna är väldigt mycket lägre än rikssnittet. I kommunerna har det främst förekommit bränder i personbilar men även lastbilar finns representerade.

Utvecklingen inom nya drivmedel är stor och skapar utmaningar för räddningstjänsten. Utmaningen består av att välja lämplig släckmetod utifrån drivmedelstyp och övriga omständigheter vid olyckan. Utöver de gamla drivmedlen diesel och bensin, finns nu flera olika varianter inom olika typer av drivmedel som el, bränsleceller och gas. Riskerna kring detta måste hanteras både vid laddning och tankning, under körning och vid parkering.

Då Piteå kommun är en kustkommun och även har en större hamn finns risk för bränder i både mindre fritidsbåtar och större fartyg. Det har historiskt inte skett några större bränder i fartyg.

4.3.2 Brand i skog eller mark

Bränder i vegetation i skog och mark har till stor del inträffat under senvår och sommar. För de flesta av bränderna som uppstått i Sverige har det inte gått att bedöma hur branden startade men den vanligaste värmekällan har varit eldning utomhus och den vanligaste orsaken har varit olika mänskliga aktiviteter. En mindre andel av alla bränder har haft en naturlig orsak i form av åska då blixtnedslag antänt vegetationen.

Även i Piteå och Älvsbyns kommun är mänsklig handling största orsaken till skogsbrand, där mänsklig handling utan avsikt är störst följt av okänd orsak. I kommunen startar skogsbrandsäsongen senare än i södra Sverige. Oftast börjar säsongen med en period av gräsbränder för att senare, med grönska i skog och mark övergå till skogsbränder.

Längden och intensiteten på de olika perioderna beror helt på snösmältningen under försommaren och väderförhållandena under resterande del av sommaren och hösten. Mer extremväder förväntas leda till varmare och torrare somrar med en ökad risk för skogsbränder. Historiskt har mängden och storleken på skogsbränder varierat stort mellan åren. 2014 och 2018 inträffade flera stora skogsbränder nationellt i Sverige, dessa gånger klarade sig Piteå kommun bra då endast ett fåtal mindre bränder inträffade i kommunen. I Älvsbyns kommun inträffade dock ett antal större bränder under 2018.

Risken för stora skogsbränder i Piteå och Älvsbyn kan ses som förhållandevis stor och skogsbränder likt de som inträffade 2014 och 2018 kan inträffa även här då det finns mycket stora sammanhängande skogsområden, delvis i anslutning till sammanhållen bebyggelse. Historiskt har inte skogsbränder spridits från skog till byggnader i kommunerna, däremot kan det vid gräsbränder ibland ske en snabb brandspridning och en spridningsrisk mot byggnader. Antalet inträffade bränder i Piteå kommun ligger något lägre än för jämförelseområden och rikssnittet när det gäller inträffade skogsbränder per 1000 inv. För Älvsbyns kommun gäller det omvända där antalet är högre än jämförelseområden och rikssnittet.

4.3.3 Brand i avfall eller återvinning utomhus

Nationellt inträffar de flesta bränder i avfall eller återvinning under nätter och helger och är avsiktliga. Konsekvenserna från dessa bränder blir sällan stora om inte brandspridning skett till annat objekt.

I Piteå och Älvsbyns kommun går det att konstatera att flest bränder inträffar under kvällar och nätter. För omkring hälften av dessa är orsaken okänd och hälften beror på mänsklig handling, varav de flesta är med avsikt. Utifrån statistiken de senaste tre åren ligger kommunen under riksnittet och i underkant med övriga jämförelseområden utifrån inträffade händelser per 1000 invånare.

I kommunerna är den största risken inom brand i avfall eller återvinning inte de mindre bränder som uppstår i containrar eller liknande, utan i stället brand i stora återvinningsanläggningar eller industrier med materialåtervinning. På återvinningsanläggningen i Öjebyn i Piteå kommun sker nästintill årligen bränder som riskerar att bli stora och långdragna bränder, en risk som troligtvis kommer fortsätta finnas.

4.4 Trafikolycka

Både nationellt och i jämförelseområdena kan man se en ökning av antalet trafikolyckor. Orsaken till detta kan främst förklaras av ändrade larmrutiner och inte av att det sker fler trafikolyckor. Piteå och Älvsbyns kommun ligger i linje med övriga jämförelseområden när det gäller mängden trafikolyckor. I kommunen kan man dock se en minskad mängd trafikolyckor under perioden 2018–2021.

Antalet trafikolyckor är i Piteå kommun omkring 100 st per år, för Älvsbyns kommun är antalet 15-25 per år. Den helt klart vanligaste huvudorsaken till dessa är oavsiktlig följd av mänsklig handling och det vanligaste trafikelementet är personbil. I samband med väderomslag som vinterns första halka, när vinterdäcken inte hunnit bytas eller i samband med snöstormar uppstår ofta ett antal trafikolyckor.

Nationellt har man senaste åren sett en ökning av antalet mopedbilar på vägarna, genom detta ökar också antalet olyckor. Risken med detta ökar därmed också när krocksäkerheten på dessa fordon är betydligt lägre än för personbilar.⁵ Lokalt i Piteå och Älvsbyn är även EPOR något som påverkar riskbilden efter vägarna och bedömningen är att EPOR är inblandade i rätt många trafikolyckor.

4.4.1 Trafikolycka, personbil

Nationellt har flest trafikolyckor med personbil skett under vintern, november-januari, på fredagar och under eftermiddag mellan kl. 16 och 17. I omkring 85 procent av alla händelser har en personbil varit inblandad.

Piteå och Älvsbyns kommun ligger något högre än riket men i linje med jämförelseområdena när det gäller trafikolyckor med personbil. I kommunerna kan även en trend ses på en ökad mängd trafikolyckor under vinterhalvåret men det sker även rätt många trafikolyckor under de varmare delarna av året, troligtvis kopplat till den ökade biltrafiken med anledning av turismen.

4.4.2 Trafikolycka, tunga fordon – lastbil

Nationellt har tunga lastbilar varit inblandade i var fjärde trafikolycka med dödlig utgång. Flest trafikolyckor med tunga fordon har skett under januari-mars, på vardagar och under dagtid, mellan kl. 07 och 18. Olyckor med tunga fordon innebär en hög sannolikhet att personer omkommer eller skadas allvarligt. Nationellt omkommer omkring 50 personer per år i olyckor med tunga fordon, av dessa har omkring 4–6 själva färdats i fordonet.

I Piteå och Älvsbyns kommun, likt nationellt, inträffar flest trafikolyckor med tunga fordon under dagtid på vardagar, efter midnatt sker i princip inga olyckor med tunga fordon. Flest olyckor sker vintertid, främst under december – mars.

---

⁵ [Mopedbilar är krockfarliga – försäkringsbolag varnar | Teknikens Värld \(expressen.se\)](#)

Olycksrisken för lastbilar registrerade i utlandet är högre än för svenskregistrerade dragbilar och lastbilar, utifrån den statistik som rapporterats in av räddningstjänsterna. En faktor som sannolikt har stor betydelse för den ökade olycksstatistiken hos utlandsregistrerade fordon, är förarnas kunskap om risker och deras erfarenhet av hur fordonskombinationen beter sig på vinterväglag.⁶

4.4.3 Trafikolycka, tunga fordon – buss

Nationellt har antal insatser med buss inblandat legat på en relativt konstant nivå. Flest trafikolyckor med buss har skett under vintermånaderna november till januari, på vardagar och under dagtid, främst vid tiderna kl. 07–09 och kl. 14–18.

Trafikolyckor med bussar sker relativt sällan i Piteå och Älvsbyn och det är därför svårt att utifrån inträffade händelser dra några definitiva slutsatser. Utifrån att inträffade olyckor är relativt få så kommer också skillnaderna mellan åren att slå relativt stort, med vissa toppar och dalar.

En stor risk gällande bussolyckor är när de inträffar på större vägar och där bussen i hög hastighet åker av vägen. Denna typ av olycka med flera skadade eller omkomna inträffar omkring vartannat eller vart tredje år i Sverige. Liknande olyckor skulle kunna uppstå i både Piteå och Älvsbyns kommun.

Räddningstjänstens och ambulansens uppdrag på denna typ av händelse är att snabbt och säkert transportera in skadade till sjukvård. Begreppet ”The Golden Hour” används i traumaomhändertagande och innebär att patienter ska ha kommit till definitiv sjukvård inom en timme. Detta är en stor utmaning särskilt vintertid och i kommunernas ytterområden.

Nya bussmodeller med ny design och alternativa drivmedel som vätgas och batterier kommer snabbt in i trafiken. Här ställs nya krav på räddningstjänsten att följa med i utvecklingen.

4.4.4 Trafikolycka, spårtrafikolycka

I Piteå och Älvsbyns kommun går stambanan i nord-sydlig riktning. Inom Piteås gränser passerar banan genom västra delen av kommunen långt från central Piteå. I Älvsbyns kommun passerar banan genom centralorten och ett antal mindre samhällen inom kommunen. Mellan Piteå och Älvsbyns går även Piteabanen, den är dock inte trafikerad med persontrafik. Byggnationen av Norrbotniabanen mellan Umeå och Luleå gör att räddningstjänsten måste säkerställa förmåga att hantera de risker som kopplas mot järnvägen då den planeras passera genom Piteå centralort, både ur persontrafik och godstrafik hänseende.

Olyckor efter järnväg med persontrafik liknar på många sätt olyckor med bussar. Många människor kan vara inblandade, olyckan kan inträffa i hög fart och långt från räddningsresurser. Tågolyckor ökar utmaningen då de även kan inträffa långt från farbar väg och att järnvägens kontaktledningsanläggning utgör en risk vid olyckor. I Piteå kommun har trafikolyckor på järnväg inträffat, dock med godstrafik och inte persontrafik men olyckor med persontrafik skulle kunna ske inom både Piteå och Älvsbyns kommun.

4.5 Olycka med farliga ämnen

Inom olyckstypen farliga ämnen finns två olika undergrupper utifrån omfattningen på läckaget eller utsläppet. Olyckor med farliga ämnen innefattar främst utsläpp av brandfarliga, explosiva, giftiga, frätande eller radioaktiva ämnen. Men olyckstypen kan även beröra andra händelser som brandpåverkad gasflaska, temperaturstegring i tank med farliga ämnen och liknande.

---

⁶ [Utredning av säkerhetshöjande åtgärder för korta dragbilar - Transportstyrelsen](#)

4.5.1 Begränsat läckage av drivmedel eller olja

Nationellt utgör begränsat läckage omkring 80 procent av alla olyckor och tillbud med farliga ämnen. Nationellt sker de flesta olyckor under dagtid på vardagar och under sommaren. Skadorna i dessa fall är oftast egendomsskador men även miljöskador inträffar.

I Piteå och Älvsbyns kommun sker utsläpp av begränsad karaktär väldigt sällan jämfört med riket. I Piteå och Älvsbyn inträffar de flesta olyckor av denna typ dagtid på vardagar och under sommaren.

Det utspillda ämnet är oftast av mindre mängd och vanligast förekommande är någon form av drivmedel. Utsläpp av drivmedel är en ständig risk inom kommunerna, vissa mer känsliga områden för dessa utsläpp finns även inom kommunerna i form av vattentäkter eller naturkänsliga områden.

4.5.2 Annat utsläpp eller fara för utsläpp av farliga ämnen

Nationellt har utsläpp eller fara för utsläpp av farliga ämnen utgjort 20 procent av alla olyckor och tillbud med farliga ämnen. De flesta olyckor har inträffat dagtid under vardagar och under sommaren. Utsläpp av farliga ämnen har oftast haft större konsekvenser än begränsat läckage.

I Piteå och Älvsbyn utgör denna typ av händelse omkring 10 procent av samtliga olyckor och tillbud med farliga ämnen. Underlaget av inträffade händelser är däremot för litet för att kunna dra några slutsatser om när denna olyckstyp vanligtvis inträffar. Utifrån en jämförelse med jämförelseområden så ligger kommunen i linje med dessa.

Olyckstypen inträffar relativt sällan i Piteå och Älvsbyn och då med en variation av olycksorsaker. Risken för olyckor inom denna olyckstyp finns dock, bl.a. pga. en stor mängd olika industrier varav flera av dessa förvarar och hanterar olika typer av farliga ämnen. Inom kommunerna finns även flera transportleder med farligt gods, inom väg, järnväg och till sjöss. Risken för en olycka där ett större utsläpp eller olyckor med farligt gods inträffar är inte försumbar.

Genom att Piteå kommun har en lång kuststräcka så finns även risken för oljepåslag utefter kustlinjen. I anslutning till hamnområdet har det skett ett antal utsläpp i varierande storlek i närtid. I Piteå centralort har även oljeutsläpp av varierande storlek i Piteälvens strömmande vatten förekommit ett antal gånger i närtid. Närliggande industrier har gett upphov till ett antal men troligtvis har utsläpp även skett från en gammal bogserarbåt, Munksund 5, som sänktes i älven på 60-talet. I Piteälven finns även ett fåtal kraftverk som riskerar ge upphov till oljeutsläpp.

4.6 Naturolycka

Inom olyckstypen Naturolyckor finns fyra undergrupper: Stormskador, Översvämning av vattendrag, Översvämning av dagvatten- eller avloppssystem och Ras eller skred. Ett fenomen som inträffat i Piteå och Älvsbyns kommun samt närområdet med jämna mellanrum men inte ingår i ovanstående olyckstyper är så kallade snökanoner, vilka orsakar enorma snömängder på kort tid i mindre delar av kommunen vid vissa väderförhållanden.

Naturolyckor kan vara svåra att förebygga och därmed är det kvarvarande alternativet att minska konsekvensen när de inträffar. Utifrån vilken typ av naturolycka som inträffar resulterar det i olika konsekvenser och samhällspåverkan, vilket också kräver olika typer av förebyggande åtgärder. Olyckstypen naturolyckor inträffar relativt sällan i kommunen och med olika frekvens mellan de olika undergrupperna. Det är däremot viktigt att samhällets gemensamma resurser är förberedda för utmaningarna som följer av en naturolycka.

Klimatförändringar gör att naturolyckor förväntas öka. Skyfall och stormar förväntas öka, vilket i sin tur leder till att områden översvämmas och att risken för ras och skred också kan öka.

4.6.1 Stormskador

Nationellt så har stormar inträffat oregelbundet. Stormar kan orsaka mycket stora direkta och indirekta konsekvenser. Egendomsskador samt inträffade störningar eller fara för störning av samhällsviktig verksamhet har varit de vanligaste konsekvenserna vid inträffade skador. Det varierar mycket mellan åren, men med ett medelvärde på 900 inträffade stormskador i Sverige årligen.

Stormskador kan vara av mindre karaktär som en enskilds skadade egendom till mer omfattande stormskador över stora områden. Följdskadorna kan utgöra materiella skador, produktionsbortfall, störningar i samhällets funktionalitet samt skador och omkomna personer. Elförsörjning, elektroniska kommunikationsmedel och transporter är de viktiga samhällsfunktioner som i första hand kan drabbas.

I Piteå och Älvsbyn har i princip inga stormskador rapporterats under perioden 2018–2021.

4.6.2 Översvämning av vattendrag

Översvämning av vattendrag är beroende av lokala förhållanden och variation av väderlek, som t.ex. nederbörd, snösmältning, stigande havsnivåer i samband med stormar och isproppar. Händelserna kan få mycket stora direkta och indirekta konsekvenser. Egendomsskador har varit den vanligaste konsekvensen vid inträffade skador.

Historiskt i Piteå och Älvsbyn har det skett få översvämningar av vattendrag vilket medför att det inte från statistiken går att dra några slutsatser. Vattennivåerna i Piteälven påverkas dock varje vår av vårfloden men påverkan på samhället med anledning av detta beror på hur kraftig den blir. Älvsbyns centralort har påverkats av detta ett antal gånger historiskt och stora delar av centralorten ligger ur översvämningshänseende lågt placerat.

För Piteälven finns översvämningskartering genomförd för både Piteå och Älvsbyns kommun. Övriga vattendrag är inte översvämningskarterade. Översvämningskarteringen i Piteälven visar på att översvämmade områden i Piteå kommun vid 100-årsflöde och 200-årsflöde kommer att orsaka översvämning på enstaka hushåll och vissa vägar i närheten av vattendragen. För Älvsbyns kommun är påverkan något större påverkan än i Piteå kommun. Karteringen för 100- och 200-årsflöde visar vilka områden som sätts under vatten vid en översvämning som statistiskt sett inträffar en gång på 100 respektive 200 år.

Översvämningar i Piteälven i både Piteå och Älvsbyn har även orsakats att isproppar bildats. Dessa minskar tvärsnittsarean vilket också leder till att vattenytan höjs. Ispropparna bildas ofta på samma plats i älvarna. Kommunerna har inga direkta verktyg för att hantera större isproppar, det har historiskt förekommit att isproppar har sprängts men det är ingen åtgärd som används i dagsläget. Det är fastighetsägarens ansvar att vidta de nödvändiga förberedelser och åtgärder som krävs för att skydda sin fastighet. Räddningstjänsten kan vidta åtgärder om exempelvis samhällsviktig verksamhet eller människors liv eller hälsa hotas.

Översvämningar efter havskusten med efterföljande skador har inte skett inom Piteå kommun i någon större omfattning. Landhöjningen motverkar även översvämningsrisken till havs. Risk för översvämning efter kusten finns dock då kommunen har en lång kuststräcka med flertalet bostäder och fritidshus.

En viktig förutsättning för undvikande av framtida översvämningsproblem är att planering av samhällsstruktur utförs med tanke på meteorologiska- och hydrologiska förutsättningar med klimatförändringarnas påverkan i beaktande. För detta finns just översvämningskarteringar för Piteå och Älvsbyns kommun framtagna. Piteå kommun har även en klimatanpassningsplan framtagen för att motverka påverkan av klimatförändringarna på samhället.

4.6.3 Översvämning av dagvatten- eller avloppssystem

Översvämning av dagvatten- eller avloppssystem till följd av skyfall har ett samband med den varma årstiden och konsekvenserna förväntas öka till följd av klimatförändringar. Händelserna kan få mycket stora direkta och indirekta konsekvenser. Egendomsskador har varit den vanligaste konsekvensen vid inträffade skador.

Översvämningar i dagvatten- eller avloppssystem har historiskt sett inträffat i Piteå kommun. Under åren 2018–2021 har dock inga händelser resulterat i räddningsinsats i Piteå eller Älvsbyns kommun. Skyfallskarteringar finns framtagna för Piteå och Älvsbyns kommun som visar vilka områden som riskerar att översvämmas vid extremregn.

Oftast förekommer extremregn under den varmare delen av året. Konsekvenserna av ett extremregn beror till stor del på hur snabbt och hur mycket vatten som kommer, områdets karaktär och kapacitet att leda undan vatten antingen naturligt till vattendrag eller via kommunens VA-system.

En viktig förutsättning för undvikande av framtida översvämningsproblem, är att planering och underhåll av samhällsstruktur utförs så att de kan hantera de vattenmängder som kan uppkomma vid omfattande skyfall.

4.6.4 Ras eller skred

Risken för ras eller skred är beroende av lokala förhållanden och sannolikheten förväntas öka nationellt till följd av klimatförändringen. Händelserna kan få mycket stora direkta och indirekta konsekvenser. Egendomsskador har varit vanligast vid inträffade skador.

Olyckstypen är ovanlig i Piteå och Älvsbyns kommun. Att mindre ras och skred inträffar är dock inte ovanligt, men att de i sin tur orsakar skador på liv, egendom eller miljö hör till ovanligheten. Risken kan dock inte uteslutas och kan ske både i älvar, kust och brant terräng.

4.7 Drunkning

Nationellt omkommer omkring 100 personer i drunkningsolyckor årligen och ungefär lika många skadas allvarligt. Trenden över tid att omkomma till följd av drunkning har varit minskande, medan trenden för antal räddningsinsatser mot drunkningstillbud varit ökande. De vanligaste riskgrupperna för drunkningsolyckor är medelålders till äldre män. I 45 procent av drunkningstillbud har alkohol förekommit.

Drunkningsolyckorna har varit väderberoende och flest inträffar under sommarmånaderna. De vanligaste specificerade aktiviteterna vid dödsolycka har varit fritidsbåt följt av bad. Omkring hälften av de som omkommer vid drunkningstillbud har varit ensamma vid händelsen. Av de som drunknat i fritidsbåtar de senaste 10 åren skulle hälften ha överlevt om de använt flytväst.

Omkring hälften av drunkningarna har skett genom oavsiktlig handling, och omkring en tredjedel har utgjorts av självmord. Bland de som begår självmord finns en större andel kvinnor än män.

Piteå kommun har en lång kuststräcka, och till detta även många sjöar och älvar. Även Älvsbyn har flertalet sjöar och älvar. Omkring dessa vattendrag sker fiske, bad och andra aktiviteter, både sommar som vinter.

I Piteå kommun inträffar omkring 3-11 drunkningstillbud per år. I och med det låga antalet larm blir skillnaderna stora mellan åren. Piteå ligger något högre än rikssnittet och jämförelseområden utifrån inträffade händelser per 1000 invånare. De flest händelser inträffar under sommarmånaderna, men drunkningstillbud kan inträffa året om. Inom Älvsbyns kommun har det historiskt skett väldigt få drunkningsolyckor, 0-2 per år.

En skillnad för Piteå kommun mot den nationella statistiken är att betydligt fler räddningsinsatser inträffar i älv, å, kanal eller bäck. I kommunen inträffar omkring 60 procent av samtliga räddningsinsatser på dessa platser medan det nationellt sker flest räddningsinsatser i sjöar eller dammar (36 procent) och i älv, å kanal eller bäck (29 procent). Räddningsinsatser i dessa typer av vattendrag är främst kopplat till Piteälven samt centrala Piteås kanal och hamnar.

4.8 Lokala olyckstyper

4.8.1 Djurlivräddning

I Piteå kommun sker ett antal djurlivräddningar per år, det är sällan förekommande i Älvsbyns kommun. Det handlar vanligtvis om olika typer av tamdjur i olika situationer. Ofta handlar det om att hästar eller kor gått ner i diken eller myrar som de inte själva kan ta sig upp ifrån. Risker kring djurlivräddning handlar till stor del om att säkra räddningspersonalens säkerhet samtidigt som djuret räddas. Djuren är ofta stora och kan lätt skada räddningspersonalen.

4.8.2 Nödställd person

Räddningstjänsten kan behöva undsätta personer som fastnat eller skadats på olämpliga platser. En grundförmåga är transport i terräng som kan ske med hjälp av terrängfordon till säker plats där ambulans kan omhänderta patienten.

Det kan också handla om att undsätta personer vid till exempel vindkraftverk eller andra platser som är svåra att komma åt. För dessa uppdrag finns utbildad personal för just räddning på hög höjd som med hjälp av sin utrustning kan undsätta på hög höjd.

4.8.3 Pågående Dödligt Våld, PDV

Begreppet PDV har ingen kort och enkel beskrivning. Begreppet omfattar ett spektrum av händelser och gemensamma delar inom detta är att en eller flera gärningspersoner utsätter allmänheten för ett livsfarligt våld som ofta pågår till våldet avbryts av någon annan än gärningspersonerna själva. Motivet bakom PDV kan skilja sig stort och även från andra typer av brott, då gärningspersonerna ibland utgår från en ideologisk övertygelse. Inom organisationen har utbildning inom området hållits samt att övning tillsammans med polis och kommunen genomförts.

4.8.4 Flygolyckor

I Piteå och Älvsbyns kommun finns ett flygfält i Långnäs, ett i Högheden samt att Försvarsmakten har en flygplats i Vidsel. Flygplatsen i Vidsel bemannas av en egen flygplatsbrandkår vid behov. Flygolyckor hör till ovanligheten men har inträffat inom kommunerna, då med mindre flygplan eller helikopter.

4.8.5 Fartygsolyckor

Nationell och internationell sjöfart med större fartyg anlöper till Piteå Port & Hub. Då Piteå kommun är en kustkommun är även fritidsbåtar vanligt förekommande och ett flertal småbåtshamnar finns inom kommunen. Även om sjöfartsolyckor hör till ovanligheten går de inte utesluta och det kan röra sig om allt från mindre fritidsbåtar till internationella fraktfartyg. Olycksområdet för dessa fartyg är brett och kan utgöra allt från att fartyget hamnar i sjönöd, går på grund eller annat nödläge. Kommunens räddningstjänst samverkar under insatser till sjöss med Sjöfartsverket, Kustbevakningen, Piteå Port & Hub, Sjöräddningssällskapet (SSRS) och Sjöfartsverket (JRCC). SSRS har en räddningsbåt stationerad i Piteå under sommarhalvåret. Se även Bilaga C: Hamnar och dess gränser för mer information om hamnar och gränser mellan kommunalt och statligt vatten.

4.8.6 Skärgård

I Piteå kommun finns en skärgård där öarna utgör utflyktsmål för lokal befolkning samt turister både sommar och vintertid. Vintertid nyttjas skoter vanligtvis för att ta sig runt i området. Isläget inom området har en stor påverkan på riskbilden och kan variera kraftigt från år till år samt under säsongen, en bedömning är att klimatförändringar och bidragit till fler år med dåliga isar.

På flertalet öar finns skog och bebyggelse där det skulle kunna uppstå bränder som räddningstjänsten skulle behöva hantera. Det är historiskt sällan förekommande men skulle kunna ske.

5 Värdering

Skyddet inom Piteå och Älvsbyns kommun för de risker som orsakar flest olyckor har värderats och bedöms uppfylla målet om ett tillfredsställande och likvärdigt skydd, samt att åtgärder kan påbörjas inom godtagbar tid och genomföras på ett effektivt sätt.

I en nationell jämförelse med de olika olyckstyperna finns skillnader mellan Piteå samt Älvsbyns kommun och Sverige. Det är exempelvis en något större del brand i byggnad, trafikolyckor och drunkningstillbud i Piteå och Älvsbyns kommun jämfört med hela Sverige. För Älvsbyns kommun är även andelen bränder i skog och mark högre än för hela Sverige, tvärt emot Piteå kommun där det inträffar färre brand eller brandtillbud i skog och mark jämfört med hela Sverige. Vid en djupare jämförelse mot övriga jämförelseområden och olyckstyper så uppstår större likheter i antal larm per 1000 invånare.

Mer uppdelat i undergrupper så har Piteå kommun fler bränder i industrier än många jämförelseområden. Orsaken till detta är sannolikt att det också finns mer industrier per 1000 invånare än på många andra platser.

De stora industrisatsningarna i norr med en trolig befolkningsökning, ökat antal industrier samt ökat antal transporter kräver att kommunerna även hanterar den utökade mängden räddningsinsatser som förväntas ske med utvecklingen.

Kommunerna har en något äldre befolkning än rikssnittet. Då äldre och vissa riskgrupper är överrepresenterade i olycksstatistiken för brand i byggnad så kommer kommunerna fortsätta arbeta med åtgärder för att säkerställa ett skäligen brandskydd i såväl äldreboenden som bostäder för riskgrupper.

6 Mål

Piteå och Älvsbyns kommuns mål för den förebyggande verksamheten och räddningstjänst utgår från värderingen av risker i kommunerna. De nationella målen utgör också den grund som kommunernas mål vilar på.

6.1 Nationella mål

I LSO anges de nationella målen och syftet med den verksamhet som ska bedrivas enligt lagen:

- 1 §. Bestämmelserna i denna lag syftar till att i hela landet bereda människors liv och hälsa samt egendom och miljö ett med hänsyn till de lokala förhållandena tillfredsställande och likvärdigt skydd mot olyckor.
- 3 §. Räddningstjänsten skall planeras och organiseras så att räddningsinsatserna kan påbörjas inom godtagbar tid och genomföras på ett effektivt sätt.
- 3a §. Förebyggande verksamhet som staten och kommunerna ansvarar för enligt denna lag ska planeras och organiseras så att den effektivt bidrar till att förebygga bränder och andra olyckor

samt förhindra eller begränsa skador till följd av bränder och andra olyckor. Särskild vikt ska läggas vid att förhindra människors död och andra allvarliga skador.

6.2 Nationell strategi för stärkt brandskydd

6.2.1 Vision

År 2010 antog MSB på regeringens uppdrag en nationell strategi för hur brandskyddet kan stärkas genom stöd till enskilda. Den vision som formulerades i strategin lyder:

”Ingen ska omkomma eller skadas allvarlig till följd av brand”

6.2.2 Mål

Tydliga mål är en förutsättning för arbetet både på lång och kort sikt. Nya mål sattes under 2020 och de gäller fram till 2030. De mål som tagits fram i den nationella strategin är:

Liv och hälsa

- Antal omkomna vid bränder i bostadsmiljö ska vara under 60 per år.
- Antal allvarligt skadade vid bränder i bostadsmiljö ska vara:
  - Under 600 per år (personer transporterade från olycksplats med ambulans).
  - Under 400 per år (personer i slutenvård).

Egendom

- Kostnad för egendomsskador ska följa en nedåtgående trend.
- Antal utvecklade bostadsbränder ska vara under 2 500 per år.

Skyddsåtgärder

- Andel hushåll med fungerande brandvarnare ska vara minst 95 procent.
- Andel hushåll med handbrandsläckare ska vara minst 80 procent.
- Andel hushåll med brandfilt ska vara minst 70 procent.

6.2.3 Prioriterade områden

För att uppnå de nationella målen finns fem prioriterade åtgärdsområden, vilka Piteå och Älvsbyns kommun aktivt arbetar med i någon form. De prioriterade områdena är följande:

1. Stärka särskilt riskutsatta individers brandskydd i hemmiljö
2. Stärka kunskapen att förebygga och agera
3. Öka antalet fungerande brandvarnare
4. Verka för att genomföra en första insats med kort responstid
5. Utveckla kunskap genom forskning, lärande och innovation.

6.3 Kommunernas mål

De räddningsinsatser Piteå och Älvsbyns kommun ska genomföra bedöms vara organiserade och planerade på sådant sätt att insatserna kan påbörjas inom godtagbar tid och genomföras på ett effektivt sätt utifrån den riskbild som finns i området. Det finns dock utvecklingspotential inom området för insatsplanering för att skapa ännu bättre förutsättningar till effektiva insatser mot mer komplicerade objekt, speciellt vid samverkan med andra kommuner.

Den största utmaningen i verksamheten är att upprätthålla nuvarande nivå på verksamheten samtidigt som vi hela tiden måste vara vaksamma på att gradvis anpassa verksamheten efter nya förutsättningar och risker. För att klara eventuella förändringar i riskbild inom kommunerna behöver verksamheten

satsa på kontinuerlig fortbildning av personal och ha en god övningsverksamhet som utgår från de behov som finns. Ett viktigt ingångsvärde i strävan mot gradvis utveckling och anpassning är att lära från de räddningsinsatser som genomförs, framför allt från verksamhetens egna olycksundersökningar men även genom att ta del av erfarenheter från insatser på andra håll i landet. Arbete med att utveckla erfarenhetsåterföring inom verksamheten pågår där After Action Review (AAR) används som grund.

Kommunerna har genom Gemensam Räddningsnämnd Piteå-Älvsbyn beslutat om tre specifika mål med grund i de nationella målen enligt LSO 1 kap 1 och 3 §§ LSO samt utifrån den nationella strategi för brandskydd med tillhörande prioriterade områden enligt nedan:

- Öka barn och ungas kunskaper inom områdena brand, skydd och säkerhet
- Medborgare och företag har god kunskap inom områdena brand, skydd och säkerhet
- Minimera antalet olyckor/bränder samt dess konsekvenser

Utöver de tre mål som beslutats av Gemensam Räddningsnämnd Piteå-Älvsbyn har Piteå kommun ett antal övergripande mål och Älvsbyns kommun en vision som också ger inriktning åt det arbete som sker inom räddningstjänstens verksamhet.

6.3.1 Övergripande mål Piteå

Prioriterade mål

- Piteå ska år 2030 ha 46 000 invånare och till 2050 50 000 invånare.
- Piteå präglas av en samhällsgemenskap med mångfald som grund
- Piteå ska vara en attraktiv ort för näringsliv och företagande
- Piteå ska erbjuda trygga och attraktiva livsmiljöer

Riktade övergripande mål

- Piteå ska vara Sveriges barnvänligaste kommun
- Piteå ska erbjuda goda förutsättningar för ett livslångt lärande
- Piteborna i alla åldrar ska känna att det är meningsfullt att engagera sig och att de kan påverka kommunens utveckling
- Samhällsbyggnad ska utgå från social, ekologisk och ekonomisk hållbarhet
- I Piteå utgör kulturen en drivkraft för demokrati, tillväxt och samhällsutveckling

Mål för personal och ekonomi

- Piteå kommun och de kommunala bolagen ska arbeta aktivt för att vara en attraktiv och jämställd arbetsgivare samt skapa hälsofrämjande arbetsplatser
- Budgetramen ska hållas genom effektiv hushållning av disponibla resurser
- Piteå kommuns och de kommunala bolagens finansiella ställning ska vara långsiktigt hållbar

6.3.2 Vision Älvsbyn

Framtidsrika Älvsbyn – Norrbottens pärla

- Älvsbyn erbjuder den välfärd som vi medborgare vill ha, balans mellan arbete, rekreation, kultur och samhällsservice.
- Engagerade medborgare deltar i och tar ansvar för skapandet av vår gemensamma välfärd.

- Vi tar vara på varandra och varandras olikheter och erfarenheter så att samhället och alla människor kan utvecklas.
- Vi är trygga i oss själva och i våra relationer till omvärlden. Vi värnar vårt lokala självbestämmande för att kunna välja de vägar och samarbetsformer som är bäst för hela Älvsbyn.
- Företagsamma människor och konkurrenskraftiga företag i gemenskap leder Älvsbyn vidare i en hållbar utveckling.
- Vi har en mångfald av olika kompetenser och möjligheter till lärande för att stå väl rustade för att möta utmaningar beträffande energi, miljö och hushållande med resurser. Älvsbyn kännetecknas av att göra rätt saker och att göra saker på rätt sätt.
- Tillsammans lever vi gott i det framtidsrika Älvsbyn.

7 Förebyggande – förmåga och verksamhet

7.1 Tillsyn

Räddningstjänsten Piteå-Älvsbyn ansvarar för Piteå och Älvsbyns kommuns tillsyn av den enskildes skyldigheter enligt 2 kap. 2 och 4 §§ i LSO. Räddningstjänstens tillsynsverksamhet utgår från den årliga tillsynsplan som den Gemensamma räddningsnämndens beslutar, tillsynsplan baseras på MSBFS 2021:8, föreskrift och allmänna råd om hur kommunen ska planera och utföra sin tillsyn enligt lagen (2003:778) om skydd mot olyckor. Tillsynsarbetet utgår från MSB:s handbok ”Kommunal tillsyn enligt lagen om skydd mot olyckor”.

Räddningschef, tillika förvaltningschef, har delegation från Gemensam räddningsnämnd Piteå-Älvsbyn att utse tillsynsför rättare. Tillsynsför rättare har mandat att fatta myndighetsbeslut enligt 5 kap. 2§ 2st. i LSO, dokument ”Delegationsbestämmelser för Gemensam räddningsnämnd Piteå-Älvsbyn” beskriver detta närmare. Tillsynsför rättare ska som grund ha hög kompetens kring byggnadsteknisk och organisatoriskt brandskydd samt kunna förmedla brister på ett tydligt och pedagogiskt sätt till den enskilde. Tillsyn A, eller motsvarande äldre utbildning, är lägsta nivån för tillsynsför rättare. För tillsyn av särskilda objekt samt farlig verksamhet är Tillsyn B, eller motsvarande äldre utbildning, alternativt brandingenjörskompetens målbilden för tillsynsför rättare men räddningschef kan även göra bedömning i enskilda fall där annan utbildning och erfarenhet kan tillåtas.

Tillsynen är ett viktigt verktyg för att åstadkomma ett skäligt brandskydd och för att säkerställa att de verksamheter som klassas som farlig verksamhet har en tillräcklig förmåga att göra effektiva inledande åtgärder när det inträffar en olycka eller ett tillbud vid anläggningen. Tillsynen av den enskildes brandskydd syftar till att kontrollera att byggnader och anläggningar lever upp till kraven i regelverken, både avseende byggnadstekniskt brandskydd och organisatoriskt brandskydd.

Hur ofta tillsyn av den enskildes skyldigheter ska genomföras ska bero på typen av objekt och erfarenhet från tidigare tillsyn. Tillsyn av anläggningar som beslutats omfattas av skyldigheterna i LSO 2 kap. 4 § ska genomföras minst vart fjärde år. Erfarenheter från räddningsinsatser är också ett viktigt urvalskriterium för tillsyn och det ska läggas ett särskilt fokus på att få denna erfarenhetsåterföring mellan den operativa verksamheten och den förebyggande för att öka skyddet i vår kommun.

7.2 Stöd till den enskilde

Piteå och Älvsbyns kommun erbjuder genom Räddningstjänsten Piteå-Älvsbyn rådgivning, information och utbildning för att underlätta för den enskilde att fullgöra sina skyldigheter enligt LSO.

Detta innefattar förebyggande och skadeavhjälpande åtgärder som den enskilda kan vidta, information om risker samt utbildning i bl.a. grundläggande brandkunskap och organisatoriskt brandskydd.

Räddningstjänsten Piteå-Älvsbyn har som mål att årligen utbilda 1500 personer i förebyggande och skadeavhjälpande kunskap. Utbildningar erbjuds till kommunala verksamheter och företag. Enklare kostnadsfri information till ideella föreningar och organisationer förekommer också. I samverkan med Norrbottens brandskyddsförening anordnas utbildningar inom bl.a. heta arbeten. Via HLR-rådet genomförs även utbildning i första hjälpen samt hjärt- och lungräddning. Samtliga skolklasser i årskurs 7 på högstadiet och årskurs 1 på gymnasiet ges utbildning i grundläggande förebyggande och skadeavhjälpande kunskap kopplat till brand samt trafik.

Flerbostadshustillsyner genomförs i Piteå kommun, i samband med dessa ges även medborgarna möjlighet att ställa frågor till verksamheten. Räddningstjänsten Piteå-Älvsbyn försöker även medverka på diverse evenemang i kommunerna för att kunna svara på frågor och ge allmän information om brandskydd och brandsäkerhet till medborgare. I både Piteå och Älvsbyn hålls även öppet hus då och då för att visa upp verksamheten och ge information till medborgare.

7.3 Rengöring och brandskyddskontroll

Kommunerna ansvarar för rengöring (sotning) av fasta förbränningsanordningar och att dessa kontrolleras ur brandskyddssynpunkt (brandskyddskontroll). På uppdrag av den Gemensamma räddningsnämnden Piteå-Älvsbyn utförs rengöring och brandskyddskontroll av en privat aktör i Piteå kommun. I Älvsbyns kommun utförs rengöring och brandskyddskontroll av en privat aktör på uppdrag av Kommunstyrelsen i Älvsbyn.

Frister för brandskyddskontroll och vilken utbildning som krävs för att ha behörighet att utföra dessa har beslutats och meddelats genom MSBFS 2014:6. Kommunerna har beslutat om frister för rengöring med stöd av MSBFS 2014:6. För de som eldar i mindre omfattning kan fristerna utökas. Detta administreras av upphandlade aktörer. Den Gemensamma räddningsnämnden ska årligen följa upp att sotning och brandskyddskontroll sker i enlighet med de beslutade fristerna.

Kommunerna strävar efter att underlätta egensotning för den enskilde genom att på kommunernas hemsida ge information och vägledning. Ansökan om egensotning kan göras via kommunernas e-tjänst. Räddningschef tar beslut i dessa ärenden efter granskning i samråd med upphandlade skorstensfejarmästare.

7.4 Övriga förebyggande åtgärder

7.4.1 Lag (2010:1011) om brandfarliga och explosiva varor

Räddningstjänsten Piteå-Älvsbyn har ansvaret för Piteå och Älvsbyns kommun uppdrag att pröva tillstånd samt utöva tillsyn enligt Lag (2010:1011) om brandfarliga och explosiva varor (LBE). Tillsynsverksamheten kopplat till LBE samordnas med tillsynsverksamhet kopplat LSO och är därför inkluderat i den årliga tillsynsplanen som den Gemensamma räddningsnämnden beslutar om.

Räddningschef, tillika förvaltningschef, har delegation från Gemensam räddningsnämnd Piteå-Älvsbyn att utse tillsynsför rättare med rätt att ta myndighetsbeslut samt tillståndshandläggare med rätt att besluta i tillståndsärenden, dokument "Delegationsbestämmelser för Gemensam räddningsnämnd Piteå-Älvsbyn" beskriver detta närmare. Tillsynsför rättare och tillståndshandläggare ska som grund ha hög kompetens kring hantering av brandfarliga och explosiva varor, byggnadstekniskt och organisatoriskt brandskydd samt kunna förmedla brister på ett tydligt och pedagogiskt sätt till den enskilde. Tillsyn A, eller motsvarande äldre utbildning, är lägsta nivån för tillsynsför rättare och tillståndshandläggare. För tillsyn samt prövning av tillstånd för särskilda objekt samt farlig verksamhet

är Tillsyn B, eller motsvarande äldre utbildning, alternativt brandingenjörskompetens målbilden för tillsynsförrättare och tillståndshandläggare men räddningschef kan även göra bedömning i enskilda fall där annan utbildning och erfarenhet kan tillåtas.

Tillståndsprovning och tillsyn är viktiga verktyg för att åstadkomma säker hantering av brandfarliga och explosiva varor. Tillståndsprovning är viktigt för att tidigt säkerställa att verksamhetsutövare har tillräcklig kännedom om risker kopplat till hanteringen och att relevanta åtgärder vidtas för att minimera riskerna under driftskedet. Tillsyn syftar till att kontrollera att verksamhetsutövaren lever upp till kraven i regelverken, både avseende hantering, byggnadstekniskt brandskydd och organisatoriskt brandskydd.

Hur ofta tillsyn av verksamheten ska genomföras ska bero på typen av objekt och erfarenhet från tidigare tillsyn. Erfarenheter från räddningsinsatser är också ett viktigt urvalskriterium för tillsyn och det ska läggas ett särskilt fokus på att få denna erfarenhetsåterföring mellan den operativa verksamheten och den förebyggande för att öka skyddet i vår kommun.

7.4.2 Remisshantering

Räddningstjänsten Piteå-Älvsbyn agerar sakkunnig remissinstans inom ett flertal områden till andra myndigheter och kommunala verksamheter i både Piteå och Älvsbyns kommun. Räddningstjänsten stödjer bl.a. i ärenden rörande PBL (2010:900). Det innebär bland annat att vara sakkunnig i brandfrågor i stora delar av byggprocessen. Det handlar också om att i kommunens planprocesser beakta risker som ras- och skred, översvämning, avstånd till olika former av riskfylld verksamhet samt beakta sådant som kan ha betydelse för kommunens förmåga att genomföra insatser som behov av fordon för livräddning på hög höjd, brandposter och behov av framkomlighet för räddningstjänstfordon.

I frågor om serveringstillstånd enligt alkohollagen (2010:1622) bistår räddningstjänsten i frågor om lokalerna är anpassade för det personantal samt verksamhet som anges i ansökan.

Räddningstjänsten är även remissinstans till Polismyndigheten i frågor kring säkerhet vid allmän sammankomst, offentlig tillställning, användande av offentlig plats, idrottsevenemang eller fyrverkeri, scenfyrverkeri eller annan pyroteknik enligt ordningslagen (1993:1617) samt tillstånd till hotell- och pensionatverksamhet enligt lag (1966:742) om hotell- och pensionatsrörelse.

7.4.3 Eldningsförbud

Kommuner har möjligheten att utfärda eldningsförbud utifrån LSO. Den som uppsåtligt eller av oaktsamhet bryter mot eldningsförbudet kan dömas till böter. Räddningschefen har delegerats befogenhet att utfärda eldningsförbud i Piteå och Älvsbyns kommun.

7.4.4 Brandredskapsservice

Räddningstjänsten tillhandahåller brandredskapsservice åt Piteå Kommunföretag AB samt Piteå kommuns verksamheter och fastigheter enligt upprättade avtal. Detta innefattar årlig service samt utbyte av släckutrustning.

8 Räddningstjänst – förmåga och verksamhet

8.1 Övergripande

Under dygnets alla timmar, året om, upprätthåller räddningstjänsten Piteå-Älvsbyn en förmåga att hantera de olyckor som kan inträffa inom kommunerna, se tabell figur X samt tabell 2 för översikt.

FIGUR X – Placering av brandstationer i Piteå och Älvsbyns kommun

Station 1000 Piteå utgör heltidsstation med personal som har en anspänningstid på 90 sekunder. Station 1100 Piteå RIB utgår från samma station som Station 10 och har en anspänningstid på 8 minuter. Station 1700 Älvsbyn utgör RIB station med en anspänningstid på 6 minuter. I Älvsbyn finns ett första insatsbefäl (FIB) som är tänkt att kunna verka som befäl för både station 1700 samt 1800. Station 1800 Vidsel utgör en RIB station med anspänningstid 6 minuter. Med anspänningstid menas tiden från att en enhet har larmats av SOS Alarm till dess att enheten är på väg för att genomföra en insats.

Station 1200 Norrfjärden, Station 1300 Infjärden och Station 1400 Långträsk utgör värn med ca. 10 inskrivna personer per station där ingen har beredskap och därmed ingen anspänningstid.

Tabell 2. Räddningsenheter i Piteå och Älvsbyns kommun

Utgångspunkt	Personella resurser (Befäl + Brandmän)	Anspänningstid	Specialresurser
Station 1000, Piteå	1+5	90 sekunder	Styrkeledare, Släckbil, Tankbil, Höjdfordon, Tung räddning, Större båt, Bandvagn, 6-hjuling, skoter, Oljeskyddscontainer, Saneringsenhet (MSB)
Station 1100, Piteå RIB	1+4	8 minuter	Styrkeledare, Släckbil, Tankbil, Höjdfordon
Station 1200, Norrfjärden	Värn, 0-10	Ingen anspänningstid	Släckbil
Station 1300, Infjärden	Värn, 0-10	Ingen anspänningstid	Släckbil
Station 1400, Långträsk	Värn, 0-10	Ingen anspänningstid	Släckbil, skoter
Station 1700, Älvsbyn RIB	1*+1+5	6 min	Styrkeledare, FIB*, Släckbil, Tankbil, Höjdfordon, Båt, Bandvagn, 4-hjuling, skoter
Station 1800, Vidsel RIB	0+2 (+Fri inryckning)	6 min	Släckbil, Bandvagn, Båt
Piteå	1	20 min	Insatsledare

* FIB – Första insatsbefäl

8.1.1 Tillgång till resurser i samverkan med andra kommuner

Piteå och Älvsbyns kommun har överenskommelse med Arvidsjaurs kommun om ömsesidig larmning av närmaste räddningsstyrka för att få kortast möjliga insatstid till olycksplatsen.

Övriga grannkommuner ingår i ett gemensamt ledningssystem och larmas enligt plan. Inom hela samverkansområdet Räddningssamverkan Nord finns möjlighet att larma resurser över kommungränsen. Mer kring gemensam ledning finns under kapitlet, Ledning i räddningstjänsten.

8.1.2 Alarmering av räddningsorganet

Piteå och Älvsbyns kommun har avtal med SOS Alarm AB som i första hand genom SOS Luleå larmar ut räddningsresurser. När samtal inkommer larmar SOS ut räddningsstyrkor enligt larmplan, beslutad av räddningschefen utifrån konceptet Dynamisk Resurs Hantering (DRH). Det vilket innebär att närmaste enhet med begärd förmåga larmas.

Vid avbrott eller störningar i telenäten, med följd att det inte går att ringa 112, finns en plan att bemanna stationer dit allmänheten kan bege sig för att larma kommunen. Följande brandstationer avses i första hand nyttjas för detta: Piteå, Norrfjärden, Infjärden, Långträsk, Älvsbyn och Vidsel. Från dessa platser kan även övriga räddningsresurser i kommunen samt övriga blåljusorganisationer larmas.

Möjlighet att utse fler platser för allmänheten att bege sig till finns och information om eventuellt övriga platser kommer meddelas via ”Viktigt meddelande till allmänheten”.

8.1.3 Brandvattenförsörjning

I Piteå kommun ansvarar det kommunala bolaget Pireva samt Fastighets- och servicenämnden för brandvattenförsörjningen. Pireva har ansvar för det kommunala vattennätet och de markbrandposter som finns kopplat till detta nät. Fastighets- och servicenämnden ansvarar för de väggbrandposter som finns anslutna till det kommunala vattennätet. I figur X redovisas de brandposter som finns i Piteå kommun.

FIGUR X – Karta över brandposter i Piteå kommun

I Älvsbyns kommun ansvarar det kommunala bolaget Älvsbyns Energi för brandvattenförsörjningen. I figur Y redovisas de brandposter som finns i Älvsbyns kommun.

FIGUR Y – Karta över brandposter i Älvsbyns kommun

Brandvattenstrategin inom Piteå och Älvsbyns kommun utgörs i huvudsak av tre olika metoder för att kontinuerligt försörja en släckinsats med brandvatten:

1. Konventionell brandvattenförsörjning med slang från brandpost till brandplatsen.
2. Alternativ brandvattenförsörjning med skytteltrafik från brandpost eller vattenkiosk till brandplatsen.
3. Upptag av vatten från reservoarer eller öppet vatten.

Kommunerna har som ambition att upprätta brandvattenplaner.⁷ I Piteå ser man just nu även över möjligheten att frångå delar av den konventionella brandvattenförsörjningen via flertalet brandposter och övergå till ett fåtal fyllstationer med högre kapacitet taktiskt placerade i tätorter och nyttja skytteltrafik från dessa fyllstationer till brandplats.

8.1.4 Responstider

Responstid är den tid från det att en hjälpsökande påbörjar tillkallandet av hjälp, vanligtvis genom ett 112-samtal till SOS Alarm, till dess att första kommunala räddningsresurs är framme på plats hos den hjälpsökande och kan påbörja åtgärder. Kartan i figur X visar responstiden för Piteå kommun och kartan i figur Y visar responstider för Älvsbyns kommun. Aktuella underlag för körtidsanalysen redovisas i tabell 3.

FIGUR X – Karta över responstider Piteå kommun

FIGUR Y – Karta över responstider Älvsbyns kommun

Tabell 3. Beräkningsunderlag för responstider inom Piteå och Älvsbyns kommun.

	Tidfaktor i sekunder
Larmhanteringstid SOS (Historisk)	180*
Beräknad anspänningstid Piteå (Heltid)	90
Beräknad anspänningstid Piteå (RIB)	480
Beräknad anspänningstid Älvsbyn (RIB)	360
Beräknad anspänningstid Vidsel (RIB)	360

⁷ Distribution av dricksvatten - P114, 2020

* Ungefärligt medianvärde för SOS Alarms larmhanteringstid 2022-01-01 t.o.m. 2023-02-27 (tid till svar + tid till huvudlarm)

I tabell 4 redovisas vilken andel av befolkningen i Piteå kommun som nås inom 10, 20 och 30 minuter från det att station 1000 larmas till dess att räddningstjänsten är på plats för att påbörja skadeavhjälpande åtgärder, dvs. anspänningstid och körtid (insatstid).

Tabell 4. Insatstid för station 1000, Piteå kommun. Befolkningsdata från 2019.

Insatstid	Andel av befolkning
<10 min	69,6 %
10-20 min	92,8 %
20-30 min	98,4 %

I tabell 5 redovisas vilken andel av befolkningen i Älvsbyns kommun som nås inom 10, 20 och 30 minuter från det att station 1700 och 1800 larmas till dess att räddningstjänsten är på plats för att påbörja skadeavhjälpande åtgärder, dvs. anspänningstid och körtid (insatstid).

Tabell 5. Insatstid för station 1700 och 1800, Älvsbyns kommun. Befolkningsdata från 2014.

Insatstid	Andel av befolkning
<10 min	71 %
10-20 min	88 %
20-30 min	99 %

8.1.5 Samverkan med andra aktörer

Kommunen har i olika omfattning en etablerad samverkan med flera aktörer, såsom SOS Alarm AB, Länsstyrelsen Norrbotten, Region Norrbotten, Trafikverket, Kustbevakningen, Sjöfartsverket, Sjöräddningssällskapet, Polisen och Försvarsmakten. Kommunen har också överenskommelser om resurser med vissa av de farliga verksamheterna i kommunen som har lämpliga resurser att tillgå vid räddningsinsatser.

Övningar sker med de olika samverkande aktörerna i olika forum och i varierande omfattning.

Avtal som säkerställer samverkan och tillgång till resurser finns i Bilaga A: Dokumentförteckning.

8.1.6 Varning och information till allmänheten

Varnings- och informationssystemet Viktigt Meddelande till Allmänheten (VMA-systemet) syftar till att kunna varna och ge vägledande information vid olyckor, svåra störningar i viktiga samhällsfunktioner och andra allvarliga händelser.

Några tänkbara händelser som kan föranleda ett snabbt behov av varning och information är:

- utsläpp av giftiga eller brandfarliga gaser
- olje- och kemikalieutsläpp som påverkar vattentäkter
- stor explosionsrisk
- omfattande brand som producerar stora mängder giftig eller irriterande brandrök
- radioaktivt nedfall
- höjd beredskap och krig

Meddelanden som behöver nå allmänheten i samband med sådana situationer, s.k. viktiga meddelanden till allmänheten, är grundläggande för att kunna skydda medborgare och egendom såväl vid allvarliga olyckor i fredstid som under höjd beredskap. VMA-systemet är inte något tekniskt

system utan kan beskrivas som en ordning för varning och information till allmänheten genom olika kanaler.

VMA-systemet ska kunna fungera både i fred och krig för att skydda människor och egendom. Det utgör därför en viktig del av Sveriges krisberedskap, befolkningskydd och ytterst försvarsförmåga.

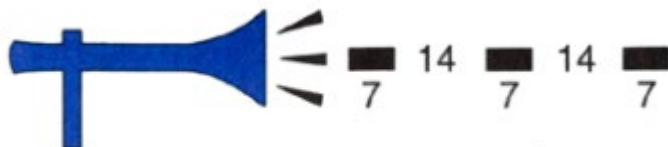
De kanaler som finns tillgängliga för sändning av viktiga meddelanden till allmänheten är i huvudsak sändning i radio och tv, till telefoner (SMS) och i anläggningar för utomhusvarning populärt kallat ”Hesa Fredrik”.

Räddningsledaren ansvarar för att allmänheten varnas och att riktig information lämnas vid allvarliga olyckor. Vid beslut om att allmänheten ska varnas med anledning av omedelbar eller snart förestående fara, används ”Viktigt meddelande till allmänheten” (VMA) som begärs hos SOS Alarm som vidarebefordrar till radio och TV. Två nivåer finns; varningsmeddelande respektive myndighetsmeddelande. Varningsmeddelandet kan kombineras med signal från utomhusvarning. Varningsmeddelandet bryter pågående mediasändningar medan informationsmeddelande får anpassas till sändningstablan.

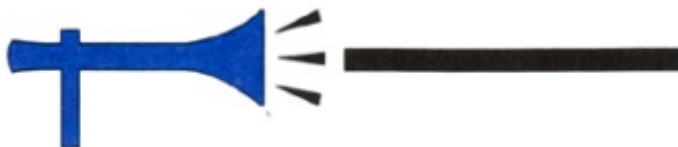
För viktiga meddelanden eller information som inte innebär omedelbar eller snart förestående fara kan lokalradion nyttjas genom att begära sändning av ”myndighetsmeddelande”.

Vid extraordinär händelse eller en större olycka kommer viktiga meddelanden och annan nödvändig information att publiceras på Piteå respektive Älvsbyns kommuns hemsida.

Utomhusvarningssystemet täcker området Piteå centralort, Öjebyn, Haraholmen samt Älvsbyns centralort. VMA-signalen består av upprepade 7 sekunder långa ljudstötar med 14 sekunders paus emellan.

Signalen faran över är en lång signal på 30 till 40 sekunder.

När signalen ges ska allmänheten bege sig inomhus, stänga fönster, dörrar och ventilation samt lyssna på riks- eller lokalradion. Utlöst signal ska direkt åtföljas av aktuell information i radio och TV.

Utomhusalarmeringssystemet kan även kompletteras eller ersättas med SMS-utskick.

Räddningsledaren kan därmed skicka ut SMS-information via SOS Alarm genom VMA-systemet till mobiltelefoner som befinner sig i ett riskområde.

Piteå och Älvsbyns kommun ansvarar för driften av utomhusvarningssystemet, själva arbetet utförs av Räddningstjänsten Piteå-Älvsbyn. Varningssystemet testas fyra gånger per år. Viktigt meddelande-

signalen följd av signalen "Faran över" provas första helgfria måndagen i mars, juni, september och december, klockan 15.00.

8.2 Per olyckstyp

8.2.1 Brand i byggnad

Effekt som ska uppnås	Nyckeluppgifter	Nyckelresurser
<ul style="list-style-type: none"> Genomföra livräddande och skadeavhjälpanse insatser exempelvis – alla personer ska vara utrymda ur byggnaden och hotade liv räddas. Förhindra skador på egendom exempelvis genom att brandspridningen till omkringliggande byggnader förhindras, branden släcks i start byggnaden och branden begränsas till startutrymnet. Förhindra skador på miljön genom att omhänderta miljöskadliga ämnen Bränders samhällspåverkan minskas. 	<ul style="list-style-type: none"> Utföra utvändig släckning Hjälpa med utrymning med stege genom fönster vars underkant är högst 11 meter över marknivå Hjälpa med utrymning med stege genom fönster vars underkant är högst 23 meter över marknivå Hjälpa med utrymning med stege genom fönster från högst tredje våningsplanet (friliggande flerbostadshus) Utföra rökdykarinsats Utföra samtidiga livräddnings- och/eller släckningsinsatser Utföra rökdykning i högriskmiljö Möjlighet att ansluta till brandpost Brandvattenförsörjning av brandplatsen med tankbil Omhänderta släckvatten Utföra beskjutning av gasflaskor 	<ul style="list-style-type: none"> Släckbil Tankbil Höjdfordon Rökdykare Sektionsstege Utskjutsstege Brytverktyg Presenning, brunnstättning Skytt

Förmåga brand i byggnad	Station						
	1000	1100	1200	1300	1400	1700	1800
Utföra utvändig släckning	X	X	X	X	X	X	X
Hjälpa med utrymning med stege genom fönster vars underkant är högst 11 meter över marknivå	X	X				X	
Hjälpa med utrymning med höjdfordon genom fönster vars underkant är högst 23 meter över marknivå	X	X				X	
Hjälpa med utrymning med stege genom fönster från högst tredje våningsplanet (friliggande flerbostadshus)	X	X	X	X	X	X	X
Utföra rökdykarinsats	X	X				X	
Utföra samtidiga livräddnings- och/eller släckningsinsatser	X					X	
Utföra rökdykning i högriskmiljö	X*	X*				X*	
Möjlighet att ansluta till brandpost	X	X	X	X	X	X	X
Brandvattenförsörjning av brandplatsen med tankbil	X	X				X	
Omhänderta släckvatten	X	X				X	X
Utföra beskjutning av gasflaskor	X**						

* Kan påbörja insats men kräver mer personal för att genomföra, ex. två styrkor.

** Anspänningstid enligt tabell X kan var längre

I kommunerna sker inte någon variation över tid.

Station 1800 har en lägre förmåga gällande livräddning än övriga RIB stationer då de bemannas av 0+2 och inte har kompetens för rökdykning.

På station 1000 och 1700 finns tankbilsresurser, två per station, som snabbt kan brandvattenförsörja en släckinsats. Brandplatsen kan vattenförsörjas antingen genom uppkoppling mot brandpost i närheten eller genom skytteltrafik med tankbilar.

Beskjutning av gasflaskor är en specialförmåga som inte alltid finns beredskapslagd. Om beskjutning krävs så kan personal behöva ringas in.

Station 1000, 1100 samt 1700 har förmåga att genomföra utrymning via fönster vars underkant är högst 11 meter över marknivå via bärbara stegar i verksamhetsklass 1 och 3 (enligt boverkets byggregler, BBR). Station 1000, 1100 och 1700 har även förmåga att genomföra utrymning via fönster vars underkant är högst 23 meter över marknivå via höjdfordon i verksamhetsklass 1 och 3. Utöver detta har station 1200, 1300, 1400 och 1800 förmåga till stegutrymning för friliggande flerbostadshus i verksamhetsklass 3 med högst 3 våningsplan, då station 1200, 1300 och 1400 utgör värn finns dock ingen garanti att dessa responderar på larm.

Figurer X-Z redovisar 10 samt 20 minuterszoner för räddningstjänsten utifrån **anspänningstid** samt **körtid**, dvs. **larmhanteringstid** samt **uppstartstid för insatsen är inte inräknat**. För att tillämpa utrymning via fönster med hjälp av räddningstjänstens stegutrustning eller höjdfordon är 10 minuterszonen den övre gränsen. För friliggande flerbostadshus i verksamhetsklass 3 med högst tre våningsplan är 20 minuterszonen den övre gränsen. För att kunna tillämpa utrymning via räddningstjänsten krävs även att uppställningsplatser är dimensionerade för räddningstjänstens utrustning (stegar eller höjdfordon). Larmhanteringstiden är uppskattade till 180 sek, uppstartstiden för stegresning och uppställning av höjdfordon är uppskattad till 180 sek.

FIGUR X – Karta över Steg- och höjdfordonsutrymning station 1000

FIGUR Y – Karta över Steg- och höjdfordonsutrymning station 1700

FIGUR Z – Karta över Stegutrymning station 1800

8.2.2 Brand utomhus

Effekt som ska uppnås	Nyckeluppgifter	Nyckelresurser
<ul style="list-style-type: none"> Brandens utbredning ska lokaliseras så snabbt som möjligt. När branden är lokaliserad ska branden släckas på ett effektivt sätt utifrån lokala förhållanden. Vid behov ska allmänheten utrymmas. Markägaren ska informeras om ansvaret och efterföljande åtgärder. 	<ul style="list-style-type: none"> Skapa korrekt och uppdaterad lägesbild och prognos kring storleken och intensitet av branden Begränsa och släcka mindre bränder i upplag, fordon, skog och mark Begränsa och släcka bränder i upplag, skog och mark där ej flera samtidiga släckinsatser krävs Släcka bränder, som kräver flera samtidiga släckåtgärder Brandvattenförsörjning från tankbil, vattendrag, brandpost Markägare och drabbad informeras 	<ul style="list-style-type: none"> Släckbil Tankbil Motorsprutor Terrängfordon Depåutrustning Drönare

Förmåga brand utomhus	Station						
	1000	1100	1200	1300	1400	1700	1800
Skapa korrekt och uppdaterad lägesbild och prognos kring storleken och intensitet av branden	X	X	X	X	X	X	X
Begränsa och släcka mindre bränder i upplag, fordon, skog och mark	X	X	X	X	X	X	X
Begränsa och släcka bränder i upplag, skog och mark där ej flera samtidiga släckinsatser krävs	X	X				X	X*
Släcka bränder, som kräver flera samtidiga släckåtgärder	X	X				X	
Brandvattenförsörjning från tankbil, vattendrag, brandpost	X	X	X**	X**	X**	X	X
Markägare och drabbad informeras	X					X	

* Fri inryckning, vid fler än 0+4 samt befäl och tankbil från station 1700 bedöms förmåga finnas.

** Ej möjlighet från vattendrag

I kommunerna sker inte någon variation över tid.

Samtliga stationer har en grundläggande förmåga att kunna lokalisera en brand och skapa en lägesbild och prognos av branden. I Piteå finns en högre förmåga inom detta med utökat ledningsstöd och materiel för ändamålet. Personal från Piteå har kompetens att läsa och tolka brandriskprognos, avläsning av väderförhållanden och hantera drönare.

Samtliga stationer har förmåga att släcka en mindre brand. Hur stora och hur snabbt en brand kan släckas beror på yttre omständigheter.

Stationer med minst 1+4 har utöver släckbil även tillgång till tankbil och bedöms ha förmåga att kunna hantera något större bränder och därmed kunna hantera två fronter samtidigt. Storleken på dessa bränder spelar självklart stor roll och kommunens ambition är att alltid agera kraftfullt på skogsbränder för att aldrig vara underdimensionerande vid en brand. Station 1000, 1100 och 1700 har tillgång till tankbil samt någon form av motorspruta, station 1800 har tillgång till tankbil via station 1700.

Den huvudsakliga informationen till markägare och övriga drabbade sker genom personal från station 1000 eller 1700 samt genom personal i den övergripande ledningen.

Skum krävs ibland för brandsläckning av fordon utomhus exempelvis i kombination med drivmedelsläckage. Mer information om kommunens skumresurs finns under avsnitt 8.2.4 Olycka med farliga ämnen.

8.2.3 Trafikolycka

Effekt som ska uppnås	Nyckeluppgifter	Nyckelresurser
<ul style="list-style-type: none"> Skadeplatsen ska vara säker och skyddad mot brand och olycka Skadade och inblandade ska kunna sättas i säkerhet och avtransporteras mot sjukhus Utsläpp av farliga ämnen ska inte påverka miljön. 	<ul style="list-style-type: none"> Säkra olycksplatsen, genom avspärning och släckning av brand samt omhändertagande av avfall. Utföra losstagning, låg Utföra losstagning, medel Utföra losstagning, hög Utföra losstagning tunga fordon Utföra två samtidiga losstagningar Säkra olycksplatsen på järnväg 	<ul style="list-style-type: none"> Släckbil Buffertfordon Losstagningsutrustning Tung räddning Jordningsutrustning

Förmåga trafikolycka	Station						
	1000	1100	1200	1300	1400	1700	1800
Säkra olycksplatsen, genom avspärning och släckning av brand samt omhändertagande av avfall.	X	X	X	X	X	X	X
Utföra losstagning	X	X				X	X
Utföra två samtidiga losstagningar	X						
Tung räddning	X	X*				X*	
Säkra olycksplatsen på järnväg	X					X	

* Kan påbörja insats men kräver mer personal för att genomföra, ex. två styrkor.

I kommunerna sker inte någon variation över tid.

Samtliga stationer har förmåga att assistera i säkra olycksplats, avspärra samt losstagning och på en grundläggande nivå där drabbade inte sitter fast i fordonet. Station 1000 har förmåga att utföra losstagning på två fronter samtidigt för de flesta typer av olyckor med dagens bilar.

På station 1000 finns extra resurser för insatser mot tunga fordon. Kunskap att inleda insats vid olycka med tunga fordon finns även på station 1100 och 1700, vanligtvis larmas två styrkor till händelse med tunga fordon där flera personer är drabbade.

I Piteå och Älvsbyn finns även möjlighet att genomföra en arbetsjordning i samband med olycka på järnväg.

8.2.4 Olycka med farliga ämnen

Effekt som ska uppnås	Nyckeluppgifter	Nyckelresurser
<ul style="list-style-type: none"> • Farliga ämnen ska omhändertas och inte vålla fortsatt skada för liv, egendom och miljö. • Olycksdrabbade i fara för utsläpp ska vara i säkerhet utan yttre skador. • Olycksdrabbade som utsatts för farliga ämnen ska livräddas, saneras för att möjliggöra transport mot sjukhus 	<ul style="list-style-type: none"> • Genomföra insats vid utsläpp av farligt ämne i kontaminerat område, tex livräddning, egendomsskydd eller miljöräddning (ej kemdykning) • Utföra sanering av enstaka personer och egen personal • Utföra släckinsats mot mindre mängd brandfarlig vara • Släcka spillbrand. 250 m2 opolär vätska 250 m2 polär vätska • Indikera brandfarliga och vanligt förekommande giftiga ämnen. • Medverka vid räddningstjänst eller sanering eller utsläpp av radioaktivt ämne • Kunna genomföra kemdykarinsats • Begränsa spridning och utsläpp av större mängd farligt ämne eller förorenat släckvatten • Utföra insats vid utsläpp av miljöfarligt ämne till havs, sjö och strömmande vatten 	<ul style="list-style-type: none"> • Släckbil • Tankbil • Skum alt. tankbil med skum • Utrustning för skumpåföring • Kemdräkter • Saneringsutrustning • Indikeringsutrustning • Utrustning för upptag, begränsning (uppsamlingskärl, presenningar) • Länsor och strandskyddsduk

Förmåga olycka med farliga ämnen	Station						
	1000	1100	1200	1300	1400	1700	1800
Genomföra insats vid utsläpp av farligt ämne i kontaminerat område, tex livräddning, egendomsskydd eller miljöräddning (ej kemdykning)	X	X				X	X
Utföra sanering av enstaka personer och egen personal	X	X				X	X
Utföra storskalig sanering av personer (Nationell saneringsenhet)	X						
Utföra släckinsats mot mindre mängd brandfarlig vara (Alkoholres skumsläckare)	X	X			X	X	X
Släcka spillbrand. <ul style="list-style-type: none"> • 250 m² opolär vätska • 250 m² polär vätska 	X					X*	
Indikera brandfarliga och vanligt förekommande giftiga ämnen.	X					X	
Medverka vid räddningstjänst eller sanering eller utsläpp av radioaktivt ämne	X						
Kunna genomföra kemdykarinsats	X						
Begränsa spridning och utsläpp av större mängd farligt ämne eller förorenat släckvatten	X					X	
Utföra insats vid utsläpp av miljöfarligt ämne till havs, sjö och strömmande vatten	X						

* Stn 1700 klarar 100 m² polär vätska.

I kommunerna sker inte någon variation över tid.

Heltids och RIB stationer kan genomföra avspärning och akut omhändertagande av personer som drabbats av farliga ämnen. Kemdykarresurser finns på station 1000. På station 1000 finns utökade möjligheter att indikera olika farliga ämnen och explosiv atmosfär jämfört med station 1700, däribland radiak. Station 1000 utgör även nationell saneringsresurs på uppdrag av MSB och har därmed högre förmåga till sanering än de flesta andra kommuner i Sverige.

Heltids och RIB stationer har förmåga att hantera mindre mängd utrunnen brandfarlig vara. Station 1100, 1400 och 1800 har förmåga till släckinsats mot mindre mängd brandfarlig vara med begränsad mängd skum. Förmåga att hantera ett större utsläpp av brandfarlig vara finns vid station 1000 och station 1700, detta kräver skum, skumutrustning samt tankbilar. Skum finns att tillgå på vissa släckbilar i Piteå samt Älvsbyn samt en tankbil i Piteå. Tankbilar finns att tillgå enligt tabell 6 nedan, utöver dessa finns även tankbilar i närliggande kommuner att tillgå.

Tabell 6. Tankbilar station 1000 samt 1700.

Fordonsnummer	Typ av fordon	Vatten och skummängd
1040	Lastväxlarbil station 1000	10 m ³ vatten + 80 l skum
1140	Lastväxlarbil station 1000	10 m ³ vatten + 80 l skum
1740	Lastväxlarbil station 1700	10 m ³ vatten
1940	Lastväxlarbil station 1700	10 m ³ vatten + 180 l skum

Piteå kommun har även utökade resurser för att omhänderta oljespill i både strömmande och lugnt vatten, delvis genom ett samarbete med vattenkraftverksbolagen samt större industrier. Resurser för detta finns på station 1000. För oljepåslag på kust finns en framtagen oljeskyddsplan med tillhörande kartmaterial som utgör beslutsunderlag för insatser med sanering av olja till havs.

8.2.5 Naturolycka

Effekt som ska uppnås	Nyckeluppgifter	Nyckelresurser
<ul style="list-style-type: none"> Olycksdrabbad ska säkras på olycksplatsen och omhändertas på ett så effektivt sätt som möjligt Översvämningar på samhällsviktig verksamhet ska begränsas 	<ul style="list-style-type: none"> Livrädda vid ras och skred (byggnad) Röja nerfallna träd från väg Begränsa skador vid översvämning 	<ul style="list-style-type: none"> Släckbil Motorsprutor Hög höjds enhet Motorsågar Översvänningsbarriärer

Förmåga naturolycka	Station						
	1000	1100	1200	1300	1400	1700	1800
Livrädda vid ras och skred, enklare terräng	X	X				X	X*
Livrädda vid ras och skred, byggnad	X						
Röja nerfallna träd från väg	X					X	
Begränsa skador vid översvämning	X**					X**	

* Fri inryckning, vid fler än 0+2 samt befäl alt. tillsammans med stn 1700 bedöms förmåga finnas.

** Översvänningsbarriärer finns ej lokalt i Piteå eller Älvsbyn med nationella resurser finns i länet.

I kommunerna sker inte någon variation över tid. Personer från hög höjds enhet kan dock inte garanteras dygnet runt, året runt, men personer från gruppen kan utifrån möjlighet kallas in vid behov.

Heltid och RIB stationer har förmåga att genomföra enklare insatser för livräddning och transport i terräng och vid mindre ras och skred. Station 1000 bedöms ha högre förmåga till vertikal livräddning genom hög höjds enhet.

Heltid och RIB stationer har förmåga att genomföra enklare insatser för livräddning vid mindre ras och skred. Station 1000 har med hjälp av tung räddningsutrustning viss förmåga att säkra mindre delar av kollapsade byggnader för att möjliggöra losstagning av fastklämda personer.

Station 1000 samt 1700 har förmåga att med hjälp av motorsåg röja vägar från nerfallna träd.

Heltid och RIB har möjlighet att hantera översvämningar med hjälp av motorsprutor och andra hjälpmedel pumpa undan vatten vid en räddningsinsats. I Skellefteå och Haparanda finns utökade möjligheter att hantera översvämningar i form av översvänningsbarriärer.

8.2.6 Drunkning

Effekt som ska uppnås	Nyckeluppgifter	Nyckelresurser
<ul style="list-style-type: none"> Olycksdrabbad ska så snabbt som möjligt lokaliseras och vid behov omhändertas av sjukvård 	<ul style="list-style-type: none"> Utföra vatten- och islivräddning, med ytlivräddare och hansabräda Ytlivräddning med fridyk max 4m Utföra vattenlivräddning med båt Vattenlivräddning i strömmande vatten 	<ul style="list-style-type: none"> Släckbil Dragbil Båtar Hansabrädor Ytlivräddare

Förmåga drunkning	Station						
	1000	1100	1200	1300	1400	1700	1800
Utföra vatten- och islivräddning, med ytlivräddare och hansabräda	X	X				X	X
Utföra ytlivräddning med fridyk max 4 m	X						
Utföra vattenlivräddning med båt	X					X	X

I kommunerna sker inte någon variation över tid.

Heltids och RIB stationer har förmåga att med hansabräda genomföra en livräddande insats året om med ytlivräddare. Station 1000, 1700 samt 1800 har även möjlighet att utföra insats med båt när isläget möjliggör sjösättning och framkomst. Station 1000 har även förmåga till livräddning via fridyk till max 4 meters djup.

8.2.7 Lokala olyckstyper

Effekt som ska uppnås	Nyckeluppgifter	Nyckelresurser
<ul style="list-style-type: none"> Djur i hotade miljöer ska tas om hand på ett lämpligt sätt Nödställda och skadade personer ska på ett säkert sätt föras vidare till säker plats. Insatser vid flyg- och fartygsolyckor ska i samverkan med andra myndigheter genomföras på ett lämpligt sätt. Insatser ska kunna utföras mot öar i Skärgård 	<ul style="list-style-type: none"> Utföra djurlivräddning Utföra räddningsinsats till nödställd på hög höjd då räddningstjänstens höjdfordon ej kan användas Transportera skadad i terräng med hjälp av terrängfordon Hantera insatser inom PDV* Livrädda och genomföra insats vid flygolycka Livrädda och genomföra insats vid fartygsolycka Transportera personal och materiel till skärgård 	<ul style="list-style-type: none"> Utrustning djurlivräddning Hög höjds enhet Terrängfordon Båt

Förmåga lokala olyckstyper	Station						
	1000	1100	1200	1300	1400	1700	1800
Utföra djurlivräddning	X					X	
Utföra räddningsinsats till nödställd på hög höjd då räddningstjänstens höjdfordon ej kan användas	X						
Transportera skadad i terräng med hjälp av terrängfordon	X	X				X	X
Hantera insatser inom PDV*	X					X	
Livrädda och genomföra insats vid flygolycka	X	X				X	X
Livrädda och genomföra insats vid fartygsolycka	X					X	X
Transportera personal och materiel till skärgård**	X						

* Pågående dödligt våld

** Ingen förmåga när isar inte bär för skoter och båt inte kan sjösättas

I kommunerna sker inte någon variation över tid. Personer från hög höjds enhet kan dock inte garanteras dygnet runt, året runt, men personer från gruppen kan utifrån möjlighet kallas in vid behov.

Förmåga till djurlivräddning med spännen och vajerspel bedöms endast upprätthållas vid station 1000 samt 1700, övriga stationer kan då stödja vid insats.

Hög höjds enheten på station 1000 kan säkra personer på hög höjd och i otillgängliga områden, ex. finns förmågan att transportera ner personer från vindkraftverk. Hög höjds enhet har även förmåga till annan vertikal livräddning, ex. fira sig ner i brunnar eller liknande.

Transport i terräng kan vid kortare sträckor genomföras av samtliga stationer, men förmåga till transport längre sträckor med terrängfordon finns på station 1000, 1100, 1700 samt 1800.

Station 1000 har genomfört utbildning för att kunna hantera PDV-händelser, station 1700 planeras genomgå enklare utbildning inom detta. Vid PDV-händelser kommer tät samverkan med primärt polis ske.

Förmåga till att hantera flygolyckor inom kommunerna bedöms likställt med möjlighet till att hantera trafikolyckor med personbilar. Anledning till detta är att det vid de flygfält som finns inom kommunerna vanligtvis endast förekommer mindre flygplan samt helikoptrar med få passagerare. Det som till största del skiljer en flygolycka mot en trafikolycka inom området bedöms vara krafterna vid olycka samt tillgängligheten, för att transportera personal och materiel då det kan vara långt till farbar väg finns terrängfordon. Vid insats sker en samverkan mellan flera olika myndigheter och organisationer. För detta bedöms station 1000, 1100, 1700 och 1800 ha tillgång till material för respons samt åtgärder.

Fartygsolyckor har ett brett spektrum, från småbåtar till stora fartyg. Station 1000, 1700 samt 1800 har tillgång till båt för livräddning och framkomst till olycka med fartyg i de kommunala vatten som finns i respektive stationsområde. Både flygolyckor och fartygsolyckor på statligt vatten, leds av Sjöfartsverkets sjö- och flygräddningscentral (JRCC). Station 1000 har en något större båt med möjlighet att transportera personal samt materiel ut till skärgården förutsatt att väderförhållandena tillåter detta, vintertid nyttjas skoter för transport.

8.3 Ledning i räddningstjänsten

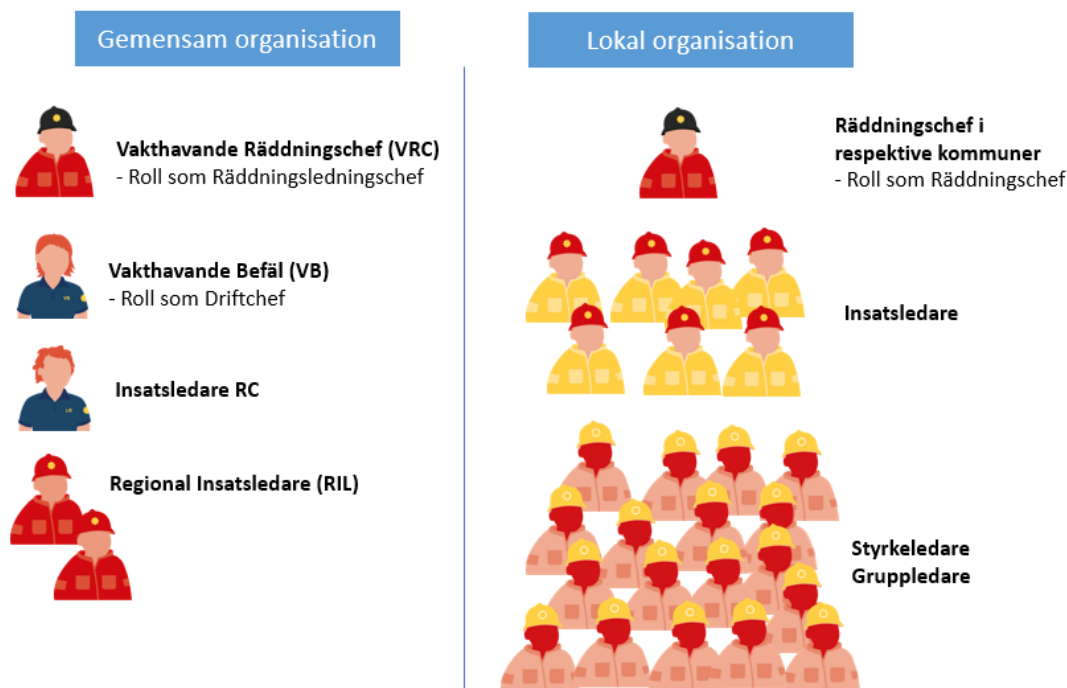
De resurser som finns inom den kommunala räddningstjänsten och som är ämnade att direkt respondera och hantera räddningsinsatser ingår i dess *räddningstjänstverksamhet*. Med resurser avses i det här fallet människor, teknik och materiella resurser. En räddningstjänstverksamhet är ständigt pågående och uppstår inte bara när det genomförs räddningsinsatser, utan innefattar även dess beredskap, det vill säga förmågan att hålla en viss beredskap för tänkbara händelseutvecklingar och potentiella olyckor.

Det krävs en ständig tillgång till ett *räddningsledningssystem* med syfte att säkerställa att denna räddningstjänstverksamhet hela tiden är ändamålsenligt ordnad, i syfte att ständigt kunna inleda och genomföra räddningsinsatser samt anpassa beredskapen mot den rådande riskbilden. Ledning av räddningstjänstverksamheten är en viktig del av förmågan för att genomföra effektiva insatser, framför allt när flera samtidiga insatser eller omfattande insatser ska hanteras. Räddningsledningssystemet innefattar allt från förhållningssätt och organisation till de grundläggande principerna för hur arbetet ska bedrivas; det ska definiera befattningar, fördelning av befogenheter, grunder för ledarskap samt principer för utförande av uppdraget och tekniska system. Räddningsledningssystemet är sammanfattningsvis en del av räddningstjänstverksamheten med syfte att uppnå inriktning och samordning för samtliga räddningsinsatser inom det geografiska området.

Ledningen av räddningstjänstverksamheten i Piteå och Älvsbyns kommun sker genom ett gemensamt räddningsledningssystem, Räddningssamverkan Nord, som innefattar 19 kommuner med ca 475 000 invånare i både Norr- och Västerbotten. De kommuner som ingår i räddningsledningssystemet är Kiruna, Gällivare, Pajala, Övertorneå, Haparanda, Kalix, Jokkmokk, Boden, Luleå, Piteå och Älvsbyn i Norrbottens län samt Skellefteå, Umeå, Vindeln och Robertsfors, Vännäs, Bjurholm och Nordmaling i Västerbottens län. I räddningsledningssystemet ingår det att styra samtliga organisatorers personella och materiella resurser i de berörda räddningstjänstverksamheterna. Vilka ramar räddningsledningssystemet har att utgå ifrån framgår av dokumentet *principer för beredskapshållning*.

Figur X: Räddningstjänstledningssystemet RC Nord.

Figur X. Beskrivning av vilka ledningsfunktioner och dess roller som organiseras gemensamt respektive lokalt i räddningsledningssystemet. Styrkeledare och gruppledare representeras inte i korrekt antal på bilden ovan, mer kring detta finns längre ner i detta kapitel

En ledningsfunktion innebär att lämpliga individer har utsetts till en funktion för att säkerställa att räddningsledningssystemet efter behov och över tid kan bemanna olika roller. Ledningsfunktioner, eller rättare sagt individerna i ledningsfunktionerna, förväntas kunna verka i ett antal roller, ofta samtidigt men ibland bara en åt gången. Ett exempel här att ledningsfunktionen vaktavande befäl förväntas verka i rollen som driftchef (bemannas över tid), men kan även behöva verka i roller som exempelvis händelsevärdering, insatsuppföljning och räddningsledare (bemannas vid behov).

8.3.1 Övergripande ledning

Med övergripande ledning avses den organisatoriska delen i räddningsledningssystemet som övergripande leder räddningstjänstverksamheten och som ständigt hanterar innehållet i systemledningen, det vill säga bedriver den kommunala räddningstjänstverksamheten. Den övergripande ledningen har förmåga att hantera omfattande eller komplexa räddningsinsatser samt vid flera samtida pågående räddningsinsatser ha en god förmåga att samordna och effektivt kunna leda pågående räddningsinsatser och samtidigt kunna upprätthålla den beslutade beredskapen i kommunen. Utöver detta har övergripande ledning förmåga att utföra de uppgifter som beskrivs i MSBFS 2021:4 5 §, vilket kan sammanfattas som;

- Kontinuerligt identifiera förändring i riskbild och initiera förberedelser
- Initiera räddningsinsatser vid samtida, dynamiska och komplexa olyckor
- Besluta om tillämpning av uppdrag och mål
- Skapa kontinuitet i räddningsinsatsers genomförande för så tidig effekt som möjligt
- Kunna utöka resurskapaciteten för ledning och anpassa ledningsarbetet utifrån kraven på ledning i stunden
- Följa upp om mål uppnås och prioritera resursanvändningen mellan flera räddningsinsatsers genomförande

- Säkerställa att ledningssystemet fungerar i relation till andra aktörer genom att exempelvis utse samverkansbefäl
- Skapa förutsättningar för att andra aktörer och att de ska kunna fortsätta sin hantering innan avveckling av insats

I räddningsledningssystemet utövas den övergripande ledningen gemensamt i systemet från en ledningscentral som benämns Räddningscentral Nord (RC Nord). RC Nord är samlokaliserad med SOS Alarms central i Luleå. Skulle en driftstörning av teknisk, organisatorisk karaktär eller som ett antagonistiskt hot inträffa samarbetar RC Nord med tre andra räddningscentraler, Östersund, Sundvall och Falun inom ramen för samverkansprojektet "Räddningsregion Nord", för att kunna överföra ledning och larmning till eller från dessa.

8.3.1.1 Räddningschef

I varje kommun ska det alltid finnas en räddningschef som leder räddningstjänsten (räddningstjänstverksamheten). Räddningschefen ansvarar för att kommunens räddningstjänst är ändamålsenligt ordnad och att räddningsinsatser kan genomföras inom godtagbar tid och på ett effektivt sätt. Räddningschefen beslutar om huruvida en räddningsinsats ska inledas och ska i så fall också utse en räddningsledare. För att säkerställa detta året om, dygnet runt, har vissa befogenheter delegerats vidare till räddningsledningssystemets räddningsledningschef. Befogenheter har även delegerats till driftchefen, framför allt för att kunna verka i rollen som räddningsledare.

8.3.1.2 Vakthavande räddningschef

Ledningsfunktionen vakthavande räddningschef agerar i huvudsak i rollen som räddningsledningschef. Vakthavande räddningschef bemannas i huvudsak av erfarna räddningschefer med kompetens att leda stora organisationer, samverka med andra och med kunskap om övriga regionala förhållanden som är av betydelse för räddningstjänsten. Vakthavande räddningschef ska ha förmågan att själv initiera rollaktivitet i rollen som räddningsledningschef när så krävs. Samtliga räddningschefer i ledningssystemet har givit de individer som bemannar denna funktion i uppdrag att ansvara för den kontinuerliga styrningen av deras räddningstjänstverksamhet.

Räddningsledningschefen har till uppgift att utföra följande uppgifter;

- svara för kommunens ansvar för räddningstjänst och att räddningstjänsten ständigt är ändamålsenligt ordnad (LSO §1:2, §3:7 och §3:16),
- att verka i rollen räddningsledare samt utse räddningsledare (LSO 3:8a, 3:9, 6:1, 6:2, FSO 3:7)
- att besluta om vem som ska leda insats när det berör mer än en kommun (LSO §3:16a),
- att ständigt upprätthålla en övergripande ledning (LSO §3:16b),
- att övergripande säkerställa avsikten med beredskapen i hela området.
- att besluta om deltagande i räddningsinsats vid sanering efter utsläpp av radioaktiva ämnen (LSO § 6:7, § 6:8)
- att besluta om att begära resurser och prioritering av resurser från MSB och beslut om med resurser från ledningssystemet delta i andra räddningsinsatser (LSO 6:8:a).

Vidare arbetsuppgifter, instruktion för hur räddningsledningschefen ska arbeta samt kompetenskrav, framgår i dokumentet *instruktion för vakthavande räddningschef*.

8.3.1.3 Vakthavande befäl

Ledningsfunktionen vakthavande befäl agerar i huvudsak i rollen som driftchef i det löpande arbetet, det vill säga ansvarar för den kontinuerliga driften av räddningsledningssystemet, samt innehar i grunden rollen som inriktnings- och samordningskontakt (ISK) för systemet. Det vakthavande befälet

ska också agera i rollerna insatsuppföljning, beredskapshantering, stabschef och i normalfallet räddningsledare på uppdrag av räddningscheferna. Driftchefen finns ständigt tillgänglig och arbetar i sin helhet på uppdrag av räddningsledningschefen.

Ledningsfunktionen vakthavande befäl bemannas av erfarna brandbefäl som har kompetens att leda större och flera komplexa räddningsinsatser, samt har goda kunskaper om samverkande organisationer.

Driftchefen har till uppgift att utföra följande uppgifter;

- kontinuerligt värdera räddningstjänstverksamhetens agerande i förhållande till pågående och prognosticerad belastning,
- verkar i normalfallet i rollen som räddningsledare (LSO 3:8a, 3:9, 6:1, 6:2, FSO 3:7)
- följer upp systemets funktionalitet och identifierar störningar,
- disponerar samtliga resurser (inom *principerna för beredskapshållning*) och beslutar om resursförsörjning till räddningsinsatser inkl. ledningsresurser,
- organiserar förstärkning av ledningsförmåga,
- följer upp resursbehov och hur avsikt med insats uppnås,
- säkerställer en obruten ledningsprocess,
- hanterar resursförfrågan till närliggande räddningsledningssystem pågående räddningsinsatser,
- kontinuerligt bedriver omvärldsbevakning.

Vidare arbetsuppgifter, instruktion för hur driftchefen ska arbeta samt kompetenskrav, framgår i dokumentet *instruktion för vakthavande befäl*.

8.3.1.4 Insatsledare RC

Ledningsfunktionen Ledningsbefäl syftar till att öka kapaciteten i ledningscentralens arbete under perioder med hög belastning, eller i perioder där det råder större behov av en proaktiv arbetsfördelning, exempelvis vid högra brandriskvärden, risk för stora väderstörningar eller liknande. Ledningsfunktionen förväntas i huvudsak kunna agera i rollerna insatsuppföljning, händelsevärdering, ledningsstöd, samverkansperson, medlem eller funktionschef i stab samt i arbetsledande roller för genomförande av räddningsinsats. Denna förstärkningsresurs finns tillgänglig dagtid mån-sön 09:00-18:00.

8.3.2 Förstärkning av ledning

Ledningssystemet totala resurser disponeras i hela systemets geografiska område utifrån behov, detta innefattar även ledningsresurser. Inom Räddningssamverkan Nord finns det alltid bemannade ledningsfunktioner, som dygnet runt kan sättas in i ledningsarbetet.

Ledningssystemet förstärks utifrån behov. Om belastningen på den övergripande ledningen har eller förväntas öka så tillsätts ledningsresurser behovsanpassat, i form av personal som stödjer vakthavande räddningschef, vakthavande befäl eller förstärkningsresurs-RC.

Förväntas i stället belastningen på ett delområde inom ledningssystemet att öka så kan det delområdet förstärkas med skadeplatsnära ledningspersonal, utöver den grundberedskap som fanns, genom upprättandet av områdesledning.

Vid hög belastning kan den övergripande ledningen välja att börja arbeta enligt stabsrutiner med ökad bemanning. Vidare instruktion för hur detta sker framgår i dokumentet *förstärknings- och stabsrutiner för den övergripande ledningen*.

Om kommunikationerna är eller förväntas bli begränsade eller helt avskurna, eller om olyckans karaktär gör det lämpligt kommer ledningen av kommunens organisation för räddningstjänst ske genom områdesledning, som betyder att räddningstjänst leds direkt av räddningschef eller av denne utsett brandbefäl i ett begränsat område.

8.3.2.1 Tider från larm till ledning

Tabell 7 visar inom vilken tid från att larmet inkommer som kommunens tillgängliga resurser och kompetens för ledning av räddningsinsatser kan påbörja ledningsarbetet i normalläge.

Tabell 7. Tillgång till ledningsresurser i Piteå och Älvsbyns kommun och i samverkan med andra kommuner

Område	Bemanning	Anspänningstid
Samverkansområdet	1 Vakthavande räddningschef	Skyndsamt, beredskap i hemmet
Räddningscentral	1 Vakthavande befäl	90 sek
Räddningscentral	1 Insatsledare RC	90 sek
Samverkansområdet	2 Regional insatsledare	Skyndsamt, beredskap i hemmet

Kommunens organisation för räddningstjänst har brandbefäl i olika former av beredskap på brandstationerna på samtliga stationer, se beskrivningar i **Fel! Hittar inte referensskälla..**

8.3.3 Skadeområdesnära ledningsarbete

Redan när samtalet kommer in till SOS larmcentral påbörjas en utredning av olyckan. SOS Alarm gör en bedömning om olyckans karaktär och vidare om räddningstjänsten ska kopplas in för medlyssning. SOS Alarm larmar räddningsresurser efter i förhand bestämda larmplaner och i normalfallet bedömer därefter vakthavande befäl parallellt om händelsen uppfyller alla kriterier för räddningsinsats. Det skadeområdesnära ledningsarbetet påbörjas direkt när närmaste ledningsfunktion tar emot larmet och fortsätter sedan framme på skadeområdet.

Alla räddningsstyrkor och ledningsresurser som ingår i Räddningssamverkan Nord disponeras av hela ledningssystemet och kan därmed nyttjas i Piteå och Älvsbyns kommun vid behov.

Ledningsfunktionen gruppleddare och styrkeledare kan främst agera i rollen som insatschef för mindre till medelstora insatser, och sektorchef vid stora insatser. Gruppleddare och styrkeledare agerar också som befäl över en grupp brandmän. I samverkansområdet finns det minst 40 tillgängliga grupp- eller styrkeledare i beredskap eller jour.

Vid insatser som kräver ett utökat ledningsbehov, exempelvis att den är av komplex karaktär eller är omfattande med flera räddningsstyrkor involverade, finns högre ledningskompetens tillgänglig för att hantera ledning och samordning. Detta sker i första hand genom funktionerna insatsledare eller regionala insatsledare. Vilka och hur många ledningsresurser som larmas beror på ledningsbehovet för den aktuella händelsen. I samverkansområdet finns minst sju insatsledare och två regionala insatsledare tillgängliga dygnet runt, som kan bemanna rollerna räddningsledare, insatschef, sektorchef, storsektorchef och sektionschef.

Tabell 8 visar på hur lång tid det tar för högre ledningsfunktion att nå olika delar av kommunerna.

Tabell 8. Tiden för att en högre ledningskompetens, i form av insatsledare, finns tillgänglig för skadeområdesnära ledningsarbete, förutsatt att denne utgår från centrala Piteå.

Ort	Tid från larm till högre ledningskompetens finns på plats (Minuter)
Norrfjärden	12
Infjärden	13
Långträsk	40
Älvsbyn	40
Vidsele	60

Om ytterligare ledningskompetens behövs i form av insatsledare, eller regional insatsledare, kan dessa erhållas inom ledningssystemet. Insatsledare i närliggande kommuner finns enligt tabell 9 nedan. Luleå och Boden delar på funktionen insatsledare.

Tabell 9. Tiden för att en högre ledningskompetens, i form av insatsledare, finns tillgänglig för skadeområdesnära ledningsarbete, från närliggande kommuner.

Ort (utgår)	Tid från larm till högre ledningskompetens finns på plats (Minuter)	
	Piteå	Älvsbyn
Luleå	45	45
Boden	60	40
Skellefteå	60	80

I de fall där ett högre befäl har lång körsträcka till den berörda räddningsinsatsen, kan även inkallning av fridygnslediga befäl i närheten tillämpas under förutsättning att det finns befäl med rätt kompetens tillgängligt närmare än den resurs som är i beredskap och är larmad. Detta används regelbundet som en del i larmplanen.

8.4 Samtidiga och omfattande räddningsinsatser

I Piteå och Älvsbyns kommun kan samtidiga händelser ske, sannolikheten är dock låg utifrån larmfrekvens och typ av händelse som är vanligast förekommande i kommunerna. Samtidiga olyckor kan ske när som helst, dygnet runt, året runt, helt oberoende av varandra. Men olyckorna kan även höra ihop och bero på gemensamma faktorer, som åskoväder som leder till bränder, halka eller snöstormar som leder till ökad mängd trafikolyckor eller torka som leder till skogsbränder.

I Piteå kommun är räddningstjänsten dimensionerad för att kunna respondera till två samtidiga vardagshändelser, Piteå heltid och Piteå RIB tar i detta fall en händelse var. Utöver detta finns även tre räddningsvärn att tillgå som skulle kunna ta hand om mindre händelser själva och därmed skapa möjlighet att Piteå heltid tar hand om någon annan händelse, det finns dock ingen garanti att ett värn som larmats kommer respondera. I Älvsbyns kommun är räddningstjänsten dimensionerad för att kunna respondera till två samtidiga vardagshändelser, Älvsbyns RIB tar en händelse och delar av Älvsbyns RIB tillsammans med Vidsele RIB tar en händelse.

Om fler samtidiga händelser skulle uppstå inom någon av kommunerna kan Piteå stötta Älvsbyn och vice versa, dessutom finns fler resurser tillgängliga i närliggande kommuner som skulle larmas via den dynamiska resurshanteringen (DRH) som tillämpas i området. Inom båda kommunerna samt närliggande kommuner tillämpas DRH vilket innebär att en närliggande kommun skulle kunna bli den som larmas till en händelse i Piteå eller Älvsbyns kommun. På liknande sätt skulle även Piteå eller Älvsbyn kunna bli larmad till annan kommun utifrån att de utgör närmaste resurs.

Vid mer omfattande räddningsinsatser inom någon av kommunerna krävs samverkan med närliggande kommuner för att tillsammans hantera händelsen. För att uppnå en tillräcklig förmåga, uthållighet och beredskap vid en långvarig eller omfattande händelse sköts denna planering i det gemensamma ledningssystemet. För att kunna hantera flera samtidiga, långvariga eller komplexa händelser finns

möjlighet att nyttja samtliga resurser som ingår i det gemensamma ledningssystemet. I både Piteå och Älvsbyn tillämpas även inkallning av fridygnspersonal för att möjligtvis lösa beredskap för ytterligare larm eller avlösning på skadeplats.

Vid flera samtidiga eller omfattande räddningsinsatser kan det uppstå behov av att bryta ut en eller flera insatser från den övergripande ledningen till en lokal områdesledning. Syftet med detta kan vara både att minska belastningen i den övergripande ledningen och få en lokal beslutsfattare för insatsledningen.

8.5 Räddningstjänst under höjd beredskap

Kommunens organisation för räddningstjänst är en av de viktigaste hörnstenarna i ett modernt totalförsvaret. Totalförsvaret regleras i Lag (1992:1403) om totalförsvaret och höjd beredskap.

Totalförsvaret består av militär verksamhet (militärt försvar) och civil verksamhet (civilt försvar). Det civila försvaret bedrivs av statliga myndigheter, kommuner, regioner, privata företag och frivilliga organisationer. Det civila försvarets mål är att:

- skydda civilbefolkningen
- säkerställa viktiga samhällsfunktioner
- bidra till Försvarsmaktens förmåga

Under höjd beredskap ansvarar kommunstyrelsen för ledningen av den del av det civila försvaret som kommunen ska bedriva. Räddningstjänsten har tillskjutande uppdrag enligt 8 kap. LSO som härrör ur civilt försvar och befolkningsskydd och räddningschefen agerar då underställd kommunstyrelsen. Så länge kommunikationer och larmvägar är brukbara, ska ledningen utövas i ordinarie form gemensamt i det övergripande räddningsledningssystemet, Räddningssamverkan Nord.

Samhällets räddningstjänst i fred och vid höjd beredskap utgör basen för att skydda och rädda liv. Ordinarie personal inom räddningstjänsten utgör grunden för uppbyggnad av den räddningstjänst som erfordras vid höjd beredskap. Räddningstjänsten ska från sin basorganisation kunna växa till att kunna hantera skador som uppstår i samband med krigsskada mot bebyggelse. Kommunens organisation för räddningstjänst vid höjd beredskap bygger helt på en förstärkning av den fredstida organisationen. En effektiv och robust räddningstjänst i fred är grunden för en väl fungerande räddningstjänst vid höjd beredskap. Dock kommer fokus under höjd beredskap att vara mera kortsiktigt inriktat på skadeavhjälpare verksamhet i stället för förebyggande åtgärder.

I syfte att skydda och rädda befolkningen och civil egendom från verkningar av krig åligger följande uppgifter kommunen enligt 8 kap, 2 § LSO:

- Upptäckande, utmärkning och röjning av farliga områden,
- Indikering, sanering och andra åtgärder för skydd mot kärnvapen och kemiska stridsmedel,
- Kompletterande åtgärder som är nödvändiga för att verksamhet enligt denna paragraf skall kunna fullgöras.
- Personal inom kommunens organisation för räddningstjänst ska under samma tid delta i åtgärder för första hjälp åt och transport av skadade samt för befolkningsskydd.

Den kommunala räddningstjänsten har i dagsläget en förmåga som är anpassad efter insatser i fredstid, vilket bedöms delvis kunna uppfylla de uppgifter som åligger räddningstjänsten enligt 8 kap. LSO. Tidigare hotbild har dock inneburit att det civila försvaret nedmonterats och någon planering för höjd beredskap har inte genomförts på flera år. I väntan på inriktningar från staten samt Länsstyrelsen gällande förväntad förmåga kopplat till 8 kap. LSO, utifrån regional bedömd hotbild, så inriktas arbetet på att säkerställa förmåga och uthållighet i händelse av fredstida kriser. Planeringsarbete

genomförs utifrån den nu gällande kommunöverenskommelsen för civilt försvar som omfattar arbete med krigsorganisation, kompetenshöjande åtgärder samt säkerhetsskydd.

Länsstyrelsen har ett geografiskt områdesansvar enligt förordning (2015:1052) om krisberedskap och bevakningsansvariga myndigheters åtgärder vid höjd beredskap. Detta innebär att länsstyrelsen inom sitt geografiska område ska se till att samverkan och samordning sker för att uppnå en samlad krishanteringsförmåga och ett effektivt utnyttjande av samhällets resurser vid en kris. Detta gäller oavsett om länsstyrelsen tagit över ansvaret för omfattande räddningsinsatser eller inte. Länsstyrelsens geografiska områdesansvar innebär inte att myndigheten vid en kris får särskilda befogenheter, såvida inte regeringen fattar beslut om detta. Länsstyrelsen har en samordningsroll före, under och efter en kris.

En länsstyrelse har även rätt att under höjd beredskap besluta om användning av personal inom en kommuns organisation för räddningstjänst för uppgifter som inte berör den kommunen enligt 8 kap. 4 § LSO för omfördelning mellan kommunerna i länet.

9 Uppföljning, utvärdering och lärande

9.1 Uppföljning och utvärdering av verksamheten

Utvärdering av handlingsprogrammet och dess mål genomförs vart fjärde år och redovisas för den gemensamma räddningsnämnden Piteå-Älvsbyn. Uppföljning och avstämning av mål och indikatorer sker kontinuerligt under året via ordinarie verksamhetsuppföljning genom ex. delårsrapporter, årsredovisningar samt internkontrollplan.

I syfte att erhålla en tydligare bild av olycksstatistiken och sträva mot att uppnå de nationella målen följs handlingsprogrammet upp, förutom genom jämförelser gentemot riket i stort, även genom jämförelser med andra likartade kommuner.

9.2 Olycksundersökning och lärande

I enlighet med kommunernas uppdrag i LSO 3 kap. 10 § ska räddningstjänsten i skälig omfattning undersöka de inträffade olyckor som föranlett räddningsinsats avseende orsak, förlopp och räddningsinsatsens utförande. Olycksutredning är en mycket viktig verksamhet som utgör en kunskapskälla för hur kommunens riskbild ser ut, ett underlag för behovet av olycksförebyggande insatser samt räddningstjänstens insatsplanering och övningsbehov. Utredningarna bedrivs i tre olika nivåer beroende på olyckans art.

1. I den grundläggande nivån genomförs utredningen av insatschef vid olyckan och resultatet dokumenteras i händelserapporten.
2. När händelser som medfört behov av erfarenhetsutbyte mellan räddningsstyrkor, tar räddningstjänsten fram en insatsutvärdering som fokuserar på framgångsfaktorer och förbättringsområden. Detta genomförs oftast enligt en förenklad modell av After Action Review (AAR).
3. Fördjupande olycksundersökningar genomförs på vissa allvarigare räddningsinsatser exempelvis dödsbränder, olyckor med flera skadade, bränder med omfattande brandspridning och liknande. Fokus på utredningarna kan variera beroende på händelsen men kan fokusera bland annat på olycksorsak, olycksförlopp och insatsens genomförande.

Gemensamt för samtliga tre nivåer som görs är att de ska fokusera på att utreda orsakerna till olyckan och hur insatsen genomförts samt konsekvenser av vidtagna åtgärder. Utvärderingarna ska inte leta efter enskilda individer som gjort fel, utan ska vara objektiva och i stället fokusera på hur

räddningsinsatser och hur räddningstjänstens arbete kan förbättras, både inom den operativa och förebyggande verksamheten.

Bilaga A: Dokumentförteckning

Avtal

Reglemente för gemensam räddningsnämnd Piteå och Älvsbyn – Piteå kommun, Älvsbyns kommun

Samarbetsavtal mellan SOS Alarm och Räddningstjänsterna i Norrbotten – SOS Alarm

Avtal om manöver av utomhusvarning – SOS Alarm

Överenskommelse gemensamt ledningssystem Räddningssamverkan Nord

Avtal om hjälp för räddningstjänst – Piteå kommun, Arvidsjaur kommun

MSB:s förstärkningsresurs CBRN – Saneringsenhet – MSB

Samarbetsavtal Smurfit Kappa Piteå, kemdykare – Smurfit Kappa Piteå

Samarbetsavtal oljeskyddsberedskap sjöar och vattendrag – Skellefteå Kraft AB, AB PiteEnergi, Smurfit Kappa Kraftliner AB, SCA Munksund AB

Restvärdesräddningsavtal - Försäkringsbranschens Restvärdesräddning i Sverige AB

Avtal Sotning Piteå kommun – Sotarn i Piteå AB

Avtal Sotning Älvsbyns kommun - Sotarmästare Robert Bergman AB – Jocke Sotare AB

Brandredskapsservice – Piteå Kommunföretag AB samt Piteå kommun

Referensdokument

Tillsynsplan 2023, Gemensam räddningsnämnd Piteå-Älvsbyn

Principer för beredskapshållning, Räddningssamverkan Nord, 2023

Förstärknings- och stabsrutiner för den övergripande ledningen, Räddningssamverkan Nord, 2023

Instruktion för vakthavande räddningschef, Räddningssamverkan Nord, 2023

Instruktion för vakthavande befäl, Räddningssamverkan Nord, 2023

Bilaga B: Beskrivning av samråd

Nedanstående har beretts möjligheter att samråda om handlingsprogrammet och tillställs det beslutade programmet:

Angränsande kommuner	Statliga myndigheter	Farlig verksamhet, enligt LSO 2:4	Övriga
Arvidsjaur	Länsstyrelsen Norrbotten	Olle Svenssons Partiaffär AB	Region Norrbotten
Boden	Polisregion Nord	Piteå Transport AB	SOS Alarm AB
Luleå	Kustbevakningen	Piteå Hamn AB	Räddningssamverkan Nord
Skellefteå	Trafikverket	SCA Packaging Munksund AB	
	Sjöfartsverket	Wibax	
	Försvarmakten	LTU Green Fuels	
		Smurfit Kappa Kraftliner AB	
		Skoogs tank AB	

Bilaga C: Hamnar och dess gränser i vatten

Om en kommun har en eller flera hamnar inom sitt geografiska område i havet ska detta anges i handlingsprogrammet, både vilka hamnar som finns och hur dess gränser går. I Piteå kommun finns ett flertal hamnar men bara en handfull som används för djupgående fartyg. Tabell 10 Redovisar större hamnar samt större småbåtshamnar inom Piteå kommun.

Tabell 10. Hamnar samt större småbåtshamnar inom Piteå kommun.

Ort	Hamn	Information
Piteå	Norra hamn	Småbåtshamn, Piteälven
	Renöhamn	Småbåtshamn
	Södra hamn	Småbåtshamn, Piteälven
	Sandholmen	Piteälven
	SCA Packaging Munksund	Piteälven
	Pite havsbad	Småbåtshamn, Piteälven
	Piteå Port & Hub	
	Bondö marina	Småbåtshamn

Sjöfartsverket ansvarar för efterforskning och räddning av människor som är eller kan befaras vara i sjönöd och för sjuktransporter från fartyg. Kustbevakningen ansvarar för räddningstjänst, när olja eller andra skadliga ämnen har kommit ut i vattnet eller det föreligger en överhängande fara för detta. Båda myndigheternas ansvar har samma avgränsade geografiska områden och gäller till sjöss (i havet) och i Väneren, Vättern och Mälaren. För andra vattenområden, kanaler, insjöar, vattendrag, hamnar och strand har kommunerna kommunalt räddningstjänstansvar. Även fast staten tar ansvar för livräddning och miljöräddning till sjöss så kvarstår ansvaret för egendomsräddning hos kommunen.

Kommunens räddningstjänst ansvarar även för räddningsinsatser i anslutning till mindre hamnar i havet utefter hela kusten. Varje enskild hamn redovisas inte i detalj i handlingsprogrammet utan räddningstjänsten utgår från definitionen i MSB:s handbok för kommunens handlingsprogram, dvs. områden som ligger innanför bryggor, pirar och inre vågbrytare samt bryggor och dess omedelbara närhet till havs.

Nedan redovisas kartor med gränsområdet mellan kommunalt och statligt vatten, vilket avser gränsen för när älvar möter hav samt gränser för hamnområden. För hamnområdet kring Piteå Port & Hub går gränsen mellan kommunalt och statligt vatten på 300 meters radie från hamnområdet.

FIGUR X – Karta över Piteälvens utlopp vid Norra hamn/nördfjärden.

FIGUR X – Karta över Piteälvens utlopp vid Piteå havsbad.

FIGUR X – Karta över Piteå Port & Hub.

FIGUR X – Karta över Bondö Marina.

FIGUR X – Karta över Renöhamn.

§160

Handlingsprogram för skydd mot olyckor - Upphävande

23KS402

Piteå kommun

ÄLVSBYNS
KOMMUN

Handlingsprogram för skydd mot olyckor

Dokumentnamn	Dokumenttyp	Senast reviderad	Beslutsinstans
Handlingsprogram för skydd mot olyckor	Program	2020-11-30 § 256	Kommunfullmäktige
Dokumentansvarig/processägare	Version	Diarienummer	Giltig till
Kommunledningsförvaltningen och Räddningstjänsten Piteå-Älvsbyn	1	20KS59	2024-12-31
Dokumentinformation	Handlingsprogrammet avser Piteå och Älvsbyns kommuner och är avgränsat till att behandla de risker för olyckor som kan föranleda räddningsinsats.		
Dokumentet gäller för	Piteå och Älvsbyns kommuner		

Innehållsförteckning

Handlingsprogram för skydd mot olyckor	1
Begreppsförklaringar	4
Bakgrund och syfte.....	5
Avgränsning	5
Lag (2003:778) om skydd mot olyckor	6
Kommunens huvuduppdrag	6
Räddningstjänst enligt LSO	6
Beskrivning av kommunernas geografiska område	8
Infrastruktur.....	8
Piteå kommun.....	8
Älvsbyns kommun.....	9
Risker	10
Farlig verksamhet enligt LSO, samt Seveso	10
Skogsbränder	11
Klimatförändringar	11
Prioriterade riskområden i Piteå och Älvsbyns kommuner.....	11
Bränder	12
Barn- och ungdomsolyckor	12
Trafikolyckor.....	12
Vattensäkerhet	13
Översvämning	14
Säkerhetsmål	15
Nationella mål	15
Kommunernas övergripande säkerhetsmål	15
Riskområde – Bränder.....	15
Säkerhetsmål – Bränder	15
Prestationsmål - Bränder	15
Riskområde – Barn- och ungdomsolyckor	17
Säkerhetsmål – Barn- och ungdomsolyckor.....	17
Prestationsmål – Barn- och ungdomsolyckor.....	17
Riskområde – Trafikolyckor	18
Säkerhetsmål – Trafikolyckor	18
Prestationsmål– Trafikolyckor	18
Riskområde – Vattensäkerhet.....	18
Säkerhetsmål – Vattensäkerhet	18
Prestationsmål– Vattensäkerhet	19
Riskområde – Naturolyckor (översvämning, erosion, slamströmmar och skred).....	19
Säkerhetsmål – Naturolyckor	19
Prestationsmål– Naturolyckor	19
Genomförande	20
Uppföljning och utvärdering	20
Hur kommunernas verksamhet är ordnad och hur den planeras	21

Organisationen	21
Förebyggande verksamhet.....	21
Tillsyn.....	21
Operativ verksamhet	21
Resurser.....	22
Ledning.....	23
Kompetenskrav.....	24
Tid från olycka till hjälp.....	24
Insattid	24
Olycksutredning	25
Övningsverksamhet i Räddningstjänsten Piteå – Älvsbyn.....	25
Alarmering och kommunikation	25
Varning av allmänheten	26
Brandvatten	26
Sjöräddningstjänst och miljöräddningstjänst till sjöss	27
Insatsförmåga vid höjd beredskap.....	27
Samverkan	28
Stöd till andra myndigheter	28
Operativ samverkan.....	28
Samverkan mellan kommuner.....	28
Samverkan med Region Norrbotten	28
Bilaga A Styrande dokument och verksamhetsplaner.....	30
Bilaga B Förmåga räddningstjänst-personal i Piteå kommun.....	31
Räddningstjänstpersonal heltid Piteå	31
Räddningstjänstpersonal i beredskap Piteå	31
Räddningstjänstpersonal i värn	32
Bilaga C Förmåga räddningstjänst-personal i Älvsbyns kommun.....	33
Räddningstjänstpersonal i beredskap Älvsbyn.....	33
Räddningstjänstpersonal i beredskap Vidsel.....	33
Bilaga D Kompetenskrav Räddningstjänsten Piteå – Älvsbyn	35
Bilaga E Insattider Räddningstjänsten Piteå – Älvsbyn	36
Bilaga F Sjö – och miljöräddningsansvar	38
Bilaga G Samverkansavtal för Räddningstjänsten Piteå- Älvsbyn	39

Begreppsförklaringar

FRG – Frivilliga resursgruppen.

FSO - Förordning (2003:789) om skydd mot olyckor.

GRIB – Grundutbildning för räddningstjänstpersonal i beredskap.

IDA - Myndigheten för samhällsskydd och beredskaps statistik- och analysverktyg.

IVPA – I väntan på ambulans.

Kommunerna - Piteå och Älvsbyns kommuner.

LBE – Lag (2010:1011) om brandfarliga och explosiva varor.

LSO - Lag (2003:778) om skydd mot olyckor.

MSB - Myndigheten för samhällsskydd och beredskap.

POSOM - Psykiskt och socialt omhändertagande.

Prestationsmål – Beskriver vilka konkreta åtgärder och styrmedel kommunen eller någon annan aktör tänker använda för att uppnå ett säkerhetsmål.

RIB - Räddningstjänstpersonal i beredskap.

RCB - Räddningschef i beredskap.

Räddningsnämnden - Gemensam Räddningsnämnd Piteå – Älvsbyn.

SBA – Systematiskt brandskyddsarbete.

SCB – Statistikmyndigheten SCB.

Säkerhetsmål - Beskriver tillståndet hos den enskilde, såväl juridisk som enskild person, när det gäller nivån på skyddet och säkerheten.

VMA – Viktigt meddelande till allmänheten.

Bakgrund och syfte

Enligt Lag (2003:778) om skydd mot olyckor ska en kommun ha handlingsprogram för förebyggande verksamhet och räddningstjänst.

Piteå och Älvsbyns kommuner har kommit överens om att från och med den 1 januari 2020 inrätta en gemensam nämnd för räddningstjänstverksamhet, *Gemensam Räddningsnämnd Piteå – Älvsbyn* fortsättningsvis kallad Räddningsnämnden. Piteå kommun är värdkommun och den gemensamma nämnden ingår i Piteå kommuns organisation. Piteå och Älvsbyns kommuner har sedan 1 januari 2020 även en gemensam räddningstjänst och har därför valt att ha ett kommungemensamt handlingsprogram som omfattar både räddningstjänst- och förebyggande verksamhet. Handlingsprogrammet fungerar som ett politiskt styrdokument som beskriver Piteå och Älvsbyns kommuners mål för kommunernas verksamhet samt arbetet med att förebygga och hantera olyckor som kan leda till räddningsinsatser. Handlingsprogrammet fungerar även som information till den enskilde samt som underlag för statens tillsyn.

Kommunfullmäktige i vardera kommunen ansvarar för beslut om handlingsprogrammet medan kommunstyrelsen ansvarar för implementering, samordning och uppföljning.

Handlingsprogrammet ska antas av kommunfullmäktige för varje ny mandatperiod och kan ses som kärnan i det systematiska säkerhetsarbetet som kommunerna arbetar med.

Avgränsning

Handlingsprogrammet är avgränsat till att behandla de risker för olyckor som kan föranleda räddningsinsats.

Handlingsprogrammet omfattar inte riskområden och prestationsmål som finns i andra styrande dokument så som verksamhetsplaner, klimatanpassningsplan och riktlinjer. Mycket av det förebyggande arbetet grundar sig i kommunernas styrande dokument och de olika förvaltningarnas/enheternas verksamhetsplaner som kommunfullmäktige beslutar om, se bilaga A för förteckning. Mål och åtgärder för kommunernas säkerhetsskydd och extraordinära händelser behandlas även de i andra dokument.

Fallolyckor har tagits bort ur handlingsprogrammet då en fallolycka som leder till räddningsinsats är ovanligt. De flesta fallolyckorna sker när äldre ramlar i hemmet och att förebygga fallolyckor ingår i socialtjänstens samt i andra förvaltningars och enheters främjande och förebyggande arbete.

Lag (2003:778) om skydd mot olyckor

Lag (2003:778) om skydd mot olyckor (LSO), infördes första januari 2004. I LSO ställs tydliga krav på den enskilde och dennes ansvar att skydda sig mot olyckor. Med den enskilde avses privatpersoner, företag och organisationer. Den grundläggande principen är att enskild fysisk eller juridisk person själv ska vidta och bekosta åtgärder för att förhindra olyckor. Först om och när den enskilde inte själv eller med hjälp av någon annan kan klara av en olyckssituation kan det allmänna få ett ansvar att ingripa.

Kommunens huvuduppdrag

Kommunen har vissa skyldigheter enligt LSO vilket även visar sig i de uppdrag som kommunen har.

- Samordna – Kommunen ska ta initiativ till att samordna olycksförebyggande och skadebegränsande verksamhet inom kommunen. Avsikten är inte att kommunen ska ta över ett ansvar som någon annan myndighet eller någon enskild har.
- Underlätta för den enskilde - Kommunen ska underlätta för den enskilde att själv bidra till sin egen säkerhet samt kunna fullgöra sina skyldigheter. Det kan gälla ett ökat allmänt säkerhetsmedvetande, brandskydd, första hjälpen, vattensäkerhet m.m. och ske i form av rådgivning, information och utbildning.
- Undersöka - Efter en räddningsinsats ska kommunen i skälig utsträckning undersöka olyckan, dess orsak, olycksförlopp och hur insatsen genomförts.
- Sotning och brandskyddskontroll - Kommunen ska i brandförebyggande åtgärd ansvara för att sotning utförs. Kommunen kan själv föreskriva hur sotning ska ske.
- Tillsyn - För att kontrollera lagens efterlevnad ska kommunen utöva tillsyn. Denna ska vara behovsanpassad och i första hand riktas mot mer riskfyllda byggnader och anläggningar.
- Räddningstjänst - För att förhindra och/eller begränsa skador på människor, egendom och miljö är räddningstjänsten samhällets stöd till den enskilde vid olyckshändelser eller överhängande risk för olyckshändelser.
- Handlingsprogram - Handlingsprogram för skydd mot olyckor ska vara en kommunal process som baseras på den lokala riskbilden, handlingsprogrammen formulerar målen för räddningstjänst och den förebyggande verksamheten med syfte att minska olyckors förekomst och konsekvenser.

Räddningstjänst enligt LSO

Med räddningstjänst avses, enligt 1 kap. 2 § och 4 kap. 1-6 §§, de räddningsinsatser som staten eller kommunerna ska svara för vid olyckshändelser och överhängande fara för olyckshändelser. Där det är nödvändigt att samhället träder in med hjälp utförs räddningsinsatser. Detta för att hindra och begränsa skador på människor, egendom eller i miljön. Behovet att samhället stöder med räddningstjänståtgärder definieras av att följande kriterier ska vara uppfyllda:

- Behovet av ett snabbt ingripande.
- Det hotade intressets vikt.
- Kostnaderna för insatsen.
- Omständigheterna i övrigt.

Lagen om skydd mot olyckor fastställer följande som statlig räddningstjänst:

- Fjällräddningstjänst.
- Sjöräddningstjänst.
- Flygräddningstjänst.
- Efterforskning av försvunna personer i andra fall.
- Miljöräddningstjänst till sjöss.
- Räddningstjänst vid utsläpp av radioaktiva ämnen och sanering efter sådana utsläpp från en kärnteknisk anläggning.

All övrig räddningstjänst är ett kommunalt ansvar.

Beskrivning av kommunernas geografiska område

Piteå som kommun är vidsträckt, med sin yta på 3100 km² är kommunen större än hela Blekinge län. Inom kommunens gränser finns över fyrtio byar av olika storlek. Kommunen omfattar skärgård, kustlandskap men även inland. Piteå ligger vid Bottenvikens kust, ungefär 90 mil norr om Stockholm och 15 mil söder om polcirkeln. 2019 hade Piteå en folkmängd på 42 281 invånare¹. Piteå är en stark handels- och konferensstad med många evenemang och anläggningar som lockar både pitebor och besökare utifrån. Inom kommunen finns även stora industrier och anläggningar klassade som farlig verksamhet enligt 2 kap. 4§ i LSO.

Älvsbyns kommun är beläget i södra delen av länet. Strax söder om polcirkeln, en knapp timmes bilresa bort från Luleå, Piteå, Boden och Arvidsjaur. Störst är centralorten Älvsbyn och de största byarna är Vidsel, Korsträsk och Visträsk. Kommunen är 1713 km², vilket gör det till Norrbottens minsta kommun till ytan. Avståndet till kusten från kommunens sydostligaste del är ca 30 km. Landskapet i Älvsbyn är starkt kuperat med berg och kraftigt nedskurna dalstråk som Piteälvens dalgång och det sjörika dalstråket kring Korsträsk och Visträsk. Högländet är barrskogsklätt och har en kullig morän-myrterräng. 2019 hade Älvsbyn en folkmängd på 8066 invånare². Inom kommunen finns även stora industrier såsom Polarbröd och Älvsbyhus

Piteälven som flyter genom kommunerna, är delvis vild och forsande och delvis lugnt rinnande

Infrastruktur

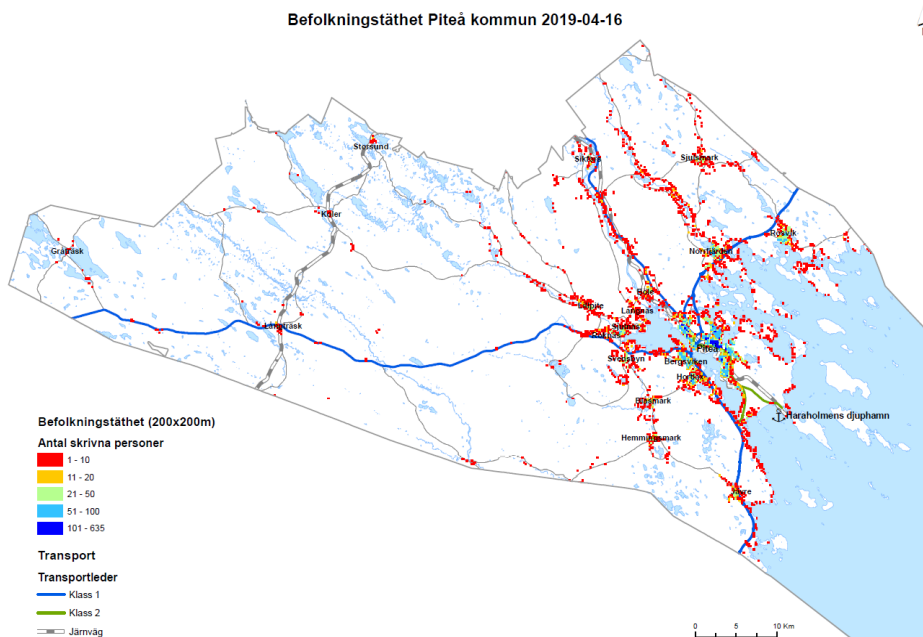
Piteå kommun

Närmaste flygplats ligger i Luleå kommun, sex mil norr om Piteå. Inom kommunen finns även Långnäs flygfält. Kommunen har tre vägar som är nationellt och internationellt viktiga, väg 373, väg 374 och E4 samt ett par viktiga transportleder som nyttjas av pendlare, turism och näringslivet i stort, se figur 1. Stambanan, övre Norrland går genom kommunen och Piteå Hamn, som är Bottenvikens ledande skogsprodukthamn, ligger även här.

---

¹ <https://www.scb.se/hitta-statistik/sverige-i-siffror/kommuner-i-siffror/#?region1=2581&region2=> (hämtad 2020-06-09)

² <https://www.scb.se/hitta-statistik/sverige-i-siffror/kommuner-i-siffror/#?region1=2560&region2=> (hämtad 2020-06-09)

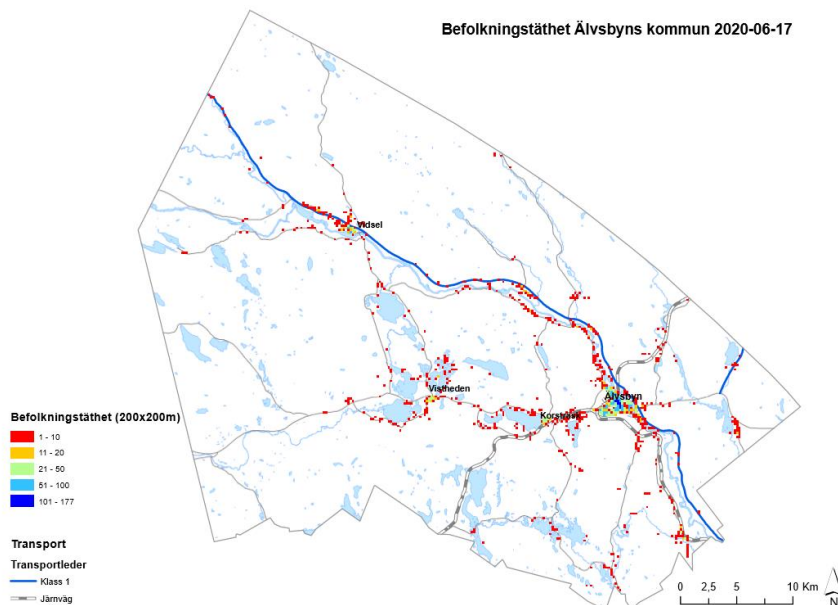

Figur 1. Karta över befolkningstäthet samt viktig infrastruktur i Piteå kommun

Älvsbyns kommun

Inom Älvsbyns kommun finns två flygplatser som påverkar kommunen. Den ena är Vidsel flygplats som delvis ligger inom Arvidsjaurs kommun, och den andra är Höghedens flygfält för segelflyg i närheten av centrala Älvsbyn. Inom en timmes resväg ligger två flygplatser till; Luleå Airport utanför Luleå och Arvidsjaurs flygplats.

Stambanan och Pitebanan går båda genom centralorten och genom Älvsbyns kommun går även ett par viktiga transportleder, väg 94 och väg 374, se figur 2.

Figur 2. Karta över befolkningstäthet samt viktig infrastruktur i Älvsbyns kommun

Risker

Kommunernas varierande demografi, geografi, infrastruktur och förekomst av industrier och farliga verksamheter medför en bred riskbild och därigenom ett brett spektra av hjälpbehov.

Farlig verksamhet enligt LSO, samt Seveso

Vid vissa anläggningar bedrivs verksamhet som innebär fara för att en olycka ska orsaka allvarliga skador på människor eller miljön. Sådana anläggningar omfattas av skyldigheterna i 2 kap. 4§ i LSO. Vid de anläggningar som omfattas krävs en skälig beredskap som kompletterar kommunens beredskap för räddningsinsats. Det är länsstyrelsen som efter samråd med kommunerna beslutar vilka verksamheter som ska omfattas av kraven i 2 kap. 4§ i LSO.

Inom Piteå och Älvsbyns kommuners geografiska område finns även ett antal anläggningar som bedriver verksamhet där en olycka kan innebära att människor och miljön utanför anläggningens område drabbas. Anläggningar av denna typ omfattas av Lag (1999:381) om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor, även kallad Sevesolagstiftningen.

Anläggning	Risk	Kommun	Farlig verksamhet enligt 2 kap. 4§ LSO	Seveso lägre/högre
AB PiteEnergi	Brandfarliga och giftiga/hälsofarliga ämnen	Piteå	Ja	Nej
Flogas Sverige AB	Brandfarlig gas	Piteå	Ja	Ja, lägre
LTU Green Fuels	Brandfarliga och giftiga/hälsofarliga ämnen	Piteå	Ja	Nej
Olle Svenssons Partiaffär AB	Brandfarliga och giftiga/hälsofarliga ämnen	Piteå	Ja	Nej
Piteå Hamn AB	Brandfarliga och giftiga/hälsofarliga ämnen	Piteå	Ja	Nej
Piteå Transport AB	Brandfarliga och giftiga/hälsofarliga ämnen	Piteå	Ja	Ja, lägre
SCA Packaging Munksund AB	Brandfarliga och giftiga/hälsofarliga ämnen	Piteå	Ja	Nej

Skoogs tank AB	Brandfarliga och giftiga/hälssofarliga ämnen	Piteå	Ja	Ja, högre
Smurfit Kappa Kraftliner AB	Brandfarliga och giftiga/hälssofarliga ämnen	Piteå	Ja	Ja, lägre
SunPine	Brandfarliga ämnen	Piteå	Ja	Ja, lägre
Wibax AB	Frätande och hälssofarliga ämnen	Piteå	Ja	Ja, lägre
Wibax AB Haraholmen	Hälssofarliga ämnen	Piteå	Ja	Nej

Tabell 1. Verksamheter inom kommunerna som omfattas av 2 kap. 4§ LSO samt i vissa fall Sevesolagstiftningen

Utöver ovanstående anläggningar kan det i kommunerna även finnas dammanläggningar och bergtäkter som omfattas av 2 kap. 4§ LSO samt i vissa fall Sevesolagstiftningen.

Skogsbränder

2014 och 2018 var två torra och varma år som resulterade i många skogsbränder, inte bara i Piteå, Älvsbyn och Norrbotten, utan stora delar av Sverige. Om klimatscenarier som forskarna förutspår slår in riskerar vi att stå inför fler och större skogsbränder än tidigare år.

Klimatförändringar

För att Piteå kommun ska stå bättre rustad inför ett framtida klimat så arbetar kommunen med att ta fram en handlingsplan för klimatanpassning.

Älvsbyns kommun har ingen specifik klimatanpassningsplan, utan klimatanpassningen integreras i allt arbete.

Prioriterade riskområden i Piteå och Älvsbyns kommuner

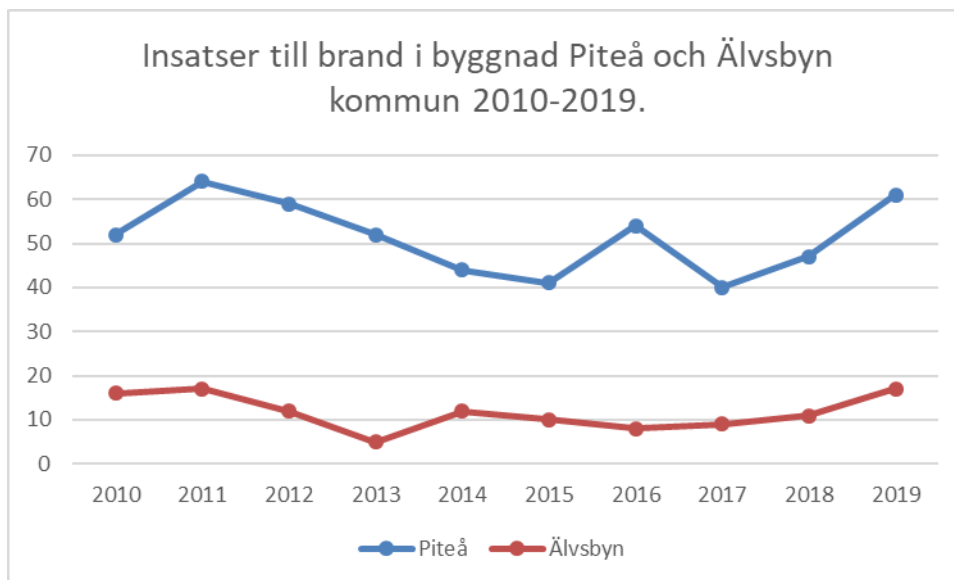
Piteå och Älvsbyns kommuner har 2019 vardera genomfört riskanalyser³. Analyserna, statistik samt två av Piteå kommuns strategiska områden; *Barn och unga* och *Livsmiljö*, utgör grunden för de val av riskområden kommunerna väljer att prioritera. Där statistikunderlaget är för osäkert för att siffror för kommunerna ska kunna redovisas används regional och nationell statistik. Riskområden och prestationsmål som hanteras i andra styrande dokument så som verksamhetsplaner, klimatanpassningsplan och riktlinjer omfattas inte i detta handlingsprogram, se bilaga A för förteckning.

³ Piteå – Risk- och sårbarhetsanalys 2020-2023, Älvsbyn – Risk- och sårbarhetsanalys 2019-2022

Bränder

Bränder leder till personligt lidande, stora ekonomiska skador och ibland dödsfall. År 2006 – 2015 har Sverige haft ett årligt genomsnitt av 110 personer döda i bränder.⁴ Efter några år av nedåtgående trend syns de senaste åren en ökning vad avser antalet insatser till bränder i byggnader i Piteå och Älvsbyns kommuner.

Figur 3. Antalet insatser till brand i byggnad Piteå och Älvsbyns kommuner 2010-2019⁵

Barn- och ungdomsolyckor

I Sverige avled 49 barn i åldrarna 0–17 år till följd av skadehändelse under 2016, hälften av dessa utgjordes av olycksfall. Drygt 15 500 barn blev inlagda på sjukhus till följd av skadehändelse och 86 % av dessa utgjordes av olycksfall. Samma år behandlades uppskattningsvis 140 000 barn inom öppenvården på en akutmottagning.⁶

Trafikolyckor

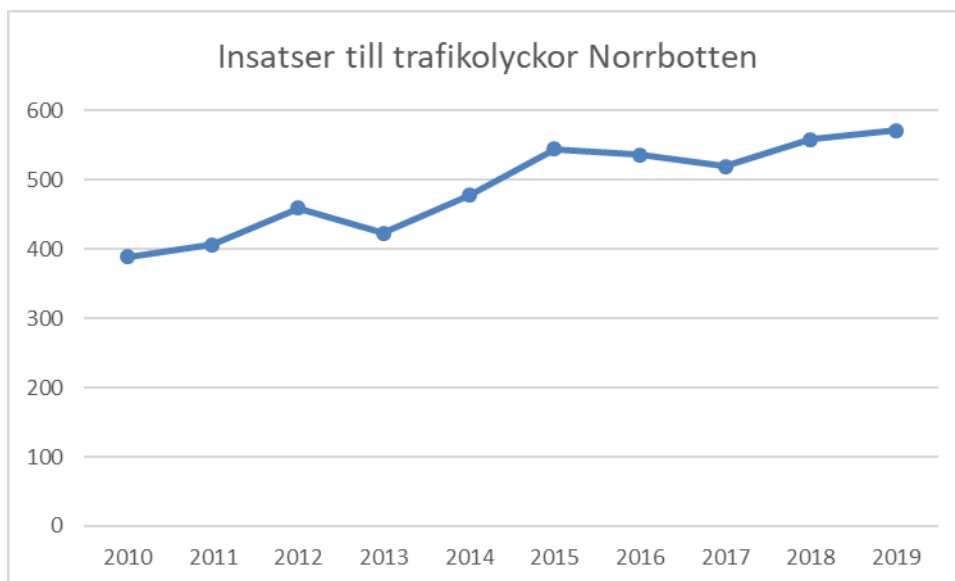
2018 hade Räddningstjänsten i Norrbotten 558 insatser gällande trafikolyckor. 112 av dessa skedde i Piteå kommun och 15 i Älvsbyns kommun. Samma år avled 324 personer till följd av vägtrafikolycka i Sverige, varav 17 i Norrbottens län.⁷ Statistik från MSB visar att trenden för antalet insatser till trafikolyckor i Norrbotten är ökande de senaste åren.

⁴ Myndigheten för samhällsskydd och beredskaps (MSB) statistik- och analysverktyg - IDA

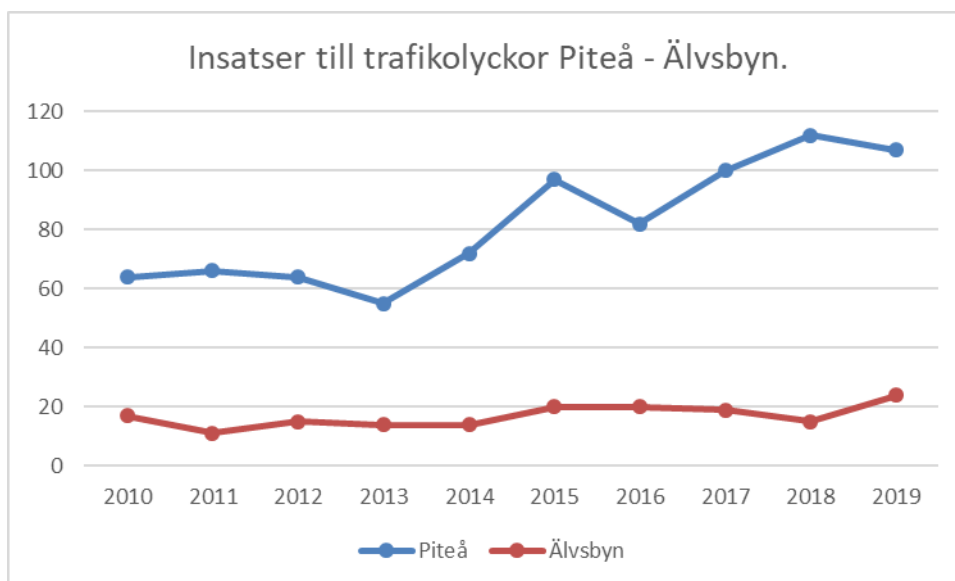
⁵ MSB - IDA

⁶ Socialstyrelsen - *Statistik om skador bland barn 2016*, Art.nr: 2017-11-5

⁷ <https://www.transportstyrelsen.se/sv/vagtrafik/statistik/olycksstatistik/statistik-over-vagtrafikolyckor/>

Figur 4. Antalet insatser till trafikolyckor i Norrbottens län 2010-2019.⁸

Figur 5. Antalet insatser till trafikolyckor i Piteå och Älvsbyns kommuner 2010-2019.⁹

Vattensäkerhet

Enligt preliminär statistik från Svenska livräddningssällskapet omkom 136 personer i drunkningsolyckor i Sverige under år 2018¹⁰. Antalet insatser till drunkning eller drunkningstillbud var 712¹¹ för Sverige och sammanlagt 4 st. för Piteå och Älvsbyns kommuner.¹²

⁸ MSB - IDA

⁹ MSB - IDA

¹⁰ <https://svenskalivreddningssallskapet.se/media/1395/arssammanstallning-2018-uppdatt-20190820.pdf> (hämtad 2020-06-10)

¹¹ <https://ida.msb.se/ida2#page=657cfd60-9839-41c4-946e-6f498ec81e66> (hämtad 2020-06-23)

¹² <https://ida.msb.se/ida2#page=657cfd60-9839-41c4-946e-6f498ec81e66> (hämtad 2020-06-23)

Översvämning

I oreglerade vattendrag uppkommer höga flöden regelbundet. En översvämning kan bland annat medföra skador på egendom, vägar och broar samt ras- och skred.

Det finns olika typer av översvämningar. De vanligast förekommande i Sverige är översvämning av vattendrag och sjöar, kustöversvämningar och översvämning till följd av skyfall.¹³

Genom kommunerna rinner Piteälven som är en av landets tre oreglerade älvar. Myndigheten för samhällsskydd och beredskap genomförde under åren 2013 - 2015 en översvämningsskartering över Piteälven¹⁴, Lillpiteälven¹⁵ samt Rokån¹⁶. Kartläggningen är detaljerad och kan användas för planering av räddningstjänstens insatsarbete och som underlag vid kommunens riskhantering och samhällsplanering.

---

¹³ <https://www.msb.se/sv/amnesomraden/skydd-mot-olyckor-och-farliga-amnen/naturolyckor-och-klimat/oversvamning/> (hämtad 2020-06-10)

¹⁴ MSB – Översvämningsskartering utmed Piteälven. Rapport nr: 15, reviderad 2013-12-10

¹⁵ MSB – Översvämningsskartering utmed Lillpiteälven. Rapport nr: 45, 2015-11-17

¹⁶ MSB – Översvämningsskartering utmed Rokån. Rapport nr: 46, 2015-11-17

Säkerhetsmål

Säkerhetsmål - Beskriver tillståndet hos den enskilde, såväl juridisk som enskild person, när det gäller nivån på skyddet och säkerheten.

Prestationsmål - Beskriver vilka konkreta åtgärder och styrmedel kommunen eller någon annan aktör tänker använda för att uppnå säkerhetsmålen.

Nationella mål

I LSO finns två paragrafer som ska tolkas som nationella mål:

1 kap. 1 §. Bestämmelserna i denna lag syftar till att i hela landet bereda människors liv och hälsa samt egendom och miljö ett med hänsyn till de lokala förhållandena tillfredsställande och likvärdigt skydd mot olyckor.

1 kap. 3 §. Räddningstjänsten ska planeras och organiseras så att räddningsinsatserna kan påbörjas inom godtagbar tid och genomföras på ett effektivt sätt.¹⁷

Med ett tillfredsställande skydd och likvärdigt skydd menas att det överallt i landet ska finnas ett likvärdigt skydd. LSO ger dock kommunen möjlighet att anpassa verksamheten utifrån de lokala förutsättningar, såsom risker, som finns i kommunen.

Kommunernas övergripande säkerhetsmål

I kommunerna ska ett tillfredsställande och likvärdigt skydd mot olyckor för människors hälsa och för egendom och miljö upprätthållas. Olyckor, dess konsekvenser och olycksrisker ska minskas fortlöpande.

Riskområde – Bränder

Tidig upptäckt av en brand är väsentligt för den enskildes säkerhet. Att höja kunskapen kring brand samt vidta förebyggande åtgärder är viktigt för att minska antalet dödsbränder i Sverige. Det förebyggande arbetet vad gäller bränder finns preciserad i lagtext.

Säkerhetsmål – Bränder

- Ingen människa ska skadas eller avlida till följd av en brand.
- Antalet bränder och dess konsekvenser ska årligen minska.
- Brandsäkerheten i flerbostadshus och i villor ska ökas.

Prestationsmål - Bränder

Brandinformation/Utbildning

- I Piteå kommun ska samtliga elever i årskurs 7 grundskola samt årskurs 1 gymnasieskola erbjudas utbildning kring skadegörelse, trafikolyckor och allmän brandkunskap samt konsekvenser av detta.

Ansvar: Räddningsnämnden.

- Brandskyddsinformation ska ges till årskurs 2 och 5.

---

¹⁷ Lag (2003:778) om skydd mot olyckor

Ansvar: För Piteå kommun: Barn- och utbildningsnämnden. För Älvsbyns kommun: Kommunstyrelsen.

- I Älvsbyn ska samtliga 6-åringar samt niondeklassare ges årlig brandskydds-information genom besök på räddningstjänsten.

Ansvar: Kommunstyrelsen.

- All kommunal personal ska genomgå brandskyddsutbildning och HLR vart fjärde år. Samtliga chefer med verksamhetsansvar ska komplettera dessa med utbildning i systematiskt brandskyddsarbete med samma intervall.

Ansvar: För Piteå kommun: Samtliga nämnder. För Älvsbyns kommun: Kommunstyrelsen.

- Kommunerna erbjuder utbildning i systematiskt brandskyddsarbete (SBA) särskilt riktat till fastighetsägare och nyttjanderättshavare.

Ansvar: Räddningsnämnden.

- Kommunerna erbjuder råd, information och utbildning till den enskilde.

Ansvar: Räddningsnämnden.

- I Piteå Kommun ska Räddningstjänsten årligen utbilda minst 1200 personer i brandskunskap. Denna siffra motsvaras av 250 personer i Älvsbyns kommun.

Ansvar: Räddningsnämnden.

- 90 % av kommunernas hushåll ska nås med brandskyddsinformation.

Ansvar: Räddningsnämnden.

Tillsyn och tillstånd

- En tillsynsriktning för Räddningstjänsten ska årligen bestämmas. Denna ska baseras på risker, faktiska händelser och av allmänheten påtalade problem.

Ansvar: Räddningsnämnden.

- Tillsyn av anläggningar som enligt LSO klassas som farlig verksamhet ska ske regelbundet.

Ansvar: Räddningsnämnden.

- Tillsyn av hantering av brandfarliga- och explosiva varor ska ske regelbundet.

Ansvar: Räddningsnämnden.

- Tillståndsärenden för hantering av brandfarlig och explosiva varor handläggs av kommunerna. Samråd ska ske med andra organisationer som berörs av ärendet.

Ansvar: Räddningsnämnden.

Sotning och brandskyddskontroll

- Rengöring (sotning) ska genom den lokala sotningsentreprenören, om inte medgivande av egen sotning har getts, genomföras på de objekt som anges i MSBFS 2014:6. Rengöring ska ske enligt fastställda frister beslutade av Räddningsnämnden.

Ansvar: Räddningsnämnden.

- Brandskyddskontroller ska genom den lokala sotningsentreprenören genomföras på de objekt och med de intervall som MSB meddelat i MSBFS 2014:6

Ansvar: Räddningsnämnden.

Individanpassat brandskydd

- Kommunerna ska verka för ökad möjlighet till individanpassat brandskydd i ordinarie boende.

Ansvar: För Piteå kommun: Socialnämnden. För Älvsbyns kommun: Kommunstyrelsen.

SBA

- Systematiskt brandskyddsarbete (SBA) enligt LSO ska bedrivas inom alla kommunala enheter och bolag.

Ansvar: För Piteå kommun: Samtliga nämnder. För Älvsbyns kommun: Kommunstyrelsen.

Ny- och ombyggnation

- Frågor om brandskydd vid ny- och ombyggnation tas upp vid byggsamråd enligt plan- och bygglagen (2010:900).

Ansvar: För Piteå kommun: Samhällsbyggnadsnämnden. För Älvsbyns kommun: Miljö- och byggnämnden.

Riskområde – Barn- och ungdomsolyckor

Säkerhetsmål – Barn- och ungdomsolyckor

- Inget barn eller ungdom ska avlida till följd av en olycka.
- Antalet tillbud och skador till följd av en olycka ska årligen minska.

Prestationsmål – Barn- och ungdomsolyckor

- Under planperioden arbeta med skolvägar och utifrån detta få till säkrare skolvägar

Ansvar: För Piteå kommun: Samhällsbyggnadsnämnden. För Älvsbyns kommun, Kommunstyrelsen

- Kontinuerliga riskinventeringar och åtgärder på skolområden och kommunägda skolvägar för att minska olycksriskerna.

Ansvar: För Piteå kommun: Delat gemensamt ansvar mellan Samhällsbyggnadsnämnden, Barn- och utbildningsnämnden och Fastighets – och servicenämnden. För Älvsbyns kommun, Kommunstyrelsen.

- Kontinuerlig inventering och säkring av alla lekplatser inom skolans område.

Ansvar: För Piteå kommun: Fastighets – och servicenämnden. För Älvsbyns kommun: Älvsbyns fastigheter AB.

- Årligen inventera och säkra alla kommunalt upprättade offentliga lekplatser på kommunal mark.

Ansvar: För Piteå kommun: Kultur – och fritidsnämnden. För Älvsbyns kommun: Älvsbyns fastigheter AB.

Riskområde – Trafikolyckor

Vägnätet kan lite förenklat delas in i två delar: det kommunala vägnätet där kommunen är ansvarig väghållare och det statliga vägnätet där Trafikverket är väghållare. Inom det kommunala vägnätet förekommer oftast olyckor med lindriga personella och materiella skador. Större olyckor med allvarigare personskador inträffar som regel inom det statliga vägnätet. Inom det kommunala vägnätet, som till största delen finns i tätorten, är oskyddade trafikanter en utsatt grupp. Säkerhetsåtgärder ska beaktas vid trafikplanering som t.ex. farthinder, flöden, hastighetsbegränsningar samt separering av gång- och cykelbanor mot olika trafikslag.

Säkerhetsmål – Trafikolyckor

- Minska antalet trafikolyckor och dess konsekvenser i kommunerna samt verka för ökad säkerhet.

Prestationsmål– Trafikolyckor

- Integrera trafiksäkerhet i all fysisk planering.

Ansvar: För Piteå kommun: Samhällsbyggnadsnämnden. För Älvsbyns kommun: Kommunstyrelsen.

- Under planperioden vidta fysiska åtgärder för att öka trafiksäkerheten.

Ansvar: För Piteå kommun: Samhällsbyggnadsnämnden. För Älvsbyns kommun: Kommunstyrelsen.

- Besluta om lokala trafikföreskrifter, på vägar där kommunen är väghållare, för att öka trafiksäkerheten.

Ansvar: För Piteå kommun: Samhällsbyggnadsnämnden För Älvsbyns kommun: Miljö- och byggnämnden.

- I samarbete med Trafikverket ansvara för att kontinuerligt inventera olycksrisker i trafikmiljön.

Ansvar: För Piteå kommun: Samhällsbyggnadsnämnden. För Älvsbyns kommun: Kommunstyrelsen.

- Vaghållning under vintern på kommunala vägar samt åtgärder mot spårbildning.

Ansvar: För Piteå kommun: Samhällsbyggnadsnämnden. För Älvsbyns kommun: Älvsbyns Energi AB.

Riskområde – Vattensäkerhet

Med kunskap och enkla medel kan man förebygga många vattenolyckor.

Säkerhetsmål – Vattensäkerhet

- Antalet tillbud, skador och dödsfall genom vattenrelaterade olyckor ska minskas i kommunerna.

- All berörd personal på badanläggningar som tillhör kommunerna ska ha en adekvat säkerhetsutbildning så att man kan förhindra och avhjälpa olycksfall.
- Kommunerna ska aktivt på hemsidor och i simhallar ge information till allmänheten om vattensäkerhet och om vikten av kunskap om detta, samt informera om särskilda risker som finns inom kommunen.
- Minst en säkerhetsdepå för utlåning eller uthyrning av flytvästar till allmänheten ska finnas i båda kommunerna.

Prestationsmål– Vattensäkerhet

- Kommunerna ska verka för att badplatser, småbåtshamnar, kajer och liknande vattennära anläggningar i kommunerna ska förses med livräddningsutrustning, stegar och i vissa fall skyltning.

Ansvar: För Piteå kommun: Kultur- och fritidsnämnden. För Älvsbyns kommun: Kommunstyrelsen.

- Kontroll av utrustningens skick vid ovanstående anläggningar bör utföras regelbundet, minst varannan vår och i övrigt enligt Svenska livräddningssällskapets rekommendationer.

Ansvar: För Piteå kommun: Kultur- och fritidsnämnden i samverkan med Räddningsnämnden. För Älvsbyns kommun: Kommunstyrelsen.

- Kontinuerlig information till allmänheten om vattensäkerhet på kommunens hemsida.

Ansvar: Räddningsnämnden.

- Tillhandahålla vattensäkerhetsutrustning till allmänheten i form av flytvästar.

Ansvar: Räddningsnämnden.

Riskområde – Naturolyckor (översvämning, erosion, slamströmmar och skred)

Intresset att kunna bebygga vattennära områden kan i vissa fall strida mot säkerhetsintressen vad beträffar översvämningssrisker. Vid all planläggning och markanvändning är det viktigt att översvämningssproblematiken lyfts fram och värderas.

Säkerhetsmål – Naturolyckor

- Ta översvämningssproblematiken i beaktande vid samhällsplanering.

Prestationsmål– Naturolyckor

- Beakta aktuella karteringar för naturolyckor i fysisk planering.

Ansvar: För Piteå kommun: Samhällsbyggnadsnämnden. För Älvsbyns kommun: Kommunstyrelsen.

- Beakta aktuella karteringar för naturolyckor i bygglov.

Ansvar: För Piteå kommun: Samhällsbyggnadsnämnden. För Älvsbyns kommun: Miljö- och byggnämnden.

Genomförande

Nämnderna, enheterna och styrelserna i kommunkoncernen ansvarar för att de säkerhetsmål och prestationsmål som anges i handlingsprogrammen genomförs och nås. Rutiner hur detta ska göras sätter nämnden, enheten eller styrelsen själv.

Uppföljning och utvärdering

Den nämnd eller styrelse som ansvarar för en aktivitets genomförande, ansvarar också för att utse ansvarig funktion som årligen, i februari, rapporterar om genomförande till säkerhetsgruppen. Säkerhetssamordnaren sammanställer årligen i mars en rapport till kommunstyrelsen.

Det är viktigt att uppföljningen av prestationsmål görs regelbundet så att avvikelser upptäcks i tid. Detta ställer stora krav på dokumentation av utförda åtgärder. Detta sker för att säkerställa att prestationerna utförs på det sättet som verksamheterna och bolagen har bestämt.

I kommunerna ska handlingsprogrammet vara ett levande dokument som utvärderas och följs upp varje år i samarbete med säkerhetsgruppen för Piteås del och riskhanteringsgruppen för Älvsbyns del.

Uppföljning och utvärdering av säkerhets- och prestationsmål i handlingsprogrammet ska vara mätbara och lätta att följa upp. Målen ska utvärderas och utvärderingen leda till utveckling och förbättring av säkerhetsarbetet inom kommunens verksamheter och bolag. Säkerhets- och prestationsmålen i handlingsprogrammet ska utvärderas i samband med att handlingsprogrammet antas inför varje ny mandatperiod.

Hur kommunernas verksamhet är ordnad och hur den planeras

Organisationen

Räddningschefen har det övergripande ansvaret och stöds av en operativ chef, två administratörer, en brandingenjör, sju brandinspektörer samt två risk- och säkerhetssamordnare. Dessutom tillkommer den operativa organisationen där delar av tidigare nämnd personal även ingår.

Förebyggande verksamhet

Det förebyggande arbetet mot olyckor som kan leda till en räddningsinsats bedrivs enligt olika lagstiftningar och uppdrag. Kommunerna arbetar förebyggande, inom ramen för lagen om skydd mot olyckor, främst avseende brandskydd men även förebyggande mot andra typer av olyckor med hänvisning till annan lagstiftning.

De kommungemensamma säkerhetsarbetena samordnas av kommunledningsförvaltningarna i Piteå respektive Älvsbyn.

Tillsyn

Enligt 5 kap. 1§ i LSO ska kommunen utöva tillsyn över lagens efterlevnad inom kommunens område.

Målet med tillsynen är att kontrollera att brandskyddet är skäligt på de byggnader och anläggningar med tillhörande verksamhet man besöker samt stärka den enskildes ansvar för att skydda sig och andra, sin egendom och miljön.

En tillsynsinriktning för Räddningstjänsten bestäms årligen av Räddningsnämnden. I denna anges vilka anläggningar och objekt där det under året ska ske en tillsyn enligt LSO och/eller Lag (2010:1011) om brandfarliga och explosiva varor (LBE). Tillsynsinriktningen baseras på risker, faktiska händelser och av allmänheten påtalade problem.

Operativ verksamhet

Från och med årsskiftet 2019/2020 är Piteå – och Älvsbyns räddningstjänst en gemensam organisation som sköter räddningstjänstuppdraget skydd mot olyckor i båda kommunerna. Räddningstjänsten ska ha personal och utrustning samt vara övad för att kunna utföra alla typer av räddningsuppdrag som utgör kommunal räddningstjänst samt samverka med berörda myndigheter vid statlig räddningstjänst. Förmågan innebär inte att alla typer av olyckor ska klaras med egna resurser, utan vissa måste lösas genom samverkan med närliggande kommuner. Räddningstjänsten Piteå- Älvsbyn ska kunna arbeta självständigt med fyra mindre, eller två större insatser. För en mer detaljerad bild över räddningstjänstens förmåga, se bilaga B och C.

Heltidspersonal i Piteå ska kunna genomföra rök- och kemdykning. Räddningstjänstpersonal i beredskap i Piteå och Älvsbyn ska kunna genomföra rökdykning samt kunna påbörja insats vid

kemikalieolycka. Rök- och kemdykning ska inte genomföras av Vidsels räddningstjänstpersonal i beredskap eller räddningsvärnen.

Resurser

Brandstationer

Brandstationer ska finnas i Piteå, Norrfjärden, Långträsk, Infjärden, Älvsbyn och Vidsel.

Personella resurser

Räddningstjänsten Piteå - Älvsbyn ska bestå av heltidsanställd personal samt räddningstjänstpersonal i beredskap. Räddningstjänsten ska dygnet runt kunna genomföra räddningstjänstinsatser med nedanstående resurser efter angivna anspänningstider, se tabell 2.

Stationsområde	Beredskapsstyrka	Anspänningstid*
Piteå	Räddningschef i beredskap	90 sekunder via kommunikationsmedel. Med disponibelt ledningsfordon befinna sig vid brandstationen i Piteå alternativt olycksplatsen inom 15 minuter.
Piteå	Insatsledare samt 5 brandmän (varav en utgör styrkeledarfunktion)	90 sekunder
Piteå	Styrkeledare** samt 4 RIB***	8 minuter
Älvsbyn	Insatsledare	90 sekunder via kommunikationsmedel. Med disponibelt ledningsfordon befinna sig vid brandstationen i Älvsbyn alternativt olycksplatsen inom ca: 20 minuter.
Älvsbyn	Styrkeledare** samt 5 RIB	6 minuter
Vidsel	2 RIB	6 minuter

Tabell 2. Anspänningstider Räddningstjänsten Piteå- Älvsbyn.

*Anspänningstid är tid från ankommet larm tills dess att första enhet lämnar stationen

** Kan vid behov utgöras av enhetsledare

*** Räddningstjänstpersonal i beredskap

Förutom tidigare nämnda räddningsstyrkor ska det även finnas tre räddningsvärn i Piteå kommun: Långträsk, Infjärden och Norrfjärden. Varje värn består av cirka tio personer som vid larm anländer efter möjlighet, d.v.s. saknar beredskap. Utöver dessa finns även ett Skogsbrandvärn.

Materiella resurser

Räddningstjänsten ska ha moderna och uppdaterade fordon och utrustning för att kunna utföra de flesta typer av uppdrag som utgör kommunal räddningstjänst. Vid behov kan ytterliga resurser begäras av andra kommuner, samverkanspartners och organisationer. Stödresurser kan även begäras av statliga myndigheter såsom exempelvis MSB och Försvarsmakten.

Ledning

Räddningstjänsten ska ha en operativ organisation med förmåga att bemanna tre ledningsnivåer, dessa utgör beslutsdomänerna systemledning, insatsledning och uppgiftsledning, se figur 6.

Figur 6. Ledningsstruktur vid räddningsinsatser.

Systemledning

Utgör en övergripande ledning av systemet. Systemledning avser i huvudsak normativ och strategisk ledning och innebär att:

- Definiera organisationens roll.
- Identifiera det totala hjälpbehovet och vidta åtgärder.
- Besluta om insatsers ramar och resursförsörjning över tid avvägt mot riskbild, beredskapsproduktion och det totala hjälpbehovet.
- Samverka med andra aktörer och bidra till aktörsgemensam inriktning och samordning.

Insatsledning

Avser samlad operativ ledning och innebär att:

- Besluta om insatsens mål och taktiska genomförande.
- Besluta om och fördela arbetsuppgifter.
- Samordna insatsens genomförande.

Uppgiftsledning

Avser direkt ledning av enheter och innebär att:

- Leda organisatorisk del av resurser att utföra arbetsuppgifter.
- Samordna utförandet inom den organisatoriska delen.

Ledningsstrukturen preciseras ytterligare i *Instruktion för ledning av räddningsinsatser vid Räddningstjänsten Piteå-Älvsbyn*.

Kompetenskrav

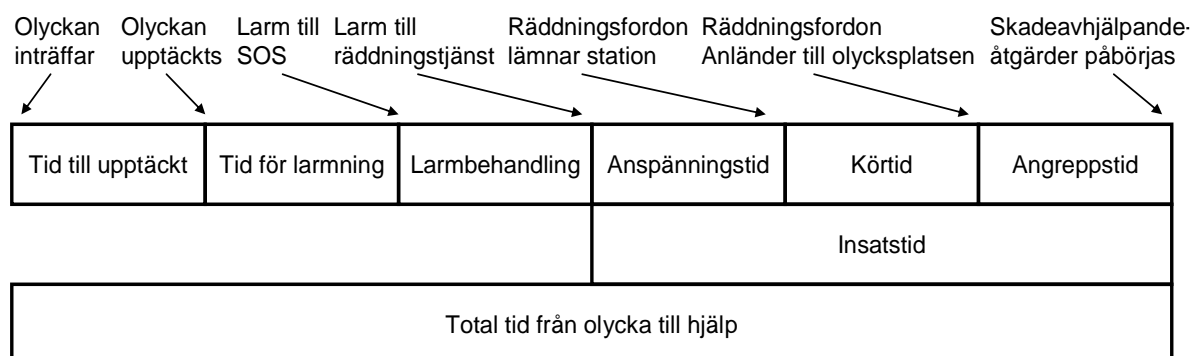
För de olika befattningar som finns inom räddningstjänstens operativa verksamhet ställs olika kompetenskrav. Dessa är inte absoluta utan annan kompetens kan bedömas vara likvärdig.

Kompetenskraven/utbildningsnivå för respektive befattning går att läsa i bilaga D.

Kompetenskraven/utbildningsnivå för operativa ledningsfunktioner går att läsa om i *Instruktion för ledning av räddningsinsatser vid Räddningstjänsten Piteå-Älvsbyn*.

Tid från olycka till hjälp

Följande illustration och text förklarar händelseförloppet från att en olycka inträffar tills att räddningsinsats påbörjas.

Figur 7. Illustration över händelseutvecklingen från en olycka tills räddningsinsats påbörjas.

Insatstid

Insatstid är den sammantagna tiden för anspänningstid, körtid och angreppstid. Körtiden kan variera beroende på väglag, väderlek och andra omständigheter. Körtid är beräknad via datamodulering som tar hänsyn till vägens bredd, fordonets hastighet m.m.

Nedan redovisas antal och procent av kommuninvånarna som nås inom olika insatstider. För kommunövergripande kartor, se bilaga E.

Insatstid	Antal	Andel %
<10 min	29269	69.6
10-20 min	9769	23,2
20-30 min	2372	5.6
>30	648	1.5

Tabell 3. Piteå kommun. Befolkningsdata från GIS 2019-04-12.

Insatstid	Antal	Andel %
<10 min	5804	71
10-20 min	1375	17
20-30 min	902	11
>30	98	1

Tabell 4. Älvsbyn kommun. Befolkningsdata från 2014.

Olycksutredning

Enligt LSO ska olyckor som leder till räddningsinsats undersökas för att klarlägga olycksorsaker, olycksförlopp och hur insatsen genomförts. Efter genomförda insatser skrivs därför en händelserapport som en första utredning. Om det finns behov av en djupare utredning kan en utökad olycksundersökning genomföras. Vid behov kan kommunen ta hjälp från andra kommunala räddningstjänster. Lärande från insatser sker inte bara genom egna utredningar efter olyckor utan också genom att andras erfarenheter analyseras och sprids i organisationen.

Övningsverksamhet i Räddningstjänsten Piteå – Älvsbyn.

Övningsverksamheten bedrivs för att uppnå angiven förmåga, se bilaga B och C, och ska spegla de händelser vi har i kommunerna och närområdet. Övningsverksamheten ska ha en årsplan och syftar även till att genomföra räddningsinsatser med tillfredsställande arbetsmiljö. Övningsinnehållet varierar utifrån specifika lagstadgade krav, myndighetskrav samt lokala instruktioner. Som stöd för övningsverksamheten och övningsplaneringen används utsedd övningsgrupp och insatsledargrupp.

Räddningstjänstpersonal i beredskap ska delta vid övningar minst 21 timmar per år, men kan erbjudas upp till 50 övningstimmar per år.

Räddningstjänstpersonal i värn ska delta vid övningar i minst 15 timmar per år, men kan erbjudas upp till 50 övningstimmar per år.

Alarmering och kommunikation

Vid omfattande störningar i telefonförbindelser kan bemanning ske av brandstationerna för att allmänheten där ska kunna larma räddningsstyrkor. Detta sker enligt riktlinjer framtagna för länet.

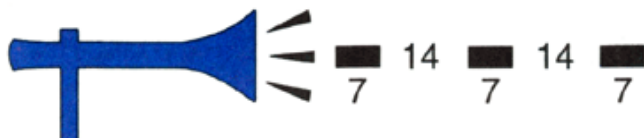
Kommunerna är i dagsläget anslutna till SOS ALARM som utgör kommunernas larmcentral. Automatiska brandlarm för alarmering av räddningsstyrkorna ska anslutas till kommunernas larmcentral.

Piteå och Älvsbyns kommuner använder sig av kommunikationssystemet Tetra. Tetra är ett kommunikationssystem för trygg och säker kommunikation mellan medarbetare inom samhällsviktiga verksamheter. Systemet har en unikt hög driftsäkerhet, täckning i hela Sverige och används av cirka 550 organisationer.

Varning av allmänheten

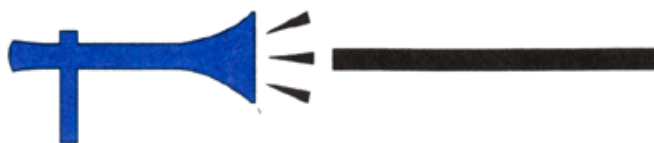
Kommunernas invånare ska kunna varnas och informeras vid allvarliga olyckshändelser. Kommunen kan för detta använda ”viktigt meddelande till allmänheten” (VMA), vilket kan ske via etermedia enligt avtal upprättat av Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) eller via fasta ljudsändare som kan ge VMA-signal i Piteå- och Älvsbyns tätort samt Munksund/Skuthamn, Öjebyn och Haraholmens handelshamn i Piteå kommun.

Signalen Viktigt meddelande: 7 sekunder ton och 14 sekunder tystnad, repeteras i minst 2 minuter.

När signalen hörs ska allmänheten bege sig inomhus, stänga fönster, dörrar och ventilation samt lyssna på riks- eller lokalradion. Informationen kan också komma i TV och text-TV.

VMA-signalen ska kunna utlösas från brandstationerna i Piteå och Älvsbyn. Räddningstjänsten svarar för underhållet av varningssystemet.

Signalen faran över: En 30 till 40 sekunder lång signal.

Varningssystemet testas fyra gånger per år. Viktigt meddelande-signalen följd av signalen "Faran över" provas första helgfria måndagen i mars, juni, september och december, klockan 15.00.

Brandvatten

Brandposter anslutna till kommunens vattenledningsnät och med kapacitet enligt Svenskt Vattens anvisningar ska finnas inom nedanstående tätorter/områden:

Piteå	Öjebyn	Munksund
Bergsviken	Hortlax	Blåsmark
Jävre	Svensbyn	Roknäs
Sjulnäs	Lillpite	Bölebyn
Norrfjärden	Rosvik	Hemningsmark
Älvsbyn	Vidsel	

Tabell 5.

För brandvattenförsörjning inom övriga områden av kommunerna samt områden där utglesning av brandposter accepteras ska räddningstjänsten Piteå - Älvsbyn ha tillgång till minst 20 m³ vatten via tankfordon från brandstationerna.

I Piteå kommun svarar Samhällsbyggnadsnämndens avdelning för teknik och gator för att räddningstjänsten har aktuell information om brandposternas läge samt ledningarnas dimension och kapacitet. De svarar även för underhåll och skötsel av brandposterna samt samråder med räddningstjänsten inför varje förändring av brandpostnätet.

I Älvsbyns kommun svarar Älvsbyns Energi AB för att räddningstjänsten har aktuella kartor som anger brandposternas läge samt ledningarnas dimension och kapacitet. De svarar även för underhåll och skötsel av brandposterna samt samråder med räddningstjänsten inför varje förändring av brandpostnätet.

Sjöräddningstjänst och miljöräddningstjänst till sjöss

Inom Piteå kommun finns tre områden inom vilka räddningstjänsten svarar för sjöräddningstjänst och miljöräddningstjänst till sjöss. Dessa är olje- och handelshamnen på Haraholmen, norra Stadsfjärden samt Pitsundsarmarna. Karta över sjöräddningsansvar samt miljöräddningsansvar till sjöss återfinns som bilaga F.

Insatsförmåga vid höjd beredskap

Samhällets räddningstjänst i fred och vid höjd beredskap utgör basen för att skydda och rädda liv. Ordinarie personal inom räddningstjänsten utgör grunden för uppbyggnad av den räddningstjänst som erfordras vid höjd beredskap. Räddningstjänsten ska från sin basorganisation kunna växa till att kunna hantera skador som uppstår i samband med krigsskada mot bebyggelse. Kommunernas organisation för räddningstjänst vid höjd beredskap bygger helt på en förstärkning av den fredstida organisationen. Samtliga verksamheter inom räddningstjänsten ska utnyttjas med så små förändringar som möjligt. En effektiv räddningstjänst i fred är grunden för en väl fungerande räddningstjänst vid höjd beredskap.

Tilläggsuppgifter för räddningstjänsten under höjd beredskap enl. 8 kap. 2§, LSO.

2 § I syfte att skydda och rädda befolkningen och civil egendom från verkningar av krig skall kommunens organisation för räddningstjänst under höjd beredskap, utöver vad som i övrigt framgår av denna lag, ansvara för

- 1. upptäckande, utmärkning och röjning av farliga områden,*
- 2. indikering, sanering och andra åtgärder för skydd mot kärnvapen och kemiska stridsmedel,*
- 3. kompletterande åtgärder som är nödvändiga för att verksamhet enligt denna paragraf skall kunna fullgöras.*

Personal inom kommunens organisation för räddningstjänst skall under samma tid delta i åtgärder för första hjälp åt och transport av skadade samt för befolkningsskydd.

Samverkan

Samverkan med andra förvaltningar, myndigheter, organisationer och kommuner är en förutsättning för att kunna hantera det breda spektrumet av risker som finns i samhället. Samverkan sker kontinuerligt och inom många områden både lokalt, regionalt, nationellt och även i vissa fall internationellt.

I Norrbottens län finns ett flertal samverkansgrupper som arbetar med att utveckla samordningen och förmågan att hantera samhällsstörningar i länet. Mer om dessa går att läsa i rapporten *Strategi för samverkan vid samhällsstörningar i Norrbottens län*.¹⁸ Även lokalt finns samverkansgrupper såsom *Lokala rådet för krisberedskap och skydd mot olyckor* i Piteå, vilket motsvaras i Älvsbyn av *Folkhälsorådet*. Dessa arbetar för att genom utvecklad samverkan stärka skyddet mot olyckor och förmågan att hantera kriser i kommunerna. Som en del i Piteå och Älvsbyns kommuns beredskapsplanering finns även en beredskapsgrupp (POSOM) utsedd för psykiskt och socialt omhändertagande vid vissa händelser. Mer om denna går för Piteå kommun att läsa i *Riktlinjer för POSOMs (beredskapsgruppen för psykiskt och socialt omhändertagande) organisation och verksamhet* och för Älvsbyn i *Handlingsplan för POSOM-verksamheten i Älvsbyns kommun*. Frivilliga resursgruppen (FRG) består av personer från olika frivilligorganisationer och har som uppgift att finnas till hands för kommunen när de ordinarie resurserna behöver understöd i utsatta lägen eller vid andra behov.

De olika avtalsreglerade samverkansformerna redovisas i bilaga G.

Stöd till andra myndigheter

Räddningstjänsten ska genom att svara på remisser från andra myndigheter verka som stöd i deras beslutsfattande. Exempelvis kan det röra sig om offentliga tillställningar, serveringstillstånd och plan- och byggärenden.

Operativ samverkan

Samverkan mellan kommuner

Gränslös samverkan finns mot Skellefteås- och Arvidsjaurs kommun.

Gränslös samverkan innebär att närmaste räddningsstyrka larmas vid vissa larm, inom specifika definierade områden, oberoende av läns- eller kommungräns. I övriga länet gäller en samverkansform som kallas dynamisk resurshantering (DRH) som innebär att närmaste enhet larmas till en olycksplats oberoende av vilken kommun som är drabbad.

Samverkan med Region Norrbotten

I Markbygden och Vidsel utövas IVPA (I väntan på Ambulans). Detta innebär att räddningstjänsten i Markbygden och RIB i Vidsel larmas vid akuta sjukdomstillstånd och olycksfall inom dess normala upptagningsområde. I väntan på att ambulansen anländer genomför räddningstjänsten ett primärt omhändertagande.

---

¹⁸ Strategi för samverkan vid samhällsstörningar i Norrbottens län. Enheten för social hållbarhet och samhällsskydd. Länsstyrelsen i Norrbottens län 2016

Genom en överenskommelse med Norrbottens läns landsting (numera Region Norrbotten) åker heltidsstyrkan i Piteå på misstänkt hjärtstopp hos vuxna inom sitt normala upptagningsområde när ingen ambulans finns tillgänglig vid närmaste station. För att bli larmade ska även räddningstjänsten antas vara snabbare på plats än närmaste disponibla ambulans.

Bilaga A Styrande dokument och verksamhetsplaner

Mycket av det förebyggande arbetet grundar sig i kommunernas styrande dokument och de olika förvaltningarnas och enheternas verksamhetsplaner som kommunfullmäktige beslutar om.

Fallolyckor har tagits bort ur handlingsprogrammet då en fallolycka som leder till räddningsinsats är ovanligt. De flesta fallolyckorna sker när äldre ramlar i hemmet och att förebygga fallolyckor ingår i socialtjänstens samt i andra förvaltningars och enheters främjande och förebyggande arbete.

Nedan följer en förteckning över styrande dokument och andra källor till förebyggande arbete.

Piteå kommun:

Verksamhetsplan 2019-2021

Piteå kommuns arbete med säkra skolvägar går att läsa i:

Vårt framtida Piteå - Översiktsplan 2030 för Piteå Kommun och Gång- och cykelplan.

Älvsbyns kommuns arbete med säkra skolvägar går att läsa i:

Översiktsplan – Älvsbyns kommun 2019

Arbete kring psykisk hälsa ska ske inom alla verksamheter. Mer om den övergripande strategin för Norrbotten går att läsa i:

Strategi för psykisk hälsa i Norrbottens län 2018–2021

I kursplan Idrott och hälsa står att simundervisning ska ske i årskurs 1-9.

I kursplan Idrott och hälsa ingår Första hjälpen och hjärt- och lungräddning i årskurs 7-9.

I kunskapskraven i ämnet Idrott och Hälsa för åk 6 står att eleven ska kunna simma 200 meter varav 50 meter i ryggläge.

Bilaga B Förmåga räddningstjänstpersonal i Piteå kommun.

Kommunens räddningsstyrkor ska kunna arbeta självständigt med två mindre insatser eller tillsammans med en större insats.

Räddningstjänstpersonal heltid Piteå

Heltidsstyrkan skall ha förmåga att utföra nedanstående uppdrag:

- leda och samordna större räddningsinsats
- utföra livräddning-/släckinsats med en rökdykargrupp vid brand i byggnad
- påbörja insats vid kemikalieolycka
- kemdykning
- släcka mindre brand i det fria
- ta sig till samt släcka brand på öar
- losstaging av fastklämd vid trafikolycka med personbil eller tunga fordon samt säkra mot brand
- ge första hjälpen åt skadade personer
- länsputsa enstaka fastigheter vid översvämning
- påbörja skadeavhjälpan insatser vid utsläpp av olja på land och i vattendrag
- genomföra ytlivräddning med båt och islivräddning
- utföra släckning av < 250 m² ytbrand med brandfarlig vätska
- genomföra övrig räddningstjänst som exempelvis djurlivräddning, ras, skred, stormskada, översvämning, elolycka mm.

Räddningstjänstpersonal i beredskap Piteå

Beredskapsstyrkan ska kunna genomföra/påbörja egen insats vid bränder och olyckor vid två eller fler samtidiga händelser med begränsad förmåga utifrån bemanning, övningar, erfarenhet och kompetens samt bistå heltidsstyrkan med:

- brandsläckning
- vattenförsörjning
- rökdykning
- brandventilation
- arbete med specialfordon
- första hjälpen åt skadade personer

Efter beredskapsstyrkans ankomst ska räddningsstyrkorna tillsammans bl.a. kunna:

- utföra livräddnings-/släckinsats i byggnader med två rökdykargrupper samtidigt som utvändigt livräddning och släckning utförs
- utföra rökdykarinsats vid hög riskmiljö för livräddning/släckning
- utföra ”tung räddning” vid olyckor med bussar och övriga tunga fordon

Räddningstjänstpersonal i värn

I räddningsvärn ska det finnas fordon, materiel och utbildad personal för att kunna utföra:

- begränsning och yttre släckning vid bygdebrand
- släckning av mindre skogsbrand
- släckning av gräsbrand, soteld, bilbrand
- avspärning av skadeplats
- första hjälpen åt skadade personer
- förbereda losstagning av fastklämda personer vid trafikolyckor samt säkra mot brand

Rök- och kemdykning ska inte genomföras av räddningsvärnen.

Bilaga C Förmåga räddningstjänstpersonal i Älvsbyns kommun.

Kommunens räddningsstyrkor ska kunna arbeta självständigt med två mindre insatser eller tillsammans med en större insats

Räddningstjänstpersonal i beredskap Älvsbyn

Räddningsstyrkan ska ha förmåga att utföra nedanstående uppdrag:

- leda och samordna större räddningsinsats
- utföra livräddning-/släckinsats med en rökdykargrupp vid brand i byggnad
- påbörja insats vid kemikalieolycka (exempelvis avspärning, begränsning, fördröjning)
- släcka brand i det fria
- losstagnation av fastklämd vid trafikolycka med personbil. Påbörja losstagnation av fastklämda personer i tunga fordon samt säkra mot brand i båda fallen
- ge första hjälpen åt skadade personer
- länsruppa enstaka fastigheter vid översvämning
- påbörja skadeavhjälpanande insatser vid utsläpp av olja på land och i vattendrag
- genomföra ytlivräddning med båt och islivräddning
- utföra släckning av < 250 m² ytbrand med brandfarlig vätska
- genomföra övrig räddningstjänst som exempelvis djurlivräddning, ras, skred, stormskada, översvämning, elolycka mm.

När räddningsstyrkan från Vidsele kommer fram ska räddningsstyrkorna tillsammans bl.a. kunna:

- utföra livräddnings-/släckinsats i byggnader med en rökdykargrupp samtidigt som utvändigt livräddning och släckning utförs

Räddningstjänstpersonal i beredskap Vidsele

Räddningsstyrkan ska kunna påbörja egen insats vid bränder, olyckor mm med begränsad förmåga utifrån bemanning.

- påbörja begränsning och yttre släckning vid bygdebrand
- brandventilation
- genomföra ytlivräddning med båt och islivräddning
- första hjälpen åt skadade personer
- påbörja losstagnation av fastklämda personer vid trafikolyckor samt säkra mot brand
- släckning av gräsbrand, soteld, bilbrand
- avspärning av skadeplats
- påbörja släckning av mindre skogsbrand

Rök- och kemdykning ska inte genomföras av räddningspersonal i Vidsele.

När räddningsstyrkan från Älvsbyn ankommer ska räddningsstyrkorna tillsammans bl.a. kunna

- utföra livräddnings-/släckinsats i byggnader med en rökdykargrupp samtidigt som utvändigt livräddning och släckning utförs
- påbörja insats vid kemikalieolycka (exempelvis avspärning, begränsning, fördröjning)
- påbörja losstagnation av fastklämda personer i tunga fordon samt säkra mot brand i båda fallen
- genomföra övrig räddningstjänst som exempelvis djurlivräddning, ras, skred, stormskada, översvämning, elolycka m.m.
- släcka brand i det fria (skogsbrand)

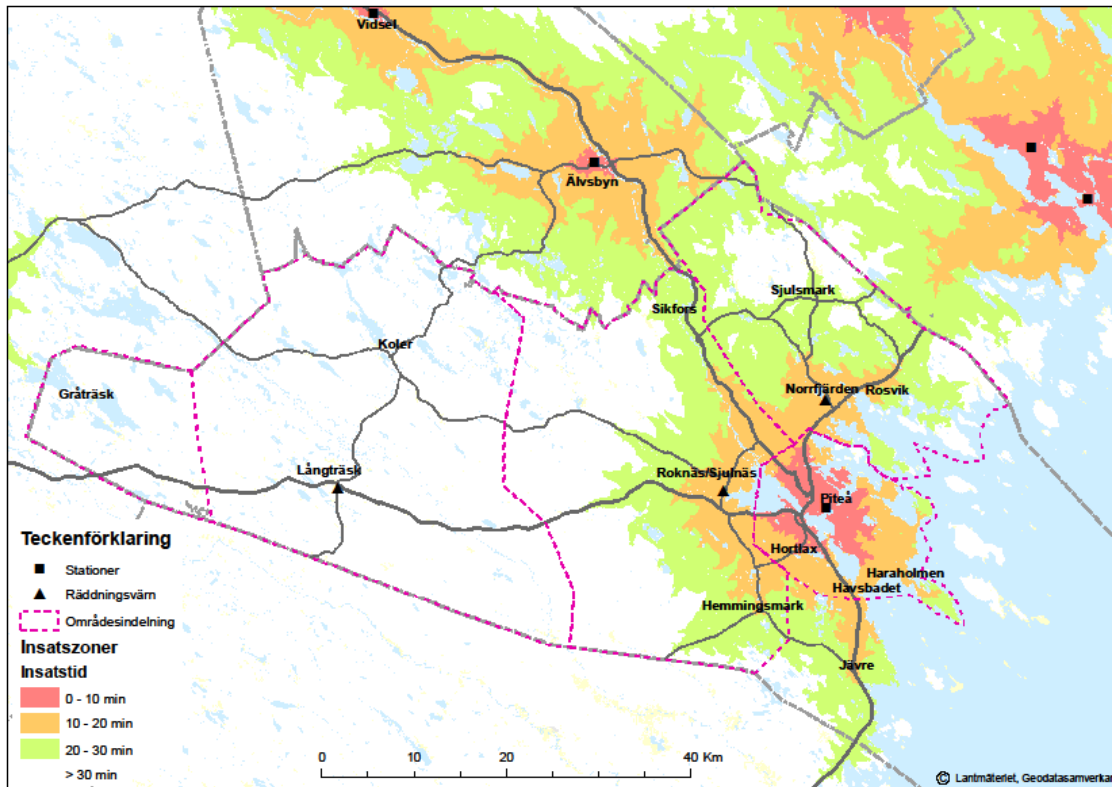
Bilaga D Kompetenskrav Räddningstjänsten Piteå – Älvsbyn

Befattning	Kompetenskrav/utbildningsnivå
Räddningschef	Brandingenjörsexamen MSB:s påbyggnadsutbildning i räddningstjänst för brandingenjörer
Räddningschef i beredskap RCB	MSB:s utbildning skydd mot olyckor MSB:s utbildning räddningsledning (nivå B) MSB:s utbildning tillsyn och olycksförebyggande (nivå A)
Operativ chef/ Insatsledare	MSB:s utbildning skydd mot olyckor MSB:s utbildning räddningsledning (nivå B) MSB:s utbildning tillsyn och olycksförebyggande (nivå A)
Stf Insatsledare	MSB:s utbildning skydd mot olyckor MSB:s utbildning räddningsledare (nivå A) Internutbildning i byggnadstekniskt brandskydd
Räddningstjänstpersonal Heltid	MSB:s utbildning skydd mot olyckor
Insatsledare i beredskap (deltid)	MSB:s Grundutbildning för räddningstjänstpersonal i beredskap (GRIB) MSB:s utbildning räddningsledare (nivå A)
Styrkeledare i beredskap (deltid)	MSB:s Grundutbildning för räddningstjänstpersonal i beredskap (GRIB) MSB:s utbildning räddningsledare (nivå A)
Räddningstjänstpersonal i beredskap	MSB:s utbildning räddningsinsats för räddningstjänstpersonal i beredskap
Enhetsledare	Utbildning i egen regi

Tabell 6. Kompetenskrav Räddningstjänsten Piteå – Älvsbyn.

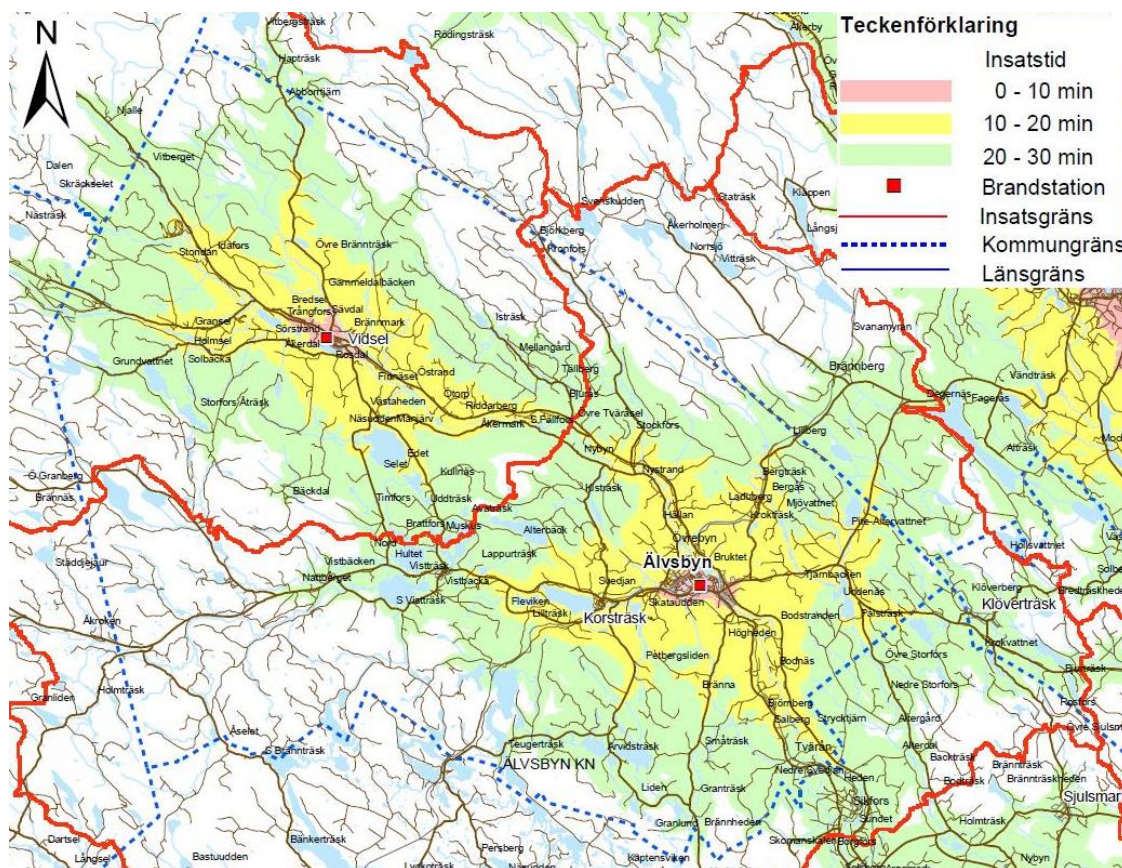

Bilaga E Insatstider Räddningstjänsten Piteå – Älvsbyn

Figur 8. Insatstider Piteå kommun

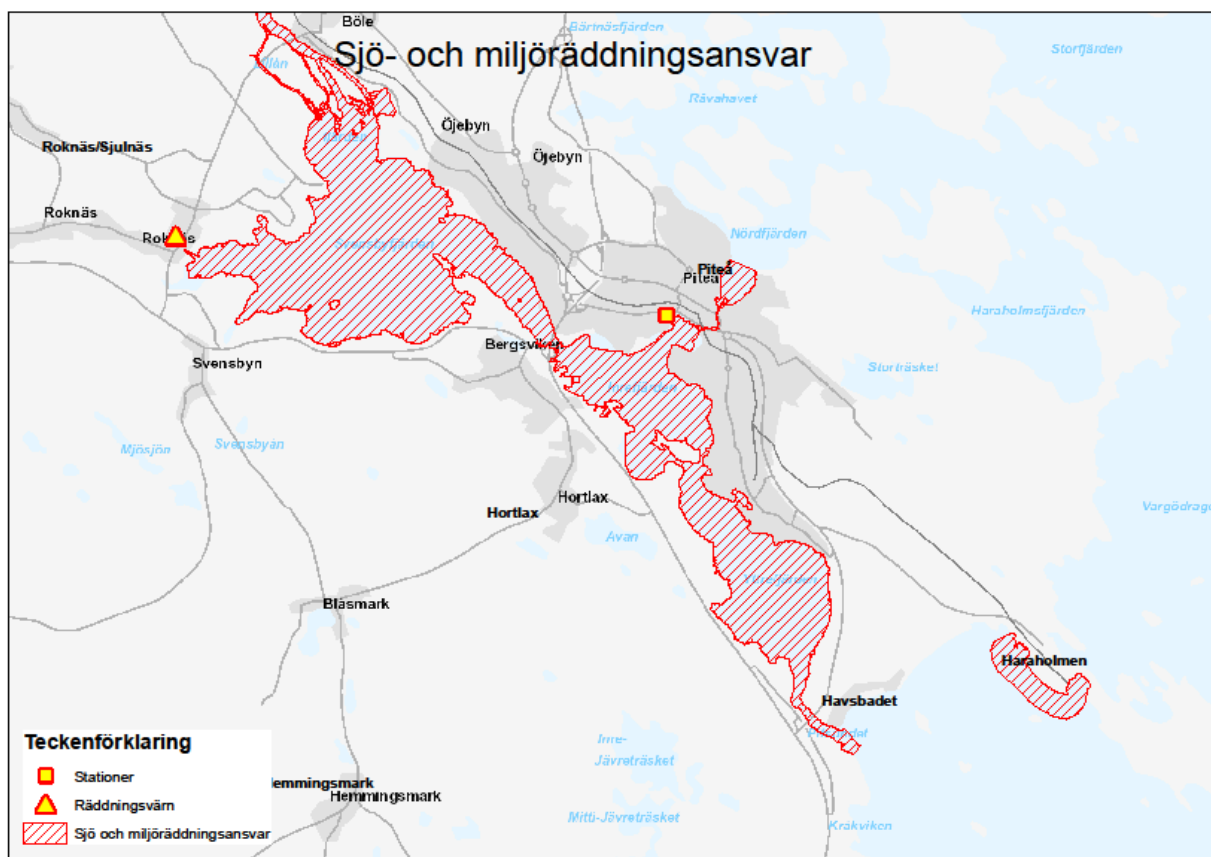

Figur 9. Insattider Älvsbyns kommun. Framställd av METRIA, mars 2009, ur Geografiska SverigeData, Lantmäteriverket Medgivande 96.0332

Bilaga F Sjö – och miljöräddningsansvar

Figur 10 Sjö- samt miljöräddningsansvar 2019-04-12.

Bilaga G Samverkansavtal för Räddningstjänsten Piteå- Älvsbyn

Benämning	Avtalspart	Innehåll (sammanfattning)
Bränder och trafikolyckor	Angränsande kommuner (ej Skellefteå kommun och Arvidsjaur kommun, se nedan) SOS Alarm Sverige AB	Dynamisk resurshantering DRH innebär att närmaste resurs larmas oavsett kommun
Bränder och trafikolyckor	Räddningstjänsten Arvidsjaur	Arvidsjaur biträder Piteå kommun vid bränder och trafikolyckor, Gråträsk samt väg 373 mot Stor Långträsk. Älvsbyn och Arvidsjaur biträder ömsesidigt varandra vid trafikolyckor efter väg 94 och väg 662. Brand i avtalet benämnt RFN området
	Räddningstjänsten Skellefteå	Ömsesidigt biträda varandra vid bränder och trafikolyckor efter E4:an. Rtj Skellefteå åker till Jävre och Rtj Piteå åker ner mot Åbyn
Saneringsenhet	Myndigheten för samhällsskydd och beredskap	Nationell förstärkningsresurs-saneringsenhet för stora och komplexa händelser med farliga ämnen
Transport i terräng	Norrbottnens läns landsting (Numera Region Norrbotten)	Räddningstjänsten åtar sig att utföra transport av sjuk/skadad i terräng vid både räddningstjänstlarm och sjukdomslarm.
I Väntan På Ambulans - IVPA	Norrbottnens läns landsting (Numera Region Norrbotten)	Räddningstjänsten åker på brådskande sjukdomslarm inom Markbygden och Vidsels släckområde.
Akut restvärdesräddning	Försäkringsbranschens restvärdesräddning AB	Räddningstjänsten ska utföra akut restvärdeskydd vid brand och/eller vattenskador i och på byggnad. Sanering på väg och järnväg. Evakuering av tåg samt arbetsjording av kontaktledning.

Tabell 7. Samverkansavtal Piteå och Älvsbyn

Piteå kommun

**ÄLVSBYNS
KOMMUN**

Sid 40

§161

Reglemente för biträdesförhållanden

23KS276

Reglemente för biträdesförhållande i Piteå kommun

Dokumentnamn	Dokumenttyp	Senast reviderad	Beslutsinstans
Reglemente för biträdesförhållande i Piteå kommun	Reglemente	2023-	Kommunfullmäktige
Dokumentansvarig/processägare	Version	Diarienummer	Giltig till
Kommunledningsförvaltningen	1	23KS276	
Dokumentinformation	Reglemente för biträdesförhållande inom Piteå kommun		
Dokumentet gäller för	Samtliga nämnder		

I. Bakgrund och syfte

1.1 När en nämnd behandlar personuppgifter för en annan nämnds räkning, är den att betrakta som personuppgiftsbiträde i förhållande till den andre nämnden. EU:s Dataskyddsförordning (GDPR) kräver att varje personuppgiftsbiträdes hantering av personuppgifter ska regleras genom avtal eller annan rättsakt.

1.2 Inom Piteå kommun regleras personuppgiftsbiträdande nämnders behandling av personuppgifter genom detta reglemente. Reglementet tillsammans med den personuppgiftsansvariges instruktioner för behandlingen enligt punkten 2 nedan utgör en sådan annan rättsakt som dataskyddsförordningen föreskriver. Det betyder att det inte behöver träffas något personuppgiftsbiträdesavtal mellan personuppgiftsansvariga nämnder och personuppgiftsbiträdande nämnder.

1.3 Tryckfrihetsförordningen och yttrandefrihetsgrundlagen har företräde framför dataskyddsförordningen och dataskyddslagen. Vad som sägs i detta reglemente gäller endast i den utsträckning det inte påverkar nämndernas tillämpning av tryckfrihetsförordningen och yttrandefrihetsgrundlagen.

1.4 För begrepp rörande dataskydd i detta reglemente gäller samma definitioner som i dataskyddsförordningen.

2. Instruktion för personuppgiftsbehandling

2.1 För varje behandling som personuppgiftsansvarig nämnd överlåter till personuppgiftsbiträdande nämnd att utföra för sin räkning, ska den personuppgiftsansvarige nämnden lämna skriftliga instruktioner om hur den biträdande nämnden ska utföra behandlingen. Instruktionerna ska ange föremål, varaktighet, art och ändamål, typ av personuppgifter samt kategorier av registrerade och särskilda behov som omfattas av behandlingen.

2.2 Personuppgiftsansvarig nämnd får endast utföra personuppgiftsbehandling i enlighet med detta reglemente och vid var tid gällande instruktioner för behandlingen.

3. Den personuppgiftsansvarige nämndens ansvar

3.1 Personuppgiftsansvarig nämnd ansvarar för att det vid var tid finns laglig grund för behandlingen och för att utforma korrekta instruktioner för behandlingen så att personuppgiftsbiträdande nämnd och eventuellt underbiträde kan fullgöra sitt eller sina uppdrag enligt detta reglemente.

3.2 Personuppgiftsansvarig nämnd ska utan onödigt dröjsmål informera personuppgiftsbiträdande nämnd om förändringar i behandlingen som påverkar personuppgiftsbiträdande nämnds skyldigheter enligt dataskyddslagstiftningen.

3.3 Personuppgiftsansvarig nämnd ansvarar för att informera registrerade om behandlingen och för att tillvarata registrerades rättigheter enligt dataskyddslagstiftningen samt vidta varje annan åtgärd som åligger den personuppgiftsansvarige nämnden enligt dataskyddslagstiftningen.

4. Personuppgiftsbiträdande nämnds åtaganden

4.1 Personuppgiftsbiträdande nämnd förbinder sig att endast utföra behandling i enlighet med detta reglemente och instruktioner samt att följa dataskyddslagstiftningen. Personuppgiftsbiträdande nämnd förbinder sig även att fortlöpande hålla sig informerad om gällande rätt på området.

4.2 Personuppgiftsbiträdande nämnd ska vidta åtgärder för att skydda personuppgifterna mot alla slag av behandlingar som inte är förenliga med detta reglemente, instruktioner och dataskyddslagstiftningen.

4.3 Personuppgiftsbiträdande nämnd åtar sig att säkerställa att samtliga fysiska personer som arbetar under dess ledning följer detta reglemente och instruktioner samt att de fysiska personerna informeras om relevant lagstiftning.

4.4 Personuppgiftsbiträdande nämnd ska på begäran från personuppgiftsansvarig nämnd bistå denne med att säkerställa att skyldigheterna enligt artikel 32–36 i dataskyddsförordningen fullgörs och svara på begäran om utövande av den registrerades rättigheter i enlighet med dataskyddsförordningen utifrån den information som personuppgiftsbiträdande nämnd har att tillgå.

4.5 För det fall att personuppgiftsbiträdande nämnd finner att instruktioner är otydliga, i strid med dataskyddslagstiftningen eller saknas och personuppgiftsbiträdande nämnd bedömer att nya eller kompletterande instruktioner är nödvändiga för att genomföra sina åtaganden ska personuppgiftsbiträdande nämnd utan dröjsmål informera den personuppgiftsansvarige nämnden, tillfälligt upphöra med behandlingen och invänta nya instruktioner.

5. Säkerhetsåtgärder

5.1 Personuppgiftsbiträdande nämnd ska vidta alla lämpliga tekniska och organisatoriska säkerhetsåtgärder som krävs enligt dataskyddslagstiftningen för att förhindra personuppgiftsincidenter, genom att säkerställa att behandlingen uppfyller kraven i dataskyddslagstiftningen och att den registrerades rättigheter skyddas.

5.2 Personuppgiftsbiträdande nämnd ska fortlöpande säkerställa att den tekniska och organisatoriska säkerheten i samband med behandlingen medför en lämplig nivå av konfidentialitet, integritet, tillgänglighet och motståndskraft.

5.3 Personuppgiftsbiträdande nämnd ska styra åtkomstbehörighet så att endast sådana fysiska personer som arbetar under personuppgiftsbiträdande nämnds ledning och som behöver åtkomsten för att kunna utföra sina arbetsuppgifter har åtkomst till de personuppgifter som nämnden behandlar för personuppgiftsansvarig nämnds räkning. Personuppgiftsbiträdande nämnd ska regelbundet följa upp och säkerställa att givna behörigheter är lämpliga och aktuella.

5.4 Personuppgiftsbiträdande nämnd åtar sig att kontinuerligt logga åtkomst till personuppgifter som den behandlar för annan nämnds räkning. Loggar gallras i enlighet med gallringsföreskrifter.

5.5 Personuppgiftsbiträdande nämnd ska systematiskt testa, undersöka och utvärdera effektiviteten hos de tekniska och organisatoriska åtgärder som ska säkerställa behandlingens säkerhet.

5.6 Personuppgiftsansvarige nämnds dataskyddsbud utövar tillsyn även över den behandling som personuppgiftsbiträdande nämnd utför för den personuppgiftsansvarige nämndens räkning.

6. Sekretess/tystnadsplikt

6.1 Personuppgiftsbiträdande nämnd ansvarar för att endast de fysiska personer som arbetar under dess ledning och som behöver ta del av personuppgifterna för att kunna utföra behandlingen har tillgång till personuppgifterna. Personuppgifterna får inte nyttjas eller spridas för andra ändamål, vare sig direkt eller indirekt, såvida inte annat avtalats.

6.2 Personuppgiftsbiträdande nämnd ansvarar för att samtliga fysiska personer som deltar i behandlingen och som inte redan omfattas av straffsanktionerad tystnadsplikt som följer av lag, är bundna av sekretessförbindelse avseende behandlingen. Personuppgiftsbiträdande nämnd åtar sig även att tillse att det finns sekretessavtal med underbiträden samt sekretessförbindelser mellan underbiträden och samtliga fysiska personer som arbetar under dess ledning, som deltar i behandlingen.

6.4 Personuppgiftsansvarig nämnd företräder sig själv i frågor rörande behandlingen gentemot tillsynsmyndigheten. Personuppgiftsbiträdande nämnd ska skyndsamt underrätta den personuppgiftsansvarige nämnden om eventuella kontakter med tillsynsmyndighet avseende behandlingen.

6.5 Personuppgiftsbiträdande nämnd ska informera personuppgiftsansvarig nämnd om förfrågningar rörande behandlingen från registrerad, tillsynsmyndighet eller tredje man. Information om behandlingen får inte lämnas till den registrerade, tillsynsmyndighet eller tredje man utan godkännande från den personuppgiftsansvarige nämnden, såvida det inte framgår av tvingande lag att information ska lämnas. Personuppgiftsbiträdande nämnd ska bistå med förmedling av den informationen som omfattas av ett godkännande eller lagkrav.

7. Granskning, tillsyn och revision

7.1 Personuppgiftsbiträdande nämnd ska utan onödigt dröjsmål kunna redovisa vilka tekniska och organisatoriska säkerhetsåtgärder som används för att behandlingen ska uppfylla kraven enligt detta reglemente och dataskyddslagstiftningen.

7.2 Den personuppgiftsbiträdande nämnden ska ge den personuppgiftsansvarige nämnden tillgång till all information som krävs för att visa att de skyldigheter som fastställs i dataskyddsförordningen har fullgjorts samt möjliggöra och bidra till granskningar, inbegripet inspektioner, som genomförs av den personuppgiftsansvarige nämnden eller av en annan revisor som bemyndigats av den personuppgiftsansvarige nämnden.

7.3 Personuppgiftsbiträdande nämnd ska bereda tillsynsmyndighet, eller annan myndighet som har laglig rätt till det, möjlighet att göra tillsyn enligt myndighetens begäran i enlighet med vid var tid gällande lagstiftning.

7.6 Personuppgiftsbiträdande nämnd ska tillförsäkra den personuppgiftsansvarige nämnden rättigheter gentemot underbiträden som motsvarar den personuppgiftsansvarige nämndens samtliga rättigheter gentemot personuppgiftsbiträdande nämnd enligt punkten 7 i detta reglemente.

8. Hantering av rättelser och radering m.m.

8.1 För det fall den personuppgiftsansvarige nämnden begärt rättelse eller radering på grund av personuppgiftsbiträdande nämnds felaktiga behandling ska personuppgiftsbiträdande nämnd vidta lämplig åtgärd utan onödigt dröjsmål, från det att personuppgiftsbiträdande nämnd mottagit erforderlig information från den personuppgiftsansvarige nämnden. När den personuppgiftsansvarige nämnden begärt radering får personuppgiftsbiträdande nämnd endast utföra behandling av den aktuella personuppgiften som ett led i processen för rättelse eller radering.

8.2 Om den personuppgiftsbiträdande nämnden avser att vidta tekniska eller organisatoriska åtgärder som kan väntas påverka behandlingen, ska den skriftligen och i god tid innan åtgärderna vidtas informera den personuppgiftsansvarige nämnden om detta.

9. Personuppgiftsincidenter

9.1 Personuppgiftsbiträdande nämnd ska återställa tillgänglighet och tillgång till personuppgifterna i rimlig tid vid en fysisk eller teknisk incident.

9.2 Personuppgiftsbiträdande nämnd åtar sig att bistå personuppgiftsansvarig nämnd med att fullgöra dennes skyldigheter vid en personuppgiftsincident. Personuppgiftsbiträdande nämnd ska även bistå med att utreda misstankar om eventuell obehörig behandling och/eller åtkomst till personuppgifterna.

9.3 Vid en personuppgiftsincident som personuppgiftsbiträdande nämnd fått vetskap om, ska personuppgiftsbiträdande nämnd utan onödigt dröjsmål underrätta den personuppgiftsansvarige nämnden om händelsen. Personuppgiftsbiträdande nämnd ska tillhandahålla den personuppgiftsansvarige nämnden en skriftlig beskrivning av personuppgiftsincidenten. Den skriftliga beskrivningen ska följa Piteå kommuns mall för rapportering av personuppgiftsincidenter.

10. Underbiträde

10.1 Personuppgiftsbiträdande nämnd får anlita den eller de underbiträden som framgår av personuppgiftsansvariges instruktioner för behandlingen.

10.2 Personuppgiftsbiträdande nämnd ska teckna skriftligt avtal med underbiträde som reglerar behandlingen som underbiträdet utför å den personuppgiftsansvarige nämndens vägnar samt att endast anlita underbiträden som ger tillräckliga garantier för att genomföra lämpliga tekniska och organisatoriska åtgärder så att behandlingen uppfyller kraven i dataskyddslagstiftningen. I fråga om dataskydd ska avtalet ålägga underbiträdet samma skyldigheter som åläggs personuppgiftsbiträdande nämnd i detta reglemente.

10.3 Personuppgiftsbiträdande nämnd ansvarar fullt ut för underbitrådets behandling gentemot den personuppgiftsansvarige nämnden.

10.4 Personuppgiftsbiträdet äger rätt att anlita nya underbiträden och ersätta befintliga underbiträden.

10.5 När personuppgiftsbiträdande nämnd avser att anlita ett nytt eller ersätta ett befintligt underbiträde ska personuppgiftsbiträdande nämnd säkerställa underbitrådets kapacitet och förmåga att

uppfylla sina skyldigheter enligt Dataskyddslagstiftningen. Personuppgiftsbiträdande nämnd ska skriftligen meddela den Personuppgiftsansvarige nämnden om

1. Underbitrådets namn, organisationsnummer och säte (adress och land),
2. vilken typ av uppgifter och kategorier av Registrerade som behandlas, och
3. var Personuppgifterna ska behandlas.

10.6 När Personuppgiftsbiträdande nämnd upphör med att anlita ett underbiträde ska Personuppgiftsbiträdande nämnd skriftligen meddela den personuppgiftsansvarige nämnden om att det upphör med att anlita underbiträdet.

10.7 Personuppgiftsbiträdande nämnd ska på den personuppgiftsansvarige nämndens begäran översända en kopia av det avtal som reglerar behandling av underbitrådets behandling av personuppgifter enligt punkten 10.2.

11. Lokalisering och överförings av personuppgifter till tredje land

11.1 Personuppgiftsbiträdande nämnd ska säkerställa att personuppgifterna hanteras och lagras inom EU/EES av en fysisk eller juridisk person som är etablerad inom EU/EES, om inte personuppgiftsansvarig nämnd och personuppgiftsbiträdande nämnd kommer överens om något annat.

11.2 Personuppgiftsbiträdande nämnd äger endast rätt att överföra personuppgifter till tredje land för behandling (t.ex. service, support, underhåll, utveckling, drift eller liknande hantering) om den personuppgiftsansvarige nämnden på förhand skriftligen godkänt sådan överföring och utfärdat instruktioner för detta ändamål.

11.3 Överföring till tredje land för behandling enligt punkten 13.2, får endast ske om den är förenlig med dataskyddslagstiftningen och uppfyller de krav på behandlingen vilka ställs i detta reglemente och instruktioner från den personuppgiftsansvarige nämnden.

12. Ansvar för skada i samband med behandling

12.1 Om ersättning för skada ska utgå till registrerad enligt fastställd dom eller förlikning på grund av överträdelse av bestämmelse i detta reglemente, instruktioner och/eller dataskyddslagstiftning ska artikel i 82 i dataskyddsförordningen tillämpas om inte nämnderna överenskommit om annat.

12.2 Sanktionsavgifter enligt artikel 83 i dataskyddsförordningen eller dataskyddslagen ska bäras av den nämnd som påförts en sådan avgift om inte nämnderna överenskommit om annat.

12.3 Om endera nämnd får kännedom om omständighet som kan leda till skada för den andre nämnden ska parten omedelbart informera motparten om förhållandet och aktivt arbeta tillsammans med den andre nämnden för att förhindra och minimera sådan skada.

13. Åtgärder i samband med att behandlingen upphör

13.1 När den personuppgiftsbiträdande nämnden inte längre behandlar personuppgifter för den personuppgiftsansvarige nämnden, ska den personuppgiftsbiträdande nämnden utan onödigt dröjsmål överlämna samtliga personuppgifter till den personuppgiftsansvarige nämnden eller radera dem, enligt dennes önskemål. Om personuppgifterna överlämnas ska det ske i ett öppet och standardiserat format. Med samtliga personuppgifter avses alla personuppgifter vilka har omfattats av behandlingen samt annan tillhörande information såsom loggar, instruktioner, systemlösningar, beskrivningar och andra handlingar som personuppgiftsbiträdande nämnd erhållit genom informationsutbyte enligt detta reglemente.

13.2 Bestämmelser om sekretess/tystnadsplikt i punkten 6 enligt detta reglemente ska fortsätta gälla även efter att behandlingen upphört.

14. Kontaktpersoner

14.1 Nämnderna ska utse var sin kontaktperson rörande behandlingen som biträdesförhållanden avser. Det kan till exempel vara nämndens personuppgiftssamordnare.

SKR:s mall för instruktioner för behandling av personuppgifter och lista på godkända underbiträden

Bilaga 1 - [Mall för] Personuppgiftsansvariges Instruktion för Behandling av Personuppgifter

[Gulmarkerad text inom hakparenteser tas bort inför att Personuppgiftsbiträdesavtal upprättas.]

[Observera att om Personuppgiftsbiträdet ska utföra flera Behandlingar av Personuppgifter åt den Personuppgiftsansvarige för olika ändamål, t.ex. dels tillhandahålla ett IT-system, dels tillhandahålla support och service avseende systemet, ska Instruktionen specificera vad som gäller för respektive Behandling.]

Utöver vad som redan framgår av Personuppgiftsbiträdesavtalet ska Personuppgiftsbiträdet även följa nedanstående Instruktion:

1. Ändamålet, föremålet och arten

1 a. Föremålet för Personuppgiftsbitrådets Behandling av Personuppgifter åt den Personuppgiftsansvarige är att:

[Ange övergripande det huvudsakliga syftet med Personuppgiftsbitrådets Behandling av Personuppgifter åt den Personuppgiftsansvarige, t.ex. tillhandahållande av ett HR-verktyg för löneadministration, en molntjänst för lagring av verksamhetsdata eller ett system för övervakning av inpassering till kontorslokaler.]

1 b. Ändamålet med Personuppgiftsbitrådets Behandling av Personuppgifter åt den Personuppgiftsansvarige är att:

[Ange ändamålet med Behandlingen, dvs. varför Personuppgiftsbiträdet ska Behandla Personuppgifterna åt den Personuppgiftsansvarige - vad är syftet med Behandlingen? Exempel på ändamål är att administrera utbetalning av löner och andra förmåner till medarbetare, att lagra informationstillgångar på ett säkert och kostnadseffektivt sätt eller att motverka olovlig inpassering i kontorslokaler. Beskrivningen ska vara så pass fullständig att externa parter (t.ex. en tillsynsmyndighet) kan förstå innehållet och riskerna med den Behandling som anförtrotts Personuppgiftsbiträdet.]

1 c. Personuppgiftsbitrådets Behandling av Personuppgifter på uppdrag av den Personuppgiftsansvarige avser huvudsakligen följande behandlingsåtgärder (Behandlingens art eller natur):

[Ange Behandlingens art, dvs. vilka behandlingsåtgärder som Personuppgiftsbiträdet ska utföra åt den Personuppgiftsansvarige. Exempel på behandlingsåtgärder är insamling, lagring, läsning, strukturering, överföring osv.]

2. Behandlingen omfattar följande typer av Personuppgifter

Personuppgiftsbiträdet har rätt att behandla följande typer av Personuppgifter för den Personuppgiftsansvariges räkning:

[Ange vilka typer av Personuppgifter som Personuppgiftsbiträdet har rätt att behandla åt den Personuppgiftsansvarige, t.ex. namn, e-postadress, postadress, telefonnummer, medlemsnummer, IP-adress, bilder, rörliga bilder, hälsouppgifter osv.]

3. Behandlingen omfattar vissa kategorier av Registrerade

Personuppgiftsbiträdet har rätt att Behandla Personuppgifter avseende följande kategorier av Registrerade:

[Ange vilka kategorier av Registrerade som Personuppgiftsbiträdet har rätt att behandla Personuppgifter om, t.ex. anställda, konsulter, patienter, brukare, närstående, elever, vårdnadshavare osv.]

4. Ange särskilda hanteringskrav vad gäller Behandling av Personuppgifter som utförs av Personuppgiftsbiträdet

Personuppgiftsbiträdet ska iaktta följande hanteringskrav vid Behandlingen av Personuppgifter åt den Personuppgiftsansvarige:

[Exempel på hanteringskrav är att personuppgifter ska gallras efter en viss angiven tidsperiod eller att säkerhetskopior inte får sparas längre än en viss angiven tidsperiod. Även krav på rutiner kring behörighetshantering kan anges här.]

5. Ange de särskilda tekniska och organisatoriska säkerhetsåtgärder som gäller för Personuppgiftsbitrådets Behandling av Personuppgifter

Personuppgiftsbiträdet ska vidta följande säkerhetsåtgärder vid Behandlingen av Personuppgifterna:

[För att den Personuppgiftsansvarige ska kunna bedöma vilka säkerhetsåtgärder som Personuppgiftsbiträdet behöver vidta, behöver Personuppgiftsbiträdet redovisa teknisk dokumentation och systemspecifikation avseende aktuell tjänst eller system som klargör hur Personuppgifter hanteras och skyddas inom ramen för tjänsten eller systemet. Relevant information kan även framgå av Personuppgiftsbitrådets integritetspolicy (Privacy Policy). Utifrån dokumentationen kan den Personuppgiftsansvarige bedöma vilka åtgärder som ev. behöver anpassas eller kompletteras med för att uppnå en tillräcklig skyddsnivå för Personuppgifterna i syfte att bevara skyddet för Registrerades personliga integritet. Den här informationen kan mycket väl framgå av en särskild bilaga.

Samtliga tekniska och organisatoriska säkerhetsåtgärder som den Personuppgiftsansvarige kräver att Personuppgiftsbiträdet vidtar ska anges i detta avsnitt, ev. med hänvisning till en eller flera bilagor. Kravens närmare innehåll och utformning fastställs utifrån den Personuppgiftsansvariges risk- och sårbarhetsanalyser, t.ex. informationssäkerhetsklassning eller konsekvensbedömning avseende dataskydd enligt artikel 35 i dataskyddsförordningen, samt genom dialog med Personuppgiftsbiträdet. Säkerhetsåtgärderna ska vara dimensionerade efter Behandlingens art, omfattning och ändamål samt riskerna för de Registrerades integritet.

Åtgärderna kan exempelvis anges under följande underrubriker: Organisatoriska säkerhetsåtgärder, Säkerhetsåtgärder avseende personer, Fysiska säkerhetsåtgärder och Tekniska säkerhetsåtgärder (se ISO/IEC 27002).

Organisatoriska säkerhetsåtgärder kan avse krav gällande t.ex. ansvarsfördelning och roller, styrande dokument, risk- och incidenthantering, revision och annan uppföljning osv.

Säkerhetsåtgärder gällande personer kan avse krav på t.ex. sekretessåtagande, utbildning, arbete på distans, incidentrapportering osv.

Fysiska säkerhetsåtgärder kan avse krav avseende t.ex. utrustning, inpassering, övervakning av lokaler, lokalisering och skydd av hårdvara osv.

Tekniska säkerhetsåtgärder kan avse krav på t.ex. pseudonymisering av data, kryptering, systemövervakning samt tekniska metoder för säkerställande av sekretess, tillgänglighet, robusthet, återställande efter säkerhetsincident, loggning osv.]

6. Ange särskilda krav på Loggning vad gäller Behandling av Personuppgifter samt vilka som ska ha tillgång till dem

Personuppgiftsbiträdet ska iaktta följande krav avseende loggning av användaraktivitet och logghantering:

[Kraven kan t.ex. avse vad som ska framgå av loggarna, vilka som får ha tillgång till dem och hur länge de ska sparas.]

7. Lokalisering och överföring av Personuppgifter till Tredje land

Personuppgiftsbiträdet ska iaktta följande krav avseende lokalisering av Personuppgifter:

Personuppgiftsbiträdet har endast rätt att behandla Personuppgifterna på följande plats/er:

- [Ange plats/er för Behandlingen (postadress, land).]

Om den Personuppgiftsansvarige inte har gett anvisningar om överföring av Personuppgifter till ett Tredje land i Instruktionen, har Personuppgiftsbiträdet inte rätt att göra en sådan överföring.

Personuppgiftsbiträdet ska iaktta följande krav avseende överföring av Personuppgifter till Tredje land:

- [Ange ev. Instruktioner för överföring av Personuppgifter till Tredje land enligt följande exempel. För ändamålet xyz har Personuppgiftsbiträdet rätt att föra över Personuppgifter i form av xyz till xyzlandet för Behandling i form av xyz av Underbiträdet xyz. Rättslig grund för överföringen är xyz i kapitel V i Dataskyddsförordningen.]

8. Behandlingens varaktighet

[Ange tidsperioden, eller de kriterier som används för att fastställa tidsperioden, under vilken Personuppgiftsbiträdet får Behandla Personuppgifter åt den Personuppgiftsansvarige. Till exempel kan man hänvisa till Personuppgiftsbiträdesavtalets varaktighet.]

9. Övriga Instruktioner angående Behandling av Personuppgifter som utförs av Personuppgiftsbiträdet

[Lägg vid behov till ytterligare Instruktioner för Personuppgiftsbiträdets Behandling av Personuppgifter åt den Personuppgiftsansvarige utöver de som framgår ovan. Instruktionerna kan t.ex. avse förfarandet vid den Personuppgiftsansvariges granskningar och inspektioner av Personuppgiftsbiträdets Behandling av Personuppgifter enligt avsnitt 9 i PUB-avtalet.]

Bilaga 2 – [Mall för] Lista över godkända Underbiträden

[Gulmarkerad text inom hakparenteser tas bort inför att Personuppgiftsbiträdesavtal upprättas.]

Den Personuppgiftsansvarige godkänner att Personuppgiftsbiträdet anlitar nedanstående Underbiträden för Behandling av Personuppgifter.

Bolag/ organisation	Adress och kontaktuppgifter	Lokalisering av Personuppgifter (adress, land)	Typer av Personuppgifter som Behandlas av Underbiträdet	Ändamål med Underbitrådets Behandling	Behandlingstid	Ytterligare information om Underbitrådets Behandling av Personuppgifter
[Ange firma (namn) på det bolag eller annan organisation som anlitas.]	[Ange Underbitrådets postadress samt namn, telefonnr och e-postadress till kontaktperson.]	[Ange var Underbiträdet Behandlar Personuppgifter.]	[Ange vilka typer av Personuppgifter som Underbiträdet Behandlar.]	[Ange ändamålet med Underbitrådets Behandling.]	[Ange under vilken tidsperiod som Underbitrådets Behandling sker.]	[Infoga ev. länk till ytterligare information om Underbitrådets Behandling av Personuppgifter, t.ex. Privacy Policy eller information om säkerhetsåtgärder.]
[Ange firma (namn) på det bolag eller annan organisation som anlitas.]	[Ange Underbitrådets postadress samt namn, telefonnr och e-postadress till kontaktperson.]	[Ange var Underbiträdet Behandlar Personuppgifter.]	[Ange vilka typer av Personuppgifter som Underbiträdet Behandlar.]	[Ange ändamålet med Underbitrådets Behandling.]	[Ange under vilken tidsperiod som Underbitrådets Behandling sker.]	[Infoga ev. länk till ytterligare information om Underbitrådets Behandling av Personuppgifter, t.ex. Privacy Policy eller information om säkerhetsåtgärder.]

§162

Förbundsordning

Regionala

Kollektivtrafikmyndighet

en Norrbotten

23KS271

Förbundsordning

§ 1 Namn

Förbundets namn är Kommunalförbundet Norrbottens läns kollektivtrafikmyndighet.

§ 2 Säte

Förbundet har sitt säte i Luleå.

§ 3 Medlemmar

Medlemmar i förbundet är kommunerna Arjeplog, Arvidsjaur, Boden, Gällivare, Haparanda, Jokkmokk, Kalix, Kiruna, Luleå, Pajala, Piteå, Älvsbyn, Övertorneå och Övertorneå samt Region Norrbotten.

§ 4 Ändamål

Förbundets ändamål är att i enlighet med lagen (2010:1065) om kollektivtrafik och förordning (EG) nr 1370/2007 utgöra regional kollektivtrafikmyndighet i Norrbottens län.

§ 5 Organisation

Förbundet är ett kommunalförbund med direktion enligt reglerna i kommunallagen (2017:725).

Direktionen antar arbetsordning av vilken framgår vad som gäller beträffande direktionens sammanträden och handläggning av ärenden.

Direktionen får tillsätta de organ den anser behövs för fullgörandet av förbundets uppgifter. Delegation kan beslutas i enlighet med kommunallagens bestämmelser.

Interimsorgan får inte inrättas.

§ 6 Förbundsdirektion

Direktionen består av 28 ledamöter och 28 ersättare. Respektive kommun utser 1 ledamot och 1 ersättare. Region Norrbotten utser 14 ledamöter och 14 ersättare.

Ledamöter och ersättare väljs från och med den 1 januari året efter det att val till kommun/regionfullmäktige ägt rum i hela landet.

Val av ledamot och ersättare sker i respektive medlems fullmäktige och valbar är endast den som är ledamot eller ersättare i medlems fullmäktige. Vid förfall för ledamot från kommun ska denne ersättas av en personlig ersättare från samma kommun.

Direktionen väljer inom sig en ordförande och en vice ordförande för direktionens mandatperiod. Ordföranden väljs bland Region Norrbottens ledamöter. Vice ordförande väljs bland kommunernas ledamöter.

Direktionen utser inom sig ett arbetsutskott bestående av 9 ledamöter och 9 ersättare. Region Norrbotten ska ha 5 ordinarie ledamöter och 5 ersättare. Övriga platser, ordinarie och ersättare, fördelas mellan kommunerna. Fördelningen i arbetsutskottet ska vara 7 från

direktionens politiska majoritet och 2 från direktionens politiska minoritet. Mandattiden för arbetsutskottet ska vara densamma som för direktionen.

Politiskt parti med mandat i regionfullmäktige, som ej erhåller plats som ordinarie eller ersättare i direktionen, kan erbjudas en insynspost i direktionen med närvarorätt, yttranderätt och arvodesrätt men ej med beslutanderätt.

§ 7 Beslutsordning

Direktionen fattar beslut med enkel majoritet.

§ 8 Uppgifter

Förbundet är regional kollektivtrafikmyndighet för Norrbottens län och svarar inom länet för de uppgifter som enligt lag eller författning gäller för regionala kollektivtrafikmyndigheter.

Förbundet beslutar trafikförsörjningsprogram och fattar beslut om allmän trafikplikt inom länet. Förbundet ingår avtal om allmän trafik. Förbundet beslutar om taxor för trafik som grundar sig på allmän trafikplikt.

Förbundet får överlämna befogenheten att ingå avtal om allmän trafik till aktiebolag eller kommun i enlighet med 3 kap. 2 § lagen (2010:1065) om kollektivtrafik.

Förbundet ansvarar för beställningscentral, vilket regleras i särskilt avtal med regionen.

§ 9 Infrastruktur

Kommunerna ska tillgodose förbundets behov av mark för busstationer, hållplatser och andra markbehov för kollektivtrafikens bedrivande. Kommunerna ska i den fysiska planeringen beakta kollektivtrafikens behov.

Inom område med detaljplan och på det kommunala gatunätet svarar kommunerna för drift och underhåll av kollektivtrafikens anläggningar i samverkan med förbundet. För drift och underhåll av kollektivtrafikanläggningar på det statliga vägnätet träffar förbundet avtal med staten genom Trafikverket.

§ 10 Finansiering

Kostnaderna för förbundets verksamhet ska, i den mån de inte täcks på annat sätt, täckas genom bidrag från medlemmarna.

Region Norrbotten ansvarar för finansiering av trafikutbud avseende stomlinjer med buss. Regionen ansvarar även för finansiering av den regionala persontågstrafiken om inte annat överenskommit i avtal. Kommunerna ansvarar för finansiering av inomkommunal trafik. Fördelningen av finansieringen för den allmänna kollektivtrafiken i länet redovisas i samarbetsavtalet.

§ 11 Andel i tillgångar och skulder

Varje medlem har vid varje tidpunkt andel i förbundets tillgångar och skulder i förhållande till vad medlemmen tillskjutit i bidrag till förbundets verksamhet för föregående verksamhetsår. Vid skifte av förbundets behållna tillgångar ska samma princip tillämpas.

§ 12 Budget och ekonomisk styrning

Direktionen ska varje år fastställa budget för förbundet. Budgeten ska innehålla en plan för verksamheten och ekonomin under budgetåret samt en plan för ekonomin under den kommande tvåårsperioden.

Direktionen ska redovisa underlag för kommande budgetförhandlingar senast under mars månad. Direktionen ska fastställa budgeten senast i september månad. Budgetförslaget ska vara tillgängligt för allmänheten enligt vad som stadgas i 8 kap. 14 § kommunallagen.

När budgeten fastställs bestämmer direktionen storleken på bidragen som medlemmarna ska erlagga till förbundet enligt grunderna i 10 § i denna förbundsordning.

Medlen erläggs till förbundet halvårsvis i förskott.

Direktionen ska till medlemmarna utöver årsredovisning avlämna delårsrapport över verksamheten minst en gång per år. Rapporterna ska innehålla budgetuppföljning, bedömt årsutfall och verksamhetsuppföljning.

§ 13 Revisorer

Förbundet ska ha tre revisorer, som utses av regionfullmäktige.

Revisorerna väljs för samma mandatperiod som ledamöterna och ersättarna i direktionen. Om en revisor avgår eller uppdraget på något sätt upphör under mandatperioden förrättar regionfullmäktige fyllnadsval så snart som möjligt.

Revisorerna ska granska förbundets verksamhet och lämna en revisionsberättelse till varje medlems fullmäktige, som beslutar i frågan om ansvarsfrihet.

Direktionen godkänner årsredovisningen och översänder den till revisorerna för granskning. Allmänheten har inte rätt att ställa frågor om årsredovisningen vid sammanträde.

Direktionen antar reglemente om revisionen.

§ 14 Arvode och andra ekonomiska förmåner

Förbundets ledamöter, ersättare och revisorer erhåller ersättning i enlighet med arvodesreglementet för Kommunalförbundet Norrbottens läns kollektivtrafikmyndighet. Beslut om mötesarvoden och andra ekonomiska förmåner fattas i direktionen.

§ 15 Initiativrätt

Ärenden i direktionen får väckas av ledamot eller ersättare i direktionen samt av medlemskommun eller regionen genom framställan från kommun-/regionstyrelse, annan nämnd med ansvar för kollektivtrafik eller fullmäktige.

Revisorer kan initiera ärende i förbundsdirektionen med anledning av sin granskning och om sin förvaltning.

Organ under direktionen kan, om direktionen medgett sådan rätt, initiera ärenden till direktionen.

§ 16 Närvarorätt och yttranderätt

Direktionen beslutar om någon som inte är ledamot eller ersättare i direktionen har rätt att närvara och/eller rätt att yttra sig vid direktionens sammanträden.

§ 17 Kungörelser och tillkännagivanden

Kungörelser, tillkännagivanden om justering av protokoll och övriga tillkännagivanden ska anslås på anslagstavlan på förbundets webbplats.

§ 18 Varaktighet

Förbundet är bildat tills vidare för att vara kollektivtrafikmyndighet.

Så länge lagen (2010:1065) om kollektivtrafik gäller ska Region Norrbotten och samtliga kommuner i länet vara medlem i förbundet. För att medlem ska få rätt till utträde måste en lagändring beslutas. Förbundsordningen kan sägas upp för omförhandling av villkoren. Uppsägningstiden är 12 månader räknat från ingången av den månad då uppsägningen skedde.

Framtida förändringar i den regionala samhällsstrukturen kan leda till att kollektivtrafikmyndigheten ombildas.

§ 19 Tvister

Tvist mellan förbundet och dess medlemmar avgörs av allmän domstol.

§ 20 Ändring i förbundsordningen

Ändring av eller tillägg till förbundsordningen föreslås av direktionen och beslutas av medlemmarnas fullmäktige.

§ 21 Ikraftträdande

Denna förbundsordning träder i kraft den XX XX 2023.

16. Förbundsordning

Nuvarande förbundsordning

§ 1 Namn

Förbundets namn är Kommunalförbundet Norrbottens läns kollektivtrafikmyndighet.

§ 2 Säte

Förbundet har sitt säte i Luleå.

§ 3 Medlemmar

Medlemmar i förbundet är kommunerna Arjeplog, Arvidsjaur, Boden, Gällivare, Haparanda, Jokkmokk, Kalix, Kiruna, Luleå, Pajala, Piteå, Älvsbyn, Övertorneå och Övertorneå samt Norrbottens läns landsting.

Förslag till ny förbundsordning

§ 1 Namn

Förbundets namn är Kommunalförbundet Norrbottens läns kollektivtrafikmyndighet.

§ 2 Säte

Förbundet har sitt säte i Luleå.

§ 3 Medlemmar

Medlemmar i förbundet är kommunerna Arjeplog, Arvidsjaur, Boden, Gällivare, Haparanda, Jokkmokk, Kalix, Kiruna, Luleå, Pajala, Piteå, Älvsbyn, Övertorneå och Övertorneå samt **Region Norrbotten.**

16. Förbundsordning

§ 4 Ändamål

Förbundets ändamål är att fungera som regional kollektivtrafikmyndighet i Norrbottens län enligt lagen (2010:1065) om kollektivtrafik.

§ 5 Organisation

Förbundet är ett kommunalförbund med direktion enligt reglerna i kommunallagen. För förbundsdirektionen gäller reglemente enligt bilaga till förbundsordningen.

§ 6 Interimsorgan

Ett interimsorgan, enligt kommunallagen 3 kap 28 §, får bildas från och med 2011-12-01. Interimsorganet består av de av medlemmarna valda representanterna i den tillträdande förbundsdirektionen eller annan av medlemmarna utsedd representant. Interimsorganets uppgift är att vidta nödvändiga åtgärder fram till den 1 januari 2012 för myndighetens verksamhet.

§ 4 Ändamål

Förbundets ändamål är att i enlighet med lagen (2010:1065) om kollektivtrafik och förordning (EG) nr 1370/2007 utgöra regional kollektivtrafikmyndighet i Norrbottens län.

§ 5 Organisation

Förbundet är ett kommunalförbund med direktion enligt reglerna i kommunallagen (2017:725). Direktionen antar arbetsordning av vilken framgår vad som gäller beträffande direktionens sammanträden och handläggning av ärenden. Direktionen får tillsätta de organ den anser behövs för fullgörandet av förbundets uppgifter. Delegation kan beslutas i enlighet med kommunallagens bestämmelser. Interimsorgan får inte inrättas.

§ 6 Interimsorgan paragrafen utgår.

16. Förbundsordning

§ 7 Förbundsdirektion

Direktionen består av 28 ledamöter och 28 ersättare. Respektive kommun utser en ledamot och en ersättare, och Norrbottens läns landsting utser 14 ledamöter och 14 ersättare.

Ledamöter och ersättare väljs första gången för perioden 1 januari 2012 – 31 december 2014 och därefter för fyra år från och med 1 januari första året efter det att val till kommun/landstingsfullmäktige ägt rum i hela landet.

Val av ledamot och ersättare ska ske i respektive medlems fullmäktige och valbar är endast den som är ledamot eller ersättare i medlems fullmäktige. Vid förfall för ledamot ska denne ersättas av en personlig ersättare från samma kommun som ledamoten.

Direktionen utser inom sig en ordförande och en vice ordförande för samma mandatperiod som förbundsdirektionen. Ordförande väljs bland landstingets ledamöter. Vice ordförande utses bland kommunernas ledamöter.

Direktionen utser inom sig ett arbetsutskott bestående av 9 ledamöter och 9 ersättare. Landstinget ska ha 5 ordinarie ledamöter och 5 ersättare. Övriga platser, ordinarie och ersättare, fördelas mellan kommunerna. Fördelningen i arbetsutskottet ska vara 7 från direktionens politiska majoritet och 2 från direktionens politiska minoritet. Mandattiden för arbetsutskottet ska vara densamma som för direktionen.

Politiskt parti, med mandat i landstingsfullmäktige, som ej erhåller ordinarie eller ersättarplats i direktionen kan erbjudas en insynspost med närvarorätt, yttranderätt och arvodesrätt men ej beslutsrätt.

§ 6 Förbundsdirektion

Direktionen består av 28 ledamöter och 28 ersättare. Respektive kommun utser 1 ledamot och 1 ersättare. **Region Norrbotten** utser 14 ledamöter och 14 ersättare.

Ledamöter och ersättare väljs från och med den 1 januari året efter det att val till kommun/regionfullmäktige ägt rum i hela landet.

Val av ledamot och ersättare sker i respektive medlems fullmäktige och valbar är endast den som är ledamot eller ersättare i medlems fullmäktige. Vid förfall för ledamot från kommun ska denne ersättas av en personlig ersättare från samma kommun.

Direktionen väljer inom sig en ordförande och en vice ordförande för direktionens mandatperiod. Ordföranden väljs bland **Region Norrbottens** ledamöter. Vice ordförande väljs bland kommunernas ledamöter.

Direktionen utser inom sig ett arbetsutskott bestående av 9 ledamöter och 9 ersättare. **Region Norrbotten** ska ha 5 ordinarie ledamöter och 5 ersättare. Övriga platser, ordinarie och ersättare, fördelas mellan kommunerna. Fördelningen i arbetsutskottet ska vara 7 från direktionens politiska majoritet och 2 från direktionens politiska minoritet. Mandattiden för arbetsutskottet ska vara densamma som för direktionen.

Politiskt parti med mandat i **regionfullmäktige**, som ej erhåller plats som ordinarie eller ersättare i direktionen, kan erbjudas en insynspost i direktionen med närvarorätt, yttranderätt och arvodesrätt men ej med beslutsrätt.

16. Förbundsordning

§ 8 Beslutsordning

Direktionen fattar beslut med enkel majoritet.

§ 9 Uppgifter

Förbundet är regional kollektivtrafikmyndighet för Norrbottens län och svarar inom länet för de uppgifter som enligt lag eller författning åläggs regionala kollektivtrafikmyndigheter.

Förbundet kan överlämna befogenheter till annan i den ordning som föreskrivs i lagen (2010:1065) om kollektivtrafik. Förbundet kan inte överlämna myndighetsansvaret. Kollektivtrafikmyndigheten ansvarar för persontransporter enligt lagen (1997:736) om färdtjänst eller lagen (1997:735) om riksfärdtjänst i de kommuner som överlåtit sina uppgifter till kollektivtrafikmyndigheten enligt kollektivtrafiklagen 2 kap 1 § 4 st. Efter överenskommelse med landstinget och en eller flera kommun/eri länet får förbundet upphandla persontransport- och samordningstjänster för sådana transportändamål som kommunerna eller landstinget ska tillgodose samt samordna sådana transporttjänster i enlighet med kollektivtrafiklagen 2 kap 11 §.

§ 7 Beslutsordning

Direktionen fattar beslut med enkel majoritet.

§ 8 Uppgifter

Förbundet är regional kollektivtrafikmyndighet för Norrbottens län och svarar inom länet för de uppgifter som enligt lag eller författning gäller för regionala kollektivtrafikmyndigheter.

Förbundet beslutar trafikförsörjningsprogram och fattar beslut om allmän trafikplikt inom länet. Förbundet ingår avtal om allmän trafik. Förbundet beslutar om taxor för trafik som grundar sig på allmän trafikplikt.

Förbundet får överlämna befogenheten att ingå avtal om allmän trafik till aktiebolag eller kommun i enlighet med 3 kap. 2 § lagen (2010:1065) om kollektivtrafik.

Förbundet ansvarar för beställningscentral, vilket regleras i särskilt avtal med regionen.

OBS!!

Förbiseende? Förbundet ansvarar även för beställningscentral för de kommuner som har avtal om färdtjänst. Idag 13 kommuner. Lägg till i beslutet?

16. Förbundsordning

§ 10 Finansiering

Kostnaderna för förbundets verksamhet ska, i den mån de inte täcks på annat sätt, erläggas genom bidrag från medlemmarna. Norrbottens läns landsting ansvarar för underskottsfinansieringen för trafikutbud avseende stomlinjer och den regionala persontågstrafiken. Kommunerna ansvarar för underskottsfinansieringen för trafikutbud avseende linjer inom respektive kommun. Fördelningen av underskottsfinansieringen för kollektivtrafiken i länet redovisas i samarbetsavtalet.

§ 11 Andel i tillgångar och skulder

Varje medlem har vid varje tidpunkt andel i förbundets tillgångar och skulder i förhållande till vad medlemmarna tillskjutit i bidrag till verksamheten för föregående verksamhetsår. Vid skifte av förbundets behållna tillgångar ska samma grund tillämpas.

§ 9 Infrastruktur NY! Framgår av samarbetsavtalet, innehåll som tidigare

Kommunerna ska tillgodose förbundets behov av mark för busstationer, hållplatser och andra markbehov för kollektivtrafikens bedrivande. Kommunerna ska i den fysiska planeringen beakta kollektivtrafikens behov. Inom område med detaljplan och på det kommunala gatunätet svarar kommunerna för drift och underhåll av kollektivtrafikens anläggningar i samverkan med förbundet. För drift och underhåll av kollektivtrafikanläggningar på det statliga vägnätet träffar förbundet avtal med staten genom Trafikverket.

§ 10 Finansiering

Kostnaderna för förbundets verksamhet ska, i den mån de inte täcks på annat sätt, täckas genom bidrag från medlemmarna. **Region Norrbotten** ansvarar för finansiering av trafikutbud avseende stomlinjer med buss. **Regionen** ansvarar även för finansiering av den regionala persontågstrafiken om inte annat överenskommit i avtal. Kommunerna ansvarar för finansiering av inomkommunal trafik. Fördelningen av finansieringen för den allmänna kollektivtrafiken i länet redovisas i samarbetsavtalet.

§ 11 Andel i tillgångar och skulder

Varje medlem har vid varje tidpunkt andel i förbundets tillgångar och skulder i förhållande till vad medlemmen tillskjutit i bidrag till förbundets verksamhet för föregående verksamhetsår. Vid skifte av förbundets behållna tillgångar ska samma princip tillämpas.

16. Förbundsordning

§ 12 Budget och ekonomisk styrning

Direktionen ska varje år fastställa budget för förbundet inom den ram som medlemmarna beslutat om. Budgeten ska innehålla en plan för verksamheten och ekonomin under budgetåret samt en plan för ekonomin under den kommande tvåårsperioden.

Direktionen ska redovisa underlag för kommande budgetförhandlingar senast under mars månad. Direktionen ska fastställa budgeten senast september månad.

Budgetförslaget ska vara tillgängligt för allmänheten enligt vad som stadgas i 8 kap 10 § kommunallagen. När budgeten fastställs bestämmer direktionen storleken på bidragen som medlemmarna ska erlægga till förbundet enligt grunderna i 10 § i denna förbundsordning. Medlen erläggs till förbundet halvårsvis i förskott. Direktionen ska avlämna delårsrapport över verksamheten till medlemmarna minst en gång per år. Rapporterna ska innehålla budgetuppföljning, bedömt årsutfall och verksamhetsuppföljning. Förbundet kan för sin verksamhet ingå borgen för finansiering av fordonsleveranser. Förbundet får inte ingå borgen för andra ändamål utan varje medlems fullmäktiges godkännande. Förbundet får inte heller uppta långfristiga lån utan varje medlems medgivande, men däremot kortfristiga lån för att täcka tillfälliga behov av rörelsekapital

§ 12 Budget och ekonomisk styrning

Direktionen ska varje år fastställa budget för förbundet. Budgeten ska innehålla en plan för verksamheten och ekonomin under budgetåret samt en plan för ekonomin under den kommande tvåårsperioden.

Direktionen ska redovisa underlag för kommande budgetförhandlingar senast under mars månad. Direktionen ska fastställa budgeten senast i september månad.

Budgetförslaget ska vara tillgängligt för allmänheten enligt vad som stadgas i 8 kap. 14 § kommunallagen. När budgeten fastställs bestämmer direktionen storleken på bidragen som medlemmarna ska erlægga till förbundet enligt grunderna i 10 § i denna förbundsordning. Medlen erläggs till förbundet halvårsvis i förskott. Direktionen ska till medlemmarna utöver årsredovisning avlämna delårsrapport över verksamheten minst en gång per år. Rapporterna ska innehålla budgetuppföljning, bedömt årsutfall och verksamhetsuppföljning.

OBS info om borgen utgår

16. Förbundsordning

§ 13 Revisorer

Förbundet ska ha tre revisorer, som utses av landstingsfullmäktige.

Revisorerna väljs för samma mandatperiod som ledamöterna och ersättarna i direktionen. Om en revisor avgår eller uppdraget på något sätt upphör under mandatperioden förrättar landstingsfullmäktige fyllnadsval så snart som möjligt.

Revisorerna ska granska förbundets verksamhet och lämna en revisionsberättelse till varje medlems fullmäktige, som beslutar om ansvarsfrihet. Direktionen godkänner årsredovisningen och översänder den till revisorerna för granskning. För revisorer gäller reglemente enligt bilaga till förbundsordningen.

§ 13 Revisorer

Förbundet ska ha tre revisorer, som utses av regionfullmäktige.

Revisorerna väljs för samma mandatperiod som ledamöterna och ersättarna i direktionen. Om en revisor avgår eller uppdraget på något sätt upphör under mandatperioden förrättar regionfullmäktige fyllnadsval så snart som möjligt.

Revisorerna ska granska förbundets verksamhet och lämna en revisionsberättelse till varje medlems fullmäktige, som beslutar i frågan om ansvarsfrihet.

Direktionen godkänner årsredovisningen och översänder den till revisorerna för granskning. Allmänheten har inte rätt att ställa frågor om årsredovisningen vid sammanträde. Direktionen antar reglemente om revisionen.

16. Förbundsordning

§ 14 Arvode och andra ekonomiska förmåner

Förbundets ledamöter, ersättare och revisorer ska erhålla ersättning i enlighet med de bestämmelser som tillämpas för förtroendevalda i Norrbottens läns landsting. Beslut om arvoden och andra ekonomiska förmåner fattas i direktionen.

§ 15 Initiativrätt

Ärenden i direktionen får väckas av ledamot och ersättare i direktionen, samt av medlemskommun och landstinget genom framställan från kommun-/landstingsstyrelse eller fullmäktige.

§ 16 Närvarorätt och yttranderätt

Direktionen avgör om någon som inte är ledamot eller ersättare i direktionen har rätt att närvara och rätt att yttra sig vid direktionens sammanträden.

§ 14 Arvode och andra ekonomiska förmåner

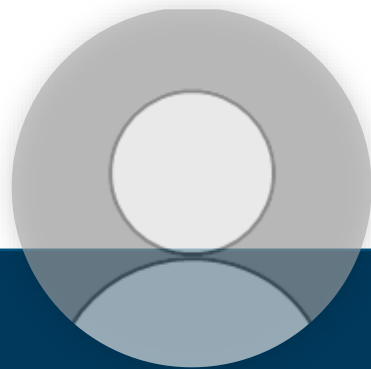
Förbundets ledamöter, ersättare och revisorer erhåller ersättning i enlighet med **arvodesreglementet för Kommunalförbundet Norrbottens läns kollektivtrafikmyndighet**. Beslut om mötesarvoden och andra ekonomiska förmåner fattas i direktionen.

§ 15 Initiativrätt

Ärenden i direktionen får väckas av ledamot eller ersättare i direktionen samt av medlemskommun eller **regionen** genom framställan från kommun-/**region**styrelse, annan nämnd med ansvar för kollektivtrafik eller fullmäktige. **Revisorer kan initiera ärende i förbundsdirektionen med anledning av sin granskning och om sin förvaltning. Organ under direktionen kan, om direktionen medgett sådan rätt, initiera ärenden till direktionen.**

§ 16 Närvarorätt och yttranderätt

Direktionen beslutar om någon som inte är ledamot eller ersättare i direktionen har rätt att närvara och/eller rätt att yttra sig vid direktionens sammanträden.

16. Förbundsordning

§ 17 Kungörelser och tillkännagivanden

Kungörelser, tillkännagivanden om justering av protokoll och övriga tillkännagivanden ska anslås på av direktionen fastställd plats.

§ 18 Varaktighet och medlems rätt till utträde

Förbundet är bildat tills vidare för att vara kollektivtrafikmyndighet. Så länge lagen (2010:1065) om kollektivtrafik gäller ska landstinget och samtliga kommuner i länet vara medlem i förbundet. För att medlem ska få rätt till utträde måste en lagändring beslutas. Förbundsordningen kan sägas upp för omförhandling av villkoren. Uppsägningstiden är 12 månader räknat från ingången av den månad då uppsägningen skedde. Framtida förändringar i den regionala samhällsstrukturen kan leda till att kollektivtrafikmyndigheten ombildas.

§ 17 Kungörelser och tillkännagivanden

Kungörelser, tillkännagivanden om justering av protokoll och övriga tillkännagivanden ska anslås på anslagstavlan på förbundets webbplats.

§ 18 Varaktighet

Förbundet är bildat tills vidare för att vara kollektivtrafikmyndighet. Så länge lagen (2010:1065) om kollektivtrafik gäller ska **Region Norrbotten** och samtliga kommuner i länet vara medlem i förbundet. För att medlem ska få rätt till utträde måste en lagändring beslutas. Förbundsordningen kan sägas upp för omförhandling av villkoren. Uppsägningstiden är 12 månader räknat från ingången av den månad då uppsägningen skedde. Framtida förändringar i den regionala samhällsstrukturen kan leda till att kollektivtrafikmyndigheten ombildas.

16. Förbundsordning

§ 19 Tvister

Tvist mellan förbundet och dess medlemmar avgörs av särskild förlikningsman eller i allmän domstol.

§ 20 Ändring i förbundsordningen

Ändring av eller tillägg till förbundsordningen föreslås av direktionen och beslutas av medlemmarnas fullmäktige.

§ 21 Ikraftträdande

Denna förbundsordning gäller från och med 1 januari 2012.

§ 19 Tvister

Tvist mellan förbundet och dess medlemmar avgörs **av särskild förlikningsman eller** i allmän domstol.

§ 20 Ändring i förbundsordningen

Ändring av eller tillägg till förbundsordningen föreslås av direktionen och beslutas av medlemmarnas fullmäktige.

§ 21 Ikraftträdande

Denna förbundsordning träder i kraft den **XX XX 2023**.

§163

**Medborgarförslag -
Skolskjutsar till
förskolebarn i Markbygden**

22KS358

§164

Information från kommunchef

23KS8

§165

Av ledamöter väckta ärenden

23KS7